

༄༅། །གསེར་མདོག་དཀར་ཆེན་ཤྲུ་མཚོག་ལྷན་གྱི་
གསུང་འབུམ་བཞུགས་སོ།།

ཡུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་ལྷན་ཁང་།

ཕྱིན་པའི་ཆོས་ལ།

༡༡། །གསེར་མདོག་པར་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྷན་གྱི་
གསུང་འབུམ་བཞུགས་སོ། །

ཚོང་སར་ཁམས་ཕྱིའི་ལུ་རིག་ཐུབ་བསྟན་སྒྲོབ་གླིང་ནས་བསྒྲིགས།

ཡུང་གོའི་ཐོད་རིག་བ་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་།

། སྤྱུའི་སྤུ་གྱི་ཐེག་མཆོག་ངེས་པའི་དོན། །ཚད་ལྡན་གིང་རྟའི་སྤུ་ལ་དུ་གང་བྱོན་པ། །དྲི་མེད་
ལེགས་པའི་སྤྱོ་ཡིས་འདོམས་པ་ལ། །མཚུངས་བྲལ་དག་པའི་བཤེས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཞལ་གསུང་མཛོ།

ॐ

ॐ

ॐ

དཀར་ཆག

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དགོངས་རྒྱུན་ལུང་དང་རིགས་པའི་ལམ་ལོ་སྟོན་ ལུགས་ངན་པམ་བྱེད་ཅེས་པའམ། མིང་གཞན་རྟོག་གའི་ལུགས་འཛུལ་འཛུལ་སྟོན་ ཆེན་མོ་བཞུགས།	1
མཚན་པར་བཞུགས་ཅིང་ཕྱི་མ་པར་དམ་བཅའ་བ།	1
གྲ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་ཕྱི་མ་པར་དང་འབྲེལ་བའི་དགོས་པ།	3
གྲ་རབ་བྱེད་དེས་ཇི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ།	4
ཁ། གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་ཀྱི་ལུ་ལེ་ལག་བཟུང་སྟོན་སྟེ་ དང་པོར་བཤད་པ།	5
གྲ་གདུལ་བྱ་ཐེ་ཆོམ་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་གཏན་ལ་འབྲེལ་བའི་བྱེད་ གཏན་ཆོག་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	5
ང། བཞུགས་བྱ་གཏན་ཆོག་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྒྱུ་ཆེར་བཤད་པ།	5
ཅ། ཡང་དག་བཤད་པ།	5
ཆ། མཚན་ཉིད།	5
ཇ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་དགག་པ།	5
ཉ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་དགག་པ།	5
ཉ། དེ་ལ་འབྲེལ་ནས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདོད་ཚུལ་དགག་པ།	16
ཉ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་འདོད་ཚུལ་དགག་པ།	19
ཇ། རང་གི་འདོད་པ་སྒྲུབ་པ།	23

༡༡ མཆོན་ཉིད་དངོས།	23
༡༢ ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་པ། ༡	29
༡༣ ཚུལ་གསུམ་གྱི་ལྷོས་གཞི་བཤད་པ། ༢	29
ཐ༡ ཚུལ་དང་པོའི་ལྷོས་གཞི་ཕྱོགས། ༣	30
༡༡ མཆོན་ཉིད།	30
༡༢ མཆོན་བྱའི་སྒྲ་བཤད་པ།	31
༡༣ སྒྲིབ་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	36
ཐ༢ རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་ལྷོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས། ༤	38
༡༡ མཆོན་ཉིད།	38
༡༢ མཆོན་བྱའི་སྒྲ་བཤད་པ།	40
༡༣ མཆོན་གཞི་དབྱེ་བ།	44
༡༤ དངོས་འགལ་ཡིན་མ་ཡིན་དབྱེ་བ།	47
ཐ༢ དེ་དག་ལྷོས་གཞིར་འཛིན་པའི་འཐད་པ།	60
༡༢ དེ་ལ་ལྷོས་པའི་ཚུལ་གསུམ་བཤད་པ། ༣	61
ཐ༡ རོ་བོ་དོས་བཟུང་པ། ༡	61
༡༡ དངོས།	61
༡༢ ཤེས་བྱེད་གྱི་ལུང་དགོད་པ།	64
ཐ༢ འགལ་མི་འགལ་དབྱེ་བ།	69
ཐ༢ རོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་བསམ་པ།	74
༡༣ ཚུལ་གསུམ་གྱི་དེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་བཤད་པ། ༡	76
༡༡ རང་གི་འདོད་པ་བཟོད་པ། ༡	76
ཐ༡ ཕྱོགས་ཆོས་དེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་བཤད་པ།	76
ཐ༢ འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་བཤད་པ། ༡	77

དྭ་ སྦྱར་བཤད་པ།	77
དྭ་ བྱུང་པར་བཤད་པ།	79
དྭ་ གཞན་གྱི་འདོད་པ་སྦྱར་དབྱེད་པ།	87
ཇྭ་ དེ་ལ་ཚུད་པ་སྦྱང་པ། ༡	93
ཉྭ་ ཚུད་པ་དགོད་པ།	93
ཉྭ་ དེ་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ།	96
ཆྭ་ མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ། ༡	105
ཇྭ་ མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ།	105
ཇྭ་ སྦྱར་བའི་དག་འགོད་ཚུལ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ།	107
ཆྭ་ མཚན་གཞི་སྤྱོད་པ་འདོད་པ་འདོད་པ་ལ་དབྱེད་པ། ༡	113
ཇྭ་ མདོར་བསྟན་པ།	113
ཇྭ་ སྦྱར་བའི་བཤད་པ། ༡	115
ཉྭ་ ཐ་སྦྱད་འབའ་ཞིག་སྦྱབ་པའི་རྟོག་པ་ཡང་དག་རྣམས་བཤད་པ། ༡	115
དྭ་ ཐ་སྦྱད་སྦྱར་བའི་ཐ་སྦྱད་འབའ་ཞིག་སྦྱབ་པ།	115
དྭ་ ཐ་སྦྱད་བྱས་ཐོན་གྱི་ཐ་སྦྱད་འབའ་ཞིག་སྦྱབ་པ།	125
ཉྭ་ དོན་དང་ཐ་སྦྱད་གཉིས་ཀ་སྦྱབ་པའི་གཏན་ཚིག་སྦྱབ་པ་བཤད་པ། ༡	125
དྭ་ ཅུང་ཟད་ཤོག་གུར་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྦྱབ་སྤྱོད་ཀྱི་རྟོག་པ་ ཡང་དག་བཤད་པ། ༡	126
ཐྭ་ མཚན་ཉིད།	126
ཐྭ་ དབྱེ་བ། ༡	126
དྭ་ སྦྱབ་རྟོག་པ་ཡང་དག་༡	126
ནྭ་ མཚན་ཉིད།	126
ནྭ་ དབྱེ་བ། ༡	126

པ། འབྲས་ཐུའི་གཏན་ཚིག་སྐུ་ལས།	126
པ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་.....	138
ད། དག་ག་རྟགས་ཡང་དག་གམ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིག་སྐུ་ལས། ༡	149
ན། མཚན་ཉིད།	149
ན། དབྱེ་བ། ༡	151
པ། དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་བ། ༡	151
པ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིག་སྐུ་ལས་ཡང་དག་.....	151
པ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་༡.....	157
པ། མཚན་ཉིད།	157
པ། དབྱེ་བ། ༡	158
མ། དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་བ།	158
མ། རོ་བོ་རོས་བཟུང་བ། ༡	160
ཙ། འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིག་སྐུ་ལས་བཤད་བ་དང་། ༡	160
ཙ། དེའོས། ༡.....	160
ཙ། མཚན་ཉིད།	160
ཙ། དབྱེ་བ། ༡	160
ཙ། རྒྱ་མ་དམིགས་བ།	160
ཙ། བདག་གཅིག་པའི་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་བ།	163
ཙ། དེ་དག་སྣང་རུང་མི་དམིགས་པར་བསྟུ་བ།	167
ཙ། འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིག་སྐུ་ལས་བཤད་བ། ༡	168
ཙ། མཚན་ཉིད།	168
ཙ། དབྱེ་བ། ༡.....	168
ཙ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་བ།	168

ཇ་ཨ་མཉམས་སྦྲེལ་ལ་བརྟེན་པ།.....	170
པ་ཨ་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པའི་ཚུལ།.....	170
པ་ཨ་མདོར་བསྟན་པ།.....	171
པ་ཨ་རྒྱལ་པར་བཤད་པ།.....	171
ཏ་ཨ་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་སྒྱུ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་པའི་གཏན་ཆེགས་	
ཡང་དག་བཤད་པ།.....	173
ཐ་ཨ་མཚན་ཉིད།.....	173
ཐ་ཨ་དབེར་བརྟེན་པ།.....	173
ད་ཨ་རང་གི་འདོད་པ་བརྟེན་པ།.....	173
ན་ཨ་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་ལ་དང་པོར་དབྱེད་པའི་སྒྲུབས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་པའི་	
རྒྱལ་པར་དག་གི་དབེར་བརྟེན་པ།.....	174
པ་ཨ་རྒྱལ་པར་བཤད་པ།.....	174
པ་ཨ་ཚུལ་སྒྱུ་བ་པ།.....	174
ན་ཨ་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་རྒྱལ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྒྲུབས་ཀྱི་རྒྱལ་པར་གྱི་	
དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ།.....	180
ད་ཨ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་འང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ།.....	181
ཅ་ཨ་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྦྲེལ་བཤད་པ།.....	184
ཆ་ཨ་མཚན་ཉིད།.....	184
ཆ་ཨ་དབྱེ་བ།.....	184
ཇ་ཨ་འགལ་པའི་གཏན་ཆེགས།.....	184
ཉ་ཨ་མཚན་ཉིད།.....	184
ཉ་ཨ་དབྱེ་བ།.....	184
ཇ་ཨ་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས།.....	186

༡། མཚན་ཉིད།.....	186
༡༡ དབྱེ་བ།.....	186
༡། ཐུན་མོང་མིན་པའི་མ་ངེས་པ།	186
༡༡ ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ།.....	186
༤༡ མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས།.....	189
༡། མཚན་ཉིད།.....	189
༡༡ དབྱེ་བ།	189
༣༡ དེ་དག་གི་ངེས་པ་བཤད་པ།.....	190
ཀ། མཚན་ཉིད་གྱི་གྲངས་ངེས་བསམ་པ།	190
ཀ༡ མཚན་གཞིའི་རྣམ་པ་ངེས་པ་བསམ་པ།	190
ཀ༡ མཚན་བྱའི་རྟེན་ངེས་པ་བསམ་པ།	191
༨༡ རྟོག་པ་ཐེ་ཚོམ་ཅན་རྗེས་སྤྱོད་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་སྐྱབ་པའི་ངག་.....	191
༣། སྐྱབ་པ་ཡང་དག༤	192
ཀ། མཚན་ཉིད།	192
ཀ༡ མཚན་བྱའི་སྐྱབ་བཤད་པ།.....	203
༤། མཚན་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་ངོས་བཟུང་བ།	203
༤༡ སྐྱབ་བཤད་པ་དངོས།	204
ཀ༡ མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ།.....	206
༤། གང་ཟག་གི་སྒྲིན་ས་དབྱེ་བ།.....	206
༤༡ དགོས་པའི་སྒྲིན་ས་དབྱེ་བ།	206
༤༡ བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲིན་ས་དབྱེ་བ།.....	206
ཀ༤ རྣམ་བཤག་གཏན་ལ་ཤབ་པ།.....	217
༤། སྐྱབ་དཔོན་སྤྱུ་པའི་བཞེད་པ་བཏོད་པ།	217

ཇ༩ དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ།	218
ཇ༩ ལུང་ལྷ་མ་དེ་ཉིད་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་འང་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།	220
ཇ༩ ཚད་མ་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དབྱེད་པ།	225
ཇ༩ ཚེས་མཐུན་སྦྱོར་དང་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ།	227
ཅ༩ སྒྲུབ་པ་ལྟར་སྟངས།	229
ག༩ ལོག་རྟོག་ཅན་ཚར་བཅད་པའི་ཡན་ལག་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ།	229
ང༩ ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་དམིགས་བྱེད་པར་བཤད་པ། ༩	230
ཅ༩ སྒྲུབ་པོ་གང་ཟག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ། ༩	230
ཆ༩ གང་ཟག་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། ༩	230
ཇ༩ རང་ལུགས་གཞག་པ།	230
ཇ༩ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	233
ཇ༩ རྩོད་པ་སྦྱོང་པ།	235
ཆ༩ རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་དབབ་པ། ༩	236
ཇ༩ རྣམ་གཞག་སྦྱིར་བསྟན་པ།	236
ཇ༩ སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༩	238
ཉ༩ གང་ཟག་གསུམ་པོ་སོ་སོར་འཛོག་པའི་དུས། ༩	238
ཏ༩ རྟོག་ཕྱི་དུ་ཇི་ལྟར་འཛོག་པའི་ཚུལ།	239
ཏ༩ དབང་པོར་ཇི་ལྟར་འཛོག་པའི་ཚུལ།	238
ཐ༩ ལྷ་རྟོག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱ་བ།	239
ཐ༩ ཕྱི་རྟོག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱ་བ།	242
ཐ༩ དབང་པོས་ཇི་ལྟར་བྱ་བ།	245
ཉ༩ སོ་སོར་ངེས་ནས་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	246
ཆ༩ ཚར་བཅད་གྱི་གནས་བྱེད་བྱ་བ་ཏུ་བཤད་པ། ༩	246

ཇ༡ ཚར་བཅད་པའི་གནས། ༡.....	246
༡༡ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	246
༡༢ རང་ལུགས་བཞག་པ།	247
༡༣ རྩོད་པ་སྤང་པ།	253
ཇ༢ ཚར་བཅད་པའི་དུས། ༡.....	255
༡༡ སྤྱི་ཚོལ་ཚར་བཅད་པའི་དུས།	255
༡༢ སྤྱི་ཚོལ་ཚར་བཅད་པའི་དུས།	255
༡༣ གཉིས་ཀ་ཚར་བཅད་པའི་དུས།	256
ཇ༢ དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ངེས་གཟུང་པ།	256
ཅ༡ སྤྱི་རྩོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དག་གི་དབྱེ་བ། ༡.....	257
ཀ༡ རྩོམ་དཔག་སྤྱི་པ་ལ་ཉེ་བར་མཐོ་བ་སྤྱི་པའི་དག་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ།	257
ཀ༢ ལོག་རྟོག་བསྐྱོག་པ་ལ་ཉེ་བར་མཐོ་བ་སྤྱི་པའི་དག་ཆ་	
ལག་དང་བཅས་པ། ༡.....	258
ཇ༡ སྤྱི་གས་སྤྱི་མ་ལྟར་སྤྱི་པའི་སྤྱི་པའི་ཡང་དག་བརྗོད་པའི་དག་.....	258
ཇ༢ སྤྱི་གས་སྤྱི་མ་ཡང་དག་ལ་སྤྱི་པའི་སྤྱི་པའི་ཡང་དག་བརྗོད་པའི་དག་.....	259
ཅ༢ ཐལ་འགྱུར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༢.....	260
ཀ༡ མཚན་ཉིད། ༡.....	260
ཇ༡ ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད།	260
ཇ༢ ཡང་དག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། ༡.....	260
༡༡ ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།	260
༡༢ སྤྱི་བྱེད་འཕེན་པའི་མཚན་ཉིད།	263
༡༣ དེ་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།	266
ཀ༢ མཚན་བྱེད་སྤྱི་བཤད་པ།	266

ཐའ་མཚན་བྱེད་སྒྲུབ་པ།	296
ཐའ་མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།	296
༡༩ རྩོད་པ་སྤང་བ།	301
༢༠ ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་བ།	304
༢༡ གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ།	304
༢༢ རང་གི་ལུགས་བཞག་པ།	314
ཐ༡ ཐུ་རྒྱལ་གྱིས་ཐུ་རྒྱལ་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ།	314
ཐ༢ ཐུ་རྒྱལ་གྱིས་ཐུ་རྒྱལ་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ།	316
ད༡ ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ།	316
ད༢ ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ།	317
ན༡ འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ།	317
ན༢ མ་ངེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ།	319
ན༣ མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ།	321
ན༤ བསལ་བ་ཡེ་མེད་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ།	323
༢༣ དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།	327
ང༡ དེ་དག་མི་ལུགས་བའི་རྒྱ་དགག་སྤྱད་དང་འགལ་འབྲེལ་གྱི་ རྣམ་པར་བཞག་པ།	346
ཅ༡ དགག་སྤྱབ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ།	346
ཆ༡ སྒྲུབས་སྒྲུབ་པའི་དགག་སྤྱབ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ།	346
ཇ༡ རོ་བོ་རོ་བོ་བཟུང་བ།	346
ཇ༢ རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་ལབ་པ།	348
ཉ༡ མཚན་ཉིད།	348
ཉ༢ མཚན་བྱེད་སྒྲུབ་པ།	349

ཉ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ།	349
ཆ་སྒྲིབ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱིས་པར་བཤད་པ། ༡	355
༩༡ དབྱེ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ།	355
༩༢ སྒྲིབ་བསྟན་བཅོས་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ།	358
༩༣ ཚད་མ་སྟེ་བདུན་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ།	360
ཅ་འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ། ༡	372
ཆ༡ འབྲེལ་བའི་རྣམ་པར་གཞག་པ། ༡	372
༩༡ རྟོན་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པ།	372
༩༢ སྒྲོ་ངོར་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་པ། ༡	374
ཉ༡ མཚན་ཉིད།	374
ཉ་མཚན་བྱའི་སྒྲུབ་པ།	389
ཉ་མཚན་གཞི་སོ་སོའི་རྟོན་གཏན་ལ་དབབ་པ།	390
༩༣ འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ། ༡	396
ཉ༡ རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དགག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ ཚད་མ་བཤད་པ།	396
ཉ་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡང་དགག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ།	399
ཆ་འགལ་བའི་རྣམ་པར་གཞག་པ། ༡	402
༩༡ རྟོན་ལ་འགལ་བ་དགག་པ།	402
༩༢ སྒྲོ་ངོར་འགལ་བ་བསྒྲུབ་པ། ༡	403
ཉ༡ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	403
ཉ་རང་ལུགས་བཞག་པ། ༡	411
ཉ༡ རིགས་གཏོར་ཅུ་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་བ་སྒྲིབ་པ། ༡	411
ཐ༡ མཚན་ཉིད།	412

ཐ༡ མཚན་བྱེད་སྒྲུབ་པ།	412
ཐ༡ མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།༡	412
ད༡ ལྷན་ཅིག་གནས་འགལ།	413
ད༡ ལན་ཚུན་སྤང་འགལ།	421
ད༡ སྒྲ་ཟིན་གྱི་དགོངས་དོན་སྟོང་པ་བྱེད་པ།	427
ཉ༡ རྩོད་པ་སྤང་པ།	430
ཆ༡ འགལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པ།༡	433
ག༡ དེ་གཉིས་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱ་མི་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་བཤད་པ།	436
ང༡ མཚན་ཉིད།	436
ང༡ མཚན་བྱེད་སྒྲུབ་པ།	436
ང༡ མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ།	436
ང༧ གཞན་དོན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་བྱེད་བྱ་ཏུ་བཤད་པ།༡	441
ཅ༡ གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ།	441
ཅ༡ རང་གི་ལུགས་བཞག་པ།༡	443
ཆ༡ མཚན་ཉིད་དངོས།	443
ཆ༡ དེའི་རྣམ་བཙན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།༡	451
ཇ༡ མཚན་ཉིད་གྱིས་ཟུར་སྟོང་པ་བསལ་བྱ་སྟོང་སྟོང་པ་བའི་ཚུལ།༡	451
ཉ༡ རིགས་མི་མཐུན་པ།	452
ཉ༡ ལོག་པར་རྟོག་པ།	462
ཇ༡ དེ་ལ་འཕྲོས་ནས་ཕྱོགས་སྒྲིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།༡	462
ཉ༡ ཕྱོགས་སྒྲིམ་གྱི་རྟོག་པ།༡	462
ད༡ དངོས་བཤད་པ།༧	462

ཐ༡ མཚན་ཉིད།	463
ཐ༢ མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ།	463
ཐ༣ བསལ་བྱ་སེལ་བའི་ཚུལ།	464
ཐ༤ དེ་ཉིད་གཞུང་དང་སྒྱུར་བ།	464
༥༡ དེ་ལ་འཕྲོས་ནས་རྟགས་སྒྱུན་བཤད་བ།༤	465
ཐ༡ མཚན་ཉིད།	465
ཐ༢ མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ།	466
ཐ༣ བསལ་བྱ་སེལ་བའི་ཚུལ།	468
ཐ༤ ལུང་དང་སྒྱུར་བ།	468
ཐ༥ ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྱུར་གང་གི་སྒྱུན་ཡིན་དབྱེད་བ།	469
ཐ༦ སྒྱུན་ཡིན་འགལ་བའི་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་སྒྲུངས་ཏེ་མཐུག་བསྟུ་བ།	470
༩༡ བསལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་བ།༡	475
༥༡ མཚན་ཉིད།	475
༥༢ དབྱེ་བ།༡	475
ཐ༡ དམ་བཅའ་དང་པོའི་ཞེན་དོན་ལ་བསལ་བ་བཞི་ཞུགས་ཚུལ་ ཀྱས་བར་བཤད་བ།༤	475
ད༡ ཆོས་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚད་མས་གཞོད་པའི་ཚུལ།	475
ད༢ དེ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་ཚུལ།	487
ད༣ དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པའི་ཚུལ།	499
ད༤ དེ་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གིས་གཞོད་པའི་ ཚུལ་བཤད་བ།	502
ཐ༢ ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཞེན་དོན་ལ་དེ་ཞུགས་ཚུལ་བསྟུས་ ཏེ་བསྟན་བ།༣	503

༡༡༡། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དགོངས་རྒྱན་ལུང་དང་རིགས་པའི་
 འཁོར་ལོས་ལུགས་ངན་པམ་བྱེད་ཅེས་པའམ།
 མིང་གཞན་རྟོག་གའི་འབྲུལ་འཛོམས་
 ཆེན་མོ་བཞུགས།

༡༡༢། །ན་མོ་མཆོད་ལེ། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་རྒྱན་ལུང་དང་རིགས་པས་
 གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས། རང་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་
 བ། སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །རིགས་བྱེད་ལ་མཁས་
 མཁས་པའི་གནས་ཐོབ་ཀྱིས་སྤྱི་མེས་མེས་པོ་གསེར་གྱི་བད་མའི་མངལ། །མངལ་སྤྱིས་མཚོག་
 སྤྱིན་སྤྱིན་མའི་ལུ་ཡང་འཆིང་བྱེད་ཉི་དབང་དབང་པོས་རབ་བརྟེན་སྟོབས་གྱི་དབྱ། །དབྱ་སྤྱིའི་
 མཚོན་ཐོགས་ཐོགས་མེད་རབ་རྒྱ་ལྷ་མིན་རབ་འཛོམས་འཛོམས་བྱེད་བདག་པོ་མེ་རྟོག་གཞུ། །
 གཞུ་རྒྱལ་དཔུང་ཚོགས་ཚོགས་གྱི་བདག་པོས་གྲུས་འདུད་ཀྱིས་མཁྱེན་མཁྱེན་པའི་སྤྱིན་མངའ་དེང་
 འདིར་རྒྱལ། །གང་འདིར་ཀྱན་རུ་མོངས་པའི་ཆུ་སྟོན་གྱིས་བསྐྱུན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི། །
 བ་གྲོང་འབྲུག་པ་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཚོར་རིང་དུ་འབྱུན་པའི་འགོ་བ་འདི། །བགྱང་ཡས་ཐུགས་རྗེའི་
 སྤྱིན་གྱིས་བཟུང་ནས་ཡང་དག་རིགས་པའི་གྲུ་ཆེན་གྱིས། །བགྱོད་མང་གིས་སྦྱོལ་བྱུང་དབང་ཚད་
 མ་གསུང་མཁས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །མཐར་འཛིན་དཔལ་རུ་འབྲུགས་པའི་ལྷ་མིན་དཔལ་པོ་དེ་
 བེ་གཞུང་ལུགས་བརྒྱ་བྱིན་འཁོར་གྱི་སྤྱིན་ཚོགས་ལ་སྤངས་སྟོན་མི་ཤེས་སྤྱིན་པའི་མལ་དུ་ཡུན་རིང་
 བསམས་པའི་རྟོག་གའི་ངན་པའི་དཔུང་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་བཤམས་ནས། །ཆོ་དང་སྤྱིན་དངགས་
 སྤྱིད་བསྐྱུངས་རིག་བྱེད་ཤེས་ཤིང་སྤྱིངས་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་ཞོན་ལྷག་ཆོད་ཆོག་དོར་གཡོ་སྤྱིའི་དབྱ་
 ཐབས་ཤེས་པའི་འབྲུལ་འཁོར་གྱིས་སྤྱིར་བརྟེན་སྦྱོད་རྟོག་གའི་རྣོ་ངར་ལྷན་པའི་རལ་གྱི་དང་ནི་

མདུང་ཐོགས་ནས། །ངེས་དོན་ཉིད་ཁུས་རབ་འཕོངས་པ་སངས་གྱིས་སྤྱར་གཞུང་ལུགས་ཤེས་
 པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱོད་ཕྱག་དོག་རྒྱ་མཚོའི་ཁོངས་ནས་རབ་འཕོན་ཐུབ་བསྟན་བང་རིམ་ལ་
 འགོངས་སྟོང་ཉིད་བདུད་ཅི་འཕྲོག་པའི་གཡུལ་ངོར་ཁྱགས་པའི་མི་བསྟན་དེས། །ཁྱོད་ཞལ་
 མཆོན་བཅུ་ཁྲོས་པའི་དོ་རྩེ་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་གོམས་སྟབས་རབ་འཕྱོར་ལག་ཆ་ཤོར་ནས་བཏབས་
 ཤིང་འགྲེལ་རྒྱམས་ཞབས་ཟུང་འགྱིང་བག་གར་གྱིས་གནོན་མཛད་རབ་དཀར་ལྷ་མཆོག་གཡོ་མེད་
 གང་ཁྱོད་རྟག་པར་རྒྱལ། །ཁྱོད་ཞལ་པད་མོ་རྒྱོད་པའི་འཇུག་ཐེང་ཅེར། །ལེགས་བཤད་བྱང་
 བའི་ཐེང་བ་གཡོ་ལྷན་ཁིང་། །གང་གསུང་བདུད་ཅིའི་འབབ་སྟེགས་ངོ་མཚར་ཅན། །འཇམ་
 དབྱངས་དགུས་པའི་ཞལ་སྒྲོར་ད་བཟུང་ཤིག །རྩེ་བཙུན་རིགས་པའི་དབྱང་ཚོགས་ཡན་ལག་
 བཞིས། །མུ་སྟེགས་འབྲུལ་པའི་ས་ཆེན་གསུམ་ཕྱོགས་ནས། །ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་པད་མཚོར་
 ངལ་བསོ་བ། །ཕྱོགས་ཀྱི་གྲང་ཆེན་ཁྲོས་པའི་རིགས་པ་མཆོག །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པའི་
 དཔའ་མཛངས་ཅན། །ཆོས་མིན་པམ་མཛད་གྲགས་པའི་རྩ་ཆེན་གྱིས། །ཆོས་མང་ཤེས་པའི་
 གྲགས་པ་སྟེལ་མཁས་པ། །ཆོས་ལ་གྲགས་ཐོབ་སྤྱོད་པའི་ཉི་མ་རྒྱལ། །གང་གི་རིགས་པའི་ལམ་
 བཟང་པོ། །འཛིན་མཁས་ལྷ་ཤུག་ཤེས་རབ་འབྱུང་། །ཆོས་མཆོག་ལ་སོགས་ཤིང་རྟ་ཡི། །
 སྟོལ་འཛིན་ཀུན་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །གངས་ཅན་མོངས་པའི་མུན་ཆེན་པོ། །སེལ་མཁས་སྟོ་ལྷན་
 ཤེས་རབ་ནི། །སྤྱི་དང་བརྒྱད་པར་བཅས་པ་ལ། །ཡིད་རབ་དང་བས་ཕྱག་བཞུད་དོ། །ཀུན་
 དགའི་དེད་དཔོན་ཀུན་གྱིས་མ་བཀྱར་ན། །ངོ་མཚར་གནས་ལུང་རྒྱལ་མཚན་སུ་ཡིས་སྒྲིང་། །
 དཔལ་ལྷན་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་དཔྱོད་དེ་མེད་ན། །སྤང་སེལ་བ་དན་བཟང་པོ་སུ་ཡིས་བཟུང་། །རིགས་
 པའི་གཏེར་གཞུང་གུ་ཆེན་མ་བཅས་ན། །སྟེ་བདུན་རིགས་པའི་མཚོ་ཆེན་རི་ལྷར་གྲལ། །དེ་ཕྱིར་
 པཎ་ཆེན་འཛིགས་མེད་དཔའ་པོ་དེ། །ཉིད་དང་བརྒྱད་པར་བཅས་ཀུན་འདི་ན་རྒྱལ། །སངས་
 རྒྱས་གསུང་རབ་ལུང་དང་རིགས་པའི་ཉི་འོད་འབར་པའི་བདུད་ཅིའི་གྲུ་ཆར་ནི། །དཔལ་ལྷན་
 རྒྱུ་དཔྱོད་རྟ་མང་གིས་བྱངས་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོའི་སྒྲིན་གྱི་ཤིང་རྟ་ལ་ཞོན་པ། །སྤྱི་བཟང་སྟོ་
 མཚོའི་བཞུད་འཕྲེང་དབྱས་ཀྱི་རྒྱ་གཏེར་གང་དུ་དུལ་བར་བབས་པ་ན། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་
 རྒྱ་མཚོ་དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་རྒྱ་ཆེན་དང་བཅས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟེལ། །ཤུག་པའི་བསྟན་པ་ནོར་བུའི་

གཏུགས་དཀར་ནི། །ལུང་དང་རིགས་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཅེར་བཀོད་ནས། །འཕྲིན་ལས་བཟང་
 པོའི་གྲིབ་བསིལ་འབེབས་བཙུན་པས། །འཕྲོངས་པའི་ཆ་གཏུངས་སེལ་བྱོད་ཀྱན་གྱི་བཤེས། །
 རོན་ཡོད་མཁྱེན་པའི་ལེགས་བཤད་རི་མོ་ནི། །དཔལ་ལྷན་བྱགས་མཚོའི་མེ་ལོང་ལ་བྲིས་པ། །
 འཕྲིན་ལས་བཟང་པོའི་མདངས་ཀྱིས་མཚོན་གང་བྱོད། །བྱུང་བསྟན་གསེར་གྱི་ཁང་ཆེན་མཛེས་
 པའི་རྒྱན། །ལན་གཅིག་ཐོས་ན་རིགས་པའི་སྤང་བ་འཕེལ། །མང་པོར་བསམས་ན་སྤོངས་པའི་
 ལུང་ཆེན་སེལ། །རིང་དུ་བསྒྲམས་ན་སྒྲིབ་ཀྱན་འཛོམས་ངེས་པའི། །རྒྱལ་འབྲེལ་མཛད་པའི་
 ལུགས་བཟང་རྟག་པར་རྒྱལ། །དེང་སང་འདི་ན་སྡེ་བདུན་མཛད་གཞུང་རིགས་པའི་འོད་དཀར་
 ཅན། །རང་བཟོའི་སྒྲ་གཙན་དབང་པོས་ཐོས་ནས་ནག་པོར་བྱས་གྱུར་ཅིང་། །སྒྲོ་ངན་སྒྲེ་བོ་དུ་
 མའི་རྟོག་པས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱལ་བརྟགས་པའི། །རྟོག་གི་ངན་པའི་འཇའ་ཆོན་རི་མོར་འགྲོ་འདི་ཆགས་
 མཐོང་ནས། །གྲགས་པའི་གཞུང་བཟང་རིགས་པ་ཡི། །གཏེར་གྱིས་ཇི་བཞིན་བཀྲལ་བ་གང་། །
 སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་དཔལ་དང་ནི། །ཀྱན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེའི། །རིགས་པའི་མན་
 དག་གིས་བརྒྱན་ཏེ། །འདི་ན་ལོག་པར་འཆད་རྒྱམས་ཀྱི། །རྗེས་འབྲང་མིན་པར་རིགས་པ་ཡི། །
 གཞུང་བཞིན་འཆད་ལ་སྒྲོ་བ་སྒྲེས། །

དེ་ལྟར་མཚོད་པར་བཛྲོད་ཅིང་རྩོམ་པར་དམ་བཅས་ནས་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་
 དགོངས་རྒྱུན་རིགས་པའི་ལམ་ལོ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པའི་ཕྱེད་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་ལ་
 རོན་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་རྩོམ་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དགོས་པ་དང་།
 རབ་བྱེད་དངོས་ཇི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། གང་ཡང་འདི་ན་ཁམས་གསུམ་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་རིང་དུ་རྒྱལ་ནས་ཀྱན་
 མཁྱེན་ཐར་པའི་ཁང་བཟང་ཉམས་དགའ་བ་དེར་བགྲོད་པར་འདོད་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་
 དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲལ་བ་དང་ལྷན་པ་དག་གིས་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཆོས་རྒྱམས་
 ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་བར་མི་ཤེས་པའི་སྤོངས་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལམ་ལོ་འབྲོག་དགོན་པ་འཇིགས་
 སུ་རུང་བ་ཉམ་ང་བའི་འཇིགས་པ་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཟེང་བྱེད་པ་འདི་མཐའ་དག་བསྒྲུན་ཅིང་
 བསྒྲེད་པའི་རྩ་བ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་གསུམ་པ་ལ་སྟེད་པ་དང་

ཐར་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བཟང་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་ལུས་བཅས་པའི་སྤྱིད་ནི་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་།
 རྟོག་པ་དང་ཆད་པར་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་བ་དང་དེས་བསྐྱེད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ངན་པ་རྣམས་
 བྱང་གོལ་གྱི་རྒྱུར་བཟུང་ནས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱུལ་བ་དང་། དེ་དང་མི་མཐུན་པ་ལ་ཁོང་སྟོབ་པ་དང་།
 དེའི་རྒྱུ་ལས་ལས་གྱི་མཐའ་རྣམ་པ་སྤྱོད་ཆོག་ས་སོག་པ་དག་ཀྱང་འབྱུང་ཞིང་། སངས་རྒྱས་གྱི་ཚོས་
 ལས་ཐུ་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་པ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་དང་། ཚོས་ལྷར་བཅོས་ཤིང་སྒྲོམ་
 བྱས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པ་བརྒྱ་ལྷག་དུ་མ་འབྱུང་ཞིང་དུས་གྱི་ཤུགས་གྱིས་སྟོ་གོས་ངན་པའི་
 སྐྱེ་བོ་རབ་ཏུ་མང་པོ་དག་ཀྱང་སྟོབ་ངན་གྱི་རྟོག་པ་ཁོ་ནས་བརྟགས་པའི་ཚོག་གི་སྦྱོར་བ་འབའ་ཞིག་
 ལྷར་སྒྲུངས་པས་སངས་རྒྱས་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམ་དགོས་
 ཤིང་། དེ་ལྷར་ཤེས་ནས་དེའི་རྩ་བ་དུངས་འབྱེན་པར་རྟུལ་པ་ཡང་། རིགས་པའི་ལམ་བཟང་པོ་
 དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་དགོས་ལ་དེ་ཡང་
 གཞུལ་བྱའི་གནས་གསུམ་པོ་ཆད་མ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ནས་སྟོན་པའི་ཚུལ་ལ། ལུགས་གཞན་ལས་
 ཆེས་ཆེར་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པས། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་ལྷ་བའི་མིག་གཅིག་
 ལུར་གྱུར་པ། ཚོས་གྱི་སྦྱོར་ལྷན་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པའི་རིང་ལུགས་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པས་དེའི་
 བྱིར་རང་ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་རིགས་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དང་། རང་བཟོས་མ་
 བསྐྱེད་པའི་རིགས་པའི་སྟོབ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་མི་ཉམས་ཤིང་འཕེལ་བའི་བྱིར་དང་། བདག་དང་
 སྐལ་བར་མཉམ་པའི་བྱི་མ་བྱི་མའི་དུས་གྱི་སྐྱེ་བོ་འགའ་ལའང་ཕན་པར་གྱུར་ཅིག་སྟུམ་དུ་བསམས་
 བསམ་འདི་བརྩམ་མོ། །དེ་ལྷ་བས་ན། འཆད་པར་འགྱུར་བ་འདི་ནི། རྟོན་པ་དང་། བཀུར་སྟོ་
 དང་། ཚོགས་སུ་བཅད་པའི་རོ་མུང་བ་ཚོལ་བ་དང་། རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་ཆགས་པ་དང་།
 གཞན་གྱི་འདོད་པའི་མཐའ་ལ་སྤང་བས་མ་ཡིན་ཞིང་། གཟུ་བོར་གནས་པའི་སྟོ་ཡིས་དངོས་པོའི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཚོལ་བ་ལྷར་ལེན་པའི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དང་ལྷན་པས། བྱོགས་སྤང་གྲགས་པའི་
 ལུང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ཅིང་། དངོས་པོའི་སྟོབས་གྱི་ཞུགས་པའི་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་མཁས་པ་
 རྒྱ་མའི་མན་ངག་བཟང་པོས་བརྒྱན་ནས་འཆད་པ་ཡིན་པས་དེའི་བྱིར། དེང་སང་གི་སྐྱེ་བོ་སྟོ་
 གསལ་ཞིང་ཡིད་གཞུངས་པ་དག་ཀྱང་འདི་ལ་འཇུག་པར་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་དགོས་པ་དེ་དང་ལྷན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དངོས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ་
གཉིས་ཏེ། གཤུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་ཀྱི་ལེའུ་ལེ་ལག་བཅུའི་སྒོ་ནས་དང་པོར་
བཤད་པ་དང་། རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་མི་ཤེས་པ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུག་པའི་ཚུལ་
རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་ལེའུ་ལེ་ཚན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། གཤུལ་བྱ་ཐེ་ཚོམ་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་གཏན་ལ་འབབས་བྱེད་
གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ལོག་ཏྟེན་ཅན་ཚར་གཅོད་པའི་
ཐབས་སུ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱ་མི་ཤེས་
པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་བཤད་པ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཉི་བར་མཐོ་བ་ཕྱོགས་ཚོས་
ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་ལེགས་པར་བཤད་པས་མཐུག་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ལ། བརྗོད་བྱ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། རྗོད་བྱེད་རྒྱུ་
ངག་གི་རྣམ་གཞག་དང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་དམིགས་བྱེད་པར་བཤད། དེ་དག་མི་ལྟུལ་
བའི་རྒྱ་དགག་རྒྱུ་དང་འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་པར་བཤད་
པའོ། །

དང་པོ་ལ་ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྒྲུབ་། དེ་དག་གི་ངེས་པ་བཤད་པ་དང་གསུམ་མོ། །

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ལ་ལོག་ཏྟེན་དགག་པ། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་
གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་དགག། །རང་གི་འདོད་པ་རྒྱུ། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྒྲུབ་པ་དང་
གསུམ།

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་དགག། །དེ་ལ་འཕྲོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
འདོད་ཚུལ་དགག། །ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་འདོད་ཚུལ་དགག་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། དེང་སང་ཕལ་ཆེ་བ་ན་རེ། དེ་རྒྱུ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ། དེ་རྒྱུ་གྱི་

ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཏིང་། མཆོན་གཞི། བྱས་པ་ལྷ་བྱ་ཚུལ་གསུམ་ཀ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 བོ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་
 ཆོས་ཅན་སྒྲིའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཏིང་དུ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 ལྷར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཁྱོད་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད། སྒྲུབ་ཚུལ་ཡིན་སྒྲུབ། སྒྲ་དེ་
 ཁྱོད་ཡིན་པར་ངེས་ནས་དེ་ཏྲག་མི་ཏྲག་ཐེ་ཆོམ་བའི་གང་ཟག་གིས། ཁྱོད་དང་སྒྲ་དང་མི་ཏྲག་པ་
 གསུམ་ལན་ཚུན་ཐ་དད་སྒྲ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཆོས་གཉིས་ལྷན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད། ཁྱོད་མི་ཏྲག་པ་ལ་འབྲེལ།
 ཆོས་སུ་བབྱང་བྱའི་འབྲེལ་པ་རྣལ་མར་ངེས་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་
 འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཏིང་དུ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་
 ལྷར་སྒྲུབ་པའི་ཏྲགས་ཆོས་གཉིས་ལྷན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད། ཁྱོད་མི་ཏྲག་པ་ལ་འབྲེལ།
 དེ་སྒྲུབ་ལ་ཁྱོད་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད། སྒྲུབ་ཚུལ་ཡིན་སྒྲུབ། ཁྱོད་ཡིན་
 ཡོད། ཁྱོད་ཡིན་ན་མི་ཏྲག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷོག་ཁྱབ་ལ་ཡང་དེ་ལྷར་བསྐྱེ་ཞིང་། བྱས་
 པ་གཅིག་པོ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་ལྷར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་ཅིང་དེ་ལས་གཞན། བྱས་
 ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཆོན་གཞི་མེད་དོ་ཞེས་མཐུན་པར་དབྱངས་
 གཅིག་དང་མགྱོན་གཅིག་ཏུ་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷར་ན་བྱས་པའི་
 ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། དེས་དེ་ལྷར་
 སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་གཞིར་བབྱང་བ་དེ་ལས། ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་
 གི་ཚུལ་གྱི་མཆོན་གཞི་བབྱང་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་དེ་ལྷར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལས་གང་
 རུང་ཅིག་ཆོད་མས་ངེས་པའི་ཆོལ་བ་ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་ཀ་ཆོད་མས་ངེས་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ།
 བྱས་པ་དེ། དེས་དེ་ལྷར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཀའི་མཆོན་གཞི་ཡིན། བྱས་པ་ལས་ལྷོག་པ་ཐ་
 དད་ན། དེས་དེ་ལྷར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་དགོས། དེས་དེ་ལྷར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་
 གསུམ་ལས་གང་རུང་ཅིག་ཡིན་ན་གསུམ་ཀ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཐམས་ཅད་ཁས་
 སྒྲངས། འདོད་ན། ལུང་དང་རིགས་པ་དང་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་གསུམ་ཅར་དང་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་བྱས་པས་སྒྲིམ་ཏེ་ཉལ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལ་མཚན་གཞི་ལྡན་པ་ཐ་དད་པ་གསུམ་
 བཟུང་རྒྱུ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་ལུང་དང་རིགས་པ་དང་ཁས་སྒྲུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །རྩི་ལྟར་ཞེ་
 བ། རེ་གིག་དང་པོར་ལུང་དང་འགལ་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། གཏན་ཚིགས་ཚུལ་གཉིས་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། རྩེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡན་པ་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་
 དག་གཅིག་གིས་ཀྱང་བསྟན་པར་རུས་པའི་ཕྱིར་སྒྲུར་བ་བསྟུས་ཏེ་བརྗོད་ཀྱི་ཚུལ་བསྟུས་པ་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པའི་འགྲེལ་བར། ལྡན་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་དུ་ཟེན་
 ཀྱང་། ཉལ་ས་གཅིག་ལ་ཚུལ་གསུམ་པར་བརྗོད་དོ་ཞེས་དང་། རིགས་ཐིགས་ལས། ཚུལ་
 གསུམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉལ་ས་ནི་རྩེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དང་། མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའོ་ཞེས་སྒྲུར་
 བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་གཞི་སོ་སོར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྩེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་
 ལྡན་པ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅི་
 རྩེ་ལུང་གི་དགོངས་པ་ཚུལ་གསུམ་རང་ལྡན་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཉི་བར་བཟུང་ནས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི།
 གཞི་ལྡན་ཐ་དད་དུ་བཟུང་དུ་མེད་པ་ལ་འདོད་ན་ནི། རང་གིས་རྩེས་འགྲོ་མེད་ན་ལྡན་པ་མི་
 འགྱུར་བར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ། ཕྱོགས་སྒྲིམ་མས་ཉལ་ས་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་སུ་འདུས་པར་ཐལ། ཕྱོགས་
 ཚོས་ཀྱི་ཚུལ་དང་རྩེས་འགྲོའི་ཚུལ་ལས་ལྷགས་སུ་ལྡན་པའི་ཚུལ་བཟུང་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 སྒྲུས་པ་ལ་ལན་འདོན་པར་མི་རུས་སོ། །དེ་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་ན་རྩེས་སུ་འགྲོ་ལྡན་གི་ཚུལ་གཉིས་
 ཀ་ལ་མཚན་གཞིར་བཟུང་རྒྱུ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་
 འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི། སྒྲུར་བ་དེ་སྒྲོར་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་འཇལ་བའི་
 ཚད་མ་ཡིན་ན། དེ་སྒྲོར་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་དེ་མི་འཇལ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སྒྲོར་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་
 ཀྱང་ཡིན། དེ་སྒྲོར་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མི་
 སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཉལ་ས་ཁས་སྒྲུངས་གིང་། གལ་ཏེ་སྟོན་ན་གང་ཡིན། བྱས་པ་དེའོ་ཞེན། འོ་ན་སྒྲི་
 མི་ཉལ་ས་ཉལ་ས་ཀྱི་རྩེས་དཔག་དེ་མི་ཉལ་པ་ལ་ཚད་མར་ཁས་སྒྲུངས་ན་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་གིས་
 འགོག་པ་དེ་ཉིད་མཚུངས་སོ། །སྒྲི་བྱས་པ་དེའོ་ཞེན། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་འཐད་མོད་ཀྱི་བྱོད་ཀྱིས་

ཁས་སྒྲུངས་པ་ཉམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་སྒྱུར་བར་བྱ་ཞིང་། གཞན་ཡང་།
 སྒྱུར་བ་དེ་སྒྲོར་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་ཅིང་། དེ་སྒྲོར་གྱི་རྗེས་ཁྱབ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་
 ཐལ། དེ་སྒྲོར་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེ། ཚད་མར་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་ཡང་ཡིན་དེ་
 སྒྲོར་གྱི་རྗེས་ཁྱབ་གཞལ་བྱའི་ཚད་མ་དེ་ཚད་མར་མ་སོང་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག །དེ་སྒྲོར་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་དང་རྗེས་ཁྱབ་གཉིས་ལ་མཚན་གཞི་རེ་རེ་ལས་ལྷག་པ་བཟུང་བྱ་
 མེད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཁས་སྒྲུངས་པ་དང་འགལ་བ་ནི། བྱས་པ་རང་གི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་
 སྒྲིའི་སྒྲུང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བྱུང་བ་དེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་ཏྲག་པར་སྒྱུབ་པའི་
 ཕྱོགས་ཚོས་ཀྱི་ཚུལ་མ་ཡིན་ན་སྒྲིམ་བྱས་པར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེ་དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་འཇལ་
 བའི་ཚད་མར་འདོད་པ་འགལ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་
 ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དེ། དེ་སྒྲོར་གྱི་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་མ་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་
 བའི་ཚད་མ་དེ་དེ་སྒྲོར་གྱི་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་འཇལ་བར་བྱེད་པའི་ཚད་མར་འདོད་པ་འགལ་ལོ། །
 དར་ལྷིག་པ་བྱེད་ཉིད་ཀྱིས། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ལས། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་གི་ཁྱབ་པ་ནི།
 ཏྲགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་ཉིད་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་
 པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དེ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་སྒྲུར་བཤད་པའི་འབྲེལ་དོན་
 ལྷག་ངེས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་དང་། རི་ལྟར་མི་འགལ། དེ་ལྟར་ན།
 ཞར་ལ་འོངས་པ་བརྗོད་ནས། མཚན་ཉིད་ལ་དངོས་ཀྱི་སྒྲོན་བརྗོད་པ་ནི། བྱས་པས་སྒྲིམ་ཏྲག་
 པར་སྒྱུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱལ་བས་བྱི་རྒྱལ་གྱི་དོར། སྒྲིམ་ཚོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྒྲིམ་
 བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། སྒྲིམ་ཏྲག་པར་སྒྱུབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་དུ་
 ཐལ། དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས་སྒྲུངས་ཤིང་དེར་ཐལ། བྱེད་ཀྱིས་
 སྒྲིམ་པའི་སྒྱུབ་བྱེད་དེ་དག་ལེགས་པར་ཞུགས་པའི་བྱིར་རོ། །འདོད་ན། ཚུལ་གསུམ་སྒྲུར་རྒྱལ་
 གྱི་ཚད་མས་མི་ཤེས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་བྱི་རྒྱལ་གྱི་ཚད་
 མས་མི་ཤེས་པའི་གཞན་དོན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གང་ཡང་བྱེད་ཀྱིས། ཚུལ་
 གསུམ་གྱི་མཐར་སྒྲོས་པའི་ངེས་པ་དེ། སྒྱིར་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་ཁས་སྒྲུངས་པས། ཡི་གེའི་དོན་

ལས་ཉམས་ཏེ། ཐ་མར་སྒྲོས་པའི་ངེས་པ་ནི། སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཚད་མས་ངེས་
 པ་ལ་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་དོ་
 ཞེས་དང་། ཕྱོགས་གྱི་ཚོས་ནི་ཚོལ་བ་དང་ཕྱི་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་བཟུང་ངོ་། །དེ་
 བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་དག་ལ་སོགས་པ་ལ་
 ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། ཚོས་མཚོག་གིས། ངེས་པ་སྒྲོས་པས། ཚུལ་
 གསུམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བཟ་བ་སེལ་བར་བཤད་པ་དང་ཡང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ། ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྐྱབ་ཚུལ་
 བམ་མཁའ་ལྡིང་དེ་ལྟར་འདོན་པ་དེ་ནི་རྟགས་སྒྲོར་གྱི་རྟམ་པར་བཞག་པ་ཚོག་ཏུ་འདོན་པ་ཙམ་དུ་
 ཟུང་གྱི་རྟགས་གྱིས་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱི་གོ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁོ་བོ་ལ་མ་ཆགས་སོ་ཞེས་
 གསལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗོད་པའི་ཚོལ་བའམ། སྐྱ་
 བྱས་པར་མི་ཤེས་པའི་ཚོལ་བའི་ངོར། སྐྱར་ཚོལ་གྱིས་སྐྱ་ཚོས་ཙན། མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་ཚོས་ཙན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་སུ་ཐལ། བྱེད་གྱི་
 སྐྱབ་བྱེད་དེ་དག་གི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗོད་པའི་ཚོལ་བ་དེ། སྐྱ་
 རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཚོམ་བཟ་བའི་ཚོལ་བར་ཐལ་བ་དང་། སྐྱ་བྱས་པར་མི་ཤེས་པའི་ཚོལ་བ་དེ་སྐྱ་བྱས་
 པར་ཚད་མས་ཤེས་པའི་ཚོལ་བར་ཐལ་བ་སྒྲོག་ཏུ་མེད་དོ། །བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་
 ཡོད་པར་དོགས་པའི་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ངོར། སྐྱར་ཚོལ་མཁའ་པས་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་
 བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་ཚོས་ཙན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་
 མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་རང་གི་སྐྱབ་བྱེད་དེ་དག་གི་ཕྱིར་རོ། །
 འདོད་ན། དེ་ལྟར་དོགས་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཚོས་ཙན། བྱེད་གྱིས་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
 མ་ངེས་པར་ཐལ། བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་དོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་འབའ་ཞིག་
 ཏུ་མ་ཟུང་གྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཚོལ་བའི་ངོར། དེ་སྐྱབ་ལ་མཉན་བྱ་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་མཉན་བྱ་ཚོས་ཙན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་
 འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཐལ། སྐྱབ་བྱེད་སྐྱ་མ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་རོ། །
 འདོད་ན། ཚོལ་བ་དེ་ཚོས་ཙན། བྱེད་གྱིས་སྐྱ་དེ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པར་ཐལ།

མཉན་བྱ་དེ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་གང་ཞིག། །མཉན་བྱ་དེ་སྒྲིའི་མཆོན་ཉིད་དུ་ངེས་
 ཟེན་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒྲིའི་ཐ་སྟོན་ཆོད་མས་ངེས་པ་མཉན་བྱ་སྒྲིའི་མཆོན་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལ་རྟག་
 ལས་པའི་བྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པ་སྒྲུབས་སུ་བབ་པའི་ཚོལ་བ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ད་ནི་ཞར་ལས་བྱུང་བ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། མཉན་བྱ་སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་སྒྱུབ་བྱེད་ལ་དོགས་པ་བཅད། མཉན་བྱའི་རྟགས་ལས་སྒྲི་མི་རྟག་
 པར་རྟོགས་པའི་ཆོད་མ་སྒྲི་བ་འདོད་པ་དགག། །རང་གི་ལུགས་ལ་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་སྒྲི་མི་རྟག་
 སྒྱུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ལྟ་ཐལ་ཆེ་བ་དག། །མཉན་བྱ་སྒྲི་
 མི་རྟག་སྒྱུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྒྱུབ་པའི་རྟགས་
 ཆོས་གཉིས་ལཱ་གྱི་མཐུན་དཔེ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། སྒྲི་མ་ཡིན་པ་དང་། མཉན་བྱའི་གཞི་
 མཐུན་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་སྒྲི་བར་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་སྒྲོ་གྲོས་ངན་པའི་སྒྲི་བོ་གཅིག་གིས་སྒྲིས་པའི་
 རྗེས་སུ་གཞན་དག་ཀྱང་སྒྲི་མཆོན་མེད་པར་སྒྱུག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ལྟར་སྒྱུབ་པའི་མཐུན་
 དཔེ་ཡང་སྤིང་བར་ཐལ། དུང་བུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མཉན་བྱ་དེ། དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་
 དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྒྲུབས་སྤིང་བའི་བྱིར་ཏེ་དུང་གི་མཉན་བྱ་དེ། མི་རྟག་པར་ངེས་ནས། སྒྲི་ཙམ་
 མི་རྟག་པ་ཡིན་མ་ཡིན་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ཤིན་ཏུ་སྤིང་བའི་བྱིར་དང་། འདི་ལྟར་རྟགས་མེད་བྱིས་བར་
 གྱི། །སྒྲི་བོས་བྱིས་འབྱུང་བ་དང་ནི། །འབྲེལ་མེད་མར་མེ་ལ་སོགས་ཀྱི། །འཛིག་པ་མཐོང་བས་
 ཡོངས་གཙོ་ཉིད། །ཅེས་པ་ལྟར། སྒྲོག་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག། །བྱས་པ་དང་མི་
 རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་ངེས་ནས། བྱས་པ་ཙམ་དང་དངོས་པོ་ཙམ་མི་རྟག་པར་མ་ངེས་པ་སྤིང་
 པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཙམ་གྱིས་མཐུན་དཔེར་འཛིག་པའི་སྒྲི་མཆོན་རྟོགས་ཤིང་དགོས་པ་འགྲུབ་
 པའི་བྱིར། མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ལ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེའི་བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པ་ཞིག། །
 དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འབྱུལ་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྒྱུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་
 ཡང་དག་མི་སྤིང་བར་ཐལ་བ་དང་། ཤེས་བྱ་མཆོན་བྱར་སྒྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྤིང་བར་
 ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་གི་སྟོང་དུ་མི་རྟག་པ་དང་། བདག་མེད་དང་། སྟོང་བ་
 དང་། སྒྲུག་བསྐལ་བ་སོགས་སྒྱུབ་ནས། དེའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་དེར་སྒྱུབ་པ་ནི། རིགས་

པ་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྷན་འདས་ཀྱི་རིགས་པའི་ཚུལ་སྤྱོད་མེད་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དཔེ་བུམ་པའི་སྤྱིང་དུ་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱས་ནས།
 གང་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་
 བུམ་པ་དེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །
 དེ་ལྟར་ན་བུམ་པ་དཔེར་བཀོད་ནས་བྱས་པ་མ་ལུས་པ་མི་རྟག་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་
 དེང་སང་། མཉན་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པར་འདོད་པ་ལ་ནི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་སྒྲོག་ཏུ་མེད་དོ། །དེས་ན་མཉན་བྱ་སྒྲ་མི་
 རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
 སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། དེས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་ངེས་པ་མི་སྤྱིད་ལ། དེས་དེ་
 ལྟར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་འགྲོ་ངེས་པའི་ཆོལ་བའི་ངོར་ནི། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་སོང་བ་མི་སྤྱིད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་བྱུང་
 རྣམས་མར་ངེས་པ་མི་སྤྱིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་ཡང་དག་གི་སྤྱིང་དུ་མི་རྟག་པ་མེད་ན་མཉན་བྱ་མི་
 འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་པ་སྤྱིད་པའི་བྱིར་དང་། མཉན་བྱ་དེ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་
 པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ངེས་པ་དེ་ཡང་སྒྲ་དང་མཉན་བྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་
 བ་ནི། དེས་སྒྲ་མཉན་བྱར་མི་ཤེས་པས། དེའི་ངོར་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་ལ།
 ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ངོར་སྒྲ་དང་མཉན་བྱ་གཉིས་ལ་མི་རྟག་པར་ངེས་དག་སྒྲ་མེད་པས་
 ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་མཉན་བྱ་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མ་གྲུབ་
 པའི་རྟགས་སམ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དར་རྒྱུ་མཛད་
 པ་ན་རེ། དང་པོར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱུང་བ་ཚད་མས་ངེས། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲ་མཉན་བྱར་
 ཚད་མས་ངེས། དེའི་རྗེས་སུ་ཚད་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྒྲ་མི་རྟག་པར་གསར་
 དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་སྒྲེད་པར་བཞེད་དོ། །འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་མཉན་བྱའི་རྟགས་
 ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱུང་བ་ཚད་མས་ངེས་ཤིང་། སྒྲ་དང་མཉན་བྱའི་མིང་དོན་གྱི་
 འབྲེལ་བ་ཤེས་ནས། སྒྲ་མི་རྟག་པར་མ་ངེས་པའི་ཆོལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱི་ངོར་མཉན་བྱ་དེ་

སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་ངོར། དེས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་
 གསུམ་ཚད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་ངོར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་ཆུང་མར་ངེས་ཤིང་། དེས་དེ་ལྟར་
 སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས་སྤངས་ཤིང་དེར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་སྒྲི་
 དེ་མཉམ་བྱུང་ཚད་མས་ངེས་ནས། དེ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཚོམ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཚོས་ཅན་
 དང་བཅས་པ་ཁས་སྤངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཚད་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིམ་
 རྟག་པར་གསར་དུ་རྟགས་པའི་སྒྲོ་དེ་ཚད་མར་ཐལ། དེ་འདྲ་དེ། སྒྲིམ་མི་རྟག་པ་ལ་གསར་དུ་མི་སྒྲི་
 པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཛོན་སུམ་མམ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་གང་ཡིན། དང་
 བོ་མི་འཐད་དེ། དུས་དེར་སྒྲོ་དེ་ངེས་ཤེས་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། མཉམ་
 བྱེད་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་སྒྲོ་དེ་ཚོས་
 ཅན། རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་ཕྱོགས་ཚོས་དང་བྱུང་འབྲེལ་འཇལ་
 བར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྒྲུར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་སྒྲུབ་བྱ་ལ་
 གསར་དུ་མི་སྒྲི་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་སྒྲོ་དེ། མཉམ་བྱུང་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་
 འཇལ་པའི་མཛོན་སུམ་གྱིས་སྤངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཡིན་ནོ། །ཞེན་ནི། དེ་འདྲའི་སྒྲོ་དེ་ཚོས་ཅན།
 རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མར་ཐལ། རྟག་པ་དང་ཚད་མའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཡང་དག་ལ་མ་བརྟེན་པའི་རྟག་པ་ཚད་མ་ཁས་ལེན་པ་ནི། ཡོད་ཀྱང་དངོས་དང་འབྲེལ་མེད་པའི།
 རྟགས་པ་རྟགས་པ་མེད་དང་མཚུངས། །ཞེས་བྱ་པའི་གཞུང་གི་ཕྱོགས་སྒྲིམ་མ་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་
 ནོ། །འོན་ཀྱང་རྟགས་སྒྲུར་རྒྱུ་དག་བཀོད་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་འོག་ནས་རྒྱས་པར་འབྱུང་
 ངོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན། མཉམ་བྱུང་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་ངེས་
 པའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་གསར་དུ་རྟགས་པའི་སྒྲོ་སྒྲུབ་པ་ཁས་སྤངས་ནས།
 དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་ནི་རྒྱུ་དུ་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་སོ། །
 དེས་ན་མཉམ་བྱུང་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སུ་བཤད་པ་འདི་ཡང་། དེས་དེ་
 ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ངེས་པའི་རྟོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་དེའི་རྗེས་བྱུང་རྒྱུ་ལ་ཀྱན་ཏུ་མི་
 འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། ཕྱོགས་སྒྲིམ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བས། དེང་སང་མཉམ་བྱུང་སྒྲིམ་མི་རྟག་

པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མི་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེའི་རྗེས་ཁྱབ་འགྲུབ་མི་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་
 བློ། ལུང་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་པར་མ་ཟད་རང་གང་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་སྒྲོམ་པའི་ལུགས་
 ཀྱང་རིང་དུ་བརྒྱལ་བ་ཡིན་ཞིང་། མཉན་བྱ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་
 སྟོན་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་གི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་།
 མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་བསྒྲོག་པ་མེད་པར་བཤད་པས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་འདོད་
 པ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་ཤེས་པའི་ཐུང་ན་གྱི་ཐང་ཆེན་པོར་རྣམ་པར་འབྱམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི།
 དར་ལྗོག་མཛད་པ་ན་རེ། རྟག་པ་ལ་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་རྟགས་གྱི་ཚུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཏུ་
 འདོད་པ་དག་གིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་སྒྲུ་མི་རྟག་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐབས་
 ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ་མཉན་བྱ་སྒྲུ་མི་རྟག་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་
 དེས། སྒྲུ་རྟག་མི་རྟག་དྲིས་པ་ན། རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པར་བྱས་ནས།
 ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། རྟག་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པར་བྱས་ནས། དེའི་
 རྗེས་སུ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་ངེས་པར་བྱར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཉེས་པ་འདི་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་
 ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་འདྲེན་པ་དམ་པ་བྱོན་ཟེན་པ་དེ་དག་གིས་བྱས་ན་མི་རྟག་
 པས་ཁྱབ་པ་དེ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཏུ་ཁས་བླངས་གྱི་རྗེས་འགོའི་ཚུལ་དུ་ཁས་མ་
 བླངས་པས། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོག་ཚུལ་ངེས་པ་ལ། རྟག་ན་མ་བྱས་པའི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འདྲའི་ཁྱབ་པ་དེ་ངེས་པ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་འགོའི་ཚུལ་ངེས་དགོས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་དགོས་ན་འང་། ཁྱེད་གྱི་ཁྱབ་པ་དེ་དག་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་
 འདི་ནི་ཁྱེད་ལ་འཇུག་སྟེ། བྱས་པ་མཚན་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་
 པ་དེ། རྟགས་གྱི་ཚུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཏུ་ཁྱེད་འདོད་པས། མཉན་བྱའི་བྱས་པ་ལམ།
 དངོས་པོ་དེ། སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སྤྱོད་པར་ཐལ།
 མཉན་བྱ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་དེས། སྒྲུ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་
 ཆོམ་ཟ་ནས་དྲིས་པ་ན། བྱས་པའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དེས་པར་བྱས་ནས།
 ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཉན་བྱའི་བྱས་པ་ལམ། དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དེས་

བར་བྱས་ནས་དེའི་རྒྱུ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་ངེས་པར་བྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཀར་ཁས་སྒྲུབ་
 རོ། །ཁྱབ་པ་དེ་སྒྱུར་བ་དེའི་ལྷོག་ཚུལ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་དེ་ངེས་པ་ན། སྒྱུར་བ་དེའི་ལྷོག་
 ཚུལ་ངེས་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་ན། བྱེད་རང་ལ་བྱས་པ་ངེས་པ་ན་བྱས་པས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་
 པའི་ལྷོག་ཁྱབ་པ་ངེས་པས་ཁྱབ་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གང་ཡང་བྱེད་གྱིས། དངོས་པོ་
 ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེ་ཉིད་གྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་
 པ་ངེས་པར་འདོད་ན། འོ་ན་ཆད་མ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྒྲུབ་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པ་ངེས་དགོས་པས།
 དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་དུས་སུ་བསྒྱུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་
 ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དུ་མ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཞར་ལས་བྱུང་བ་བརྗོད་ནས། བྱས་
 པའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། བྱེད་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་
 པའི་སྒྱུབ་བྱེད་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་དག་ཆད་པའི་ཕྱིར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཁྱབ་སྟེ། སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་ན། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་
 ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་དང་མི་རྟག་པ་གང་རུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྒྱུབ་བྱེད་
 དེ་དག་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྐྱེ་དང་མི་རྟག་པ་གང་རུང་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཆད་
 མས་ངེས་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་གིས་པར་ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ། བརྟགས་
 ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆད་བ་ཆོས་ཅན། ལུས་པ་མཆོན་བྱས་སྒྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་སྒྱུབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དོགས་ན་ནི། ལྷ་མ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། མཆོན་བྱ་མ་
 ཡིན་པ་དེ་དེ་སྒྱུབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མཆོན་
 བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཆོན་བྱ་ཁོ་ནའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། སྐྱེ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱེད་གྱི་སྒྱུབ་བྱེད་དེ་དག་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱབ་པ་ངེས་
 པའི་ཆེ་བསྒྱུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞི་འདིར་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དེ་ཆད་མས་གྲུབ་ན།
 སྒྱུར་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་ཡིན་པ་དེ་འང་ཆད་མས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་སྒྱུར་བ་སྒྱུར་

གཅིག་གི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་སྤྱི་དུང་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོར་བ་སྟོར་གཅིག་གི་ཚུལ་
 གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་གསུམ་པོ་ཚད་མར་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་གསུམ་པོ་འགལ་ཞིང་། ཆོས་
 མཐུན་སྟོར་དང་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐབ་ངག་གི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དང་། རྒྱགས་བསྟན་གྱི་ཚུལ་
 གཉིས་ཀྱང་འགལ་བ་གང་ཞིག །ཚུལ་གསུམ་ལ་མཚན་གཞི་རེ་རེ་ལས་བཟུང་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་བ་བཟོད་པ་དང་། རྩབ་པ་
 ཀྱང་བ་བཟོད་པའི་ངག་ཀྱང་མི་སྤྱི་དུང་པར་ཐལ། དེ་སྟོར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྗེས་
 རྩབ་ཀྱང་ཡིན། རྗེས་རྩབ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་ཡིན། དེ་གཉིས་ལ་མཚན་གཞི་
 རེ་རེ་ལས་ལྷག་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐབ་ངག་གི་དངོས་བསྟན་དང་། བྱས་པ་དེ་དེའི་རྒྱགས་ཀྱི་བསྟན་
 བྱར་ཐལ། བྱོད་དེ་སྟོར་གྱི་རྗེས་རྩབ་དང་བྱས་པ་དེ། དེའི་ལྷག་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་
 དར་ལྷིག་པ་ལན་འདི་སྐད་འདོན་ཏེ། སྐབ་ངག་གིས་བསྟན་པའི་རྩབ་པ་གཉིས་དངོས་རྒྱགས་ཀྱི་
 རྟགས་བྱ་རྟགས་བྱེད་ཡིན་གྱི། ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ན། དེས་རྩབ་པ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བཤད།
 འདི་ནི་རང་ལ་ཅོ་འདྲི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་བྱས་པ་ལས་ཐ་དད་པ་ཡང་ཡིན། བྱས་པས་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྗེས་རྩབ་དང་ལྷག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལ། དེ་
 ལྟར་ན་ཁས་སྤངས་པ་མཐའ་དག་ཉམས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྗེས་
 རྩབ་ཡིན་ན། ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་ངག་གི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། དེའི་ལྷག་
 རྩབ་ཡིན་ན། ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་ངག་གི་རྒྱགས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་དགོས་པར། བྱོད་ཀྱིས་
 མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱོད་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་ཀ་ཡིན་པའི་གཞི་
 མཐུན་ཇི་ལྟར་སྐབ། གཞན་ཡང་། བྱོད་ཅག་ཚུལ་གསུམ་ཀ་མཚན་བྱར་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ།
 ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པའི་ལམ་ལོ་སྟོན་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་
 ཚུལ་གསུམ་སོ་སོ་བ་མཚན་བྱ་ཡིན་ཀྱང་། གསུམ་ཀ་ཡིན་པ་དེ་མཚན་བྱར་མི་འདོད་དོ་སྟུམ་ན།
 དེ་ཡང་བྱོད་ཀྱིས་མི་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་
 པ་གསུམ་ཆོགས་པ་དེ་ཚུལ་གསུམ་པོ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་

ལ་ནི་ཉེས་པ་འདི་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་མཚོན་བྱར་མི་འདོད་ཅིང་། ཅི་སྟེ་ཁས་
ལེན་དགོས་ནའང་། དེ་དག་ཚང་བ་དེ་མཚོན་ཉིད་དུ་འཛིན་པའི་བྱིར། རྒྱུ་ཡོད་དང་བྱུགས་
ཡོད་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་གསུམ་པོ་མཚོན་བྱ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་ཚང་བ་མཚོན་ཉིད་དུ་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་
ལེན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཞག་འདོད་ཚུལ་དགག་པ་ལ། བར་སྐབས་ཀྱི་མཁས་
བར་སྐབས་པ་དུ་མ་དག །སྐྱུ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེ་བྱས་པས་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་
དང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་དེ་སྐྱུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱུ་ཡོད་ཚུལ་དང་། རྟག་ན་མ་
བྱས་པས་བྱབ་པ་དེ། བྱས་པས་སྐྱུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་པའི་ཚུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ཞིང་།
དར་རྒྱུ་པ་སོགས་ཕྱི་རབས་པ་ལའ་ཆེར། བྱབ་པ་གཉིས་པོ་དེ། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་མ་ཡིན་ཀྱང་།
འབྲེལ་པའི་དོན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་པོས་པའི་སྟོན་དུ། བྱབ་པ་འདི་གཉིས་པོས་
པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་སོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་མོད་ཀྱི་རྟགས་ལྷན་ལ་
དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་དབྱེད་པ་ཉུང་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་བྱས་པས་སྐྱུ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་སྐབས་སུ་འབབ་པའི་བྱི་ཆོལ་དེ་ཆོས་ཅན། གང་བྱས་པར་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་
མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། སྐྱུ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་སྐྱུ་བྱས་པར་ནི་ཆད་མས་ངེས།
གང་བྱས་པར་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་བྱིར། བྱས་པས་སྐྱུ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྒྱུ་སུ་འགྲོ་ཕྱོགས་གི་ཚུལ་ངེས་པ་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་
པ་རིགས་པ་མཐུན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། གང་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་ངེས་པ་སྟོན་དུ་
འགྲོ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱུ་བྱས་པར་ངེས་གང་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་ངེས་ན་སྐྱུ་མི་
རྟག་པར་མ་ངེས་པ་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། ཚུལ་བྱུང་གིས་མི་རྟག་པ་ལ་བྱབ་པ་ངེས་པའི་ཆོ།
ཚུལ་བྱུང་གི་སྐྱུ་ཡང་མི་རྟག་པར་ངེས་དགོས་པས། ཚུལ་བྱུང་དེ་ཚུལ་སྐྱུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
བྱབ་ཆེན་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་
འབྲེལ་པ་ངེས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར། རྟགས་དེའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་སྐྱབ་བྱའི་

ཆོས་ལྷན་དུ་ངེས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་དོན་དུ་འཛོགས། བདག་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་
 ཏྲགས་ཀྱིས་བུམ་པ་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བྱི་ཚློལ་དེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
 དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐྱབ་ཀྱི་བྱི་ཚློལ་དེས་ཀྱང་། བུས་པ་ཐམས་ཅད་
 མི་ཏྲག་པར་ཚད་མས་ངེས་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་ཚད་མས་མ་ངེས་པར་འགལ་ལོ། །གནས་འདི་ལ་
 དེར་སང་གི་རིགས་པ་སྐྱ་བར་རྩོམ་པ་རྣམས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ལུས་པར་གྱུར་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་
 དབྱེད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །ཏྲག་ན་མ་བུས་པས་བྱབ་པ་དེ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
 པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པའི་ཚུལ་དུ་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ཉིད་དེའི་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པའི་བྱིར། དོན་འདི་བྱེད་ཅག་གིས་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་
 ན་མ་ཡིན་ཏེ། མི་ལམ་གཡག་གི་ཞལ་སྒྲན་ས། དེ་ལྟ་བུའི་བྱབ་པ་གཉིས་པོ་དེ་སྐྱབ་ངག་གི་
 བསྟན་བྱུར་གྱུར་པའི་ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་ཙམ་དུ་བཞེད་ཀྱང་། ཏྲགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གྱུར་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་
 ལྷོག་གི་ཚུལ་དུ་མི་བཞེད་ལ། ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྒྲས་
 བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་ཚུལ་ནི། ཏྲགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཁོ་ན་ལ་བཞེད་པའི་བྱིར།
 དེ་ཡང་སྐྱབ་ངག་གི་ས་བསྟན་པའི་ཚུལ་གསུམ་ནི་དོན་ལ་གནས་པའི་དབང་དུ་བུས་པ་ཡིན་ལ།
 ཏྲགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་ནི། སྐབས་ཀྱི་ཚློལ་བའི་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་ལ་
 བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཀྱན་མཁྱེན་རོང་བའི་བཞེད་པས་ནི། སྒར་གྱི་བྱབ་པ་གཉིས་པོ་དེ། རྗེས་
 སུ་འགོ་ལྷོག་གི་བྱབ་པར་བཞེད་ཀྱང་། ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྗེས་བྱབ་
 དང་། རྗེས་བྱབ་ཀྱི་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་མེད་དོ་སྙམ་དུ་དོགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། རྗེས་བྱབ་ནི་བུས་ན་
 མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པར་དོན་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བྱེད་དགོས་ལ། རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཚུལ་ནི།
 བུམ་པ་ལྟ་བུའི་དབའི་སྟེང་དུ། བུས་པ་མི་ཏྲག་པ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཆ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་།
 ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཐར་ངེས་པ་སྒྲིས་པའི་དགོས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་བྱབ་པ་དང་།
 འབྲེལ་བ་ནི་དོན་ལ་གནས་པའི་ཆ་དང་ཚུལ་ནི། དོན་ལ་གནས་པ་ལ། དེར་ངེས་པའི་ཆ་ལ་བྱེད་
 པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི། སྐྱ་བུས་པར་དོན་ལ་གནས་པའི་ཆ་ལ་འདྲ་བྱེད་ལ།
 ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འགྱུར་བ་ནི་ཚློལ་བའི་ཚད་མས་དེར་ངེས་པའི་ཆ་ལ་བཞག་དགོས་པ་ཡིན་

ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཚོས་དང་དེའི་ཚུལ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱུང་བ་དང་། དེའི་ཚུལ་
 དོན་གཅིག་པར་འདོད་པ་ནི། སློ་ཚོས་དང་དོན་ཚོས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་ཤིང་རྟགས་སྒྲིལ་གྱི་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་ལ་སློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་བབ་ཅོལ་དུ་གསལ་བས་གང་ན་སུའི་ལུགས་སུ་སྒྲུང་ཡང་དོར་
 བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གནས་འདི་ལ་འདི་སྒྲུལ་དུ་དོགས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་འགྲོ་
 དེས་པ་ལ། རྟགས་དེའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལྷན་དུ་དེས་མི་དགོས་
 བར། དཔེའི་སྤྲེང་དུ་རྟགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེས་པ་ཅམ་གྱིས་ཚོགས་ན། རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 མཐོང་ཅམ་གྱིས་རྗེས་འགྲོ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལྷོག་པ་དེས་པ་ལ། དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་
 གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག །རྟགས་ལྷོག་ཏུ་དེས་མི་དགོས་པར་མི་མཐུན་དཔེའི་སྤྲེང་དུ་
 རྟགས་ལྷོག་དང་ཚོས་ལྷོག་གི་འབྲེལ་བ་དེས་པ་ཅམ་གྱིས་ཚོགས་ན། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་
 མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་པ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་སྒྲུལ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 ཚད་མས་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས། རྗེས་འགྲོ་ཅམ་གྲུབ་པར་ནི་འདོད་ལ། བྱས་པས་སྒྲིལ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ལྷོག་པ་འཕེན་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་བྱུང་པར་ཅན་འགྱུབ་པ་ལ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
 མཐའ་དག་མི་རྟག་པར་དེས་མི་དགོས་ཀྱང་། རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་བྱས་པ་དེ། ཚྲོལ་བས། གང་
 མི་རྟག་པར་དེས་པའི་ཚོས་དང་ཚྲོལ་བས། རྟག་པར་དེས་པའི་ཚོས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། ལྷ་མ་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དེས་ཤིང་། ཕྱི་མ་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དེས་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་ཅམ་གྱིས་
 རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དེས་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དེས་
 པའི་དོན་ཡང་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་པར་
 འགྱུར་ལ། དེ་ལྷན་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དུང་སྒྲུ་ཅོལ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་པར་ཐལ་
 ལོ་སྒྲུལ་ན། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འཛོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དང་སློ་ཚད་མས་དེས་པ་
 གཉིས་ཀ་ཚོགས་དགོས་པས། རི་སྒྲིབ་བཤད་པ་དེ་ནི་ཚད་མས་དེས་པའི་དོན་ཏོ། །དེས་ན་སྐྱབ་
 ཚུལ་འདི་ལྷན་བྱ་སྟེ། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲིལ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
 འགྲོའི་ཚུལ་འགྱུབ་པར་ཐལ། བྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་སྒྱིར་ཡོད་པ་ལྷན་སྐབས་ཀྱི་
 ཚྲོལ་བའི་ཚད་མས་དེས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་

ནི་སྒར་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ནི་ཅོད་པའི་ངོར་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པས་སྒྲིམ་ཏེ་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྷོག་
 པ་འབྲུག་པ་ཉག་ས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་ལོག་པར་ངེས་པ་ལ་རག་ཀྱང་། སྒྲིམ་བྱས་
 པ་ཐམས་ཅད། ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལས་ལོག་པར་ངེས་མི་དགོས་ཏེ།
 ཉག་ས་སུ་བཟུང་བྱ་བྱས་པ་དེ། རྟོལ་བས་ཉག་པར་ངེས་པའི་གཞི་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་
 ཅམ་གྱིས། ཉག་ས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པའི་དོན་ལེགས་པར་ཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲིམ་པའི་དག་རྣམ་པར་སྒྲིམ་པ་ན། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལ་སོགས་པར།
 གང་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མི་ཉག་ཅེས་དང་། གང་བྱང་བྱང་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མི་ཉག་ཅེས་
 གསུངས་ཀྱི། བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མི་ཉག་ཅེས་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར། དང་པོ་
 བྱུང་འབྲེལ་ངེས་པའི་དུས་ནས། བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་མི་ཉག་པར་ངེས་
 དགོས་ན། ཕྱིས་དོན་གང་ཞིག་སྒྲུབ་པར་འདོད་ནས། སྒྲུབ་པའི་དག་འགོད་པར་བྱེད་པ་བྱོད་
 ཀྱིས་སྟོན་ཞིག །དེའི་ཕྱིར་མི་རིགས་པ་མཐའ་དག་དང་ངེས་པར་འབྲེལ་བའི་སྒྲིབ་ཆེས་མང་པོ་
 འདི་དག་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དངོས་འགལ་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་ལོག་པར་
 ཉག་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཚུལ་ལ་གཞན་དུ་རྣམ་པར་ཉག་པ་འང་འོག་ནས་འགོག་པར་
 འབྱུར་རོ། །དེས་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་པ་འབྲུག་པ་འགོག་པའི་
 རིགས་པ་གཞུང་དུ་གསུངས་ཀྱི། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་ཐོང་ཅམ་གྱིས་རྗེས་འགོ་འབྲུག་པ་འགོག་པ་
 གཞུང་ལས་གསུངས་པ་མེད་པ་འདི་འང་ཞར་ལ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མའི་འདོད་ཚུལ་དགག་པ་ལ། དར་རྒྱུ་མཛད་པ་
 འདི་སྐད་དུ་འདོན་ཏེ། ཉག་ས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པར་ངེས་པ་
 ལ། ཉག་ས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ངེས་པའི་ཆད་མ་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་ཉག་ས་འགོག་པའི་ཆད་མ་
 དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དང་གསུམ་ངེས་
 པར་དགོས་ལ། གསུམ་ལས་མང་མི་དགོས་པས་གསུམ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར།
 ཆད་མ་སྒྲིམ་གཉིས་ལས་མེད་ན། དུང་སེར་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཐལ། དུང་ཆད་མས་བྱུབ།
 སྟོན་པོ་ལ་འཇུག་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི། སྟོ་སེར་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་མེད་

བའི་ཉེས་པའོ། །ཚད་མ་དང་པོ་མེད་ན་གཤམ་བྱ་མ་ཡིན་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཐལ།
 རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས། དེ་རྟག་པ་ལ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱི་རྟག་པ་
 ཁེགས་ན་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་ཡང་། མོ་གཤམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་སྐྱེས་པ་རྟག་པའོ་ཞེ་ན། རི་བོང་གི་མགོ་
 ལ་རྩ་ཡོད་ཅེས་སྒྲུས་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད། དེ་ལ་རྩ་མེད་པ་ཐལ། ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་
 མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་རི་བོང་གི་རྩ་རྟག་པར་ཚད་མས་དམིགས་པར་ཐལ། དེ་རྟག་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱུང་བ་མེད་ན་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པ་
 ཡིན་ཞིང་། སུམ་པ་སྣམ་སུར་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཚད་མ་གསུམ་པ་
 མེད་ན་གཞལ་བྱ་དེ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཐལ། མཚན་གཞི་གཞལ་བྱ་ཚད་མས་ངེས།
 རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱེས་སྒྲུས་པ་དང་བཅས་ཏེ་འཆད་པར་བྱེད་
 ཅིང་། གཞན་ཡང་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་གཞོད་པ་ཅན་གྱིས་རྗེས་དཔག་དེས་རྟག་པའི་
 གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་གིང་། དེ་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་
 འདོགས་ཀྱང་ཚད་པར་འདོད་དོ། །འདི་དག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚད་མ་གསུམ་གྱི་གྲངས་
 ངེས་དགག། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་
 ཚད་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་
 པའི་རྗེས་བྱུང་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་པོ་ཚང་བའི་ཕྱིར། མི་
 རྟག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་བྱུང་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་
 ལ་འང་ཚད་མ་གསུམ་པོ་དེ་ཚང་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱུང་རང་ལྟར་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་
 པོ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་འགྲོ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་འང་གསུམ་པོ་ཚང་
 བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཚད་མ་དེ་གསུམ་གྱིས་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ངེས་པར་དགོས་
 པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱས་པས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་བྱུང་འཇལ་བའི་ཚད་མ་བྱུང་
 ལ་ལྟན་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་དེ་ཚོས་ཅན། བྱུང་གིས་རྟགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་
 རྟོགས་ལུས་པར་ཐལ། བྱུང་གིས་སྒྲུ་བྱས་པར་ཚད་མས་རྟོགས་བྱས་ན་རྟག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་
 པ་དེ་ཚད་མས་རྟོགས། རྟག་མི་རྟག་གི་བར་ན་སྤང་པོ་གསུམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

དེའི་ཕྱིར། ཏྲག་མི་ཏྲག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ན་སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་
 པའི་རྗེས་འགོ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ངེས་པར་དགོས་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་གྱི་རྒྱམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་
 དགོས་པ་ཉིད་དུ་ངེས་སོ། །དེ་ནས་ཁས་སྤངས་འགལ་བའི་བྲེང་བ་འདི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།
 ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་པར་ཐལ། ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཡན་
 ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་གྱི་བར་དུ་དངོས་སྒྲིན་འགོ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་
 བྲི་བྱེད་གྱིས་ཁས་སྤངས། དེ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་མ་
 བྱུང་ན། ཆོས་ཅན་ཏྲག་པར་ཚད་མས་དམིགས་པར་ཐལ། ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཅར་
 ཁས་སྤངས་སོ། །གཞན་ཡང་། དེ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་དེར་ཚད་མས་དམིགས་དགོས་ན། རི་བོང་
 རྩ་དེ་མེད་པར་ཚད་མས་དམིགས་པར་ཐལ། མེད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཁས་སྤངས་ཤིང་།
 རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་མེད་པར་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་ཐལ།
 བྱོད་མེད་པར་འཇུག་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ནི། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་
 གཏན་ཆོགས་གྱིས་དོན་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཅིང་། ཞེས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་།
 ཚུལ་བྱུང་གིས་ཚུལ་སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་འབྲེལ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཏྲགས་
 ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ཚུལ་སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་རྟོགས་རུས་པར་ཐལ། བྱོད་གྱིས་ཚུལ་བྱུང་ཚད་མར་ངེས།
 ཚུལ་བྱུང་མཐའ་དག་ཏྲག་པ་ལ་མེད་པར་ངེས། ཏྲག་མི་ཏྲག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 གཉིས་པ་ནི། འོ་ན། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས། བྱས་པའི་གསལ་བའི་
 དབྱེ་བ་མཐའ་དག་མི་ཏྲག་པར་ངེས་པར་ཐལ། ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་
 རྗེས་དཔག་གིས། ཏྲག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། དེས་དེ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་མི་ཏྲག་རྟོགས་གྱི་རྗེས་
 དཔག་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཉེར་ལེན་ཚད་མ་སྒྲ་མས་རྟོགས་ཟིན་གྱི་
 དོན་ལ་བསྐྱན་ནས་འཇུག་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པས་སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་
 ཁྱབ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་ཏྲག་པ་ལ་ཚད་མར་ཐལ། དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གསལ་
 དུ་གཞོད་པར་རུས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་རྒྱམས་ཁས་སྤངས་སོ། །འདི་ལ་དར་ལྷོག་

བ་ལན་འདོད་པ་ན། རྗེས་ཀྱི་འཇལ་བའི་ཚད་མས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཚད་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་
 མ་རྟོགས་སོ་ཞེས་དང་། རྗེས་ཀྱི་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེས། རྟན་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་རྟག་
 བས་སྟོང་པར་གྱུ་བ་ཀྱང་། སྒྲ་རྟན་གཞིར་བཟུང་ནས་མི་རྟག་པར་མ་རྟོགས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །
 འོན་དེ་འདྲའི་ཕྱོགས་ཚོས་འཇལ་བའི་ཚད་མའི་རྗེས་སུ་རྗེས་ཀྱི་གཞི་བའི་ཚད་མ་དེས། བྱས་
 བ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་རྟོགས་སམ་མ་རྟོགས། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེས་བྱས་ན་མི་
 རྟག་པས་ཀྱི་འཇལ་བ་རྟོགས་པ་འགལ། དང་པོ་ལྟར་ན། དེས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པར་ཐལ།
 དེས་སྒྲ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ནི་རྟོགས། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས། སྒྲ་མི་རྟག་པར་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡང་ཡིན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲོ་
 འདོགས་ཚད་པའི་སྒྲོ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་ཁས་
 སྤངས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དེ་མ་རྟོགས་ན་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཚད་ཟིན་པར་འགལ་བའི་
 ཕྱིར་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཙོད་བྱེད་
 ཀྱི་རིག་པ་མ་ཡིན་ན་དེ་དེ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཙོད་བྱེད་
 ཀྱི་རིག་པ་དེ། བྱེད་རང་གིས་ཚད་མའི་དོན་དུ་སྐབས་དུ་མར་ཁས་སྤངས་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲའི་ཀྱི་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེས། སྒྲ་རྟན་གཞིར་བཟུང་ནས་མི་རྟག་པར་དེས་
 བར་ཐལ། བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ཀྱི་འཇལ་བའི་ཚད་མི་རྟག་པར་དེས་སོ་ཞེས་དང་། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་དེས་པའི་
 གཞི་བའི་ཚད་མ་ལྟར་གྱི་ཚད་མས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མ་ལུས་པ་བྱས་སྟོང་དང་། བྱས་པའི་
 གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མ་ལུས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་དེས་སོ་ཞེས་རྗེས་འཇུག་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ། སྐད་
 གསར་མཐོན་པོས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་སྒྲོག་པ་འདི་ནི། རྟོག་ཀྱི་འཇལ་བའི་དུས་སུ་དགག་བྱ་
 ཞེས་ཟེན་པ་དང་། རྗེས་ཀྱི་གྲུ་བའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་གྲུ་བ་ཟིན་པར་ཐལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་
 གནམ་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་བས་སྤྲོད་མི་སྟེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་བྱས་ཟིན་པས། ཕྱིན་ཚད་སྒྲོ་དང་ལྟན་པ་
 དག་གིས་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱོས་ཤིག །

གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་སྐྱབ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དངོས་དང་། ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་
བཞག་པ་བཤད་པ། ཚུལ་གསུམ་གྱི་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། དངོས་དང་རྣམ་གྲངས་གཉིས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱོད་གྱི་རྟགས་
གིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་བ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་མཚན་
ཉིད་དོ། །ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་གྱི་ཟུར་དུ། ཚད་མས་ངེས་པ་ཞེས་སྟོས་པ་ནི། ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ།
རྟགས་གྱི་ཚུལ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ངེས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་ཚད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་ཚད་བའི་
ཚུལ་ནི། དུས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཚོལ་བའི་ངོར། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་
ལ་དུས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་དུས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་རྟགས་གིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གྱི་རྟགས་གིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྱི་ཚུལ་གྲུབ་
ཅིང་། ཁྱོད་གྱི་རྟགས་གིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་ཚུལ་གཉིས་ཚད་བའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་
ཆོས་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྟེ། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་སྐྱ་དུས་པར་མི་ཤེས་པའི་ཚོལ་
བའི་ངོར་ཡང་ངེས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ནི་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ངོར་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ།
སྐྱ་དུས་པ་ཡིན་པར་སྐྱེར་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དུས་པ་དེ་ཕྱོགས་བརྟགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་སྐྱེར་གྲུབ་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པར་འཇོག་ཅུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ།
དེའི་ཚུལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོལ་བས་དེ་དེར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱད་དུ་ཡང་འདི་རུ་ཤེས་པའང་
ཐོབ་པ་ཉིད། ཅས་དང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། ངེས་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་གིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྱི་ཚུལ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་སྐྱ་དེའི་སྟེང་དུ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གིས་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབས་བབ་
གྱི་ཚོལ་བའི་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་པ་ནི་དེས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཚོལ་
བ་ཆོས་ཅན། དེ་དེ་ལྟར་དུ་ཁྱོད་གྱི་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་
གང་ཟག་གང་ཞིག །སྐྱ་དུས་པ་ཡིན་པར་ཁྱོད་གྱི་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་འདྲའི་
ཚོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་གྱི་རྟགས་གིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྗེས་འགོའི་
ཚུལ་དང་ལྷོག་ཚུལ་ཚད་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་རྟགས་གིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་སུ་

བབ་པའི་རྒྱལ་བ་དེས། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གི་སྟེང་དུ།
 ཁྱོད་སྐྱེ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་
 པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་པས་རྗེས་
 འགྲོའི་དོན་དང་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་པས་ལྷོག་ཚུལ་གྱི་དོན་ཆད་པ་ཡིན་པས་ལྷོག་ཚུལ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་
 ལོགས་སུ་མི་དགོས་སོ། །དེ་སྐྱབ་པ་ནི་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ངེས་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱིས་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གི་སྟེང་དུ་བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་
 ལྟར་སྐྱབ་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་རྒྱལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སམ་ཡང་ན་བྱས་པ་དེ་མཐུན་
 ཕྱོགས་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཁྱོད་ཀྱི་ཆད་མས་ངེས་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་
 ལྟར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་འགྲོ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞིར་རུང་། ཅམ་མཁའ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་བྱེད་
 གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞིར་རུང་བ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པ་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལུས་པ་དང་།
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཅམ་མཁའ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། ལུས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་
 བྱིར། འོ་ན་འདི་ཙམ་ཞིག་བྱས་པའམ་དངོས་པོའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དུང་སྐྱ་ཚྭ་ལ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པ་ལའང་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དུང་སྐྱ་ཚྭ་ལ་བྱུང་དུ་
 སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་
 གཉིས་སུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡིན་ཏེ་སྐྱར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མེད་པར་
 ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར། འདིས་གཞན་ཡང་མཆོན་ནོ་ཞེས་པ་རྣམ་གྲངས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
 བྱས་པ་དེ་སྐྱ་དང་ཀ་བ་སོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་པར་ཐལ། ལུས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་
 བྱིར་ཞེ་ན། འདི་འང་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་བཀག་ཟིན་པའི་དོགས་པ་ཉིད་སྤྱར་ཡང་འོངས་པ་
 ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བའི་སྐྱར་ཆོས་ཅན་ལ་
 མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་བསྐྱས་པའི་ངེས་པར་བཟུང་བ་ནི་
 གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དང་པོ་རང་ལ་སུ་གཉིས་སྐྱེས་གྱུར་ཏེ། །ན་ར་
 དང་ནི་སྟེང་མེད་སུ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས། སྟེང་མེད་ཀྱི་སུ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་
 བཟུང་གི་ཆོག་གིས། ན་ར་དང་སྟོང་ནོར་ལྷ་ཞེས་བྱ་བའི་སུ་ཡིན་པ་མི་སེལ་གྱི། གཉིས་པོ་དེ་

ལས་གཞན་སེལ་བ་བཞིན་དུ། རྗེས་འགྲོའི་ངེས་བཟུང་གིས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་
 སེལ་གྱི། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བཏང་སྟོམས་པ་
 རྟམས་ལ་མི་སེལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་འགོད་
 པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཚོལ་བ་ལ་བྱས་མི་རྟག་གི་བྱབ་འབྲེལ་ཚད་མས་ཤེས་པ་དགོས་ལ། སྐྱིར་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ལ་ནི། རྗེས་འགྲོའི་བྱབ་པ་ཤེས་པའི་ཚོལ་བ་མི་དགོས་
 ཏེ། བྱབ་པ་མི་ཤེས་ཀྱང་། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ལྷགས་པ་ཅམ་གྱིས་དེར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་།
 འོ་ན་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་ཚོལ་བ་དེས། བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་
 མཐུན་ཡོད་པར་དོགས་སམ། མི་དོགས། དོགས་ན་དེས་བྱབ་པ་ཇི་ལྟར་དེས། མི་དོགས་ན།
 བྱབ་པ་དེས་པའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་བྱབ་ཟེན་པ་དང་། དགག་བྱ་ཁེགས་ཟེན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་
 པ་གཞན་ལ་ཇི་སྐད་སྐྱས་པ་དེ་དག་བྱེད་རང་ཉིད་ལ་དེས་པ་ཁོ་ནར་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པ་མ་
 ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཚོལ་བ་དེ་བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་དོགས་
 ཏེ། དེས་སྐྱ་དེ་དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་མཐུན་དུ་དོགས་པའི་ཕྱིར་། དེ་ལྟར་ཡང་དེས་རྗེས་བྱབ་མ་དེས་
 པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་བྱས་པ་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་། རྟག་པ་ལས་ལོག་
 པར་དེས་པའི་ཕྱིར་། དེ་ལྟར་དེས་པ་ལ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བྱེད་གཞིར་
 བཟུང་ནས་དེ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་དེས་དགོས་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་ཞིང་། བསྐྱབ་བྱ་བྱབ་ཟེན་པར་
 ཐལ་བའི་ཉེས་པ་བསྐྱོག་མི་ལུས་སོ། །རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་དེས་པའི་སྟོས། རྟག་པའི་གསལ་བའི་
 དབྱེ་བ་མཐའ་དག་དེར་དེས་དགོས་ན། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
 ཤེས་བྱ་བྱས་སྟོང་དུ་དེས་པའི་སྟོས་ཀྱང་། ཤེས་བྱའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བྱས་སྟོང་དུ་དེས་དགོས་
 པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོགས་གི་བྱབ་པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་སྟོན་པ་ན།
 བྱས་པའི་མཚན་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་བཟུང་ནས་མི་རྟག་པར་སྟོན་གྱི། བྱས་པ་ཇི་སྟེད་པ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་མ་གསུངས་ཤིང་། རྟག་པའི་ཕྱོགས་པ་ནས་བྱས་སྟོང་དང་། དངོས་པོ་
 མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པར་གསུངས་གྱི། རྟག་པ་མ་ལུས་པ་བྱས་སྟོང་དང་དངོས་མེད་དུ་སྐྱབ་པར་མ་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་བའི་ཚད་མས་དེས་པ་ཅམ་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་ཚད་

བར་འགྱུར་རྒྱུ་སྐྱེ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཀྱང་ངེས་པར་འདོད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཆད་མའི་མདོར། རང་གི་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། །
 ཅེས་དང་། དོན་ལས་དོན་ནི་གྲུབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་དུ་ན་བདེ་སྐྱེས་ཤེས་
 བར་སྐྱབ་པ་ལ། དངོས་པོ་བཀོད་པའང་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་དེ་ཤེས་པ་ཙམ་
 ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་ལྡན་ལས་བསྐྱེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ལྟར་བྱས་ན་སྤར་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཙན་གྱི་སྤར་དུ་སྤྱིར་
 ཆད་མས་གྲུབ་པ་ལྟར་སྐབས་གྱི་ཚོལ་བའི་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་སྤྱིར་ཆད་མས་གྲུབ། གྲུབ་པ་ལྟར། སྐབས་གྱི་ཚོལ་བའི་ཆད་མས་
 ཉགས་ཆོས་གཉིས་ལྟན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གི་སྤར་དུ་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དགོད་པར་
 བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ལ་ཡོད་པའི་གཏན་ཆོག་སྐྱེས་
 དེའི་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། དོན་
 ཡོད་ཤེས་ལ་ལྟོས་བཅས་ཡིན། །ཅེས་དང་། རིགས་གཏེར་ལས། སེལ་བའི་ངོ་བོར་ཚུལ་གསུམ་
 ཙམ་གྲུབ་པ་ལྟག་ལྟན་ལ་འང་ཡོད་ཅིང་། གོ་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་ལ་མ་ངེས་པ་མི་སྤྱིད་དེ། ངེས་པ་
 མེད་ན་འབྲེལ་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱོགས་གྱི་གྲུང་པོས་འབྲེལ་པ་ལ་དགོངས་ནས་ངེས་
 པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་ལས་
 ཡང་ན། ཁྱོད་གྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། ཁྱོད་གྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་
 ཆོས་གྱི་འབྲེལ་པ་སྐབས་གྱི་ཚོལ་བའི་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆན་
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེད་དུ། རིགས་གཏེར་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་པ་ངེས། །
 གཏན་ཆོག་མཆན་ཉིད་སྦྱོན་མེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ལ་དར་ཁྲིག་པ་
 འདི་ལྟར་ཚོལ་བར་བྱེད་དེ། འབྲེལ་པ་དང་ཉགས་གྱི་ཚུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཁྱབ་པ་ངེས་དཀའ་སྤྱི་མེད་
 བར་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འདི་དྲི་བར་བྱ་སྟེ། འབྲེལ་པ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པ་ལ་དེ་ཤེས་
 པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཁྱབ་པ་བརྗེད་དགོས་སམ་མི་དགོས། དགོས་ན་ཁྱབ་པ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པ་
 ལ་ཁྱབ་པའང་དགོས་པ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། །རྒྱ་དངོས་དེ་དག་མི་ཤེས་

ལ། །སྟོན་ཏེ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད་ཅེས་པ་དང་
 འགལ་ལ། །མི་དགོས་ན་དེ་ལ་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་བརྗོད་མི་དགོས་ཀྱི་གང་རུང་ཞིག་གིས་བརྗོད་
 བས་ཆོག་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་གྱིས་ན། །གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་
 གྲུས་པས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དང་འགལ་ལོ། །གཞུང་དེ་ནི་འབྲེལ་བ་གྱིས་ནས་བརྗོད་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེ་ན། །བརྗོད་ན་གྱིས་པར་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་
 བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། །འབྲེལ་བ་དང་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་དོན་གཅིག་པར་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཁས་སྐྱེས་
 བ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་གྲུན་ཀ་སྤོང་བའི་རྩོམ་པ་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། །རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
 དང་བྱུང་བ་ལ་ངེས་དཀའ་སྒྲུ་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོན་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ལུང་དང་འགལ་བ་
 དང་། །རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། །ཁས་སྐྱེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དང་བོ་ནི།
 །འབྲེལ་བ་གྱིས་ཟེན་མ་བརྗོད་པ་ལ་བྱུང་བ་གྱིས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱུང་བ་བརྗོད་དགོས་ན།
 །མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི་གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད་ཅེས་གཞན་ལྟར་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་
 ཚིག་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་དེར་མ་ཟད། །རྟགས་ཆོས་ཀྱི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་
 ཚད་མས་གྱིས་ན་ཚད་མ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་བདེ་སྒྲུག་ཏུ་འབྱུང་བ་
 མ་ཡིན་པར་འབྱུང་ལ་དེ་ཡང་འདོད་ན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི། །དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་
 ཉིད། །ལྟོག་པར་འབྱུང་བའམ་རྒྱ་ཡིས་ནི། །ཞེས་དང་། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་འམ། །
 །རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལས། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་མདོར་བསྟན་
 རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ། །འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་
 བ་ངེས་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གང་ཡང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་པ་ག་
 དང་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་པ་ག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཚུལ་མི་གྱིས་པ་གྱིས་པར་བྱེད་ལུས་
 སོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི། །མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་གིས་ཀྱང་། །དེ་མེད་ཁོ་ན་མིན་གལ་ཏེ། །རི་ལྟར་
 མེད་རིགས་དེ་བརྗོད་ན། །དེ་ཆེ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས། །ཞེས་དང་། །རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས་
 ཀྱང་གསུངས་ཏེ། །དེ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཉ་ཅང་ཐལ་བར་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ལྟོག་པར་འདོད་པས། །དེ་ལ་གང་གིས་ན་འདི་ལྟོག་པ་ཞེས་བྱ་

བར་འགྱུར་བའི་རིགས་པ་བརྗོད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རིགས་པ་དང་
 འགལ་བ་ནི། བྱེད་པ་མི་ཤེས་པ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ངག་འགོད་པ་ཡིན་ན། འོ་ན་
 བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྟོལ་བ་དེ་བྱས་པས་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྟོལ་བ་ཉིད་དུ་རི་ལྟར་རུང་སྟེ། དེས་དེའི་ཚུལ་གསུམ་མི་
 ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟངས་དུ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ཤེས་པའི་གང་
 ཟག་གི་དོར་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་དོར་
 བྱེད་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་ངག་འགོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཤེས་ལ་བརྗོད་
 པའི་གང་ཟག་སྟོན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། དངོས་སུ་འགལ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་འབྲེལ་
 བ་ཤེས་ན། དེ་ཉིད་དུན་ལམ་དུ་འཕངས་ཟེན་པས་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་བ་ཤེས་ལ་བརྗོད་
 བ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་སྐད་དུ། རྟགས་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་མ་
 ཡིན་ཏེ། དུན་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་དང་རི་ལྟར་མི་འགལ། གསུམ་པ་ཁས་
 གུངས་པ་དང་འགལ་བ་ནི། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གིས་བྱས་པའི་གསལ་
 བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་། རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བྱས་
 སྟངས་དུ་ངེས་པར་ཐལ། དེས་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱེད་པ་དང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱེད་པ་ངེས་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་གུངས་ཏེ། དེས་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས། དེ་འདྲའི་བྱེད་པ་གཉིས་
 བོ་དེ་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟ་བུ་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་གུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱེད་པ་མི་ཤེས་པ་
 འགལ་ཏེ། བྱེད་པ་ཤེས་པའི་སྟོན་དེ་ལས་གཞན་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་ཅི་ཞིག་ཅེས་བརྗོད་དགོས་སོ། །
 འབྲེལ་བ་ཤེས་ལ་བྱེད་པ་མི་ཤེས་པ་ཡོད་ན། གང་ཡང་བྱེད་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ། དེ་ལ་སྦྱར་
 འབྲེལ་བ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས། རྟགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་གུང་དགོས་
 ཏེ། མི་དུའི་འབྲེལ་བ་བསྐྱབས་པ་ལས། འབྲས་སུའི་གཏན་ཆོག་སྟངས་དང་། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་
 གཏན་ཆོག་མི་འདོད་བཞིན་དུ་བྱུང་། ཤ་བ་ཤོང་གི་འབྲེལ་བ་བསྐྱབས་པ་ལས། བྱེད་པ་
 དམིགས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་གྲུབ་པོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། བྱས་པ་
 མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟ་བུ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཐ་དད་པ་ནི་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། མི་

རྟག་པ་ལྷོག་པའི་སྟོབས་ཀྱི་བྱས་པ་ལྷོག་པའི་ཚུལ་ནི་མི་རྟག་པ་ལྷོག་པའི་གཞི་ལ་བྱས་པ་འགོག་
 པའི་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་ཡིན། ཅེས་སྒྲུབ་པ་དང་རི་ལྟར་མི་འགལ།
 ཅི་སྟེ། རྗེས་ཀྱབ་ངེས་པ་ལ་ནི། རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་
 ཉིད་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་དགོས་ལ། འབྲེལ་པ་ངེས་པ་ལ་ནི། མི་རྟག་པ་ལྷོག་
 སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྷོག་པར་ངེས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་མོད། དེ་ཡང་འཐད་
 པ་དང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་མཚན་གཞིར་བཟུང་ཞིང་མ་ངེས་པར། དེ་རྟག་པ་ལས་ལྷོག་
 པར་ངེས་མི་རྟུས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་ངེས་མི་རྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ལུང་གི་དོན་ནི་བྱེད་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད་གཞོན་བྱེད་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ་འདི་ལྟར། འབྲེལ་
 པ་ཆད་མས་ཤེས་པ་ལ། རྗེས་འགྲོའི་བྱབ་པ་དཔེའི་སྟེང་དུ་བསྟན་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱབ་ངག་
 བཞོན་པ་ཅམ་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་དུན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་རྟུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཆོས་
 མི་མཐུན་དཔེ་ལ་ནས། དེ་རྟོགས་ཕྱིར་གྱི་བར་རོ། །འོ་ན་འབྲེལ་པ་མི་ཤེས་པ་ལ་འང་། དེ་སྐྱབ་
 ངག་ཅམ་གྱིས་བྱབ་པ་ཤེས་རྟུས་སམ། ཞེན། དེ་ལ་ནི་དཔེའི་སྟེང་དུ་སྟོན་དགོས་སོ། །ཞེས་
 སྟོན་པ་ནི། དཔེ་ལ་དེའི་ངོ་བོ་དང་། བས་སྟོན་ཏེའི་བར་རོ། །འོ་ན་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་
 ཤེས་པ་ལ་བྱབ་པ་བསྟན་མི་དགོས་པ་ལྟར། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་བསྟན་མི་དགོས་སམ་ཞེན། བྱབ་པ་
 ཤེས་པ་ཅམ་གྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པར་སྟོན་པ་ནི། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། གང་ཆོག་སྟེ།
 འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད་ཅེས་པའོ། །འོ་ན། དེ་ལྟས་གཞི་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་པ་ཅམ་
 ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་རྟུས་སམ་ཞེན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་དུན་པ་ལ་སྐྱབ་པའི་
 ངག་འགོད་དགོས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། འབྲེལ་ཤེས་ན། དུན་པ་ཡང་དག་སྟེ་བར་འགྱུར། ཞེས་
 གསུངས། ཅི་སྟེ་དེ་ལ་སྐྱབ་པའི་ངག་གཉིས་ཀ་དགོས་སམ། ཞེན། མི་དགོས་པར་སྟོན་པ་ནི། དེ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གང་ཡང་རུང་སྒྲུབ་པས་དོན་གྱི་གོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། ཚུལ་གསུམ་གྱི་ལྟས་གཞི་བཤད་པ། དེ་
 ལ་ལྟས་པའི་ཚུལ་གསུམ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། ཚུལ་དང་པོའི་ལྟས་གཞི་ཕྱོགས། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟས་གཞི་ལྟས་གཞི་མཐུན་

ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས། དེ་དག་ལྷོས་གཞིར་འཛོག་པའི་འཐད་པ་དང་གསུམ།
 དང་པོ་ལ་མཆོན་ཉིད། མཆོན་བྱའི་སྒྲ་བཤད་པ། སྤྱིར་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་
 པའོ། །

དང་པོ་ལ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལོ་ ཅུ་བ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་གསུང་། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱུ་བ་ནི། གཞི་གང་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྲུབ་བསལ་མེད་
 བས་ཤེས་འདོད་འཇུག་རུང་། ཞེས་གསུང་། འབགས་པ་ནི། གཞི་གང་ཞིག་གོ་བྱེད་ཏྲགས་ཀྱི་
 གཞིར་བཟུང་བ་ཞེས་གསུང་། རིགས་གཏེར་ལས། ཆོད་མས་གྲུབ་བསལ་མེད་ཅིང་དཔག་
 གཞིར་བཟུང་བ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་མ་རྟོགས་པ་དང་།
 སྒྲ་ཏྲག་པར་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཆེའང་། སྒྲ་དེ་
 ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པའང་མི་འཐད་དེ། སྤྱིར་ཆོས་
 དཔག་འདོད་མེད་པའི་ཆེའང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པའང་མི་
 འཐད་དེ། སྒྲ་མི་ཏྲག་སྐྱབ་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་བཀོད་པའི་ཆོ། ཏྲགས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱིར་དུ་
 མེད་པར་མ་ཟད། ཆོས་ཅན་ཅམ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བཞི་བ་ལྷན་རིགས་
 སོ། །དེ་ཡང་། ཆོས་བས་གཞི་གང་གི་སྤྱིར་དུ་མི་ཏྲག་པ་ལ་དཔག་འདོད་ཞུགས་ཤིང་། ཆོས་བ་
 གཞན་གྱིས་གཞིར་གང་གི་སྤྱིར་དུ་མི་ཏྲག་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་ཆོས་ཅན་དེ། སྒྲ་མི་ཏྲག་
 པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་པོའི་ལྷོས་གཞི་གྲུར་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དོ། །
 རྒྱུ་མཛད་པས། ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་ཅན། ཆོས་ཅན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་ཁོ་བོ་ནི་འདི་སྒྲ་མ་དུ་སེམས་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། ཚུལ་
 དང་པོའི་ལྷོས་གཞིར་གྲུར་པའི་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་དེ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེར་གྲུར་
 པའི་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་དེ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་ཆོས་བ་འགའ་ཞིག་སྤྱིར་སྤྱིར་དུ་མི་
 ཏྲག་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་
 ན་ཡང་། དེའི་ཆོ་སྤྱིར་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་དཔག་འདོད་མེད་པ་སྤྱིར་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་སྤྱིར་
 འགྱུར་བ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་ལ་ལྷོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མཚན་བྱེད་སྤྱོད་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དང་པོའི་ལྷོ་སྤྱོད་ལུགས་ལ་སྤྱོད་ལུགས་སུ་འཛོགས་པ་དེ་
 ལྷོ་སྤྱོད་ལུགས་ཚོས་ངེས་པའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་བྱུང་བའི་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷོ་སྤྱོད་ལུགས་སུ་འཛོགས་པ་དེ་
 འདིར་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྐྱབ་པའི་བྱེད་པ་འདོགས་པའི་
 རྒྱུ་མཚན་ནི། སྤྱོད་ལུགས་མཚན་ཉིད་པ་དེའི་སྤྱོད་ལུགས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱེད་པ་རོ། རི་རྒྱུད་དུ། རྒྱུ་སྤྱོད་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཚོགས་པ་ཉིད། ཡིན་བྱེད་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་དག་གཅིག་པོ་མིན་ཡང་སྤྱོད་ལུགས་གཅིག་
 བྱེད་པ། བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ཡང་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་
 བྱེད་པ། བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཡིན། རི་རྒྱུད་དུ། རྒྱུ་སྤྱོད་ལུགས་པར་པའི་གཏེར་ཡིན་པས་དེ་རྒྱུད་དུ་བསྐྱབ་
 པ་ཡིན་ལ། བསྐྱབ་བྱེད་ཚོས་ནི། གང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའམ་རྒྱུ་སྤྱོད་ལུགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས།
 དེ་རྒྱུད་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། བཏགས་པའི་དགོས་པ་ལ་དངོས་དང་། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤྱང་བའོ། །
 དང་པོ་ནི། ཚུལ་དང་པོ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་སྤྱོད་ལུགས་སྤྱོད་ལུགས་
 པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་
 གཉིས་དང་ལྷན་པའི་བྱེད་པ། རི་རྒྱུད་ཡོད་ཅེ་ན། དང་པོ་ནི། སྤྱོད་ལུགས་ཚོས་ཞེས་མ་བསྐྱབ་པར།
 ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་བསྐྱབ་ན། མཐུན་དཔེ་ཚོས་ཅན་ནམ། མི་མཐུན་དཔེ་ཚོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་
 ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྤྱོད་ལུགས་པར་པའི་སྤྱོད་ལུགས་སུ་འཛོགས་པ་དེ་ལ། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་
 དངོས་མིང་ནས་བཞུགས་ན་ཚུལ་གསུམ་བཞུགས་པ་ཡི་གེ་མི་མཉམ་པས། སྤྱོད་ལུགས་ཚོས་མཐུན་སྤྱོད་ལུགས་
 ཡོད་མེད་དང་། ཞེས་དང་། རྒྱུ་སྤྱོད་ལུགས་པར་བྱ་དང་། ཞེས་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལུགས་པར་པའི་སྤྱོད་ལུགས་
 པས་དེ་དག་བཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། དགོས་པ་གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྷན་བཏགས་པ་ཚོས་
 ཅན། ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚུལ་དང་པོ་བདེ་སྤྱོད་ལུགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་
 པའི་བྱེད་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་རྒྱུ་སྤྱོད་ལུགས་པར་པའི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་འདོད་ཚོས་
 ཅན་ལ་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་སུ་དུ་རྒྱུ་སྤྱོད་ལུགས་པའི་བྱེད་པ། དེ་རྒྱུད་དུ། སྤྱོད་ལུགས་པར་བྱ་བའི་བྱེད་པ་
 ཞེས་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་ཅན་ནོ། དགོས་པ་མེད་པའི་བྱེད་པ་ཉེ་བར་བཏགས་པར་མི་བྱེད་པ། །
 ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་དོན། རིགས་གཏེར་ལས། ཚོས་ཅན་བཞུགས་ན་འབྲུལ་གཞི་
 ཡོད། མཐུན་ལྷན་པ་གཞི་ན་ཡུན་རིང་འགོར། དངོས་མིང་བཞུགས་ན་སྤྱོད་ལུགས་པར་པའི་བྱེད་པ། །

བདེ་སྒྲག་རྟོགས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཞེས་གསུངས། །ཞེས་བཤད་དེ། གཉིས་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་
 བ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོགས་པ་དགོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འདི་སྒྲུལ་དུ། ཕྱོགས་གྱི་
 ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་ཆོགས་དོན་ནམ་ཆོས་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོར་དོགས་པར་འགྱུར་རོ་
 སྒྲུལ་ན། ལན་ལ། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱུ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བརྗོད་པས་ཆོགས་དོན་ལ་ཡོད་པ་
 ཚུལ་དང་པོར་མི་གོ་སྟེ། སྤྱོད་ལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོགས་དོན་ནི་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡོད་
 པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ན། གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ལ་ཡོད་པའང་ཚུལ་དང་པོར་མི་
 གོ་སྟེ། རྗེས་འགོ་སྟོན་པ་དང་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་ནི། ཆོས་དང་དབའི་ཆོགས་
 པ་ཡིན་ལ། ཆོགས་སྤྱི་ལ་ཡོད་ན་ཡ་གྲུལ་ལ་མེད་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། འོན་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་
 ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་། མཐུན་དབའི་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོར་དོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་འགོ་
 སྟོན་པའི་སྤྱོད་དང་། སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་མཐུན་དབའི་ལ་ཡོད་
 པར་ཡང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་དབའི་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོར་ཡང་གོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 ལྷོག་པ་སྟོན་པའི་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ན་མི་མཐུན་དབའི་ལ་ཡོད་
 པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པས། ཚུད་གཞི་ཉིད་ལ་གོ་བར་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཕྱི་མ་ལ་སྤྱོད་ལ་བ་བདེན་མོད་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་ནི་རིགས་སྤྱི་ཡིན་ལ། མཐུན་དབའི་རིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས། སྤྱི་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་
 པས། བྱེ་བྲག་ལ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིར་མི་རྟག་པ་ཙམ་ལ་རྩོལ་བྱུང་ཡོད་པར་
 གྲུབ་པས། བྱེ་བྲག་ནགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་ལ་རྩོལ་བྱུང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་མི་རྟག་
 པ་ཙམ་ལ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པས། བྱེ་བྲག་དབའི་བུམ་པ་ལའང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡོད་
 པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོགས་པའི་སྤྱི་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ན་བྱེ་བྲག་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་པས།
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་གཞི་ཆོས་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཡང་
 གྲགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གཙང་ནག་པ་ནི། སྤྱིར་བ་སྤྱིར་གཅིག་གི་བསྐྱུབ་བྱ་དང་ཆོས་ནི། རྟགས་
 ཀྱི་ཡོད་པའི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པས། རྟགས་རྗེས་སུ་དབག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོར་བརྗོད་
 པས་ཆོགས་དོན་དང་། བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོར་མི་གོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས།

སྤྱི་བའི་སེང་གོ་དང་འབག་པ་ནི། མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོར་དོགས་པ་དང་།
 མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོར་དོགས་པ་ནི། རྗེས་འགོ་སྟོན་པ་དང་སྒྲ་སྒྲིམ་པ་
 དང་། རྟོག་པ་སྟོན་པ་དང་། སྒྲ་འགལ་བས་སེལ་བར་བྱས་ཀྱང་། སྒྲ་བས་སྤྱི་མ་བབ་པའི་ཆོས་
 ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྤྱི་མ་བབ་པའི་དོགས་པ་སེལ་བར་མི་བྱས་པས། རྟོགས་ཆོས་
 ཞེས་སྟོན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་བས་སྤྱི་མ་བབ་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ནི་མེད་པས་མི་མཚུངས་སོ་
 ཞེས་གསུངས། རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ནི། ཐོག་མར་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོ་
 ཞེས་བརྗོད་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ཆོས་ཅན་དེ་ཡང་གཤམ་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་བྱ་དགོས་པར་མཐའ་
 གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པས་འགོག་པར་བྱེད་ན་ནི་ཅོད་པ་བརྒྱད་པས་ཡུན་རིང་པོ་འགོར་བའི་
 བྱིར་ཚུལ་དང་པོ་བདེ་བླག་ཏུ་མི་རྟོགས་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་དེ། མཐའ་རྣམས་བཀག་ན་
 ཡུན་རིང་འགོར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་འདི་ལ་ཁོ་བོ་ནི་འདི་སྤྱི་མ་བབ་སེལ་ཏེ། རྟོགས་གྱི་
 ཆོས་ཞེས་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པ་གཉིས་ལ། འབྲུལ་གཞི་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར།
 ཅོད་པ་ལ། མི་མཚུངས་པའི་ལན་རིམ་བཞེད་འདོན་པར་དཀའ་བས། དེའི་བྱིར། ཅོད་པ་
 འདི་དང་པོ་བརྗོད་འདོགས་པའི་སྒྲ་བས་ལ་ཅོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་འདོགས་པའི་དུས་སུ་ནི། ཚུལ་
 དང་པོ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཡང་། མིང་དེ་ཉིད་དོན་དེ་ལ་འབྲུལ་གཞི་ཡོད་ཀྱང་།
 འབྲུལ་མེད་དུ་འཇུག་དགོས་ཏེ། སྤྱི་རྣམས་ནི་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་
 བྱིར། བད་མོ་ལ་མཚོ་སྒྲིམ་སུ་བརྗོད་སྤྱི་མ་བབ་བཞེད་ནོ། །ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་དུས་སུ་ནི། ཆོས་
 ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པས་ཚུལ་དང་པོ་རེས་འགའ་མཐའ་གཞན་བཀག་ན་གོ་བྱས་མོད་ཀྱང་།
 འབྲུལ་མེད་དུ་གོ་བར་མི་བྱས་ཏེ། མིང་དེ་ཚུལ་དང་པོའི་དངོས་མིང་མ་ཡིན་ཅིང་། སྤྱི་མ་བབ་
 པའི་འབྲུལ་གཞི་དེ་དག་དང་ཡང་ལྡན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་སྒྲིམ་དུ་ཡང་། རྟོགས་དང་འབྲེལ་བའི་
 ཆོས་གྱི་སྒྲ། །ཅོད་གཞི་ཉིད་ཡིན་ལག་ལྡན་བཞེད། །ཆོས་དང་འབྲེལ་ཡང་ཆོས་ཅན་སྒྲས། །
 གོ་བར་མི་བྱས་མགོ་ལྡན་བཞེད། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་བཞེད་དུ་བརྗོད་འདོགས་པའི་ཆོ་ཚུལ་དང་
 པོ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་སྤྱི་མ་བབ་ན། བྱིས་ཐ་སྙད་གྱི་དུས་སུ་ཚུལ་དང་པོ་ལ་རྟོགས་ཆོས་ཞེས་
 བརྗོད་ནའང་། འབྲུལ་གཞི་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་དང་པོ་བརྗོད་དུས་སུ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་

ཞེས་མི་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན། འབྲུལ་མེད་དུ་གོ་མི་རྣམས་པ་ཁོ་ནས་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་
མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་། དེ་ལྟར་མིང་བཏགས་ན། ཚུལ་གསུམ་བཟོད་པ་ཡི་གེ་མི་མཉམ་པས་ཚུལ་
གསུམ་བཟོད་པ་མི་བདེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་གོ་མི་རྣམས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
སྐད་དུ། རྒྱ་གསུམ་གྱིས་དོན་གོ་ན་ཡང་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཅམ་ཡི་གེ་མཉམ་པས། སྐབ་པར་དགའ་
བ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་
ཕྱོགས་གྱི་སྒྲ་བཏགས་པས་ཚུལ་དང་པོའི་དངོས་མིང་ཁྱད་པར་ཅན་བདེ་སྒྲ་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་
ལྟར་མ་བཏགས་ན། དེའི་དངོས་མིང་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པ་དང་། བཟོད་བདེ་བ་དང་། བཟུང་སྒྲ་
བ་དང་། དོན་དེ་ལ་འབྲུལ་མེད་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་གཅིག་མི་རྟོག་པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་སྟེ།
ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་སམ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་འདོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཆོས་གྱི་སྒྲ་ལྟར་ལྟར་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས། རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཁྱི་ཀར་འདི་ལྟར་མཛད་དེ།
སྒྲ་གྱི་ཅོད་པ་དེ་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ནི། རང་གི་ཕྱོགས་ལ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བཟོད་པ་ན།
ཆོས་ལ་ཡོད་པར་མི་དོགས་ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་བཟོད་པ་ཉིད་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
འོན་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བཟོད་པས་ཀྱང་དཔའི་ཆོས་ཅན་ལ་དོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་། ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་
བརྒན་པའི་ཕྱིར་དུ་དཔའི་ཆོས་ལ་ཡོད་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བཟོད་པར་དོགས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དཔེར་ན། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བས། དེ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་
པར་གྲུབ་ཀྱང་། བརྒན་པའི་དོན་དུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཚུལ་གསུམ་པར་བཟོད་པ་
བཞིན་ནོ། །འོན་སྒྲ་མ་ལ་ཡང་། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་། བརྒན་པའི་
དོན་དུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཡོད་པ་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་བཟོད་པར་དོགས་ཏེ། དཔེ་སྒྲ་མ་ཉིད་བཞིན་ནོ་
ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། བརྒན་པས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་བཟོད་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བརྒན་པ་ཡིན་ན། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་
པར་བཟོད་པའི་དོན་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་ཡོད་པ་
ནི་འགལ་བའི་ཕྱིར་། འོན་ཏེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གང་རུང་ཞིག་གཉིས་ལས། གཞན་

ལ་མེད་པ་བརྒྱན་པས་ངེས་པར་བྱེད་དོན་ཞེ་ན། འོན་པར་བརྒྱན་པ་དོན་མེད་དེ། དངོས་སུ་མཐུན་པའི་
 བྱོན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བས་བརྒྱན་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་བྱིར། མེད་པ་ལ་མེད་པར་བརྗོད་
 པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་པའི་བྱོན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བས་གཞན་ལ་འཇུག་པ་བཀག་
 གུང་། མེད་པ་ཁོ་ན་ལྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་མ་བསྟན་ཏེ། གཞན་པ་དང་འགལ་བ་དག་གུང་དེས་
 འཕངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྒྱིར་འཕངས་པ། བྱེད་པར་ལ་ངེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བརྒྱན་པ་དོན་
 ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་སྐད་དུ་གསུང་བ་འདི་ཡང་། སྒྲོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་
 འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ཆས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བས་དཔེའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་
 ཆོས་ཞེས་སྒྲོས་པ་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བཟུང་ངོ་ཞེ་ན། གྲུབ་བཞིན་
 དུ་བརྒྱན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཡང་སྒྲོས་པ་ཡིན་པར་དོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་
 ཞེས་བྱ་བས་མི་མཐུན་པ་ལས་ལྟོག་པར་གྲུབ་མོད་ཀྱི། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་མེད་པ་སྒྲོས་
 པ་བཞིན་ནོ། །ཤུགས་ཀྱིས་དོན་གོ་ན་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡོངས་སུ་སྒྲོབ་པའི་བྱིར་ཡང་བྱོན་པ་
 ཞེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་དགོངས་པར་སྒྲུང་མོད། ད་དུང་མཚུངས་པའི་
 སྐད་རི་ལྟ་བུ་མཆོག་པར་སྒྲུང་ལ། ལྷ་བ་སོགས་ཀྱིས་ནི། འགྲེལ་བ་འདི་ལས་བྱིན་ཅི་ལྟོག་ཏུ་
 བཤད་པར་སྒྲུང་ངོ། །འོན་གུང་ལོ་ཆེན་གྱིས། མཐུན་བྱོན་པ་དང་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ།
 བྱུང་ཆེ་ཆུང་མི་བཞེད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་མཐུན་བྱོན་པ་གྱི་དོན་དུ་
 བཞེད་ཅིང་། དེ་ཡང་མེ་ལྷན་གྱིས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆང་མང་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བཞེད་ལ།
 མཐུན་བྱོན་པ་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ནི་བྱེད་པར་ཆེ་བས། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མི་མཚུངས་པའི་
 རྒྱལ་སྟོན་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དཔེ་དགོངས་པར་སྒྲུང་ངོ། །འདིར་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ངེས་
 བཟུང་གི་དོན་ཡིན་གྱི་འཕྲི་བརྒྱན་གྱི་དོན་མ་ཡིན་པར་བརྟེན་སྒྲོད་པའི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་
 ཤེས་དགོས་སོ། །གནས་འདི་ལ་ཁོ་བོ་འདི་སྐད་དུ་འདོན་ཏེ། བྱིས་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་
 སུ། རྒྱལ་དང་པོ་ལ་བྱོན་པ་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། རྗེས་འགྲོ་སྟོན་པའི་སྒྲུབ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད།
 རྒྱལ་དང་པོ་སྟོན་པའི་སྒྲུབ་བསྟན་ནས། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་རྒྱལ་དང་པོར་བསྟན་
 སྟེ་ལྟ་དུ་དོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱོན་པ་ཆོས་ཉིད་རྒྱལ་དང་པོའི་འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མའི་མིང་ཡིན་

ལ། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་གྱི་དུས་སུ་མི་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་རི་སྐད་དུ། སྒྲ་རྒྱམས་གྱིས་ནི་བར་བརྟགས་
 ལྟོན། །དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཆེད་དུ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཐ་སྙད་གྱི་ཆོ་ཚུལ་དང་པོ་
 ལ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བསྟན་ན། རྗེས་འགྲོ་ལྟོན་པའི་སྒྲས་བསྟན་པའི་དོན་ཉིད། ཚུལ་དང་
 པོ་ལྟོན་པའི་སྒྲས་བསྟན་ནས། མཐུན་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྙམ་དུ་
 དོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་ནི། མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་འང་གྲགས་ལ། ཚུལ་དང་
 པོ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤང་ཆེན་ལ་བསམས་ནས།
 ལག་ལྷན་སྐྱེད་མོས་ཆལ་དུ་འོངས་སོ་ཞེས་བརྗོད་ན། སྤང་ཆེན་ལ་མི་འབྲུལ་ལ། མགོ་ལྷན་སྐྱེད་
 ཆལ་དུ་འོངས་སོ་ཞེས་བརྗོད་ན་འབྲུལ་པ་བཞིན། དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་རིགས་གཏིར་ལས།
 གྲགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་བར་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲ་ཤེས་འདོད་ཆོས་
 ཅན་གྱི་བརྟགས་མིང་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱོགས་ཆོས་གྱི་སྒྲ་ཚུལ་དང་པོའི་དངོས་མིང་ཡིན་པའི་བྱུང་བར་
 མ་ཕྱེད་པ་ལ་བརྟན་ནས། གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་འབྲུལ་བ་དུ་མ་ཞིག་བྱུང་བར་སྤང་དོ། །
 གསུམ་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི། ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་འདི་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་དངོས་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། སྦྱིར་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཕྱོགས་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་འབྲེལ་མཛད་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་དུ་མ་གསུངས་ཏེ། འབྲེལ་མཛད་
 གྱི་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་དང་། མཐུན་པའི་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་པའི་ཆོས་ཅན། བྱུང་བར་གྱི་
 ཆོས་ཅན་དང་། ཆོས་ཉིད་གྱི་ཆོས་ཅན་དང་། རྩོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་དང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
 དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པའི་དོར་ནམ་མཁའ་རྟག་རྫས་མ་ཡིན་
 པར་བསྐྱབ་པ་ལ་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པ་བཞོད་པའི་ཆོ་དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་
 ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིའི་སྐབས་གྱི་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་གཞོད་ཀྱང་། སྐབས་གྱི་
 བསྐྱབ་བྱ་འགྲུབ་པ་ལ་མི་གཞོད་གྱི་སྟེང་དུ་ཕན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི།
 སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོ། སྐོལ་བས་མི་རྟག་པར་ངེས་ནས། ཕྱི་སྐོལ་བ་ལ་བྱུང་འབྲེལ་སྟོན་
 པའི་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐོལ་བས་རྟག་པར་ངེས་ནས་ཕྱི་སྐོལ་བ་ལ་ལྷོག་འབྲེལ་སྟོན་པའི་

ཆོས་ཅན་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ་སྤྱོད་ལྟ་བུའོ། །
 ལྟ་བུའོ། །མིག་སྟོགས་ནང་གི་སྤྱི་མཆོད་རྣམས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་ལྟ་
 བུ། དུག་པ་ནི། སྤྱི་མི་རྟག་པར་འདོད་པའི་སངས་རྒྱུས་པ་དང་། སྤྱི་རྟག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་
 འདོད་པའི་གྲངས་ཅན་པ་གཉིས་སྤྱི་རྟག་མི་རྟག་ཅུང་པའི་ཆོ་སྤྱོད་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། བདུན་པ་ནི།
 གྲངས་ཅན་སྤྱི་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་ནས་སྤྱི་མི་རྟག་པའི་སྤྱུབ་བྱེད་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་
 ཆོ་སྤྱོད་ལྟ་བུའོ། །བརྒྱུད་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་གཉིས་ལ་མུ་བཞི་སྟེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
 ཡིན་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་ནི། སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱུབ་པ་ལ་གཞུགས་བྱ་བ་ཀོད་པའི་ཆོ་སྤྱོད་
 ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱུབ་པའི་ཆོ། བྱི་ཆོ་ལ་ལ་ཤེས་འདོད་ཀྱང་། སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱུབ་པའི་ཆོ་སྤྱོད་
 འདོད་མེད་པ་ན་སྤྱོད་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། མོ་ཤམ་གྱི་བུ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྤྱུབ་པའི་ཆོ་སྤྱོད་
 ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་ནི་རྟོགས་པར་སྤྱོད་ལྟ་བུའོ། །སྤྱིར་བ་སྤྱིར་གཅིག་གི་ཤེས་འདོད་
 ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་ལ་དེ་སྤྱིར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་མ་ཡིན་པའང་ཡོད་དེ། སྤྱི་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་
 ཆོམ་དང་ལྟན་པའི་ཆོ་སྤྱོད་པའི་རྩེ་རྩེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱུབ་པ་ལ་མ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའོ། །
 དེང་སང་འདི་ན། དེ་སྤྱིར་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ལ། ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བྱ་དེ་
 རྟགས་དེར་ཆོད་མས་ངེས་པ་ཞིག་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི། གཞུང་འགྲེལ་ཆོད་ལྟན་གང་ནས་ཀྱང་
 མ་བཤད་ཅིང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་ལྟོགས་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཡོད་པའི་བྱེད་པར་
 མ་བྱེད་པའི་བབ་ཅོལ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། ཕྱོགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་རྣམ་
 གྲངས་སུ་བྱས་པའི་ཆོ་སྤྱོད་ལྟ་བུའོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་
 ཆོགས་དོན་དང་གསུམ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཇུག་གོ། །ལྟོས་གཞི་ལ་ཕྱོགས་སུ་བྱས་པའི་ཆོ་སྤྱོད་ལྟ་བུའོ། །མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ཅམ་བོ་དང་གསུམ་ལ་འཇུག་གོ། །ཡང་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་ལ་བསྐྱབ་བྱར་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས་ཡིན་ནོ། །དགོས་
 པ་ནི། གཏན་ཆོགས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་བ། །ཞེས་བཤད་ན། འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་
 དག་ཏུ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཆོད་ཡིན་ནོ། །ཁུམ་པ་ལ་སྟོགས་པ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་
 འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། དགོས་པ་དེ་ཕྱོགས་

དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་ཞེས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། དགོས་པ་ནི། ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པར་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ཡང་། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཚུལ་གཉིས་པའི་དངོས་མིང་དང་།
 མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་ཚུལ་གསུམ་པའི་དངོས་མིང་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 བརྗོད་ནའང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་ལྷོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཤད་པ་ལ།
 མཚན་ཉིད། མཚན་བྱའི་སྒྲ་བཤད་པ། མཚན་གཞི། དངོས་འགལ་ཡིན་མ་ཡིན་དབྱེད་པ་དང་
 གསུམ།

དང་པོ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པར་སྐབས་ཀྱི་ཆོལ་བའི་ཆེད་མས་
 དེས་པ་དང་། མ་དེས་པའོ། །ཡང་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འམ་སྒྱུར་བ་དེ་སྒྲར་གྱི་རྗེས་འགྲོ་གཏན་ལ་
 འབེབས་པའི་གཞི་རུང་བ་ཞེས་དང་། ལྷོག་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞིར་རུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །
 དེ་སྐད་དུ། རྣམ་པར་དེས་པ་ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་མཐུན་
 པའོ། །དེ་མེད་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །ཞེས་དང་། རིགས་ཐིགས་ལས་ཀྱང་། མཐུན་
 པར་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་དོན་མཐུན་པའོ། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ། རིགས་པའི་དབང་ལྷན་ལྷན་པ་ནི། བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་དང་ལྷན་པ་དང་། མི་ལྷན་པ་ཞེས་གསུངས་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ལྷན་ལོ་ཆེན་ནི། བསྐྱབ་
 པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཞེས་གསུངས་ལ། རིགས་གཉེར་ལས།
 ཕྱོགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས། །མཚུངས་དང་མི་མཚུངས་ཕྱོགས་གཉིས་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རྗེས་འགྲོའི་ལྷོས་གཞིར་རུང་བ་ལ། རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་གང་རུང་མ་
 ཡིན་པ་དང་། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ལ།
 གཉིས་པར་རུང་བའང་། དེ་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་དང་རྟགས་ལོག་དང་ཆོས་ལོག་གཉིས་
 ཆོགས་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེར་དེས་པ་ཞེས་པ་ལོ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ལ་རུང་མི་འགྲིག་ཀྱང་།

རིགས་གཏེར་ལས། ཡོད་མེད་མ་ངེས་གསུམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི། དགོངས་པ་ལ་ཡོད་
 པས་འདིར་བརྒན་པ་ཡིན་ནོ། །ངེས་པའི་བྱད་པར་ཡང་། རྟོག་པས་གང་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་
 བུམ་པ་དང་། རྟག་པར་ངེས་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། མཐུན་ཡུལ་དེ་དང་མཐུན་
 པས་སྐབས་ཀྱི་རྟོག་པས་ངེས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །
 གྱིས་དོན་མཐུན་པ་ཞེས་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་བྱད་པར་ནི་ཀ་བ་ལ་
 སོགས་པ་ཡིན་པ་དེ་ནམས་དོར་ནས། མི་རྟག་པའི་གྱི་ལྷོག་ཅམ་དུ་དོན་མཐུན་པའོ། །རིགས་
 གཏེར་དུ། བྱོགས་དང་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མཐུན་ཡུལ་བརྟན་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི།
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འབྲེལ་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད་པས་
 སོ། །མི་ལམ་གཡག་གིས། མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
 དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྟན་དུ་སྤར་རྟོག་གི་ཚད་མས་ངེས་ཤིང་། བྱི་རྟོག་གི་ཚད་མས་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྟན་དུ་ངེས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་བྱོགས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད་ཅེས་བཤད་ན་ལེགས་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་རང་གི་འབྲེལ་པ་ལས། ཚད་མང་དུ་དུ་བ་དང་མེའི་
 འབྲེལ་པ་ངེས་ནས། བྱིས་ལ་མེ་ལྟན་སྐྱབ་པ་ན། ཚད་མང་འདི་ཡང་། ལ་དང་མེ་ལྟན་དུ་མཐུན་
 བོ་ཞེས། མཐུན་བྱོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས། བསྐྱབ་བྱ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་
 ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྟན་དུ་ངེས་པ་མི་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །འདི་ལ་
 ཡང་དོགས་པ་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་འགོ་ངེས་པ་མཐུན་བྱོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ངེས་པ་ལ་མི་
 ལྟོས་པར་འགྱུར་ཏེ། རི་སྤྱིད་བསྐྱབ་བྱ་མ་གྲུབ་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་མཐུན་བྱོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ངེས་པར་མི་
 ལྟོས་པའི་བྱིར་རོ་སྒྲམ་ན། རྗེས་འགོ་ངེས་པ་མཐུན་བྱོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་
 ཡིན་ཏེ། རྟགས་མཐུན་བྱོགས་ཀྱི་དོན་ལྷོག་དེ་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་འགོ་འགྲུབ་པའི་
 བྱིར་ཏེ། བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱོགས་ཆོས་ངེས་ཤིང་། བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་བྱད་
 པར་ལ་ཡོད་པ་དང་། རྟག་པའི་བྱད་པར་ལ་མེད་པར་ངེས་ན། བྱད་པར་དེ་དང་དེ་ལ་མཐུན་
 བྱོགས་དང་མི་མཐུན་བྱོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མ་ཤེས་ཀྱང་། སྐྱབ་པའི་ངག་ཅམ་ལས་ཚུལ་གསུམ་དྲན་
 ལམ་དུ་འཕྲུལ་ནས་པར་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཆོན་བྱེད་པ་ལྟར་པ་ནི། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སམ། ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་
 ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་ལ། འདི་ལ་གཞན་གྱི་ལྷ་སྐུ་དགོང་པ་དང་རང་གི་ལྷ་སྐུ་སོ། ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་
 ལྷ་ལོ་རྩེ་པ་ནི། ཕྱོགས་མཆོན་ཉིད་པ་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན། གང་མཐུན་ན། མི་རྟག་
 པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་བུམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་མཐུན། གང་དུ་མཐུན་ན་སྒྲུབ་བརྟགས་སོ་
 སོར་མ་བྱེད་པའི་མི་རྟག་པའི་སྐྱེ་ལྷ་ཅན་དུ་མཐུན། ཇི་ལྟར་མཐུན་ན། སྐྱེ་མི་རྟག་པས་བྱུང་པར་
 དུ་བྱས་པ་ལྟར་བུམ་པ་ལྟ་བུ་མི་རྟག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པར་མཐུན། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་
 བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་མཐུན་པས་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་འཛིན་ན།
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ན། བསྐྱབ་བྱེད་ཐུབ་ཅིན་པར་ཐལ་བ་དང་། མ་ངེས་པ་
 དང་པོ་འགལ་བར་ཐལ་བ་དང་། ལྷ་སྐུ་ལྷ་མོ་གྱི་གཏན་ཆོག་སྐུ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་
 གསུམ་བཟོད་པར་མཛད་དོ། ། ཡང་དེ་དག་གི་ཚུངས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ་བ་འཕྲུག་པ་ནི་
 ལོ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལོ་ཆེན་གྱིས། སྐྱེ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་སྐྱེ་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་དང་། དུ་ལྷ་ལ་མེ་ཡོད་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་དུ་བ་དང་ལ་གཉིས་ཀ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་
 པར་བཞེད་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་ནི་ཆོས་དང་དཔེའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོག་སྐྱེ་ཡིན་ལ། ཚུངས་ཀྱི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཉིད་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་དགོས་ན། རྟགས་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་བྱུང་པ་ན་བསྐྱབ་བྱེད་ཐུབ་ཅིན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་བཞེད་
 པའི་བྱིར་དང་། རྟགས་དུ་བ་ཡང་མེ་བསྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དུ་བའི་སྐྱེད་དུ་མེ་ཡོད་པར་
 ཐལ་བའི་ཉེས་པ་བཟོད་ནས། དུ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། མེ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ་
 པའི་མཆོངས་པ་སྒྲུབ་པ་ན། ཆོག་སྐུ་དོན་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་ན། །དེ་ཡི་ཡན་ལག་དེ་ལྷ་མོ་ཉིད། །
 ཆོག་སྐུ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པས། །དུ་བ་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་གཞན་ཉིད། །ཅེས་རྒྱུ་པར་ངེས་
 པའི་རྟོག་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པའི་དབང་ལྷ་སྐུ་པ་ནི་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། ཚུངས་ཀྱི་
 ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་དང་ལྷ་མོ་པ་ནི་འདྲ་བའི་དངོས་པོ། །
 ཚུངས་ཀྱི་ནི་འདྲ་བའི་ལྷ་ལོ། །བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལྷ་མོ་ནི་འདྲ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱེ་ལྷ། མཐུན་
 ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་ལ་སྐྱེ་བཤད་པའང་ཡོད་པ་ནི། སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ན་བུམ་པ་

ལྟ་བུའོ། །མཚན་ཉིད་ཡོད་ཀྱང་སྐྱབ་བཤད་པ་མེད་པ་སྐྱུ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ན་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་
 པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་མེད་པ་སྐྱུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ན་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། །སྐྱབ་བཤད་ཡོད་ལ་
 མཚན་ཉིད་མེད་པ་ནི་མི་སྤྱིད་པ་ཉིད་དོ། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལའང་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ། །
 རིགས་པའི་གཏེར་ལས། ཕྱོགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས། །མཚུངས་དང་མི་མཚུངས་
 ཕྱོགས་གཉིས་ཡིན། །མཐུན་ཡུལ་ཕྱོགས་ཀྱང་བཏགས་པ་བས། །གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་གཉིས་
 བོ་མིན། །འདི་ལ་གཞན་གྱི་རྒྱན་ཀ་མེད། །གཞུང་གི་དགོངས་པའང་འདི་ཉིད་ཡིན་ཅེས་གསུངས་
 ལ། དགོངས་པ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་སྤྱར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཡང་ན། སྐྱབ་
 བཤད་པའི་མིང་དང་སྒྲོ་བསྟན་ན། ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ལ།
 དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་
 དོན་མཐུན་པར་ངེས་པ་ཞེས་བཤད་དགོས་སོ། །འདི་ཉིད་སྐྱབ་བཤད་དང་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་
 ཡིན་པར་ཡང་། རང་གི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ཉིད་ས་པཏྲ་དང་། ཨ་ས་པཏྲ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲིའི་
 དོན་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མཐུན་ནོ། །གང་དང་མཐུན་ན། སྐྱུ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུའི་ཆེ་ནི། སྒྲིའི་སྐྱུ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འབྱུལ་པའི་གཞན་སེལ་དང་མཐུན།
 གང་མཐུན་ན། ཐུམ་པའི་སྐྱུ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འབྱུལ་ནས་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་
 མཐུན། གང་དུ་མཐུན་ན། མི་རྟག་པའི་སྤྱི་ཕྱོགས་ལ་རང་མཚན་དུ་འབྱུལ་ནས་མི་རྟག་པ་ཅམ་དུ་
 མཐུན། ཚུལ་ནི། རྒྱལ་བའི་སྒྲོས་དེར་ངེས་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་
 ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ལ། ཁོ་བོ་ནི་འདི་སྒྲུམ་དུ་སེམས་པ་དག་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ། བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་སུ་འཛོག་པ་ནི། གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་ཤེས་འདོད་ལུགས་པའི་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བཞག་
 དགོས་པས། དེ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བཞེད་ན། སྐྱུ་ཐུམ་གཉིས་ཀ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་ཡོད་དུ་མཐུན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཐུམ་པའི་སྟེང་དུ་འང་མི་རྟག་པ་ལ་ཤེས་འདོད་
 ལུགས་པར་འགྱུར་བས། དེ་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱི་ཞེས་སྒྲོས་པར་མངོན་ཏེ། བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་ནི་རྒྱལ་བས་ཤེས་འདོད་ལུགས་པའི་མི་རྟག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱི་ནི་མི་རྟག་
 པ་ཅམ་ལ་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་མཐུན་

ཕྱོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་འང་མི་འཐད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། དཔེའི་སྒྲིང་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བའི་ཆོས་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འདི་ཡང་མི་རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱུང་བྱེད་པ་ལ།
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན། ཤེས་འདོད་མེད་
 པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྣམས་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་མེད་པར་གྲུབ་ལ། དེ་
 ལྟར་གྲུབ་པ་ན་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྣམས་ལ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མེད་
 པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྷན་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་གྲུན་གས་ཀྱང་དེང་སང་
 ལྷ་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་རྫོམ་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་རྟེན་པར་འགྱུར་ལ། རིགས་པའི་དབང་ལྷག་
 ཆོས་ཀྱི་སང་གེས། རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་ནི། སྐྱེ་མཉན་བྱ་དང་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་
 པ་ལྟ་བུ་ཤེས་འདོད་མེད་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པས། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 བ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པའི་རྣམ་གཞག་མེད་དོ་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པས། དེའི་
 བཞེད་པ་ནི་དེང་སང་འདི་ན་འདོད་པ་འགའ་ཡང་མེད་མོད་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དོ་ཞེས། སྐད་
 གཟེངས་མཐོན་པོས་སྒྲིག་པར་བྱེད་པ་དག་ནི་བཞེད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །ཞར་ལ་འོངས་པ་བརྗོད་
 བས། ད་ནི་སྐབས་སུ་བབ་པ་སྐྱོད་ལ་རྩྭ་དང་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས།
 མཐུན་ཡུལ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་བཤད་པ་ལ། ལོ་ཆེན་གྱིས། རྣམ་པར་ངེས་པའི་རྣམ་བཤད་
 དུ། ཉེས་པ་གསུམ་བརྗོད་པར་མཛད་པའི་དང་པོ། ཁྱབ་པ་གྲུབ་པའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་བྱེད་
 པར་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ངེས་པ་ལ་ལྷོས། དེ་ངེས་པ་ཕྱོགས་
 བཏགས་པ་བ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྷན་དུ་མཐུན་པ་ངེས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་བྱིར། ཞེས་པས་མི་
 གཞོད་དེ། འདི་ལྟར་རྗེས་འགྲོ་ངེས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ལྷོག་ངེས་པ་ལ་ལྷོས་ཀྱང་། དེའི་སྐྱེ་
 དོན་ངེས་པ་ལ་མི་ལྷོས་པའི་བྱིར། འོན་ཕྱི་རྒྱལ་བས་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོད་ནམ་གྱི་ཆེ་ངེས་ཞེ་
 བ། བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་བྱེད་པའི་འོག་དུ་ངེས་ཏེ། དུ་ལྷན་ལ་མེ་ཡོད་དུ་ངེས་པ་ན། ཆང་མང་འདི་
 ཡང་། ལ་དང་མེ་ཡོད་དུ་མཐུན་པའི་བྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་
 དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །སྐར་རྒྱལ་གྱིས་ནི། དང་པོ་བྱི་རྒྱལ་ལ་ཁྱབ་པ་སྟོན་པའི་དུས་ནས་ངེས་བྱེད་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཉེས་པ་གཉིས་པ་གཞལ་བྱ་སྐྱེ་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏགས་སུ་ཐལ།

ཕྱོགས་ཚེས་ནི་གྲུབ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་དང་རྟག་པར་མཐུན་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས། མ་ངེས་པ་དང་པོ་འགལ་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། མཐུན་
 ཕྱོགས་ཡིན་པ་ལ། མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་གྱི་སྐྱ་བཤད་ཚད་བས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཚོལ་བས་
 རྟག་པར་ངེས་པའི་ནམ་མཁའ་ལའང་། སྐྱ་རྟག་པར་སྐབས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་སྟོང་ལ་
 ལྟོས་པ་ཙམ་ཞིག་ནི་ཚད་སྟེ། སྟོང་རྒྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་གཞན་སེལ་
 སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་གསུམ་པ་ལྟག་མ་དང་ལྟན་པ་ལ་ལྟོག་པ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་ནི། ཤིང་ཐོག་
 འདི་དག་ཚེས་ཅན། རོ་བྱོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ལུང་གཅིག་ལ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཐོས་པ་དང་འདྲའོ། །
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་ཡང་། བསྐྱབ་བྱ་མེད་པ་ལས་ལྟོག་པ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཚེས་ཅན་དང་དཔེ་ལས་
 གཞན་ལ་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཅན་དང་དོན་དམ་པར་འདྲ་བ་
 མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་། ཉེས་པ་འདིས་ཀྱང་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིར་ཤེས་འདོད་
 ཚེས་ཅན་གྱི་རང་ལྟོག་ནས། ཕྱོགས་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་བྱུང་བར་ལ། ཕྱོགས་
 གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཁས་མ་སྤངས་པས། ཤིང་ལུང་གཅིག་ལ་སྐྱེས་པ་དེ། ཤིང་
 ཐོག་ལྟག་མ་དང་། རོ་མི་བྱོ་བའི་གཞི་མཐུན་པ་ཞིག་ལ་ཡོད་པར་དོགས་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་
 གསུམ་པོའི་སྟེང་དུ་ཁ་ཅིག་གིས། ཡང་དག་གི་རྩོད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ་བས་ཀྱང་མི་
 གཞོད་དེ། ཡང་དག་གི་རྩོད་གཞི་ཕྱོགས་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ལུང་པོ་གསུམ་པར་འདོད་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལོ་ཆེན་གྱིས་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་དེ་དག་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཚོས་མཆོག་ཕྱོགས་
 གསུམ་ཀ་དོན་གྱི་ཚེས་སུ་འདོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། རིགས་གཏེར་མཛད་པ་ནི་གསུམ་ཀ་སྟོའི་
 ཚེས་སུ་བཞེད་པས་གྲུན་ཀ་དེ་དག་མི་འཇུག་གོ། ཞེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ། གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་
 གཉིས་པོ་མིན། །འདི་ལ་གཞན་གྱི་གྲུན་ཀ་མེད། །ཅིས་གསུངས་སོ། །མཐུན་ལུལ་ཕྱོགས་
 བཏགས་པ་བ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་འདི་ཡང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱང་པོའི་དགོངས་པ་ཉིད་དུ་ངེས་ཏེ། རྗེས་
 དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་དེ། ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་
 ཉིད་ལ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ངེས་མཛད་པས་ཀྱང་། དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་ངེས་
 པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཚེས་ཅན་ལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཞེས། ཚེས་ཅན་དང་མཚུངས་པ་ཁོ་

ན་ལ་ཡོད་ན། ཆོས་ཅན་ལ་མེད་དམ་སྒྲུབ་པའི་དོགས་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ་ཞེས་སྟོན་པའི་
ཕྱིར་དུ། གཞུང་གི་དགོངས་པ་འང་འདི་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་མཆོན་གཞི་དབྱེ་བ་ནི། སྤྱིར་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་གཉིས་ཏེ། རྗེས་འགྲོའི་
ལྷོས་གཞིར་གྱུར་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། དོན་ལ་གནས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས། དང་པོ་ནི།
སྤྱིར་བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་ཏེ། དེ་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཆོ་སྒོལ་བས་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །སྒོལ་བས་མི་རྟག་པར་ཞེན་པའི་
དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ནི། དོན་ལ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གནས་ཀྱང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྗེས་འགྲོའི་བྱུང་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་འགྲོའི་ལྷོས་
གཞི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སྤྱོད་ལ་ལྷོས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་ལ་ལྷོས་
པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཀྱང་། བྱུང་བའི་ལྷོས་གཞིར་མི་རུང་བ་ཡོད་དེ། ཆོ་སྒོལ་བས་མི་ཡོད་དུ་
ངེས་པའི་གེ་བྱ་ཀའི་ལུང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ནགས་ཆལ་དེ་ལ་མེ་ལྡན་དུ་སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་ལ་ལྷོས་པའི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་བའི་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྗེས་འགྲོའི་
ལྷོས་གཞིར་གྱུར་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འཛོག་པ་ལ་ནི། དོན་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གནས་པ་དང་།
སྤྱོས་ངེས་པའི་གཞི་མཐུན་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དོན་ལ་གནས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་
ནི། གང་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་
སྟེ། འདི་ལ་འང་དངོས་དང་། བཏགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོ་སྒོལ་བའི་ཆོད་མས་
མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་མ་ངེས་ཀྱང་། སྤྱིར་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཆོད་མས་ངེས་པ་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཡིན་ཏེ།
དོན་ལ་མི་རྟག་པར་གནས་ཤིང་། སྐབས་གཞན་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱུང་བ་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་གཞིར་ཡང་རུང་བ་སྤྱིར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྩོད་གཞི་སྤྱི་དང་རྟགས་བྱས་པ་
ལྟ་བུ་སྟེ། དོན་ལ་མི་རྟག་པར་གནས་ཀྱང་། སྐབས་གང་དུ་ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
བྱུང་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞིར་རུང་བ་མི་སྤྱིར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་འང་།
དབྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིར་ཞིང་། དེ་བྱུང་ཏེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ། རྣམ་ངེས་དང་རིགས་ཐིགས་
ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་གཞན་པ་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་དང་། དེ་མེད་པ་གསུམ་དུ་

གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་། མི་ལམ་གཡག་གིས་ནི། དཔེར་ན་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པ་ན། མི་རྟག་
 པ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པས་ངེས་པའི་ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ་ནི་གཞན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། དེར་ངེས་
 པའི་རྟག་པའི་རང་ལྟོག་ནི། འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། དེར་ངེས་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ནི།
 མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བཞེད། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱུ་བ་ནི། ཏུ་བས་ལ་མེ་ལྷན་ཏུ་སྤྱབ་
 པ་ལ་མཆོན་ན། རི་བོང་རུའི་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུ་མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། རྒྱ་གར་དང་གངས་རི་ལྟ་བུ་
 འགལ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་ལྟ་བུ་གཞན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བཞེད།
 དེའི་ཤུགས་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་གཞན་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། དེ་དང་
 འགལ་བ་དང་། དེ་མེད་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་གསུམ་ཏུ་སྦྱར་ནའང་། མི་རིགས་པ་མེད་དོ། །
 འདིར་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་ནི། མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་ལ། གཞན་གཉིས་ནི་
 དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མཆོག་གིས་དེ་བས་ན། མེད་པ་ནི་
 དངོས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མེད་པའི་དོ་བོར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། གཞན་པ་དང་འགལ་བ་གཉིས་
 བོ། ཤུགས་ཀྱིས་མེད་པའི་དོ་བོར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས་ཀྱང་།
 དངོས་སུ་ཤུགས་ཀྱིས་ལྟོག་པ་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
 ཆོས་མཆོག་ཁྱེད་པ་ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལས་གཞན་པ་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་དང་། མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་དེ་མེད་པའོ། །མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་གཞན་པ་དང་དེ་དང་འགལ་བ་ནི། རི་སྤྱི་ཏུ་
 ཕྱོགས་ཀྱི་རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མི་ཤེས་པ་དེ་སྤྱི་ཏུ། ཁོང་ཏུ་ཁྱེད་པར་མི་རུས་སོ། །དེ་
 བས་ན་གཞན་པ་ཉིད་དང་འགལ་བ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་གཞན་པ་དང་འགལ་བ་
 གཉིས་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞུང་འགྲེལ་
 དེ་དག་གི་དོན་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་ན། མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་སྟོ་དོ་ལ་ལྟོས་པའི་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་དང་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་སྤྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བརྟེན་པ་དང་། གཞན་པ་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ནི། དོན་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཏུ་གནས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ཡང་། མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ངེས་པའི་ཆོན་ནི་མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། ལྟོག་པའི་ཚུལ་

གྱི་ལྷོས་གཞི་ཡང་དེ་ཁོ་ན་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ལས་བརྟམ་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། མེད་པ་ཉིད་
 ལ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི། སྤྱིར་ཡང་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྟེ། མེད་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཉིད་
 ཡིན་གྱི། དོན་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་འགལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་དང་།
 རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་མི་སྤྱིད་པ་ཉིད་གྱི་ཆོས་གཞན་ལ་ཡོད་པ་འགོག་པར་དོགས་པ་
 བྱི་མེད་དོ། །འགལ་བ་འགོག་པ་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་འགོག་ན་ནི་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་ན། གང་གིས་དེ་
 ཁོ་ན་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་མེས་དྲོ་བ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་
 ཞེས་བྱ་བས། འགལ་བ་ཁོ་ན་དེ་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། འོན་ཀྱང་དེ་དང་
 མཐུན་པ་ལས་ཀྱང་ལྷོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་ལ་སྦྱོན་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་།
 གཞན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་འོག་པ་ཙམ་གྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་འོག་པའི་གོ་ཆོད་པའི་
 དོགས་པ་མེད་ཅིང་། སྤྱིར་ལྷོག་པ་གྲུབ་པ་ལ། འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་དགོས་ཀྱང་།
 དེ་ཁོ་ན་ལས་ལྷོག་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན། འགལ་བ་ཁོ་ན་ལྷོག་པའི་ཡུལ་དུ་སོང་བས།
 དུ་བ་དེ་རེག་བྱ་བ་ཏང་སྟོམས་པ་ལ་ཞུགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། བ་ཏང་སྟོམས་པ་དེ། བྱེད་
 བྱེད་མེ་མེད་ལ་འང་ཞུགས་དགོས་པས། མེས་དྲོ་བའི་རེག་པ་མི་རྟོགས་པའི་སྦྱོན་ཡོད་པར་བསྟན་
 བས། དེ་ཕྱིར་མེད་པ་ལ་མེད་ཅེས་སྟོས་དགོས་ལ། དེ་སྐད་དུ་སྟོས་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་
 ལྷོག་པའི་བྱེད་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ངེས་རུས་པས། དེ་ཉིད་གྱི་རྗེས་འགྲོ་ཡང་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །དོན་འདི་ལ། ཁོ་བོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་དོན་གཉིས་པ་
 ཞིག་ཀྱང་སྤང་སྟེ། གཞན་པ་ཞེས་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྷོག་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་ལ།
 འགལ་བ་ཞེས་པ་དེ་དང་། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་གནས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། མེད་པ་ཞེས་པ།
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཏན་མ་ཞུགས་པའི་གཞི་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་། དོན་ལ་མེད་པ་དང་། སྟོས་
 མེད་པར་ངེས་པ་གཉིས་ཡོད་མོད་ཀྱང་། ཇི་སྤྱིད་སྟོས་མེད་པར་མ་ངེས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་མེད་པ་ཞེས་
 རྣམ་པར་བཞག་མི་རུས་ཏེ། དཔེར་ན། ཇི་སྤྱིད་ཆོད་མས་མེད་པར་མི་ཤེས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་མེད་པ་
 བཞག་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །སྟམ་དུ་རྟོགས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་མེད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 སམ། སྟོ་ངོ་ལ་ལྷོས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཆོན་ཉིད་པ་ནི། ཐོག་མར་ལྷོག་བྱེད་པའི་གཞི་

ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་ལྷོག་པར་ངེས་དགོས་ཤིང་།
དེ་ལྟར་ངེས་པའི་ཆོན་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་དྲན་ལམ་དུ་འཕངས་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་བ་ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་མ་ཡིན་དབྱེད་པ་ལ། སྒྱིར་གཞུང་འགྲེལ་རྒྱུ་མས་
སུ་བཤད་པའི་ཚུལ་མང་མོད་ཀྱང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཞག་དགའ་བས་དེ་དག་རེ་ཤིག་མ་སྒྲིམ་
བར། ཆེན་པོ་དག་གི་བཞེད་པའི་ཚུལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པར་རྒྱས་པ་དག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུན་ལྡན་ལོ་རྒྱུ་བ་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་པོ་ལན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་དུ་
བཞེད་པར་སྤང་ཞིང་། དེ་ཡང་དུ་བ་དེ་ལ་མེ་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། མེ་ཡོད་
ཡིན་པར་ཐལ་བས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཅིང་། དེའི་རིགས་པས། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ཉིད་ཀྱང་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བཞེད་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེ་ཡོད་ནི། ཆོག་ས་དོན་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་ན། །
དེའི་ཡན་ལག་དེ་ལྡན་ཉིད་ཅེས་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བཞེད་དོ། །རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆོས་ཀྱི་སེང་
གེ་ནི། དུས་པའི་རྒྱས་ཡིན་པས། མི་རྟག་པའི་རྒྱས་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་སོགས་རྒྱས་སྒྲུབ་པ་ན།
རྒྱས་ལ་ཁ་ཆོན་ཆོད་དེ། སྤང་པོར་རྟོགས་པ་མི་རྟག་པའི་རྒྱས་ཡིན་པས་མཐུན་ཕྱོགས། སྤང་པོར་
མ་འདུས་པ་མི་རྟག་པའི་རྒྱས་མ་ཡིན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། གཉིས་ཀའི་རྒྱས་ཡིན་པ་
དང་། གཉིས་ཀའི་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་ནི་མི་སྤྲིད་དོ། །ལྷོག་པ་ལ་ནི་ཁ་ཆོན་ཆོད་པར་མི་རྒྱས་ཏེ།
གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྒྱས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བས་ཞོག་
ལྷོག་ཤིང་། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱ་རུ་སྒྲུབ་པ་ན། དོན་རྒྱུང་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཕྱོགས་དང་།
ཐ་སྙད་རྒྱུང་པ་དང་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོག་ས་དོན་ཐམས་ཅད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ལྷོག་
པ་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ལ། རྒྱས་ཐམས་ཅད་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱས་ཡིན་པས།
ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱས་ལ་ཁ་ཆོན་མ་ཆོད་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །སྒྲུབ་པའི་སེང་གེ་
དར་འབག་པ་ནི། མཐུན་ཕྱོགས་ཡོངས་གཅོད་ལ་གྲུབ་པ་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྒྱུ་བཅད་ལ་
ཁེགས་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་གསུམ་ཁེགས། ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྒྱུ་བཅད་ལ་
ཁེགས་པ་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོངས་གཅོད་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་གསུམ་ཁེགས་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ཞིང་། རྒྱས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ན་ལྷོག་པ་ལ་ཁ་ཆོན་མ་ཆོད་པ་དང་།

ལྷོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ན། རྗེས་ལ་ཁ་ཆོན་མ་ཆོད་པར་ཡང་བཞེད་པས་འགལ་བ་
 ཅན་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །དར་རྒྱུག་པ་སོགས་དང་སང་གི་རིགས་པ་སྒྲུབ་པ་ཁས་འཆེ་བ་དག་གིས་ནི།
 མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་པན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། མ་
 ཡིན་ན་དངོས་སུ་རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཉམས་ཤིང་། བརྒྱད་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་རྣམས་པ་ཉམས་
 བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་གྲུབ་ཀྱང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 རྗེས་འགོ་མི་གྲུབ་པར་འབྱུང་ཏེ། གཉིས་མིན་གྱི་ཡུང་གསུམ་ཡོད་པར་དོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་།
 ཆོས་ཅན་གྱི་སྟོང་དུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་གྲུབ་པ་ན། སྟོང་པ་རྣམས་
 བཅད་ལ་ཁེགས། སྟོང་པ་རྣམས་བཅད་ལ་ཁེགས་པ་ན། མི་སྟོང་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་ཡང་ཡུང་གསུམ་ཁེགས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལྷགས་སྒྲ་མ་རྣམས་ནི། ཆོས་ཤིན་ཏུ་
 ཆེན་པོ་དག་གི་ལྷགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་རང་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྲད་པར་མི་རྣམས་པ་
 དེའི་ཕྱིར། ལྷགས་སྒྲ་མ་ལ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས། དགག་པ་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ལ།
 ཆོག་གི་ཟུར་ཕྱིན་པར་བཛོད་པ་དང་། ལྷགས་ཕྱི་མ་རང་གི་རིགས་པས་ཇི་ལྟར་འགོག་པའི་ཚུལ་
 ལ། །དང་པོ་ལ། ལུང་གིས་དགག་ །རིགས་པས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཐུན་ཕྱོགས་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ། །ངེས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་མི་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་འདི་ལྟར།
 དང་པོ་རྗེས་འགོའི་ངེས་བཟུང་ལ་ཚུད་པ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་ནི། རྗེས་འགོ་སྟོན་པའི་ངེས་
 བཟུང་གིས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་རྟོགས་ལྡན་གྱི་དོགས་པ་
 འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། ངེས་བཟུང་གི་སྒྲས་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་འགོག་མི་རྣམས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་
 ལ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་བསྐྱེད་པའི་ངེས་བཟུང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟོང་མེད་ཀྱི་བྱ་ཉིད་
 ཅེས་པའི་ངེས་བཟུང་གི་སྒྲས་ན་ར་དགག་མི་རྣམས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། གཞན་དུ། ཡང་
 དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལན་ཆོག་ཏུང་ལ་གོ་
 བདེ་བ་འབྱུང་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་

དེས་པར་བཟུང་བའི་བྱིར། ཆོས་ཅན་ལ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དགག་པའི་
 རོན་གྱི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་བསྐྱེད་པའི་དེས་པར་བཟུང་བ་ནི་གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་
 པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དང་པོ་རང་ལ་ཁུག་ཉིས་སྟེས་འགྱུར་ཏེ། །ན་ར་དང་ནི་སྟེད་མེད་ཁུ་ཉིད་
 རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའི་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །འདིར་དོགས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་
 བེ། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་ཅེས་གསུངས་པས། ཆོས་ཅན་ལ་མེད་དམ་སྟུམ་
 པའི་དོགས་པ་མི་འབྱུང་བ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་མོད་ཀྱང་། དེ་དང་མཚུངས་པ་ཞེས་པས་ཆོས་ཅན་མཐུན་
 བྱེགས་ལས་གཞན་ཉིད་དུ་རོན་གྱིས་འཕངས་ཤིང་ཉིད་ལ་ཞེས་པའི་དེས་བཟུང་གིས་རྗེས་སུ་
 དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་གི་རྣམས་པ་བཅོམ་པས་སྟུམ་དུ་བསམས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་
 འདིར་སྐྱུ་པའི་ཞལ་སྒྲ་ནས། རྣམ་དེས་མཛད་པས། དངོས་པོའི་ལན་མ་མཛད་པར་སྐྱེགས་ལ་
 གྲགས་པའི་ལན་མཛད་པར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་
 པ་ནི། ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱེགས་དང་མཐུན་བྱེགས་གང་རུང་དེ་སྒྲའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པར་
 ཐལ། སྒྲ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་བྱེགས་དང་མཐུན་བྱེགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
 རྣམ་པར་དེས་པ་ལས། གཉིས་ཀར་ཡང་སྟོན་པ་མི་འགལ་ན། དེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་གྱི་དེ་ལྟར་མིན་
 བ་དེ་སྒྲ་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །འདི་ལྟར་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་དེ་ནི་བྱེགས་ཉིད་ཡིན་གྱི། བྱེགས་
 དང་མཐུན་པའི་བྱེགས་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་བརྟགས་པ་དང་གཅིག་
 ཏུ་སོ་སོར་དེས་པ་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུང་། གཞུང་འདིའི་དགོངས་པ་ནི། དེ་ལྟར་
 སྒྲུབ་པ་ལ། སྒྲས་ཅམ་ལ་གང་རུང་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་། ཞེ་འདོད་ལ་བྱེགས་ཉིད་རྟགས་སུ་
 བཀོད་པར་སོང་སྟེ། སྒྲ་དེ་བྱེགས་ཉིད་ཡིན་གྱི། མཐུན་བྱེགས་ནི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་
 སྒྲ་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པར་སོང་བས་བྱེགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་།
 དངས་མ་ཐག་པའི་མཐུག་ཏུ། དོན་རྣམས་ལ་སྦྱིར་བརྗོད་ཀྱང་ཤུགས་ཀྱིས་བྱུང་བར་ལ་གནས་
 པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་སྒྲ་དེ་བྱེགས་དང་མཐུན་བྱེགས་གང་རུང་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡང་བྱེགས་ཡིན་པ་ལ་ཐུག་ལ་དེའི་རྒྱ་མཚན། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་ལ་ཐུག་ལ།
 དེ་ལ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཅན་གཏན་ཆོགས་དངོས་གྱུར་ནི། །ཤེས་བྱེད་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་

བྱིར། །ཞེས་པ་ལྷ་ར་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ལུས་པ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལུས་པ་དང་ཀ་བ་གང་རུང་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། སྐྱས་པ་ཅམ་
 ལ་གང་རུང་བཀོད་ཀྱང་། ཞེ་འདོད་ལ་ལུས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པས། གཞི་རྟགས་
 ཐ་དད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་སོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལུས་པ་དེ་ཀ་ལུས་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྲིད་
 པ་མི་འགལ་ན། ལུས་པའི་སྤྲིད་དུ་ཀ་ལུས་གང་རུང་ཡིན་པ་ཕྱོགས་ཚེས་སུ་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་འགལ་
 བའི་བྱིར་ན་དེའི་ཕྱོགས་ཚེས་མི་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཀ་ལུས་གང་རུང་ཞེས་གདམ་ང་ཅན་དུ་རྒྱུ་
 བར་བརྟག་པ་དང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལུས་པར་ངེས་པ་འགལ་བའི་བྱིར་ཞེས་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ལྷ་ར་བྱས་ན་ལུས་པའི་སྤྲིད་དུ་ཀ་ལུས་གང་རུང་དེ་ཕྱོགས་ཚེས་སུ་མི་འགྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། བྱིར་
 ལུས་པ་ཀ་ལུས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་རྒྱུ་པ་དེ་
 ལྷ་ལུའི་སྐྱ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཞིན་པ་དེ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དེ་
 སྐྱབ་གྱི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པར་ཚོལ་བས་མ་ངེས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
 དེའི་བྱིར་དེ་སྐད་དུ་སྐྱས་པ་འདི་ནི་རེ་ཤིག་ཅོད་པ་བདེ་བའི་བྱིར་ཁོ་བོའི་རྒྱུ་པར་རྟག་པས་
 བརྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །མི་པམ་གཡག་གི་ཞལ་སྤྱ་ནས་གཞུང་འདི་ལྷ་ར་ན་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ།
 གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ལ་བྱབ་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ལ། དོན་འདི་ལ་བྱི་མ་དག་གིས་
 འགལ་བྱབ་སྤྱ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་སྐད་འདོན་པ་འདི་ནི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་དང་འགལ་བར་ངེས་ཏེ། ལུས་པ་ཚེས་ཅན། ལུས་སེམས་རྒྱས་གཅིག་པའི་སྐྱེས་སུའི་
 ལུས་དང་ལུས་པ་གང་རུང་གི་གཉིས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་འབྲེལ་བའི་བྱིར།
 བྱབ་སྤྲེ། གཉིས་པ་དང་བཅས་པའི་དོན་ནི། ལྷ་བོ་དང་བཅས་པའི་དོན་ལ་མཛད་པའི་བྱིར།
 རྟགས་ཁས་སྤངས་ཤིང་། དེར་ཐལ། བྱེད་རང་གིས་འདོད་པའི་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལས་ཐ་དད། བྱེད་ཡོད་ན་གང་རུང་དེ་ཡོད་དགོས་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་
 འདོད་ན། དེ་དཔེ་ལུས་པ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ལུས་པ་ཚེས་ཅན།
 ལུས་པ་དང་ཀ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྲིད་པར་ཐལ། ལུས་པ་དང་ཀ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 བྱབ་སྤྲེ་དཔེར་ན། ལྷ་སྐྱེན་དང་མཚན་སྐྱེན་གཉིས་ལས། ཅིག་ཤོས་ལ་ཟན་སྤྲེར་འདོད་མེད་ན།

གང་རུང་ཟན་ཟ་བ་ལ་ཤོག་ཅིས་བརྗོད་པ་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྣམ་པར་ངེས་པ་
 ལས། གཉིས་ཀ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོར་སྲིད་ན་གང་ཡང་རུང་བ་བརྗོད་པར་རུས་པ་ཡིན་ཏེ།
 དཔེར་ན། ལྷ་སྦྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། གང་ཡང་
 རུང་བ་གཅིག་ཟ་བ་མི་སྲིད་པའམ། འདོད་པ་མེད་ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་
 སྦྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ལ་ཟན་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ལྷ་སྦྱིན་
 ལ་ཡང་མ་ཡིན། མཆོད་སྦྱིན་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྟ་བུ་སྲིད་པ་ཡོད་དམ། ལྷ་སྦྱིན་
 འབའ་ཞིག་ལ་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ལྷ་སྦྱིན་པས་མས་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་མེད་ཅེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཡང་རུང་
 བ་སྦྱོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ཡོངས་སུ་བཟུང་ཡང་མི་འགལ་
 བ་ཡིན་ན། གང་ཡང་རུང་བ་སྦྱོས་པ་འདི་རུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་གཅིག་ཟ་ཡང་
 གང་ཡང་རུང་བ་ཟེར་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །འདིའི་ཡུལ་ནི་རྣམ་པར་བརྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ལ་བུམ་པ་ཁོ་ན་འམ་ལུས་ཁོ་ན་གཉིས་པ་དང་བཅས་པར་ནི་མི་འདོད་དོ། །སྐྱབ་པ་མི་
 འཐད་པའི་ཡང་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་གཅིག་ལ་སྐྱབ་པ་ལ་རྣམ་པར་བརྟག་པ་དང་བསྐྱབ་པ་མི་འཐད་པ་
 ཡིན་ན། ད་ཅི་ཞིག་སྐྱབ་པར་རུས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཆོག་གི་རྩལ་ནི་བསོག་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་
 ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཉིད་ཀྱང་བསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་མེད་
 གྱི་སྐྱབས་གཉིས་སོ་སོར་ཤེས་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་བྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ནི། སྦྱོལ་ཅན། རྟག་པ་
 དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྦྱ་དེ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གང་ཡང་རུང་བར་ཐལ། དེ་རྟག་མི་རྟག་
 གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་པ་ཡོད་པ་ནི། སྦྱ་དེ་བྱས་པ་དང་དངོས་པོ་གང་
 རུང་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞར་ལ་དེང་སང་གྲགས་པའི་གང་རུང་
 གང་ཞིག་ ཅིག་ཤོས་དེ་མ་ཡིན་ན། གཞན་དེ་ཡིན་དགོས་ཞེས་པ་འདི་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་
 ངེས་ཏེ། འདི་ལྟར་ན་གང་ལྷ་སྦྱིན་གྱིས་བསད་པ་དང་། མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་བསད་པ་གང་རུང་དུ་
 ངེས་ནས་དེ་གཉིས་གང་གིས་བསད་མ་ངེས་པའི་རྟོལ་བ་དེའི་ངོར། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ལྷ་སྦྱིན་

གྱིས་བསད་པར་ཐལ། ལྷ་སྦྱོན་གྱིས་བསད་པ་དང་མཆོད་སྦྱོན་གྱིས་བསད་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །
 མཆོད་སྦྱོན་གྱིས་མ་བསད་པའི་ཕྱིར་ལ། བྱལ་པ་མ་ངེས་པའི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེའི་ཕྱིར་དགག་སྒྲུབ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་སྒོ་ངོ་ལ་ལྷོས་ནས་བཞག་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་ལ། དངོས་དང་ལྷག་ལྷན་མི་རུང་བར་ཐལ་བའོ། །
 དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་ནི། མཉན་བྱ་དེ་སྒྲུབ་མི་
 ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། གཉིས་པོ་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་གང་རུང་ལ་མཐོང་བར་ཐལ། འདོད་ན།
 བྱེད་པར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡི། །གཏན་ཆོག་སྒྲུབ་པ་མཐོང་ཕྱིར། །ཞེས་པ་དང་། རྣམ་
 བར་ངེས་པ་ལས། མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་འགའ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེ་ཆོམ་སྒྲུབ་
 བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན།
 སྒྲུབ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་གྱིས་མི་ཉག་པ་ལ་མཐོང་བར་ཐལ། དེ་
 འདྲའི་ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་ངོར་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཕྱོགས་
 གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲུབ་པ་ཤད་པ་དང་འགལ། གཞན་ཡང་།
 མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱེད་གྱིས་སྒྲུབ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་འགོ་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱེད་དེ་སྒྲུབ་
 གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པའི་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་
 ཅུམ་ལ་རྗེས་འགོའི་དོན་དུ་གཞུང་འགྲེལ་མཐའ་དག་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཕྱོགས་
 གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་མ་ངེས་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་ནི། འདི་ལྟར་གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་
 ཅན། གཞལ་བྱ་ཐལ། སྒྲུབ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ནི།
 དེ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་བཤད་པས་གྲུབ་པར་བྱེད་ཉིད་གྱིས་ཁས་
 གུངས་ལ། མ་གྲུབ་ན། ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཉག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སོ། །གསུམ་པ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་སྒྲུབ་འཇུག་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ་བ་ནི། ཉག་པ་ཡིན་ན། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་བར་ཐལ། རེག་བྱ་
 ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ། སྒྲུབ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སྒྲུབ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བྱལ་

པ་ཁས་སྤངས། རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པས་རྟག་པར་
 དེས་པའི་རྩལ་ཕྱ་རབ་ལྟ་བུ་ལ་སྐབས་དེར་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
 པ་ལྟག་ལྟན་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་ནི། དག་སྒྲ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། བ་རོལ་པོ་ཀྱན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་
 སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བར་ཐལ། ཀྱན་མཁྱེན་ལ་ཚད་མས་མཐོང་བའི་བྱིར།
 འདོད་ན། གང་ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས། །ལྡོག་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་རྒྱ་
 ཡིན་བྱིར། །དེ་ལ་ལྟག་མ་ལྟན་ཞེས་བརྗོད། །ཅེས་དང་། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བས་ལྡོག་འགྱུར། །
 ཅི་སྟེ་ལྟག་ལྟན་འབྱུལ་ཅན་ཡིན། །ཞེས་བ་དང་འགལ། གཉིས་པ་རིགས་པས་དགག་པ་ལ་
 གསུམ་སྟེ། ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་མི་འཐད། རྩས་ལྡོག་ཕྱེ་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད། བྱེ་
 བྲག་ཏུ་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་མི་འཐད་པའི་
 ཚུལ་དངོས་དང་། དབྱེད་ན་འཇིག་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩས་ལྡོག་རི་ལྟར་བྱེན་ཡང་། །
 ཕྱོགས་གཉིས་ཉིད་དུ་དེས་མི་རུས། །གཉིས་ལས་འཇུག་པའི་རྩས་ལྡོག་ཀྱང་། །མཁས་པ་རྣམས་
 ལ་གྲུབ་པར་མཐོང་། །ཞེས་གསུང་། འདིའི་རང་འགྲེལ་ལས། རྩས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་
 པ་ན་རྩས་ལ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ན། ལ་མེ་ལྟན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲུ་རྩས་བཀོད་པའི་ཆོ། སྒྲུ་རྩས་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཡིན་ན། རྩངས་པའང་མེ་ལྟན་དུ་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། དུ་བའང་མེ་མེད་
 དུ་འགྱུར་རོ། །སྒྲུ་རྩས་ལ་གཉིས་ཀ་མིད་ན་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་ཉམས་སོ་ཞེས་དང་།
 གཞན་ཡང་ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ན་བྱས་ལྡོག་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་སྒྲུབ་པའི་ཆོ།
 ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་ཙམ་གྱི་རང་ལྡོག་ལ། སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་
 ཚུལ་གསུམ་བརྟེན་པར་ཐལ་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཤེས་བྱ་ཚུལ་
 གསུམ་ལ་བྱབ་ན་འགལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། མ་བྱབ་ན་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་གསུངས། འདི་དག་ནི་དེང་སང་གི་རིགས་པ་རྣམས་དང་ཅུང་ཟད་མི་མཐུན་ཀྱང་། རིགས་
 པ་འདི་ནི་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་ཕྱ་པའི་རྩས་འབྱང་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཉིད་ཀྱིས་བཞེད་པའི་
 རིགས་པ་ཡིན་པར་སྒྲར་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་བརྗོད་པ་ཉིད་ལས་ཤེས་སོ། །དེའི་བྱིར་རིགས་གཏེར་རང་
 འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་འདི་ལ་ཉེས་པ་བརྗོད་པར་རྣོ་མ་ཞིང་། ཕྱ་པའི་རིགས་པ་

ནམས་སྒྲིན་མེད་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དག་སྒྲུང་མོད་ཀྱང་། རིགས་གཏེར་རང་འབྲེལ་ལ། བརྗོད་
 པའི་ཉེས་པ་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་རིགས་ན་ཕྱ་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཤེས་བྱ་སྒྲིན་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཕྱོགས་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལའང་། ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་འཇུག་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་སྒྲིན་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་འདི་དག་ཇི་ལྟར་འཐད་པའི་ཚུལ་
 ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་། ལུགས་དང་པོས་གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
 གཉིས་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་འཐད་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀྱིས་རྟག་མི་རྟག་གང་དུའང་ཁ་ཚོན་ཚོད་པར་མི་རུས་པའི་གཞལ་
 བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་ཞིག་ཡོད་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་འདྲ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཚོལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་གང་དུ་ཡང་ཁ་ཚོན་བཅད་པར་མི་རུས་ཏེ། དེས་དེ་རྟག་མི་
 རྟག་གང་དུའང་ཁ་ཚོན་བཅད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྟག་པ་ཡིན་པའང་སྟོན། མི་རྟག་པ་ཡིན་
 པའང་སྟོན་ཅེས། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་དུ་དོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དགོངས་
 པ་ཡིན་གྱི་གཞལ་བྱ་དེ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་སྟོན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ག་ལ་སྟོན།
 དེས་དེ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་དོགས་པ་ནི་མི་སྟོན་དེ། དེས་རྟག་མི་རྟག་དངོས་
 འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་ཕྱི་མ་རིགས་གཏེར་མཛད་པའི་དགོངས་པའང་ལྷོག་པ་ལ་ཁ་
 ཚོན་མ་ཚོད་པའི་ཚུལ་ནི་སྐྱ་མ་དང་འདྲ་ལ་རྒྱས་ལའང་འདི་ལྟར། ལ་མེ་ལྷན་དུ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་
 ཀྱི་ཚོལ་བས། མེ་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་ཤིང་། དུ་བའམ་སྐྱངས་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཞེན་
 པའི་སྐྱ་རྒྱས་དེ་ལ་མེ་ལྷན་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། སྐྱངས་པའང་མེ་ལྷན་དུ་ཚོལ་བ་
 དེས་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱངས་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཞེན་པའི་སྐྱ་རྒྱས་མེར་ངེས་པའི་ཕྱིར། མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། དུ་བའང་མེ་མེད་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དུ་བར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཞེན་པའི་སྐྱ་
 རྒྱས་དེ་མེ་མེད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལྷོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་སྐྱབ་པའི་ཚེ་ལྷོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་
 མ་ཚོད་པའི་ཚུལ་ནི། དུས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་མ་ཡིན་
 གང་དུའང་མ་ངེས་པའི་ཤེས་བྱ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་

གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་ཕྱོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཤེས་
 བྱ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱིར། དེ་སྐབས་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འང་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་བྱིར། ཞེས་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ལ་དབྱེད་
 དགོས་པའི་དོགས་པ་འདི་སྒྲུབ་སྟེ། འོ་ན་ཁྱོད་གྱི་ཕྱོགས་ལ་འང་། ཤེས་བྱ་དེ། དེ་སྐབས་གྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་དེ་སྐོར་གྱི་རྟོལ་བས་ངས་པའི་ཆོ། དེ་སྐབས་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཁས་ལེན་
 དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་ན་ནི། གཞན་ལ་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་མ་ལུས་པ་རང་ལ་མཚུངས་
 པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་དབྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་བདེན་མོད་ཀྱི། དེའི་ཆེ་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐབས་པའི་ཚུལ་གསུམ་དེ། ཤེས་བྱ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་དེ་དེ་སྐབས་གྱི་ཚུལ་
 གསུམ་མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་ངས་པའི་བྱིར། །གཉིས་པ། དབྱེད་ན་འཇིག་པར་བསྟན་པ་ལ་
 གསུམ་ལས། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་ནི། དོན་ལ་དགག་སྐབས་བྱེད་ན་ནི། ཚད་མའི་ཡུལ་མི་
 ཤེས་པར་འགྱུར། །སྟོ་རོར་དགག་སྐབས་བྱེད་ན་ནི། །ཡོད་མེད་མ་ངས་གསུམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་
 གསུང་ལ། དོན་འདི་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱི་རོལ་རྟོན་མིན་སྐྱ་དོན་ལ། །བརྟོན་ནས་འདིར་ནི་
 སྐབས་པ་དང་། །དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྐྱ་ཆོགས་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་
 པ། །ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་དབང་བྱས་ཏེ། །གཅིག་སྐབས་པ་ན་དེ་བརྟོན་དང་། །གཞན་རྣམས་
 བཏང་སྟོམས་ལྟ་བུ་དང་། །འགོག་ན་དེ་ཡིས་དབེན་པ་དང་། །ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ཤེས་འདོད་ཕྱོགས་སུ་མི་འདོད་བྱིར། །ལྟོས་གཞི་དང་པོ་མེད་པར་
 འགྱུར། །ལྟོས་གཞི་དང་པོ་མི་འདོད་པ། །འདི་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མཆན་ཉིད་དཀའ། །ཞེས་དང་།
 རྟགས་ཀྱན་ཕྱོགས་སུ་ལྟུང་གྱུར་བས། །གཏན་ཆོགས་མ་ངས་ག་ལ་སྟོན། །ཅིས་གསུངས།
 གསུམ་པ་རྣམ་བཞག་འགལ་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ཕྱོགས་གཉིས་ངས་པ་དང་། །ལྟོས་གཞི་གསུམ་དུ་
 འདོད་པ་འགལ། །ལྟོས་གཞི་གཉིས་སུ་ངས་ན་ནི། །དེ་ལྟོས་རྟགས་ཀྱང་ཚུལ་གཉིས་འགྱུར། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ངས་ན། མ་ངས་པའི་གཏན་
 ཆོགས་མི་སྟོན་པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངས་པ་མི་སྟོན་པའི་
 ཉེས་པ་ནི་འདི་ལྟར། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།

ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་
 ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་བའི་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་སུ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། དེང་སང་
 མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་མ་
 ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་མཐུན་དཔེ་ཡོད་མེད་ལ་ཐུག་པར་འདོད་མོད། གཞུང་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་
 ལས། ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་ཁོ་ན་ལ་ཐུག་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་
 མ་ངེས་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་ནི། དེགས་གཏོར་གྱི་འགྲེལ་བའི་དགོངས་པ་འདི་ལྟར་བཤད་པར་
 བྱ་སྟེ། གཞུང་གྱི་ཚོས་ཅན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོད་
 ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་བའི་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།
 ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་ངེས་བཟུང་གིས་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་སེལ་ལ། གཞུང་གྱི་དེ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོད་
 ཚུལ་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་གྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་
 པའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ་
 བའང་སྟུང་། གཞུང་གྱི་རང་ལྟོག་ནས་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་ཡང་མ་ཡིན་ལ།
 དེའི་བྱུང་བྱུར་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་བྱེད་
 དུ་འཇུག་པ་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་གཞི་
 མཐུན་དུ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེའི་བྱུང་བྱུར་ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དེའི་རང་
 ལྟོག་ནས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ངེས་སོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞུང་གྱི་
 སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་ཐལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་རི་སྤྱིད་
 གཞུང་གྱི་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ། རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་
 བྱུང་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་མ་ངེས་པར་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི། རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ངེས་པའི་ཆེ་ནི།

ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་འཛོག་པར་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩལ་ལྷོག་ཕྱེ་སྟེ་སྐྱབ་པ་མི་འཐད་
 པ་ནི། རྩལ་ལྷོག་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ཡིས། །རྩལ་སུ་འཇུག་ན་ཐ་སྟོད་འཛིག་ །ཅེས་གསུངས་པའི་
 དོན་ནི། རྩལ་ལྷོག་གཅིག་ཏུ་འབྱུལ་བའི་གཞན་སེལ་ལ་དགག་སྐྱབ་ཕྱེད་དགོས་ཏེ། མ་ཕྱས་ན་
 དོན་རང་མཚན་མི་ཐོབ་པས་སོ་སོམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རང་ལྷོག་ལ་བརྟེན་ནས་
 བསྐྱབ་པ་མི་འཐད་པ་ནི། རང་ལྷོག་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་ཡི། །ཚུལ་འདི་བརྟགས་ན་སྟོང་པོ་མེད། །
 ཅེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི། རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་དང་། ཐ་དད་ལྷན་པར་སྐྱབ་པ་ལས་མ་
 གཏོགས་པའི་སྐྱབ་ཚུལ་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལུགས་ཕྱི་མ་རང་གི་རིགས་པས་
 དགག་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་ཕྱ་གྲུབ་པ་དང་། ཡང་དག་གི་གཏན་
 ཚིགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པར་ཐལ་བ་དང་། དངོས་འགལ་ལ་ལུང་གསུམ་སྟོང་པར་ཐལ་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་རྟག་པ་ཡིན་ན། བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཡིན་དགོས་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ཚུལ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས། བྱས་པ་རྟག་པ་མཐའ་དག་
 ལས་ལོག་པར་ངེས་དགོས་ལ། དེ་ངེས་ན། བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ངེས་
 དགོས་གིང་། དེ་ལྟ་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་རྟོལ་བ་དེ་
 ཚོས་ཅན། སྐྱ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ངེས་པར་ཐལ། སྐྱ་བྱས་པར་ངེས། བྱས་པ་
 དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་པར་ཐལ།
 སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འདི་འང་ཁྱེད་ཅག་གིས་ཁས་སྐྱེངས་སོ། །ཡང་
 བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཕྱི་རྟོལ་བ་དེ་ཚོས་ཅན། བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་
 པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཐམས་ཅད་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ངེས། རྟག་མི་རྟག་དངོས་
 འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱི་
 རྟོལ་དེ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་སྐྱེངས་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྐྱེངས་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་བྱས་པར་ངེས། བྱས་ན་རྟག་པ་ཡིན་པ་འགལ་བར་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

བྱས་པ་རྟག་པ་མ་ལུས་པ་ལས་ལྟོག་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། ཆོས་ཅན། ཁྱེད་
 གྱིས་སྐྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྟན་དུ་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། མི་རྟག་པར་ངེས་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལ་མེ་ཡོད་དུ་
 སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ། མེ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གྲང་རེག་སྟོབས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་པས་བྱབ་པར་གཞོན་པའི་གཞིར། མེ་མེད་
 བར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གྲང་རེག་སྟོབས་ཆེན་
 རྒྱན་ཆགས་པས་བྱབ་པར་གཞོན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་བྱབ་པའི་གཞིར་མེ་མེད་
 བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ལྟོག་ལ་
 རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བུམ་པ་མི་རྟག་
 བར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ། བུམ་པ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས།
 འདོད་ན། བུམ་པ་མ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་
 སུ་བུམ་པ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ལྟོག་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ལ་མེ་ལྟན་དུ་སྐྱབ་པའི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་སྟོན་མཐུན་པར་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཆད་མས་དམིགས་
 བར་ཐལ་ལོ། །ཡང་། བུམ་པ་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། བུམ་པ་བདག་
 མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བདག་མེད་ཡིན་དགོས།
 བདག་མེད་ཡིན་ན། བུམ་པ་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 བསལ་ཁས་སྒྲངས། དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་རྟག་དངོས་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་
 ན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན།
 རྟག་དངོས་མ་ཡིན་དགོས། རྟག་དངོས་མ་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཅི་སྟེ། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། རྟག་དངོས་ཡིན་དགོས་
 སོ་སྟུམ་ན། དེ་ལྟ་ན། རྟག་དངོས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འོ་ན་རྟག་

དངོས་ཚེས་ཅན། ཏྲག་དངོས་སུ་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་
 རོ། །གཞན་ཡང་། སྐྱ་ཏྲག་འཛིན་ཏྲག་པ་ཆེས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར། མཛོན་སུམ་ཆད་
 མར་སྐབས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ། མཛོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས་སྒྲངས།
 འདོད་ན་ཆེས་ཅན། བྱོད་གཞི་འདིར་མཛོན་སུམ་ཆད་མར་སྐབས་པའི་སྐབས་ཚུལ་ལྟར་སྐབས་བྱའི་ཆེས་
 ལྷན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན། བྱོད་མཛོན་སུམ་ཆད་
 མར་ཐལ་ལོ། །གསུམ་པ་དངོས་འགལ་ལ་སྒྲུང་གསུམ་གྲིད་པར་ཐལ་བ་ནི། མོ་ཤམ་གྱི་བུ་ཆེས་
 ཅན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐབས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས་སྒྲངས། འདོད་པ་དང་ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་གང་ལྟར་ནའང་། གཞལ་བྱར་ཐལ་
 ལོ། །བྱ་བ་སྟེ་གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་
 བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སུམ་པ་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆེས་ཅན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སུམ་པ་མི་ཏྲག་པར་སྐབས་པའི་ཏྲགས་ཡང་
 དག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སུམ་པ་མི་ཏྲག་
 པར་སྐབས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སྒྲོག་མི་རུས་སོ། །ཡང་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐབས་པ་
 སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྒྱལ་བའི་དོར། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་དངོས་འགལ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དོར་སྐྱ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་པོ་གསུམ་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་དེའི་དོར་སྐྱ་དེ་ཏྲག་མི་ཏྲག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱ་
 ཏྲག་མི་ཏྲག་ཐེ་ཆོམ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། ཕ་བར་འདོད་ན། དེའི་དོར་དངོས་སུ་ཏྲགས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཉམས་
 ཤིང་། རྒྱུད་ནས་བསྐབས་བྱ་སྐབས་པའི་རུས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་ན་གསུམ་ཀ་ཁས་
 གྲངས་སོ། །ཡང་ཏྲགས་ཡོད་ཆེས་གསུམ་ཆད་པ་ཆེས་ཅན། སུམ་པ་མཆོན་བྱར་སྐབས་པའི་ཏྲགས་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས་སྒྲངས་སོ། །
 ཡང་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་ཆེས་ཅན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐབས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲག་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐབས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་

མ་ཡིན་པར་བཤམ་ལོ། །རྟགས་བསལ་ཁས་སྤངས།

གསུམ་པ་དེ་དག་ལྟོས་གཞིར་འཛོག་པའི་འབྲད་པ་ནི། རིགས་གཏེར་ལས། རི་སྟེང་
 རྟགས་སུ་བཀོད་གྱུར་པ། །དེ་སྟེང་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་ལྟོས་པས། །དངོས་སུ་གང་རུང་མ་ཆང་
 ཡང་། །ལྟོས་གཞི་ཉིད་དུ་འབྲད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དགོངས་པ་ནི། ཤེས་འདོད་
 ཆོས་ཅན་ནི་ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་མེད་
 ལས། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་མ་གྲུབ་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་རྗེས་འགོའི་ལྟོས་
 གཞི་ཡིན་ཏེ། རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ལས། རྗེས་འགོ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དུ་འཛོག་པའི་
 ཕྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི། ལྷོག་ཚུལ་གྱི་ལྟོས་གཞི་ཡིན་ཏེ། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་
 མི་ལྷོག་ལས་ལྷོག་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བྱས་པ་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་
 རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོལ་བས་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ཆོ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་འགོ་གཏན་ལ་འབེབས་
 པའི་གཞིར་མི་རུང་སྟེ། དེའི་ཆོ་བྱས་པ་དེ། གང་རྗེས་སུ་འགོ་བ་པོ་ཡིན་གྱི། གང་ལ་རྗེས་སུ་
 འགོ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུམ་པ་མཆོན་བྱར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་
 བ་བཀོད་པའི་ཆོ། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་དེ། སྐབས་ཀྱི་ཆོལ་བས་མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་
 པར་ངེས་པ་གཅིག་སྟོན་ཀྱང་། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བཞག་པར་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཆོ་
 བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་པོ་ཡིན་གྱི། ལྷོག་ཡུལ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། ལྟར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཛོག་པའི་ཆོ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་འགོ་
 གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞིར་རུང་བ་དང་། ལྷོག་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞིར་རུང་བ་ཞེས་
 སྒྱུར་ན་ལགས་སོ། །གལ་ཏེ་སྒྱུར་བ་གཅིག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་།
 ཆོལ་མ་བྱུང་གི་བྲག་རི་དེ་ཆོལ་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་དུང་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་
 རུང་ཡང་རྗེས་འགོ་གཏན་ལ་འབེབས་གཞིར་མི་རུང་བས་སོ་སྒྲིམ་ན། དེའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། དེ་
 འདྲ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་མོད། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་
 ཡིན་ཏེ་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲིམ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞལ་
 བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོ། གཞལ་བྱ་རྟག་པར་ངེས་པའི་ཆོལ་བའི་ངོར་ཡང་། གཞལ་བྱ་དེ།

གང་རྗེས་སུ་འགོ་བར་བྱེད་པ་པོ་དང་། རྟོག་པ་པོ་ཡིན་གྱི། གང་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་རྟོག་
པའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། རྟོགས་གཉིས་སུ་བཞག་པར་མི་རུས་སོ། །དེར་མ་ཟད་གྱི།
གཞལ་བྱ་དེ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་རྟོགས་ཡིན་ན། བྱས་པ་དེ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་
རྟོགས་ལ་ཚད་མས་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་སྟེ་རྟོག་ལུང་གསུམ་ཡིན་བྱིར་འཐད་ཅེས་པ་
ལྟར་བཟུང་ངོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། རོ་བོ་རོས་བཟུང་བ་དང་།
འགལ་མི་འགལ་དབྱེད་པ་དང་། རོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་བསམ་བཤོ། །

དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཤེས་བྱེད་གྱི་ལུང་དགོད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། སྒྱུར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་དེ་སྒྱུར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཆ་གང་ཞིག །སྒྱུར་
བ་དེ་སྒྲོར་གྱི་ཚུལ་དང་པོར་ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ། སྒྱུར་བ་དེ་སྒྲོར་གྱི་རྟོགས་ཆོས་གྱི་ཚུལ་གྱི་
མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲུའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་སྒྲུབས་སུ་
བབ་པའི་རྒྱལ་བའི་ཚད་མས་ངེས་པའི་རྟགས་བྱས་པ་དང་ཆོས་ཅན་སྒྲུའི་ཆོག་སྟོན་ལྟ་བུ་ལྟེ། །
དེ་ཡང་གཞན་དོན་སྒྲུབས་གྱི་གཏན་ཆོག་སྟེ་ལ་ནི་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་བའི་གཉིས་ཀའི་ཚད་མས་ངེས་དགོས་
ལ། རང་དོན་སྒྲུབས་གྱི་གཏན་ཆོག་སྟེ་ལ་ནི་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚད་མས་ངེས་པ་གཅིག་དགོས་
སོ། །བྱས་པ་སྒྲུའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྟེ། སྒྲུའི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པ་ལ་ཤེས་
འདོད་མེད་པའི་རྒྱལ་བ་འགལ་ཞིག་གིས། བྱས་པ་སྒྲུའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པར་ངེས་ཀྱང་། རྟོགས་ཆོས་
སུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར། བྱས་པ་དེ་སྒྲུའི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟོགས་ཆོས་གྱི་ཚུལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་ཅན་ཡན་གར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱས་སྟེ། དེའི་རྟོགས་ཆོས་གྱི་ཚུལ་ཡིན་ན། སྒྲུ་བྱས་པར་
རྟོགས་པའི་འཛིན་སྟངས་གྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། བྱས་པ་དེ། སྒྲུའི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་
རྟོགས་ཆོས་ནི་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་གྱི་རྟོགས་བཏགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཡང་སྒྱུར་བ་དེ་སྒྲོར་གྱི་རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་དེ་དེ་སྒྲོར་གྱི་མཐུན་རྟོགས་ཁོ་ན་ལ་སྒྲུབ་འགོད་
དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབས་གྱི་རྒྱལ་བའི་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཆ་གང་ཞིག །སྒྱུར་བའི་དེ་

པས་བྱུང་། དཔེར་ན་སྤུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་དག་གིས་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་
 བྱུང་ཆོག་ཟེན་ལ་བཟོད་པར་འདོད་བཞིན་དུ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་པ་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
 སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་འགྲོའི་བྱུང་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དག་ནི། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་
 མི་གནས་སོ་ཞེས་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་། སྒྲིབ་རྗེས་བྱུང་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་
 རྗེས་འགྲོའི་བྱུང་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། རྗེས་འགྲོའི་བྱུང་པར་འཇོག་པ་ལ་ནི།
 རྟགས་དེ་སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ལ་འབྲེལ་དགོས་ལ། ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་དེ། ཤེས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་
 མེད་ཀྱང་། ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་རྗེས་བྱུང་ལྟར་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་
 ན། བྱས་པ་ཉིད་རྗེས་བྱུང་དང་ཕྱོགས་བྱུང་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་ཆོག་དོན་གང་ལའང་མ་ཞུགས་
 པས་དེའི་བྱིར་དཔྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ནི་འདི་ལ་རྒྱ་བ་གཏད་པར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་
 བྱུང་པའི་དོན་ནི། ཆོས་གཉིས་བྱུང་བྱུང་བྱེད་དུ་གནས་པའི་ཆོགས་དོན་ལ་བྱུང་པ་ཡིན་ལ།
 ཆོས་ཅན་ཡན་གར་བ་གཅིག་ལ་དེ་ལྟ་སྤྱི་རུང་བའི་བྱིར་དང་། བྱས་པ་ཉིད་རྗེས་བྱུང་ཡིན་ན།
 སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་བཞོད་པའི་ཆེའང་རྗེས་བྱུང་ཅིའི་བྱིར་མ་གྲུབ། དེ་ལྟ་ན་ནི། དེ་དེ་
 སྒྲུབ་ཀྱི་འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་སུ་རྗེ་ལྟར་འགྱུར། གང་གཞི་གྲུབ་ན་རྗེས་བྱུང་ཡིན་པས་བྱུང་
 པ་འདིའང་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནི། རྗེས་བྱུང་མེད་པའི་གཏན་ཆོགས་
 འགལ་ཞིག་རྗེ་ལྟར་འདོད། ཅི་སྟེ་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་ལ་བྱུང་པའི་བྱིར་བྱུང་པ་ཉིད་དུ་འདོད་ན།
 བྱས་པ་རྟག་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་བྱས་པ་འགལ་བ་ཉིད་དུ་འང་ཅིའི་བྱིར་མི་འདོད། ཡང་། ཁ་
 ཅིག །རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོགས་གཉིས་སྒྲུབ་དག་གི་བསྟན་བྱུར་གྱུར་པའི་
 རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོན་པ་འདིའང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལས་རིང་དུ་གྱུར་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། གང་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་
 བོ་དེ་ཉིད་གསལ་བར་མི་སྟོན་ན་སྒྲུབ་པའི་དག་ཡང་དག་ཏུ་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་
 རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྗེས་བྱུང་དང་། སྒྲུབ་དག་གི་བསྟན་བྱུར་གྱུར་པའི་རྗེས་བྱུང་ཅིས་པའི་
 ཐ་སྟད་འདི་ཡང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོགས་གི་ཚུལ་དང་། བྱུང་པ་འགལ་བ་ཡང་
 མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོགས་གི་ཚུལ་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་དང་དེའི་བྱུང་པ་ཡིན་དགོས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་གྱི་ལུང་དགོད་པ་དང་། ལུང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རི་
སྐད་བརྗོད་པའི་དོན་དེ་རྣམས་ནི་ཆད་མ་མདོ་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཐུན་ལ། ཡོད་དང་
མེད་ཉིད་ལ་མེད་པའོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྩལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཞེས་གང་
བརྗོད་པ་དེ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་
ཅན་ལོ། །དེ་ལ་མདོན་སུམ་མམ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་མཐོང་བའི་རྗེས་ལ། དེའི་རིགས་དང་མཐུན་
པ་ལ་ཡང་སྤྱིར་རྩལ་གྱིས་སྟོགས་ཐམས་ཅད་སྟོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། དེ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅིས་ངེས་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དང་མཐུན་པ་ལ་ཡོད་
པ་ཁོ་ན་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་ཞེས་པ་ནི། སྤྱིར་ཡང་དེ་
ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྟེ། མེད་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་
འགལ་བ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའི་དོན་ལོ། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་རིགས་མཐུན་པ་ལ། ཡོད་པ་
དང་། མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་གིས་ནི་གང་རྩལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་
རྟགས་ཅན་རྟགས་སོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། རྩལ་གསུམ་པོ་
དེ་ནི་རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཐུངས་ལ། ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི་ངེས་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་
བྱ་བ་ནི་འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྟན་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། དེ་ལ་མདོན་སུམ་མམ་
རྗེས་སུ་དཔག་པས་མཐོང་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ཡང་དོ། །ཞེས་པ་ནས་
མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་ནི་རྩལ་གསུམ་པའི་གཏན་ཆོག་སྟེ། དེ་ཡང་ངེས་པ་ཡིན་ལོ། །ཐ་མར་
སྒྲིམ་པའི་ངེས་པ་ནི། རྩལ་གསུམ་ཀ་ལ་བལྟའོ་ཞེས་དང་། རིགས་ཐིགས་ལས། རྩལ་གསུམ་
པ་ཉིད་གྱི་རྟགས་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། མཐུན་པའི་སྟོགས་ཉིད་ལ་
ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་
འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྟན་པའི་ཆོས་ཅན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

གཞུང་འགྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་བཤད་རྩལ་ལ། ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་དང་། ལོ་ཆེན་གྱི་
ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེའི་འགྲེལ་པ་དང་ཆད་མ་བརྟག་པ་ཞེས་པར་ཆོས་མཆོག་གིས།

དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཚིག་གིས་ནི་མིག་གིས་བརྒྱུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
 མ་གྲུབ་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཉིད་ཀྱི་ཚིག་གིས་ནི་བློ་གསལ་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །
 ཇི་ལྟར་ལྟོན་གིང་ནི་སྒྲིག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉལ་བའི་བྱིར་ཞེས་ལྟོན་གིང་བློ་གསལ་སུ་བྱས་པ་
 ལ་ལོ་མ་ལུགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཉལ་བ་བློ་གསལ་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གིང་
 ཐམས་ཅད་ནི་མཚན་མོ་ལོ་མ་ལུགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་གྱི། འགའ་འགའ་ཁོ་ནར་ཟད་པ་
 ལྟ་བུའོ། །ཡོད་པའི་ཚིག་གི་རྗེས་ལ་ཉིད་སྒྲོས་པ་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་བསལ་བ་ཡིན་
 ནོ། །ཅི་སྟེ་རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་སྒྲོས་ན་ནི། མཉན་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་
 གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་པ་སྒྲོས་པས་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་
 བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །མཐུན་པའི་བློ་གསལ་ནི་མཚན་ཉིད་འཆད་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ཉིད་ལ་ཡོད་
 པར་དེས་པ་ནི་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཡང་། ཡོད་པ་སྒྲོས་པས་འགའ་བ་བསལ་བ་ཡིན་
 ནོ། །དེ་ནི་མཐུན་པའི་བློ་གསལ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཉིད་སྒྲོས་པས་ནི་ཐུན་མོང་གི་མ་དེས་པ་
 ཉིད་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མཐུན་པའི་བློ་གསལ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན།
 གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་པ་སྒྲོས་པ་ལས་སྤྱར་དེས་པར་བརྒྱུད་པ་སྒྲོས་པས་ནི།
 ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་མཐུན་པའི་བློ་གསལ་ལ་བྱབ་པས། ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དག་ཀྱང་གཏན་ཚིགས་སུ་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བྱིས་དེས་པར་བརྒྱུད་པར་བྱས་ན་ནི། དོན་འདིར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་
 མཐུན་པའི་བློ་གསལ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བས། ཚུལ་བ་ལས་
 བྱུང་བ་ཉིད་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་པའི་ཚིག་གི་ནི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་
 ཟ་བའི་མ་དེས་པ་ཉིད་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་འགའ་ཞིག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །མཐུན་པའི་བློ་གསལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་
 བ་ཡིན་ནོ། །མི་མཐུན་པའི་བློ་གསལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་
 དེས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མེད་པ་སྒྲོས་པས་ནི། འགའ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ།
 འགའ་བ་ནི་མི་མཐུན་པའི་བློ་གསལ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཉིད་སྒྲོས་པས་ནི་མཐུན་པའི་བློ་གསལ་
 གཅིག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ། མི་

ཉམ་པ་ཉིད་སྐྱབ་པ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅིག་སྒྲིག་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། བས་
 མཁའ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ངེས་པར་བྱེད་པས་འདི་བསལ་ཏེ། མེད་
 པའི་སྒྲིའི་སྒྲ་རོལ་དུ་ངེས་པ་བཟུང་བར་བྱས་ན་ནི་དོན་འདིར་འགྱུར་ཏེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 ཉིད་ལ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཏན་ཆོག་ལེན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། རྩལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གཏན་ཆོག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་སྒྲར་མ་བྱས་
 སོ། །ངེས་པ་སྒྲིམ་པ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་བསལ་ཏེ། །མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བསྟན་ན་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁོང་
 དུ་ཆུད་པའི་མཆོན་གཞི། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀ་བཟུང་བར་བྱས་ཤིང་། བཤད་པ། རྗེས་སུ་
 འགྲོ་བའམ་ལྷོག་པ་ངེས་པ་དང་ལྟན་པ་ཁོ་ན་རབ་དུ་སྒྱུར་བར་བྱ་ཡི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ཡང་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞུང་འགྲེལ་འདི་དག་
 གི་དོན་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་གཞི་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་
 སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཆོན་ཉིད་ལ་མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་བཞག་
 དགོས་པ་རིགས་པའི་ཚུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་འགྲེལ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་། མཆོན་
 གཞིར་གསལ་གྱི། མཆོན་ཉིད་སྟོན་པ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་
 ལ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་ལ་སོགས་པའི་དོན་ནམ་ངོ་བོ་ཡིན་ན། མཆོན་ཉིད་མ་
 ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །ཞེས་ཀྱང་དོགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྒྲུར་བ་དེ་སྒྲུར་གྱི་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་ཆད་མས་མ་
 གྲུབ་པ་སོགས་ལྟ་བོ། །ངོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ལྷའི་དོན་ནམ་མཆོན་གཞི་ཡིན་ཀྱང་། མཆོན་ཉིད་མ་
 ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། འབྲས་བུ་སྒྲིད་པ་དེ་དོན་བྱེད་རུས་པའི་དོན་དུ་བཤད་ཀྱང་། མཆོན་ཉིད་མ་
 ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེང་སང་། རང་ལྷོག་རྗེས་མ་གྲུབ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་དུ་འདོད་
 བཞིན་དུ་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། ཚུལ་གསུམ་མཆོན་བྱར་འདོད་
 པ་ནི་བཞད་གང་གྱི་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་ན་གཞུང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ལ་ཤིན་དུ་འགྲིག་
 ཀྱང་། དེང་སང་གི་གྲགས་ཆོད་དང་བསྟན་ན། སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲིང་བ་དེ་བས་རེ་ཤིག་སྒྲ་མ་

ལྟར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོའི་ལུགས་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་
ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཞེས་པས་ནི། མ་གྲུབ་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །བཅུ་
གཉིས་ནི། གཞི་དང་གཏན་ཆོགས་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས། བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་གྱིས་མ་
འབྲེལ་བ་དང་། རྟོགས་གཅིག་གིས་མ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཏེ། བཞི་པོ་རྣམས་རེ་རེ་ལ། དངོས་པོ་
ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྒྲོ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་གསུམ་གསུམ་སྒྱུར་བས་
བཅུ་གཉིས་སོ། །བྱེད་བྱ་ཏུ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཞེས་བྱ་བས་ནི་དངོས་པོ་
ལ་མ་གྲུབ་པ་གསུམ་བསལ་ཏོ། །ཉིད་གྱི་ཆོག་གིས་ནི་ཐ་མ་བསལ་ཏོ། །ངེས་པའི་ཆོག་གིས་
བསལ་བར་རྒྱས་པ་རྣམས་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་བཅད་པ་གྲུབ་
སྟེ། དེས་ན་འདི་ནི་རྟགས་གྱི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་གྱི་ཐ་སྟོན་སྒྲ་ཆོས་སུ་བྱས་ཏེ།
ངེས་པ་བརྗོད་པའི་ཆོག་གི་རྒྱས་པ་ཅམ་བརྗོད་ན་ནི། ཡོད་པར་ངེས་པས་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
གྲུབ་པ་གསུམ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་དུག་བསལ་ལོ། །ཉིད་ལ་ངེས་པས་ནི།
རྟོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་བསལ་ཏོ་ཞེས་དང་། མཆན་ཉིད་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ།
བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲུབ་པ་བཅུ་གཅིག་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཇི་ལྟར་འཐད་པའི་
རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཆོས་གོ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི་སྒྲུབ་ཏེ་བྱེད་པའོ། །བཅུ་གཅིག་ནི་འགལ་
བ་གཉིས། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་བཞི། རྗེས་འགོ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་གཉིས། རྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་
ཟ་བ་གཉིས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའོ། །དེ་ལ་མཐུན་པའི་རྟོགས་
ལ་ཡོད་པས་ནི་འགལ་བ་གཉིས་བསལ་ཏེ། ཉིད་ལ་ཡོད་པས་ནི། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་བཞི་
བསལ་ཏོ། །མཐུན་པའི་རྟོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པས་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་རྗེས་འགོ་ལ་
ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་གཉིས་ཏེ་གསུམ་བསལ་ཏོ། །ཉིད་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པས་ནི། རྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་
བ་གཉིས་བསལ་ཏོ། །ཞེས་དང་། ཡང་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བས་
ཀྱང་། བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པ་བཅུ་གཅིག་གཅོད་དེ། དེ་ལ་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་མེད་པའི་ཆོག་གིས་ནི་
འགལ་བ་དང་། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་མི་མཐུན་པ་ལ་བྱུང་བ་གསུམ་བསལ་ཏོ། །མེད་པ་ཉིད་

གྱི་ཚིག་གིས་འགལ་བ་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ། མི་མཐུན་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པ་གསུམ་བསལ་དྲོ། །
 མེད་པར་ངེས་པས་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་ལྷོག་པར་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བའོ། །མེད་
 པ་ཉིད་དུ་ངེས་པས་ནི། ལྷག་མ་གསུམ་མོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ངེས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་མ་
 ཡིན་པའི་ཚུལ་ཡང་གསུངས་དྲོ། རི་སྐད་དུ། འོ་ན་ངེས་པ་ཉིད་མཚན་ཉིད་གཞན་རི་ལྟར་མ་ཡིན་
 ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པར་བཅད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 འདི་ལྟར་ཆོས་གང་ཞིག་རང་ངེས་པའི་སྒྲོས་ངེས་པ་ན་དེ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ནི་མཚན་
 ཉིད་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཉིད་དུ་ནི། གཏན་ཚིགས་ལ་རང་ངེས་པའི་སྒྲོས་ངེས་པ་ན་རྣམ་པར་གཅོད་
 བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པར་ངེས་ནས། ཤེས་པ་ཉིད་དུ་མ་ངེས་ཀྱང་དེ་མ་
 ཡིན་པ་ལས་ཐ་དད་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེན། འོ་ན་
 དངོས་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ཉིད་མ་གཏོགས་ན།
 ཐེ་ཚོམ་བྱ་བའི་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ལས་རི་ལྟར་དབྱེ་ཞེན། ཤེས་པ་ཉིད་ཡོད་པ་སྟེ། དངོས་པོའི་
 ཆོས་ངེས་པའོ། །འོ་ན་དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། དངོས་པོ་ལ་ཡོད་དོ་ཅོག་མཚན་
 ཉིད་ཡིན་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་བཟོད་ཟེན་དྲོ། །དེས་ན་མོག་དང་ལྷོག་ཤལ་ཉིད་པ་གྲུང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཡིན་ཡང་། དེའི་ཤེས་པ་ཐ་སྟོད་དུ་བྱེད་པས་འཕེན་པ་བཞིན་འདིར་ཡང་བལྟའོ། །རྣམ་པ་
 ཅིག་ཏུ་ན་དངོས་པོའི་ཆོས་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲོའི་ཆོས་ཡིན་པས་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་དྲོ། ཤེས་
 པར་བྱེད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱང་། ཤེས་པ་མ་སྐྱེས་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འཐད་ན་ཡང་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་ཡང་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་
 རྣམ་པར་གཅོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་དབྱེད་གཞི་ཆེ་
 བར་སྒྲུང་ལ། གནས་འདི་ལ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱོག་ཆོས་ཀྱི་སེང་གས་ནི། དགག་པ་འདི་ལྟར་
 མཛད་དེ། རི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་མ་ངེས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེན། འོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་བྱུབ་ཟེན་
 པ་ལ་ཡོད་པ་རྟགས་ཡིན་པ་ཅིས་འགོག། བྱུབ་ཟེན་པ་ལ་རྟགས་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེན། མ་ངེས་
 པ་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་དོ། །མ་ངེས་ཀྱང་ངེས་སོ་ཞེན། གོ་བར་བྱེད་པས་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེན། བྱུབ་ཟེན་ཀྱང་མ་བྱུབ་པོ་ཞེན། དགོས་པ་ཡོད་པས་གོ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་གྲུབ་ཟིན་པ་ལ་རྟགས་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་གྲུབ་ཟིན་པ་འང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
ཡིན་ལ། དེས་རུང་ཙམ་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ན། སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བཀོད་པའི་ཆོ། བྱས་པ་གྲུབ་ཟིན་ཡང་མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲུབ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་ལ་མི་རྟག་པ་དེས་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་ན། མི་རྟག་པ་ལ་བྱས་པས་བྱུང་བ་ནི་གིན་
ཏུ་འང་ཡོད་པས། མི་རྟག་པ་དེ་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཏན་ཆོག་སྟེ་ཡང་དག་ཡིན་པར་འགྱུར་ན།
མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པ་བཀོད་ན་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཞད་གད་དུ་
མི་འགྱུར་རམ་ཞེས་གསུངས། རིགས་གཏེར་ལས། དེས་རུང་རྟགས་མིན་ཐེ་ཆོམ་ཕྱིར། དེས་
པ་རྟགས་ཡིན་གོ་བྱེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། ཚུལ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་
བ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཞར་ལ་འོངས་པ་དང་བཅས་པ་བཙུང་ནས།

ད་ནི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་འགལ་མི་འགལ་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར།
སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ལྟོག་པ་ཙམ་ནི་མི་འགལ་ཏེ། བྱས་པ་དེ་ཉིད།
སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། རྟག་པ་ལས་
ལྟོག་པ་གསུམ་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་དང་།
ལྟོག་པའི་ཚུལ་གསུམ་ནི་འགལ་བ་ཁོ་ནར་དེས་ཏེ། བྱས་པས་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་
ཚུལ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་རྣམས་ལན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ། བྱས་པ་
ཉིད་སྒྲུབ་པ་དེ་སྒྲོར་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་འདོད་ན། སྒྲུབ་པ་དེ་སྒྲོར་གྱི་རྟགས་ཀྱི་
ཚུལ་དེ་གཅིག་ཁོ་ནར་མི་འདོད་བཞིན་དུ་དེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱས་པ་དེ་
བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་གི་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ།
བྱས་པ་ལས་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པའི་དེ་སྒྲོར་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་གི་མཚན་གཞི་བཟུང་རྒྱ་མི་སྒྲུབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་བྱས་པས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལས་གང་རུང་གཅིག་ལ་ཆད་
མར་སོང་ཞིང་། ཅིག་ཤོས་ལ་བཅད་ཤེས་སུ་སོང་བ་དང་། གཞན་དེ་ལ་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲོར་སོང་
བ་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་སྒྲུབ་པ་དེ་སྒྲོར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་
སྒྲོ་དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལ་འང་ཆད་མར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྒྲོར་གྱི་ཕྱོགས་

ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ནི་ཡོད་ལ། དེའི་མཚན་གཞི་ལས་ལྷོག་པ་ཐ་དང་ན་དེ་སྒྲོར་གྱིས་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་གྱི་
 མཚན་གཞིར་མི་རིགས་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་གསུམ་འགལ་ཏེ། ལྷ་རྩེ་སྒྲོན་པ་ཤད་པ་ལྷ་རྩེ་གོ་ལ་
 བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་གཞལ་བྱ་འགལ་བའི་བྱིར་དང་།
 དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན། གང་སྒྲོར་བ་དེ་སྒྲོར་གྱི་ཚུལ་དང་པོ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེ་ཆད་མར་སོང་བའི་
 གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། དེ་སྒྲོར་གྱི་ལྷོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་མ་ཡིན་པས། བྱུང་བ་སོགས་མི་འདོད་བཞིན་
 དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འབྱུང་ལ། དེ་ལྷ་རྩེ་གོ་ལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་
 ཚུལ་གསུམ་མི་འཇལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ། འདི་སྒྲུལ་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་
 པ་དང་སྒྲུབ་མི་ཉག་པ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཡང་། དེ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་འགལ་བ་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་པས་ཀྱང་ལན་སྟོན་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་པར་འཇལ་བའི་ཆད་མའི་
 གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་དགོས་ལ། བྱས་པས་སྒྲུབ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་བྱུང་གཞལ་
 བའི་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། དེའི་རྗེས་བྱུང་མ་ཡིན་དགོས་པར་བྱེད་ཅག་གིས་ཁས་
 གུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གང་ཡང་འདི་ན་བྱས་ན་མི་ཉག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དེ། ཉག་ན་མ་བྱས་
 པའི་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཅིག་ཤོས་མ་ཡིན་པར་འདོད་བཞིན་དུ། བྱས་པས་
 སྒྲུབ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་བྱུང་གང་ཡིན་པ། དེའི་ལྷོག་བྱུང་དང་། དེའི་ལྷོག་བྱུང་གང་ཡིན་
 པ་དེ། དེའི་རྗེས་བྱུང་ཏུ་ཡང་ཁས་ལེན་པ་ནི་ཁོ་བོ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་སོ་ཞེས་གསལ་
 བར་སྒྲོག་པ་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱུང་བ་དེ། བྱས་པས་སྒྲུབ་མི་ཉག་པར་
 སྒྲུབ་པའི་རྗེས་བྱུང་མིན་ནོ་ཞེས་དང་སང་མགིན་ཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་སྒྲུབ་ནས་འདོན་པ་ནི། དེ་སྒྲོན་དུ་སྒྲུབ་
 པ་པོ་བདག་ནི་ཆོག་ཁོ་ན་ལ་འཆེལ་ཞིང་རྗེས་སུ་འཆེལ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་རྣམས་རིང་དུ་སྒྲོང་བར་
 བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲོན་པའི་སྒྲོའི་རུས་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 བོ་ཞེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བར་བརྗོད་པ་སྟེ། འདི་ལྷ་རྩེ་གཞལ་བྱའི་ཉག་སྒྲིས་སྒྲུབ་མི་ཉག་པར་
 སྒྲུབ་པའི་རྗེས་བྱུང་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་མི་ཉག་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བའི་
 བྱིར་རོ། །སྒྲུལ་ན། དེ་ནི་བྱེད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྒྲུས་ཏེ། གཞལ་བྱའི་ཉག་སྒྲིས་སྒྲུབ་མི་ཉག་
 པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་བྱུང་ཡོད་ན། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་མི་ཉག་པས་བྱུང་བ་དེ། དེའི་རྗེས་བྱུང་ཏུ་

ཁས་བླངས་པའི་བྱིར། བྱས་པ་དེ་བྱས་པས་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་པོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི།
 རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་སོ་སོར་ཤན་མི་བྱེད་པའི་གསང་ཆོག་ཡིན་པས་རིགས་པ་སྒྲིམ་པའི་ར་བ་ལས་
 རིང་དུ་འབྱམས་པ་ཡིན་པས་སྒྲོ་དང་ལྷན་པ་དག་གིས་རྒྱ་བ་ཙམ་ཡང་གཏད་པར་མི་བྱེད། །གཞན་
 ཡང་། བྱས་པས་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ན། བྱས་པས་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་
 པའི་རྗེས་ཁྱབ་དང་། དེ་སྒྲོར་གྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་ན། དེ་སྒྲོར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་དགོས། འོན་
 དེ་སྒྲོར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ན། དེ་སྒྲོར་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དགོས་པ་དང་། བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་ན། དེ་སྒྲོར་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲིང་
 དུ་ཡོད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། སྒྲོར་བ་སྒྲོར་ཅིག་གིས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་དེ།
 དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་དང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲིང་དུ་མེད་པ་དེ་
 རྗེས་འགྲོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱར་ཡང་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་ན། བྱས་པས་སྒྲིམ་མི་རྟག་
 པར་སྒྱུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་ངེས་བཟོད་མཛད་པས། བྱས་པ་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་མེད་དམ་སྙམ་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་དམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་ཞིགས་པར་
 འགྱུར་ཞིང་། དེ་སྒྲོར་གྱི་རྗེས་ཁྱབ་ལ་ངེས་བཟོད་མཛད་པས། བྱས་པས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
 སྒྲིང་སྒྲིང་དུ་མ་གྲུབ་བམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་ཀྱང་ཞིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྒྲོར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
 ཡིན་ན། དེ་སྒྲོར་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་དགོས་པ་ལྟར་ངེས་
 བཟོད་མཛད་པའི་ཆོག་གིས་མ་བཟོད་ན། ཚུལ་གསུམ་ལ་ངེས་བཟོད་མཛད་པའི་ཆོག་གིས།
 ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་དོན་ལྟོག་རྟོགས་པར་མ་བཟོད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །
 གཞན་ཡང་སྒྲོར་བ་སྒྲོར་ཅིག་གི་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོ་ལ་ཚུལ་གསུམ་པོའི་མཚན་ཉིད་ཆང་བར་འདོད་
 པ་འདི་ནི། སྒྲོན་ཆང་གཞུང་ལུགས་རྒྱུ་པར་དག་པ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བྱུང་བའི་བཞད་གད་གྱི་
 གནས་ཞིག་གོ །ཡང་སྒྲོར་བ་སྒྲོར་ཅིག་གི་རྗེས་ཁྱབ་དང་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་ལ་རྒྱུ་པར་ཐལ་དེ་དང་དུ་
 སྒྲོན་རྒྱ་མེད་པར་འདོད་པ་འདི་ཡང་བཞད་གད་གྱི་གནས་ཏེ། འདི་ལྟར། མི་རྟག་པའི་རྟགས་
 ཀྱིས་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་པའི་བྱིར།
 ཅི་སྟེ། རྟགས་མ་གྲུབ་པོ་སྙམ་ན། འོན་དེའི་ཁྱབ་པ་ནི་གྲུབ་པར་བྱེད་འདོད་པས། རྗེས་ཁྱབ་

གྲུང་མིན། ལྷོག་བྱུང་གྲུང་མིན་པའི་བྱུང་པ་ཞིག་བྱེད་གྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཁོ་བོ་
 བེ་འདི་ལ། བྱུང་པ་ཡོད་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པར་མི་འདོད་དོ། །འདིའི་རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལ་
 འབྲེལ་པ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པའི་བྱུང་། ལྷོ་ར་པ་ལྷོ་ར་ཅིག་གི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་ན། རྗེས་འགྲོའི་
 ཚུལ་ཡིན་དགོས་ན། དེ་ལྷོ་ར་གྱི་རྟགས་སྟབས་ན། དེ་ལྷོ་ར་གྱི་བྱུང་ས་ཚོས་ཡིན་དགོས་པར་ཡང་
 འགྱུར་རོ། །དེ་ལྷོ་ར་། རྟགས་སྟབས་བྱུང་བྱུང་ཅིག་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་ཀ་ཡིན་པར་འདོད་པ་འདི་
 བེ། བྱུང་ས་ཚོས་དང་། དེའི་ཚུལ་དང་། རྗེས་འགྲོ་དང་དེའི་ཚུལ་དང་། ལྷོག་པ་དང་དེའི་ཚུལ་
 རྟགས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པའི་ལྷོག་པར་རྟག་པ་ལས་བྱུང་པ་ཡིན་པས་འདི་ལྷོ་ར་གཉིས་པར་བྱ་སྟེ།
 བྱུང་པ་དེ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་གྲུང་སྒྲིལ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱུང་ས་ཀྱི་ཚོས་དང་། མཐུན་པའི་
 བྱུང་ས་ལ་རྗེས་སྟབས་འགྲོ་བ་དང་། མི་མཐུན་པའི་བྱུང་ས་ལས་ལྷོག་པ་ཅམ་ནི་ཡིན་ལ། དེ་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱུང་པས་དེ་ལྷོ་ར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།
 སྒྲ་དེ་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་། རྟག་པ་ལས་ལྷོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། སྒྲ་དེ་ལྷོག་
 པ་དེ་གསུམ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཡིན་གྲུང་། སྒྲ་དེ་མ་བྱས་པ་ལས་ལྷོག་པའི་ལྷོག་པ་དང་། མི་རྟག་
 པའི་ལྷོག་པར་མི་བཟོད་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་རང་ཉིད་སྒྲའི་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཡང་འཆད་
 པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བྱུང་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱུང་ས་ཚོས་ཀྱི་ཚུལ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡང་། བྱུང་པ་དེའི་བྱུང་ས་ཚོས་ཡིན་པ་ལ་ཐུག །དེས་དེ་ལྷོ་ར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་
 དང་། བྱུང་པ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། བྱུང་པ་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་རྗེས་སྟབས་འགྲོ་བ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་
 ནོ། །བྱུང་པ་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་རྗེས་སྟབས་འགྲོ་མོད། བྱུང་པ་དེ་བྱུང་པ་མི་རྟག་པ་ལ་རྗེས་སྟབས་འགྲོ་
 པའི་རྗེས་འགྲོ་ཡིན་པར་ནི་མི་བཟོད་དོ། །དཔེར་ན། བྱུང་པ་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་མོད།
 བྱུང་པ་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་པའི་འབྲེལ་པར་མི་བཟོད་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་བས་འདིའི་དོན་ལ་ཁོ་
 བོ་ཅིག་གི་འདྲན་པ་དམ་པ་སྟོན་བྱོན་པ་དག་གིས། ཚུལ་གསུམ་མི་འགལ་བ་ལྷ་བྱུང་བཤད་པ་
 དག་གྲུང་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་གསུངས་པའི་འགལ་པའི་རྟམ་གཞག་དང་
 བསྟན་ནས་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་གིང་། ཡང་ན། བྱུང་ས་ཀྱི་ཚོས་དང་།
 མཐུན་པའི་བྱུང་ས་ལ་རྗེས་སྟབས་འགྲོ་བ་དང་། མི་མཐུན་བྱུང་ས་ལས་ལྷོག་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་

སྤིང་པ་ལ་དགོངས་སོ། །འདིར་རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་དེང་སང་གི་གྲགས་ཚད་དང་བསྟུན་
 བས། གཞི་མཐུན་མི་སྤིང་པ་ལ་འགལ་བར་མཛད་པ་དེ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
 དོགས་པ་འདི་སྟམ་དུ་འབྱུང་སྤིང་པར་འགྱུར་རོ། །བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་སྐབས་ཀྱི་
 རྟོལ་བའི་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཆ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ལྷོག་པའི་ཚུལ་
 ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་རྟག་པ་ལས་ལོག་པར་སྐབས་ཀྱི་རྟོལ་བའི་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཆ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།
 སྤང་བོ་གཉིས་ལས་གཅིག་ལ་ནི། །ངེས་པར་གྲུབ་ན་གཞན་ལས་ནི། །ལྷོག་གྲུབ། ཅེས་དང་།
 གང་ལ་གྲུབ་བྱའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །བསྐྱོག་པ་ཉིད་བཟོད་དེ་ཉིད་ནི། །འདི་ཡི་ཆོས་མཐུན་
 འགྱུར་དེས་ན། །གཏན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་རྗེས་འགོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟམ་ན།
 དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། སྐྱ་རྟག་པ་མིན་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་
 ཚད་མས་ངེས་པའི་ཆ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཆ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ནི་ལུང་གིས་མཚུངས་ལ། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་
 མ་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བཟུང་བྱར་ཐལ་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་ནི། ཚད་མ་དེ་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
 ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་
 རྟོགས་ཀྱང་། སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 རྟོགས་པའི་ཆ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་ན། དེ་སྐབ་པར་ཐལ་བར་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་དོ། །ལུང་དེ་དག་གི་
 དགོངས་པ་ཡང་། དོན་ལ་གནས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ན། དོན་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 ཡོད་དགོས་པའམ། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་
 གིས། བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་ངེས་ན། མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི།
 རྟག་པ་ལ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཆ་དེ་ཉིད། མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཆར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་
 ནོ། །མདོར་ན་ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་སོགས་ནས། རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྷོག་པ་དག་ཚུལ་ཐ་
 དད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་འགལ་བས་ཚུལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ཞེས་
 པའི་དོན་ཏེ། རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གྱིར་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་སྐབས་འདིར་དགོས་རུས་

མེད་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་། འོ་བོ་ཐ་དད་པ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ལས་ཕྱི་
 རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། འདིས་ན་སྒྱུར་བ་སྒྲོར་ཅིག་གི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་དུ་
 འདོད་པས་ནི། ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཁོ་ནར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་གཞན་གྱིས་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་
 པ་ལ་བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་འཇུག་པར་ཁས་སྤངས་གིང་། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་
 གཉིས་དོན་མི་གཅིག་ཅིང་། ཐ་དད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉེས་པ་དེ་སྒྲོང་བར་མཛད་པའི་གཞུང་གི་
 དགོངས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པར་སེམས་སོ། འདི་སྐད་དུ་ཡང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། དེ་
 ཡང་རྗེས་འགོ་མེད་པར་བསྟན་པར་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་དང་། རྒྱུ་དངོས་པོ་མཐོང་བ་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ།
 རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྟོག་པ་དག་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་དག་ནི་དག་གཅིག་གིས་ཀྱང་
 བསྟན་པར་རུས་པའི་ཕྱིར་སྒྱུར་བ་བསུས་ཏེ་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། ཚུལ་བསུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གཉིས་འགྲེལ་པའི་སྒྲོག་གཅིག་ལ་བྱུག་ཅིང་། བན་
 ཚུན་མི་འབྲུལ་བས་གང་རུང་ཅིག་རྟོགས་པ་ན། ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ཤུགས་ལ་རྟོགས་རུས་པས།
 རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་དང་སྒྲོར་བ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུ་རུས་ཀྱང་། ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གཞི་
 མཐུན་མི་སྤྲོད་པས། གཅིག་ཏུ་བསྒྲུ་མི་རུས་སོ། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། འདི་ཡང་དཔེར་ན། སྒྲ་མི་
 ཏྲག་པའི་དོན་སྒྲི་དང་། སྒྲ་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་སྒྲི་གཉིས་སྒྲ་གཅིག་གིས་དངོས་ཤུགས་ལ་
 སྒྲོན་པ་དང་། སྒྲོ་གཅིག་གིས་དངོས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་དང་།
 རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུ་བར་རུས་ཀྱང་། རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུ་བར་མི་རུས་པ་བཞིན་
 ནོ། རྒྱལ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ཅིང་། མཆོན་གཞི་གཅིག་ལས་བཟུང་རྒྱ་མེད་ན་ཅིའི་
 ཕྱིར་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུ་མི་རུས་པ་ཁྱེད་ཅག་གིས་སྟོན་ཅིག །

གསུམ་པ་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་པས་མ་པ་ནི། དེང་སང་མཁས་པ་དང་མྱོངས་པའི་སྒྲུ་བོ་
 རྟོག་གི་སྒྲ་བ་མཐའ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཀ་ངོ་བོ་གཅིག་གོ་ཞེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྒྲ་ལ།
 ཁ་ཅིག་ནི། རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་གསུམ་ཀ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཞེས་སྒྲ་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་རིགས་
 པའི་གཞུང་ལས་རྒྱང་རིང་དུ་གནས་པར་མཐོང་ནས་ཁོ་བོའི་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱིས་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ལ་

ནམ་པར་ལ་བརྟགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱོགས་ཚེས་དང་བྱུང་པའི་ཚུལ་ནི་སྤྱིར་ཡང་ངོ་བོ་ཐ་དང་
 དེ། འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ལ་བྱོགས་ཚེས་ཀྱི་ཚུལ་གྱུ་བའི་བྱིར་དང་།
 མ་གྱུ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལ་འང་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་གྱུ་བ་དུ་མ་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །ཕྱི་བྱག་
 ཏུ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བྱོགས་ཚེས་དང་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཐ་དང་དེ། བྱས་པས་སྒྲུ་མི་
 ཏུ་ག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་བྱོགས་བྱུང་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱས་པས་སྒྲུ་མི་ཏུ་ག་
 པར་སྒྲུབ་པའི་བྱོགས་ཚེས་གྱུ་བ་ན། དེས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབ་མི་དགོས་
 པའི་བྱིར་དང་། དེའི་བྱུང་འབྲེལ་གྱུ་བ་ན། དེའི་བྱོགས་ཚེས་ཀྱང་གྱུ་བ་མི་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ།
 རྒྱལ་བ་དེའི་སྒོ་ངོར་བྱས་པས་སྒྲུ་མི་ཏུ་ག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱུང་འབྲེལ་མ་གྱུ་བ་ན། རྒྱལ་བ་དེའི་སྒོ་
 ངོར་བྱས་པས་སྒྲུ་མི་ཏུ་ག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱོགས་ཚེས་མ་གྱུ་བ་མི་དགོས་པའི་བྱིར་། བྱུང་བ་ཡོད་དེ།
 སྒོ་བ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་མར་སྒྲོས་པའི་ངེས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཀ་ལ་བལྟ་བར་བྱ་ཞེས་རྒྱལ་བ་དེའི་སྒོ་
 ངོ་ཁོ་ན་ལ་བལྟས་ནས། ཏུ་གས་ཀྱི་ཚུལ་བཞག་དགོས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་། ཅུ་བ་ལ། བྱུང་
 པ་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་གཅིག་ཅིང་ལྷོ་ག་པ་ཐ་དང་ན་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་
 ཡང་གོ་སྒྲུབ་པར་བྱས་ན། བྱས་པས་སྒྲུ་མི་ཏུ་ག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱི་རྒྱལ་གྱི་ཚད་མས་བྱས་པ་སྒྲུ་མི་ཉིད་
 ཏུ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ་ཚེས་ཅན་། བྱིད་བྱས་པས་སྒྲུ་མི་ཏུ་ག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱི་རྒྱལ་གྱིས། བྱས་པ་
 མི་ཏུ་ག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཆ་ལ་མ་འབྲེལ་བར་ཐལ། དེ་ཞིགས་ན་བྱིད་ཞིགས་པས་
 མ་བྱུང་པའི་བྱིར་། མ་གྱུ་བ་ན། བྱས་པས་སྒྲུ་མི་ཏུ་ག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱོགས་ཚེས་ཚད་མས་ཤེས་
 ཤིང་། བྱུང་འབྲེལ་མི་ཤེས་པའི་བྱི་རྒྱལ་གཅིག་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་ལོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོ་ག་གི་
 བྱུང་བ་གཉིས་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་སྟེ། བཅ་ཚུན་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་མི་འབྲུལ་པའི་བྱིར་
 ཏེ། བཅ་ཚུན་འབྲེལ་བ་མི་འབྲུལ་བ་གང་ཞིག དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་ནི་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །
 འབྲེལ་བ་ནི་ཡིན་ཏེ། བཅ་ཚུན་ཐ་དང་ནས་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་འདོར་བ་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར་།
 གཞན་དུ་ན། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་རྒྱུད་པ་ཅན་དང་། ལྷོ་ག་པ་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་
 སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དོན་དེ་ཉིད་ནི། གང་ལ་སྒྲུབ་བྱའི་མི་མཐུན་བྱོགས་། །
 ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བྱིར་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ལ། །འདི་འདྲའི་མི་འབྲུལ་གྱུ་བ་མ་ཡིན། །ཞེས་

སོགས་དང་། སྤང་པོ་གཉིས་ལས་གཅིག་ལ་ནི། །ངེས་པར་གྲུབ་ན་གཞན་ལས་ནི། །ཕྱོག་གྲུབ་
ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆོད་མ་བཤད་པ་ལ། རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་།
གཞན་གྱི་འདོད་པ་སྟན་དབྱེད་པ་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆོད་མ་བཤད་པ་དང་། འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆོད་
མ་བཤད་པ་འོ། །

དང་པོ་ནི། དུ་བས་ལ་མེ་ལྷན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་འབྲས་སུ་འཁྲུགས་པ་ལ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་
ཆོས་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་ལ། སྐྱབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་རྟགས་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་མཁུན་
པ་གསུམ་ལྷན་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མངའ་བར་བསྐྱབ་པ་དང་། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་
རྟགས་ལས། བཀའ་བརྒྱུད་སྟོང་པ་རང་གི་བསྟན་བྱེད་དོན་རྟགས་པའི་ཆོད་མ་སྤྲོ་མ་སྟོན་སོང་དུ་
སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ། ཕྱོགས་ཆོས་རྟགས་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་པའང་ཡོད་ཅིང་། དེའི་རྟགས་དེ་དག་གྲུང་
མཐར་གཏུགས་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་རྟགས་
ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་མཐར་མངོན་སུམ་གྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱབ་
བྱེད་གྱི་ཆོད་མ་གཅིག་ནི་དགོས་ལ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་རྒྱུད་པས་སྐྱབ་དགོས་ན་ཐུག་མེད་
འགྱུར་ཞིང་། ལུང་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ནི་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
ལའང་། སྤྲོ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་དབང་རྣམས་ཀྱི་དོར་
མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་ཅིང་། དབང་རྩལ་འགའ་ཞིག་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྤྲོ་མ་པའི་རྟགས་གྱིས་སྐྱབ་
དགོས་པ་སྤིང་ལ། སྤྲོ་མ་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྩལ་རོལ་
མཐོང་བའི་དོར་། སྤྲོ་བྱས་པ་ཡིན་པར་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྤྲོ་མ་པའི་རྟགས་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཉིད་ནས་སྤྲོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྤྲོ་མ་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་
པས་མི་ཆོག་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་དཀར་ཟལ། བ་སྤང་དུ་
སྐྱབ་པ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་སུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་དང་པོ་
ནས་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ལུང་དོན་ལ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པར་དག་

ནས། ཤིན་ལྗོན་ལ་དཔྱད་པའི་ཆེ། འབྲས་བུའི་རྟགས་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ཆ་མཐུན་
 འགའ་ཞིག་གི། བྱོན་ས་ཆོས་དང་བྱབ་པ་ལུང་ཁོ་ནས་འབྲུབ་པ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་བྱོན་ས་ཆོས་ནི། བལ་ཆེར་མཐར་ཐུག་མཛོན་སུམ་གྱིས་འབྲུབ་པ་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། གཞན་དུ་དོན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད། མི་དམིགས་པ་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར། །
 གཞན་གྱིས་དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད། ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཐུག་མེད་འགྱུར། ཞེས་དང་། དེས་ན་
 མི་དམིགས་པ་འདི་ནི། །རང་ཉིད་མཛོན་སུམ་ལས་རྟོགས་པས། ཞེས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཀྱི་བྱོན་ས་ཆོས་མཛོན་སུམ་གྱིས་འབྲུབ་པར་གསུངས་ལ། ཀྱན་ལ་སྦྱར་བ་ཐ་དད་ཉིད། །
 ཡིན་གྱི་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད། །ཅེས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགག་བྱ་འགོག་པ་
 དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དགག་པ་ལ་ཐུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། རིགས་
 གཏེར་ལས། དེས་ན་རྒྱུད་ཅིག་གིས་སྟོང་ལ། །དོན་བྱེད་འགོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འབྲུབ། །
 ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་། དགག་རྟགས་འགའ་ཞིག་གིས་བྱོན་ས་ཆོས་རྟགས་ཀྱིས་སྦྱབ་དགོས་པ་ནི་
 སྟོན་ལ། རྟགས་དེ་ཉིད་ཀྱང་མཐར་མཛོན་སུམ་གྱིས་འབྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ལོ་ཆེན་གྱིས་རྟག་པ་ལ་
 རྟོག་པའི་རྟོག་པ་ཉམས་སྦྱང་གིས་རིམ་དང་ཅིག་ཆར་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་རྟགས་ཀྱིས། རྟག་
 པ་དངོས་མེད་དུ་སྦྱབ་པའི་བྱོན་ས་ཆོས་འབྲུབ་པ་དང་། སུ་བས་ལ་མེ་ལྷན་དུ་སྦྱབ་པ་ལྟ་བུའི་
 བྱོན་ས་ཆོས་གཞན་རིག་མཛོན་སུམ་གྱིས་འབྲུབ་པ་དང་། བྱས་པས་སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པ་ལྟ་བུ་
 བྱོན་ས་ཆོས་རྗེས་དཔག་གིས་འབྲུབ་པ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་བཤད་པ་ལ། སྦྱིར་བཤད་པ་དང་། བྱེད་པར་དུ་བཤད་
 པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྦྱིར་འབྲེལ་བ་ཚར་གཅིག་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ། རྗེས་འགོ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་
 མ་དང་། བྱོན་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཚད་དགོས་པ་ནི་རིགས་པ་མཐུན་པའི་དགོངས་པ་
 ཡིན་ལ། རྟགས་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་དགོས་པའི་གནད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
 འབྲེལ་བ་ལ་ཡང་བདག་གཅིག་པ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་
 གཞུང་འབྲེལ་དག་ལས་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་གིང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་རྗེས་སུ་འགོ་

ལྷོག་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་གཉིས་གཉིས་ཚད་དགོས་པས་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་ན།
 འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དང་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། ཞུང་ལ་
 དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བྱུང་འབྲེལ་ངེས་ཅུས། བདག་གཅིག་པའི་
 འབྲེལ་པ་ལ། ཐ་སྟོན་རྒྱུ་པ་པ་དང་དོན་རྒྱུ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ། ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚོན་བྱ་རྒྱུ་པ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་བྱུང་
 འབྲེལ་ངེས་པར་བྱེད་ཅིང་འགལ་བྱེད་མིགས་པའི་རྟགས་འགལ་ཞིག་གི་བྱུང་འབྲེལ་ཀྱང་ངེས་པར་
 བྱེད་ཅུས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེ་བྱིར་རང་རྒྱས་བརྗོད་ན་ཡང་། །དེ་ཉིད་མེད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་
 ཡིན། །གང་ལ་དེ་ནི་ཚད་མིན་ངེས། །དགག་པ་རྣམས་ཀྱན་བརྗོད་བྱ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
 དགག་ལ་དེ་འམ་དེ་རྒྱུ་དང་། །འགལ་པ་བརྗོད་པ་མཐོང་གང་ཡིན། །དེ་ཡང་དེའི་ཚད་མ་ཉིད། །
 མེད་པ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་རྒྱུ་པ་གྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་པས་
 བློ། །བྱུང་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་བྱུང་བྱེད་རྒྱུ་པ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་རྣམས་དང་། །བྱུང་
 བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་པར་བྱེད་ཅུས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ།
 དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་རྒྱས་པས། །ཞེས་དང་། དེ་བྱིར་རྒྱ་
 དང་རང་བཞིན་དག །མེད་པས་འགལ་ཞིག་རྒྱུ་པ་པའི་ཡང་། །གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ་དམིགས་
 པར་ནི། །རིགས་ལྡན་དེ་མི་དམིགས་པར་ཡང་། །གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་དང་
 དོ་བོ་བསྐྱོག་ཉིད་ཀྱིས། །དོན་ལྷོག་པར་ནི་བརྗོད་པ་ལས། །མི་དམིགས་དཔེ་ནི་འགྲུབ་པའི་བྱིར། །
 །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བྱུང་འབྲེལ་པ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་ངེས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མེད་ན་མི་འབྱུང་དེ་ཡང་ནི། །རྒྱུ་པར་བྱེད་ལ་ལྷོས་པ་ཡིན། །རི་ལྟར་མཐོང་
 དང་མ་མཐོང་ལས། །རྒྱུ་དང་འབྲས་ཉིད་རྒྱུ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་ལོ་ཆེན་
 ཀྱིས། རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལྷུགས་ལྷུས་ངེས་པར་བཞེད་ལ། རིགས་གཏོར་ལས།
 དེ་འང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི། །སྒོ་ནས་ལྷུགས་གསུམ་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་བཞེད་དོ། །འདྲི་ལ་
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལོ་རྒྱུ་བས། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་ནི་འབྲེལ་པ་དངོས་ཡིན་ལ། །ལྷོག་པ་ནི་
 འབྲེལ་པ་དངོས་མ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱི་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་འབྲེལ་པ་དངོས་ཡིན་

ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ནི་དེ་བྱུང་གི་
འབྲེལ་པ་དངོས་ཡིན་ལ། ལྷོག་འབྲེལ་ནི་ཁས་ལེན་ན་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་ལས་མ་འདས་
པའི་བྱིར། བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་ནི། འབྲེལ་སྒྲགས་པོ། རོ་བོ་གཅིག་ཅིང་ལྷོག་པ་ཐ་
དད་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་། དུས་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ནི།
ལྷོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་དང་། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་གཉིས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་སྐད་
དུ། རི་ལྟར་རང་རྒྱུ་ལ་ལྷོས་ནས། །རང་བཞིན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར། །ཤེས་བྱ་འཛིག་དང་བྱས་
པ་ཉིད། །གོང་དུ་རི་སྐད་བཤད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། དེ་བྱུང་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་བཤད། བདག་གཅིག་
འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྗེས་འགྲོའི་སྒྲོ་ནས་མ་དམིགས་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་སྤྲུགས་གསུམ་བྱུང་བར་
ཅན་དང་། ལྷོག་པའི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་སྤྲུགས་གསུམ་བྱུང་བར་ཅན་ཏེ། ཚད་
མ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀྱིས་ངེས་དགོས་ཤིང་ངེས་ཀྱང་རུས་ལ། དེ་ཡང་མངོན་སུམ་ལ་སྤྱང་བའི་མེ་དུ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ནི། རྒྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཞན་ལ་མི་ལྷོས་པར། ཐ་མལ་པ་
རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། འབྲེལ་པ་བརྟག་པ་ལས། གང་ཞིག་
མཐོང་ན་མ་མཐོང་མཐོང་། །དེ་མ་མཐོང་ན་མ་མཐོང་བ། །འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ནི། །
སྟོན་པའི་སྒྲེ་བོ་མེད་ཀྱང་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར། ཡུལ་གཅིག་ཏུ་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་
སུ་ངེས་པ་ན་རང་བཞིན་བྱུང་བར་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལས། ཡུལ་གཞན་གྱི་མེ་དུ་
རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་གང་གང་ལས་གྲུབ་པ་དེ། །བྱུང་བར་མེད་དེ་མེ་ཤིང་བཞིན། །
ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པ་ལས་ལོངས་སྟོན་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་འབྲས་
རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ནི། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཚད་མ་
སྤྲུགས་གཉིས་སྟེད་པར་བྱས་ནས་ངེས་འབྲེལ་པ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་སྤྲུགས་
གཉིས་ནི་འདི་ལྟར་ཏེ། ཐོག་མར་ས་སྤྲུགས་དག་པ་བར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེའི་རྗེས་
སུ་མེ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་དམིགས་པ་སྟེ། ཚད་མ་དེ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པས་དུ་བ་མེ་ལ་

རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་ངེས་ཅུས་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། མེ་ཡི་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྟེ། །འབྲས་བུ་འོ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་
 འབྲུག་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །ཡང་ཆང་མང་ལྟ་བུར་དུ་བ་དམིགས་། རྗེས་སུ་མེ་མ་དམིགས་། དེ་
 བས་དུ་བ་ཡང་མ་དམིགས་པའི་ཆང་མ་དེ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པས། མེ་ལོག་ན་དུ་བ་བསྒྲིག་པའི་ལྷོག་
 པའང་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པར་ནི་དེ་ཡོད་ན། །རྒྱ་དང་ལྷན་པ་ལས་འདས་འགྱུར། །
 ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཆང་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་སྒྲིམས་པས་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། རྗེས་སུ་འགྲོ་དང་ལྷོག་པ་ལས། །གང་ཞིག་གང་གི་རྗེས་འགྲོར་མཐོང་། །
 དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ་རྒྱ་ཅན། །དེ་ཕྱིར་མི་མཐུན་ལས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་ལྷུགས་དང་
 བོས་དུ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པའི་དོགས་པ་ཁེགས་ལ། ལྷུགས་གཉིས་པས་ནི་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་
 ལས་འབྱུང་བར་འཛིན་པའི་དགོས་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མེད་གཞན་ལ་མི་ལྷོས་ཕྱིར། །རྟག་
 ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་སྦྱི་བོ་མེད། །རང་བཞིན་ཡིན་ན་
 དེ་ཉིད་མེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆང་མ་ལྷུགས་གཉིས་ཀ་ལན་གཅིག་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་ཟེན་པའི་
 འོག་ཏུ་ནི། ལྷུགས་གཉིས་ལས་གང་རུང་རེ་ངེས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་ངེས་ཅུས་སོ་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་འོ། །དེ་ལྟར་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་གང་དུ་ངེས་པའི་གཞི་ཆང་མང་
 ལྟ་བུ་དེར་འབྲེལ་བ་ངེས་ཟེན་མ་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་བ་དེ་ལ་ནི་དཔེའི་སྟེང་དུ་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་གཤམ་
 ཟེན་མ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་འདྲའི་རྒྱལ་བ་དེས། གཞི་ཁང་པའམ་ལ་རྒྱབ་ལྟ་བུར་མེ་ཡོད་
 མེད་ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་པ་ན་གཞི་དེ་གཤམ་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ། གཞི་དེར་དུ་བ་མཛོན་སུམ་གྱིས་
 མཐོང་བའི་ཆང་མ་སྦྱེས་པའི་ཆེ་དུ་བ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཞིང་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
 གཞི་དེར་མེ་ཡོད་པར་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་གྱི། མེ་ཡོད་མེད་དུ་ཐེ་ཆོམ་འདྲེན་པ་མི་སྲིད་
 པས། དེ་འདྲའི་རྒྱལ་བ་དེ་ལ་གཞི་དེར་དུ་བ་ཡོད་པར་ངེས་ནས། མེ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་
 གནས་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བ་དེས། དུ་ལྷན་གྱི་ལ་ཆང་མས་ངེས་ནས། ཡང་དེར་མེ་ཡོད་
 མེད་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས། དེང་སང་འདི་ན་རིགས་པ་སྦྱ་བར་རྒྱལ་བ་ཆོག་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
 པས། དོན་ལ་སྟོ་མ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་མགྱིན་གཅིག་ཏུ། དུ་བ་དེ་དུ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལ་ལ། མེ་
 ཡོད་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། དེས་དེ་ལྟར་སྦྱབ་པ་སྒྲུབས་སུ་བབ་པའི་

གོལ་བ་དེ། ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པར་ངེས་ནས་མེ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བཅོམ་། །ཞེས་ཟེར་བ་དག་ནི་ཚིག་
ཁོན་ལ་འཆེལ་བའི་གཏམ་དུ་སྒྲུབ་ཞིང་། དེར་མ་བཟད་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་སུ་འགྱུར་བ་ལ། རྟགས་དེ་
ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་ངེས་པ་གཅིག་དགོས་མོད། ཚོས་ཅན་དེ་རྟགས་དེར་ངེས་ནས་
བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་དགོས་པར་འདོད་པ་འདི་ཡང་། གཞུང་འབྲེལ་པ་དང་
བཅས་པ་གང་གི་ཡང་དགོངས་པར་མི་རུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་བཤད་པ་ལ་དངོས་དང་། མཚན་གཞི་དཔེར་
བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐོག་མར་རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་
ཏེ། ཐ་དད་མེད་ན་ངེ་ལྟར་འབྲེལ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་ཡང་།
གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱི། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར། །མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་
དངོས་དག་ལས། །ལྡོག་པ་ལ་ནི་རྟོན་པ་ཅན། །དེ་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལས་དོན། །ལྡོག་པ་དེ་ཡི་
རྒྱ་ཅན་གྱི། །རིགས་དབྱེད་ཡི་བྱུང་བར་གྱིས། །རྟོགས་འགྱུར་བ་དག་རབ་རྒྱ་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་
བྱུང་བར་གང་ཞིག་ཚོས། །གང་གིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ། །དེ་ལས་གཞན་གྱིས་རྒྱས་མ་ཡིན། །
དེས་ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་དང་། ཀྱན་ལ་ཉིས་མཚུངས་ཤེ་ན་མིན། །ལྡོག་པའི་བྱུང་
བར་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་སྒྲོ་
འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་སྒྲ་དང་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་ལྟར། །
གཅིག་ལ་འང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་རུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་ངེས་
པར་བྱས་ནས། །དེའི་རྗེས་སུ་བདག་ཉིད་གཅིག་རྒྱ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། །འདི་ལྟར་བྱས་མི་རྟག་
ངོ་བོ་འཇམ་རང་བཞིན་ནམ། །བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །བྱས་པ་རང་གྲུབ་ཅུམ་ནས་འཇིག་
ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དེ་སྐད་དུ་འང་། །རང་བཞིན་ལ་འང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཡོད་པ་ཅུམ་དང་
འབྲེལ་བ་ཡིན། །དེ་མེད་ན་ནི་ཡོད་པའི་བདག་ །མེད་འགྱུར་ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། །བྱས་མི་
རྟག་ལྟ་སུ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྡོག་མི་འབྲུལ་བ་གང་ཞིག་ །རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་ཀྱང་།
རང་བཞིན་གཅིག་པར་ངེས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་། ཚོས་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན། །ཡིན་
པར་གྱུར་ན་དེ་གཞན་ཉིད། །ཕྱིས་འབྱུང་ཕྱིར་ན་རྒྱ་ཉིད་མིན། །འབྲས་བུ་ན་ཡང་ག་ལ་ངེས། །

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གལ་ཏེ་ཐ་དད་གྲུབ་ཅིན། །ལྷོས་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་བརྗོད་། །ཅིས་
རྫས་སུ་གྲུབ་ནས། རྫས་གཅིག་མིན་ན། རྫས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་ཤིང་། རྫས་ཐ་དད་ཅིང་།
དེ་ལ་འབྲེལ་བ་མི་འབྲུལ་ན་དེའི་འབྲས་བུས་བྱུང་བར་གསུངས་སོ། །རང་བཞིན་གཅིག་པའི་དོན་
ཡང་། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས། དོན་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས། །གཅིག་ལ་དུ་མ་མི་
མིན་ཅིང་། །དུ་མ་གཅིག་དུ་གནས་མི་མིན། །གཅིག་ལ་གསལ་དང་མི་གསལ་མེད། །ཅིས་
གསུངས། དེ་ལྟར་ན། རང་བཞིན་དང་། རོ་བོ་དང་། བདག་ཉིད་ཅིས་པ་རྣམས་དོན་གྱིས་ཆོས་
ཡིན་ལ། ལྷོག་པ་ཞེས་པ་སྒྲོ་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཆོས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་དཔེར་བརྗོད་པ་ལ། བྱས་མི་ཏྲག་གི་རྗེས་འགོ་ངེས་བྱེད་ལྟོས་མེད་
 གྱི་ཏྲགས་དང་། ལྟོག་པ་ངེས་བྱེད་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཏྲགས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། བྱི་ཚྲོལ་
 གྱིས་བྱས་པར་ངེས་པའི་མཚན་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཆོས་ཅན། གྲུབ་ཅུང་ནས་འཛིག་ངེས་
 སམ། གླུ་ཅིག་མའམ་མི་ཏྲག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འཛིག་བྱེད་གྱི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་འཛིག་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གློ་བཞིན་མོ་ཞེས་པའི་ཏྲགས་ལ་བརྟེན་ནས། དཔེ་བུམ་པའི་སྟེང་དུ་བྱས་
 མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་བྱས་པ་ཅུང་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་མི་
 ཏྲག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དཔའི་སྟེང་དུ་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་ཚྲོལ་བ་
 དེ་ལ་གང་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་དུན་ལམ་དུ་འཁེན་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ཅིང་། བྱུང་འབྲེལ་དུན་ལམ་དུ་སྟོན་པ་འདིའི་སྟོན་རོལ་དུ་འདྲ་། ཏྲག་པ་བྱས་སྟེང་དུ་སྐྱབ་
 པའི་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་སམ་གཏན་ཆོག་སམ་བཞོད་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པས་དེ་དེར་
 ཚད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་ཏེ། དཔའི་སྟེང་དུ་རྗེས་འགོ་ངེས་བྱེད་པ་གད་མ་ཐག་པ་དེ་
 ཅུང་ནི། ཤེས་བྱ་དང་མི་ཏྲག་པ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་ཏྲག་པ་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་།
 ཤེས་བྱའི་བྱེད་པར་བུམ་པ་ལྟ་བུ་མཚན་གཞིར་བཟུང་ནས་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་བྱས་ཤིང་། ཤེས་བྱའི་
 རང་ལྟོག་ནས་ཀྱང་ཏྲག་པར་སྐྱབ་བྱས་པའི་ཕྱིར། བུམ་སྟོགས་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་གྱིས་མི་འཛིག་
 པར་སྐྱབ་པ་ཡང་། ཏྲགས་ཀྱིས་ཐོག་མར་ངེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དངོས་པོ་ལྟོས་
 དང་བཅས་རྣམས་ནི། །ངེས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པར་མཐོང་། །དེ་རྒྱ་མང་པོ་ཡོད་ན་ཡང་། །

འགའ་ཞིག་ལ་ནི་མི་སྤྱིད་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང་། མེ་ལས་དོན་གཞན་གྱུར་པ་དག །སྒྲིན་
 འཇིག་པ་མེད་པའི་བྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་། དངོས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་ཡིན་ན། །བརྒྱད་པ་དྲུབ་
 པར་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་སོ། །གྲངས་ཅན་ལྟ་བུ་བྱས་པ་དང་
 རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་འདོད་པ་ལ་ལྟོས་མེད་རྒྱུར་པས་ཚོགས་གོ །
 གཉིས་པ་གཞོད་པ་ཅན་ནི། རྟག་པའི་རང་ལྟོག་ནས་སམ། རྟག་པའི་བྱེ་བྲག་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
 བམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཚོས་ཅན། བྱས་པས་སམ་དངོས་པོས་སྟོང་སྟེ། རིམ་དང་ཅིག་ཆར་གྱི་དོན་བྱེད་
 པས་སྟོང་པའི་བྱིར། །ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དབེ་བམ་མཁའི་སྟོང་དུ་རྟག་པ་དང་དངོས་
 མེད་དམ་མ་བྱས་པའི་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་ཆད་མའམ། རྟག་པ་དངོས་པོའི་བྱས་པ་ལས་ལྟོག་པ་
 ངེས་པའི་ཆད་མ་དེ་སྒྲིབ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ངེས་པའི་ཚོལ་བ་དེའི་ངོར། གང་རྟག་ན་དངོས་མེད་
 དམ་མ་བྱས་པས་བྱུབ། དབེ་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་ནས། ལྟོག་བྱུབ་དྲན་ལམ་དུ་
 འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱུབ་པ་སྒྲིབ་གཉིས་དྲན་ལམ་དུ་འཕངས་ཟིན་པའི་དེ་མ་
 ཐག་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པར་ངེས་སོ། །དེ་ཡང་། བཤད་མ་ཐག་
 པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་ངེས་པའི་སྒྲིབ་གཉིས་པོས། དབེའི་སྟོང་དུ་བྱས་མི་རྟག་དང་། རྟག་པ་དང་
 བྱས་སྟོང་ངམ་དངོས་མེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་པའམ། བྱས་པའི་རང་ལྟོག་ནས་མི་རྟག་པར་ངེས་པ་
 དང་། རྟག་པའི་རང་ལྟོག་ནས་བྱས་སྟོང་ངམ་དངོས་མེད་དུ་ངེས་ཀྱི། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུབ་པ་
 དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུབ་པ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པར་མི་ལུས་ཏེ།
 གཞན་དུ་ན་སྒྲར་ཡང་སྒྲུབ་པའི་ངག་བཀོད་པ་དོན་མེད་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །སྒྲུབ་པའི་
 ངག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཚོལ་བ་ལ། སྒྲུབ་པའི་ངག་གཉིས་པོ་གང་རུང་བཀོད་པ་ན།
 བྱུབ་པ་གཉིས་ཀ་ངེས་པར་དྲན་ཅིང་། དེ་ལས་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པས།
 དེའི་བྱིར་བྱུབ་པ་ནི་སྒྲུབ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་
 དུ་ན། སྒྲུབ་ངག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཆོ་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་བྱས་པ་
 ལ་མི་རྟག་པས་བྱུབ་པར་ངེས་ཤིང་སྒྲ་ཡང་བྱས་པར་ངེས་ནས། དེའི་དེ་མ་ཐག་པ་ཁོ་ནར་སྒྲ་མི་
 རྟག་པའོ་སྟམ་དུ་མི་ངེས་པ་ནི་གནག་རྗེ་མོའི་བར་ལ་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན། སྒྲུབ་

དག་པོ་དེ་པས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་། སྤྲུལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་
 བྱེད་ལས་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན། འབྲེལ་པ་དཔེ་ཙམ་གྱི་སྤྱིང་དུ་ངས་
 བར་བྱས་ནས་དེའི་ངོར། བྱིས་བྱུང་པ་སྟོན་པ་ནི་རིགས་པ་མཁུན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ཀྱི་བྱིར་འབྲེལ་གཤམ་ན། །གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྤྲུལ་པས། །དོན་གྱིས་གོ་བས་ཅིག་
 ཤོས་ལ། །དུན་པ་ཡང་དག་སྟེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གང་ལ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་དེ་ལས། །
 གཞན་ལ་འདྲ་འོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་། དོན་གནས་ཚུན་
 ལ། གང་ལ་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་གཞི་ལ་བྱུང་པ་གྲུབ་མོད། རྟོག་པའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་རྟོགས་
 པ་སྤྱིང་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་ནི་དཔེ་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་གཞི་གཅིག་གི་སྤྱིང་དུ་མི་རྟག་པ་མེད་ན་བྱས་
 པ་མི་འགྱུར་བར་ངས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་ངས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། བྱས་པ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་པ་སྤྱིང་པའི་
 དོགས་པ་ཁེགས་པའི་ཆེ་ནི་བྱུང་པ་ངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། །རྒྱ་
 དངོས་དེ་དག་མི་གཤམ་ལ། །སྟོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོ་ན་ཕྱོགས་ཚོས་ལའང་། དེ་
 ལྟ་བུའི་རྣམ་དབྱེས་སོ་སོ་བཞིན་དམ། ཞེ་ན། དེ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཚོས་གཤམ་
 ཟེན་པ་ལ། བྱིས་སྐྱབ་དག་གི་ཆེ་བརྗོད་པ་ནི། བྱུང་པ་དང་། སྤྲུལ་པ་ནས་དུན་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ།
 དེའི་དགོས་པ་ཡང་། དེ་མ་ཐག་རྗེས་དཔག་སྤྱིང་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །གཞོན་པ་ཅན་གྱི་གཏན་
 ཚིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ནི། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོས། མཛོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པར་བཞེད་ལ། རིགས་
 གཏེར་ལས། ཕྱོགས་ཚོས་མཛོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་ཟེར། །དགག་བྱས་འཛིན་པ་སྟེ་མི་དགོས། །
 ལ་ལ་རྟོག་སྤྱིང་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ལོ་ག་རྟོག་ཉིད་ཀྱང་མི་སྤྱིང་འགྱུར། །དེས་ན་སྤྱིང་ཅིག་གིས་སྤྱིང་
 ལ། །དོན་བྱེད་འགོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ། །ཅིས་གང་འགྱུར་པ་མེད་ན་དོན་བྱེད་མི་རུས་
 པས་བྱུང། རྣམ་མཁའ་བཞིན། དབང་ཕུག་རྟག་པའང་འགྱུར་མེད་དུ་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་སོ། །
 ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་བྱས་པས་སྤྱིང་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་
 བྱུང་དུན་ལམ་དུ་འཕེན་པའི་བྱིར་དུ། སྐྱབ་པའི་དག་འགོད་པ་ལའང་། སྤྲུལ་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས།
 རྗེས་འགྲོའི་འབྲེལ་པ་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་ཞིག་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། སྐྱབ་པའི་དག་འགོད་པ་
 སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གཉིས་ལས་གང་རུང་གཅིག་སྤྲུལ་པས་

ཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་གོ་རྒྱུས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་གྱིས་གོ་བས་ཅིག་ཤོས་ལ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན་གྲུབ་པའི་དོན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱང་སྤང་སྟེ།
དེང་སང་འདི་ན་རྟག་པ་བཀག་ན་བྱས་པ་ཞིགས་པ་ལྟ་བུ། བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྒོ་ནས།
མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་སྐབ་བྱེད་ཙམ་ཞིག་ཉེ་བར་བཟུང་ནས། གཞལ་བྱ་སོགས་བྱུང་བྱེད་གྱི་ཆོས་
རྣམས་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་། ཤེས་པ་སོགས་བྱུང་བྱེད་ཆོས་འགའ་ཞིག་ལ་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་
སྒྲིག་པ་འདི་དག་ཀྱང་། རིགས་པ་མ་བྱེན་པའི་དགོངས་པའི་ཕྱོགས་ཙམ་དུ་འང་མི་འོང་སྟེ། འདི་
ལྟར་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཙན། ཁྱེད་དང་མི་རྟག་པ་སོགས་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་
ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱེད་དེ་དག་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་དེ་ཡང་ནི། །
སྐབ་པར་བྱེད་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཙན།
ཁྱེད་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་
ཅིང་། ཁྱེད་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པ་སོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་
གྱི་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་གཏན་ཆོགས་སུ་ཐལ་
བའོ། །འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པ་དང་
རྟག་པ་ཡིན་པ་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་མི་འབྱུང་བར་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ།
དེ་གཉིས་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རི་སྐད་དུ། ཟུང་དང་
འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་འཇམ། །རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལས། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པ་སྟེ། །
མ་མཐོང་ལས་མིན་མཐོང་ལས་མིན། །གཞན་དུ་གཞན་ནི་གཞན་དག་དང་། །ངེས་པར་ཡོད་
པའི་ངེས་པ་གང་། །ཞེས་བདག་གཅིག་དང་། དེ་བྱུང་གང་རུང་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་
མེད་ན། འབྲེལ་བ་མི་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་། །དེ་ཉིད་རྟོགས་
པའི་སྐབ་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་དང་། འབྲེལ་བ་ཉིད་ནི་ངེས་པ་ཉིད། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ཡིན་པར་
བརྗོད། །ཞེས་དང་། འདི་ལས་རྣམ་པར་བསྒྲིག་པས་ཀྱང་། །འབྱུང་བ་མེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །
ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅུ་བར་འདོད་ན། བྱས་པས་སྐྱེ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་
རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། འགལ་བ་ལ་མི་

འབྲུལ་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་།
 བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་རྗེས་འགོ་མི་འབྲུལ་པར་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཞན་
 ཡང་། རྟ་ལྷགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི། རྟ་ལྷགས་གཉིས་ལ་འང་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་
 འགྱུར་རྟེ། དེ་གཉིས་ཐ་དད་ནས། གཅིག་བཀག་ན་ཅིག་ཤོས་ཁེགས་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
 དེ་ལྷ་མིན་ན་གཅིག་བསྒྲིག་པས། །རི་ལྷར་གཞན་ནི་བསྒྲིག་པར་འགྱུར། །མི་ལ་རྟ་མི་བདོག་
 ཅིས་རྟེ། །ལྷགས་ཀྱང་བདོག་པ་མིན་ནམ་ཅི། །ཞེས་པ་དང་རི་ལྷར་མི་འགལ། དེ་བཞིན་དུ་བུམ་
 པ་དང་འབྲེལ་མེད་རྗེས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཀ་བ་ཡང་། བུམ་པ་དང་འབྲེལ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་
 པ་སོགས། རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལས་བྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་མཐའ་དག་ཁས་
 སྲངས་ནས། ད་དུང་རྣམ་འབྲེལ་མཛད་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་རྫོམ་པ་དེ་དག་གི་སྒྲིང་ལ་ཅི་ཞིག་
 ཞུགས་སྒྲུལ་དུ་སེམས་སོ། །དེ་ལྷར་ཤེས་པ་ན་གྲུབ་པའི་དོན་གཉིས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དེ། མཐུན་
 ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ལས་གང་རུང་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་ཅིག་ཤོས་ལ་མེད་
 པར་དོན་གྱིས་འགྲུབ་པར་གཞུང་གི་ཆ་དུ་མར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་རྟགས་ཚོས་དང་། རྟགས་ལོག་
 དང་། ཚོས་ལོག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་བ་མི་ཤེས་པ་ལ་དེ་ལྷ་
 མ་ཡིན་རྟེ། རྟག་པ་བྱས་སྒྲིང་དུ་ངེས་ཅམ་གྱིས་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བར་ངེས་པའི་
 ཁྱབ་པ་མི་སྒྲུང་བའི་བྱིར་རྟེ། བུམ་པ་མིན་པ་བྱས་སྒྲིང་དུ་ངེས་པ་ཅམ་གྱིས། བྱས་པ་བུམ་པ་ལ་
 རྗེས་སུ་འགོ་བར་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་དེ་ལ་དགོངས་ནས། སྒྲོབ་དཔོན་ཚོས་མཆོག་གིས།
 གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ལམ་སྒྲིང་དུ་ལྷོས་མེད་གྱི་གཏན་ཚིགས་འགོད་དགོས་པར་གསུངས་པ་
 དང་། རིགས་གཏེར་ལས་ཀྱང་། དེས་ན་ལོག་རྟག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། གཉིན་པོར་གཏན་ཚིགས་
 རྣམ་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་གཏན་ཚིགས་གཉིས་པོ་དེ་ལ་དགོས་པ་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་
 རོ། །གཞན་དུ་ན་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་གཉིས་
 ངེས་པ་ཁོ་ནར་དགོས་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་བྱིར་
 བྱས་མི་རྟག་ལྷ་བུའི་འབྲེལ་བ་གཅིག་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་ངེས་དགོས་
 ལ། དེ་གཉིས་པོ་ངེས་ཟིན་པའི་འོག་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་ལས་གང་རུང་གཅིག་སྒྲུབ་པས་

ཅིག་ཤོས་དེ་ཡང་སྒོ་ཡུལ་དུ་ངེས་པར་རྒྱས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ངེས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རང་གི་ལུགས་རྒྱུ་པར་བཞག་ནས།

ད་ནི་གཞན་གྱི་འདོད་པ་སུན་ལྷུང་བ་བྱ་སྟེ། ཚོས་གྱི་སྒྱུན་ལྷན་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་ནི། རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱིས་འབྲས་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པ་དང་། བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱིས་རང་བཞིན་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་མོད། དེ་ལྟར། གཉིས་པོ་དེའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའང་འབྲས་སུ་རྟགས་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གཉིས་གྱིས་ངེས་དགོས་པར་མཚུངས་ལ། དེ་ལྟར་རྟོག་པ་ཡན་ཚུན་རྟེན་པའི་ཉེས་པ་བསྒྲེག་ཏུ་མིན་ཅིང་། མེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། ཤ་བ་ཤིང་གི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ་ངེས་པ་ན། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དང་། རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། བྱེད་མ་དམིགས་པ་བདེ་སྒྲིག་ཏུ་འབྲུབ་པ་རིགས་པ་མཐུན་པའི་དགོངས་པར་སྒྲུབ་གི། ཐོག་མར་འབྲས་རང་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་རྒྱུ་མ་ངེས་པར་བྱས་ནས། བྱིས་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པ་ནི། རིགས་པ་མཐུན་པའི་དགོངས་པར་ཤིན་ཏུ་ཡང་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དེ་ཉིད་གྱི་བྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །ཞེས་དང་། དེ་བྱིར་རྒྱུ་དང་རང་བཞིན་དག་མེད་པས་འགའ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་ཡང་། །ཞེས་སྒྲེལ་བར་གསུངས་པ་དང་། དེ་ལའང་བྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཚོས། །བྱེད་པོ་བྱེད་འདོད། །གལ་ཏེ་རང་གི་ལྟོག་པ་ནི། །རྒྱུ་མ་འགར་ཡོངས་སུ་བཅད་ནའོ། །ཞེས་འབྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཡང་དར་རྒྱུ་མཛད་པ། རྟགས་གྱི་མཚན་གཞི་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་འགོག་པའི་ཚད་མ་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་གསུམ་གྱི་བྱེད་པས་རྗེས་འགོ་ངེས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུང་ཞིང་། བྱས་པས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་ལྟ་བུ་ངེས་པའི་སྒྲོན་རོལ་དུ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱེད་པ་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟོག་ངེས་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ། །འདི་ནི་རིགས་པར་མ་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར། རྟགས་གྱི་མཚན་གཞི་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་གསུམ་གྱིས་ལྟོག་པ་ངེས་དགོས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་

རྗེས་འགོ་ངེས་པའི་སྟོན་དུ་ལྟོག་པ་ངེས་པ་འགོ་དགོས་ཤིང། ལྟོག་པ་ངེས་བུད་གྱི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་
 རྗེས་འགོ་ངེས་བུད་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྗེས་འགོ་ངེས་བུད་ཁྱེད་ལ་བཤད་རྒྱ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན། ཚད་མ་སྤྲུལ་མ་དེ་ཉིད་མེད་པར་ལྟོས་མེད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་བྱས་མི་རྟག་གི་
 རྗེས་འགོ་ངེས་མི་རྣམས་པ་དང། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་པ་ངེས་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་སྒྲ་
 བ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་མིན་ཅིང། འདི་སྐད་འདོན་པ་འདི་ཡང། ལྟོག་པ་ངེས་པ་ན་རྗེས་
 འགོ་ངེས་པ་དང། དེ་ངེས་པ་ན་ཅིག་ཤོས་ངེས་དགོས་སྒྲུལ་པའི་འོག་པར་བསམ་པ་དག་གིས་
 བསྐྱད་པ་ཡིན་པས། འདིའི་ཚུལ་ཡང་ཞར་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་པ་
 གཏན་ནས་མི་ཤེས་པ་ལ། དང་པོར་ལྟོས་མེད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་
 བ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅིང། དེའི་འོག་ཏུ། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མས་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་ངེས་
 པར་བྱེད་དེ་གཉིས་ལ། བྱས་མི་རྟག་གི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་ངེས་པ་ཞེས་བྱ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་
 བས། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ལ་ཚུན་མི་འབྲེལ་བར་ངེས་པར་བྱེད། དེའི་ཆོན་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་
 ཞེས་བྱ། དེ་ལྟར་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་འོག་རྩལ་དུ། རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གང་རུང་གཅིག་སྒྲུས་པས་
 ཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་གོ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར་ནི་རྗེས་འགོ་ངེས་པའི་ཆོ་ལྟོག་པ་འང་ངེས་ན།
 རིགས་པ་མ་ཁྱེན་པས། འབྲེལ་པ་ངེས་བུད་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གཉིས་ངེས་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་
 པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་དང་བརྟག་དགོས། དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་བའི་སྤྲོ་རྩལ་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་ངེས་པའི་
 སྤྲོ་སྤྲུལ་ནི། རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་ཙམ་ངེས་པའི་སྤྲོ་ཞེས་བྱ་ལ། འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་འོག་རྩལ་གྱི་
 འགོ་ལྟོག་གཉིས་ངེས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤྲོ་ལ་ནི། འགོ་ལྟོག་ཁྱེད་པར་ཅན་ངེས་པའི་སྤྲོ་ཞེས་བྱ་
 ཞིང། དུས་དེར་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་ཚུལ་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་འདི་ལ་འགོ་ལྟོག་ཁྱེད་
 པར་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་སྟོན་རྩལ་གྱི་རྗེས་འགོ་ལས་ནི། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་
 པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ངེས་པར་མི་འགྲུབ་ལ། འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་འོག་
 གི་རྗེས་འགོ་ལས་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བཀག་པ་འང་ངེས་པས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་གསུངས་
 པ་དང། རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གཉིས་ལས་གང་རུང་གཅིག་བརྗོད་པས། ཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་གོ་

བར་གསུངས་པའང་མི་འགལ་བར་གྱུ་བ་སྟེ། རྟོལ་བས་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་ངེས་པར་ཆད་དགོས་ཤིང་། གཉིས་པོ་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་ན་འབྲེལ་བ་ངེས་ཟིན་
 པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་ལས། གཅིག་བརྗོད་པས་ཅིག་གོས་དྲན་པར་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ངེས་པའི་ཆད་མ་དགོས་སུ་ཆུག་གྱུང་། ཕྱོགས་
 གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དོན་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་། བྱེད་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཆད་
 མ་གཉིས་དང་། ལྷོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་དང་གསུམ་སྟོམས་པའི་བྱེད་པས། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གང་
 རུང་རེ་རེ་ཡང་ངེས་པར་མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་པ་འདི་ཡང་བྱེད་ཀྱིས་ངེས་པར་ཁས་སྤངས་པས། ལྷོས་
 མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་འབྲེལ་བའི་ཆ་ཤས་ཅི་ཞིག་ངེས་པར་བྱེད་པ་དེ་བྱེད་ཀྱིས་སྟོན་དགོས་སོ། །
 གང་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་ངེས་པའི་སྟོན་དུ་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྷོག་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཞེས་
 པ་འདི་ཡང་ངན་པའི་རྟག་པས་བཏགས་པ་ཁོ་ནར་སྤངས་སྟེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་ཉིད་འབྲེལ་བའི་
 དོན་ལྷོག་ཡིན་གྱི། དེའི་སྟོན་དུ་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྷོག་གཞན་ཞིག་བཙལ་དགོས་ན་ཐུག་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་ངེས་ཟིན་ནས།
 དེའི་འོག་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཅི་ཡང་ངེས་པར་བྱར་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 གང་ཡང་སྐྱབ་ངག་གིས་ཚུལ་གསུམ་དྲན་མ་ཐག་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་སྟེ་བར་འདོད་པ་དང་།
 སྐྱབ་བྱས་པ་དང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་ནས་སྤྲུང་ཡང་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་
 པ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཁོ་བོ་ལ་དོན་ལ་དབྱེད་པའི་རྣམ་དབྱེད་ལྟ་ཞིག་ཐ་
 མལ་གྱི་ཤེས་པའང་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་སོ་ཤེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཆོན་དེས་ན། རྗེས་
 སུ་འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་ཅིང་། འབྲེལ་བ་ངེས་ནས་གང་འབྲེལ་བ་ངེས་
 པའི་གཞི་དཔེར་བྱས་ནས། བྱབ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་། བྱབ་པ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་སྟོམས་ནས་
 དྲན་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །རི་རྒྱུད་དུ་ཆད་མའི་
 མདོར། གཏན་ཆོགས་སྐྱབ་བྱའི་རྗེས་འགྲོ་བ། བསྐྱབ་བྱ་མེད་ན་མེད་པ་ཉིད། ཆོས་མཐུན་
 ཅིག་གོས་དང་བཙས་པ། འདེལ་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱས་
 ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་དང་། དེའི་འོག་བྱབ་ཆད་མས་ངེས་ནས། ད་དུང་བྱས་མི་རྟག་འབྲེལ་བ་

རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི། བཞད་གད་ལས་ཀྱང་ཆེས་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཏེ།
 དེ་ཕྱིར་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི། །དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོ་བོ་ཉིད། །ལྷོག་པར་འགྱུར་བའམ་རྒྱ་ཡིས་
 བྱི། །འབྲས་བུ་འབྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལྟ་མིན་ན་གཅིག་ལོག་པས། །རིམ་ལྡོར་གཞན་ནི་
 ལྷོག་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་སྒྲུབ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་གྲུབ་དོན་དང་པོ་ནི། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བའི་ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་རྟགས་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཆོལ་བ་དེས། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་
 དང་། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་པ་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་དང་། རྟག་ན་མ་
 བྱས་པས་བྱུང་བ་ནི་དེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། ལྷོགས་ཆོས་ནི་སྒྲུབ་ནས་དེས་ཟིན་པས་སྒྲུབ་
 བའི་ངག་འགོད་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེང་སང་མགིན་གཅིག་ཏུ་དེ་སྒྲོར་གྱི་ཕྱི་ཆོལ་
 བས། རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་བྱུང་བ་དེས་སོ་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་འདི་དག་འབྲུལ་པ་
 འབའ་ཞིག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་གྲུབ་པོ། །

ད་ནི་གྲུབ་དོན་གཉིས་པ་ཞིག་ཀྱང་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དེས་ན་
 དེང་སང་འདི་ན་སྒྲོ་ངན་གྱི་སྒྲེ་བོ་རྣམས་མགིན་གཅིག་ཏུ། བྱས་པས་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་
 བའི་རྗེས་འགོ་དང་། ལྷོག་པ་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་ཞེས་འགོད་
 ཅིང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། ཐ་དད་བཀག་ན་ཞིགས་པ་ཞེས་འགོད་པ་འདི་ཡང་། ལྷོ་བདུན་མཛད་
 བའི་ལུགས་བཟང་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ལུགས་ངན་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་
 སྒྲུབ་བྱེད་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་སྒྲུབ་པ་རིགས་པ་མཁུན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་ལ། རྗེས་
 སུ་འགོ་ལྷོག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འབྲེལ་པ་དེས་པ་འགོད་པ་ནི་མི་མཁས་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་མི་མཁས་
 བའི་ཕྱིར་དང་། བརྟག་པ་མཐར་བཟུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བཀག་ན་ཞིགས་པ་དེ་ཉིད་
 ཀྱང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་པ་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་འམ། །
 རང་བཞིན་དེས་པར་བྱེད་པ་ལས། །མེད་ན་མི་འབྱུང་དེས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་གཞུང་འགྲེལ་གང་དུ་རྩུལ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་
 རིགས་པ་འཆད་པ་ན། འབྲེལ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཅིག་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་ན། དེ་རིང་ཕྱིན་ཆད་

ཤེས་ལྷ་མོ་དག་གིས། ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་སྒྲུབ་བར་མི་བྱའོ། །
 ད་ནི་ཞར་ལ་གྲུབ་པའི་དོན་གསུམ་པ་ཞིག་ཀྱང་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། དུས་འདིར་རིགས་པ་
 སྒྲུབ་པར་ཁས་འཆེ་བ་ཚིག་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འཆེལ་བ་དག་མཐུན་པར། བྱོམས་ཚེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 དང་། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་དེ། རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་དེ་ཡིན་པར་ངེས་ནས་
 བསྒྲུབ་བྱའི་ཚེས་དེ་ཡིན་མིན་གྱི་ཆོམ་ཟ་བ་ཞིག་དགོས་པར་འདོད་པ་འདི་ཡང་མི་འཐད་པར་གྲུབ་
 སྟེ། བྱེད་ཅག་གི་བྱོམས་ལ་ཁས་སྒྲུངས་འགལ་བ་དང་། བྱོམས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྒྲུབ་དུ་གྲུབ་
 པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། དུས་པས་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱིབ་
 འབྲེལ་ངེས་ཤིང་། དུས་པ་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱོམས་ཚེས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཚོལ་བ་ཚེས་
 ཅན། བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲུབ་པར་ངེས་ནས་སྒྲུབ་མི་རྟག་གི་ཆོམ་ཟ་བའི་ཆོམ་རྒྱན་ལྷན་མི་
 སྤྱིད་པར་ཐལ། བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་ཡིན་ན། སྒྲུབ་མི་རྟག་པ་ལ་ངེས་
 པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲན་ནུས་པས་བྱིབ་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། བྱི་
 ཚོལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དུས་ན་མི་རྟག་པས་བྱིབ་པ་ཚད་མས་ངེས་ཤིང་། སྒྲུབ་པར་ངེས་པའི་ཚད་མ་
 དེ་ཚེས་ཅན། སྒྲུབ་མི་རྟག་པ་ལ་ཆོམ་ཟ་བའི་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ངེས་
 ཤེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདྲན་ནུས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚོལ་བ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་ན་ཡང་། སྒྲུབ་པར་ཚད་
 མས་ངེས་དུས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ངེས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྒྲུབ་འདི་ཡང་མི་རྟག་པའོ་
 རྟམ་དུ་ངེས་ནུས་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ཚུལ་གསུམ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་ཇི་ལྟར་
 སྒྲེད་སོམས་ཤིག། བྱོམས་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་མཐོང་བ་ནི། རང་དོན་སྒྲུབས་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་པལ་ཆེ་བ་ལ། ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྟགས་ངེས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཁོ་ནར་
 བསྒྲུབ་བྱ་རྟགས་པའི་ཡང་དག་ཤེས་པ་སྒྲུབ་པར་མཛོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེ་དག་གིས་ཚེས་
 ཅན་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྟགས་ངེས་ནས། སྒྲུབ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཆོམ་ཟ་བའི་གནས་གལ་ཡོད། དེ་
 ཡང་འདི་ལྟར། དུས་མི་རྟག་གི་བྱིབ་འབྲེལ་ཤེས་ཤིང་མ་བཟོད་པ་ཞིག་གིས། སྒྲུབ་པར་ངེས་
 པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་ངེས་མི་རྟམ་པར། སྒྲུབ་མི་རྟག་གི་ཆོམ་ཟ་བར་བྱེད་ན།
 བྱིས་རིགས་པ་གང་གིས་སྒྲུབ་མི་རྟག་པ་ངེས་པར་བྱེད། དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། སྒྲུབ་པོ་གནས་ཇི་མོས་

ཀྱང་། ཐོག་མར་བྱིམ་དེར་མེ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་པ་ལས། དེ་ནས་དེར་དུ་བ་
 མཐོང་བའི་མོད་ཁོ་ན་ལ། དེར་མེ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། དེར་དུ་བ་ཡོད་པར་ངེས་ནས།
 དེར་མེ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་ཐེ་ཚོམ་སྒྲེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ། གཞི་འགར་ཚུ་སྒྱུར་
 བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ལུས་མཐོང་མ་ཐག་དེར་ཚུ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་
 བ། ཐེ་ཚོམ་དེ་རྟགས་གང་གིས་སེལ་བར་བྱེད། དེས་ན། ཕྱོགས་ཚོས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་ཚོས་ཅན་
 གྱི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཐེ་ཚོམ་ཞུགས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རྟགས་དེ་ཚད་མས་
 མཐོང་བ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རྟགས་ངེས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་
 དགོས་པ་ག་ལ་ཡིན། དེས་ན་ཚོག་ཙམ་ཡང་སྒྲིག་ལེགས་པོར་མི་ཤེས་ན། དོན་བཟང་པོ་ལྟ་ཅི་
 འཆལ་བའི་སྒྲུན་པོ་དག་གིས་ཚོས་ལྟར་བཅོས་པའི་སྒྲིགས་བམ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་པོ་སྒྲུན་པ་དག་
 མཐོང་ནས། སློ་གྲོས་གཞིན་རུ་མ་དག་ཀྱང་། དེ་དག་ལ་ཉན་པ་དང་། བཤད་པ་དང་བསམ་པ་
 ཁོ་ནས་དུས་འདས་ཏེ། དང་སང་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ནི་བྱེད་
 ལས་ཆུང་དུར་གནས་སོ། །དོན་འདི་ལ་སློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ལེགས་པར་བསམས་ཏེ།
 གཞུང་ལུགས་དྲི་མ་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་ཉན་པ་དང་བཤད་པར་བྱའི། སྒྲུན་པོས་སྒྲོངས་པའི་ཚོགས་
 ལོག་པའི་ལམ་དུ་བགྱི་བར་བྱེད་པའི་ཡི་གའི་ཚོགས་རྣམས་ཆུང་མིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
 བ་ཡང་། ཕྱོགས་ཚོས་ངེས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་ལྡན་པ་མི་སྲིད་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཕྱོགས་
 ཚོས་ངེས་ཀྱང་བྱབ་འབྲེལ་མ་དྲན་པ་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ཐམས་ཅད་
 དུ། ཕྱོགས་ཚོས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཞུགས་པའི་གཞི་
 དེའི་སྟེང་དུ། རྟགས་དེ་ཚད་མས་ངེས་པ་ཅིག་དགོས་པར་བཤད་གྱི། རྟགས་ངེས་པའི་འོག་ཏུ་
 བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་ལྡན་པ་དགོས་པར་བཤད་པ་མེད་དོ། །ཞར་ལ་འོངས་པས་ཚོག་གོ། །

གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ། ཚུད་པ་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། དར་ཁྲིག་མཛད་པ་མི་ཙམ་གཡག་གི་མཆན་ཅན་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྟོལ་བར་
 མཛད་དེ། གཞན་དག་ན་རེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་བྱས་པས་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྗེས་བྱབ་དང་།

ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་བྱབ་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་
 བྱར་པའི་དེ་སྐྱར་གྱི་ལྷོག་བྱབ་ཀྱི་མཆོན་གཞི་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྷན་དངོས་པོའི་ཏྲགས་ཀྱི་
 མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་ངེས་པའི་སྒོ་ཡིན་ན་པ་སྐྱབ་བྱ་ངེས་པའི་སྒོ་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། ཏྲག་
 ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་ཏྲག་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་
 མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་ཏྲག་
 པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྤྱི་གཉིས་ཁས་སྤངས་དགོས་ཏེ།
 བྱས་པས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་བྱབ་པའི་མཆོན་གཞི་སྤར་བཤད་པ་དེ་ཁོ་
 ན་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་ལྷོག་པ་གཞན་འཛིན་མི་རིགས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་བྱས་པས་སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱབ་ཡིན་ན། མི་མཐུན་ཕྱགས་ཁོ་ན་ལ་གྱུབ་པས་མ་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་བྱབ་ཀྱི་དོན་ལྷོག་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ནའི་སྤྲོད་དུ་གྱུབ་པས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ལྷོག་བྱབ་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ལྷོག་པ་གཅིག་ཕུ་དེ་ཁོ་ནར་ཟད་པ་ཉམས་སོ། །བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐྱབ་
 ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ན་མ་སྐྱམ་པའི་དོགས་པ་བསྒྲོག་པའི་ཆེད་དུ་ཆོས་མི་མཐུན་སྐྱོར་
 གྱི་སྐྱབ་ངག་སྐྱས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་བྱབ་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ཡིན་ན།
 བྱས་པའི་སྤྲོད་དུ་འགོད་ཚུལ་ལྷན་གྱུབ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ལྷོག་བྱབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་
 དུ། དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྤྲོད་དུ་གྱུབ་པ་དང་། རྗེས་བྱབ་ལ་དཔེ་
 གཉིས་ཀྱི་ནང་ན་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་གྱུབ་པ་ཞེས་འཛིན་པ་ནི་དབྱེད་མི་བཟོད་པས་སྒོ་དང་ལྷན་པ་
 དག་གིས་ལན་ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིག སྒོའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་གི་ཏྲགས་ཀྱིས་བུམ་པ་ཤེས་བྱར་སྐྱབ་
 པའི་ལྷོག་བྱབ་གྱུབ་པ་མི་སྤྲིད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་
 ལ་གྱུབ་པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་རི་ལྷ་བུ། མཆོན་
 གཞི་ནི་གང་། བྱས་པ་མཆོན་གཞིར་བཟུང་ནས་སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་མཆོན་པ་
 ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོགས་མཆོན་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། བྱས་པའི་སྤྲོད་དུ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་མ་གྱུབ་ན་

ལྷོག་ཁྱབ་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པ་ཉམས་སོ། །ཡང་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་
 པའི་ལྷོག་ཁྱབ་གྱི་མཚན་གཞི་དེ་གང་ཡིན། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་
 ཚེས་ཅན། བྱོད་གྱི་སྟེང་དུ་ཏྲག་ན་མ་བྱས་པར་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་
 ཁྱབ་པ་བྱོད་གྱི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བུམ་པའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་པ་དེ་ཡོད་ན།
 ཁྱབ་པ་དེ། འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་འགལ་ལོ། །ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་
 ཁྱབ་པ་དང་། དེས་ཁྱབ་པའི་ཁྱབ་པ་རྣམས་བུམ་པའི་སྟེང་དུ་ཡོད་མེད་གྱི་བྱེད་པར་འབྱེད་ན། རི་
 བོང་རུའི་ཕྱེ་མོར་སྒྲིལ་གྱུར་བཅའ་བར་ཟད་དོ། །ན་ཁྱབ་མི་འཛིན་གྱི་ཏྲག་པ་ལ་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་
 པའི་ཁྱབ་པའོ་ཞེ་ན། མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ་ལ་ཁྱབ་པ་དེ་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེ་ཚེས་
 ཅན། མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲུབ་པ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་རྗེས་ཁྱབ་དེ་དངོས་སུ་གསལ་གང་རུང་ལ་གྲུབ་
 པར་ཐལ། ལྷོག་ཁྱབ་དངོས་སུ་གཞལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་འགལ་ལོ། །ཁྱབ་པ་མེད་ན་དོན་
 གྱིས་གོ་བས་ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་རི་ལྟར་ཡིན། མི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཁྱབ་པ་གཉིས་དངོས་སུ་གསལ་ལ་
 གཞལ་བའི་དོན་མིན་གྱི། ལྷོག་ཁྱབ་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་གཞལ་ན། རྗེས་ཁྱབ་
 གཞི་གཞན་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལྷོ་ཁ་ན་སྒྲུབ་ཡོད་
 པར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ན། བྱང་ཁ་ན་འབྲོང་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཚད་མ་གཅིག་གིས་འཇལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། ལྷོག་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་དེ་མི་མཐུན་
 དཔེའི་སྟེང་དུ་གཞལ་བ་ན་རྗེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་རྗེས་ཁྱབ་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་དེས་པའི་
 དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བུམ་འཛིན་གྱིས་བུམ་པ་འཛིན་པ་སྐྱམ་བུ་འཛིན་པའི་སྒྲུབ་པ་ཏྲགས་སུ་འདོད་
 པ་ནི་སྒྲོན་མ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཚུལ་གཉིས་གྱི་མཚན་གཞི་གང་
 ཡིན་ཅེ་ན། བྱས་པ་དེ་ཚུལ་གཉིས་ཀའི་མཚན་གཞིར་རུང་ངོ་བྱས་པ་ལ། བྱས་པ་ཚེས་ཅན།
 བྱོད་དངོས་སུ་ཏྲགས་ན་བྱས་པ་དེ་སྒྲུབ་པ་ཏྲགས་དགོས་པ་ཐལ། བྱོད་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་གཅིག་པོ་
 དེའི་རྗེས་ཁྱབ་དང་། བྱས་པ་དེ་དེའི་ལྷོག་ཁྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁྱབ་ཁས་སྒྲུངས་ཤིང་།
 འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ལྷོག་པ་གཅིག་དངོས་སུ་གསལ་སུ་འགལ་བས་སོ་ཤེ་ན། ཁྱབ་པ་མེད་དེ།
 སྒྲུབ་པ་གཉིས་གྱིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཁྱབ་པ་གཉིས་དངོས་སུ་གསལ་གྱི་ཏྲགས་བྱ་ཏྲགས་བྱེད་

ཡིན་གྱི། ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ན་དེས་བྱལ་བ་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། སྒར་
བཤད་པ་ལྟར། བྱལ་བ་གཉིས་གཅིག་དངོས་སུ་དེས་པའི་ཤུགས་ལ་ཅིག་ཤོས་ཤུགས་ལ་དེས་
བར་བྱེད་པས་ཕན་ཚུན་མི་ལུས་ལ་གཞུང་གི་དོན་ནོ། །ཕྱོགས་ཆོས་མ་བཟོད་གོང་གི་དཔེ་གཉིས་
ལ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི། འབྲེལ་པའི་རང་ལྡོག་དང་དོན་ལྡོག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་བྱལ་བ་དེས་པའི་
རྒྱར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱབ་དག་གིས་བསྟན་པའི་བྱལ་བ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
སྟོན་པ་ལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་བཟོད་པ་ལ་དེས་པར་སྟོས་དགོས་ཏེ། བྱས་པ་གཞིར་བཟུང་བའི་
སྟེང་དུ་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་སྟོན་དགོས་ཀྱི་དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ན་སྒར་བཤད་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་སྤང་བར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་དག་ལྟ་ཆད་མེད་པར་
བྲིས་སོ། །

དེ་ལ་ནམ་པར་དབྱེད་པ་ལ་ཉེས་པ་བཟོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་ཆོག་ལ་ཐལ་བ་
མཚུངས་པའི་ལྟ་ཆོད་ཡིན་པས། བྱེད་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་བསྟན་ནས་དེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་མི་
འཇུག་པར་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་བྱལ་བ་དེས་པའི་སྟོས་བསྐྱབ་བྱ་བྱལ་བའི་ཉེས་པ་བྱེད་
ལ་ཡོད་པར་བསྟན་ཅིང་། དེད་ལ་མི་འཇུག་པར་བསྟན། མ་དེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་གཉིན་པོར་མི་
མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་དག་སྟོས་པ་མི་འཐད་པའི་ཉེས་པ་བྱེད་ལ་ཡོད་ཅིང་། དེད་ལ་མེད་པར་བསྟན།
ལུས་པ་ཤེས་བྱར་སྐྱབ་པའི་ལྡོག་བྱལ་མི་སྤྱིད་པའི་ཉེས་པ་འང་བྱེད་ལ་ཡོད་ཀྱི་དེད་ལ་མེད་པར་
བསྟན། བྱས་པ་ཚུལ་གསུམ་མིན་ན་ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་དེ་ཡང་བྱེད་ལ་
ཡོད་ཀྱི། དེད་ལ་མེད་པར་བསྟན། ལུས་པའི་སྟེང་དུ་རྟག་ན་མ་བྱས་པར་མ་བྱལ་བའི་ཉེས་པ་དེ་
ཡང་བྱེད་ཉིད་ལ་ཡོད་ཀྱི་རང་ལ་མེད་པར་བསྟན། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ལས་གང་རུང་གཅིག་
གིས་ཅིག་ཤོས་མི་གོ་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་དེ་ཡང་བྱེད་ཉིད་ལ་བསྟན་ཅིང་དེད་ལ་མི་འཇུག་པར་
བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་པོའི་རྟགས་བར་པ་ཆད་བྱལ་དུ་བྱས་པས། འོ་ན་
དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱལ་དེས་པའི་སྟོ་ཡིན་ན་
བསྐྱབ་བྱ་དེས་པའི་སྟོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱལ་བ་དེས་

པའི་སྒོ་ཡིན་ན། མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་སྒོ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་གྲུབ་ན། རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་སྒོ་ཡིན་ན།
 རྟག་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མིན་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས་པ་འགལ། གཞན་ཡང་།
 རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ། དུན་པའི་དུན་སྒོ་རང་འབྲས་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་
 དངོས་རྒྱུར་གྱུར་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རྟག་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་སྒོ་ར་
 ཐལ། རྟག་ན་དངོས་པོ་མིན་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་དངོས་འགལ།
 མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། མཉན་བྱའི་
 དངོས་པོ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟགས་པར་ཐལ། མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་ངེས། རྟག་ན་མཉན་བྱའི་
 དངོས་པོ་མིན་པས་བྱབ་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྩིས་བྱུང་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
 ངེས་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། རྩིས་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་རྟགས་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྩིས་བྱུང་མི་
 རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། རྟག་པ་ལ་རྩིས་བྱུང་མེད་པར་ངེས་དགོས། དེ་
 ཡིན་ན་རྟག་པ་ལ་རྩིས་སྒྲུབ་མེད་པར་ངེས་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། རྩིས་སྒྲུབ་མི་རྟག་པ་ཁོ་
 ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲུབ་ཀྱི་གཉིས་ཁས་སྒྲངས་དགོས་ཏེ།
 སྒྲུབ་ངག་གིས་དངོས་སྒྲུབ་པ་ལྟར་པའི་བྱབ་པ་གཉིས་དངོས་ལུགས་ལ་རྟགས་བྱ་རྟགས་བྱེད་དུ་བྱེད་
 རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་ཤིང་། སྒྲུབ་ངག་གིས་བཟུན་པའི་བྱབ་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡང་།
 བྱེད་རང་གིས་དེར་ཁས་སྒྲངས་ཏེ། བྱེད་རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། རྗེས་སྒྲུབ་འགོ་ལྟོག་གི་བྱབ་པ་
 བྱི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་ཉིད་དུ་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་
 ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྒྲར་བཤད་
 པའི་འབྲེལ་པའི་དོན་ལྟོག་ངེས་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་དགོས་པ་ཡིན་ན་ཞེས་གསལ་པོར་བྲིས་ནས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྟགས་སྒྲུབ་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིག་མཚམས་ཀྱང་ཁས་སྒྲངས། རྟགས་བར་པ་འདི་ནི་
 དངོས་སྒྲུབ་སྒྲངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། ཉེས་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་བྱེད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་རྟགས་
 ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་གིས་དངོས་སྒྲུབ་

བསྟན་པའི་རྗེས་ཀྱི་པ་དེ་དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། བསྐྱབ་བྱ་དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་
 ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་སྐྱབ་དག་གིས་བསྟན་པའི་ལྷོག་ཀྱི་པ་དེ་དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་
 དགོས། དེ་ཡིན་ན་རྟག་པ་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་མེད་པར་དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་
 མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་སྒྲུབ་སོ། །
 གཞན་ཡང་། སྒར་བཤད་པ་ལྟར། བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དེས་པའི་སྒོ་
 ཡིན་ན། བསྐྱབ་བྱ་དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྐྱ་བྱས་པར་དེས་པའི་སྒོ་དང་།
 བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་
 སྒྲུབ་སོ། །གཞན་ཡང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཀྱི་པ་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཀྱི་པ་
 གཉིས་དངོས་ལྷགས་ལ་རྟགས་བྱ་རྟགས་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། སྐྱབ་དག་གཉིས་ཀྱིས་
 བསྟན་པའི་ཀྱི་པ་གཉིས་དངོས་ལྷགས་རྟགས་བྱ་རྟགས་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་བྱེད་པར་འཇིག་རྟེན་
 གྱི་མེས་པོས་ཀྱང་དབྱེ་བར་མི་རྩམ་སོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་བྱེད་ཀྱིས་རི་སྐྱད་བཟོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་
 དག་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རི་སྐྱད་སྐྱབ་པའི་དག་མ་
 བཟོད་པ་དེ་སྐྱད་དུ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཀྱི་པ་དེ་དེས་པར་མི་རྩམ་ལ། སྐྱབ་
 དག་དེ་བཟོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཆེ། དག་དེ་བཟོད་པས། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་
 པས་ཀྱི་པ་དང་། རྟག་ན་དངོས་པོ་མིན་པས་ཀྱི་པ་གཉིས་ཀ་དེའི་དེ་མ་ཐག་དེས་པ་ཡིན་ཀྱང་།
 མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཀྱི་པ་ནི། དེའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་དེས་རྩམ་
 གྱི་དུས་དེ་ཉིད་དུ་དེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་ཚུལ་གསུམ་བྱན་པའི་སྒོ་དང་རྟགས་ཅན་
 རྗེས་དཔག་དུས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །བྱེད་གྱི་ལྟར་ན། གང་དུ་བ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་མི་
 ཡོད་དུ་དེས་པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དུ་བ་དང་ལྟན་པའི་ལའང་མི་ཡོད་དུ་དེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་
 ལ། དེ་ལྟར། ཀྱི་པ་དེས་པའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་གྱུབ་ཟེན་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ལ་མི་
 འདོད་བཞིན་དུ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་བསྐྱོག་
 པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་སྐྱབ་དག་བཀོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་

དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚེས་མི་མཐུན་པའི་སྐབས་དག་གིས་བསྟན་པའི་ལྷོག་ཁུབ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 ཆར་ཁས་སྤངས། ཁུབ་པ་ཡང་ཚིག་འགྲིག་པ་ཙམ་ལུར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྟེང་ན་བྱེད་
 གིས་ཁུབ་པ་བྱི་མ་འདི་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མིན་ནམ་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག །ཅི་སྟེ།
 ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཚེས་མཐུན་སྟུར་གྱི་སྐབས་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྗེས་ཁུབ་
 ཏུང་ཁས་ལེན་དགོས་པས། བྱས་པ་ཚེས་ཙན། བྱེད་དངོས་སུ་ཏྲགས་ན་བྱས་པ་ཤུགས་ལ་
 ཏྲགས་དགོས་པར་ཐལ། བྱེད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚེས་མཐུན་པའི་སྐབས་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 རྗེས་ཁུབ་དང་། བྱས་པ་དེ་ཅིག་གོས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལྷོག་ཁུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 ཆར་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ནམ། ཅི་སྟེ། བྱས་པ་ཚེས་མཐུན་པའི་སྐབས་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་
 པའི་རྗེས་ཁུབ་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེན་ཆེས་ངོ་མཚར་ཆེ་སྟེ། འོ་ན་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐབས་ཀྱི་
 འགལ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚེས་མཐུན་སྟུར་གྱི་སྐབས་སྟོས་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚེས་མཐུན་སྟུར་གྱི་སྐབས་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 རྗེས་ཁུབ་མིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་སྤངས། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་ནི། བྱེད་གིས་
 བཟོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ལྷོག་ཁུབ་མིན་ཀྱང་།
 བྱས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐབས་པའི་ལྷོག་པའི་ཚུལ་ཆར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ལྷོག་
 པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་བཟོད་མཛད་པ་ན། བྱས་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནམ་སྟུམ་
 པའི་དོགས་པ་བསྟོན་པར་རུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཉེས་པ་དེ་ནི་བྱེད་ཉིད་ལ་འཇུག་སྟེ། འོ་ན། སྟོའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་བའི་
 ཏྲགས་ཀྱིས་སུམ་པ་ཤེས་བྱར་སྐབས་པའི་ཚེས་མི་མཐུན་པའི་སྐབས་དག་ཡང་དག་མི་སྟོན་པར་ཐལ།
 དེའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་
 འགལ་ལོ། །ཅི་སྟེ། མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མི་སྟོན་ཀྱང་། རི་བོང་རུ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཟོད་པ་
 ཅི་འགལ་ཞེན། འོ་ན་ངེད་ལ་འང་དེ་མི་སྟོན་ཀྱང་། རི་བོང་རུ་ལ་ཤེས་བྱ་མིན་ན་སྟོའི་ཡུལ་དུ་
 བྱར་རུང་མིན་པས་ཁུབ་པ་གྲུབ་པ་ཅི་འགལ། དེ་ལྟར་མིན་ན། རི་བོང་རུ་ཚེས་ཙན་བྱེད་གྱི་སྟེང་
 དུ། ཤེས་བྱ་མིན་ན་སྟོའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་མིན་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཁུབ་པ་བྱེད་གྱི་

སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས་མ་སྒྲངས་སམ། ཅི་སྟེ། དེ་འདྲའི་བྱུང་པ་རི་བོང་རྩའི་
 སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ལ། རི་བོང་རྩའི་སྟེང་དུ་དེ་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེན། དེ་
 གཉིས་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་འདྲའི་བྱུང་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རི་བོང་རྩའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པར་
 ཐལ། བྱོད་དེའི་སྟེང་དུ་ཕྱི་ཚོལ་བའི་ཆོད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་མི་མེད་དང་དུ་མེད་
 གྱི་འབྲེལ་བ་ཚུ་གྲུང་གི་སྟེང་དུ་མ་ངེས་པར་ཁས་སྒྲངས་ན་ཅིས་འགོག་ གཞན་ཡང་། རྟགས་ཡང་
 དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་ཡོད་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་
 ཡིན་ན་ཡོད་དགོས་པར་འདོད་པའང་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། ཅི་སྟེ། མཐུན་དཔེ་བུ་
 བའི་སྟེང་དུ་འང་། ལྷ་མིག་གི་བྱུང་པ་དེ་འགྲུབ་པ་ལ་བསམས་ནས་དེ་སྐད་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། དེ་སྒྲུབ་གྱི་
 མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མི་སྤྱོད་པ་ལ་བསམས་ནས་དེ་སྐད་སྒྲུབ་པའི་མིན་ནོ་སྟེ་མ་ན། དེ་བས་ཆེས་
 རོ་མཆར་ཏེ། བུ་མ་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་དང་སྟོའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་མིན་པར་ཐལ། བྱོད་གྱི་
 སྟེང་དུ་ཤེས་བྱ་མིན་པ་དང་སྟོའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་མིན་པའི་བྱུང་པ་འབྲེལ་གཏན་ལ་འབེབས་སུ་རུང་
 བའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་པ་དཔེ་བུ་མ་པའི་སྟེང་དུ་ཚོལ་བའི་
 ཆོད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་སྒྲངས་ན་ཅིས་འགོག་ །

གཞན་ཡང་། དཔེ་གཉིས་གྱི་ནང་ནས། རྗེས་བྱུང་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པ་དང་།
 ལྷ་མིག་གི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པ་ན་མས་ནི་ན་མ་འབྲེལ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པར་ངེས་ཏེ། དེ་ལྷ་མིན་ན་རྗེས་བྱུང་མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་སུ་རུང་བར་
 ཐལ་བ་དང་། ལྷ་མིག་གི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་བཟླ་ན་དུ་རུང་བར་ཐལ་ཞིང་། དེ་འདྲ་གང་ནས་
 གྲུང་བཤད་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་རྗེས་བྱུང་ནི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་གྱི་གཞི་མཐུན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་
 གཏན་ལ་འབེབས་ལ། ལྷ་མིག་གི་རྟགས་ལོག་དང་ཆོས་ལོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་གཅིག་གི་སྟེང་
 དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། བྱོད་གྱི་འདོད་པ་ནི་
 ན་མ་འབྲེལ་མཛད་པའི་ལུགས་ལས་རིང་དུ་རྒྱལ་ཞིང་། དེའི་དབང་གིས་རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་པ་
 དག་གྲུང་གཏིང་ཚུགས་པར་འཇོག་མ་རུས་པས་ནང་འགལ་བ་ཁོ་ནར་སྒྲུང་བ་ཆ་ཅམ་བཟོད་པར་
 བྱ་སྟེ། འདི་ལྷ་མིག་རྟག་པ་བྱས་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སོགས་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་

སྐྱབ་པའི་ངག་གསུངས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷོག་
 བྱེད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པ་ལྟ་ཞོག། ལྷོག་བྱེད་མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་སྐྱབ་པ་ཤེས་བྱ་
 ལ་ཞིགས་པའི་བྱིར། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་
 སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱེད་ནི་བྱེད་ལ་མེད། དེ་ནི་མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་མི་སྟོན་
 པའི་བྱིར། ཅི་ཏྲགས་སྐྱ་མ་མ་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་ཏྲག་པ་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དེ། དེས་དེ་
 ལྟར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་ཟེན་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལེགས་པར་བརྗོད་མོད།
 འོ་ན་དེ་འདྲ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པར་
 ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་ཆར་དངོས་འགལ་མིན་ནམ་ལེགས་པར་
 སོམས་ཤིག། དེ་མ་ཟད། ཞར་ལ། བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན།
 སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱེད་
 ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱེད་ཡིན་ན་མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པས་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་བརྗོད་ན་
 བྱེད་ལ་མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོག་དུ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན། ལྷོག་བྱེད་མི་མཐུན་
 དཔེའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་མི་སྟོན་པར་འདོད་ན་ནི། བྱས་པ་ཏྲག་པ་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དེ་ཆོས་
 ཅན། བྱེད་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་མི་སྟོན་པར་ཐལ།
 སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་སྒྲངས། འོ་ན་ཏེ། འདོད་
 ན། ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་ཏྲག་པ་ལ་མེད་པ་དེ་ཆོད་མས་ངེས་པར་ཐལ།
 བྱེད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཏྲག་པ་བྱས་སྟེང་དུ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱེད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཏྲག་པ་དང་བྱས་
 སྟེང་གི་འབྲེལ་པ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
 ངེས་པ་དེ། མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་སྟོན་དམ་མི་སྟོན། བྱི་མ་ལྟར་ན་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། དེ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་པ་བསྒྲིག་ཏུ་མེད་དོ། སྟོན་ན་མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་བྱེད་པ་
 དེ་དངོས་སུ་འཇལ་པའི་ཆོད་མ་དེ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་དེ་སྟོན་ཀྱི་ལྷོག་
 བྱེད་དངོས་སུ་གསལ་གང་རུང་ལ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱེད་དངོས་སུ་འཇལ་པའི་བྱིར།

བྱེད་པ་མེད་ན་དོན་གྱིས་གོ་བས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ན། འཁོར་
 གསུམ་དངོས་འགལ་གྱི་སྤྱིང་བ་བརྒྱད་མར་འབྱུང་ངོ་། །འདོད་ན། དོན་འདི་ལ་བྱེད་ཅག་མི་སྣ་
 བའི་བརྒྱལ་ཞུགས་འཛིན་དགོས་པར་ངེས་ཏེ། བྱས་པས་སྒྲིམ་ཏེ་ཉལ་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྷོག་བྱེད་མི་
 མཐུན་དཔེའི་སྤྱིང་བ་གྲུབ་པ་སྤྱིང་བར་ཡང་ཁས་ལེན་མ་རུས། མི་སྤྱིང་བར་ཡང་ཁས་ལེན་མི་རུས་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། འོ་ན། སྒྲིམ་ཏེ་ཉལ་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་ཉལ་སྤྱིང་བ་སྒྲིམ་ཏེ་
 བར་སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྷ་མ་ཆང་བར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་
 ལྷ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས་སྒྲུབ་སྤྱིང་བ་ཡང་བྱས་པ་སྒྲིམ་ཏེ་སྤྱིང་བར་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་།
 བྱས་པ་མི་ཉལ་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱི་སྤྱིང་བ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་
 ཆང་བ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱེད་ཀྱི་སྤྱིང་བ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉལ་སྤྱིང་བ་
 གྲུབ་ན། དེ་སྒྲིམ་ཏེ་ཉལ་གསུམ་དེ་བྱས་པ་ཁོ་ནའི་སྤྱིང་བ་གྲུབ་པ་ཉམས་སོ། །འདོད་ན། དེ་
 གཉིས་སོ་སོར་བྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་བྱེད་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་འགལ། དེ་ལྟར་ན། རེད་ལ་
 ཉེས་པ་དེ་མི་འཇུག་པར་ངེས་ཏེ། བྱས་པ་ཚུལ་གསུམ་མིན་ལ། མིན་གྱང་། དེའི་ཉལ་སྤྱིང་བ་
 སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་མས་གྲུབ་པས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 དེའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་གྱང་། ལྷོག་བྱེད་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ།
 བྱས་པ་ཉལ་པ་ལ་མེད་པ་ཡིན་པས། བྱས་པས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ལྷོག་ཚུལ་ཆང་ལ། བྱས་པ་དེ།
 རང་ཉིད་ཉལ་པ་ལས་ལོག་པའི་ཆ་དེ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལྷོག་བྱེད་གང་ཡིན་ལྷོག་
 བའི་ཚུལ་ཡིན་མི་དགོས་པས་གྱང་གྲུབ་བོ། །ལྷ་པ་ནི། འོ་ན་སུམ་པའི་སྤྱིང་བ་ཉལ་ན་མ་བྱས་
 པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། གང་ཉལ་ན་མ་བྱས་པས་བྱེད་པ་དཔེར་ན་སུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་དཔེ་
 དེ་སྒྲིམ་ཏེ་ཉལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སུམ་པའི་སྤྱིང་བ་དེ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སུམ་པའི་སྤྱིང་བ་ཉལ་པ་
 དང་མ་བྱས་པའི་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། འདིར་ལྷོག་བྱེད་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཞེས་པ་འདྲ་།
 བརྒྱུ་པ་མཐའ་བརྒྱུད་དང་དགག་པ་མཐར་སོང་ཅམ་གྱིས་ཞེ་འདོད་རྗོགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། བྱེད་
 པ་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞིར་རུང་མི་རུང་ལ་སྒྲིམ་ཏེ་གཏོད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཉེས་པ་དུག་
 པ་རེད་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་བྱེད་ལ་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན་བྱེད་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཉལ་སྤྱིང་བ་མཚན་

གཞི་བྱས་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། རྟོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། བྱས་
 པ་ལ་རྟག་པ་ཡོད་པ་འགོག་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་བྱས་པ་སྒྲིམ་རྟག་
 པར་སྒྱུབ་པའི་ལྷོག་བྱུང་དེ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་རྗེས་བྱུང་དངོས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་དངོས་འགལ། མ་བྱུང་ན། དོན་གྱིས་གོ་བས་ཅིག་ཤོས་ལ། །ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་རི་
 ལྟར་ཡིན། །ཞེས་བརྗོད་པས་གསུམ་ཆར་ཁས་བླངས་སོ། །འདོད་ན། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་
 མས་ལྷོག་བྱུང་ཤུགས་ལ་འཇལ་བར་འདོད་པ་སྟོན་མ་བྱུང་བའི་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པས། ལུགས་
 དེ་བཟང་ངན་བརྟགས་དགོས་སོ། །ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་གྱིས་སྒྱུབ་དག་གིས་ལྷོག་བྱུང་བྲན་ལམ་དུ་
 འཕེན་པར་བཤད་པ་ཅམ་གྱིས། རྗེས་བྱུང་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ལྷོག་བྱུང་ཤུགས་
 ལ་འཇལ་བའི་ཚད་མར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མིན་པ་འདི་འང་ཞར་ལ་ཤེས་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་
 རྗེས་བྱུང་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་བསྒྱུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཚད་མར་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །
 རྗེས་བྱུང་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་གྱིས་བསྒྱུབ་བྱ་བྲན་ལམ་དུ་འཕེན་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་
 དེ་ནི་རྟགས་སེམས་གྱི། །རྒྱ་ཡིན་དེ་ལས་དེ་ལྟ་ཡིན། །དངོས་ལ་དེ་སྟེན་རྟགས་ཅན་སྟོ། །ཞེས་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལུང་གི་དོན་ཡང་། བྱོད་གྱིས་ལོག་པར་བཤད་སྤང་སྟེ། །བྲན་པ་ཡང་དག་སྟེ།
 བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་འཇལ་བའི་ཚད་མ་གཉིས་སྟེས་ཟེན་པའི་
 འོག་ཏུ། སྒྱུབ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། གང་རུང་གཅིག་བསྟན་པས་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་དེའི་བྲན་པའི་
 ལམ་དུ་འཕངས་ཏེ་སྟེ་བར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཚད་མ་གཉིས་གྱིས་གང་རུང་ཅིག་
 དངོས་སུ་གཞལ་ན་ཅིག་ཤོས་ཤུགས་ལ་འཇལ་བར་བསྟན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་སྟེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་
 ལྷོག་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མ་སྟེས་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་སྒྱུབ་པའི་དག་བཞོད་ཀྱང་དོན་དུ་མི་རུང་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན། རྗེས་བྱུང་འཇལ་བའི་ཚད་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་ལྷོག་
 བྱུང་ཀྱང་གཞལ་ཟེན་དགོས་པས་ལྷོས་མེད་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རྗེས་སུ་གཞོད་
 པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་བསྟེན་དུ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། གང་ཟག་གཅིག་ལ་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་འཇལ་བའི་ཚད་མ་གཉིས་རིམ་གྱིས་སྟེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཤིན་ཏུ་མཛེས་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། ལྷོ་ཁ་ན་རྟག་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ན། བྱང་ཁ་ན་

འབྲོང་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གང་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་
 འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ན། གང་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་མ་བྱས་པར་ངེས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་
 བའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ། ཟུབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅི་ན། དེ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲ་མ་ལའང་མི་མཚུངས། དེ་ལྟ་ན།
 རྗེས་འགོ་ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟོག་པ་ལའང་གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ་
 ཡིན་དགོས་ན། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པར་ཆང་དགོས་པ་མིན་པར་
 འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ངེས་པར་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་ཆང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡང་། སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར། འབྲེལ་པ་འགྲུབ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་སོ་སོར་རྟགས་པའི་ཚད་མ་
 གཉིས་སོ་སོར་སྟེ་དགོས་ལ། ཚད་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་བསྒྲམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱིས་གང་
 རུང་རེ་རེ་ངེས་པ་ན་ཅིག་གོས་ཀྱང་ངེས་རུས་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཆེ་རྗེས་འགོ་དེ་ཡང་། སྒྲ་མ་
 ལས་ཟུད་པར་ཅན་ཡིན་ལ། ལྟོག་པ་དེ་ཡང་། སྒྲ་མ་ལས་ཟུད་པར་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆེ་ཡང་
 ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་འགོ་ཟུད་པར་ཅན་དེ་ཉིད་སྟོ་ཡལ་དུ་ངེས་པ། སྒྲར་གྱི་
 ལྟོག་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ལྟོག་པའི་
 ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ་ཅིང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་
 ཀྱང་སྤང་བོ་གསུམ་པ་ལ་དོགས་པ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཡང་དག་
 གི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་བཅའ་བ་ན་ཡང་། ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་
 འགལ་མིན་པར་གྲུབ་བོ། །རེ་ཞིག་སྟོས་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་གོ། །དེ་ལྟར་ན། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
 པའི་རིང་ལུགས་དྲི་མ་མེད་པ། ཡུལ་བརྟེན་ལྟར་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་རང་
 བཞིན་ལ་ཟུབ་པར་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱེད་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་
 ལམ་དུ་གྱུར་པ་དེར། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་རུབ་གྱི་རི་བོའི་སྟོ་ལ་ཉེ་བར་
 གྱུར་པའི་ཆོ། སྟོ་གོས་ངན་པའི་སྟེ་བོ་དུ་མའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཁ་རྒྱངས་ཀྱིས་བསྐྱུན་པའི་ལོག་པར་རྟག་
 པའི་སྟོན་སྤང་ནག་པོ་ཕྱོགས་བརྒྱ་ནས་བསྐྱུས་ཏེ་བརྟགས་ན་སྟོང་བོར་གྱུར་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
 པའི་ཆོག་གི་བྱེད་པའི་འཇའ་ཆོན་གསར་པའི་རི་མོ་རྣམ་པར་བཀྲ་བས་སྟོ་གོས་གཞིན་རུ་དག་ལོག་

པར་མག་རུས་ཤིང་། ང་རྒྱལ་དང་ཕྱག་དོག་གི་འབྲུག་སྒྲུ་མི་བཟད་པས་རང་གཞན་གྱི་དག་ཅུའི་
 ལྷ་གྲུ་འཛོམས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཆོས་ལྷར་བཅོས་པའི་ཆོས་མིན་གྱི་སྒྲེགས་བམ་དུ་མའི་ཐིགས་པ་
 རགས་པས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྒྱེད་ཚལ་བཟང་པོ་སྒྱུར་དུ་ལྷག་མ་མེད་པར་བྱེད་པ་འདི་
 ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ཤིང་དབྱུད་ནས་བདུད་རིགས་ཀྱི་སྒྲེགས་ལ་དྲག་ཅིང་རམ་པའི་ལྷག་པའི་
 ལྷ་མཐུ་ལྷན་གྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་ང་རོ་མཐོན་པོས་རིགས་ཤིང་གྲོལ་བར་སྒྲུབ་པའི་
 རིག་སྒྲགས་རྟག་ཏུ་སྒྲོག་པར་རུས་པའི་མཐུ་ཐོབ་པར་དེ་དག་ལ་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་བར་མི་རིགས་
 ལོ། །ཞེས་བདག་ནི་ཐལ་མོ་སྒྲེགས་བརྒྱར་སྒྱུར་ཏེ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །

གཞུང་ལུགས་ཉིན་མོའི་མགོན་གྱིས་རྒྱུང་སྤངས་པའི། རང་བཟོའི་བསྟན་འཛིན་ནག་པོའི་
 ཐུན་མཚམས་སུ། །ལོག་རྟོག་འདབ་བརྒྱའི་སྒྲུབས་སུ་བཅིངས་མཐོང་ནས། །གྲགས་པའི་རིང་
 ལུགས་ཉིན་བྱེད་དེང་འདིར་ཤར། །

གསུམ་(གཉིས་)པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
 རྟགས་སུ་བཟུང་བའི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་། སྒྱུར་བའི་ངག་འགོད་ཚུལ་ལ་ལོག་
 རྟོག་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེང་སང་འདི་ན། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར། བྱས་པ་སྒྲུ་མི་
 རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཞོན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཤིང་། བྱས་པ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་
 སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ལྷར་སྒྲུང་དུ་འགྱུར་བའི་སྐབས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་སྒྲུའོ། །རེ་ཞིག་
 ཅོད་པ་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱས་པ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུས་པ་ལ་
 འགལ་བ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་བྱེ་ནས་ཤེས་དགོས་ཏེ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ལྷར་
 སྒྲུང་དུ་འགྱུར་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པ་ནི་མི་འཐད་དོ། །སྒྲུབ་པར་མི་ཤེས་པའི་ངོར། དེ་དེ་སྒྲུབ་
 ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་མི་ཤེས་པའི་རྟོལ་བས།
 སྒྲུབ་པར་ངེས་ཤིང་སྒྲུ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཆོམ་ཅན་གྱི་ངོར། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཆོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱས་པས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྷ་བུའི་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་
 གྲུབ་ཀྱང་སྒྲར་རྟོལ་གྱིས་མི་ཤེས་ན་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་མཐོང་

དོན་རབ་གསལ་བྱེད། ཅེས་དང་། དོན་ཡོད་ཤེས་ལ་ལྟོས་བཅས་ཡིན། ཁེས་སོ། ཅི་སྟེ།
 བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྙམ་པ་དང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྐབས་སྐབས་སུ་
 བབ་པའི་ཆོལ་བའི་ངོར་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་དུ། སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྟག་སྙམ་པ་དང་ཡིན་
 གི་མཆོན་གཞི་བཟུང་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེར་ཡང་མ་ཟད། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟག་སྙམ་པ་དང་ཡིན་པ་
 ཡིན་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྙམ་པ་ལྟར་སྐབས་པའི་ལས་ལེན་དགོས་པས། གཏན་ཆོག་སྙམ་པ་དང་ཡིན་པ་
 འགྱུར་བའི་སྐབས་མི་སྤྱོད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མཚུངས་སོ་ཤིང་། འོ་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་
 སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྙམ་པ་ལྟར་སྐབས་པའི་ལས་ལེན་དགོས་ཤིང་དེའི་ཚུལ་གསུམ་
 མི་ཤེས་པའི་ཆོལ་བའི་ངོར་དེ་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྙམ་པ་ལྟར་སྐབས་པའི་བྱིར། མ་ཁྱུང་ན། སྐྱེ་
 རྟག་པར་སྐབས་པའི་གཏན་ཆོག་སྙམ་པ་ལྟར་སྐབས་པའི་ལས་ལེན་དགོས་པ་ཆོས་ཅན་སྙམ་པ་
 སོ། །དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟག་སྙམ་པ་དང་ཡིན་པ་ཀྱང་། གཏན་ཆོག་སྙམ་པ་ལྟར་སྐབས་པའི་ལས་ལེན་མི་དགོས་ཏེ།
 དཔེར་ན། བྱས་པས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་བྱི་ཆོལ་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་
 ཆོལ་བ་མིན་ཀྱང་། མ་བབ་པའི་ཆོལ་བ་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། དེ་
 ཆོས་ཅན། བྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ཤེས་པར་ཐལ། བྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 བབ་པའི་ཆོལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱིས་དེར། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ལྟོས་གཞི་སོ་
 སའི་སྟེང་དུ་སྟོན་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་སྐབས་སུ་མ་བབ་ན། བྱིས་དེར་བྱས་པ་སྐྱེ་
 རྟག་པར་སྐབས་པའི་གཏན་ཆོག་སྙམ་པ་དང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
 སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྟག་སྙམ་པ་དང་ཡིན་པ་ཀྱང་ཐལ། བྱིས་ཀྱི་རྟག་སྙམ་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་
 ཚུལ་གསུམ་ཆད་པའི་བྱིར། མ་ཁྱུང་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྙམ་པ་ལྟར་སྐབས་པའི་
 ཐལ། བྱིས་ཀྱིས་དེ་མ་ཆད་པའི་བྱིར། གསུམ་ཆད་དངོས་འགལ་ཞིན། འདི་འདྲ་འདི་ནི་རྩལ་
 སྤྱི་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས། རིགས་པའི་གནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་མོད། འོ་ན་ཀྱང་འདི་མི་བཟོད་
 ན། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟག་སྙམ་པ་དང་ཡིན་པ་ཀྱང་ལས་སྤངས་པས་ཆོག་མོད། རིགས་པ་
 འདི་དབང་བཅོན་པར་བྱེད་ན་རྣམ་པར་བཞག་པ་དུ་མ་ཞིག་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་
 པ་དེ་ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་སྒོ་གཉིས་ལས་གང་ཡིན། རྟག་པ་དང་རྟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིས་

ལས་གང་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བརྟགས་ན་འཛིག་ཅིང་། སྒྲིམ་བུ་བྱོད་ལ་ལག་པ་དང་མིག་གཉིས་ལས་ལྟག་པ་ཡོད་ན་མདོན་སུམ་དང་འགལ། མེད་ན་བྱོད་ཀྱི་ལག་པ་ཙམ་དང་མིག་ཙམ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་བརྟགས་ན་འཛིག་གོ། །དེས་ན་དོན་ལ་གནས་པ་ནི། སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་ཚོལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ཤེས་པ་གཅིག་དང་མི་ཤེས་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དོར་ནི། བྱས་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་ཞིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དེའི་དོར། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱལ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་སྒྲིམ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་ཚོལ་བས། བརྗོད་བའམ་ཡང་ན་ཕྱི་ཚོལ་ཤེས་རབ་སྒྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་མ་ཐག་ཏུ་ཚུལ་གསུམ་བྲན་པའི་སྒོ་སྒྲུ་ཞིང་། དེ་ལས་དངོས་སུ་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཚོལ་བ་གཉིས་པ་དེ་ལ། དེ་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་དོན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཚོལ་བ་དེ་ཚུལ་གསུམ་ཀ་མ་ཤེས་སམ་ཕྱོགས་ཚོས་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ན་ནི། དེའི་དོར་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་སོང་བས་ཐོག་མར་སྒྲིམ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡང་དག་འགོད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱོགས་ཚོས་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད། ཕྱོགས་ཚོས་ཤེས་ཤིང་བྱལ་འབྲེལ་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། དེའི་དོར་བྱས་པ་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལས་མ་འདས་པས། བྱལ་འབྲེལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས། བྱལ་འབྲེལ་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ངེས་པའི་ཆོ། སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཚོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས། དེའི་ཆོ་རྟགས་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཆོ་བྱས་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ན། རྣམ་དབྱེ་ཆགས་པར་འགྱུར་གྱི། རྣམ་དབྱེ་གང་ཡང་མེད་པར་བྱས་པ་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ཅུང་ཟད་སྒྲུབ་པར་རུས་སུ་རྒྱུག་ཀྱང་། རྟོག་གའི་གོ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཆགས་པའི་གཏམ་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་སྒྱུར་དག་འགོད་ཚུལ་ལ་དབྱུང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་སུན་སྒྱུར་བ་དང་། རང་གི་འདོད་པ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེང་སང་རིགས་པ་སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་ཞལ་འཆམ་པར། སྒྲུར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་སྐབས་བབ་ཀྱི་ཚོལ་བ་དེ་ལ་སྒྲིམ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་སྒྲིམ་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་

108

ལས། ཡན་ལག་ལྔ་ལས་དམ་བཅའ་དང་། ཉིར་སྒྲུབ་མཁུག་སྒྲུབ་གསུམ་པོ་ལྟག་ ཁེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འདི་སྒྲུམ་དུ་ཡན་ལྟོན་པར་དོགས་ཏེ། ཅི་སྟེ། ཁོ་བོ་ཅག་གིས། སྒྲ་ཆོས་
ཅན་མི་རྟག་སྟེ། ཞེས་དམ་བཅའ་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འདོད་ལ། སྐབ་
བྱེད་ནི་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་དོ་སྒྲུམ་ན། འདི་ཡང་ཕྱོགས་ཆོག་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་
འདོད་པ་འགོག་པའི་གཞུང་དང་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས། གང་བཀག་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་
གསལ་བས་དེ་བཤད་ན། དེ་ཡང་། རིག་པ་ཅན་པས། དཔྱོད་པ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོར། སྒྲ་
ནི་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ལུམ་པ་བྱས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་
འགོད་ལ། འདི་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ལས། དང་པོ་ནི་དམ་བཅའི་ཡན་ལག་དང་། ལྔ་པ་ནི་མཁུག་
སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། མཁུག་སྒྲུབ་འདི་ནི་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པས། སྐབ་བྱེད་ཀྱི་
ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་ཤེས་ཆུང་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ཕྱོགས་ཆོག་སྐབ་བྱེད་ཡིན་པ་འགོག་
པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱང་། མཁུག་སྒྲུབ་ལ་རྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པ་གཙོ་བོར་མཛད་པ་མིན་གྱི།
དང་པོ་དམ་བཅའ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པ་ལ་རིགས་པས་མི་འཐད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །
འདི་ལ་བྱོད་ལྟར་ན་རིག་པ་ཅན་པས། སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འདོད་དོ་ཞེས་པའི་ཡན་ཅིའི་
ཕྱིར་སྟོན་པར་མི་རུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་མཁུག་སྒྲུབ་ནི་སྐབ་ངག་གི་ཡན་ལག་
ཏུ་སྒྲོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཇགས་པ་ཐོགས་མེད་སོགས་ཀྱང་བཞེད་མོད། སྐབ་བྱེད་དུ་
མི་བཞེད་པས། དཔལ་ལྷན་གྲགས་པའི་ཞབས་ཀྱིས་དེ་འགོག་པར་མི་མཛད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ།
བྱེད་ཅག་ཀྱང་དམ་བཅའ་པ་སྒྲུབ་ངག་གི་སྐབས་སུ་མི་བཛོད་ཀ་མེད་ན། མཁུག་སྒྲུབ་དུ་སྒྲུབ་པར་
མཛོད་ཅིག་དང་། དཔལ་ལྷན་གྲགས་པའི་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་བ་ཤས་ཆུང་དོ། །དེ་
ལྟར་ན་རྒྱལ་གསུམ་ཤེས་ཤིང་མ་དྲན་པའི་སྐབས་བབ་ཀྱི་རྒྱལ་བ་དེ་ལ། སྒྲུབ་པ་དེ་ལྟར་འགོད་
པར་འདོད་པ་ལ་ནི། དམ་བཅའ་ལྟག་པ་དང་བྱབ་པ་མ་ཆང་བའི་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་སྒྲོག་དམ་
པོ་ལས་མི་གྲོལ་ལོ། །སྐབ་ངག་གཅིག་ཀྱང་འདོད་པ་དག་གི་དོར་ནི་ནང་འགལ་བའང་འདི་ལྟ་སྟེ།
སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་ངག་འདི་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་
སྐབ་ངག་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་སྒྲར་རྒྱལ་རང་གི་ཆད་མས་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱི་རྒྱལ་

གསུམ་གང་རུང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ལ་ལྷག་ཆད་མེད་པར་སྟོན་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག །
 རང་འབྲས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དུན་པའི་དུན་ཤེས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ཅིང་། བརྒྱད་པས་རང་
 འབྲས་དེ་སྐབས་ཏྲགས་ཅན་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་སྤངས་སོ། །དེ་ལྟར་
 བ། བྱེད་ཅག་གིས་སྐབས་པའི་དག་ཡང་དག་འགོད་པའི་སྐབས་དེ་གང་ན་ཡོད་སྟོན་ཅིག །གང་
 ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གསུངས་པའི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་པོར་ནས་མ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་
 འབད་པས་སྐབས་པའི་དང་སང་གི་རྟོག་གི་བ་འདི་དག་གི་སྒྲིང་ལ་གདོན་གྱི་བྱེད་པར་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་
 ཞུགས་ཞེས་བརྟག་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་སྒྱུར་བ་ནི་ལྟར་འགོད་པའི་ཚུལ་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། གྲངས་
 ཅན་ལྟ་བུ་སྐྱོད་ཏྲག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པ་ལ། དང་པོ་ནས་ཚོལ་བ་དེའི་བསམ་པ་མི་ཤེས་
 པས། ཐལ་འགྱུར་དང་སྒྱུར་བའི་དག་གང་འགོད་དགོས་བརྟག་པའི་ཕྱིར། ཐོག་མར་སྐྱ་ཆོས་ཅན་
 མི་ཏྲག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། དེ་ལ་ཕྱི་ཚོལ་བ་ན་རེ། སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཅི་ཡིན། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེན། དེ་ལ་ཐོག་མར་ཕྱོགས་ཆོས་
 སྐབས་དགོས་ཏེ། ཅ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་དོར་མི་འདོད་པའི་ཆོས་ཐལ་བར་འཕེན་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་འཇུག་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་དང་པོར་འཛོག་པའི་ཤེས་
 བྱེད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་། སྐྱ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པར་ནི་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་
 གང་ཅུང་ཟད་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་ན་བྱས་པས་བྱབ། དཔེར་ན་རྩ་བུ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་
 ལས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་པས། སྐྱ་བྱས་པར་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་སྐྱ་བྱས་པར་ངེས་ཤིང་ད་དུང་
 ཏྲག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པ་དེ་ལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་པའོ། །དེའི་ཆོད་ཏྲགས་ནི་ཁས་སྤངས། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྤངས་
 དང་ཆད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པས་ཕྱི་ཚོལ་བ་ན་རེ། བྱབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་
 ཞེས་འདྲི་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱ་ཚོལ་གྱི་བྱབ་པ་གཉིས་སྐབས་དགོས་པར་སྒྲུང་སྟེ། སྐར་མི་ཏྲག་
 སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བརྟན་པའི་རྗེས་འགྲོའི་བྱབ་པ་དང་། ཕྱིས་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་
 བརྟན་པའི་ཕྱོག་པའི་བྱབ་པ་གཉིས་སྐབས་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་ཚུལ་ཡང་བྱབ་པའི་ཅ་བ་འབྲེལ་

བ་ཡིན་པས་ཐོག་མར་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་དགོས་ལ། དེ་སྐྱབ་པ་ཡང་། རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོན་གྱུ་བ་པ་ལ་
 རག་ལས་པས། དེ་གཉིས་སྐྱབ་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་། སྐྱེལ་ས་མི་རྟག་པར་དེས་སྐྱབ་པའི་ཆོས།
 ལུས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གྱུ་བ་པར་བྱ་དགོས་པས། ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་
 མཚན་གཞི་ལུས་པ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ། མི་རྟག་པ་དེས་པར་བྱེད་ལ། དེས་ནི་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་
 རྗེས་སུ་འགོ་བའི་རྗེས་འགོ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྗོན་པའི་ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་། རྟག་
 པའི་མཚན་གཞི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་དེས་པར་བྱ་དགོས་པས། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་
 གཏན་ཆོག་ལ་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །དེས་རྟག་པ་བྱས་པ་ལས་ལོག་པའི་ལྗོན་པ་སྐྱབ་པས་དེའི་ཆོ་
 བོ། བྱི་རྒྱལ་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་ལྟོས་གཞི་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་
 ལྟར་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྦྱོར་ངག་དེ་ཡང་། སྦྱོར་བའི་དམ་བཅའ་ཡིན་ཅིང་སྦྱོར་ངག་ཡང་དག་
 འདྲན་བྱེད་ཅམ་ཡིན་གྱི། སྐྱེལ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་ལུས་ཀྱི་སྦྱོར་ངག་དངོས་མིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་རྒྱལ་
 བས་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་པས་རྟགས་དེ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ལུས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། བང་གི་
 ཡན་ལག་ལུས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་དག་ལ་ཡང་དག་གནས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐལ་ངག་
 བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་དམ་བཅའ་ཅམ་མམ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
 འདྲན་བྱེད་ཅམ་ཡིན་གྱི། ལོག་རྟོག་བསྐྱོག་ལུས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་ན།
 རྒྱལ་བ་བྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་པའི་བྱིར་དང་། འདོད་པ་བརྗོད་ནས་མི་འདོད་སྐྱབ། །སྐྱབ་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་གསུམ་ལུན། །ཞེས་ལྗོན་དོན་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱབ་པ་རྒྱལ་བ་
 དེའི་ཆོད་མས་གྱུ་བ་པ་གཅིག་དགོས་པར་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཚུལ་གསུམ་ཆོད་མས་ཤེས་པ་
 དེ་ལ། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་རང་རྒྱུད་ཡང་དག་འགོད་པར་བྱེད་དེ།
 དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཐལ་འགྱུར་ནི། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན།
 སྐྱེལ་ཡང་རྟག་པར་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་འཕེན་པར་བྱེད་ལ། དེའི་ཆོ་ལོག་རྟོག་རགས་པ་
 དེ་ལོག་ནས་སྐྱེལ་མི་རྟག་ཐེ་ཆོམ་དུ་འགྱུར་ལ། དེའི་དོར་གཏན་ཆོག་ཐེ་ཆོམ་ལ་བརྗོད་བྱིར། །
 ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཐལ་བ་དེས་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་འདི་ལྟར་འགོད་དེ། གང་
 བྱས་པ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ། དཔེར་ན་ལུས་པ་བཞིན་སྐྱེལ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་བཀོད་

བས་ཚུལ་གསུམ་དྲན་པའི་དྲན་སྒོ་དང་། དེ་ལས་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་སྒྲེ་བར་བྱས་པ་
 ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ལ་དྲན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། །དེ་ཉིད་ཆོག་ལ་ཡང་དག་གནས། །ཞེས་
 འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཆོལ་བ་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཤིང་ཕྱོགས་ཆོས་མི་ཤེས་པ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་
 སྐྱབ་ནས་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དེ་འཕེན་བར་བྱེད་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཤེས་ཤིང་འབྲེལ་བ་མི་ཤེས་
 པ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་མི་དགོས་ཀྱི་གཞན་སྒྲུ་མ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་ཅི་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གསུམ་
 ཤེས་པའི་ཕྱི་ཆོལ་བ་དེའི་དོར། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པས་རྗེས་
 དཔག་སྒྲེ་བྱས་པར་ཕྱོང་བས་འགྲུབ་པོ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་སྤྱིད་མོད། དེར་མ་ཟད། ཚུལ་གསུམ་དྲན་
 རུང་དུ་འདུག་ཅིང་ཁར་འབྲེན་པའི་ཕྱི་ཆོལ་དེ་ལ་སྒྲར་ཆོལ་གྱིས། དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་རྟག་ཞེས་བརྗོད་
 བས་རྟོགས་པ་སྒྲེ་བ་ཅིག་འོང་བར་ཕྱོང་བས་འགྲུབ་པར་སྒྲུང་ཡང་། དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་སྒྲོན་ཆགས་
 པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡུལ་བསྟན་མེད་པར་ནི། །གཏན་ཆོག་སྤྱི་ཡུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཡུལ་
 བསྟན་པ་དག་ཉིད་ལས་ནི། །བྱས་པ་གྲུབ་པར་འདོད་ཅིན། །བྱབ་སྒྲོན་ཅན་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་། །
 སྒྲ་ནི་བྱས་ཡིན་འདི་འདྲ་ཀྱན། །མི་རྟག་ཅེས་ནི་བརྗོད་པས་ཀྱང་། །དོན་གྱིས་དེ་ནི་འཛིག་སྒོར་
 འགྱུར། །ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཞེས་པའི་དག་
 དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་བརྗོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་
 བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉེས་པ་འདི་ཡང་འདུག་
 པར་འགྱུར་རོ། །བཤད་མ་ཐག་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ཚུལ་གོ་རིམས་དེ་ལྟར་
 བཤད་པའི་མང་པོ་པ་དེ་དག་ཀྱང་། ཆོལ་བ་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཆེས་ལྷོག་གྱུར་གྱི་དོན་
 སྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། ལྷོག་གྱུར་གྱི་དོན་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ངེས་ཏེ། ལྷན་པོ་གནག་
 རི་མོས་ཀྱང་། དུ་བ་མཐོང་བའི་མོད་ལ་གཞི་དེར་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་ཤེས་པ་སྒྲེ་
 བར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན། ཚུལ་གསུམ་དང་དེའི་ལྷོས་གཞི་གསུམ་དང་།
 དེ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་དང་། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་གཞི་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་རྣམས་ཅུང་ཟད་སྒྲོས་པ་ལྟ་བུའི་དག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འདི་ནི། གནས་འདི་དག་
 གངས་ཅན་གྱི་ལྷོངས་ཀྱི་རྟོག་གི་བར་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ངན་རྟོག་གིས། ཆོད་དུས་ཀྱི་འོ་མ་བཞིན་

ཆེས་ཆེར་བསྐྱད་ནས་གྲགས་པའི་ཞབས་ཀྱི་དགོངས་པའི་ཆ་ཤས་ཙམ་ཡང་མེད་པར་མཐོང་ནས་
ཚད་མར་གྱུར་པའི་གཞུང་འབྲེལ་དཔང་པོར་བྱས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་གསལ་པའི་ངག་གིས་ཞིབ་མོར་
བཤད་པ་ཡིན་པས། བསྐྱོག་པར་བཤད་པ་དང་། རྩོམ་པར་བཤད་པ་དང་། ཉ་ཅང་བཤད་
ཆེས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་མི་བསམ་ཞིང་། སློ་གསལ་ཞིང་ཡིད་གཞུངས་པའི་སྐྱེ་བོ་དག་གིས་
བསྐྱགས་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་གྱུ་བཅིང་། མཁས་བརྙམས་དགའ་བ་སྐྱེད་པའི་གཏམ་ཏུ་བ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་དང་དེའི་ངེས་བྱེད་དང་། །ལྟོས་གཞི་གསུམ་དང་སྒྱུར་
ངག་འགོད་ཚུལ་སོགས། །དེང་སང་འདི་ན་ལོག་པར་བཤད་མཐོང་ཞིང་། །མི་གསལ་སློ་ཙན་སྐྱེ་
བོ་རྟོགས་དོན་དུ། །ཅུང་ཟད་རྩོམ་པའི་ངག་གིས་ཞིབ་མོར་བཤད། །རི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་དེ་
ཀུན། །ཅུང་དུའི་ངག་གིས་མདོར་བསྟུན། །དེ་ཡིས་དོན་གང་སྒྲུབ་པ་ལ། །ཚུལ་གསུམ་ཆང་ཕྱིར་
རྟགས་ཡིན་གྱི། །རྟགས་དེ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་དང་། །བྱུང་བའང་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེས། །
རྟགས་བྱུང་པར་ཚུན་འཆོལ་བ་གང་། །འདི་འདྲ་རིགས་པའི་གཞུང་ན་མེད། །འབྲེལ་བ་ངེས་
ནས་རྗེས་འགོ་དང་། །ལྟོག་པ་ངེས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས། །མཆན་མཆན་གོ་རིམས་བསྐྱོག་སྟེ་སྒྲུ། །
འདི་ཡང་གྲགས་པའི་གཞུང་ན་མེད། །ལྟོས་གཞི་གསུམ་དང་ཚུལ་གསུམ་པོ། །རི་སྐྱེད་སློ་ཡི་ཆོས་
མིན་ན། །མཐོང་དང་རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་པའི། །གཞུང་གིས་ཅི་ཞིག་བསྟན་པ་སྒྲོས། །ཕྱོགས་
གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་གྱུར་ན། །བྱུང་པའི་ཚུལ་གང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །བྱས་ཀུན་འཇིག་པར་
ངེས་གྱུར་ཅིང་། །སྒྲ་ཡང་བྱས་པར་ངེས་གྱུར་ན། །ཁོ་ལ་བས་མ་གྱུ་བ་དོན་གང་ཞིག །སྒྲུབ་ཕྱིར་
བྱས་པའི་གཏན་ཆོགས་འགོད། །དམ་བཅའ་ཆོག་གིས་ཟིན་བརྗོད་པའི། །ཡང་དག་རྟགས་ཀྱི་
སྒྱུར་བ་གང་། །ཁས་ལེན་རྟོག་གའི་གཞུང་འདི་ནི། །ཕྱོགས་གྲང་གྲགས་པའི་གཞུང་ལས་ཀྣལ། །
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གསུམ་པ་མཆན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་།
རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། །ཁོ་བོའི་རྟོག་པ་ལ་འདི་ལྟར་སྤངས་སྟེ། མཆན་ཉིད་དེ་དང་ལྟན་པའི་གཏན་
ཆོགས་ལ་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་བསྟུས་ཏེ། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་པ་དང་། དོན་དང་ཐ་

སྒྲིབ་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲིབ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དང་པོ་བཤའ་མ་སྒྲུབ་གོང་དུ་ཐ་སྒྲིབ་
 འདོགས་རུང་གི་ཐ་སྒྲིབ་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་པ་དང་། བྱིས་ཐ་སྒྲིབ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཐ་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཟིན་གྱི་ཐ་
 སྒྲིབ་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་དོན་དང་ཐ་སྒྲིབ་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་པ་ལ་དངོས་པོ་
 ལྷོ་བས་ཤུགས་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་སུ་འདུས། དང་
 པོ་ལ། སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲིབ་དང་དགག་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲིབ་སུ་འདུས། གཉིས་པ་
 དགག་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲིབ་ལ། གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་སྒྲིབ་རུང་ལ་མེད་ངེས་གྱི་ཐ་སྒྲིབ་
 སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲིབ་ལ། གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་སྒྲིབ་དུ་མི་རུང་བ་ཡོད་ངེས་གྱི་ཐ་
 སྒྲིབ་འགོག་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲིབ་སུ་འདུས་སོ། །དེ་ལྟར་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་།
 འབྲེལ་བ་ལ། ཐ་སྒྲིབ་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས། དང་པོ་ལ། ཐ་
 སྒྲིབ་བྱར་རུང་གི་འབྲེལ་བ་དང་། ཐ་སྒྲིབ་བྱས་ཟིན་གྱི་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །དང་པོ་ནི།
 དོན་ཐམས་ཅད་དང་། རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་རྒྱས་བརྗོད་རུང་གི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དོན་
 བྱེད་རྒྱས་པ་དང་། དངོས་པོའི་ཐ་སྒྲིབ་གྱི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གྲགས་
 པའི་རྟགས་དང་། ཐ་སྒྲིབ་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་གྱི་རྟགས་རྣམས་བཞག་གོ། །གཉིས་པ་དོན་སྒྲུབ་གྱི་
 འབྲེལ་བ་ལའང་། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་དང་། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
 དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་དངོས་དང་། དངོས་འབྲེལ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་ལྷོག་འབྲེལ་གཉིས་སམ།
 ཡང་ན་རྒྱ་འབྲས་གྱི་རྗེས་འགྱུར་འབྲེལ་བ་དང་། ལྷོག་པའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་དང་།
 དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་མི་སྒྲིབ་བ་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་ལའང་། རྗེས་འགྱུར་འབྲེལ་བ་དང་། ལྷོག་པའི་འབྲེལ་བ་
 གཉིས། དང་པོ་ལས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། གཉིས་པ་ལ། སྒྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ལྷོག་འབྲེལ་
 དང་། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་བྱའི་ལྷོག་འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལས། བྱེ་བྱེད་མ་
 དམིགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ། །དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ།
 འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲིབ་ཡང་དག་རྣམས་བཞག་གོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས།

མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
རྣམས་བཤད་པ་དང་། རོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་རྣམས་བཤད་
པའོ། །

དང་པོ་ལ། ཐ་སྙད་སྐྱར་རུང་གི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་དང་། ཐ་སྙད་བྱས་ཟིན་གྱི་ཐ་
སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ།

དང་པོ་ནི། ཁྱེད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཚུལ་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་སྟེང་དུ། དེ་སྐྱབ་གྱི་
བསྐྱབ་བའི་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་བྱེད་ཚུལ་དེའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ།
གཉིས་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཚུལ་ཅན། སྐྱབ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་དང་། རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཚུལ་ཅན། དངོས་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། རྟོག་ཡུལ་ན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཡང་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི་རོན་ཅུང་བྱང་གྱང་
མི་འབྱུང་སྟེ། ཚུལ་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་རི་བོང་ཅན་དང་། རོན་བྱེད་རྒྱས་པར་ངེས་པ་ན་བསྐྱབ་བའི་
ཚུལ་གྱི་རོན་དེ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གྱང་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
བཞག་པ་མི་རྒྱས་ཏེ། རྟགས་དེ་དག་གིས་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་དེ་དག་ །སྐྱེས་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་
བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལས་ལྷགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་བོང་ཅན་ལ་སྐྱབ་ཞེས་
དང་རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་དངོས་པོ་ཞེས་པའི་བརྡའ་འདོགས་པ་སྐྱེས་བའི་བརྗོད་འདོད་ཁོ་ན་ལ་རག་
ལས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་སོགས་དང་འདི་མི་འདྲ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་
ལྟ་བུ་ནི། འདོད་པས་བྱས་པ་མིན་གྱི་ཡེ་གདོད་མ་ནས་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་འོངས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་བོད་གང་དག་ །སྟོ་སྟེར་བ་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་
རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
འདོད་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་སྟེར་བ་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། སྐྱེས་
བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅུ་མ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་ལྷགས་པ་མ་ཡིན་པའི་

བྱིར། དེ་ལ་དངོས་པོ་མིན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་བྱར་རུང་པའི་བྱིར་ཏེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །
 དེས་ན་འདི་ནི་གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་རྟོགས་ཏེ། དེའི་དོན་ལྟོག་གང་ཡོད་པ་དེ་
 དག་འདི་ལའང་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་ཏུ་བྱར་རུང་མིན་པ་དེ་
 གྲགས་པས་བསལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། སྒྲ་ནི་བརྟའ་ལ་རྟེན་པ་ཅན། །དེ་ཡང་
 འདོད་ཅམ་བརྟེན་པ་ཡིན། །སྒྲ་ཡིས་གྲུབ་པ་མ་གྲུབ་མིན། །དེ་ལྟར་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་གསུངས། །
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞུང་གི་དོན་མཐའ་དག་འདི་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་བྱིར། གྲགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་དང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་ཀྱང་བསམ་
 པར་མི་བྱ་སྟེ། རི་རྒྱད་དུ། དེས་ནི་དངོས་རྣམས་ཡོད་མེད་པའི། །རྗེས་སུ་འཇུག་ཅན་རྗེས་
 དཔག་ལས། །ཐ་དད་དེ་དབང་མི་འཇུག་པ། །དེ་འདོད་ལས་སྐྱེས་ཡིན་ཞེས་བསྟན། །ཞེས་
 གཞོད་ཡུལ་དང་བསྐྱབ་བྱ་འགལ་བར་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་གང་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཐམས་
 ཅད་སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཏུ་བྱར་རུང་བ་དེ་ཡང་། དང་པོ་བརྟའ་འདོགས་པའི་ཆོ། དོན་གང་ལ་
 སྐྱར་ཡང་རུང་བ་ཅམ་ཡིན་མོད། བྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོ་ནི། རི་བོང་ཅན་ལྟ་བུ་དོན་ཉི་ཆོ་བ་ཁོ་ན་ལ་
 འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་ཐམས་ཅད་འཆོལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། རྟོག་སྟོག་གལ་
 དང་མི་ལྟན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགའ་ཞིག་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་མིན་པར་སྐྱབ་པའང་མེད་
 པར་འགྱུར་རོ། །དེ་རྒྱད་དུ། མིང་དུ་གདགས་པ་མ་མཛད་ན། །འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྔོངས་
 པར་འགྱུར། །དེ་བས་སྔོངས་པ་བསྒྲུག་པའི་བྱིར། །མགོན་པོས་མིང་དུ་གདག་པ་མཛད། །ཅེས་
 གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོ། སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན། བསིལ་ཟེར་
 ཅན་རང་མཚན་ནམ། དེའི་དོན་སྟོག་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དང་། བརྟའ་དུས་སུ་ནམ་མཁའ་
 ལའང་། དངོས་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་མོད། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོ་དེ་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན།
 དོན་བྱེད་རུས་པ་རང་མཚན་ནམ་དེའི་དོན་སྟོག་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་བྱིར་ན། ལྟོ་ལྟོར་བ་
 དངོས་པོར་སྐྱབ་པ་ལ་དོན་བྱེད་རུས་པ་དང་། རི་བོང་ཅན་སྒྲ་བར་བསྐྱབ་པ་ལ་བསིལ་ཟེར་ཅན་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སོ་གེས་བརྗོད་ཀྱང་འགལ་བ་
 ཆེར་མེད་ལ། ཡང་ན་འདི་ཐ་སྙད་བྱས་ཟེན་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ་ཤེས་བྱ་བ་འདི་ལྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །རི་བོང་ཅན་སྒྲ་བ་མིན་པ་
དེ་གྲགས་པས་ལ་དུ་བཤད་པས་ཀྱང་འདི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞུར་ལ་འདི་སྐད་བཤད་པ་བྱ་སྟེ། གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། མཚན་
གཞི། རྟགས་གསུམ་ལས་གང་ཡིན་དཔུང་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་
ཞིག །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ཡིན་ན། ཚུར་མཐོང་གི་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཚད་
མས་གཞལ་བྱ་མིན་ཞིང་། སྒྲེས་ལུང་བརྗོད་འདོད་ཅམ་གྱིས་གྲུབ་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སྒྲེས་
ལུང་འདོད་དང་རྗེས་འབྲེལ་བ། །འདོད་སྒྲུབ་བརྗོད་བྱ་ཉིད་དོན་ལ། །བཀག་མེད་ཕྱིར་ན་གཞོད་
མེད་དག །ཞེས་དང་། འདོད་པས་འཇུག་ཕྱིར་དགག་མེད་པ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྒྲ་ཡི་སྒྲུབ་
པ་མ་གྲུབ་མིན། །ཞེས་སོ། །རི་བོང་ཅན་སོགས་སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བརྗོད་རུང་ཡིན་པ་དེ་ཚུར་
མཐོང་གི་དངོས་སྟོབས་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་སྟེ། སྒྲ་དོན་ལ་དབང་འཇུག་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་དེ་འདྲ་
དེ། ཚུར་མཐོང་གིས་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པར་བཤད་ཅིང་། ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་བརྗོད་པ་
ལ། །རྗེས་དཔག་མེད་པར་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་
རྗེས་དཔག་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་གྲགས་པས་གྲུབ་པ་དང་། ཚུལ་
གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་
ཞེས་ཟེར་མོད། དེ་ཅམ་གྱིས་རྟགས་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་དབྱེ་མི་རུས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་
བསྟན་པ་ཡི། །ཕྱིར་ན་ཐ་དད་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་གཞོད་ཡུལ་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་པར་
དབྱེ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲགས་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཀའམ་གང་རུང་
དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། རིགས་
པའི་དབང་ལྷག་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་ནི། རི་བོང་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲིལ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲེས་
དངོས་སུ་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རི་བོང་
ཅན་རང་མཚན་ཆོས་ཅན། དེས་ཞེས་པར་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། རྟག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་
ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་ལ། རིགས་གཏེར་ལས། འཆད་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་མོད་ཀྱི། །
འཇུག་པའི་ཆོན་དབྱེ་བ་མེད། །ཅིས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་གང་རྟག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ན།

རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་རྒྱ་ས་བརྗོད་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་ག་ཡུར་བཞིན་ནོ། །རི་བོང་ཅན་ཡང་
 རྟོག་པའི་ཡུལ་ན་ཡོད་ཅེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །དེ་རྒྱུད་དུ། ག་ཡུར་དང་ནི་དཔུལ་
 སོགས་ལ། །རྒྱ་བའི་རྒྱ་ནི་གཞན་དུ་གྲགས། །དེ་ནི་དཔེར་བྱས་རི་བོང་ཅན། །རྒྱ་བར་རྒྱབ་
 པ་ཐུན་མོང་རྟགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་དེའི་མཆོན་ནི་དེ་ཆང་བའི་ཚུལ་ཡང་།
 རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་རྒྱའི་བརྗོད་རུང་ཡིན་པ་དེ། གྲགས་པ་མཆོན་ནི་པ། རྒྱེས་བུའི་རྣམ་
 རྟོག་གཏིང་ཚུགས་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་མིན་པ་ལ། གྲགས་པ་བཏགས་པ་བ། རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བ་
 ཞེས་པའི་རྒྱ་ས་བརྗོད་རུང་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྒྱུད་དུ་ཡང་། ཐ་སྙད་ལས་ནི་རྒྱེས་པ་ཡི། །
 ཆོས་དེ་གྲགས་པའི་རྒྱ་ཡིས་བརྗོད། །ཅེས་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་རྒྱ་ས་བརྗོད་རུང་སྟེ། ཡུལ་
 གྱི་གྲགས་པ་བཏགས་པ་བ་དང་། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་བརྗོད་དོན་མཐུན་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་
 གྲགས་པ་མཆོན་ནི་དཔེར་གསུངས་ཤིང་། རྒྱ་ཡི་རུང་བ་ནི་དེ་ཡིས། །མི་མཐུན་པ་དག་གཞོད་
 པར་འགྱུར། ཞེས་གྲགས་པ་བཏགས་པ་བ་དེ་སེལ་བྱེད་མཆོན་ནི་དཔེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེ་ལྟར་ན། ཡུལ་གྱི་གྲགས་པ་ལ་རྒྱ་བུང་གི་གྲགས་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་ལ། ཐ་སྙད་
 གྱི་གྲགས་པ་ཞེས་པའི་བརྗོད་ཆད་ཀྱང་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་ཆོས་གྱི་སང་
 གོ་ལ་སོགས་པ་གྲགས་པ་ལ་བརྗོད་པའི་གྲགས་པ་དང་། ཐ་སྙད་གྱི་གྲགས་པ་གཉིས་སུ་མཛོད་ནས།
 མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གྱི་ཞེན་རུང་བརྗོད་པའི་གྲགས་པ་དང་། དོན་ལྡན་ལ་རྒྱ་བྱོས་ཞེན་རུང་ཐ་སྙད་གྱི་
 གྲགས་པ་ཞེས་བཞེད་ལ། རིགས་གཏིང་མཛོད་པ་ནི། གྲགས་པ་འཆད་པའི་རྒྱབས་གྱི་ཐ་སྙད་དེ་
 ཡུལ་ཅན་གྲགས་པ་ལ་བྱེད་དགོས་ཀྱི། མཆོན་བྱ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། དེ་རྒྱུད་དུ།
 ལ་ལ་བརྗོད་དང་ཐ་སྙད་གྱི། །གྲགས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཡོད། །ཐ་སྙད་འདིའི་རྒྱབས་དོན་
 མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་དེ་ནི་གྱི་ཕྱིར་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ལྟོ་ལྟོ་བ་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་
 རུང་རུང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་རྣམས་གྲགས་པ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ལོག་
 རྟོགས་གྲགས་པས་ལ་ཡིན་པར་ནི་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་བརྗོད་པའི་གྲགས་པ་དང་གྲགས་
 བསལ་ལམ། རྒྱ་བུང་གི་གྲགས་པ་དང་། གྲགས་བསལ་དུ་བཞག་དགོས་སོ། །གཞུང་ལས།
 རྒྱ་བུང་གྲགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བརྗོད་བྱེད་པ་དང་། མདོའི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་རི་བོང་

ཅན་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་རུ་དེ་དངོས་པོའི་གྲགས་པ་དང་། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་
 སྐྱུ་ས་བརྗོད་མི་རུ་དེ། དངོས་པོའི་གྲགས་པས་ལ་དུ་འདོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་པར་ལྟ་སྟེ།
 གིས་བཤད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྱུན་ལྡན་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོས། རྣམ་པར་ངེས་པའི་རྣམ་བཤད་ལས།
 གྲགས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དངོས་པོའི་རུ་བ་དང་། སྐྱེས་སུའི་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི་
 བརྗོད་ལུ་རུ་རུ་བ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་སུའི་ངེས་པ་ནི་བརྗོད་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་དེ་དང་མཐུན་
 པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའོ། །དེ་ལ་བརྗོད་རུ་བ་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་
 བརྗོད་བྱེད་པས་སུམ་པ་ལ་ཟླ་བའི་སྐྱུ་སྐྱུར་ཡང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཐ་སྙད་ནི་
 ཉེ་ཆེ་བའི་ལུ་ཅན་ཡིན་པས་འགལ་ཞིག་ལ་དགག་པར་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་འདི་ནི་བ་
 ལང་གི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འོག་དང་ལྷོག་གལ་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་བ་ལང་གི་བརྗོད་རུ་བ་ཡིན་ཡང་། སྟོན་སྐྱེས་སུས་
 དོན་ངེས་པ་ལ་བརྗོད་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཚན་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་ལ། དེས་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་གཞན་
 ལ་དགག་པར་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་ཕྱིར་བས་ཀྱི་རྟོག་གི་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་རུ་རུ་སྟེ། ཞེས་པ་ནི་བརྗོད་སྟོན་པའི་ངོར་
 གྲུབ་ཟིན་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་རི་བོང་ཅན་དངོས་པོའི་དབང་གིས་
 བརྗོད་རུ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། བརྗོད་དབང་གིས་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་
 བརྗོད་རུ་རུ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་ལུ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུང་ངོ། །འདི་ཡང་བརྗོད་སྟོན་པས། གྲགས་པས་ལ་རི་ལྟར་ཁས་སྒྲུངས་པ་དང་བརྗོད་སྟོན་
 པའི་འདོད་པ་དང་། རང་གི་སྟེ་པའི་འདོད་པ་སོ་སོར་མ་བྱེད་པའི་འོག་རྟོག་ཡིན་པས་དེའི་ཚུལ་
 བཤད་ན། བརྗོད་སྟོན་པ་ན་རེ། རྣམ་མཁའི་འོད་དཀར་ཅན་དེའི་མིང་ནི། རི་བོང་ཅན་ཞེས་བྱ་
 ལ། དེ་ཡང་སྐྱུ་བཟང་པོ། བཤད་པ་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཡིན་ལ། མིང་དེ་དང་དོན་དེ་གཉིས་ལ།
 དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། དོན་དེ་རི་བོང་ཅན་མིན་པར་དམ་བཅས་ན། དེ་ལ་
 གྲགས་པས་གཞོད་པ་ཡིན་གྱི། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་མིན་པར་དམ་བཅས་པ་ལ། གྲགས་པས་
 གཞོད་པ་མིན་ཏེ། ཟླ་བ་ཞེས་པ་ནི། མིང་ངན་པ་འཇུག་མི་རུ་ཡིན་ཞིང་། སྐྱེས་སུ་ལ་ལས་རང་

དག་པ་སྐྱུར་བ་ཡིན་པས། རི་བོང་ཅན་སྒྲ་བ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་ནི་གྲགས་པས་མི་
 གཞོད་པར་མ་ཟད་དམ་བཅས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན། ལྷ་མོ་འཕྲུལ་བ་དང་བུམ་པ་ཁོ་
 མ་ལ་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་ཀྱི། སྒྲ་བ་སྟགས་དང་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་པས། ལྷ་
 མོ་འཕྲུལ་བ་སྒྲ་བ་མིན་པར་དམ་བཅས་པ་ལའང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་མི་གཞོད་པ་བཞིན་ནོ་
 ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་ལ། ལྷ་མོ་འཕྲུལ་བ་སྒྲ་བ་པོས་དགག་པ་རི་ལྷ་ར་མཛད་ཚུལ་ནི། གང་ལ་སྐྱུར་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་མེད་ལ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་
 བའི་དོན་གྱིས་བསལ་བ་དེ་ཡང་ལྷ་མོ་འཕྲུལ་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དཔལ་
 ལྷན་གྲགས་པས་ནི། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་དོན་གང་ལ་ཡང་སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མི་
 རུང་བ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། རི་བོང་ཅན་དུ་མ་ཟད་ཀྱི། ཡོད་པའི་དོན་གང་ཡང་རུང་བ་རུང་ཟད་ཅིག །
 སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མིན་པར་སྒྲས་ནའང་། དེའི་ཞེན་དོན་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་ལ། གྲུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་འབྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་སྒྲ་བ་
 ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མི་འཕྲུལ་བ་ལྟ་བུ་ལས་མེད་པས། དེ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་གས་
 རྣམས་སྐྱུར་མོང་མིན་པའི་གཏན་ཆོག་གས་དང་དེའི་ལོག་ལྷོགས་གཅིག་ཕུ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་ཀྱི།
 བུམ་པ་སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་སྟགས་ལ་གྲགས་པས་མི་གཞོད་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་
 དཔལ་ལྷན་གྲགས་པས། དགག་པ་མཛད་པ་ནི། དེ་ལྷ་ར་ན་སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་དངོས་པོའི་
 དབང་གིས་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། རི་བོང་ཅན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ལ་གཞན་གང་ལ་ཡང་འཇུག་ཏུ་མི་
 རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲ་བ་ཞེས་
 པའི་མིང་དེ། རི་བོང་ཅན་ཁོ་ནའི་མིང་དུ་འདོད་པ་ནི། རང་གི་སྤེལ་བའི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། བར་
 སྒྲོད་པ་སྐྱུར་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པར་འདོད་ཀྱང་། རི་བོང་ཅན་ལ་ནི་
 སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྒྲིམ་བུའི་འདོད་པས་སྐྱུར་བར་ཟད་ཀྱི་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་
 ལ་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་ཟེའི་ཁྱེལ་སེང་གི་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་
 ནོ། །ཞེས་འདོད་པར་ངས་སོ། །དེས་ན་རང་གཞན་གྱི་སྤེལ་བ་གང་གི་ངོར་ཡང་རུང་སྟེ། བུམ་པ་
 ཆོས་ཅན། སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

བཀོད་ན་འབྲུལ་བ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ཁོ་བོ་སེམས་སོ། །དེ་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་།
 བརྗོད་བྱེད་གྱི་སྒྲ་ནི་བརྗོད་ལ་བརྗོད། བརྗོད་དེ་ཡང་། བརྗོད་འདོད་ལ་རག་ལས། སྒྲིམ་བུའི་
 བརྗོད་འདོད་ལ་ནི་སྒྲིམ་གྱི་དགགས་བྱ་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་
 རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲིམ་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ་ཟེར་བ་ལྟར་ན། ཕྱི་རོལ་པས་གྲགས་ཏྲགས་ཡང་དག་མི་
 འདོད་པར་ཐལ་བ་དང་། གྲགས་པའི་གཏན་ཆོག་གི་བྱབ་པ་དེས་པའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་བྱབ་
 ཟེན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གྲགས་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་བྱབ་པ་གྲུབ་པ་ན།
 བརྗོད་བྱེད་གྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱེད་དམ་བརྗོད་ཅམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལས་ལྷག་
 པའི་རིགས་པ། ཆོས་གྱི་གྲགས་པས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གྲུབ་ཟེན་སྐྱབ་པའི་ཉེས་
 པ་ནི་བྱེད་གྱི་འདི་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་རི་བོང་ཅན་ལ་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་
 སྐྱར་བ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོའི་དབང་གིས་མིན་པས། དེ་ལ་སྒྲ་དེ་འཇུག་དུ་རུང་བ་མེད་དོ་ཞེས་པ་
 བརྗོད་བྱེད་པའི་ཞེ་འདོད་གྱི་ཅ་བར་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྐད་འདོད་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་པས།
 དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་བརྗོད་བྱེད་གྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་འདོད་གྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་སྒྲ་
 འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ལོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱབ་པ་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པའི་གཞུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 དུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདོད་པས་འཇུག་པ་དང་། བརྗོད་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཞེས་པ་
 གྲགས་པ་འཆད་པའི་གཞུང་གི་ཆ་ཤས་གང་དུ་ཡང་། སྐྱབ་བྱེད་ཁོ་ནར་གསུངས་གྱི་བསྐྱབ་བྱར་
 གསུངས་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་རི་བོང་ཅན་དངོས་པོའི་དབང་གིས་རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བརྗོད་རུང་དུ་
 སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་མེད་དོ་ཞེས་གཞུང་ལས་ཡང་ཡང་གསུང་ན། དེ་སྐད་འདོད་པ་དེ་སྒྲ་
 ཞིག་གི་འདོད་པ་ཡིན་སྙམ་ན། འདི་ལྟར་སྒྲ་ཡུལ་ལ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པར་འདོད་པ་
 དེ་དགག་པར་བཞེད་ནས། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་མེད་པར་གསུངས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་སྒྲར་
 ལེའུ་དང་པོར་དངོས་སུ་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་འདིར་ནི་ཡོངས་གཙོ་དུ་གྱུགས་ལ་སྐྱབ་བྱེད་
 འཆད་པའི་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ལྟར་ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་བརྗོད་པ་ལ། །
 ཞེས་སོགས་གྱི་སྒྲ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་གཙོ་བོར་འགོག་པ་མིན་གྱི། རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བ་
 ཞེས་པའི་སྒྲིམ་བརྗོད་མི་རུང་དེ། གཙོ་བོར་གྲགས་པས་བསལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་།

དེ་ལྷ་ལྷ་དེ་གྲགས་པས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེས་བཟོད་རུང་མིན་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་
 མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་དེས་བཟོད་རུང་དེ་རྗེས་དཔག་གིས་ནི་གྲུ་ལ། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་
 པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྷ་རྒྱུ་བྱས་ན་གྲགས་
 བསལ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱ་ཡུལ་ལ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་མི་འཇུག་པ་དང་། བརྟམ་ཅམ་
 གྱིས་འཇུག་པ་ནི་གྲགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་གྱི། བསྐྱབ་བྱ་གྲགས་པ་ཉིད་མིན་ལ། རོན་ཐམས་
 ཅད་ལ། རྗེད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཐམས་ཅད་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་དེ། བསྐྱབ་བྱ་དང་སེལ་བྱེད་གྲགས་པ་ཉིད་
 ཡིན་པར་གཞུང་གིས་བསྟན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བརྟམ་འགོག་མེད་ལས་སྐྱེས་པ་ཡི། །གྲགས་པ་
 ཞེས་བྱའི་རྗེས་སུ་དཔག་ །རུང་བ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་གཞོད་བྱེད། །ཅེས་བརྟམ་འགོག་པ་མེད་པ་
 སྐྱབ་བྱེད་དང་། གྲགས་པ་བསྐྱབ་བྱར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྐབས་དེ་དག་ཏུ། རི་བོང་ཅན་
 དངོས་པོའི་དབང་གིས་སྐྱ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བཟོད་རུང་མིན་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་
 དང་། བརྟམ་འགོག་པ་ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གསུངས་པ་མེད་ཅིང་།
 གསུང་མི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །རི་སྐད་དུ། འཇམ་དབྱངས་གྱིས། བཟོད་འདོད་དབང་གིས་
 འཇུག་པ་ཡང་། །བསྐྱབས་ཐིན་དེས་ན་གྲགས་པ་འང་འགྲུབ། །ཅེས་སོ། །

ཞར་ལ་འདི་དབྱེད་དེ། གཞུང་ལས། རི་བོང་ཅན་སྐྱ་སྐྱས་བཟོད་མི་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ་ནི། དེ་འདྲའི་གཏན་ཚིགས་དེ་བརྟམ་སྟོད་
 པས་སངས་རྒྱས་པའི་དོར་བཀོད་པའི་ཆེ། ལྷ་རྒྱུ་གྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། ཕྱོགས་གཉིས་
 ཀ་ལ་ལྷ་རྒྱུ་གྱི་ཆད་མས་མ་མཐོང་བས་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མ་དེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཁོ་
 རང་གི་སྟོ་དོར་བྱུང་བ་མི་འགལ་ལ། ཕྱི་རྒྱུ་གྱི་དོར་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། མི་མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཞུགས་པས་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །རི་སྐད་དུ།
 འཇམ་དབྱངས་གྱིས། གྲགས་པ་ཡུལ་འདིར་མི་འཇུག་ཅེས། །བཟོད་པའི་དཔེ་གཞན་རྟོག་དཀའ་
 བས། །ཐུན་མོང་ཉིད་མིན་མཉན་བྱ་བཞིན། །ཅེས་དང་། སྐྱ་ཡི་དོན་གྱི་ཡོད་པ་ལ། །སྐྱ་བར་
 རུང་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཆོས་མཆོག་གིས། དེས་ན་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 ལ་འཇུག་པ་མེད་པས། ཐུན་མོང་མིན་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། མ་དེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། འདི་ལྷ་རྒྱུ་རྣམ་

པར་རྟོག་པ་གནས་པའི་ཡོད་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་ཉིད་སྒྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། འདི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡེ་མི་སྤྱིད་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། བྱས་པའང་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆེ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་
པ་གཏན་ཚིགས་གསུམ་ལས་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ལ། ཕལ་ཆེར་ནི། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་
ཡིན་ཏེ། ཕལ་ཆེར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རང་
གྲུབ་ཅུ་མ་ནས། རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་གྱིས་བརྫོང་དུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ལ་
དགོངས་ནས། འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་རང་བཞིན་རྟགས། ཞེས་གསུངས་སོ། །དགག་པའི་གཏན་
ཚིགས་ཀྱང་མི་སྤྱིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་རི་ལྟར་སྤྱིད་པའི་ཚུལ་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་དགག་པ་
དང་། རང་གི་འདོད་པ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེང་སང་རྟོག་གི་པར་སྒྲུབ་པ་དག་ན་རེ།
རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་དབང་གིས་སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྫོང་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ།
རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་རིགས་པ་མིན་ཏེ། སྤར་བཤད་པ་ལྟར། རི་བོང་ཅན་དངོས་པོའི་དབང་
གིས་སྒྲ་སྒྲས་བརྫོང་རུང་མ་ཡིན་པ་དེ། གྲགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་གྲགས་པ་ཉིད་
མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་དེ་ཡང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
གཞུང་ཉིད་ལས་ཆེས་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་གྱི་ནང་ནས་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡུལ་ལ་
དངོས་པོའི་དབང་གིས་མི་འཇུག་པ་དང་། དངོས་པོའི་དབང་གིས་སྒྲས་བརྫོང་རུང་མ་ཡིན་པ་དང་།
བདེའི་དབང་གིས་བརྫོང་རུང་ཡིན་པ་རྣམས། གྲགས་པའི་རྩ་རྟགས་གྱི་བྱུང་བ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་
གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་བརྫོང་འདོད་ཅུ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དངོས་སྟོབས་གྱི་གཏན་
ཚིགས་གྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རུང་བ་ཅན། འདོད་པས་འཇུག་
ཕྱིར་དགག་མེད་པ། བྱས་དང་མ་བྱས་པ་རྣམས་སུ། སྒྲ་ཚིགས་རང་བཞིན་ཉིད་གྱིས་རུང་། །
ཞེས་བྱུང་བསྒྲུབ་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། བརྫོང་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཕྱིར། སྒྲ་རྣམས་གང་
ནའང་མེད་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་རི་བོང་ཅན་དངོས་པོའི་དབང་གིས་
བརྫོང་རུང་མིན་པ་དེ། གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་

གཞུང་ཕྱར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ནི། རོན་གང་ཞིག །སྤྲོད་སྤྲོད་ བཟོད་
 ཏུ་རུང་བ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་ལས། འདིའི་ཡུལ་ཅན་ནི། བཟོད་ཏུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་སྤྲོད་
 བའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གྲགས་པ་ཞེས་ཕྱི་རྗེས་སུ་དཔག །རུང་བ་ཡུལ་ཅན།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་གྱི། ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྤྲོད་ཚེས་ཅན། རི་བོང་ཅན་ལ་
 དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། རང་གིས་བསལ་བྱ་རི་བོང་ཅན་མིན་པ་རྣམས་པར་
 བསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་ལྷ་རྒྱུ་དངོས་པོ་སྟོབས་
 ལྷགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པ་ཁྱེད་གྱིས་སྟོན་དགོས་ཤིང་། འདི་གྲགས་པའི་རྟགས་སུ་འདོད་
 བ། སྤྲོད་དང་རྟོག་པ་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྤྲོད་པའི་སྤྲོད་སྤྲོད་ཀྱི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་གྲགས་པའི་རྟགས་སུ་
 ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟོན་ཤིག །ཅི་སྟེ། ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་བཟོད་པ་ལ། །
 རྗེས་དཔག་མེད་པར་བཟོད་པ་ཡིན། །ཞེས་རི་བོང་ཅན་དངོས་པོའི་དབང་གིས་དེར་སྤྲོད་པ་ལ་
 གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་གསུངས་པས། དེའི་ལོག་ཕྱོགས་གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 གི་བསྤྲོད་ཕྱར་འབྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་ན། འོ་ན། དེ་མ་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་གི་བསྤྲོད་ཕྱར་ཐལ། གཞུང་དེས་དེ་ལྷ་རྒྱུ་སྤྲོད་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་
 དཔག་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གསུམ་ཆར་ཁས་སྤངས་གཞུང་དེའི་དོན་ནི་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན་པ་ནི་
 གོང་ཏུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མདོར་ན། རྗེས་དཔག་གི་སྤྲོད་ བཟོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པར་
 འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་གྲགས་པ་དང་། དེའི་བསལ་བྱ་སེལ་ཚུལ་སོགས་འཐད་ལ། སྤྲོད་དངོས་
 དབང་གིས་འཇུག་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་དེ་དག་མི་འཐད་དོ་ཞེས་གྲགས་པས་ལ་འཆད་པའི་
 གཞུང་ཆ་ཤས་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྷ་རྒྱུ་ན། རི་བོང་ཅན་དངོས་པོའི་
 དབང་གིས་ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྤྲོད་ཚེས་བཟོད་རུང་མིན་པའང་གྲགས་པའི་སྤྲོད་ཕྱིད་ཡིན་གྱི་གྲགས་པ་
 དངོས་མིན་ཅིང་། གྲགས་པའི་སྤྲོད་ཕྱིད་དེ་ཡང་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཆད་མས་འབྲུབ་པ་
 ཡིན་གྱི། དེ་ཡང་། གྲགས་པས་སྤྲོད་དགོས་ན་ཐུག་པ་མེད་ཅིང་། སྤྲོད་ཏེ་ཡུལ་ལ་སྤྲོད་འཇུག་
 ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུངས་པ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་འབྲེལ་པ་
 དང་བཅས་པ་ན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་བཟོད་པ་ནི་གྲགས་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་

དག་ཡོད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལུས་པའམ། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་
 རུང་བའམ། སྒྲུལ་བཞེད་པར་རིགས་ཏེ། རྟོག་པའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་
 གྲགས་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ནི་སྤར་ཇི་སྤྲད་བཤད་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་ལ། འདིར་དགག་པའི་
 གཏན་ཆོག་མ་ཡིན་ན། གཞི་འགའ་ཞིག་ལུས་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའང་དེ་
 མིན་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྤར་བ་མ་མཐོང་ན་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འདི་གྲུབ་པས་
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ། བདག་མེད་པ་དང་། ཤིང་མིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་
 སྟེངས་དགག་པར་མི་འདོད་པའང་། དགག་པའི་དོན་གོ་མི་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །སྒྲིམ་པ་དེ་ཅུ་
 གྱིས་ཆོག་གོ། །

གཉིས་པ་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཟེན་གྱི། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ལ་ཡང་། མཚན་ཉིད་དང་།
 མཚན་གཞི་དོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱོད་དེ་སྒྲུབ་གྱི་གཏན་ཆོག་ཡང་དག་གང་ཞིག་བྱོད་
 གྱི་རྟགས་གྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་གཟུང་བྱ་དེ་དོན་ཡིན་པར་ཚད་མས་དམིགས་པའོ། །
 གཉིས་པ་ནི། ལྟ་ལྟར་བ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་ལུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་
 བ་ལ་སྟགས་པ། མཚན་ཉིད་རྟགས་སུ་བཞག་ནས་མཚན་བྱ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་རྣམས་
 ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་ན། བོད་སྤྱི་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་མཚན་ཉིད་གྱིས་
 མཚན་བྱ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ལ། ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྒྲུབ་དགོས་པར་བཞེད་མོད། དང་
 པོ་བརྟུང་འདོགས་པ་དང་། ཕྱིས་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་སྒྲུབས་སོ་སོར་བྱེད་ནས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ་
 ཞེས་ཁོ་བོ་སྒྲུབ། །དེ་ལྟ་མོད་གྱི་འདིས་དོན་ནི་རུང་བྱེད་ཀྱང་མི་སྒྲུབ་ལ། དེ་ལ་དེའི་ཐ་སྙད་ནི་
 གྲགས་པ་ཁོ་ནས་འགྲུབ་གྱི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། གྲགས་
 པའི་གཏན་ཆོག་ལས་མ་འདས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཡོད་ན་ནི། ཇི་སྤྲད་དུ། ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་
 བཞེད་པ་ལ། །རྗེས་དཔག་མེད་པར་བཞེད་པ་ཡིན། །དང་འགལ་ལོ་སྒྲུལ་དུ་འང་སེམས་སོ། །
 དེ་བས་ན་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པས་བྱུང་བའི་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་བཤད་པ་ལ། རུང་བྱེད་སྟོག་

གུར་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་པའད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གུར་
སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཡིད་ཆེས་པའི་གཏན་ཆོག་ལང་དག་པའད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་གཏན་ཆོག་ལང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་
བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གུར་མིན་དགོས་
པའོ། །ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་མི་ཆོག་སྟེ། དེ་ནི་
གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ལའང་དགོས་པའི་བྱིར་
ཏེ། འདི་ནི་ཁས་ལེན་ཐབས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ཡུལ་གཉིས་རྣམས་དག་ན། །དེ་ནི་
བསྟན་བཅོས་ཡོངས་འཛིན་པར། །འདོད་པའི་དུས་ཡིན་ཞེས་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
འགྱུར་བ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་ཆད་མས་ལུང་དོན་ལ་དབྱེད་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དགོས་
པར་གསུངས་ཤིང་། མདོན་གུར་རམ་ཅུང་ཟད་ལྷོག་གུར་སྟོན་པའི་ལུང་གི་ཆ་ཤས་གཅིག་གི་སྟེང་
དུ་བྱབ་པ་གཏན་ལ་ཐེབས་དགོས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དག་ག་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་སོ། །
དང་པོ་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། དེ་སྐྱབ་གྱི་གཏན་ཆོག་ལང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་གྱི་ཞེ་
འདོད་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་དེ་ཡིན་ན་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པའོ། །

དེ་ལ་དབྱེ་ན་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆོག་ལང་དག་གཉིས།

དང་པོ་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་གྱིས་དེ་ལྟར་
སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་ཚུལ་གཉིས་དེ་བྱུང་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པའོ། །
འདི་ནི་ཁ་ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་ཁྱོད་གྱི་ཚུ་ཡིན་དགོས་
པ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་མ་ཞུགས་ཏེ། འདི་ལྟར་རེ་ཞིག་ཆོག་ལ་མ་ཞུགས་
པ་ནི། མེ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དུ་བའི་རྒྱར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེ་མ་གྲུབ་ན། ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་དེ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་བྱར་འཐད། གཞན་ཡང་མེ་བསྐྱབ་

བྱའི་ཚེས་ཡིན་ཞེས་པ་ཚིག་གི་ཟོལ་ཙམ་ཡིན་པ། དོན་མེ་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པ་གཉིས་ལས་མ་
 འདས་པས། མེ་ཡིན་པ་ཚེས་སུ་འདོད་དགོས་པས། ཏུ་ལྷན་གྱི་ལ་མེ་ཡིན་པ་དེ་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་
 བ་བསྒྲེག་མི་རུས་སོ། །དེར་མ་ཟད་མེ་མིན་དགག་བྱའི་ཚེས་སུ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟར་
 བ་ཏུ་ལྷན་ལ་མེ་མིན་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱར་ཐལ་བ་ཇི་ལྟར་བསྒྲེག་ །དོན་ལ་མ་ཞུགས་
 པའི་སྒྲིལ་ལ། དངོས་དང་། དེ་ལས་འབྲས་ནས་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དོན་བཟང་པོ་གཞན་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱའི་རང་ལྷོག་སྐྱབ་དང་རྒྱའི་བྱུང་བར་དཔོག་པ་དང་། རྒྱ་ཚེས་རྗེས་སུ་
 དཔོག་པ་རྣམས་ལ་འབྲས་རྟགས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱས་ཙམ་ལ་
 དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པ་ཞི་འདོད་ལ་འབྲས་བྱའི་གཏན་ཚིགས་སུ་སོང་བ་དེ་འདྲ་མི་
 སྤྱིད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཉན་ཐོས་དག་བཙུམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་འགོག་བདེན་ཚེས་ཅན།
 རང་ཐོབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ལམ་བདེན་སྟོན་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་དེ་ཚེས་ཅན། དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་ཁྱོད་
 གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་བྱའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཁྱོད་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་སྦྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
 ལུགས་འདི་ལ་འབྲས་བྱ་ལ་འདུས་བྱས་གྱིས་བྱུང་ལ། ཚེས་མངོན་པ་ལས། བྲལ་འབྲས་གྱིས་
 འབྲས་བྱའི་གོ་ཚད་པར་གསུངས་ལ། ལུགས་དེ་ལ་ཡང་འགོག་བདེན་ལ་རྒྱ་ཡོད་པར་མི་བཞེད་
 དེ། ལམ་བདེན་ལ་འགོག་བདེན་གྱི་རྒྱ་དུག་པོ་གང་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་ཏུ་
 མཛོད་ལས། འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །མི་ཤེས་པ་གང་དག་བྲལ་
 འབྲས་གྱིས་འབྲས་བྱའི་གོ་ཚད་ན། བྲལ་རྒྱ་དེ་བྲལ་འབྲས་གྱི་རྒྱར་བཞག་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་
 མོད། གཞུང་ལུགས་མི་ཤེས་པའི་འཆོལ་གཏམ་ཡིན་པས་ན་བ་གཏད་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྦྱིར་བྲལ་
 རྒྱ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱའི་རྣམ་གཞག་རྒྱ་དུག་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པ་མེད་ལ་ཡོད་ཏུ་རྒྱག་ཀྱང་། དེས་
 བྲལ་འབྲས་ལ་རྒྱའི་བྱ་བ་དུག་པོ་གང་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། བྲལ་འབྲས་རྟགས་སུ་
 བཀོད་ནས་གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་སྟོན་སོང་ཏུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི། བརྒྱ་
 བྲག་ཞིག་ལེའུ་གཉིས་པར་གསུངས་པས་ལུགས་འདི་ལ་དེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེའི་

རྟགས་ཚཱ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ནི་མི་འབྲུག་པས། རྟགས་དེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་ཁས་ལེན་
 པར་བྱེད་དམ། ལེགས་པར་སེམས་ལ་སྒྲོས་གིག། །དེ་ཡང་རྣམ་དགྱེད་དང་མི་ལྡན་པ་དག་གིས་
 བསམས་ཏེ། སྒྲས་ན་ནི་ལོག་པ་ཁོ་ནར་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བས། དེ་དག་གིས་ནི་དད་པས་གཞན་ཁོ་
 བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱའི་རང་གིས་བསམས་ཏེ། གཞན་ལ་བསྟན་པར་མ་བྱ་ཞིག། །གཉིས་པ་
 བྱི། དེ་སྐད་སྒྲས་པ་ལ་འདི་སྒྲམ་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་བདེན་ཚཱ་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་
 གྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཚཱ་སུ་བཟུང་བྱ་དེ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་
 རྟགས་ཚཱ་གཉིས་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་དེ་
 ལས་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། རྣམ་པར་དགྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་ཉོན་ཅིག། །ཐལ་བ་སྒྲུ་མ་
 ལ་བྱུབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། མེ་མེད་པ་ཚཱ་ཅན། དུ་བ་མེད་པ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་
 དང་དེ་གཉིས་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེ་དུ་གཉིས་གྱི་འབྲེལ་
 བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་
 དགོས་གྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ངེས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མེ་མེད་ན་དུ་བ་མེད་པས་བྱུབ་པ་
 ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་པའི་མེ་དུའི་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བའི་ལྷོག་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་
 གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མེ་མེད་དང་དུ་མེད་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་གཅིག་
 དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲུ་མ་ན། བདེན་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དེ།
 དངོས་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་གཉིས་ཀ་མེད་ཀྱང་། ལྷོག་པ་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷོགས་ཚཱ་གྱི་ཚུལ་དང་ལྷོག་འབྲེལ་བྱུང་བར་ཅན་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་རྟགས་ཡང་
 དག་ཏུ་འཛོག་པར་ཡང་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་སྐད་དུ། རྒྱ་དང་ངོ་བོ་ལྷོག་ཉིད་ཀྱིས། །དོན་ལྷོག་
 པར་ནི་བརྗོད་པ་ལས། །མི་དམིགས་དཔེ་ནི་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་པར་ནི་མ་བཤད་དོ། །
 །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེར་མ་ཟད། ཚ་རིག་སྟོབས་ཆེན་པ་དང་གྲང་རིག་མེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་དངོས་
 འབྲེལ་དང་དངོས་བྱུབ་དེ་ཉིད་ལྷོག་པའི་ལྷོག་འབྲེལ་གཉིས་ཀ་མེད་ཀྱང་། །རྒྱུད་པའི་འབྲེལ་བ་
 གྲུབ་པས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཞག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དགག་ལ་དེ་ཡང་དེ་རྒྱུད་དང་། །
 འགལ་བ་བརྗོད་པ་མཐོང་གང་ཡིན། །དེ་ཡང་དེ་ཡི་ཚད་མ་ཉིད། །མེད་པ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་

ཡིན། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ཕྱིར་རང་སྐྱེས་བརྗོད་ན་ཡང་། དེ་ཉིད་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན། །
 ཞེས་དང་། ཀུན་ལ་སྒྱུར་བ་ཐ་དད་ཉིད། །ཡིན་གྱི་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་
 བོ། །ཚེ་རིག་སྟོབས་ཆེན་པ་དང་གྲང་རིག་རྒྱུན་ཆགས་མེད་པ་གཉིས་ལ། ཐ་དད་བཀག་ན་
 བཞགས་པ་ཡོད་མོད་གྱི་དེ་ཙམ་གྱི། དངོས་འབྲེལ་དང་དངོས་གྱི་བསྐྱོག་འབྲེལ་གང་དུ་ཡང་ནི་
 བཞག་མི་ཐུས་ཏེ། གྲང་རིག་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དང་། གྲང་རིག་མེད་པ་གཉིས་གྱི་རྗེས་སུ་
 འགོ་ལྷོག་ངེས་པའི་ཚད་མ་ཁོ་ནས། ལྷ་མ་གཉིས་གྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་དགོས་པར་གསུངས་གྱི།
 ཚེ་རིག་སྟོབས་ཆེན་ཡོད་ན་གྲང་རིག་མེད་དགོས་པར་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལྷ་ཐུས་དེ་
 གཉིས་གྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་རྟགས་གྱི་དབྱེ་བ་ལ།
 བོད་རྒྱལ་ལྷ་ར་མཛད་དེ། རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་པའི་དང་། རྒྱ་སྟོན་སོང་སྐྱབ་པའི་དང་། རྒྱའི་བྱང་
 བར་སྐྱབ་པའི་དང་། རྒྱ་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་དང་། རྒྱའི་རང་ལྷོག་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་
 ཡང་དག་ལྷ་ར་མཛད་དོ། །དང་པོ་ལ་དཔེར་བརྗོད་དངོས་དང་། རྟགས་སུ་བཟུང་བུའི་མཚན་
 གཞི་ལ་དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། གང་དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་བྱབ།
 དཔེར་ན། ཚང་མང་བཞིན། གང་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་ལ་དེ་ལ་ཡང་དུ་བ་ཡོད་དོ། །
 ཞེས་པ་ལྷ་ཐུ་རྒྱ་དངོས་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་སོ། །འདི་ལ་རྟགས་སུ་བཟུང་བུ་ནི། དུ་བ་ཡོད་
 པ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་སྟོང་ནས་རྩི་བ་ཡིན་གྱི། དུ་བ་ཡིན་
 པའི་སྟོང་དུ་རྩི་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྟོང་ནས་རྩི་ན། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ཅིང་། རྟགས་
 དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བུ་ནི་མེ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
 ལའི་སྟོང་དུ་མེ་ཡོད་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པ་ཡིན་གྱི། མེ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 སྐྱབ་པ་ན་མེ་ཡོད་དེ་ཞེས་སྐྱབ་གྱི་ཡོད་པས་བྱང་བར་དུ་མ་བྱས་པར་མེ་ཙམ་སྐྱབ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཆོས་ཅན་ནི། དང་སང་རྩོད་པ་བདེ་བའི་ངོར་དུ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལ་ཆོས་ཅན་ཞེས་ཟེར་
 མོད། ཞེ་འདོད་ལ་ནི། གཞི་གང་ན་མེ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་ལ་རྒྱབ་བམ། ཁང་པ་ལྷ་ཐུ་
 གཅིག་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་ཡིན་གྱི་སྐྱ་མ་མིན་ཏེ། དུ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལ་དེར་མེ་ཡོད་དམ་མེད་
 སྐྱམ་པ་ནི། བ་གྲང་རྗེ་ལའང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་དུ་བ་དང་ལྷན་པར་ངེས་པའི་དེ་མ་ཐག་

ཏུ་དེར་མེ་ཡང་ཡོད་པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་
 གྱིས་ཀྱང་རི་ལྟར་ངེས་བྱེད། རང་གི་སྤྱང་བ་ལ་བཀར་ན་ཡང་བྱིམ་དེར་མེ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་རྟོག་
 པར་བྱེད་གྱི་དུ་བ་ཡོད་པའི་བྱིམ་དེར་མེ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་རྟོག་པ་ནི་ཅུང་ཟད་མི་འབྱུང་ངོ་། །
 ཆོག་ཁོ་ནའི་སྒྲིག་རྒྱུའི་ལུང་པོ་ལ་ཆེར་ཞེན་པ་དག་ནི་དོན་རྟོགས་པར་སྒྲིབ་པ་འདི་ཙམ་ལའང་དོགས་
 པ་མི་འཇུག་པར་སྒྲུང་ངོ་། བྱིན་ཆད་གྲོག་པ་བ་དག་ལ་གཏམ་དུ་བྱ་བ་ནི། སློ་གྲོས་གྱི་འཇུག་པ་
 ལྟར་བ་དང་བུལ་བ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། ཆད་ལྷན་གྱི་གཞུང་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ཁོ་
 ན་ལ་ཉན་པ་དང་བསམ་པར་བྱས་ན། སློ་གྲོས་གྱི་འཇུག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་
 ཏེ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་བྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེའི་དབང་གིས་རྒྱ་པ་བ་རྣམས་དགེས་པར་
 འགྱུར་ལ། ཡུལ་གངས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་འདིར་རང་བཟོའི་གཏམ་ལ་སྤྱིང་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟར་ལེན་པའི་ཕྱི་
 རབས་གྱི་རྟོག་གོ་བ་རྣམས་གྱིས་སྤྱར་བའི་ཡི་གེའི་ཆོགས་ཁོ་ན་ལ་བལྟ་བ་དང་། བཤད་པས་དུས་
 འདུལ་བར་བྱས་ན་ལུང་གིས་བསྟུས་པའི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་ལ་གཞོད་པ་ཆེན་
 པོ་བྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་། རང་གི་སློ་གྲོས་གྱི་ལུས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་།
 ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་མཆོར་ལྟར་སྟེ་དོན་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དང་བུལ་བའི་ལུང་
 ཁོ་ན་ལ་ཐོས་བསམ་ལྟར་སྤངས་པའི་སྒྲོ་ནས་བག་ཡོད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཐལ་མོ་སྤྱར་ནས་གསོལ་བ་
 འདེབས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུ་བ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་
 ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་
 མཁྱེན་པ་བྱུང་པར་ཅན་གསུམ་ལྷན་སྤྲུགས་རྒྱུད་ལ་མངའ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་རྒྱ་དུས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྟོན་སོང་སྐབས་པའི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དེའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་མཁྱེན་སྦྱོར་དེ་སྟོན་པ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ལུགས་འབྱུང་གི་སྐབས་ནས་བཤད་པའི་བདེ་བར་གསེགས་
 པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤངས་པ་དེ། །རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དུས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྟོན་སོང་
 དུ་སྐབས་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ཐུབ་ལས་དང་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །གཉིས་པོ་འདི་ནི་རྒྱ་རུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དོན་འདི་ཡང་ཤེས་དགོས་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་བྱུང་བར་གསུམ་
 ལུན་གྱི་སྤངས་པ་དེའི་ཐོབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། དེ་ལས་དེ་དཔོག་པ་ཡང་འབྲས་བུའི་
 རྟགས་ཁོན་ར་བཞག་དགོས་ལ། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་སྟོན་བྱུང་
 བ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་དེད་ལ་སྟོན་མེད་བར་མ་ཟད་བྱེད་ལ་ཉེས་པ་དུ་མ་འབྱུང་སྟེ། དུ་བ་དེ་བྱེད་
 གྱིས་རྟགས་སུ་བཟུང་བྱུང་ཁས་སྤངས་པས། དེ་ཆོས་ཅན་བྱེད་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་
 བར་ཐལ། དུ་ལུན་གྱི་ལ་དེ་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཁོན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་དེ་སྐྱབ་གྱི་
 ཕྱོགས་ཆོས་སུ་ཐལ། བྱེད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ལ་བྱེད་འགོད་ཚུལ་ཡོད་འགོད་གང་ཞིག་དེ་བྱེད་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟུམ་ན།
 དེ་ནི་བདེན་མོད་དེ་ལྟར་ན། འགོད་ཚུལ་ལྟར་གང་གྲུབ་པ་དེ་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། དུ་
 བ་ཡོད་པ་དེ་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་སོང་བ་མིན་པར་འདུག་གམ། སྟོ་གྲོས་ཡོད་ན་སྟུམ་སྟེན། ཆོག་
 ལྟར་ན། དོན་བྱེད་ནུས་པ་མིན་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་དངོས་པོ་མིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་
 ཐལ། སྐྱབ་བྱེད་བྱེད་རང་གི་དེ་དག་གི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱེད་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་
 འགོད་ཚུལ་ཡོད་འགོད་གང་ཞིག་ །དེ་བྱེད་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟུམ་མ་མཚུངས་པས་
 སྐྱབ་ཅིང་། རྟགས་སྟོར་ཇི་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་། དེ་ཉིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལས་མ་
 འདས་སོ། །དེས་ན། གང་རྟགས་སུ་མ་བཀོད་པ་ཞིག་རྟགས་སུ་བཟུང་བྱེད་ཞེས་དང་། གང་
 ཆོས་སུ་མ་བཟུང་བ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། གངས་ཅན་གྱིས། མིག་སྟགས་
 གཞན་དོན་བྱེད་བར་སྐྱབ་པ་ལྟར་ཐོལ་སྟོར་འབའ་ཞིག་ལྟར་བྱེད་པའི་གཏམ་དུ་སྤང་བས་མཁས་
 པ་མགུ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བུམ་མཁའི་དུ་བ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་མེ་སྟོན་དུ་
 སོང་བ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་མིག་
 ཤེས། ཆོས་ཅན། དམིགས་རྒྱུན་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་མ་གཏོགས་པའི་རང་གི་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་བར་བྱེད་མི་སྟེ་ཞིང་རེས་འགའ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ལྔ་པ་ནི། ལྟ་བུ་
 ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །བཞི་པ་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་
 དཔོག་ལ་རིགས་པ་སྐྱབ་ནུས་མཐུན་བར་འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ། ཁ་ནང་གི་བུ་རམ་གྱི་གོང་བུ་ད་

ལྷ་ར་བ་ཆོས་ཅན། ལུ་རམ་གྱི་གཟུགས་སྤྲུལ་མའི་རྣམ་པ་ཡོད་དེ། ལུ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྷ་ར་བ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཤེས་བྱེད་གྱི་དཔེ་ལ་ཡང་། ཏུ་ལྷན་གྱི་ལ་ཆོས་ཅན། མེས་
 ལུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྷ་བུ་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་
 དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་དཔེར་མཛད་དོ། །འདི་མི་འཐད་པ་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་
 ལུན་དབྱང་བ་དང་། རང་གི་འདོད་པ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་བཞིན་མ་ཐག་པ་གཉིས་
 པོ་དེ་དག་རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་རྟགས་ལས་ལོགས་སུ་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་
 ཡང་དག་ཅེས་བྱའི་དཔེར་བཞིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དག་ནི་རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་རྟགས་ལས་
 བྱེད་ཆོས་ལོགས་པ་ཅི་ཡང་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཏུ་བས་ལ་ལ་མེད་དོས་སུ་དཔག་སྟོབས་ཀྱིས།
 ལུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་རྟོགས་པ་དང་ལུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྷ་ར་བས། གོང་བུའི་སྟེང་ཏུ་ལུར་གཟུགས་སྤྲུ་
 མ་དེ་དཔག་སྟོབས་ཀྱིས་ལུར་གཟུགས་ད་ལྷ་ར་བ་དཔོག་རྣམ་ཞེས་པ་གཞུང་གི་དོན་ཏུ་ལོགས་པར་
 གསལ་བས། བྱེད་རང་གིས་འདོད་པའི་འབྲས་རྟགས་བཞིའི་དཔེར་བཞིན་ལས་ལོགས་སུ་རྒྱ་
 ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རྟོན་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གཅིག་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། ལྷ་ར་བཤད་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་བཞི་པོ་དེ་དག་གིས་རང་རང་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
 ཅན་གྱི་སྟེང་ཏུ། རང་རང་གི་ཆོས་དེ་དག་དངོས་སུ་དཔག་སྟོབས་ཀྱིས་རང་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་
 པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་གྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཆོས། རང་དང་ཏུས་མཉམ་པ་འགའ་ཞིག་དཔག་
 པར་རྣམ་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷ་ར་ན་འབྲས་རྟགས་གྱི་དབྱེ་བ་ལྷ་ར་འདོད་
 པ་དང་། རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་དཔེར་བཞིན་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྷ་ར་
 མཛད་པ་ནི། མཁས་པ་མགུ་བ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མ་མཐོང་དོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་
 བཞིན་པ་ནི། འབྲས་བུའི་གཏན་ཆོགས་དངོས་དང་ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྐྱབ་པ་གཉིས་སོ། །དང་
 པོ་ནི། ལྷ་ར་བཤད་པ་བཞི་པོ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁ་ནང་གི་ལུར་རྟོག་ཆོས་ཅན། ལུར་
 གཟུགས་ད་ལྷ་ར་བ་ཡོད་དེ། ལུར་རོ་ད་ལྷ་ར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སམ། ལ་ཆོས་ཅན་ལུད་ཤིང་
 གི་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །འདི་དག་གི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལ་དངོས་
 གྱི་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་། དེ་དང་དེ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་

གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་། རྟགས་ཚོས་གཉིས་གྱི་བྱུང་པར་བྱེད་ཚོས་ལ། དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ངེས་
 བྱེད་གྱི་ཚད་མས་དེ་སྐབ་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་ལེགས་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དེའི་རྟགས་
 ཚོས་གཉིས་ལ་དངོས་འབྲེལ་མེད་ཀྱང་། བྱུང་གཞི་དེ་གཉིས་གྱི་མེད་ན་མི་འབྱུང་པའི་འབྲེལ་བ་
 དེ། [དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་དང་།
 ལུ་ར་གཟུགས་སྒྲ་མའི་མེད་ན་མི་འབྱུང་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་གྱིས། རོ་
 གཟུགས་ད་ལྟར་བ་གཉིས་པོ་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་སུ་གྲུབ། ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་
 ལས་པའི་ཚོས་ཐ་དད་པ་གཉིས། གང་རུང་གཅིག་ཡོད་པའི་གཞིར་ཅིག་གོས་ཡོད་དགོས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་མི་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར། ལུ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་གཉིས་
 ཚོས་ཅན། འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ་
 འདི་དངོས་རང་བཞིན་ནམ་འབྲས་མིན། [འདི་ལས་རྣམ་བཞག་སྒྲོས་པས་ཀྱང་། [འབྲུལ་བ་
 མེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། [ཞེས་གསུངས། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་དེ་སྐབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་
 པར་ཐལ། རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དོན་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པ་ཁྱོད་
 བྱི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དང་ལྟན་པས་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་ཙམ་ནས་འབྲེལ་བ་དེ་གཉིས་སུ་
 ངེས་ཤིང་། ཚོས་དེ་གཞི་དེ་ལ་དངོས་སུ་འབྲེལ་བ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་
 ལའང་། དེ་གཉིས་གྱི་ངེས་བྱེད་ལས་གཞན་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཚོས་དེ་གཞི་དེ་ལ་མ་
 འབྲེལ་ན། དེ་དེ་སྐབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ལུ་ར་བཤད་པ་ལྟར་མེ་མེད་དང་
 དུ་མེད་ལྟ་བུ་དང་། ཚ་རིག་སྟོབས་ཆེན་དང་གང་རིག་མེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་དངོས་གྱི་འབྲེལ་བ་མེད་
 ཀྱང་། ཕྱོག་འབྲེལ་དང་བརྒྱུད་པའི་འབྲེལ་བ་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་འབྲས་མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ། དངོས་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། ཕྱོག་པའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་མེད་
 ཀྱང་། བརྒྱུད་ནས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱིས་འབྲེལ་བ་ངེས་དགོས་
 པར་ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། [དེ་ཡང་མེ་མེད་དེ་དུ་བ་མེད་པ་ལ་
 བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་མི་རུས་ཏེ། མེ་མེད་དང་དུ་མེད་གྱི་ཕྱོག་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་
 གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི། ཚད་མར་འགལ་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྒྱ་རུས་

བ་ཐོགས་མེད་ཀྱང་དུ་བ་ལ་མ་འབྲེལ་བར་ཐལ། འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། རྒྱུ་མེད་སོགས་ལས། དུ་བ་བཀག་ནས། དེ་འགོག་བ་འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་
 བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདི་ཡང་བུ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་གཉིས་
 དུས་མཉམ་རྒྱུ་གཞན་ཡིན་པས་དངོས་གྱི་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་། བརྒྱད་པས་འབྲེལ་བར་བཞག་
 རྟེ། དེ་གཉིས་དངོས་གྱི་རྒྱ་ཚོགས་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། གཙོ་བོ་སེམས་
 གཅིག་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགོ་ལྷ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་ལ་བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་བ་
 དང་། བརྒྱད་ནས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷ་གི་མི་འབྲུལ་བར་བཞག་གོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རྒྱ་ལ་རྗེས་སུ་
 འགོ་ལྷ་གི་མི་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འབྲས་བུ་ལའང་དེར་འཛིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་རྗེས་སུ་
 དཔག་སྟོབས་གྱིས་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དོན་ནི་དེ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་
 དེས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷ་གི་རྒྱ་ལ་གཉིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྲུངས་ནས་དེ་གཉིས་ལ་
 འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་ཐ་དད་བཀག་ན་ཁེགས་པ་ཅམ་གྱིས་
 འབྲེལ་བའི་དོན་ལྷ་གི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཁས་སྲུངས་ནས་དེ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་
 འདོད་པ་ནི། ཁོ་བོ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་བཞག་རྒྱ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་སྐད་དོ། །དེ་
 ལྟར་ཡང་དེ་གཉིས་བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་ན། དེ་གཉིས་འབྲེལ་མི་དགོས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་
 ལྷ་གི་འབྲེལ་གྲུབ་ན་དེ་གཉིས་འབྲེལ་མི་དགོས་པ་ནི་དུ་བ་དྲག་ལྟར་བ་དེ་རང་གི་རྒྱ་བྱུང་གི་
 བརྒྱད་པའི་རྒྱར་གྲུབ་པའི་གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་དང་བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་ཀྱང་འབྲེལ་མི་དགོས་པ་
 བཞིན་དང་། ཤེས་བྱ་མིན་པ་དེ་སྤོང་ཡུལ་དུ་བྱ་བྱུང་མིན་པ་གཉིས་ལ་ལྷ་གི་འབྲེལ་གྲུབ་ཀྱང་
 འབྲེལ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་པར་བརྒྱད་འབྲེལ་གྲུབ་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེན། རྟགས་དེ་དོན་
 གང་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷ་གི་མི་འབྲུལ་བའི་གཞི་དེ་དང་། དངོས་གྱི་ཆོས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་
 དགོས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་དེ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྟེ་ལྟར་ཡིན་ན། ལྟར་སྒྲུབ་
 གསུམ་ལས་གང་ཡིན་མ་ངེས་པའོ་ཞེན། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་སྟེགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ངེས་མིན་པར་
 ཐལ་ལོ། །དེ་ཡང་ཁས་ཀྱང་སྲུངས་མོད། བུར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་མེད་པ་ལ་བུར་རོ་ད་ལྟར་བ་
 ཡོད་པ་གྲིད་ན། བུར་དོག་དེ་རུལ་རྗེས་བརྒྱད་འདུས་པའི་གོང་བུ་མིན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་

གནས་སོ། །དོན་དེ་ཉིད་གཞུང་དང་སྒྱུར་བར་བྱ་སྟེ། བྱོན་ས་སྒྲ་མ་ན་རེ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་
གསུམ་དུ་ངེས་ན། རོ་ལས་དུས་མཉམ་པའི་གཟུགས་དཔོག་པ་རྟགས་གསུམ་ལས་གང་ཡིན།
འབྲས་བུའི་གཏམ་ཚིགས་སུ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཞེན་མ་ངེས་ཏེ། འདི་
ལྟར་བུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་ཚོས་ཅན། རང་བྱོན་ས་ཚོས་སྒྱུ་བ་པའི་གཞིར། རང་དང་རྒྱ་ཚོགས་
པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་བུར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་རྟོགས་ཤིང་སྒྱུ་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ།
དེ་སྒྱུ་བ་གྱི་བྱོན་ས་ཚོས་སྒྱུ་བ་ཅིང་རྒྱ་བུར་གཟུགས་སྒྲ་མ་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་སྟོབས་གྱིས་དེའི་ཚོས་
བུར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་རྗེས་སུ་དཔོག་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དུ་བ་མེ་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་
སྟོབས་གྱིས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་སྒྱུ་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་
བཞིན། ཞེས་སྟོན་པ་ནི་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་ནས་བཞིན་གྱི་བར་རོ། །བུར་
གཟུགས་སྒྲ་མ་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བུར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དང་བརྒྱུད་ནས་
འབྲེལ་བར་ཅིས་སྒྱུ་བ་ཅིན། དེ་འགྲུབ་སྟེ། བུར་གཟུགས་སྒྲ་མ་དེ་བུར་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་
དངོས་གྱི་ཉིར་ལེན་དང་། ཁྱེད་གྱི་དངོས་གྱི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི། རྒྱས་
པ་འཇུག་པ་མེད་པར་ནི། །ནས་རྒྱ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། བུར་རོ་ད་ལྟར་བའི་རྟགས་
ལས་གཞི་དེར་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་གྱི་རྟོན་
གཏམ་ཚིགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་དེ་གཞི་དེར། བུར་གཟུགས་སྒྲ་མ་སྒྱུ་བ་པ་དང་།
བུར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་སྒྱུ་བ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བཀོད་ཚོད་
མི་འདྲ་བ་གཉིས་བཀོད་ཀྱང་སོང་ཚོད་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏམ་ཚིགས་གཅིག་གིས་རྗེས་
དཔག་གཉིས་གྱི་རྟོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི། དེ་ལྟར་འདས་དུས་གཅིག་རྣམས་རྟོགས། །དེ་ནི་
འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྒྲེས། །ཞེས་པའོ། །མདོར་བསྟུན་རྒྱུའི་ཚོས་ཞེས་པ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་
ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དེ་དཔོག་པ་ལ་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་ཏུ་རི་ལྟར་བཞག། །དེ་ལྟར་
མིན་པར་རྒྱུའི་རྒྱས་པ་ཉིད་ལ་རྒྱ་ཚོས་སུ་བྱེད་ན། རྒྱ་དངོས་སྒྱུ་བ་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཚོས་
རྗེས་སུ་དཔོག་པར་རི་ལྟར་མིན། ལྷན་སྒྲོའི་འབྲེལ་བར་བྱེད་ཅག་གི་འདོད་པ་དེ་བཤད་དོ། །
ཞེས་པ་ཡང་རྣམ་པར་བརྟག་དགོས་ཏེ། ལྷན་སྒྲོ་ལས། འདི་སྐད་དུ། རོ་ལས་གཟུགས་དངོས་

སུ་རྩེས་སུ་དཔོག་པ་ནི་མིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རོའི་རྒྱ་ཁོ་ན་འི་གཟུགས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱའི་
 རྣམ་པ་ཐོགས་མེད་ཉིད་རྩེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ལས་རྒྱ་རྩེས་སུ་དཔོག་
 པའི་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། བྱེད་ལྟར་ན། དེའི་ནང་དུ་
 འདུའོ་ཞེས་གསུང་ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ། རྒྱ་ཆོས་རྩེས་དཔོག་གི་གཏན་ཚིགས་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད།
 འབྲས་བུ་ལས་རྒྱ་རྩེས་སུ་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོ་ལས་གཟུགས་དངོས་སུ་མི་
 དཔོག་པར་གསུངས་པ། དེ་གཉིས་ལ་དངོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ལ་དགོངས་གིང་། རྣམ་པ་
 དཔོག་པར་གསུངས་པ་ཡང་རྣམ་པ་དང་དངོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་སོ། །འདི་ལ་
 རྟགས་ལྷན་དག་འདི་སྐད་དུ་སྒྲིལ་བ་སྤྱིད་དེ། འོན་ཀྱང་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དེ་ཡང་སྤྱར་དོག་ལ་
 སུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཆོན་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར་ན་ནི། དེ་རིགས་པ་མཚུངས་པས་གིན་ཏུ་འདོད་དོ། །འདོད་ན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་རྟགས་པ་
 ལན་ཚུན་བརྟེན་པའམ། རེས་འགའ་ལྷོག་གྱུར་ཡང་མངོན་གྱུར་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ལ། སུ་རམ་གྱི་
 རོ་ད་ལྟར་བ་དེ་ཁ་ནང་གི་སྤྱར་དོག་ལ་སྤྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་།
 ཅིག་ཤོས་ཚུར་ལ་སྐྱབ་པའི་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཉེས་པ་མེད་དེ། རྟགས་
 སུ་འགོ་ཚུལ་གཉིས་པོ་སྒྲིལ་བྱི་སྒྲིལ་སོ་སོ་ལ་ཡིན་པས། རེས་འགའ་ནི་སྤྱར་གཟུགས་མངོན་དུ་
 གྱུར་ནས། སུ་རམ་གྱི་རོ་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་བ་སྤྱིད་པས། མཁར་གཞིང་གི་ནང་གི་སྤྱར་དོག་ལ། རོ་
 བསྐྱབ་པ་ལ། གཟུགས་ད་ལྟར་བ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར། རེས་འགའ་ནི་རོ་མངོན་དུ་གྱུར་
 བས། གཟུགས་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་བ་སྤྱིད་པས། ཁ་ནང་གི་སྤྱར་དོག་ལ་གཟུགས་སྐྱབ་པ་ལ་རོ་རྟགས་
 སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་སྤྱིང་དུ་གཉིས་ཀ་ཡང་། གཉིས་ཀའི་གཏན་ཚིགས་སུ་
 འགྱུར་བ་ནི་མིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་དུ། དེ་ལྟར་འདས་དུས་གཅིག་རྣམས་རྟགས། ཞེས་དང་།
 འདས་ད་ལྟར་གཉིས་ལས། གཞན་མ་འདས་པ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་གསུངས་ལ།
 རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། འདིས་ནི་གྲོག་མ་འཕོ་བ་དང་ཉ་འཕར་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཆར་ལ་
 སོགས་པ་རྩེས་སུ་དཔོག་པ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅེས་མ་འདས་པ་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་
 ཡང་དག་ཀྱང་སྤྱིད་པ་ལྟ་སྤྱར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཆོགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡི། །རྒྱ་ནི་

ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པས། །དེ་དག་མེད་ན་དེ་མེད་ཕྱིར། །བ་ལང་ཉིད་ལས་རྩ་ཅན་ཡིན། །ཞེས།
 བ་ལང་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགའ་ཞིག་རྩ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དང་། རྩ་ཡི་
 བདག་ཉིད་དེ་འདྲ་བ། །གཞི་ལས་མངོན་པར་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། །དེའི་འབྲས་ཡིན། །ཞེས་སྒྲུ་མ་དེ་
 དག་ཏུ་མ་འདུས་པ་ལྟར། སྤང་བའི་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་གསུངས་སོ། །དགོངས་པ་
 བློ་ཉ་འཕར་བ་དང་། སྒྲོག་འབྱུག་པ་དང་། སྤལ་བ་སྐད་འབྱིན་པ་སོགས་དང་དུས་མཉམ་
 པའི་ཆར་སྒྲིན་རུམ་ན་གནས་པ་དེ། དངོས་ཀྱི་རྒྱ་ཚོགས་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་པ་དང་། རོག་
 སྒྲོག་ཤལ་དང་རྩ་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་དེ་ལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྐད་འཛིག་ལ། དེ་ཆེ་ཚོགས་པ་ཅན་རེ་རེ་
 བ་དེ་ཚོགས་དོན་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པ་འདི་ལའང་། །ཁ་ཅིག་མགོ་བོ་ཅིག་པའི་ལག་ཏུ་སོང་བའི་གོང་བུ་
 རྩ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་ཤེས་འདོད་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ལ། རྟོག་ལོ་ཆེན་བོ་ནི། ཐག་
 རིང་བའི་གོང་བུ་དེར་སྒྲུབ་བོ་ཞེས་གསུང་འདི་ལ་ཚོགས་པས་ཡ་གྱལ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཞེས་
 བྱེད། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་ལས་རྣམ་འཛིག་གི་རྒྱ་སྒྲུབ་པས་འབྲས་རྟགས་
 སོ་ཟེར་བ་ལ། ལོ་ཆེན་གྱིས། དེ་ལྟ་ན་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བར་སོང་བའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་
 གཏན་ཚིགས་སུ་མི་འཐད་ཅེས་དང་། མཆོན་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་མཆོན་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་གཏན་
 ཚིགས་ཡང་དག་ཀྱང་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཉི་བར་མཁོ་བའི་དོན་གཞན་ཡང་ཞར་
 ལ་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལ་དངོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་། བརྒྱད་ནས་མི་
 འབྲུལ་བའི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི་དུ་མ་མཐོང་སྟེ། མིག་
 ཤེས་ཀྱིས་ཁ་དོག་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་རྩ་ཡོད་པར་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་པ་སྒྲུབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྱུབ་ལ། རྩ་དང་རྩའི་ཁ་དོག་ལ་འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་ནི་གང་ཡང་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་དེ་འདྲ་མངོན་སུམ་ཡིན་གྱི་རྗེས་དཔག་མིན་ནོ་ཞེས་དོགས་པར་མི་བྱ་སྟེ།
 རྩ་ནི་རེག་བུའི་སྒྲུ་མཆོད་ཡིན་པས། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གི་བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། གཞི་འགར་བྱེ་མ་དང་།
 རོ་བ་ལ་སོགས་པ་སའི་བྱུང་པར་ཅན་འགའ་ཞིག་དཔོག་པ་དང་། རྒྱུད་གི་འུར་སྒྲུ་དང་། རྩའི་
 ཤར་སྒྲུ་ལས། གཞི་འགར་རྒྱུད་དང་རྩ་དཔོག་པའི་རང་དོན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ནི་མྱོང་།

བས་འགྲུབ་པ་དང་། ལག་པས་རེག་བྱ་མྱོང་བ་ན་དུང་གི་དབྱིབས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ཡང་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་ཡལ་ཆར་རང་དོན་སྒྲུབས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྟེ་ལ། དོན་ལ་
 མིག་ཤེས་ཀྱི་ཁ་དོག་མཐོང་བ་ལས། སའི་རེག་བྱ་དཔོག་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་རྣམས་
 ཀྱིས་ས་དང་སའི་ཁ་དོག་གཅིག་ཏུ་ལྟུང་ནས་འདི་ནི་སའོ་ཞེས་ཞེན་པས། རྟགས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་
 རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་སྒྲ་ཕྱིའི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རྟོགས་པ་མེད་དོ། །གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་སུ་
 འགྱུར་བའང་སྤྲོད་ལ། དེའི་ཆོ། ཕྱོགས་དེར་ཆོས་ཅན། སྟོང་དེ། ཁ་དོག་སྐྱུ་བོ་དང་ལྷན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་སམ། ཡང་སའི་ཁ་དོག་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དེ།
 དེ་ལ་ཡང་སའི་ཁ་དོག་ཡོད་པར་ངེས་ནས་སྟོང་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟེ་བ་ནི་མི་དགོས་ཏེ། སྤར་བཤད་
 པ་དང་སྒྲར་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལས་རྟོགས་སོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་གཏན་ཆོག་སྟེ་འབྲས་བུའི་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་ཁོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་སྤང་བ་འོག་ཏུ་དབྱུང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མཆོན་ནིད། དབྱེ་བ་ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྐྱབ་
 པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །བྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
 ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཆོལ་བ་དེས། །བྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་
 ཚུལ་གཉིས་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་ངེས་པ་དེའོ། །སྤར་བས་བྱོན་ཟེན་པའི་
 མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་མཐུན་པར། རྟགས་དེ་ཆོས་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དགོས་པར་བཞེད་
 པས། དེ་དབྱུང་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དུ་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པའི་དུ་བ་ལ་
 བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བར་ཐུག་ལ། གཞི་འགའ་ཞིག་མི་རྟག་པའི་དུ་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རང་
 བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་
 འགྱུར་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་པོ་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚུལ་གསུམ་
 ལས་གང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་རྟགས་ན་འཇིག་གོ། །འདི་གཉིས་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་
 ཀྱི་ཆད་མ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་བར་མེད་པས་དེ་མ་
 དམིགས་པ་ནི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 དང་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་འདྲ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། འབྲས་བུ་ན་ཡང་ག་ལ་ངེས། །

ཞེས་རྒྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པ་ལ་བྱབ་པ་མ་དེས་བར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
 རྒྱ་ཙམ་ལ་བྱུང་ཡང་། རྒྱ་རྟུ་པ་ཐོགས་མེད་མི་ལ་བྱུང་བར་བཤད་དེ། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་
 ལས། ལྷ་སྟེགས་བྱེད། རྟགས་ལོག་བར་འདོད་པའི་རྒྱ་རྟུ་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། འདུས་བྱས་
 གྱི་དུ་བ་སྐྱབ་པའང་དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བྱིར་རང་བཞིན་གྱི་ཁོངས་སུ་འདུའོ་ཞེས་གསུངས་
 མོ། །རྣམ་དེས་ལས། རྒྱའི་རྣམ་སྤྱི་ལ་བསམས་ནས་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་
 ཡིན་པར་བཤད་དེ། དཔེར་ན་འདི་ན་མེ་མེད་དེ་དུ་བ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྷ་བུའོ་ཞེས་
 གསུངས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འབྲས་བུའི་ལས་ལ་གོགས་བྱེད་པ། །མེད་པ་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་
 བཞིན། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པ་ན། །འདི་ནི་རང་བཞིན་ནང་འདུས་བྱིར། །
 ཞེས་དང་། རྣམ་བར་དེས་པ་ལས། རྟུ་པ་ལ་ནི་གོགས་བྱ་བར་མི་རྟུ་ཏེ། ཐ་མའི་གནས་
 སྐབས་ན་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་བྱིར་ཏེ། སྒྲན་ཅིག་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུང་ཞིང་།
 རྒྱ་མ་དམིགས་པས་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་ལ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པས་ནི་རང་
 བཞིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡུལ་ཅན་སྐྱབ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་དོ། །དེ་ཡི་ངོ་བོས་བྱབ་
 པའི་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་ནི་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་མོ། །རིགས་པའི་དབང་ལྷན་
 ཚོས་གྱི་སེང་གོས་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་དོན་གཞན་སྐྱབ་པ་དང་། དོན་གཞན་མིན་པ་
 སྐྱབ་པ་གཉིས་སུ་མཛད་ནས། དང་པོ་དུ་བའི་རྒྱ་རྟུ་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་དུ་བ་སྐྱབ་
 པ་ལྷ་བུ་ལ་བྱེད་པར་གསུངས་མོ། །གཞན་ཡང་། འབྲས་བུའི་ལས་ལ་གོགས་བྱེད་པ་དང་མེད་པ་
 ཅན་གྱི་རྒྱ་ཚོགས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། གཞི་འགར་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་དེས་སུ་སྐྱབ་པའི་གཏན་
 ཚིགས་གསུངས་པ་གང་དུ་བསྟུང་། དེ་མ་གསུངས་སོ་སྟུམ་ན། གང་དག་དེ་ཡོད་གཞན་ལྟོས་མེད། །
 དེ་དག་དེ་ཡོད་པ་དེས་ཡིན། །འབྲས་བུའི་ལས་ལ་གོགས་བྱེད་པ། །མེད་པ་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་
 བཞིན་ཞེས་པའི་དཔེ་རི་ལྟར་སྐྱབ་སྟུམ་དུ་ཁོ་བོ་དོགས་མོ། །འཇིག་པ་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་
 གྱི་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། ལུས་པ་དང་པོ་བྱུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་དེས་སུ་སྐྱབ་པའང་།
 རྒྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་མཐོང་ངོ་། །དངོས་རྒྱ་རྟགས་སུ་
 བཀོད་ནས་དངོས་འབྲས་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་ཆད་མ་རྣམ་བར་དེས་བར་བྱོགས་ཚོས་ལ་

དབྱུང་པ་མཛད་ལ། བྱུང་པ་ལ་མ་མཛད་དོ་ཞེས་ཤེས་དགོས་སོ། །ཕྱི་རབས་ཀྱི་ཚིག་ཐེང་བ་
 དག་མཐུན་པར། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཟུར་དུ། དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན། བྱོད་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པས་བྱུང་པ་ཞེས་ཟེར་བའང་། རྟེ་
 བདུན་གྱི་དགོངས་པ་དང་འགལ་བར་དོགས་ཏེ། ཚུལ་བྱུང་ཆོས་ཅན། ཏུང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་
 པ་ཚུལ་བྱུང་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་མ་བྱུང་གི་དངོས་པོ་ལ་རྗེས་
 སུ་མི་འགོ་བར་ཐལ་ལོ། །བྱུང་སྟེ། རིགས་ལྡན་རིགས་མིན་གང་གི་ཕྱིར། །གསལ་བའི་ངོ་བོ་
 གཞན་རྟེན་མེད། །ཅིས་དང་། ངོ་བོ་གཉིས་ཉིད་ཡོད་ན་ཡང་། །དེ་དངོས་གཅིག་ཏུ་རི་ལྟར་
 འགྱུར། །ཞེས་མི་རྟག་པ་ལ། ཚུལ་བྱུང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་མི་གཅིག་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་ན་
 མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུང་། དེ་བཞིན་དུ་གིང་ཡང་ཤ་པ་དང་ངོ་བོ་
 གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། རིགས་གཏེར་ལས། གིང་མིན་ལས་ལྡོག་དངོས་པོ་དེ། །ཤ་
 པ་ཡིན་ན་གཞན་གིང་མིན། །གཞན་གིང་ཡིན་ན་ཤ་པ་མིན། །དེའི་རང་བཞིན་གཞན་མིན་ཕྱིར། །
 ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་བཟུང་ནས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་འགོག། །ནགས་ལ་
 གནས་པའི་སྤྱུང་དག །ལྡོག་པའི་གིང་ལ་མི་གཅང་འཐོར། །ཞེས་བཀག་པར་མཛད་པའི་དོན་དེ་
 ཉིད་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྱི་གསལ་བ་དང་རྗེས་གཅིག་པར་ཁས་ལེན་པ་གྲངས་ཅན་
 གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྤྱོད་མེད་པ་ཡིན་པས། དངོས་པོ་བྱམ་པ་དང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་
 བྱེད་པ་སྟེ་བདུན་ལས་རང་ལུགས་སུ་བཤད་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱམ་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་
 རྗེས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་ཉིད་དངོས་པོའི་རྗེས་ཡིན་ཞིང་། དངོས་པོ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་
 བྱམ་པའི་རྗེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་གི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་བྱུང་བྱེད་དང་།
 བདག་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་རང་གི་བྱེ་བྲག་
 དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་དོ། །དེ་དང་ཐ་དད་ནས་བདག་ཉིད་དམ་
 ངོ་བོ་འཇམ། རང་བཞིན་ནམ། དངོས་པོ་འཇམ། རྗེས་གཅིག་ན་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་དགོས་པ་
 ཡིན་ཏེ། བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པ་ལ། ཐ་དད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལས། སྐབས་བྱེད་ཀྱི་

རིགས་པ་གཏན་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་ལའང་མེད་མི་འབྱུང་། ཡོད་པ་ཙམ་དང་
 འབྲེལ་བ་ཡིས། །དེ་མེད་ན་ནི་ཡོད་པའི་བདག་ །མེད་འགྱུར་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་།
 དོན་གཞན་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་ཆོས་ཤེས་དང་། རང་བདག་རྣམ་དབྱེར་མེད་གང་། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་
 ཆེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་པར་ནི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བརྟག་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་
 རོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། རིགས་གཏེར་ལས། རྒྱབ་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་།
 བརྒྱབ་བྱེད་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བྱེད་པར་མ་ལྟོས་པ་དང་། ལྟོས་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྒྱབ་པ་ལ་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དག་པ་དང་། གཉིས་པ་
 ལ། རང་གི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་གཞན་གྱི་ཆོས་ལ་ལྟོས་པ་གཉིས། དང་
 པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྟོས་པོ་ཁོང་ན་ཡོད་པ་བྱས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྟོས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་
 པ་རྒྱུན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་འབྲེལ་བ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ། རྒྱེ་བ་དང་ལྟན་
 པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་རོ། །བརྒྱབ་བྱས་དབྱེ་བ་ལ། དོན་རྒྱབ་དང་ཐ་སྙད་བརྒྱབ་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འདིར་དག་ལྟོས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ། དེ་རྒྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་
 དག་གང་ཞིག །རང་མིང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་ངེས་པ་རང་གི་བྱེད་པར་བྱེད་ཆོས་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པ་
 དང་མི་ལྟོས་པ་རོ། །དཔེར་བརྗོད་པ་ནི་སྤྲ་མ་དེ་ཉིད་དོ། །འདི་ལ་དར་ཁྲིག་མཛད་པ་ན་རེ།
 དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྒྱབ་པའི་རང་བཞིན་ལྟོས་པ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ།
 མཚན་ཉིད་དེ་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ངེས་པ། དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ངེས་པ་ལ་བལྟོས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དོན་བྱེད་རྣམས་པ་དེ་བྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲུབ་བརྗོད་ནས། རང་
 བརྗོད་པའི་རྒྱས་རང་གི་ལྟོས་པ་བྱེད་ཆོས་འཕངས་པ་དང་། མ་འཕངས་པ་ཞེས་བྱེད་པར་འབྱེད་
 དོ། །ཉིས་པ་སྤྲ་མ་དེ་ནི། འདི་ལ་ཆེར་འཇུག་ཏེ། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། རང་བརྗོད་པའི་རྒྱས་
 རང་གི་ལྟོས་པ་བྱེད་ཆོས་སྒྲོས་ཡུལ་དུ་འཕངས་པར་ཐལ། དེས་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་
 འཕངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་དེ་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཐུན་མིང་མིན་པར་གོ་
 རྣམས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་མཚན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ཀྱིས་འདོད་པའི་བྱེད་པར་
 དེ་ནི་ཡི་གའི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་ཏེ། རང་བརྗོད་པའི་རྒྱས་རང་གི་ལྟོས་པ་དེ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་འཕངས་ན།

རང་བཟོན་པའི་སྒྲ་ལ་བཏེན་ནས། རང་གི་ལྷོས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་གོ་རུས་ལ་དེ་ལྟ་ན་བྱས་པ་བཟོན་པའི་སྒྲ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བྱས་པ་དེ་གོ་རུས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་ན། དངོས་པོ་བཟོན་པའི་སྒྲ་མ་ཀྱང་དོན་བྱེད་རུས་པ་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཕངས་པར་མཚུངས་སོ་དེས་ལྷོས་པ་འཕངས་པ་དང་། ལྷོས་པ་ཞིག་ལ་ལྷོས་པར་འཕངས་པའི་བྱེད་པར་མ་བྱེད་དོ། །དེས་ན་བྱེད་པར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་བཟོན་པ་ན། སུ་ཞིག་གིས་བྱས་སྐྱམ་པའི་དོགས་པ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱས་པའི་དོན་ཤེས་པ་ལ་ནི། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་སོ་སྐྱམ་པའི་སྒོ་རང་གིས་སྒྲེ་ལ། དེ་མི་ཤེས་པ་ལ་ནི་བྱེད་པ་པོ་རྒྱ་རྒྱུན་ལོ་ཞེས་བསྟན་པ་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་བྱེད་གཞི་ལ་དོགས་པ་སྒྲེ་བའི་གནས་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དོ། །འདིར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་གསུངས་པ་ནི། རིག་བྱེད་པ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། རྟག་པ་ཡིན་པ་འགོད་པར་བྱེད་པས། དེའི་ངོར་རིག་བྱེད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། བྱས་པ་བྱོགས་ཆོས་སུ་མི་འགྱུབ་པས། དངོས་པོ་རྟགས་སུ་འགོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་གཞུང་གི་སྒྲ་བས་དུ་མར་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་འགོད་པར་གསུངས་པས་ཡོད་པ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པས་བྱེད་པར་ཁས་ལེན་ནམ་ཞེན། དབྱིངས་ཀྱི་མདོ་ལས། ལྷ་ཡོད་པ་ལའོ་ཞེས་གསུངས་པས། ལྷ་མ་ཞེས་པ། དངོས་པོ། ཡོད་པ་སྤྱིད་པ། རང་བཞིན། རོ་བོ། འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་འཇུག་ལ། དེ་ཡང་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་གཉིས་ཀའི་སྒྲ་ཡངས་པར་བྱས་པའི་ཆོ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་སྟེ། གང་ཆོད་མས་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་བྱིར་ཏེ། དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པར། དངོས་ཀྱན་ཡང་དག་རྒྱན་པར་མཐོང་བ་ཡིས། །དངོས་རྟོག་དོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་དངོས་པོའི་སྒྲ་གསུངས་པ་དང་། ལྷོང་པ་ཉིད་ལ། མཐོང་བ་ཡང་དག་པས་རྟོག་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མདོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་བརྒྱད་དེ། གང་ཞེན། ཆོས་དག་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས། མེད་པ་རྟག་ཉིད་གང་ལས་ཡིན། །ཞེས་དང་། མེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། །དངོས་པོ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་འང་ཡིན། །ཞེས་སོགས་དུ་མར་གསུངས་པ་ལྟར་ན། །ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་གཉིས་ཀའི་སྒྲ་

དོག་པར་བྱས་པའི་ཚེ་ནི། དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དབུས་མཐར། ཡང་
 དག་མ་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་ཡོད། །དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་ཀྱང་བརྟགས་མེད་པར་
 གསུངས་པ་དང་། འདུལ་བའི་མདོ་ལས་ནམ་མཁའ་ནི་བར་དུ་ཚོད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་
 ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མེད་ན། འབྲེལ་པ་ལྟ་གཤམ་ཡོད། ཅིས་དང་། རིགས་གཏེར་ལས།
 རང་མཚན་མེད་ཕྱིར་མདོན་སུམ་མེད། །འབྲེལ་པ་མེད་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་མེད། །དེས་ན་ནམ་
 མཁའ་ཡོད་དོ་ཞེས། །སྐྱབ་པར་བྱེད་ལ་ཚད་མ་མེད། །ཅིས་དང་། རི་བོང་རུ་སོགས་མེད་མོད་
 གྱི། །འདུས་མ་བྱས་དང་འབྲེལ་ཡུལ་གཉིས། །དེར་སྒྲུང་བ་ཡི་སྟོབས་ཉིད་ལས། །དེ་ཡུལ་ཡོད་
 བར་གྲུབ་ཅི་ན། །དེར་སྒྲུང་བ་དེ་གེས་པ་ཡིན། །ཕྱིར་འདོད་ཚད་མས་གཞལ་མི་རུས། །དེས་ན་
 འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་། །འབྲེལ་ཡུལ་གཉིས་ལ་ཚད་མ་མེད། །ཅིས་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཐ་
 སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་ཡང་གསུངས་ལ། ཐད་ཀ་དང་ནི་གོང་མ་ཡི། །སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་
 གཉིས་ཡོད། །ཅིས་འདུས་མ་བྱས་ཡོད་པར་ཡང་གསུངས་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་སོ་སོར་
 འབྱེད་དགོས་ཀྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པར་མི་རུས་ཏེ། དཔེར་ན། གོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་བཞིན་ནོ། །
 དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སྐབས་འདི་ནས་བསྟན་པའི་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པར་ཁས་ལེན་
 དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་ཡོད་པ་དང་། མི་རྟག་པའི་བྱབ་འབྲེལ་སྐྱབ་པ་ན། རྣམ་ངེས་
 ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོག་པ་དེ་ནི་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 དང་ཚུད་རིག་ཡིན། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པར་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཡིན་ལ་
 དེ་ལས་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པས་སོ། །དེ་
 འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད། གཞལ་བྱ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་དོག་པར་བྱས་པ་ན། གཞལ་བྱ་ལའང་། རང་
 མཚན་གྱིས་བྱབ་པར་གསུངས་སོ། །གེས་བྱ་ལ་ནི་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གང་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་
 གསུངས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །དོན་འདི་ལ་དར་ཁྲིག་མཛད་པ་ན་རེ། ཡོད་ན་
 མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ཆོས་ཅན་གྱིས་མ་ངེས་པ་བསྟན་ན། ལམ་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་གསུང་མོད། དེ་ལ་དེས་བྱབ་པར་ཁས་སྒྲུངས་ཀྱི། བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཁས་མ་སྒྲུངས་སོ། །
 ཅི་སྟེ། དེ་ཉིད་འགལ་ལོ་སྟོམ་ན། འོ་ན་གེས་བྱ་མིན་པ་ལ་མེད་པས་བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་

ལ་དེས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་མིན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མེད་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར།
 པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ། ཅིག་ཤོས་ལའང། ཁྱོད་ལ་
 དེས་མ་བྱ་བ་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེན། རྟགས་ཤིན་ཏུ་མ་གྲུབ་པོ། །
 ལྷ་མའང་མ་གྲུབ་པོ་ཞེན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱ་བ་བྱེད་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཅི་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་དེར་ཐལ། བྱ་བ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འོ་ན་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་མཆོན་བྱ་ཡིན་པ་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཆོན་བྱ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཡོད་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། མཚུངས་རྟེན་མ་ཆག་གམ། ཅི་སྟེ། མཚུངས་རྟེན་མ་ཆག་སྟེ། ཤེས་བྱ་མ་
 ཡིན་པ་མཆོན་བྱ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡིན་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་གསལ་དངོས་འགལ། བྱ་བ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པོ་སྒྲུལ་ན། འོ་ན་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ན་མེད་པ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡིན་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་དངོས་
 འགལ་མ་ཡིན་ནམ། གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་མིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས། བདག་མེད་པར་ཐལ་བའི་
 རྗེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་མེད་པའི་བྱ་བ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་ན།
 དེའི་ལྷོག་བྱ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་འང་ཡོད་པས་ཤེས་བྱ་མིན་པ་ཆོས་ཅན། མེད་པ་ལ་འབྲེལ་པར་ཐལ།
 དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་མི་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ བདག་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 སྒྲོས་པ་བྱེད་པ་ཡང་། ལུགས་ཀྱི་ཏུ་མ་གོ་བར་དགག་པ་མཐར་སོང་བ་ཙམ་ཞིག་ལ་འབྲི་བར་སྒྲུང་
 བས་བརྟགས་ན་སྟོང་པོ་མི་སྒྲུང་ངོ་། འོ་ན་ཀྱང་ཆོག་ཉིད་ཀྱིས་སུན་འབྱེན་ན། བདག་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་རྟག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མི་འཇིག་པའམ་དེའི་ཆོས་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདག་གི་མི་
 འཇིག་པ་མེད་ན་ནི། བདག་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། འཇིག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར།
 དེའི་ཆོས་མེད་པར་འདོད་ན་ནི། བདག་མི་འཇིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཡོད་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་འཇིག་པར་ཐལ་ལོ། ཁྱོད་མི་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་ཆར་ཁས་སྒྲུངས། ཞར་ལ་འོངས་པའོ། ཉི་ལྟར་ན་དེང་སང་བུམ་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དེ་
 དངོས་པོར་འདོད་བཞིན་ཏུ་བུམ་པ་ཡོད་པ་སོགས་དངོས་པོ་མིན་པར་འདོད་པ་ནི། གཞུང་གི་
 དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུང་སྟེ། རྒྱ་དོག་པའི་བུམ་པ་ཡོད་པ་དང་། བུམ་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་

གཉིས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་ན། དོན་དམ་པའི་དངོས་
 གོ་དང་། གྲུ་རྩོམ་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་གཞུང་ལས་མ་བཤད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་
 བཀག་སྟེ། དོན་དམ་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་གང་། །དེ་འདིར་དོན་དམ་དངོས་པོ་ཡིན། །གཞན་ནི་
 གྲུ་རྩོམ་དངོས་པོ་སྟེ། །ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །འོན་ཀྱང་གྲུ་རྩོམ་པའི་དངོས་པོ་ཞེས།
 རྟོག་པ་ལ་དངོས་པོར་སྤང་བ་ཞིག་ལ་མཛད་པར་སྤང་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ཆ་
 མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྟུ་བ་ལ། དངོས་དང་དོགས་པ་བཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་ཚལ་ས་
 གྲངས་ཚང་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གཞི་འགའ་ཞིག་དུ། །འབྲས་བུ་བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་
 གཏན་ཚིགས་སུ་བཅོམ་གསུམ་པར་ཐལ། རྟགས་ཚོས་རྩལ་ཐ་དད་པས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་
 སུ་མི་རུང་ཞིང་། མི་དམིགས་པ་ཡང་མི་རུང་ལ། རྒྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་འབྲས་བུའི་རྟགས་སུ་
 མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དངོས་སུ་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལ་དངོས་འབྲེལ་མེད་ཀྱང་།
 ལྟོས་མེད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཚོས་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྟེན། །
 ཅེས་པའོ། །གནས་འདི་ལ་ཁོ་བོ་འདི་སྟུམ་དུ་སེམས་ཏེ། །འདིར་རྒྱ་ཚལ་གྲངས་ཚང་ཞེས་པ་
 དངོས་ཀྱི་རྒྱ་ཚལ་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་
 ཕྱིར། །རྒྱད་རྒྱ་ཡིན་ན་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་རྩི་ལྟར་འགྲུབ་ཅེས་དབྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །མ་
 དེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པའང་། །རྒྱད་པའི་རྒྱ་ཚལ་གྲངས་ཚང་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ།
 གཤམ་བྱེད་པ་དག་སྤྲིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་ན། བས་ལྷུག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་
 ཚལ་གྲངས་ཚང་དེ་ཚོས་ཅན། བས་ལྷུག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་ཚལ་གྲངས་ཚང་བའི་ཞིང་ཤར་མ་
 རང་འབྲས་ནས་ལྷུག་གྱ་བསྐྱེད་དེས་སུ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། །ཁྱེད་
 ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་། །ཁྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་རྩིས་སུ་འགོ་
 ལྷོག་གི་རྒྱལ་གཉིས་པོ་ལྟོས་མེད་དང་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མས་དེས་
 པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནི། རྒྱ་ཚལ་པ་ལས་འབྲས་སྟེ་བར། །རྩིས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ། །
 དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྟེན། །ཅེས་པའོ། །ལྟོས་མེད་གྱི་

ཏྲགས་ཀྱིས་རྗེས་འགོ་ཇི་ལྟར་སྐྱབ་ཅེ་ན། རས་ལྷུག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོག་སྤྲུང་སྤྲུང་ཆང་དེ་ཆོས་
 ཅན། རས་ལྷུག་སྐྱེད་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེད་པ་རྒྱ་དོན་གཞན་གྱི་ལྷོས་པ་མེད་པའི་རས་ལྷུག་གི་
 རྒྱ་ཆོག་སྤྲུང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི། དོན་གཞན་ལ་ནི་ལྷོས་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་པའོ། །དོན་འདི་
 བཤུན་ལྷུང་ལས་ལ་གོགས་ཕྱེད་པ། །མེད་པ་ཅན་གྱི་ཆོག་སྤྲུང་པ་བཞིན། །ཞེས་པས་བཤད་
 ཏོ། །གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ལྷོས་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱབ་ཅེ་ན། ལྷུག་གི་བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་ཆོག་སྤྲུང་ཆོས་ཅན།
 རང་འབྲས་ལྷུག་སྐྱེད་ངེས་མིན་ཏེ། དེ་སྐྱེད་པ་ལ་གོགས་ཕྱེད་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནི་
 ཆོག་སྤྲུང་པའི་འབྲས་ལྷུག་ཞེས་པའོ། །ཡང་ན། གཞུང་གཉིས་པོ། དངོས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོག་སྤྲུང་ཏྲགས་སུ་
 འགོད་ན། རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡིན་ལ། བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་ཆོག་སྤྲུང་ཏྲགས་སུ་བཀོད་ན་བྱུང་པ་མ་
 དེས་སོ་ཞེས་སྟོན་པར་གསལ་ལོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར། ལྷུག་འབྲུང་རུང་སྐྱབ་པ་ལ་ནི་རྒྱ་ཆོག་སྤྲུང་
 གྲངས་ཆང་ཏྲགས་སུ་འགོད་མི་དགོས་ཏེ། རས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྷན་པ་རྒྱུད་པས་རྒྱུད། དེ་སྐྱབ་
 རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རུས་པ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ། །རྒྱུད་རྒྱུད་དེ་མ་ཐག་མེད་པས། །ཞེས་
 འབྲུང་པ་ལྟར་རོ། །འོན་ཀྱང་རྣམ་ངེས་ལྟར་ན་འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་དབྱེད་དགོས་ལ། རིགས་
 གཏེར་ལས་འདི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་གསུངས་སོ། །གནས་འདི་ལ་དར་ཁྱེད་འདི་སྐྱེད་དུ། འདིར་
 རྒྱ་ཆོག་སྤྲུང་གྲངས་ཆང་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རས་
 ལྷུག་གི་རྒྱུད་པའི་རས་ལྷུག་གི་བརྒྱུད་ཕྱེད་དུ་མ་དེས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱུད་ཕྱེད་དེ་རྒྱུའི་
 མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུང་ཞིང་། རས་ལྷུག་བརྒྱུད་ན་རས་ལྷུག་སྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་
 བྱུང་སྟེ། གལ་ཏེ་མ་བྱུང་ན། ཆང་མ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བར་ཐལ། ཆང་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 བརྒྱུད་པ་ངེས་རས་སྐྱེད་ངེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རས་དང་རྒྱུ་ལུང་བྱོད་གཤེར་གྱི་ཆོག་སྤྲུང་པ་ཆང་
 བའི་ཞིང་དེ་རས་ལྷུག་གི་སྐྱེད་ངེས་ཡིན་ཡང་། དེ་ཡིན་ན། དེ་བརྒྱུད་པས་བྱུང་པ་མ་དེས་ཏེ།
 དེ་ཡང་ཡིན་སྟེ་སྐྱེད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་ཕྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར།
 དེས་དེ་བརྒྱུད་པ་ལ་གོགས་སྤྱིད་ན། དེས་དེ་སྐྱེད་ངེས་མིན་པས་བྱུང་པ་མེད་དེ། ལུས་པ་ཡོད་
 ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་པ་ཡོད་པ་ལ་གོགས་ཕྱེད་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱུང་སྟེ་མཐུན་སྤྱིད་
 བརྒྱུད་པ་པ་དེ་སངས་རྒྱུ་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱུ་བ་ལ་གོགས་ཕྱེད་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་གསུང་ངོ། །འདི་དག་ནི། ཚིག་ཕྱི་མ་རྣམས་ནི་རང་གི་ཚིག་ལ་ཐལ་བ་མཚུངས་པའི་ལྷག་
 ཚད་དུ་སྒྲུང་བས་དེ་སྔ་ཕྱི་བ་དང་། གསུང་སྒྲུང་མ་དེ་ལ་དགོས་པའི་གནས་ཕྱི་བ་ཟུང་བྱུང་སྒྲུང་
 བས་དེ་དབྱེད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ནས་དང་ཆུ་ལུང་དྲོད་གཤེར་གྱི་ཚིགས་པ་ཚང་
 བའི་ཞིང་ཡིན་ན། རས་སྒྲུག་སྒྲིབ་པའི་བྱུང་བ་དེས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དེ་སྒྲིབ་པས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རས་སྒྲུག་གི་རྒྱ་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་སྒྲུག་སྒྲིབ་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་
 དངོས་འགལ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནམ། འོ་ན་གྱུང་བྱུང་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཚད་མ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་
 བར་ཐལ། རས་སྒྲུག་གི་རྒྱ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་སྒྲུག་སྒྲིབ་པ་དེ་ཚད་མས་དེས་པས་བྱུང་ལ།
 དེ་ཡིན་ན་དེ་སྒྲིབ་པའི་བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་རོ། །བུམ་བ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་མ་བྱུང་
 བར་ཐལ། བུམ་བ་ཡང་ཡིན། ཡོད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
 མཐུན་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་གསུམ་ཆར་དོན་གྱི་སྤྱིད་ན་དངོས་འགལ། བྱུང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཡིན་
 ན། སངས་རྒྱ་བ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡང་ཡིན། དེ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་ཡོད་
 བའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་དངོས་འགལ། གང་ཡང་རྣམ་དེས་ལས།
 རྒྱ་རྣམ་ཤེས་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྲས་བྱ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། མ་ཚང་བ་དང་གོགས་བྱེད་པ་སྤྱིད་
 བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་ཡང་། བུམ་བ་ཚོས་ཅན། གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 བར་ཐལ། ཡོད་པའི་རྒྱ་མ་ཚང་བ་དང་། ཡོད་པ་ལ་གོགས་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕེན་པར་བྱེད་
 དམ་སོམས་ཤིག །གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་སྒྲུབ་དེ་ལ་ཡང་ཕྱོགས་ཚོས་མི་འབྲུག་པར་
 ཐལ། རས་དང་ཆུ་ལུང་དྲོད་གཤེར་གྱི་ཚིགས་པ་ཚང་བའི་ཞིང་དུ་དེས་ནས་ནས་སྒྲུག་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་
 མ་དེས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞིང་གི་དོན་སྒྲུག་སྒྲིབ་པའི་ས་ཕྱོགས་ལ་མི་འདོད་པ་སྒྲུག་པར་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སུ་ཞིག་ཇི་ལྟར་སྒྲུན་པ་ཡང་། ཞིང་དུ་དེས་ནས་སྒྲུག་སྒྲིབ་པར་མ་དེས་པ་མི་
 སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤིང་ཤ་བ་ཡིན་པ་དེ་ཤ་བ་ཤིང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐེ་ཚོམ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་པར་དེས་པ་ལས།
 རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་དུ་ཤིང་ཤིང་ཤ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཤིང་ངོ་ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ། དེས་ན་འདི་ཡང་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལྟར། ཕྱོགས་ཚོས་སྒྲུག་པ་ལ་ཤེས་

འདོད་ཆོས་ཅན་རྟགས་དེ་ཡིན་པར་ངེས་ནས། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡིན་མིན་གྱི་ཆོས་དང་ལྷན་པ་
 ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས། རང་གི་སྒོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བཏགས་པའི་དོགས་པ་ཞིག་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་
 ནས། དཔལ་ལྷན་གྲགས་པའི་རིགས་པ་འགོག་པའི་གཏམ་དུ་གྱེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་གི་
 མྱོང་བ་ལ་བཀར་ན་དུ་ལོ། ཁོ་བོ་རང་གི་ཞིང་དེ་ལ་སྟོན་ཐོག་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་། ཞིང་པས་སོ་
 ནམ་བྱས་སམ་མ་བྱས་ཞེས་དོགས་པར་གྱུར་པ་ལས། རེ་ཞིག་གི་ཆེ་དེ་འདྲའི་ཞིང་དེ་ལ། ཞིང་
 པས་སོ་ནམ་བྱས་ཏེ། ས་བོན་རྒྱ་ལུང་དྲོད་གཤེར་གྱི་ཆོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པ་མཐོང་བའི་
 མོད་ལ། ཁོ་བོའི་ཞིང་ལ་ལོ་ཐོག་འབྱུང་དུ་རུང་ངམ་མི་རུང་སྟམ་དུ་གྱེས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་ཡང་
 དག་གི་དོན་མ་ལུས་པ་ཆང་བ་ཡིན་གྱིས། འདི་སྟམ་དུ། ཁོ་བོའི་ཞིང་དེ་ལ་ས་བོན་རྒྱ་ལུང་དྲོད་
 གཤེར་གྱི་ཆོགས་པ་ནི་ཆང་ལོ་ཐོག་འབྱུང་དུ་རུང་ངམ་མི་རུང་སྟམ་དུ་དོགས་པ་ག་ལ་ཡིན། དེ་
 ལྟར་དོགས་ན་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་དེ། གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གང་གིས་ཇི་ལྟར་སེལ་བར་བྱེད།
 དེ་ལྟ་བུའི་གེ་ཆོས་དོགས་ན། བྱེད་གྱི་འདི་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མི་སྤྱིད་དེ། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་
 ཙམ་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། རང་དོན་
 སྐབས་གྱི་གཏན་ཆོགས་པ་ལ་ཆེར་ལ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྟངས་དུ་རྟགས་མཐོང་བའི་མོད་ལ་དེ་མ་ཐག་
 ཏུ་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་དེ་རྟགས་དེར་ངེས་ནས་ཆོས་དེར་དོགས་པ་ཟ་བ་མི་སྤྱིད་
 དོ། །དེ་ལྟར་ན་གིང་ག་པ་ཡང་། གིང་གི་བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་གིང་དུ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་
 ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཐོག་མར་གོང་གི་འདི་གིང་ངམ་དོ་ཞེས་གེ་ཆོས་ཟ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་
 འོག་ཏུ་གིང་ག་པར་ངེས་པ་ན་དེ་མ་ཐག་དུ། གིང་ག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདི་ནི་གིང་དོ་ཞེས་ངེས་
 པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་བསམས་པ་ན་ནོར་བུའི་འོད་གྱིས་རྟགས་ལས་ནོར་བུ་དཔོག་པའི་
 ཕྱོགས་ཆོས་དང་། ས་ལུའི་མུ་གུས་ས་ལུ་དཔོག་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་སྐད་གཟེངས་
 གཏོད་དེ་སྐྱབ་པའང་ཞིགས་སོ། །

གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། །དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ དེ་སྐྱབ་གྱི་ཞེ་འདོད་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན། དགག་པ་རྒྱུད་པ་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་བའོ། །གང་དག་འདི་ན་དགག་

དྲགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན། མེད་དགག་ཡིན་པས་བྱབ་པོ་ཞེས་
 མགིན་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་འདི་ཡང་བདག་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་པོ་ཆེའི་སྐྱེས་སུ་དེ་བུམ་ཟེ་དང་དམངས་
 རིགས་གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་བར་ནི་དེས། བད་ཚན་མ་དེས་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་བའི་ངོར། རྒྱལ་
 བས་སྐྱེས་སུ་དེ་དམངས་རིགས་སུ་སྟོན་པར་འདོད་ནས། ལམ་པོ་ཆེའི་སྐྱེས་སུ་ཚེས་ཅན། བུམ་
 ཟེ་མིན་ཏེ། བྱས་དང་གཙང་སྐྱབ་དང་དཀའ་བྱབ་དང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚེས་དང་མི་ལྟན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ། དེ་ཚེས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་དྲགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱའི་
 ཚེས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན། མིན་དགག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དགག་པ་ནི་ཡིན་དགོས་
 ཤིང་། བྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན། རང་གི་དངོས་མིང་
 གིས་ཚེས་གཞན་ཤུགས་ལ་འཕེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་བུམ་ཟེ་
 མིན་ཞེས་བཟོད་པའི་དག་དེ་ཚེས་ཅན། རང་གི་ཚིག་ཟེན་གྱི་བཟོད་བྱ་དེ་ལས་གཞན་ཞིག་ཤུགས་
 ལ་འཕངས་པར་ཐལ། བྱོད་ཚེས་ཅན་དང་གཅིག་གང་ཞིག །ལམ་པོ་ཆེའི་སྐྱེས་སུ་དམངས་
 རིགས་ཡིན་པ་དེ་བྱོད་ཀྱིས་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། དེ་མིན་པར་དགག་པ་ཡིན་པར་ཡང་།
 རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། མིན་པར་དགག་པ་ནི། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དགག་པ་དེ་དང་འབྲེལ།
 དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། འདི་བུམ་ཟེ་མིན་ནོ་
 ཞེས་བཀག་པས། དཀའ་བྱབ་དང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་དམན་པའི་ཕྱིར་དམངས་རིགས་ཡིན་
 པར་སྐྱབ་པར་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྐྱུན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱིས་མ་ཡིན་
 དགག་པ་ལ་གསུམ་དུ་མཛད་ནས་བཤད་མ་ཐག་པ་འདི་ཚེས་གཞན་རང་ཚིག་གིས་མི་སྟོན་པའི་
 མིན་དགག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་དངོས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱའི་ཚེས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་མེད་
 དགག་ཡིན་པས་བྱབ་ཅེས་ཟེར་ལ་དེ་བས་ཀྱང་མི་རིགས་ཏེ། ཞེ་འདོད་ལ་ནམ་མཁའ་འཇིག་མེད་
 དུ་སྐྱབ་པར་འདོད་ནས། དག་ཏུ་ནམ་མཁའ་དྲག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དོན་བྱེད་ལུས་སྟོང་དྲགས་སུ་
 བཀོད་པའི་ཚེ་དེས་མ་དེས་སོ། །འདོད་ན་བྱེད་དྲག་པ་མེད་དགག་མིན་པར་འདོད་ཅིང་སྐྱབ་པར་
 འདོད་པ་དང་། བྱེད་ཀྱང་དྲག་པ་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་ན། འོན་ཞེ་འདོད་ལ་ནམ་མཁའ་དྲག་
 པར་སྐྱབ་འདོད་ནས། རང་དུས་ལས་ལྟག་པར་གནས་ཏེ། མི་འཇིག་པའི་ཚེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་བཀོད་པས་མ་དེས་སོ། །དེ་ལ་འདི་སྒྲུལ་དུ་དོགས་པ་འབྱུང་བར་དེས་ཏེ། སུ་བ་དང་ལྷན་
 པའི་ལ་ལ་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 གྱུང་དགག་པའི་གཏན་ཆོག་ས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེ་དེ་ཡང་མ་
 ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས་བླངས་སོ་ཞེན། འདི་ལ་དངོས་པོའི་ལན་དང་
 ཆོག་གི་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་དགག་པ་དང་སྐྱབ་པའི་རྟགས་གང་རུང་དུ་
 འགྱུར་བ་ནི། རྟོལ་བའི་བསམ་པ་ལས་གཞག་དགོས་ཏེ། མེ་ཡོད་པ་ཅམ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 སུ་བྱ་སྟེ་སྐྱབ་པར་འདོད་ན་ནི། སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་ལ། མི་རྟག་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་པ་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་ཏེ་སྐྱབ་པར་འདོད་ན་ནི། དགག་པའི་གཏན་ཆོག་ས་སོ། །དེ་ཡང་ཞེ་
 འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཙུག་པོ་དང་། རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་གཉིས་ལ། དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་
 དེས་བྱེད་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་གཏེར་ལས་མ་ཡིན་དགག་ནི་དགག་སྐྱབ་
 ཆོག་ས་པ་ཡིན་པས། སྐྱབ་པ་གཙུག་ཆེན་སྐྱབ་པ་དང་དགག་པ་གཙུག་ཆེན་དགག་པར་འདོགས་
 དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མེའི་སྟོང་དུ་རྟག་པས་སྟོང་པ་ལ་དབག་འདོད་དང་། མེས་
 འདོད་གང་ཡང་མེད་པར་མེ་ཅམ་ཞིག་ལ་དེ་དག་ཡོད་པ་ཡིན་ན། རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཞེས་
 སྐྱར་བ་དག་ལྷག་པོའི་སྟོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་གཙུག་པོ་རྟོགས་པ་ལ་ཕན་གཞི་དང་
 ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་རྟག་དངོས་ཀྱི་སྟོང་པ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཅམ་འདྲེན་པར་
 བྱེད་པས། མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱིས་རྟགས་གཞན་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་རྟུ་མིན་པའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་
 པའང་། རྟུ་མིན་པ་ཞེས་པ་ཆོག་ལྷག་པ་ཅམ་དགོས་པར་ཟད་ཀྱི། རྟུ་མིན་པ་ཞེས་བརྗོད་པས་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེའི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་ལ་ཕན་པ་མེད་ཀྱི་སྟོང་དུ་སྒྲུལ་ལྷོང་། རྟུ་མིན་པའི་མེ་ཞིག་
 མེད་པའི་དོགས་པ་འདྲེན་པར་འགྱུར་བས། སྟོན་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ།
 སྐྱ་ཆོས་ཅན་རྟག་པ་ཡིན་པའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའང་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་གནས་འབངས་ཞིག་གོ། །
 དེ་ལྷོང་དགག་ཆོག་བྱུང་ཟད་འབྱུར་བ་ཅམ་གྱིས་དགག་པར་འདོགས་ཀྱིས་པ་མིན་ཏེ། དགག་པ་
 གཉིས་ཀྱིས། རྟུ་མ་མགོ་བའང་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཆོག་གི་ལན་ནི། རྟག་དངོས་ཀྱི་སྟོང་

པའི་མེ་ལྷ་བྱ་དགག་པ་ཡིན་དུ་ཆུག། །དེ་ཙམ་གྱིས་དགག་དགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་སུ་མི་འགྱུར་
 ཏེ། དགག་དགས་ཡང་དག་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་བྱའི་ཚེས་སུ་བབྱང་བྱ་ཡིན་ན།
 རང་མིང་གི་མཐའ་ཁོ་ནར་དགག་ཆོག་འབྱུར་པའི་དགག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་ཅེས་སམ་ཡང་ན་
 དགག་པ་རྒྱང་པ་ཅན་ཡིན་པས་བྱབ་ཅེས་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་འདྲའི་དགག་པ་དེ་ཡིན་ན།
 མེད་དགག་གི་བྱབ་པ་མེད་དེ་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐྱབ་དགས་ཡང་དག་དང་
 མིན་དགག་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་སུ་བྱེད་པའི་གཞི་མཐུན་གྱིད་པ་ལ་འགལ་བར་མི་བསམ་སྟེ། སྟོ་
 ལུལ་དུ་བྱ་རུང་གིས་བུམ་པ་ཤེས་བྱར་སྐྱབ་པ་ལྷ་བྱ་སྐྱ་མི་དྲག་པར་སྐྱབ་པ་སོགས་མི་བྲིད་པའི་བྱིར་
 རོ། །དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་བརྒྱད་སྟོང་པ་རང་གི་བསྟན་བྱའི་
 རོན་ལ་མི་སྐྱ་བར་སྐྱབ་པ་ལྷ་བྱ་ཡང་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དགག་པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་
 འདོད་ན་ནི་འབྲེལ་པ་དང་འགལ་ཞིང་བྱེད་ཅག་གིས་དེ་ལྟར་འདོད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པར་
 དགག་སྐྱབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དབྱེ་བ་མདོར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་
 གཉིས།

དང་པོ་ལ། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་དང་། སྤང་རུང་མ་
 དམིགས་པའི་དྲགས་ཡང་དག་གཉིས།

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དཔེ་བཟོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་
 དང་། རང་གི་འདོད་པ་བཟོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོགས་དུས་ཀྱི་རྟོག་གི་པ་དག་ཁ་འཆམ་པར།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚེས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྤྱིར་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་སྟོལ་པའི་ཚད་མ་ལ་
 སྤང་དུ་མི་རུང་བ་ཞེས་འཛོག་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་མ་
 གཏོགས་པ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་
 གཏན་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བས་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་བྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེན། དུ་བ་ལྷ་བྱ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་
 བ་སྤང་དུ་རུང་བ་ཉིན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དེ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ། དེ་ཉིད་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་
 དྲགས་སུ་འགོད། རང་གི་ངོ་བོ་སྤང་དུ་མི་རུང་ཡང་རྒྱ་མི་ལྷ་བྱ་སྤང་དུ་རུང་བ་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་

མི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་འགོད། རང་དང་རྒྱ་གཉིས་ཀ་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་ཐག་རིང་
 པོའི་ཤ་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱབ་བྱེད་ཤིང་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་འགོད། དེ་གསུམ་ཀ་སྣང་དུ་
 མི་རུང་བ་གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་པས་བྱབ་པའི་གཞི་ལྟ་བུར། དུ་བམེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ། སྣང་
 རུང་གི་གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་པ་རྟགས་སུ་འགོད། རོ་བོ། རྒྱ་བྱབ་བྱེད། འབྲས་བུ། འགལ་ཆོ་
 གང་ཡང་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་ལ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཁོ་ན་འཇུག་ཅིང་སྣང་རུང་
 མ་དམིགས་པ་འཇུག་པའི་གོ་སྐབས་མི་སྤྱིད་པར་རྣམ་ངེས་ལས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའོ། །གཉིས་པ་
 བོ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་དགག་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཟུང་
 བྱ་དེའི་བྱེད་པར་གྱི་གཞི་དེ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་བབ་ཀྱི་ཚོལ་བའི་ཆད་མ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བའོ། །
 འདིར་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཞེས་པའི་ཐ་སྣང་བྱེད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གང་
 དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ། དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་སྐྱབ་པོའི་རྟག་པས་སྟོ་འདོགས་དགོས་
 པ་ཡིན་གྱི། དེ་མིན་པ་ཞིག་ལ། དེར་སྟོ་བཏགས་པ་ལ་འདོད་ན་དེ་ནི་ལོག་ཤེས་ཀྱིས་དེར་
 བཏགས་པ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། གང་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཚོལ་བའི་བསམ་བས་སྟོ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །
 གཞན་ཡང་། བྱེད་ཅག་ལྟར་ན། ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཚོལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་
 ཀྱི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་དེའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་སྐྱབ་པོའི་
 བསམ་བས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཏགས་དོན་ཞེས་པའི་སྟོ་ཅེ་རང་ལ་གཏད་རྒྱ་མེད་
 བཞིན་དུ་ཐ་སྣང་བྱེད་པར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་པ་ལ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་སུན་སྐྱུང་
 བ་དང་། རང་གི་འདོད་པ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟིགས་དུས་ཀྱི་གངས་ཅན་པ་རྣམས་མཐུན་
 པར། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་ཟ་གང་ལ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཚོལ་བའི་ངོར་ཤ་
 ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མས་དེ་མ་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་དཔེར་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་སྟོན་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནར་མཐོང་སྟེ། རྟགས་འདིའི་
 བྱབ་པ་བྱུབ་པའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པར་འབྱུང་ཏེ། དེ་སྟོར་གྱི་བྱབ་པ་ངེས་པ་ན་དེ་སྟོར་གྱི་

བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་དེ་ངེས་དགོས་ལ། ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཚོལ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་ཡོད་
 ངེས་ཀྱི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པ་དེ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཚོལ་བ་ཡིན་ན། མདུན་གྱི་གཞི་
 འདིར་ཡང་། དེ་འདྲ་མི་འཇུག་པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དོན་ལ་སོམས་ཤིག །གཞན་ཡང་།
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཚེས་ཅན། གསེར་བུམ་གང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ངོར་གསེར་བུམ་
 ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མས་གསེར་བུམ་མ་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེན། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
 ཚིགས་ཡང་དག་དུ་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྲུལ་ཁས་སྤངས།
 ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་འདི་ནི་སྦྱོན་ཆད་མ་བྱུང་
 བ་ཞིག་གོ །གཞན་ཡང་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཚེས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་དེ་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་ན་ཅིས་འགོག། དེ་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་ཅི་
 ན། མི་འཐད་དེ། བྱབ་པ་སྐྱབ་པའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། སྐྱ་བྱས་པ་
 ཡིན་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བར་ངེས་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་དགོས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་ན་
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་
 སྦྱོར་འགོད་ཚུལ་འདི་ནི་སྦྱོན་དང་བཅས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་
 ཚོལ་བ་དེ། རྟགས་འགོད་པའི་ཡུལ་གྱི་ཚོལ་བར་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟགས་ཚེས་ཀྱི་ཁྱོད་
 པར་དུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གྲངས་ཅན་གྱི་ངོར། སྐྱ་ཚེས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་རྒྱ་ཡིན་གྱི། སྐྱ་ཚེས་ཅན། གྲངས་ཅན་གྱི་ངོར་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་བཀོད་ན་ཉེས་པ་ཅིར་འགྱུར་བ་དེ་རྗེ་དང་པོ་ཁོ་ནར་སོམས་ལ། རྗེས་སུ་སྦྱོན་དང་བཅས་པར་
 མཐོང་ན་དེའི། སྦྱོར་བའི་འགོད་ཚུལ་སྤྲུལ་མ་དེ་ཡང་དོར་བར་བྱའོ། །ཡང་དར་ལྷོག་པ། མདུན་
 གྱི་གཞི་འདིར་ཚེས་ཅན། ཤ་ཟ་རང་གང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཚོལ་བས། ཤ་ཟ་ཡོད་ཅིས་
 དམ་བཅའ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མས་ཤ་ཟ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གྲུང་དཔེར་
 བཟོད་པར་མཛད་དེ། འདི་ཡང་འཐད་པ་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ནར་མཐོང་སྟེ། ཉེས་པ་སྤྲུལ་བཟོད་པ་

དེ་དག་རི་ལྷ་བ་བཞིན་འཇུག་པར་མ་ཟད། བཟླ་བ་ལ་སྒྲིན་ཆགས་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
 ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤ་ཟ་ཡོད་པར་དམ་བཅའ་རིགས་
 བར་ཐལ། ཤ་ཟ་ཡོད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེ་དེར་ཐལ། མདུན་
 གྱི་གཞི་འདིར་དོ་རྩེ་གདན་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཆོས་བས། སྒྱིར་དོ་རྩེ་གདན་ཡོད་པར་ཆད་
 མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལྷ་འི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཆོས་
 བས། སྒྱིར་ལྷ་དབང་བརྒྱ་ཕྱིན་ཆད་མས་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་བཞག་
 པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞུང་དང་མཐུན་པར་བཞག་པ་དང་། ཟུང་པ་བདེ་བའི་ངོར་བཞག་པ་གཉིས་
 སོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། ཉིས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྱིར་མི་དམིགས་པའི་གདན་
 ཆོགས་ཡང་དག་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་གཞིར། རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་
 ཁྱོད་གཞི་དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅམ་འགོག་པ་དང་། དེ་འགོག་ནུས་པར་མ་ཟད་མེད་ངེས་ཀྱི་ཐ་
 སྙད་ཀྱང་སྒྲུབ་ནུས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། འདྲེ་ཤ་ཟའི་བུམ་
 པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ། འདྲེ་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཐ་མལ་པའི་ཆད་མས་མ་མ
 ཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྷ་སྤྱི་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། མེད་པུམ་
 པ་མེད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འཇུག་སྟེ། དེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྷ་སྤྱི་ཡོ། །དེ་
 ཡང་རྟགས་སྒྲ་མ་དེས། མདུན་གྱི་གཞིར་འདྲེའི་བུམ་པ་མེད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་དུ་སྒྲུབ་མི་
 རུས་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་དེ་འདྲེ་དེ་དེའི་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་སུ་བྱུང་བྱེད་འགལ་བླ་གང་ཡོད་ཀྱང་
 སྤང་མི་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་དེ་ཐམས་ཅད་བསྐལ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
 འདི་ལ་དར་རྟེན་པ་ན་རེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་ཟ་མེད་ངེས་སུ་ཐལ། ཡོད་ན་
 དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་ན་ཀུན་མཁྱེན་
 གྱིས་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་ཟའི་བུམ་པ་
 མེད་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་ངེས་མིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ནི་དངོས་འགལ་བར་དུ་སྤང་གསུམ་
 མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཤ་ཟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་ངེས་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཡོད་དེ། ཡོད་ན་ཡོད་ངེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཅན།

དེ་མེད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཡོད་པ་མིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་པ་
 ཉམས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དག་ཀྱང་སྤང་དོ། འདི་དག་ནི་ལྟར་སྤང་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཁོ་བོས་
 རྟོགས་སྟེ། ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་གཏམ་ཆོག་མེད་འདི།
 སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏམ་ཆོག་མེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་རུང་བ་ཡིན་གྱི།
 གང་ལ་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཁོ་ན་འཇུག་པའི་ཆོས་ཅན། ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་
 སྟེང་དུ་འགོད་པ་ནི་བཞད་གད་ལས་ཀྱང་ཆེས་བཞད་གད་གྱིས་གནས་སུ་སྤང་བའི་བྱིར་ཏེ། རང་
 བཞིན་ཤེས་བྱེད་མི་ཤེས་ལ། །རིགས་པ་འདི་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འབྲས་བུ་ངེས་
 མེད་ཅན་འདིས་ནི། །ལྷོག་པ་སྐྱབ་པར་རུས་མ་ཡིན། །ངེས་པ་སྐྱབ་བྱིར་གཏམ་ཆོག་མེད་ལ། །
 དངོས་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་བྱི་རོལ་དུ་གྱུར་བའི་བྱིར་དང་། མདུན་
 གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
 ཤ་ཟ་ཡོད་ཀྱང་སྤང་མི་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་སྐབས་དང་འབྲེལ་མེད་དང་། །
 དོན་རྒྱམས་དབང་པོ་ལས་འདས་དང་། །རྟགས་མེད་པ་ཅན་དེ་རྒྱམས་ནི། །མི་དམིགས་བྱིར་ན་རི་
 ལྟར་མེད། །ཅེས་བསྐྱལ་དོན་མི་དམིགས་པས་མེད་ངེས་སུ་སྐྱབ་མི་རུས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་
 དང་། མི་སྤང་ངེས་པ་མི་རུང་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཀྱན་མཁུན་ལ་སྤང་རུང་ཡིན་
 པས། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་སྤང་རུང་དུ་འཛོག་རུས་ན། སྤང་མི་རུང་མི་སྤིང་པར་ཐལ། ཡོད་ན་ཀྱན་
 མཁུན་ལ་སྤང་རུང་དུ་ཡོད་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། འདོད་ན། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏམ་
 ཆོག་མེད་འཇུག་པའི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ཡང་བྱེད་གྱི་ལྟར། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། ཀྱན་མཁུན་ལ་སྤང་རུང་གི་བུམ་པ་དམིགས་མ་དམིགས་ཐེ་
 ཆོས་ཟ་བའི་བྱིར། གཏམ་ཆོག་མེད་པ་ལ་ཡིན་ན་སྤང་རུང་དམིགས་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་
 ཡིན་ན་ཀྱན་མཁུན་གྱིས་དམིགས་དགོས་པའི་བྱིར། སྐྱ་ཡིན་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་དགོས་
 པར་ཡང་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་འདྲེ་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་སྤང་རུང་ཤ་ཟའི་
 བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ལྷོགས་སུ་སྤང་རུང་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་མེད་ངེས་སུ་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། དེས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་གང་ཞིག །ཤ་ཟ་སྤང་རུང་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། ཁྱིམ་ན་ཆོད་མ་ཉིད་མི་འགྱུར། །
 ཞེས་སོགས་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ། གཞན་ཡང་། ཤ་ཟ་ཡོད་པར་ཡང་མ་ངེས་མེད་པར་ཡང་མ་
 ངེས་པའི་ཚོལ་བ་ཆོས་ཅན། ཤ་ཟ་ཡོད་པར་ངེས་པར་ཐལ། མེད་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་ཀར་ཇི་ལྟར་ཁས་མ་སྒྲངས། ཤ་ཟ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པའི་ཚོལ་བ་ཆོས་ཅན། ཤ་ཟ་ཡོད་
 པར་ངེས་པར་ཐལ། ཤ་ཟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་སྒྲངས། ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་ཡོད་
 ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཀྱང་མི་གཟིགས་སོ། །དེས་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟའི་
 ལུས་པ་ཡོད་དམ་མེད་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟའི་
 ལུས་པ་ཡོད་པར་ངེས་པའང་མིན། མེད་པར་ངེས་པའང་མིན་ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་གྱི།
 ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་ངེས་མ་ངེས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ཞེས་ཟེར་དུ་རུང་བ་མིན་ཏེ།
 དེ་ལྟར་འདོད་ན། ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཉིད་ལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་
 ཞེས་པར་སོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ཚོལ་བ་ཁྱོད་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་
 ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་མ་ཡིན་ནམ་མིན་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ཐལ། ཤ་ཟ་ཡོད་པར་ངེས་པའང་
 མིན་མེད་པར་ངེས་པའང་མིན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཐལ་འགྱུར་འདི་ལ་ཁྱོད་འཁོར་དང་
 བཅས་པ་ལ་ལན་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་མ་ཁྱབ་ན། ཐེ་ཚོམ་གྱི་གོ་བ་ཁྱོད་གྱིས་སྟོན་ཅིག །ངེད་ལྟར་
 ན་ནི། ཁྱིམ་དེར་མི་ཡོད་པར་ཡང་མ་ངེས། མེད་པར་ཡང་མ་ངེས་པ་དེ་ཁྱིམ་དེར་མི་ཡོད་མེད་ཐེ་
 ཚོམ་ཟ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ། དེ་ཕྱིར་གིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་དོན། ཡོད་མེད་ངེས་པ་ཡོད་
 མ་ཡིན། ཞེས་དང་། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། ཞེས་པར་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་
 དངོས་འགལ་ཆོག་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཁས་སྒྲངས་སོ། །ཞེས་ཁྱོད་ཅག་འདོད་དམ། གཉིས་པ་ནི་སྟོ་
 གོས་རྒྱུད་དུ་དག་གིས་རྟགས་སྟུར་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་རྒྱུད་པར་མི་རུས་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
 འདྲེ་ཤ་ཟའི་ལུས་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཚོལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟའི་ལུས་པ་
 ཡོད་ངེས་ཐ་སྟོད་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོད་མས་ཤ་ཟའི་ལུས་པ་མ་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་དཔེར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དར་ལྷོ་ག་བ་སོགས་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་
 གང་ཡིན་པ་དེ་དག །རྒྱ་མ་དམིགས་པའང་། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ནང་དུ་འདུས་སོ་ཞེས་

ཟེར་བ་ནི། མ་དམིགས་པ་ནི་འདི་ཙམ་ཞིག །མེད་པར་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་ཡིན། །དེ་ཡང་
སྤང་བ་འདོད་པ་ཡི། རྒྱུ་ལམ་རང་བཞིན་སྤང་མེད་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་
དོགས་གིང་། ལྷར་རུང་རང་གི་དོ་བོའམ། རང་རྒྱུ་མཐོང་བའི་རྒྱ་གཞན་དག །ཡོད་པར་སྤང་བ་
མེད་ན་ནི། །དེ་དང་ལྷན་པའང་ཇི་ལྷར་ཡོད། །ཅེས་ལྷར་རུང་གི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱ་བྱུང་བྱེད་མ་
དམིགས་པའི་གཏེར་ཚིགས་འཇུག་པར་གསུངས་སོ། །ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་
སྐབས་སུ་རྒྱ་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབེར་བརྗོད་ལས་ལོགས་སུ་མི་སྤང་བ་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དབེར་བརྗོད་ཅིང་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུངས་པའང་མི་འཐད་པར་
འབྱུར་རོ། །རིགས་པའི་གཏེར་དུ། མི་སྤང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་མ་གསུངས་པ་
ནི་རང་གི་དགག་བྱ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་འགོག་གུང་། མེད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐབས་མི་རུས་པས་
དགག་རྟགས་ཡང་དག་མཚན་ཉིད་པ་མིན་པ་ལ་དགོངས་པར་སྤང་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།
དགག་རྟགས་མཐའ་དག་ནི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་
ག་ཟེའི་བུམ་པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཀག་པ་ཙམ་དགག་པ་མཚན་ཉིད་པར་མི་རུང་སྟེ། དགག་
པ་ཡིན་ན་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོས་དགག་བྱ་དེ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་རྟགས་བྱ་ཡིན་དགོས་པས།
རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་གང་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཞུགས་པའི་དོན་དེ་ལ་སྒྲོ་དེས་དགག་བྱ་རྣམ་པར་གཅོད་མི་
རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དགོངས་སམ་སྟམ་སྟེ། དབྱུང་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྟགས་
སམ། རྟགས་ལོག་གི་བྱུང་པར་གྱི་གཞིར་བཟུང་བ་དེ་ཡོད་ན། སྐབས་བབ་ཀྱི་རྟོལ་བའི་ཆད་མ་
ལ་སྤང་དུ་རུང་བའོ། །

དབྱེ་བ་ལ། དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སོ་སའི་རང་བཞིན། དོ་བོ་དོས་བཟུང་
བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་དགག་བྱའི་ཚོས་ལ་གཞི་དེར་སྤང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ཁ་

ཆོན་ཆོན། དང་པོ་ལ། རོ་བོ་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་དང་། རོ་བོ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་ཡང་དེའི་རྒྱ་སྒྲུང་དུ་རུང་
 བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་ཡང་དེའི་ཁྱབ་བྱེད་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་དང་། དེ་གསུམ་ཀ་སྒྲུང་
 དུ་མི་རུང་ཡང་དེའི་དངོས་འབྲས་སྒྲུང་དུ་རུང་བའོ། །དེ་བཞི་ཀ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་ཡང་དེའི་འགལ་ལྷ་
 སྒྲུང་དུ་རུང་བ་རང་གི་རོ་བོ་དང་། འབྲེལ་ཡུལ་དང་། འགལ་ལྷ་གསུམ་གང་ཡང་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་
 བ་རྣམས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོན། དེ་དག་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པ་བཞི་དང་།
 འགལ་དམིགས་རྣམས་དང་། མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པ་རྣམས་བཞག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལེགས་པར་
 བཤད་པ་དང་བའོ། །ཡང་གཉིས་པ་ནི། སྒྲིབ་སྒྲུང་རུང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་
 དེའི། རྒྱ་དང་རོ་བོ་དང་འབྲས་བུ་དང་གསུམ། དེ་འགོག་པའི་གཏན་ཆོག་ལའང་གཉིས་ཏེ།
 འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པས་འགོག་པ་དང་། འགལ་ལྷ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་འགོག་པ་གཉིས།
 འབྲེལ་ཡུལ་ཡང་། རྒྱའི་འབྲེལ་ཡུལ་དངོས་འབྲས་དང་། རོ་བོའི་འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་
 འབྲེལ་ཡུལ་ཁྱབ་བྱེད་དང་། ཁྱབ་མཉམ་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་རང་བཞིན་དང་གཉིས། འབྲས་བུའི་
 འབྲེལ་ཡུལ་རྒྱ་སྒྲུང་བཞི་པོ་བཀག་ནས། འབྲེལ་ལྷ་རྒྱུར་བའི་དགག་བྱའི་ཆོས་འགོག་པ་ལ་རིམ་
 པ་བཞིན། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་མ་དམིགས་པ་རྣམས་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འགལ་ལྷ་ཡང་གཉིས་
 ཏེ། ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་གནས་པའི་འགལ་ལྷ་དང་། ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་སྒྲུང་སྒྲུང་འགལ་གྱི་འགལ་ལྷ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ། ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་གནས་པའི་འགལ་ལྷ་དངོས་དང་། དེའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དང་། ཁྱབ་
 བྱེད་བཞི་ཡིན་ལ། ལྷ་རྒྱུར་མ་ཐག་པ་ལྷ་རྒྱུར་དགག་བྱའི་ཆོས་ལའང་། དངོས་དང་། དེའི་
 རྒྱ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་དང་། དེའི་ཁྱབ་བྱེད་བཞི་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཡང་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་
 བྱ་བ་ནི། འགལ་ལྷ་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་དགག་བྱའི་སྒྲིབ་བཞི་པོ་འགོག་པར་བྱེད་མི་རུས་ལ། འགལ་ལྷ་
 གཞན་གསུམ་པོས་དགག་བྱའི་སྒྲིབ་བཞི་པོ་འགོག་པར་བྱེད་མི་རུས་པས། ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་གནས་འགལ་བཅུ་གཉིས་
 ལ་བཞེན་པའི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་ཡིན་པར་བཞེད་ལ། གཙང་ནག་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞེད་པར་
 གྲགས་སོ། །ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་སྒྲུང་སྒྲུང་འགལ་ལ་ཡང་། འགོག་བྱེད་ཀྱི་འགལ་ལྷ་དངོས་དང་། དེའི་རྒྱ་
 དང་། དེའི་འབྲས་བུ་དང་། དེའི་ཁྱབ་བྱེད་བཞི་ཡིན་ལ། དགག་བྱའི་ལའང་དེ་ལྷ་རྒྱུར་བཞི་སྒྲིབ་

བཅུ་གཉིས་དང་བཅུ་དྲུག་ཅི་རིགས་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ཡང་དབེར་ན། དགག་བྱ་ནི་མེ་མེད་པ་
 དང་། དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང་། མེ་མེད་གྱི་རྒྱ་དང་། མེ་མེད་པའི་དངོས་པོ་དང་བཞི། དེ་
 འགོག་བྱེད་ལ། མེ་དང་། རུ་བ་དང་། མི་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་དང་། ཅན་དན་གྱི་མེ་དང་བཞི།
 དེ་ཡང་། ལོ་ཆེན་ལྟར་ན་རྒྱ་བཞི་པོས། འགལ་བ་འགོག་མི་རུས་པས། བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ།
 བཅུ་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བརྒྱད། མིན་པ་བཞིར་བཞེད་དོ། །
 རིགས་གཏེར་ལས་ནི། བན་རྒྱུན་སྤངས་པ་དངོས་ལ་ནི། །རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཡོད་མ་ཡིན། །
 དེ་ཡི་བྱེད་པར་བྱས་པ་ནི། །བྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པར་འདུས། །ཞེས་གསུངས་པས།
 དངོས་འགལ་གྱི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་བན་རྒྱུན་སྤངས་འགལ་དང་། རྒྱུད་འགལ་ལམ། ཚད་
 མས་གཞོད་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་བན་རྒྱུན་སྤངས་འགལ་གཉིས་སུ་གསུངས་སོ། །རྣམ་འགྲེལ་
 ལས་ནི་འགྲེལ་སྒྲུ་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དང་། འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་པར།
 རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་དང་། །བྱབ་བྱེད་འགལ་བའི་རང་བཞིན་
 དམིགས་པ་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། དེ་དང་
 དེ་འགལ་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་པས། རྒྱུད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་
 གཉིས་དང་། ཚད་མ་གཞན་གྱི་གདོན་ཕྱིར་ཡང་། །ཞེས་བན་རྒྱུན་སྤངས་འགལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་
 དང་། བཅུར་གསུངས་སོ། །རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། སྒྲུ་མ་དེའི་སྟེང་དུ། དངོས་འབྲས་མ་
 དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་འགལ་
 བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་གཉིས་དངོས་སུ་གསུངས་ལ། དེ་གཉིས་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་
 པའི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས། དེ་ལྟར་ན་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བས་བཅུ་ལྔ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བན་རྒྱུན་
 སྤངས་འགལ་དེའི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེར་མ་བསྐྱུས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་
 འགལ་བའི་བྱབ་བྱེད་དམིགས་པ་ནི་གཞུང་རྩ་བར་མ་གསུངས་ལ། འགྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོར་བའི་
 དབྱེ་བས་འབྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་འཐད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །བན་རྒྱུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དབྱེ་བ་
 སྦྱར་བཤད་པ་དེ་དག་ནི། ལོ་ཆེན་གྱི་བཤད་སྟོལ་ལ་སྤྱང་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་འགྲེལ་པ་བོད་དུ་
 འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་ལ་མེད་པར་སྤྱང་དོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ལ། འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་
བཤད་པ་དང་། འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། དངོས་དང་དེ་དག་སྣང་རུང་མི་དམིགས་པར་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགས་
ལོག་དང་། ཚོས་ལོག་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་ངོས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་པའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། བསྟུ་ན་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། བདག་གཅིག་པའི་བྱབ་བྱེད་མ་
དམིགས་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པར་འདུ་
བ་བཞིན་དུ་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་འདུ་བར་ནམ་པར་ངོས་
པ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ལ་དོན་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པའི་དབྱེ་
བས་བྱེ་ན། དོན་སྐྱབ་པའི་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ལ། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་ཡང་རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པར་འདུ་བས་པལ་ཆེར་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ལ། དོན་སྐྱབ་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྣམ་ངོས་ལས།
རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ནི་རང་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཡུལ་ཅན་སྐྱབ་པ་འབའ་
ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །དེའི་ངོ་བོས་བྱབ་པའི་འབྲས་བུ་མེད་པས་ནི་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །

དང་པོ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །
དགས་ལོག་ཏུ་བཟུང་བྱ་དེའི་ཚིག་ཟིན་གྱི་བྱད་གཞི་དེ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོས་ལོག་ཏུ་བཟུང་བྱ་
དེའི་ཚིག་ཟིན་གྱི་བྱད་པར་གྱི་གཞི་དེའི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་པ་ཞེས་སམ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་མ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ལྷོག་པ་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ངོས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
གྲུབ་པའོ། །སྤྱིར་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འང་
བྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚོས། །བྱབ་བྱ་ལྷོག་པའི་གོ་བྱེད་འདོད། །ཅིས་གསུངས་གིང་། རྒྱུང་
འབྲས་བུའི་བྱབ་བྱེད་དུ་འདོད་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བདག་གཅིག་པའི་བྱབ་བྱེད་མ་

དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། སྡོ་འཕྱར་བ་
 དང་ལྷན་པའི་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ་སྤང་རུང་གི་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་
 ཡིན་ལ། ཅི་འདི་ལ་དུ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཉིད་རྟགས་སུ་མི་སྦྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན།
 ཅི་སྟེ། དེས་དེ་སྦྱབ་མི་རུས་པའམ། རུས་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་ན། དེས་དེ་སྦྱབ་པ་ལ་
 རྟགས་རྣམ་གྲངས་པར་བཀོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་སྦྱབ་རུས་པའི་དུས་སུ་ནི། ཐ་སྦྱད་འབའ་
 ཞིག་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་འདུག་པའི་རྟོག་པར་ངེས་པས། དེ་ལ་དོན་སྦྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་ལས་འགོད་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། དེས་དེ་སྦྱབ་མི་རུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྒྱ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྟོག་པ་དེས། མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོའི་སྟང་
 གི་སྡོ་འཕྱར་བ་དེ། དུ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་བཞིན། དུ་བར་ཚད་མས་དམིགས་པ་དམིགས་
 ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། དུ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་ཡང་སྦྱབ་དགོས་ལ། དེ་ལ་མེ་མེད་པ་
 ལས་ལྷག་པའི་སྦྱབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་ཡོད་
 ཀྱང་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དེ་མེད་པར་སྦྱབ་པ་ལ་དེ་རྟགས་སུ་མི་རུང་། མེ་ནི་གལ་
 ཏེ་ཡོད་ན་སྤང་དུ་རུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་དེའི་ངོར། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྦྱད་
 གཉིས་ཀ་སྦྱབ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། རྣམ་པར་ངེས་པ་སོགས་ནས།
 རྒྱ་དང་བྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་ཆོག་ལིན་ནོ་ཞེས་དང་། རང་
 འགྲེལ་ལས། འབྲས་སུ་ཡོད་ཀྱང་སྤང་བར་མི་འགྱུར་ན། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་འདི་སྦྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་
 དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། སྤྱུ་སྟོས། ཕྱོགས་གང་དུ་མེ་མེད་དང་དུ་བ་དམིགས་པའི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་དེར། མེ་མེད་པ་བཞིན་དུ་དུ་བ་མེད་པ་ཡང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པས་
 ངེས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་སྦྱར་བ་ནི་མིན་ནོ། །འོན་ཅི་ཞེན། མཚོ་ཆོན་པོ་
 རྒྱངས་པ་འཕྱར་བ་ལ་སོགས་པ་དུ་བ་དང་འདྲ་བས་བསྒྲུས་པ་དེར། མེ་མེད་པར་ནི་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པས་ངེས་པར་བྱེད་ལ། དུ་བ་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་སྦྱར་རོ་ཞེས་གསུངས་
 སོ། །གཞུང་འགྲེལ་དེ་དག་གི་དོན་ལ་བསམས་ན། འབྲས་སུ་དང་བྱབ་བྱ་སྤང་མི་རུང་གི་གཞི་ལ་
 རྒྱ་དང་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ཡང་དག་འདུག་ལ། འབྲས་སུ་དང་བྱབ་བྱ་སྤང་

རུང་གི་གཞི་ལ། འབྲས་ལུ་དང་ཁྱབ་ཕྱ་འགོག་པ་ལ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ལུ་
 གཉིས། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ལུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་བསྒྲིག་པར་མི་རུས་ཏེ་དགག་
 བྱའི་ཆོས་སྤང་མི་རུང་འགོག་པ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཇུག་པར་འདོད་པ་
 ཆེས་མི་རིགས་པའི་བྱིར་ཞེན། སྒྲིན་མེད་དེ། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་དང་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་དེའི་ཁྱད་གཞི་སྤང་དུ་རུང་མི་རུང་ལས་འབྱེད་པ་
 ཡིན་གྱི། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་ལུ་འབྱེད་པར་བཤད་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། སྒྲིབ་དཔོན་ཆོས་
 མཆོག་གིས་འབྲས་ལུ་དང་ཁྱབ་ཕྱ་ལྟར་མི་རུང་བ་ལ་ནི། རྒྱ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་
 པས་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་མེད་པའི་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་གོ་བར་བྱེད་ལ། འབྲས་ལུ་དང་ཁྱབ་ཕྱ་ལྟར་
 རུང་བ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས། འབྲས་ལུ་དང་ཁྱབ་ཕྱ་
 སྤང་མི་རུང་གི་གཞི་ལ། འབྲས་ལུ་དང་ཁྱབ་ཕྱ་ཉིད་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས།
 འབྲས་ལུ་དང་ཁྱབ་ཕྱ་འགོག་པ་ཆེས་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་ཡང་། འབྲས་ལུ་དང་ཁྱབ་ཕྱ་
 སྤང་མི་རུང་གི་གཞི་ལ། རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པས་འབྲས་ལུ་དང་ཁྱབ་ཕྱ་འགོག་
 པ་ཆེས་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་པ་དང་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
 སྒྲུབ་པའི་དཔེར་བཟོད་པ་ནི། སྒྲིན་འཕྱུར་བ་དང་ལྷན་པའི་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་
 མེད་དེ། སྤང་རུང་གི་མེ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ནི། རྒྱ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ལུ་
 དང་། ཉིན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། དུ་བ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་
 ལྟ་བུ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ལ་ཤིང་མེད་ཀྱི་བྲག་ཚོང་ཆོས་ཅན། ཤིང་ཤ་པ་མེད་དེ།
 ཤིང་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། ཤིང་མེད་ཀྱི་ས་ཕྱོགས་སྒྲུ་ཐེར་བ་ཆོས་ཅན། ཤིང་ཤ་པ་མེད་དེ།
 དེ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

གཉིས་པ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དཔེར་བཟོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྱེད་ལྗེ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབས་བབ་ཀྱི་ཚོལ་
 བས། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྷོག་འབྱེད་དེ་བདག་གཅིག་འབྱེད་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་སྒྲུབ་པའོ། །གང་

ཡང་འདི་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ལོག་ཏུ་བཟུང་བྱ་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལོག་ཏུ་བཟུང་བྱ་དེའི་ཁྱབ་
 བྱར་དམིགས་པ་ཞེས་པ་ལ་ནི། ལུས་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། ཤ་ཟའི་
 ལུས་པ་མེད་དེ། ལུས་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་མ་ངེས་སོ། །དེད་ཀྱི་ཕྱོགས་
 ལ་ནི་ཉེས་པ་དེ་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་བབ་ཀྱི་ཚོལ་བས། ཤ་ཟའི་ལུས་པ་དང་།
 ལུས་པ་ཅམ་གྱི་འབྲེལ་པ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དཔེ་ནི། ཤིང་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་ཆོས་
 ཅན། ཤིང་ཤ་པ་མེད་དེ། ལྷང་རུང་གི་ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་དོན་སྐབས་ཀྱི་
 གཏན་ཆོགས་སུ་འཛོག་པའི་དོན་ཡང་། ཤིང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས། གཞི་དེར།
 ཤ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་སྐབས་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སྐབས་པ་ལ་ཤ་
 པ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཤིང་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་
 ཕྱོགས་ཆོས་སུ་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་འདི་ཡང་འབྱེད་དཀའ་ཞིང་། གཞན་གྱིས་དམིགས་པ་མེད་
 པ་ཉིད། །ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཐུག་མེད་འགྱུར། །ཞེས་པའི་ཉེས་པ་འདི་ཡང་ཇི་ལྟར་སྤོང་དཔྱེད་
 ལྟན་དག་གིས་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བསམ་པ་ན། རྒྱུ་རིང་པོའི་ཤ་པ་ནི་སྤང་རུ་མི་རུང་ལ།
 ཤིང་ནི་ཡོད་ན་སྤང་རུ་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །མཚན་
 མོའི་རྒྱ་མཚན་རུ་བ་ལྟར་མི་རུང་བའི་རྒྱ་ནི་སྤངས་པས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཤིང་མེད་ཀྱི་
 བྲག་རྫོང་རུ་ཤ་པ་ལྟར་མི་རུང་བའི་རྒྱ་ནི་ཐག་རིངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ་སྟམ་ལ། ལྷང་རུང་མ་
 དམིགས་པ་རྟགས་ཀྱིས་སྐབས་མི་དགོས་པར་བཤད་པ་ནི་ཁྱད་གཞི་དེ་ལ་སློ་བ་ཕྱོགས་པའི་དབང་རུ་
 བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསམ་སོ། །དེ་ལྟར་བསམས་པ་ན་རུ་བ་དང་ཤ་པ་ཡོད་ཀྱང་སྤང་མི་རུང་གི་
 གཞིར། དེ་དང་དེ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་ཀྱིས་སྐབས་དགོས་ལ། དེ་དང་དེ་སྤང་རུང་གི་གཞིར།
 དེ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་ཀྱིས་སྐབས་མི་དགོས་པ་ནི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན།
 ལྷང་གྱི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཟུང་
 བྱ་དེ་ཡི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་གཞི་དེ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཚད་མ་ལ་སྤང་རུ་མི་རུང་
 པ་ཞེས་སྐབས་བབ་བྱ་དགོས་པ་འདྲའོ་སྟམ་དུ་འང་སེམས་སོ། །

གསུམ་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་
 སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་རྟོག་པ་དེས། །ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐབས་པའི་རྟགས་
 ཚོས་གཉིས་ལ་མཚན་མཚན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའོ། །དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། ལུས་པས་
 དག་པའི་ས་ཕྱོགས་འདིར་ཚོས་ཅན། ལྷ་རུང་གི་ལུས་པ་མེད་དེ། ལུས་པ་ལྷ་རུང་མ་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །འདི་ལ་ལྷ་རུང་ལེས་ཤེས་པར་སྒྱུར་དགོས་ཏེ། ལྷ་རུང་མཐོང་བ་མེད་
 པའི་རྒྱ། །མི་སྤྱིད་པར་ནི་གྱུར་པ་ན། །ལྷ་རུང་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པས། །དངོས་པོ་མེད་
 པར་རྟགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་སྐབས་ལུས་
 པའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་ལ་ལྷ་རུང་ལེས་སྒྱུར་དགོས་སོ། །དོན་དེ་
 ལ་དགོངས་ནས། རྟགས་འདི་ལ་ལྷ་རུང་པ་མ་དམིགས་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་ཚོས་
 མཚན་དང་། ལོ་ཆེན་དཔོན་སྟོབ་ཀྱིས་མཛད་དོ། །དེར་མ་ཟད་སྤྲུལ་གཉིས་ལའང་དུ་བ་མེད་དེ།
 མི་ལྷ་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ག་པ་མེད་དེ། སྤྱིད་ལྷ་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་རྟགས་ལ་ལྷ་རུང་ཤེས་པར་འགོད་དགོས་ཏེ། རྒྱ་དང་དོ་བོ་ལྷ་རུང་པའི། །བདག་ཉིད་
 དག་ནི་མ་གྲུབ་པ། །ཞེས་དང་། དེ་ལའང་སྟོབ་སུ་མཐོང་མེད་པས། སྟོབ་སྟོབ་པ་མཐོང་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། །གཏན་ཚིགས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཤད་པས། །ལྷ་རུང་དོན་ལ་དེ་ཞེས་བསྟན། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

བསྐབས་ཀྱི་ཚོས་སུ་བཟུང་བྱ་ལ་ནི་ལྷ་རུང་ཤེས་པར་སྒྱུར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་ག་
 ཀྱི་ཚོས་གཞི་དེར་ལྷ་རུང་ཡིན་ན། དེ་འགོག་པ་ལ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་
 ཡང་དག་འཇུག །དེར་དེ་ལྷ་རུང་དུ་མི་རུང་བའི་ཆེ་རང་གི་འབྲེལ་ཡུལ་ལས། འག་ལ་སྟོབ་ལྷ་རུང་
 པ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ཤེས། །

དང་པོ་ལ། རྒྱ་མ་དམིགས་པ། རྒྱ་བྱེད་མ་དམིགས་པ། །དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་
 པ་དང་། འག་ལ་སྟོབ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་
 པ་ལ། མི་ལྷ་རུང་པ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་འདི་
 དག་ནི་དོན་ལ་བསམས་ནས། དེང་སང་གི་རྟག་གི་པ་རྣམས། ལུས་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་

ཚེས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་བུམ་པ་དང་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་མཚུངས་སུ་སྒྲུབ་ནས་ཤིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་གཞི་གྲུབ་ན་བུམ་པ་མེད་པས་བྱུང་བར་ཡང་སྒྲུབ་ནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པའི་
 ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཤེས་རྒྱུད་ཚེས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས། གཞི་གྲུབ་ན་
 སྒྲིབ་པ་མེད་པས་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་མཁུན་མེད་པའི་ཤེས་རྒྱུད་ཚེས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས། རྣམ་
 མཁུན་དང་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་མཚུངས་སུ་ཐལ་བ་དང་། དངོས་མེད་ཚེས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས།
 དངོས་པོ་མེད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། ཅི་སྟེ། བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཚེས་ཅན། བུམ་པ་
 ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་མི་སྤྲོད་པར་ཐལ། བུམ་པ་མི་སྤྲོད་པའི་བྱིར་། ཞེས་པ་རིགས་པའི་ལམ་མ་
 ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འབྲུལ་གཞི་ཐམས་ཅད་འདི་ལས་འབྱུང་བས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འོ་ན་སྒྲིབ་པ་
 མེད་པའི་ཤེས་རྒྱུད་དེ་ཚེས་ཅན། སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་མི་སྤྲོད་པར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་མི་སྤྲོད་
 པའི་བྱིར་། འདོད་ན་སེམས་ཅན་མི་སྤྲོད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་འདོད་ན། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
 པའི་སྟོང་རྗེ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་བྱིན་ལས་དང་། སེམས་ཅན་ཡོད་པར་གཞལ་
 པའི་ཚད་མ་མི་སྤྲོད་པར་ཐལ་ལོ། གཞན་ཡང་། བུམ་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲེས་པ་དེ་ཚེས་ཅན།
 བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་བུམ་པ་དང་རྣམ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ།
 བྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་པའི་བྱིར་ཏེ། བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་
 དེ་བྱོད་ཡིན་པ་གང་ཞིག བྱོད་བུམ་པ་དང་རྣམ་ཐ་དད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་། འདོད་ན།
 བུམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བུམ་པ་དང་རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར་། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བུམ་
 པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲེས་པའི་བྱིར་། གསུམ་ཀར་དངོས་འགལ་ལོ། གཞན་ཡང་། མེ་སྟོབས་
 ཚེན་པས་བྱུང་བར་ཞོན་པ་དེ་ཚེས་ཅན། བྱོད་གང་རིག་རྒྱུན་ཆགས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་
 འགལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རིག་རྒྱུན་ཆགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན།
 བྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་
 དེ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་། འདོད་ན། བྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་པན་ཚུན་སྤངས་
 འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འགལ་
 དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ནི་ཡིན། འདོད་པ་དེའི་བྱིར་། འདོད་ན། ལྟར་བཤད་པའི་ལྟན་

ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་འགལ་དམིགས་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད། རང་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་
ནས། དེ་དང་དེ་སྐྱབ་པའི་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་སྦྱོར་བ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས།
གང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་ལས་མ་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་།
བཤད་པ་ཐམས་ཅད་དོར་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞི་གྲུབ་ན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པའི་གཞིར།
གྲང་རེག་སྒྲོར་བཞི་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཆོག་ས་
མིན་པས་བྱབ་པར་བྱོད་གྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་མེ་སྟོབས་ཆེན་པས་
བྱབ་པའི་ཤར་གཞིར། གྲང་རེག་རྒྱན་ཆགས་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་
བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་མེ་སྟོབས་ཆེན་པས་བྱབ་
པར་ཁོན་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་
ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསུམ་ཆར་བརྒྱད་མར་འབྱུང་ངོ། །འོན་ཀྱང་ཕྱོགས་སྒྲ་
མ་ལའང་སྐྱ་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པས། རྩོད་པ་བདེ་བའི་ངོར་བྱེད་ན། མེ་ཆོས་ཅན། མེ་མེད་པའི་
རྒྱ་མཆོར་མེད་དེ། དེར་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ལུམ་པ་ཆོས་ཅན། ལུམ་
པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་མེད་དེ། དེར་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །དབྱེད་པ་
འདི་ཞུགས་པའི་ཆེ་བཞོད་ཀྱང་། གཞུང་དོན་ལས་ཉམས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འབྱུང་ངོ། །

བཞི་པ་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་ལ་མཆན་ཉིད་ནི། དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲེལ་ཡུལ་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ལོག་ཏུ་བཟུང་བྱ་དེའི་ཆོག་
གིས་ཟིན་པའི་བྱད་གཞིར་བཟུང་བྱ་དེ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཆོས་ལོག་ཏུ་བཟུང་བྱ་དེའི་ཆོག་ཟིན་
གྱི་བྱད་གཞིར་བཟུང་བྱ་དེའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་ལུང་དམིགས་པའོ། །འདི་ལ་སྐྱ་པས། ཐ་སྙད་
འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་དང་། དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པ་གཉིས་སུ་མཛད་ནས། དང་པོ་ནི།
ཕྱོགས་བཞི་ཀུན་ནས་སྒྲོར་ཞིང་སྒྲ་གཤམ་དང་དུ་བ་མེད་པའི་དང་ར་ཆོས་ཅན། དུ་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་
མེད་མེད་དེ། དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྷ་སྤྱུ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། མི་རྟག་པའི་དུ་བ་
དགག་པས། དུ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་དགག་པ་ལྷ་སྤྱུ་འོ་ཞེས་གསུང་ངོ། །འདི་འབྲེལ་
ཡུལ་མི་དམིགས་པར་བཤད་ན་བསྐྱོག་པ་ལ་འབྲེལ་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། རིགས་གཉིར་འབྲེལ་

པ་ལས། བསྐྱོག་པ་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་པ་ཡོད་པར་བཤད། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ལྷན་ལོ་རྩུབ་པས་ནི།
 བརྒྱད་པས་འབྲེལ་བར་བཞེད་དེ། ཁོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བ་དངོས་སུ་སྦྱེད་བྱེད་ལ་འབྲེལ་ལ།
 དེ་ཡང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དུ་བ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དུ་བ་
 ལའང་བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་བར་བཞེད་ཅིང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་ནང་དུ་འདུས་པར་བཤད་དོ། །འོ་ན་དུ་བའི་རྒྱ་རྣམས་པ་ཐོགས་མེད་དེ། རང་ཕྱོགས་
 ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་དུ་བ་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
 ཆོས་གྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དོགས་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། གཞི་དེར་དུ་
 བའི་རང་ཕྱོག་ནས་བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱེད་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུ་བའི་རྒྱ་
 རྣམས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་ངེས་པ་དེ། དུ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་
 ངེས་པ་ན་བསྦྱབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་དེ། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་ངེས་ལས། ཐ་མའི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་འབྲུལ་པ་མེད་དོ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་འབྲས་སུ་སྦྱེ་བ་ནི་རྟགས་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། མཐའི་སྐད་ཅིག་བར་དུ་ནི་སྦྱེ་བ་ལ་གོགས་སྟིང་ལ། མཐའི་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་
 གོགས་མེད་པས། རྟགས་དེ་མཐོང་བ་ལས་འབྲེལ་པ་དྲན་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་
 རྟགས་པ་ན། མཐའི་སྐད་ཅིག་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྒྲིན་རོལ་དུ་འབྲས་སུ་སྦྱེད་པ་
 ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །འབྲས་སུ་མངོན་སུམ་མིན་པ་ལ་ནི་རྒྱུའི་དངོས་པོ་རྟགས་པ་མེད་དོ། །
 དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་ལས་འབྲས་སུ་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་འབྲས་སུ་སྦྱབ་པ་ལ་རྒྱ་ཆོས་ཁྱབ་པ་འབྲུལ་དངོས་རྒྱ་
 ཐོགས་མེད་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པར་བཤད་དོ། །འོ་ན་ཀྱང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར། ཕྱིས་རྒྱ་
 དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་སྤྱ་གྱའི་རྒྱ་ཆོགས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་
 གཞིར་རང་འབྲས་སུ་གྱ་སྦྱེད་ངེས་སུ་སྦྱབ་པ་དང་། དངོས་པོའི་རྒྱ་ཆོགས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས།
 དངོས་པོའི་རྒྱ་ཆོགས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པ་དང་། ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་རྟགས་སུ་
 བཀོད་ནས་ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཤེས་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི་ངེས་པར་
 ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་

ན། ལྷ་རྩུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་རྩུང་གི་རྒྱ་བྱུང་
བྱེད། རང་བཞིན་དངོས་འབྲས་བཀག་པས། དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཁྱེད་ལ་ཡིན་ན། མི་ལྷ་རྩུང་བ་
མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ལ་འདྲ་བཞིན་འབྱེད་པར་མཆོངས་པའི་ཕྱིར་ཅི་སྟེ། འཇུག་པ་སྒྲོ་སྒྲོན་
ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་རྒྱ་ཤ་ཟ་དམིགས་བྱེད་གྱི་ཆོད་མ་བཀག་ནས། འབྲས་བུ་ཤ་ཟ་ཡོད་དེས་གྱི་
དབྱུང་ཤེས་འགོག་པར་གསུངས་པའང་རྒྱ་མ་དམིགས་པའོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ལ་འདྲ་བཅུ་ལྷ་རྩུང་མ་དམིགས་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་
བུམ་པ་དམིགས་བྱེད་གྱི་ཆོད་མ་བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་འབྲས་བུ་བུམ་པ་ཡོད་དེས་གྱི་དབྱུང་ཤེས་
འགོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་ལྷ་རྩུང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ལ་འདྲ་ལྷ་རྩུང་མ་
དམིགས་པ་ལྟར། འབྲེལ་བླ་མ་དམིགས་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་དང་།
ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྒྲོར།

གཉིས་པ་འགལ་བླ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། དེ་རྒྱུ་བྱི་ལྷ་རྩུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་རྒྱུ་བྱི་
དངོས་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ། རྒྱལ་བའི་རྒྱུད་གྱི་ཆོད་མས་དམིགས་
པའོ། །

དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་
བརྟེན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། དེ་རྒྱུ་བྱི་ལྷ་རྩུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །
ཁྱོད་གྱིས་དེ་ལྟར་རྒྱུ་བྱི་ལྷ་རྩུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་བཟུང་བྱའི་ཆོག་ཟིན་གྱི་བྱུང་གཞི་དེ། དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་
བཟུང་བྱའི་ཆོག་ཟིན་གྱི་བྱུང་གཞི་གཉིས་པོ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་སྒྲུབས་བབ་གྱི་རྒྱལ་བའི་
རྒྱུད་གྱི་ཆོད་མས་དམིགས་པའོ། །དབྱེ་བ་ནི། གཞོད་བྱེད་ཆ་རྟགས་སྒྲོར་གསུམ་གྱིས། གཞོད་བྱེད་
གྲང་རྟགས་སྒྲོར་བཞི་བཀག་པའི་སྒྲོར་བ་བཅུ་གཉིས་སམ། ཡང་ན། གྲང་རྟགས་སྒྲོར་གསུམ་གྱིས།
ཆ་རྟགས་སྒྲོར་བཞི་བཀག་པའི་སྒྲོར་བ་བཅུ་གཉིས་སོ། །མེ་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་དང་། གྲང་རྒྱ་
རུས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས། །གཞོད་བྱེད་སྒྲོར་བཞི་བཀག་མི་རུས་ཏེ། དེ་དང་འགལ་བ་ཡི་ནི་རྒྱ། །

དམིགས་པའི་སྒྲོར་བ་གང་ཡིན་ཏེ། །རྒྱ་མཚན་དག་ནི་འགལ་བ་ཉིད། །མེད་ན་འབྲུལ་པ་ཅན་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྒྱ་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེན། བྱས་མོད། དེ་ལྟ་
 ན་ཡང་དེས་དེ་འགོག་མི་རུས་ཏེ། རུས་པ་ཐོགས་མེད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་
 ཚོམ་བསྐྱོག་མ་ཟིན་གྱི་བར་དུ། རྟོགས་ཚེས་ངེས་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇམ་པའི་དབྱངས་
 གྱིས། རུས་པ་ཐོགས་མེད་མེ་མིན་ཞིང་། །རྒྱན་མེད་ཕྱིར་ན་འགོག་མི་རུས། །ཞེས་གསུངས་
 བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལྟ་ན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གནོད་བྱེད་ལ་རྒྱན་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། གནོད་
 བྱ་ལ་རྒྱན་དགོས་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི། འབྲས་སུ་
 དམིགས་པ། རྩབ་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་སྟེ། དེ་དག་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པར་འཛོག་པ་ཡང་།
 ལུགས་གང་རེག་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱིས་གང་རེག་བཀག་པ་ལ་ལུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ། འོ་ན། འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་གཏན་ཚིགས་
 ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་མིན་ན་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྟམ་པའི་དོགས་པ་འདི་ནི་རྟོགས་ལྡན་ལ་སྟེ་
 བའི་དོགས་པ་ཡིན་པས། རྣམ་པར་དབྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་དབྱེད་པའི་ཆེ་ལེགས་པར་བཤད་
 པ་གཅིག་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འགལ་དམིགས་གྱིས་གང་རེག་འགོག་པ་ནི། གང་རེག་སྒྲུང་མི་རུང་
 གི་ཚེས་ཅན་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་ན་གང་རེག་མེད་པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་
 དགོས་པས་དོན་ནི་འགལ་སྒྲ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཉིད་གྱིས་འགྱུར་དོན་དེ་དག་གིས། །ཐ་སྙད་དེ་
 ཡང་སྐྱབ་དགོས་ཏེ། དེའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་བྱེད་ནི་དེ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དགོངས་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པ་གཉིས་པ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་དབྱེད་གཞིར་གྱུར་པའི་སྒྲུང་རུང་མ་
 དམིགས་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ལ་ནི། དོན་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས། སོ་
 སོར་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའམ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ལ། ཐ་
 སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱིས་འབྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཆ་རེག་གིས་གང་རེག་འགོག་པ་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པར་འདུས་པ་ཡང་། དངོས་སུ་གང་རེག་བཀག་ནས། ལུགས་ལ་གང་རེག་མ་དམིགས་
 པ་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཕྲེན་ལ། དེ་ལྟར་འཕངས་པ་ན། ཆ་རེག་གིས་གང་རེག་འགོག་པའི་འབྲེལ་

བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་བྱར་སོང་
བས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།
དེ་སྐབས་ཀྱི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐབས་པའི་
རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་དང་། ཆོས་ལོག་ཏུ་བཟུང་བྱ་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དུ་སྐབས་བབ་ཀྱི་
གོལ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ཚད་མས་དམིགས་པའོ། །དབྱེ་ན། དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་
དང་། ཚད་མས་གཞོད་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱི་ཚུན་ཅན་རྟག་པའི་དངོས་
པོས་སྤོང་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་དེ་རྟག་དངོས་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་མ་བྱས་པ་
དང་དངོས་འགལ་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། ཕན་ཚུན་ཐ་དད་གྲུབ་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་དངོས་
དང་ནི་འཛིག་པ་བཞིན། །ཞེས་སོ། ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན། སྤྱིས་ཟིན་སྤྱར་ཡང་སྤྱི་དགོས་པ་མིན་ཏེ།
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡོད་གཞོད་བཞིན་ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་པ་འདི་ཡང་། དངོས་འགལ་
ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པར་མཛོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་ལྟོས་པས་ངེས་པ་འགོགས་པ་དང་། ངེས་པས་
ལྟོས་པ་འགོག་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། གོས་དཀར་པོ་ཆོས་ཅན། གྲུབ་ཅམ་ནས་ཆོན་ཅན་
དུ་མ་ངེས་ཏེ། དེར་འགྱུར་བ་ཕྱིས་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། དངོས་
པོ་ལྟོས་དང་བཅས་རྒྱུ་མས་ནི། །ངེས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པར་མཐོང་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
བྱས་པ་ཆོས་ཅན། འཛིག་པ་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དེ། འཛིག་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ།
རྒྱ་མེད་ཕྱིར་ན་འཛིག་པ་ནི། །རང་གི་ངོ་བོས་རྗེས་འབྲེལ་ཉིད། །ཞེས་པས་སྟོན་ནོ། །རིགས་གཏེར་
རང་འགྲེལ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི།
འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱེད་དམིགས་པ་དང་། གསུམ་པ་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱེད་དམིགས་པར་གསུངས་སོ། །
དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཅུ་བར་ཚད་མས་གཞོད་པའི་འགལ་བ་ཡང་། འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱེད་དམིགས་
པར་འདུས་ཞེས་ཟེར་དགོས་སོ། །

གསུམ་(གཉིས་)པ་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟར་པ་ལ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གསུམ་དུ་བསྟུ་བ། གཉིས་སུ་བསྟུ་བ། གཅིག་ཏུ་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 དེ་ལྟར་མ་དམིགས་པའི་གཏེར་ཚིགས་ལ་དུ་མར་དབྱེ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོར་བའི་སྒོ་ནས་ཡིན་
 ལ། རོ་བོའི་སྒོ་ནས་བསྟུ་ན། གསུམ་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྐྱབ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་བྱབ་བྱེད་མ་
 དམིགས་པར་འདུས། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་རྣམས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པར་འདུས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ལྟར་མི་དམིགས་འདི་རྣམ་གསུམ། །བཤད་ཀྱང་རྣམ་པ་དུ་མ་སྟེ། །
 དེ་དང་དེ་འགལ་ལ་སོགས་པ། །མ་རྟོགས་རྟོགས་དབྱེའི་སྟོར་སྒོ་ནས། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་
 འགལ་ལས། རྒྱ་དང་བྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏེར་ཚིགས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་གིང་། དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཏུ་
 གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ངེས་ལས། དེའི་ཕྱིར་དོན་འབའ་ཞིག་དགག་པ་སྐྱབ་པར་འདོད་པས་
 ཀྱང་། རྒྱ་རང་བཞིན་བྱབ་པར་བྱེད་པ་ལྟོག་པ་གཏེར་ཚིགས་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་རྒྱ་དང་
 བྱབ་བྱེད་གང་རུང་བཀག་ནས། དགག་བྱ་དངོས་སུ་འགོག་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་
 ནི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ཡང་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པར་འདུས་ཏེ། མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་
 ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་བྱའི་བྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་ཏུ་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ཐམས་ཅད་
 རང་བཞིན་མ་དམིགས་པར་འདུ་བར་བཤད་དེ། ཀྱན་ལ་སྟོར་བ་ཐ་དད་ཉིད། །ཡིན་གྱི་དོན་ལ་
 ཐ་དད་མེད། །ཅེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ཞེས་པ་འདི། སྒྲ་ཡངས་པར་
 བྱས་ན། སྒྲ་རུང་མ་དམིགས་པའི་དངོས་མིང་ཡིན་ལ། སྒྲ་དོག་པར་བྱས་ན། ཐ་སྙད་འབའ་
 ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ཁོ་ནའི་མིང་དུ་མཛད་དོ། །དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་ནི།
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ནང་དུ་འདུ་བར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འགལ་སྒྲ་དམིགས་པ་རྣམས་སྒྲ་མ་གཉིས་སུ་རི་ལྟར་
 འདུ་ཞེ་ན། ཚོས་ཀྱི་སྒྱུན་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་མིག་ནི། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་
 བཅུ་གཉིས་ནི། རྒྱ་མ་དམིགས་པར་འདུས། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་རྟེན་པ་འགའ་ཞིག་ནི་
 སྐྱབ་རྟགས་ཡིན་ལ། དགག་པའི་གཏེར་ཚིགས་སུ་རུང་བ་རྣམས། བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པར་
 འདུས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ཡང་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པར་འདུས་མོད། ལོགས་སུ་

བཞག་པ་ནི་ཐ་སྐྱོད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའམ། ཡང་ན་འདིས་ནི། རྒྱུ་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་དགག་པ་
 སྐྱབ་པར་བྱེད་ལ། ལྷ་མོ་གཉིས་པོས་རྒྱུ་ཏུ་གྱུར་པའི་དགག་པ་ཁོ་ན་སྐྱབ་པས་ལོགས་པར་
 བཞག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེགས་པའི་དབང་ལྷག་ཆོས་ཀྱི་སེང་གས་ནི། རོན་དེ་ཉིད་
 འཆད་པ་ན་འདི་ལྷ་མོ་མཛད་དེ། ལྷ་མོ་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་རྟེན་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་རྒྱུ་མ་
 དམིགས་པར་འདུས་ཤིང་། རྒྱུ་ཏུ་མ་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆ་རེག་སྒྲོར་གསུམ་
 གྱིས། གྲང་འབྲས་སྐྱ་ལོང་བྱེད་འགོག་པ་ནི། དེའི་རྒྱུ་གྲང་རེག་བཀག་པས་འགོག་པ་ཡིན།
 དེ་གསུམ་གྱིས་གྲང་རེག་དང་། བ་མོའི་རེག་པ་འགོག་པ་ནི། གྲང་རྒྱུ་ལྷ་མོ་མཛད་འགོག་པ་
 བས་འགོག་པ་ཡིན་ལ། གསུམ་གྱིས། གྲང་རྒྱུ་མཛད་འགོག་པ་ནི། དེའི་རྒྱུ་བཀག་པས་
 འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་མཆོན་ཡང་། གྲང་རྒྱུ་མཛད་འགོག་པ་ནི། མེ་དང་དུ་བ་དང་ཅན་
 དན་སོགས་ཀྱི་མེ་དང་མ་ལྟར་པའི་རྒྱུ་ཆོགས་ཡིན་པས། དེ་གསུམ་མཐོང་བ་ན། དེ་གསུམ་གང་
 རུང་དང་མ་འབྲུད་པའི་རྒྱུ་ཆོགས་ཞིགས་པས། ལྷ་མོ་མཛད་འགོག་པ་ལྷ་མོ་མཛད་འགོག་པ་
 དམིགས་པ་དང་། གྲང་རེག་ལ་ལྷ་མོ་མཛད་འགོག་པ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱུ་ཏུ་མ་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་
 ལྷ་མོ་མཛད་འགོག་པ་ལྷ་མོ་མཛད་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་ལའང་།
 ཅན་དན་གྱི་མེས་མེ་མེད་པར་འཛིན་པ་འགོག་པ་ལྷ་མོ་མཛད་འགོག་པ་ལྷ་མོ་མཛད་འགོག་པ་
 རུང་བས་མེ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང་། མེ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། མེ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་འགོག་པ་
 ལྷ་མོ་མཛད་འགོག་པ་ལྷ་མོ་མཛད་འགོག་པ་དང་། འབྲས་སྐྱ་དང་འགལ་པའི་འབྲས་སྐྱ་དམིགས་པ་གསུམ་གྱིས་
 གྲང་། ལྷ་མོ་མཛད་འགོག་པ་ལྷ་མོ་མཛད་འགོག་པ་ལྷ་མོ་མཛད་འགོག་པ་ལྷ་མོ་མཛད་འགོག་པ་ལྷ་མོ་
 དམིགས་པར་འདུས། དེའི་ལྷ་མོ་མཛད་འགོག་པ་དང་། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་དང་། རང་
 བཞིན་མ་དམིགས་པ་རྣམས་བསྒྲིག་པ་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་པས། རྒྱུ་ཏུ་མ་
 དམིགས་པའི་ནང་དུ་འདུ་བར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ཡན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་སྒྲོལ་བར་མི་རུང་བ་
 བཞིན་ནི། མེ་ཡོད་ཀྱིས་མེ་མེད་འགོག་པ་ལ་རྟེན་པ་དང་རྟེན་པ་ཅན་ཐ་དད་མེད། མེས་མེ་མེད་དེ།
 འཛིན་པའི་ཤེས་པ་འགོག་པ། རྒྱུ་ཏུ་མ་དམིགས་པར་སོང་། མེས་མེ་མེད་ཀྱིས་རྒྱུ་འགོག་པ་འབྲས་
 སྐྱ་མ་དམིགས་པར་འདུས། རུང་བས་མེ་མེད་འགོག་པ་ནི་འབྲས་སྐྱ་ལྷ་མོ་མཛད་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བཞེད་པར་སྒྲུང་ངོ་། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ནི། རོན་འདི་དག་འགོག་པ་ན།
 དངོས་འབྲེལ་བཀག་ཟིན་ལྟ་ཅིག་ན། །མི་གནས་ཆོགས་པས་སྒྱེད་པ་ལུའུ། །འབྲེལ་ཡུལ་
 བསྒྲེག་པས་འབྲེལ་ཆོས་ཉིད། །བསྒྲེག་པས་བསྒྲེག་འབྲེལ་སྒོ་ངོར་གྱུབ། །ཅིས་དང་། འབྲེལ་
 པ་ལས་འགལ་སྒྲ་དམིགས་པ་ལ། །འགལ་སྒྲ་གྱུབ་པ་ན། ཅིག་ཤོས་ཞིགས་པའི་བྱིར། འབྲེལ་
 ཡུལ་བཀག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པས། བསྒྲེག་འབྲེལ་དབྱུང་མི་དགོས་སོ་ཞེས་དང་། བན་ཚུན་སྒྲུངས་
 འགལ་ཡང་ལྟ་ཅིག་མི་གནས་འགལ་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲུངས་ནས་འཆད་པ་ནི་རང་གི་འཇུག་པ་ལ་
 ཅོ་འདྲི་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་
 གཏན་ཆོགས་འདི་དག་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་དང་། སྒྱུར་བའི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་
 དབྱེ་བའི་ཚུལ་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དཔེར་བཞིན་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྒྱུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་སྐབས་བབ་ཀྱི་ཚོལ་བའི་
 ཚད་མས་གྱུབ་ཅིང་། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྒྱུབ་པའི་སྒྱུབ་བྱ་ཡིན་ན། ཤིན་ཏུ་ཤྲོག་གྱུར་
 ཡིན་དགོས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་རང་གི་འདོད་པ་བཞིན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་འང་
 ཞིགས་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ། ཤིན་ཏུ་ཤྲོག་གྱུར་ལ་དང་པོར་དབྱུང་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་གི་དཔེར་བཞིན་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཤྲོག་གྱུར་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབབས་པའི་སྐབས་ཀྱི་
 རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མང་པོ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ། རྟགས་བཀོད་པ་དང་། ཚུལ་སྒྱུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྱིན་སོགས་ཆོས་ཅན། སྒྱུད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་སྟེ། སྒྱུད་པ་ལས་བདེ་བ་
 འབྱུང་བར་རིན་ཆེན་སྤངས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །འོ་ན་དོགས་པ་འདི་སྒྲུལ་དུ། སྒྲ་
 ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པར་རིན་ཆེན་སྤངས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། སྒྱུགས་ཆོས་ནི་མངོན་

སུམ་གྱིས་གྲུབ། རྩལ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ནི། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་
མི་བསྐྱུ་སྟེ་དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་མི་འགྲུབ་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་
ཅེ་ན། དེའི་རྩལ་འབྲེལ་རྟགས་དེ་ལྟར་འགྲུབ་མོད། རྩལ་པ་ངེས་པའི་དུས་སུ། བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་
ཟིན་པས་དེ་འདྲའི་གཏན་ཆོག་ས་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། དུས་པའི་རྟགས་ལྟ་
བུ་ཅིག་ལ་བརྟེན་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་མ་ངེས་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་ལུང་དབྱུང་
བ་སྐྱབས་གསུམ་གྱིས་དག་པར་དུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
རྟགས་དེ་ལ་ཤེས་འདོད་མེད་པར་ངེས་སོ། །འདིར་དགར་ཆོས་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་ན། ཆོས་ཅན་
ངེས་པའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་ཞིང་། ལུང་རྣམ་དག་ལས་དོན་མཐུན་དུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་ནའང་། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་དུས་དེ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་
པར་ཐལ་བས་མི་འཐད་དོ། །

ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་སྟེ། སྐྱིན་པས་ལོངས་སྟོང་བྱིམས་
གྱིས་བདེ། །ཞེས་གསུངས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱི་རྟོག་ཞིག་ལ་རྟགས་འདི་འགོད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་པ་སྐྱབ་པ་ལ་རྗེས་འགོ་སྐྱབ་པ་དང་ཕྱོག་པ་སྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ཏེ།
དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ། ཆད་
མ་གསུམ་གང་རུང་གིས་གཞོད་ན། ཆད་མ་གསུམ་གྱི་དབྱུང་བ་གསུམ་པོས་མ་དག་དགོས་པའི་
ཕྱིར། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ཆོས་ཅན། དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གྱིས་
གཞུལ་བྱ་མངོན་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་ལ། མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་ཅིང་གྲུབ། གཞུལ་བྱ་སྟོག་
གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་པ་མེད་ཅིང་གྲུབ་ཁྱོད་གྱིས་
གཞུལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་ལ། ཁྱོད་གྱི་ཆ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོག་སྟེ་ཕྱི་དང་།
དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་མེད་ཀྱི་སྟེང་དུ། ཆོག་སྟེ་མའི་དོན་དེ་ཉིད་ཆོག་ཕྱི་མ་ལས་ལེགས་པར་
སྐྱབས་ཤིང་། དངོས་བསྟན་དང་། ཤུགས་བསྟན་གྱི་དོན་གཉིས་པོ་ལན་ཚུན་གཅིག་གིས་ཅིག་
ཤོས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་རྩལ་འདི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། སྐྱ་རྣམས་དངོས་དང་

ལྷན་ཅིག་དུ། མེད་ན་མི་འབྱུང་ཉིད་མེད་ཕྱིར། ཞེས་ཚིག་ཙམ་ལས། བརྗོད་བྱའི་དོན་སྒྲུབ་མི་
 རུས་པར་བཤད་ནས། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་བསྐྱུ་བའི། སྤྱི་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད། །
 ཅེས་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་ལས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྒྲུབ་རུས་པར་བཤད་ནས། དེའི་རྒྱ་མཚན་
 དུ། མི་བསྐྱུ་བའི་སྤྱི་ལས་ཞེས་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་དང་། ཁོ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་
 པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། མི་བསྐྱུ་ཞེས་པའི་གཞུང་རྒྱས་བཤད་དང་བཅས་པ་གསུངས་ལ། སྤྱི་ལས་
 འདི་ཡུལ་སྒོག་གྱུར་ནའང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་དུ་གསུངས། ཞེས་དང་། གཙོ་བོའི་དོན་
 ལ་མི་བསྐྱུའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད། ཅེས་པ་མི་བསྐྱུ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་གསུངས་
 པ་ལ། སྒོ་གྲོས་དང་ལྷན་པ་སུས་ཀྱང་བསྟོན་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་བསྟོན་བྱའི་དོན་
 ལ་མི་བསྐྱུ་བ། ཡིད་ཆེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་བསྐྱུ་བ་བྱུར་བཤད་པའི་སྐབས་མེད་དོ། གལ་ཏེ་
 ཡིད་ན་བསྟོན་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་ཐལ་མོ་སྒྱུར་ཏེ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །

གཉིས་པ་ལྷོག་བྱུང་བསྐྱུ་བ་ནི། ཆགས་སོགས་སྤྲིག་པ་ཡིན་པ་དང་། བྱུས་ཀྱིས་
 ཆགས་སོགས་འདག་པར་སྟོན་པའི་ལུང་དང་། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་
 དང་། ངའི་མ་མོ་བཤམ་ཞེས་སོགས་བསྟོན་བྱའི་དོན་ལ་བསྐྱུ་བའི་ཚིག་རྣམས་ཆོས་ཅན། དབྱུང་
 པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་མིན་ཏེ། སྤྱི་ཕྱི་དང་དངོས་ཤུགས་འགལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་རྟག་པ་པལ་ཆེར་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་རྗེས་
 འགྲོ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས། རིན་ཆེན་ཐེང་བའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་མིག་
 ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་ཡིད་ཆེས་པའི་
 ཚིག་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཡིན་ལ། ལྷོག་བྱུང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་མི་མཐུན་
 དཔེ་བྱུས་ཀྱིས་སྤྲིག་པ་འདག་པར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ། ཚིག་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པར་སྒྲུབས་
 ནས། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲོག་འབྲེལ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་དོགས་པ་འདི་
 སྟམ་དུ། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པར་རིན་ཆེན་ཐེང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་
 རི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྱུབ། བྱུང་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟོན་བྱའི་
 དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་སྟེ། དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་མི་འགྲུབ་པ་ཅི་

ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་བྱ་བ་རྟགས་དེ་ལྟར་འགྲུབ་མོད། བྱ་བ་པ་དེས་པའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་བྱ་བ་
 ཟིན་པས་དེ་འདྲའི་གཏན་ཆོག་སྟེང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། བྱས་པའི་རྟགས་ལྟ་
 བྱ་ལ་བརྟེན་ནས། སྒྲ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་མ་དེས་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་ལུང་དབྱེད་པ་
 གསུམ་གྱིས་དག་པར་འཛོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
 རྟགས་ཤེས་འདོད་མེད་པར་དེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྩལ་
 གསུམ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱིས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་
 གཉིས་ལ་དབྱེད་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་གང་ཟག་གཅིག་གིས། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་གཞིར་
 བཟུང་ནས། དེ་ནས་བཤད་པའི་མངོན་སྟོག་སྟོན་པའི་ཆ་ལ། ཚད་མ་གཉིས་གྱིས་མི་གཞོད་པའི་
 རྩལ་དང་། ཤིན་སྟོག་སྟོན་པའི་ཆ་ལ། སྒྲ་ཕྱི་དང་དངོས་ཤུགས་མི་འགལ་བའི་རྩལ་རྣམས་
 ལེགས་པར་བཤད་ནས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ན་ལུང་དོན་ལ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་
 བྱ་ཞིང་། དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་རང་གི་བསྟན་པའི་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མི་བསྐྱུ་བར་
 དེས་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྩལ་གསུམ་སྐྱབ་
 པ་དེ་བྱུག་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །བྱ་བ་འབྲེལ་སྐྱབ་པའི་ཆེ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་འཕམ། བརྒྱད་
 སྟོང་བ་ལྟ་བུའི་རང་ལྟོག་ནས། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྒྲ་མ་སྟོན་སོང་དུ་སྐྱབ་
 པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། སྟོན་པས་ལོངས་
 སྟོང་བྲིམས་གྱིས་བདེ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཤིན་སྟོག་སྟོན་པའི་ལུང་བྱེད་པར་བ་རེ་རེ་དེར་སྐྱབ་པ་ནི་
 མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་བྱ་བ་འབྲེལ་དེས་པའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་བྱ་བ་ཟིན་པར་འགྱུར་རོ། །
 འབྲས་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་རྩལ་ཡང་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། མངོན་སྟོག་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམ་དག་
 དང་། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིད་
 ཆེས་པའི་གཏན་ཆོག་སྟེང་མ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱ་བ་པ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་བཤད་མ་
 ཐག་པ་དེ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་རང་གི་
 བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་དེ། དངོས་སྟོབས་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་
 རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་ཡིན་ན། དེ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་

པ་དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཤལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་བྱལ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། གཞོད་མེད་
 འདི་ཡི་མི་བསྐྱུ་བའོ། །ཞེས་དེ་གཉིས་མཚན་མཚན་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན།
 སྦྱོན་པས་ལོངས་སྟོང་བྱིས་སྤྱོད་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་དེ་
 བྱི། ཤིན་ཏུ་ཤལ་གྱུར་མིན་ལ། དེའི་བསྟན་བྱའི་དོན་དེ་ཤིན་ཏུ་ཤལ་གྱུར་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།
 བྱང་སྒྲ་མི་སྟན་གྱི་མེ་ལས་དུ་བ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱུན་པ་མིན་པ་དེ་ཤལ་གྱུར་མིན་ལ། དེའི་
 བསྟན་བྱའི་དོན་སྒྲ་མི་སྟན་གྱི་མེ་དང་དུ་བ་ཤིན་ཏུ་ཤལ་གྱུར་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་བྱལ་བ་ངེས་
 པའི་དུས་སུ་བསྐྱུ་བ་བྱུ་བ་བྱིན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྦྱོན་པས་ལོངས་སྟོང་ཅེས་སྟགས་ཀྱི་ལུང་རང་གི་
 བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་གྲུབ་པ་ན། སྦྱོན་པ་ལས་ལོངས་སྟོང་འབྱུང་བར་ཡང་གྲུབ་པའི་
 བྱིར་རོ་ཞེན་སྦྱོན་མེད་དེ། ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱུ་བར་ངེས་པའི་དོན་ནི། དེ་དང་
 འབྲེལ་བ་མི་འབྲེལ་བར་ངེས་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཅམ་གྱིས་དེར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་
 གཞན་དུ་ན་ལུང་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པར་ངེས་པའི་དུས་དེ་ཉིད་དུ་བསྐྱུ་བ་བྱུ་བ་པར་ཐལ་
 པའི་ཉེས་པ་བྱེད་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱོག་པར་མི་རུས་སོ། །སྤྱི་མའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་། རྒྱུད་པ་
 ཡིས་ནི་དངོས་པོ་ལ། །འབྲེལ་བྱིར་དེར་སྒྲུང་བ་ཡིས་ནི། །སྟོང་ཡང་སྐྱུ་བྱེད་ཉིད་མ་ཡིན། །
 ཞེས་སྟགས་དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དབྱོད་པ་དེ་ལུང་སྐྱུ་བ་བྱེད་
 དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་
 འགོད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། ལུང་དོན་རྟགས་སུ་
 བཀོད་པ་གཉིས། དེ་ཡང་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ་དང་། བསལ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ནི་
 ལུང་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ལ། ལེའུ་གཉིས་པ་སྟགས་སུ་ནི།
 ལུང་དོན་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལུང་ལ་བརྟེན་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ། ལུང་
 དོན་ཉིད་བསྐྱུ་བ་བྱར་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་ལུང་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ནི། འགོད་ཚུལ་སྤྱིར་
 བཤད་པ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ལ། དེ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ། གཞུང་
 འབྲེལ་རྒྱམས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་དང་། རྗེས་དཔག་མཚན་ཉིད་པ་མིན་པའི་ཚུལ་དང་།
 སྐབས་ལ་ལར་ཡིན་པའི་ཚུལ་མང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། མདོ་བརྒྱད་སྟོང་པ་རང་གི་བསྟན་བྱའི་

རོན་ལ་མི་བསྐྱ་བར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུའི་གཏན་ཚིགས་དང་། ཤིན་ཏྲོག་ལས་བརྩམས་པའི་རྟགས་ཀྱི་
 རྣམ་གཞག་གཞན་ལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེད་པ་གཞུང་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པ་མེད་པའི་རོན་འདི་
 ཡང་ཞར་ལ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །འོན་ཏེ་ཅག་ཕྱོགས་གང་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ཅེན། རྒྱུན་
 སོགས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ལུང་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཁྱོད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་རོལ་མཐོང་བས་ཁྱོད་
 རྟགས་པའི་ཆད་མ་ཞིག་ནི་ཡོད་ལ། དེ་ཡོད་ན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་དགོས་ཏེ། ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་དེ་རྟགས་པའི་
 གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་བསྐྱ་བའི། སྤྱི་ལས་འདི་ཡུལ་སྐོག་
 གྱུར་ན་འང་། གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་དུ་གསུངས། ཞེས་
 འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དང་བརྗོད་བྱའི་རོན་
 ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་རྣམ་ངེས་
 ལས། རོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བའི་སྟོན་སྲས་ངག་འཇུག་པར་འདོད་པ་ནི་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེའི་ཚིག་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རོན་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་ན་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་ལུང་དང་བརྗོད་བྱའི་རོན་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ། རྟགས་དང་ལུང་
 དག་བྱེད་པ་པོའི། འདོད་པ་ཅམ་དང་རྗེས་འབྲེལ་དང་། ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱུས་བུའི་འདོད་པ་
 ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི་མེད་དང་དུ་བ་ལྟར། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་
 འབྲེལ་བ་མིན་པས། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ལྟོས་ཏེ། དེའི་ཁོངས་སུ་འདུ་
 བ་དང་། མཚན་ཉིད་པ་མིན་པ་དང་། དེ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་མིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
 གཞག་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རྗེས་དཔག་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱུར་པ་མིན་ན་
 ཡང་། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ཡི། ཕྱིར་ན་ཐ་དད་བྱས་པ་ཡིན། ཞེས་རྗེས་དཔག་མཚན་
 ཉིད་པ་ཡིན་པ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །རོན་དེ་ཉིད་ལ་
 དགོངས་ནས། སྟོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉེས་པ་
 མེད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱ་རྣམས་ནི་རོན་དག་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་ཟིན་ཏེ།

ཞེས་དང་། ཤུག་སྒོས། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཉེས་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། སྒྱོན་དང་བཅས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲ་དག་ནི་དོན་རྒྱུ་སྤངས་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། རྒྱུ་མཛད་པས། ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོག་ནི་འབྲས་ཁུངས་མཐུན་པ་ཡིན་
 ལ། གྲགས་པ་ནི་རང་བཞིན་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྟགས་འདི་དངོས་ཉིད་མིན་ཞེ་ན།
 ཞེས་པ་ནས། དེར་ནི་ཁས་སྤངས་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། ཚད་མས་གྲུབ་པ་ནི་མིན་པས་
 འབྲས་ཁུངས་གཏན་ཆོག་སྤངས་ཉིད་ནི་མིན་ནོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་གྲགས་པ་ཡང་དངོས་པོའི་འབྲེལ་
 བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ན། དེའི་ཆེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དངོས་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྟགས་
 རྟགས་ཡང་དག་དངོས་མིན་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་གཞུང་འབྲེལ་གིན་ཏུ་མང་མོད། དངོས་པོ་
 སྟོབས་ཞུགས་གྱི་ཡུལ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ།
 ཡོངས་བརྟགས་ཡོངས་སུ་ལེན་པའི་ཕྱིར། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་ཆོག །ཚད་མ་ཉིད་དུ་
 འདོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འདི་ནི་ཁས་ལེན་ཐབས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཆེ་ཡོད་ཀྱང་ཡན་ལག་མིན། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གཏན་ཆོག་སྤངས་འདིས་ནི། དངོས་སུ་སྒྱིན་སྟགས་སྤྱད་པ་
 ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱས་པ་དཔགས་ནས། འབྲས་ཁུངས་སྤྱད་དཔག་པར་བྱེད་པ་རྒྱ་ཆོས་
 རྗེས་དཔོག་གོ་ཞེས་གཞུག་མི་ཡམ་ཆོས་རྗེའི་ཞལ་སྤྱན་ནས་གསུང་ངོ། །དེ་ལྟར་ལུང་ཉིད་རྟགས་སུ་
 བཀོད་པའི་ཡིད་ཆེས་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་འབྲས་ཁུངས་རྟགས་སུ་གསུངས་པ་དེ་ཡང་གཙོ་བོའི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དགག་པའི་གཏན་ཆོག་སྤངས་ཀྱང་མི་སྤྱིད་པ་ནི་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྒྱིན་སྟགས་
 ཆོས་ཅན། སྤྱད་པ་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལུང་ལས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཡིད་ཆེས་གྱི་རྟགས་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དེར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུང་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཡིད་
 ཆེས་གྱི་རྟགས་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྤྱིད་དེ་ཆོག་དོན་ལ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་
 གྲུབ་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་ཡོད་པར་ཐལ། བདག་ཡོད་པར་
 སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་
 ཡོད་པར་སྒྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་དེ་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུ་བར་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

༩། དེ་ལ་བདག་མེད་པར་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རང་ཆོག་གིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་ན། དངོས་བསྟན་ལ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པས་བྱབ་པོ་སྟོམ་དུ་
 བསམ་པར་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་འག་ལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
 ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འག་འཁྱིལ་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་གསུམ་གྱི་
 སྟོན་ས་འཆད་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་ཆད་
 མ་སྟོན་རྒྱ་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མི་སྤྱིད་པར་བྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 ལ་གཞོན་བྱེད་སྟོན་རྒྱ་ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གིས་བསྟན་དགོས་ཀྱི། གཞན་གྱིས་
 བསྟན་པར་མི་རུས་ལ། དེས་དེ་ཉིད་ལ་གཞོན་པ་སྟོན་རྒྱ་ཡོད་ན། བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་
 གསུང་དེ་ལ་རང་ཆོག་གིས་གཞོན་པ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་དག་ནི། ཤིན་ཏུ་ལྷོག་ལ་དང་པོར་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ།
 ལུང་ཉིད་རྟགས་སུ་འགོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཕྱིས་ལུང་དོན་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐེབས་པའི་
 འོག་ཏུ་ནི། ལུང་ཉིད་རྟགས་སུ་འགོད་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། ལུང་གི་དོན་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་
 རིགས་པའི་ལམ་ནས་དྲངས་ཏེ། ཡིད་ཆེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་འགོད་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར།
 སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་མཆོག་གི་སྤྱུལ་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། སྟོན་རྒྱ་བསམ་སྟོར་སྟོན་སྟུམ་
 ཆོག་པ་ཉམས་སུ་སྤངས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་འབྲས་བུ་དོན་གཉིས་སྟན་སྟུམ་ཆོག་ས་
 པ་ཐུགས་རྒྱད་ལ་འབྲུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འབྲས་བུའི་རྟགས་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཆོས་ཅན། ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
 ཡིད་ཆེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་
 ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འཛིག་ལྟ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་རྣམས་སོ། །འདི་དག་ནི་མདོར་སྟོས་པ་ཅུ་མ་སྟེ། དེའི་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་སྐྱར་བར་
 བྱའོ། །འདི་དག་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་ཡིན་ཡང་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་
 ཞུགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་སྐྱབ་པས། ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་ལམ་ནས་
 དྲངས་ཏེ་འཆད་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དག་ནི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་

དག་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཙམ་དུ་བཞག་མི་དགོས་པས་སྒྲ་མ་དང་འདྲ་བ་མིན་ལ། གཞུང་འབྲེལ་བ་དང་
བཅས་པར་ཡང་། འདི་དག་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་མིན་གྱི་སྒྲིམ་པ་མཛད་པ་མེད་དོ། །ཁ་ཅིག་
ན་རེ། འདི་དག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
ཡི་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོང་དུ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་དཔྱད་པ་འཇུག་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཁོ་
ན་ལ་རག་ལས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། དེས་ན་རབ་
གྲགས་དོན་དག་ལ། །བསྟན་བཅོས་དོར་ནའང་ཉེས་པ་མེད། །ལྷོག་གྱུར་དག་ལ་བསྟན་བཅོས་
ནི། །མི་འདོད་སྟོད་པ་ཉིད་མི་འཇུག་ །ཅེས་སོ། །གཏན་ཆོག་སོ་ཞེས་འདི་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་གང་
རུང་ལུང་གིས་སྒྲུབ་ལ། དེ་ཡང་མཐར་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ལས་མ་འདས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་
འདི་ནི་སྒྲ་མ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། འདི་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲ་རབས་བ་དག་ །ཡིད་
ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ལུང་གིས་གྲུབ་པ་ཞེས་གསུང་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་ནི། དེང་སང་གི་
གངས་ཅན་པ་ཆོག་ཁོ་ན་ལ་འཆེལ་བ་དག་མཐུན་པར། སྒྲ་བཤད་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
གཞུང་ལུགས་ལས་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི། སྟོན་ལྟར་སྒྲ་ཅུང་ཟད་རེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས།
རྒྱུ་རིང་དུ་དོར་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བཅོས་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྒྲ་མ་
སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འབྲས་བུའི་
རྟགས་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་།
དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་བསྐྱེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དགག་པའི་གཏན་ཆོག་སོ། །
ཞེས་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། བསྐྱེད་བྱེད་དག་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
མདོ་བརྒྱད་སྟོང་པ་རང་གི་བསྟན་བཅོས་དོན་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསལ་བར་གསུངས་
པ་མེད་ཅིང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་སོགས་ཆེ་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྟེར་བྱེད་མིན་པ་དེ།
ལུང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པ་དེ་
དག་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཁྱབ་འབྲེལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཁོ་ནར་སྒྲུབ་པའི་
ཕྱིར་དང་། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བཅོས་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིད་ཆེས་

པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། ཡིད་ཆེས་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་གི་
ཚད་མ་སྒྲིམ་པ་ན། བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དར་ཤིག་པ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་
དག་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། རང་གི་བརྗོད་བྱ་གྲུབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད་པར་ནི། ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་དབྱེ་བར་མི་
རུས་ཤིང་། བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་དང་། བསྐྱབ་པ་མིན་པ་གཉིས་ལ་དགག་སྐྱབ་གི་བྱེད་
པར་དབྱེ་བ་ནི། གང་ན་སུའི་ལུགས་སུ་སྒྲུབ་ཡང་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་ཀུན་ནས་བསྐྱབ་བ་ཡིན་ཅིང་།
ཡིད་ཆེས་པའི་དགག་རྟགས་གྱིས་ཡོངས་པའི་གཏམ་ཁོ་ནར་སྒྲུབ་བས། དབྱེད་པ་དང་ལྟན་པ་
དག། རི་བོང་གི་ཅལ་བཞིན་དུ་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་འདི་དག་གི་རྗེས་སུ་རྒྱག་པར་མི་བྱའོ། །
གཞུང་ལུགས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒྲོབ་མ་དག་གི་སྒྲོ་གྲོས་ཁུང་གསན་པར་གྱུར་ཏེ་རེ་ཞེས་ཁོ་བོ་
སྒྲའོ། །ཡང་དར་ཤིག་མཛད་པ། ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་
མི་མིན་དེ། ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་ནི། དེའི་ཆེ་བརྗོད་བྱ་དེ་
ཉིད་གྲུབ་ཟིན་པས་སྐྱབ་མི་དགོས་ལ། འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་ན་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་གཤགས་བྱེད་ཅམ་ཡིན་གྱི་གཞོད་བྱེད་མིན་ཏེ། དཔེར་ན།
སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆོག་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་དང་། སྐྱ་རྟག་པ་ལ་
གཞོད་བྱེད་མིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་མོད། དེ་ལྟ་ན་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ།
སྐྱོན་པས་ཡོངས་སྒྲུབ་ཅེས་སོགས་གྱི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་རྟགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱ་མ་སྐྱོན་
སོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ་བ་མཚུངས་ཏེ། ལུང་དང་རང་གི་བསྟན་དོན་
རྟགས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་གྱིས་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་ན་ནི། དེ་ཉིད་གྱིས་དེ་སྐྱོན་སོང་དུ་གྲུབ་
ལ། འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་ན་ནི་སྐྱབ་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་རང་ལྟར་ནའང་། སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱོན་པའི་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ་འཛིག་པ་ཡོད་ཅམ་འབྲེལ་བ་ཅན། །ཉིད་
ཕྱིར་སྐྱ་ནི་མི་རྟག་ཉིད། །ཅེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་དོན་རྟགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱ་མ་སྐྱོན་སོང་དུ་
སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྒྲུངས་བས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱོན་པའི་ལུང་དེ་སྐྱ་རྟག་པ་ལ་
གཞོད་བྱེད་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་རི་ལྟར་མི་འགྱུར་བར་སྐྱོན་ཅིག །ཁས་སྒྲུངས་

ནང་འགལ་བ་མི་ཟད་པའང་བྱེད་གིས་ཁས་སྤངས་ཏེ། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་མེད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་བལ། དེ་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་བསྐྱུ་བ་ལ་གཞོན་བྱེད་དང་མི་བསྐྱུ་བ་ལ་སྐྱུ་བ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བྱོགས་ཆོས་སྤྱུ་སྐྱུ་བ་པའི་གཞིར་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་ཡིད་ཆེས་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ། ལུང་གོགས་བྱེད་ཁོ་ནར་བཞེད་པ་ནི། རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ། ཅོ་འདྲི་བ་ཁོ་ནར་ཟད་དེ། དེས་ན་རིགས་པ་མཁུན་པས། ལུང་གོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ནི་ལུང་དོན་ལ་དབྱུང་པས་རྣམ་པར་མ་དག་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་དངོས་སྟོབས་ལུལ་ལ་དབྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ནས་གིན་གློག་ལ་དབྱེད་པའི་ཆེ་ནི། ལུང་དང་འགལ་བ་དམ་བཅའི་དོན་ལ་གཞོན་བྱེད་ཁོ་ནར་གསུངས་སོ། །དོན་དེ་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས། དེས་ན་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ལུང་། ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་མ་གྲུབ་ན། །རང་གི་ཆོག་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །གོགས་བྱེད་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲོས་པ་ལྷག་མ་ནི། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསལ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་ཚུལ་གཉིས་པ་འདི་ལྟར་ཡང་བྱ་སྟེ། སྒྱིན་སོགས་ཆོས་ཅན། སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་སྟེ། བྱེད་དབྱུང་བ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཀྱང་འགོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དེ་ཐམས་ཅད་རེ་གིག་འཇུག་པ་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་པར་ཟད་ཀྱི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། གཞན་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱུ་བ་པའི་དག་འགོད་པའམ། དབང་རྣམས་ལ་རང་དོན་གྱི་གཏན་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བ་ནའང་། སྒྲ་ནི་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་གོ་སྟུང་པའི་ངེས་པ་སྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི་ཐོག་མར་སྐྱུ་བ་བྱ་སྟོ་ལུལ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་རྟགས་འགོད་པ་གལ་སྟེ། གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྣམས་ནི་གངས་ཅན་གྱི་ཕྱི་རབས་པ་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པའི་ལས་བསགས་པའི་སྒྲོབ་མ་ལ་འཆད་པ་པོར་རྣོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེས་ཆེར་བསྐྱད་པར་མཐོང་ནས། ལུང་དང་རིགས་པའི་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གནད་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱིས་གོ་བདེ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གང་གི་རྣམ་དཔྱད་ཐུན་པ་ཟ་བྱེད་པ། །ལུང་རིགས་གཟི་བརྗེད་འབར་བའི་དཔལ་འཛིན་
པས། །ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་བཏྲ་ལ་ཞུགས་པའི་ཆོ། །རང་གི་རང་བཞིན་གསལ་བར་མི་སྟོན་གང་། །

གཉིས་པ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱོད་གྱི་རྟགས་གྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་སྐབས་གྱི་ཚོལ་བའི་རྒྱུད་གྱི་ཚད་
མས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཚོལ་བ་དེའི་དོར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

དབྱེ་བ་ལ། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས། མ་གྲུབ་པའི་
གཏན་ཚིགས་སོ། །

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱོད་གྱི་རྟགས་གྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱགས་ཚུལ་གྲུབ་ཅིང་། བྱོད་དེ་སྒྲུབ་གྱི་
ཕྱགས་ཚུལ་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཚོལ་བའི་ཚད་མས། བྱོད་གྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་ངེས་པའོ། །

དབྱེ་ན། སྒྲུབ་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་འབྲས་རང་མི་དམིགས་པའི་འགལ་བ་གསུམ་མཐུ། ཡང་ན་
ཕྱགས་ཚུལ་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། མ་དམིགས་པའི་འགལ་རྟགས། རང་
བཞིན་གྱི་འགལ་རྟགས་སུ་བསྐྱུས་ནས། གཉིས་སུ་གསུངས་སོ། །བརྗེད་འདོད་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་
ཚུལ་ཅན་གྱི་དོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས། ཚུལ་གྱི་དོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས། ཚུལ་ཅན་
གྱི་བྱོད་པར་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས། ཚུལ་གྱི་བྱོད་པར་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་བཞིའོ། །
མཚན་ཉིད་ནི་ཞེ་འདོད་ཚུལ་ཅན་གྱི་སྟོན་དུ་ཕྱགས་ཚུལ་གྲུབ་ཅིང་། སྒྲུབ་ཅམ་གྱི་ཚུལ་ཅན་གྱི་དོ་
བོ་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་དང་། དེ་སྒྲུབ་གྱི་སྒྲུབ་ཅམ་གྱི་ཚུལ་ཅན་གྱི་སྟོན་དུ་
ཕྱགས་ཚུལ་གྲུབ་ཅིང་། དེའི་སྟོན་དུ་སྒྲུབ་ཅམ་གྱི་ཚུལ་གྱི་དོ་བོ་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
ངེས་པ་དང་། ཞེ་འདོད་གྱི་ཚུལ་ཅན་གྱི་སྟོན་དུ་ཕྱགས་ཚུལ་གྲུབ་ཅིང་། དེའི་སྟོན་དུ་ ཞེ་འདོད་
གྱི་ཚུལ་ཅན་གྱི་བྱོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་དང་། སྒྲུབ་ཅམ་གྱི་ཚུལ་ཅན་
གྱི་སྟོན་དུ་ཕྱགས་ཚུལ་གྲུབ་ཅིང་སྒྲུབ་ཅམ་གྱི་ཚུལ་ཅན་དེའི་སྟོན་དུ་ཞེ་འདོད་གྱི་ཚུལ་གྱི་བྱོད་པར་
སྒྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའོ། །དཔེར་བརྗེད་པ་ནི། རིམ་པ་བཞིན། དངོས་པོར་

གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། ཏྲག་སྟེ་མ་བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་དང་པོའི་དབེ་ཡིན་ལ། དེའི་ཞེ་
 འདོད་ནི། ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ་མ་བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པར་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །
 གཉིས་པའི་དབེ་ནི། སྒྲ་ཚོས་ཅན་ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པའི་དབེ་ནི།
 མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཚོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་
 བསགས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། བཞི་པ་ནི་མིག་སོགས་ཚོས་ཅན། འདུས་པ་མིན་པའི་
 ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། བྱི་
 མ་གཉིས་ཀའི་ཞེ་འདོད་ནི། མིག་སོགས་ཚོས་ཅན། བདག་ཏྲག་པའི་དོན་བྱེད་དེ། རྩལ་ཕྱན་
 བསགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པར་སོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་བྱས་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་
 སྐབས་པ་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་སྐབས་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་
 འགལ་ཏྲགས་མིན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཞི་པོ་དེ་རང་བཞིན་གྱི་འགལ་ཏྲགས་ལས་བྱེ་བ་
 ཡིན་ཞིང་། མདོར་བསྟུན། དངོས་སུ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་དང་། རྒྱགས་ལ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་
 གཉིས་སུ་འདུས་ལ། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཏྲག་པར་སྐབས་པ་ལ་བྱས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ལ་
 ཚོས་ཅན་ལ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་དང་། ཚོས་ལ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཚོས་
 ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་བརྗོད་པ་དང་། བྱེད་པར་ལ་བརྗོད་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་དག་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་
 དག་དང་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཞེ་འདོད་དང་ནི་སྒྲས་པ་གཉིས། སྐབས་བྱ་ཉིད་དུ་
 མཚུངས་པའི་བྱིར། །གཞན་དོན་སྐབས་པའི་འགལ་བ་སོགས། །འགལ་བ་གསུམ་པར་འདིར་མི་
 བཞེད། །དངོས་རྒྱགས་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི། །འགལ་བ་བརྗོད་འདོད་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །མིག་སོགས་ཀྱི་སོགས་ཁོངས་ནས། མིག་སོགས་རྒྱུན་གསུམ་འཛིན་པའི་
 ལུགས་དང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་ཚོས་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་ལུགས་དང་། མིག་སོགས་ཤེས་
 བྱ་ཉིད་བཞི་པོ་ཚོས་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་ལུགས་དང་། གསུམ་སྒྲུང་ཡང་། བྱི་མ་ཉིད་གྲངས་ཅན་
 གྱི་ཞེ་འདོད་ལ་འགྲིག་པར་སྒྲུང་ལ། གྲངས་ཅན་འདོད་པའི་གཙོ་བོ་དང་། ཆེན་པོ་མེད་ཀྱང་།
 ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འགལ་ཏྲགས་སུ་བཞག་པས་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པའི་ཉིས་པ་ལ་
 རྩོད་པར་མི་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཚུལ་གྱི་ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་དུ་སྤང་བའི་ཚོལ་བ་དེས། ཁྱོད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
ཕྱོགས་གི་ཚུལ་གཉིས་ནས་ལོག་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པའོ། །

དབྱེ་ན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མ་ངེས་པ་དང་། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཚུལ་གྱི་ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་དེས། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་གང་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཆད་མས་མ་ངེས་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་
ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ། མེད་ནས་མ་མཐོང་བ་སྒྲིམ་རྟག་སྒྲུབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །
འདི་ཡང་སྒྲུབ་བར་ནི་ཤེས། བྱས་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་མི་ཤེས་པའི་ངོར། བཀོད་པའི་དབང་
དུ་བྱས་སོ། །མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་མ་བྱས་པས་ན་མ་
མཐུང་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ། འདི་ཡང་འབྲེལ་བ་མི་ཤེས་པའི་ཚོལ་བའི་ངོར་བཀོད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། ཕྱོགས་མིན་གཞན་ལ་མ་གྱུབ་པ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་དབྱེ་ན་
བཞི། ཁྱེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་སྒྲུབ་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་
གང་ཞིག ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་དུ་སྤང་བའི་ཚོལ་བ་དེས། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཕྱོགས་
གཉིས་ཀ་ལ་གང་རུང་ལ་ཆད་མས་མཐོང་བའོ། །

དབྱེ་ན་དངོས་གྱི་དང་། ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། གང་
ཞིག་དེས་ཁྱོད་གཉིས་ཀ་ལ་ཆད་མས་མཐོང་བའོ། །དབྱེ་ན། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་བའི་དུ་
འབྱུག་པ། སྒྲུབ་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། འདི་ལ་མི་ཤེས་པ་དག །
རི་བོང་གི་རྩ་ཚུལ་ཅན། གཞལ་བྱར་ཐལ། རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་དངོས་འགལ་དུ་
སྤང་བའི་ལྷག་ཆེད་འབའ་ཞིག་སྟེ། འདི་ལྟར་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ཚུལ་ཅན། གཞལ་བྱའི་

ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལས་ཐ་དད་དེ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱོད་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 རི་བོང་གི་རྩ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཀར་དངོས་འགལ་དུ་
 ཅིའི་ཕྱིར་ཁས་མ་བླངས། ཡང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་ནི། སྒྲ་རྟག་པར་
 སྒྲུབ་པ་ལ་ལུས་ཅན་མིན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། འདི་ཡང་བྱེད་བྱ་གཤམ། འབྱུང་བཞིའི་
 རུལ་ཐུན་རྟག་པ་དང་རིག་བྱ་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་དུ་འདོད་པའི་བསམ་པ་ལ་སྟོས་ནས་དེ་ལྟར་
 བཞག་པ་ཡིན་ལ། རང་གི་ལུགས་ཁས་ལེན་པའི་དོན་ནི། དུང་སྒྲ་ཚེ་ལ་བྱུང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་མཉན་
 བྱ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་
 འཇུག་པ་ནི། སྒྲ་ཚེ་ལ་བྱུང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་ནི། སྒྲ་ཚེ་ལ་མ་བྱུང་དུ་
 སྒྲུབ་པ་ལ། མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདི་དག་ལ་དངོས་ཀྱི་མ་
 དེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐབས་བབ་ཀྱི་ཚོལ་བས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་དེས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁྱབ་པ་
 ལ་དངོས་སྒྲོན་ཐོངས་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལྟག་ལྟན་གྱི་མ་དེས་པའི་རྟགས་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་དེས་པའི་
 གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག །བྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚེས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཚོལ་བས། བྱོད་དེ་སྒྲུབ་
 ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་གང་རུང་ལ་ཡོད་པར་མཐོང་ཞིང་། ཅིག་ཤོས་ལ་མེད་པར་མ་མཐོང་བའོ། །
 དེའི་ཕྱིར། ཡང་དག་ལྟག་ལྟན་དང་། འགལ་བ་ལྟག་ལྟན་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི་
 གང་ཞིག །བྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དེར་སོང་བའི་ཚོལ་བས་བྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་
 ཚད་མས་མཐོང་ཞིང་། བྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་མ་མཐོང་བའོ། །དེའི་ཕྱིར།
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། ལམ་པོ་ཆེའི་སྒྲིམ་བུ་ཚེས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། མེད་ཀྱང་མི་འགལ་བ་ལ་ཡར་བལྟས་ཀྱི་སྒྲིམ་བུ་
 ཚེས་ཅན། རྩ་སངས་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བྱིན་གྱི་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འགལ་ཡང་མ་
 དེས་པ་ནི་བྱས་པ་དང་རྟག་པ་འགལ་བར་མི་ཤེས་པ་ལ། སྒྲ་ཚེས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། གང་ཞིག །དེས་བྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་

བྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་མཐོང་ལ། མཐུན་བྱོགས་ལ་མེད་པར་མ་མཐོང་བའོ། །དབྱེ་ན།
 མཐུན་བྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ་དག་སྒྲིབ་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་
 བ། མེད་ཀྱང་མི་འགལ་བ། །ཁ་པར་བལྟའི་སྒྲིབ་པུར་དཀར་ཤམ་ཆོས་ཅན། རྩོ་སངས་མིན་ཏེ།
 ལྟ་བྱིན་གྱི་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བ། འགལ་ཡང་མ་དེས་པ། བྱས་པ་དང་རྟག་པ་འགལ་
 བར་མི་ཤེས་པ་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་བཤོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་དག་
 ལ་ལྟག་ལྟན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་གམ་འགལ་བའི་རྟགས་སུ་
 འཛོག་པའི་བྱེད་ཆོས་པལ་ཆེར་ཚད་ཡང་ལྟག་མ་ཅུང་ཟད་ལུས་པའི་སྒྲ་ནས་མ་དེས་པའི་རྟགས་སུ་
 བཞག་པའི་བྱིར། དེ་དག་ནི་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། དོན་འདིར་
 རིགས་པའི་དབང་ལྷག་ཆོས་ཀྱི་སང་གེ་ཡང་། བཞིད་པར་སྒྲུབ་སྟེ། རྣམ་དེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དེས་
 མཛད་པ་ལས། བྱས་པས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡང་། དེས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འདོད་པ་ནི་
 འགལ་བ་ཁོ་ནར་འདོད་ལ། དེས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པས་ནི། མ་དེས་ན་གཞི་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་
 བའི་མ་དེས་པ་དང་། དེས་ཀྱང་རྟག་པ་ལ་གསལ་ན་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པ་དང་། མ་
 གསལ་ཡང་བྱས་པར་མ་དེས་ན། ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པ་དང་། བྱས་པར་དེས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་
 ལ་བྱས་པ་མ་མཐོང་ན། གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་། མཐོང་ཡང་དེ་དང་རང་བཞིན་འབྲེལ་
 བ་མ་གྲུབ་ན། ལྟོག་པ་མ་གྲུབ། རྗེས་འགྲོ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་། རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ན་
 འགལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡང་དེས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་མི་
 འདོད་པས། ཡང་དག་ཁོ་ནར་སྒྲ་ལ་དེས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པས་ནི། སྒྲ་མ་དེས་ན། གཞི་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐ་སྙད་དེས་ཀྱང་མི་རྟག་པར་དེས་ཟེན་ན་ཤེས་འདོད་མེད་
 པའི་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེས་མ་ཟེན་ཀྱང་བྱས་པར་མ་དེས་ན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པ་དང་།
 བྱས་པར་དེས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ལ་མ་མཐོང་ན་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་། མཐོང་ཡང་རང་
 བཞིན་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་ན། ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་། རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ན་ཡང་
 དག་གོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆེར་སྒྲུར་ནས་གསུངས་སོ། །དེང་སང་འདི་ན་ལྟ་བའི་རྗེས་སུ་འཇུག་གོ་
 ཞེས་སྒྲུབ་ཀྱི་བཟེངས་བལྟོད་ནས་སྒྲ་ཞིང་། དེའི་ལེགས་བཤད་ལས་བྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་ནར་

སྒྲུབ་པོ། ।

གསུམ་པ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ། མཚན་ཉིད། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཚུལ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་དུ་ཡོད་པར་སྒྲུབས་ཀྱི་ཚུལ་པའི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའོ། །

དབྱེ་བ་ལ། རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་ཕྱུ་པ་ནི་བདུན་དུ་གྲངས་ངེས་པར་མཛད་དེ། ཚུལ་ཅན་གཏན་མེད་པ། ཚུལ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ། སྒྲུབ་མཉན་བྱར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཤེས་འདོད་མེད་པ། རྟགས་གྱི་ངོ་བོ་མེད་པ། ཡོད་ཀྱང་ཚུད་གཞིའི་སྒྲུབ་དུ་མེད་པ། ཚུད་གཞི་དང་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ། རྟགས་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་བདུན་དུ་ངེས་ལ། ཚུལ་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ། གཞི་ཚུལ་ཐ་དད་མེད་པ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་མེད་པ་སོགས་ཀྱང་དེར་མ་འདུས་པ་མེད་ཅེས་བཞེད། རིགས་གཏེར་ལས་ནི། ཕྱོགས་ཚུལ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ། སྒྲོ་ངོ་ལ་མ་གྲུབ་པ། ཚུལ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཚུལ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ། རྟགས་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པའོ། །དེའི་ཕྱོགས་རེ་ལ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཚུལ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མི་སྤྱོད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྤྱོད་ཀྱང་ཚུད་གཞིར་མ་གྲུབ་པ་གཉིས། རྟགས་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་ལ། རྟགས་གྱི་ངོ་བོ་མི་སྤྱོད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྤྱོད་ཀྱང་ཤེས་འདོད་དང་མ་འབྲེལ་བ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ། ངོ་བོ་མི་སྤྱོད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ལྟོས་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཚུལ་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་སོ། །ཕྱོགས་རེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལ། རྟགས་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཚུལ་ཅན་ལ་མེད་པ་དང་། རྟགས་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མེད་པའོ། །ཚུལ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། རྟགས་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་གསུམ། ཚུལ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ། ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱི་ཚུལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཏེ་བཅུ་གཉིས་མཛད་དོ། །དབེར་བཙོན་ནི་རྟགས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་མ་བྱིས་སོ། །འགའ་ཞིག་གཞི་ཚུལ་ཐ་དད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་ཀྱང་མཛད་མོད། ཁོ་བོ་ནི། མི་རྟག་པ་ཚུལ་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚུལ་གྱི་ཏུ་ཡང་གྲུབ་པར་སེམས་ཏེ། གཞུང་དུ་ཤེས་བྱ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཐ་དད་མེད་

པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་བཀག་ཀྱང་། འདི་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་བཀག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆོན་བྱ་
མཆོན་བྱར་མཆོན་པའི་མཆོན་སྐྱུར་ཡང་དག་སྟེད་པ་བཞིན་ནོ་སྙམ་མོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ངེས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།   མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲངས་ངེས་བསམ་པ།
 མཚན་གཞིའི་རྣམ་པ་ངེས་པ་བསམ་པ།   མཚན་བྱའི་རྟེན་ངེས་པ་བསམ་པ་འོ།   །

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ། རྟགས་ཚུད་གཞིའི་སྟེང་དུ་བྱུང་བ་དང་། མ་
 བྱུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས། ཕྱི་མ་ནི་མ་བྱུང་བའི་གཏན་ཚིགས་སུ་ངེས། དང་པོ་ལ། ཕྱོགས་གཉིས་
 ཀ་ཚོ་ལ་བའི་ཆད་མས་མ་མཐོང་བ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་
 མཐོང་བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ཆད་མས་མཐོང་བ་དང་། མེད་
 པར་ཡང་མ་མཐོང་། ཡོད་པར་ཡང་མ་མཐོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ངེས།
 གཉིས་པ་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་དུ་ངེས། གཉིས་པ་ལའང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་མཐོང་བ་
 དང་། དེར་མ་མཐོང་ཞིང་ཡོད་པར་ཡང་མ་མཐོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགལ་བའི་གཏན་
 ཚིགས། གཉིས་པ་ནི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་དུ་ངེས་སོ། །དེ་ནི་རགས་པ་ཡིན་ལ། གསལ་བའི་
 དབྱེ་བ་སོ་སོ་ལ་ཡང་ཞིབ་མོར་རིགས་པས་དཔགས་ཏེ་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་ངེས་པ་ཁོང་དུ་ཁྱུད་པར་བྱའོ། །
 དེ་སྐད་དུ། མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡིས། །རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་རུ་ངེས། །
 ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་རུས་པ་ངས་པ་ནི། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ནི། རྩོད་གཞིའི་
 རྩོད་དུ་སྐྱབ་བྱ་ལ་ངས་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་གང་ཡང་མི་བསྐྱེད་དོ། །མ་ངས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱ་
 ལ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འགལ་བའི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལས་བསྒྲོག་པ་ལ་ངས་པ་བསྐྱེད་
 པར་བྱེད་དོ། །རྟགས་ཡང་དག་གིས་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ངས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་།
 ཐུགས་ལ་མཐུ་མེད་སོམ་ཉིད་དང་། མི་འདོད་འདོད་པའི་ངས་སྐྱབ་བྱེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །
 དེ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས། རྟགས་སུ་བཞོད་པ་བཞི་པོ་ལ། རུས་པ་དེ་ཡང་རྣམ་བཞི་ཡོད། །
 ཅེས་གསུངས་སོ། ཅི་སྟེ་འགལ་བའི་རྟགས་ལ་རྟོན་ནས་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་བར་རིགས་ཀྱི། ཡང་དག་
 གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ངས་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་སྟུང་ན། བྱི་རྟོལ་བས་བབ་ཅོལ་དུ་སྒྲ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་

བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ན། སྒྲ་ཚོ་ལ་གྱིས་དེ་ལ་འགལ་བར་བཟོད་པས་རྟགས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་སྒྲ་བའི་སང་གོ་དང་འབག་པ་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་འགལ་རྟགས་བཟོད་པའི་བྱེད་
 བས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟགས་པ་བསྐྱེད་པ་མིན་ཡང་སྒྱིར་རིགས་ནས་གསུངས་པ་དེས།
 སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་རྟགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འཇུག་པས་སྒྲ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་བཞག་
 པ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་མཚན་བྱའི་རྟེན་ངེས་པ་ལ། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་དང་ཇོ་བཙུན་ལ་སོགས་པ་ནི།
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་རུང་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ཞིང་། ཆོས་
 གྱི་སང་གོ་དང་། རིགས་གཏེར་མཛད་པ་ནི། ངེས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་དགོས་པར་བཞེད་དོ། །
 སྒྲ་བའི་སང་གོ་དང་འབག་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་དགོས་ལ།
 བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ཅུས་པ་ཙམ་ལ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་རུང་གིས་ཆོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡིད་འོང་རྟགས་གྱི་རི་མོ་ལ་མཚན་ཅན། །གསལ་བར་འཆར་བའི་སྒྲོ་མཚོའི་མེ་ལོང་ནི། །ལ་
 ལའི་མ་གྱིན་པར་ཐོགས་པ་འགའ་ཡོད་ན། །ངོ་མཚར་ལེགས་བཤད་ལྟ་མོ་འདི་ལོངས་ཤིག །ཅེས་
 ཉེ་བར་སྒྱར་བ་ཡིན་ལོ། །

ཆོས་གྱི་དེ་ཉིད་ལེགས་གཟིགས་ཤིང་། །རྟག་པར་གཞན་ལ་ལན་དགོངས་པས། །རིགས་
 ཤིང་གྲོ་ལ་བར་སྟོན་མཛད་པ། །དཔལ་ལྷན་གྲགས་པའི་ཞབས་དེར་དད། །འདི་ན་ཁྱོད་གཞུང་
 འཛིན་སྒྲོམ་འགའ། །ཁྱོད་གྱི་གཞུང་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི། །ལོག་པའི་རྟག་གོས་རབ་བསྐྱུས་
 བས། །ཁྱོད་གྱི་རིང་ལུགས་མཐོང་མ་ཅུས། །དེ་ཕྱིར་འདི་ན་འཆད་རྣམས་གྱི། །རྗེས་འབྲང་མིན་
 བར་རང་སྒྲོ་ཡིས། །རྣམ་པར་དབྱེད་གང་ཁྱོད་གཞུང་གི། །དགོངས་པར་འཆད་ལ་སྒྲོ་བ་སྐྱེས། །
 དེ་ལྟར་མཚོད་པར་བཟོད་ཅིང་རྩོམ་པའི་རྒྱ་བསྟན་ནས།

ད་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
 བས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ངག་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚོལ་བ་ཐེ་ཚོམ་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཡན་
 ལག་སྐྱབ་པའི་ངག་དང་། ལོག་རྟག་ཅན་ཆར་གཙོད་པའི་ཡན་ལག་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ངག་གོ། །

ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་འགལ་བ་ནི་མིན་ཏེ། རྟོག་གྲུར་གྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་
ན། ཐེ་ཚོམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཉིས་ལས་དང་པོ་འཆད་པ་ལ། གྲུབ་པ་ཡང་དག་
དང་། ལྟར་སྒྲུབ་དོ། །

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱེ་སྒྲ་བཤད་པ།   མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ།   རྣམ་བཞག་
གཏན་ལ་ཐབ་བ་དང་བཞིས་བཤད་པར་བྱའོ།   །

དང་པོ་ནི། ཚད་མའི་མདོར། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དབག་པ་ནི། །རང་གི་མཐོང་དོན་
རབ་གསལ་བྱེད། །ཅིས་གསུངས། །འདི་ལ། ཚོས་ཀྱི་སྒྱུན་ལྡན་ལོ་རྒྱུ་བ་ནི། གསལ་བྱེད་ཅིས་
པས་ངོ་བོའི་བྱེད་པར་བསྟན། རབ་ཅིས་པས་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་བསྟན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་།
བསྐྱབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་དབག་སྐྱེད་བྱེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དོན་ཞེས་པས་བརྗོད་བྱའི་
བྱེད་པར་བསྟན། རང་གི་མཐོང་བ་ཞེས་པས་ཀྱན་སྒྲོང་གི་བྱེད་པར་བསྟན། ཞེས་གསུང་།
རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་ཚོས་ཀྱི་སངས་པོ་ན་མེ། རབ་ཅིས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པར་མིན་པར་
ཐལ། གསལ་བྱེད་ཅིས་པ་རྟགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རབ་ཅིས་པ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མྱོངས་
པ་གཙོ་བྱེད་ཡིན་པས་བརྗོད་བྱ་འགལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲོན་བརྗོད་ནས། དོན་ཞེས་
པ་རྒྱལ་གསུམ་ལ་ཟེར་ལ། མཐོང་བ་ཞེས་པ་ནི། རྒྱལ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་ཚད་མས་ངེས་
པ་ལ་བྱ་ལ། རབ་གསལ་ཞེས་པ་དོན་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བ་གཞན་ལ་མི་བསྐྱབ་པའི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པར་
སྒྲོན་པའི་ཞེས་གསུངས་སོ། །

རིགས་གཏེར་མཛད་པའི་ལུགས་འཆད་པ་ལ་གཞན་གྱི་འཆད་ཚུལ་མི་འཐད་པ་དང་།
 རང་གི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས། སློ་དོན་སྦྱའི་
 སྦྱོན་གསུམ་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གསུམ་པོ་
 གསུངས་པར་བཞེད་པས། དེ་ལྟར་རིགས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དག་སྒྲུང་མོད། ཚད་མ་རིགས་པའི་
 གཏེར་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མེད་ཅིང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་གསུམ་པོ་དེས་སྦྱོན་གསུམ་སེལ་ཚུལ།
 སོ་སོ་བ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་མིན་ཏེ། རང་གི་མཐོང་བ་ཞེས་པས་སྒྲུབ་དག་དུ་འཛོག་པ་ལ་གོགས་སུ་
 བྱུར་བའི་སློ་སྦྱོན་མ་ལུས་པ་སེལ་བར་མ་རྣམས་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་ཞེས་པས་དེའི་དོན་སྦྱོན་མཐའ་

དག་སེལ་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་པའང་སྒྲ་སྒྲོན་ཁོ་ན་སེལ་བྱེད་དུ་མ་
 དེས་ཤིང་། དེས་སེལ་བར་མི་རྒྱས་པའི་སྒྲ་སྒྲོན་འགའ་ཞིག་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདི་ལྟར།
 རང་གི་མཐོང་བ་ཞེས་པས་ཚུལ་གསུམ་སྒྲུབ་དག་འགོད་མཁན་གྱི་ཚོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་མི་
 ཤེས་པའི་དུས་ཀྱི་དག་ཐམས་ཅད་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་སེལ་རྒྱུ་ཡིན་པ་སེལ་རྒྱུ་ཡིན་པ་
 ཚོལ་བ་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་པའི་དུས་དེར་བཀོད་པའི་དག་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་སེལ་མི་
 རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་དེ་ནི་རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་པའི་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་སེལ་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་རབ་གསལ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཚོལ་བས་ཚུལ་གསུམ་པ་
 ཅན་གྱི་དག་བརྗོད་པ་ལས་ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་བ་གཞན་གྱི་དྲན་ལམ་དུ་གསལ་བར་འཕངས་པ་ལ་
 བྱ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་བ་གཞན་གྱི་ཚད་མས་ཤེས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ལ་རག་
 ལས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བའི་རྟགས་གཉིས་པའང་གྲུབ་སྟེ། དོན་ཞེས་པས་ཕྱོགས་ཆོག་སྒྲུབ་དག་གི་
 ཡན་ལག་ཡིན་པ་སེལ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེར་སྒྱུར་དང་། མཐུག་བསྟུད་རྣམས་ཀྱང་།
 སྒྲུབ་དག་གི་བརྗོད་བྱར་འཛོག་པ་སེལ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅུ་བའི་རྟགས་གསུམ་པའང་གྲུབ་
 སྟེ། ལུས་ཀྱི་བད་བྱས་པ་ཙམ་ལས་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཚུལ་གསུམ་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་རྒྱས་པ་
 ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ལ་ཡང་རབ་དུ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱུང་བར་འདི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་
 དུའི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཚོལ་བའི་དོར། ལག་པའི་བདས་དུ་བ་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོལ་བས་དུ་
 བའི་རྟགས་ཀྱིས་ལ་མི་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་རྒྱས་པ་མཐོང་བའི་
 ཕྱིར། དེ་ནི་དེས་སེལ་བར་མ་རྒྱས་པའི་སྒྲ་སྒྲོན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་འདོད་པ་སུན་སྒྱུར་ནས།
 གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་ནི། རང་གི་མཐོང་བ་ཞེས་པ་དང་། དོན་ཞེས་པ་གཉིས་ནི་སྒྲུབ་དག་
 ཡང་དག་གི་དངོས་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བྱེད་མ་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་གི་དངོས་ཤུགས་
 ཅི་རིགས་ལ་འཕངས་པའི་གཏན་ཆོགས་དེ་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཤེས་
 བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེ་སྤང་ཕྱིར་བདག་མཐོང་བའི་ཆོག་ །ཅེས་དང་། དོན་
 སྒྲོས་དེ་ནི་སྒྲ་དག་དང་། །ཞེས་དང་། དོན་ལས་དོན་ནི་སྒྲུབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
 དེ་ལྟར་ན་འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་

ཚིག་སྒྲིག་བཅོམ་པ་དང་། དེ་ཡིན་ན། དེའི་དེར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་
 ཚོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིན་ནོ། །བྱིར་བས་
 བ་གང་དག །མཐོང་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྒྲིག་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུགས་ཚོས་སྒྲིག་
 ཚོལ་གྱིས་ཚད་མས་མ་གྱུར་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཞེས་དང་། ཡང་དེའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་བྱུང་དུ་དོན་ཞེས་སྒྲིག་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། རྟག་པར་ལུང་ལས་བཤད་པ་སོགས་སྒྲིག་པར་སྒྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་སྤང་བར་
 བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གིས་ནི། ལེགས་པར་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ལྟ་ན། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་སོ་སོ་བ་འཆད་པའི་ཚིག་གཉིས་པོ་དེ་གཏན་
 ཚིག་སྒྲིག་ཡང་དག་གི་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བྱེད་དུ་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། གཏན་ཚིག་སྒྲིག་ཡང་
 དག་གི་རིགས་མི་མཐུན་མཐའ་དག་ནི། དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་གསུམ་པོ་ཉིད་གྱིས་
 བསལ་བྱིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྒྲིག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་ངེས་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་
 བསལ་བྱིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། མཐུན་རྒྱུགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བསལ་བྱིན་པའི་བྱིར་རོ། །
 དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན། རྗེས་བྱེད་སྒྲུབ་ངག་ཉིད་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་མཐའ་དག་ནི། རབ་གསལ་བྱེད་
 ཅེས་པའི་ཚིག་གིས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་
 ལྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདིར་
 འགྲེལ་བ་བྱེད་པ་དག་གིས་ནི། རབ་ཅེས་པ་ལ་འབྲུམ་གཉིས་ལ། བོད་བྱིར་བས་པ་པལ་ཆེར་
 ནི། རབ་རྟགས་ལ་བྱེད་ཅེས་པར་འཆད་ལ། ལྷོ་རྒྱུག་གཉིས་ཀྱིས་རབ་ཅེས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་འཆད་
 དོ། །གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ནི་གསུམ་སྟེ། དོན་སྒྲིག་དང་། སྒྲིག་སྒྲིག་
 དང་། སྒྲིག་སྒྲིག་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དོན་སྒྲིག་སྒྲིག་དབྱེ་བ་ཡིས། །ལྟར་སྤང་དེ་ཡང་རྣམ་པ་
 གསུམ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལས་དོན་གྱི་སྒྲིག་ནི། ཚོལ་བས་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་
 བཅོམ་པའོ། །ཤེས་བཞིན་དུ་མ་ཆང་བར་བཅོམ་པའོ། །ལྟག་པར་བཅོམ་པའོ། །དམ་བཅའ་
 དང་མཐུག་བསྟུན་བཅོམ་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བ་ནི་སྒྲུབ་ངག་གི་སྒྲིག་མིན་ཏེ།
 དེའི་བཅོམ་བྱུར་གྱུར་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིག་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒྲིག་སྒྲིག་ནི། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་དང་།

ལྟར་སྒྲུང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མི་ཤེས་ཤིང་། དེའི་བརྗོད་བྱ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཤེས་ནས་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བུམ་པ་
 བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དེར་སྒྲུབ་པ་ནི། གང་རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་
 ཤེས་བཞིན་དུ་བཀོད་པའི་སྒྲུབ་ངག་ཡིན་ན། སྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་
 གང་རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན། སྟོ་སྟོན་ཅན་གྱི་
 གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་སྟོ་སྟོན་ནི། ངག་མི་གསལ་བར་
 བརྗོད་པ་དང་། ངག་འཕྲོ་ཅན་དུ་བརྗོད་པ་དང་། རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་དང་ལྟ་བུ་སྒྲུར་ནས་བརྗོད་
 པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་སྒྲུར་བ་ནི། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་ན་ཡང་
 སྒྲུང་བས། ཅུང་ཟད་རྣམ་པར་དབྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རབ་
 གསལ་བྱེད་ཅེས་པའི་ཚིག་གིས་སེལ་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་དེ་གསུམ་གང་ཅུང་དང་ལྟན་ན།
 ཚུལ་གསུམ་སྟོ་ལ་བའི་དྲན་ལམ་དུ་གསལ་བར་འཕེན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་ཚུལ་གསུམ་སྟོ་ལ་བའི་ཚད་མས་མི་ཤེས་པ་རྗོད་བྱེད་སྒྲུབ་ངག་གི་སྟོ་སྟོན་དུ་འཆད་
 པ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་བརྗོད་བྱ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྟོ་སྟོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། དོན་ཞེས་པས་ངག་དེའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྟགས་དེ་ལ། ཚུལ་
 གསུམ་ཚད་དགོས་པར་བསྟན། རང་གི་མཐོང་བ་ཞེས་པས་དོན་དེ་ཉིད་སྟོ་ལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་
 མཐོང་དགོས་པར་བསྟན། རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་པས་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་
 བྱར་བྱས་པའི་ངག་དེས་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་སྟོ་ལ་བ་གཞན་གྱི་དྲན་ལམ་དུ་འཕངས་པར་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རབ་གསལ་ལ། ཅེས་པ་ནི་སྟོ་ལ་བ་གཞན་གྱི་སྟོ་ལ་བསྟོས་པའི་བྱེད་པར་ཡིན་ལ།
 བྱེད་ཅེས་པས་རྗོད་བྱེད་ངག་གི་རང་བཞིན་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པའི་བྱེད་པར་སོ་སོ་བསྟན་ཟིན་ནས། དགོས་པ་དེ་དང་ལྟན་
 པའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ལ། གཞན་གྱི་ལུགས་མི་འཐད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། བོད་ཕྱི་མ་དག་ན་རེ། སྟོ་སྟོན་རང་གི་ཚད་མས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ། ཞེས་ཟེར་
 བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལུང་མེད་པ་དང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། རང་གི་

མཐོང་དོན་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རང་དེ། སྤྱོད་ལ་ལ་བྱེད་པ་ལ་ནི་ཚད་ལྡན་གི་གཞུང་
 འབྲེལ་གང་གི་ཡང་ཁུངས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་གསུམ་ཚད་
 བ་འགོད་མཁན་གྱི་ཚོལ་བ་དེ་སྤྱོད་ལ་དུ་ཉ་ཅང་ཐལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ །ཡན་ལག་
 གཉིས་ལྷན་གྱི་དག་ཅེས་སྟུར་བ་མི་འཐད་དེ། ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་བ་གཞན་ལ་སྟོན་ཞེས་པ་དང་སྐབ་
 བསྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་དྲགས་ཆོག་ནམ་དག་ཅེས་སྟུར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་དང་།
 སྐབ་དག་ཡང་དག་གཉིས་ལ་ངེས་དཀའ་སྟེན་ཁུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་ཡོད་དུ་ཆུག་
 ན་ཡང་། དེ་རྒྱུ་པས་ཆོག་པས་རང་གི་མཐོང་དོན་ལ་སོགས་པ་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ཡིན་ཏེ་ཤེས་པ་ནམས་འདོར་དགོས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཡང་སྐབ་དག་གཅིག་རྒྱུ་
 འདོད་པར་སྟོམ་པ་ལ་ལ་དག །ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་སྟོན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རང་གང་གི་རྗེས་
 སུ་འབྲང་བ་དེའི་ལུགས་གསལ་བར་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཛད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བ་
 ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱུ་པ་དང་། ཁུབ་པ་རྒྱུ་པ་ཅན་གྱི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཞེད་པར་
 ཁྱོད་རང་གི་སྟོམ་པ་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཡང་སྐབ་ཕྱིས་ཞེས་བཟོད་པའི་དག་དང་། ཁུབ་པ་རྒྱུ་པ་
 བཟོད་པའི་དག་དེ་ཡང་ཚོལ་བ་རང་གིས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་ཀ །ཚོལ་བ་གཞན་ལ་སྟོན་བྱེད་
 དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་པས་མཛད་པའི་ནམ་པར་ངེས་པའི་རྒྱུ་ལས། གཞན་དོན་རྗེས་
 དཔག་གི་མཚན་ཉིད། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁུབ་པའི་ཆོགས་དོན་ཕྱི་ཚོལ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཡུལ་དུ་
 གྱུབ་པའོ། །དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ཏུ། ཁ་ཡར་བཟོད་པས་ཆོགས་པ་ལ་གོ་བ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་
 བཟོད་པས་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་བ་སྟེ། བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །ཡང་གཅིག་རྒྱུ་པ་གི་རྗེས་
 འབྲང་དུ་སྟོམ་པ་དག །མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རང་འབྲས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དུན་པའི་དུན་
 ཤེས་དངོས་སུ་བསྟེན་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཞིབ་ཏུ་རེ་བ་ཡིན་མོད་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་
 དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན། དུན་ཤེས་དེའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་
 དུ་ན་པའི་ནམ་པར་ཤེས་པས་ཆོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆོག་ཉན་
 ཤེས་ཀྱིས་མ་ཐོས་པར་དེའི་སྐབས་ཀྱི་དུན་ཤེས་དེ་སྟེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཚུལ་གསུམ་ལྷག་ཆད་མེད་པར་སྟོན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་། ཞིབ་ཆར་སྟོམ་མོད།

དོན་མ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད་ཀྱིས་བསལ་མ་ཟིན་པའི་ལྷག་ཆད་ནོར་བའི་
 སྒྱུན་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཆད་པའི་སྒྱུན་ནི་ཚུལ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཞིག་མ་བསྟན་པ་ལ་
 ཟེར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་མཐོང་དོན་གཉིས་ཀྱིས་བསལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་པའི་
 སྒྱུན་ནི། གཙོ་བོར་བསྐྱབ་བྱ་བ་ཆོད་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ལན་གཉིས་བཆོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་བ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རབ་གསལ་བྱེད་ཀྱིས་སེལ་བར་བྱེད་རང་གིས་ཀྱང་འདོད་ཅིང་། དོན་ལའང་དེ་
 ལྟར་གནས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱིས་དོན་རྟོགས་ཕྱིར་དོན་ལ། ཞེས་སྟགས་རབ་
 གསལ་བྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་འཆད་བྱེད་དུ་བྱེད་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དོན་ལའང་གནས་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཚུལ་གསུམ་དྲན་ལམ་དུ་གསལ་བ་ནི། སྐྱབ་བྱེད་བཆོད་པའི་ངག་གིས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
 བསྐྱབ་བྱ་བཆོད་པའི་ངག་གི་ལག་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་གསུམ་ལན་གཉིས་བཆོད་པ་
 དེའི་ཆོ། གང་རུང་ཞིག་ལ་ཚུལ་གསུམ་དྲན་ལམ་དུ་གསལ་བར་སྒྱུན་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། རྒྱལ་བ་གཅིག་ལ་ཆོས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ངག་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་མ་བཞོད་པ་
 དེ་སྤྱིད་དུ་ཚུལ་གསུམ་མ་དྲན་པ་དེའི་ཆོ། ལྷ་མ་གཞན་དོན་རྒྱུ་མི་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །
 དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་རྒྱལ་བ་དྲན་ལམ་ན་ཡོད་ཅིང་། ངག་རྒྱུ་མི་འབྱེན་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་དྲན་རུང་
 དུ་ཡོད་པ་དེའི་ངོར། ཕྱོགས་ཀྱི་གཉིས་ཀ་བཆོད་པ་དེའི་ཆོ། རྒྱབ་པ་བཆོད་པའི་ངག་ལྷག་པ་
 ནི་མིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་རྒྱབ་པ་ཕྱི་རྒྱུ་མི་དྲན་ལམ་ན་ཡོད་པ་རྒྱལ་བ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 དུ་ན། ངག་སྒྱུན་མེད་འགོད་པ་ལ་རྒྱལ་བ་མཛོན་ཤེས་དང་ལྷན་པ་ཁོ་ན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །
 དེའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཕྱི་རྒྱུ་མི་དྲན་ལམ་ན་ཡོད་ཀྱང་། ཡོད་པར་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་
 རྒྱུ་བ་བཆོད་ན། སྐྱབ་ངག་མ་ཆང་བའི་སྒྱུན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཞན་གྱིས་
 བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་བཀག་ནས། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ནི། རྒྱལ་བ་རང་གི་ཆད་མས་
 མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་ངག་འགོད་པ། སྐབས་བབ་ཀྱི་རྒྱལ་བ་གཞན་གྱི་སྒྲོ་ཡུལ་
 དུ་གསལ་བར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ངག་རྣམ་དག་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་གཞན་དོན་རྒྱུ་མི་འཛོག་གི་མཚན་
 ཉིད་དོ། །འདིར། སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་རང་ཞེས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱམ་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་སྒྲོ་རྒྱལ་
 དང་། སྐྱམ་རྟག་པ་འགོག་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལོ། རྒྱལ་བ་གཞན་ཞེས་པ་དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། སྐྱམ་

ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་དང་། སྐྱ་ཏྲག་པ་འགོག་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་སྐྱ་
 ཚོལ་ལོ། །ཚུལ་གསུམ་ལའང་གཉིས་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱབ་དག་གིས་བཟོད་པ་དང་། ཐལ་བའི་
 དག་གིས་འཕངས་པའོ། །དྲན་ལམ་དུ་གསལ་བ་ལའང་གཉིས་ཏེ། བྱོགས་བྱབ་གཉིས་ཀ་བཟོད་
 པས་གཉིས་ཀ་དྲན་ལམ་དུ་གསལ་བ་དང་། གང་རུང་ཅིག་བཟོད་པས་གཉིས་ཀ་གསལ་བའོ། །
 བྱེད་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ། བྱོགས་བྱབ་གཉིས་ཀ་བཟོད་པ་དང་། གང་རུང་རེ་རེ་བཟོད་པའོ། །
 དེའི་ཕྱིར་མཆོན་ཉིད་འཛིན་པ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོལ་བ་རང་གཞན་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་
 ཞེས་སྒྱུར་ན་ལེགས་པ་མིན་ཏེ། སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། འོན་མེད་
 མཆོན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེན། འདི་ལྟར་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་ཚོལ་རང་གི་ཆད་མས་མཐོང་
 བའི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་འགོད་པ་
 སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཀྱི་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་རུས་པའི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་དག་རྣམ་
 དག་དེ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཡང་། སྐྱ་ཏྲག་པ་
 འགོག་པའི་ཕྱི་ཚོལ་བ་རང་གི་ཆད་མས་མཐོང་བའི་དེ་འགོག་པའི་ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དེ་འགོག་
 པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་སྐྱ་ཚོལ་ཀྱི་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་རུས་ཀྱི་དེ་འགོག་པའི་དག་རྣམ་
 དག་དེ། སྐྱ་ཏྲག་པ་འགོག་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆོན་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་གཉིས་ལས།
 སྐྱ་མ་ལ་རང་རྒྱུད་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ཐལ་བས་བྱབ་ཅིང་། དབང་བོས་རྗེས་སུ་བཟོད་པའི་དག་གུང་
 དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་མ་འདུས་པ་མེད་དོ། །འོན་སྐྱ་ཏྲག་པ་འགོག་པ་དང་། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
 པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་མིན་ནམ་ཞེན། བྱུང་དོན་ལ་གཅིག་བཀག་པ་ན། ཅིག་ཤོས་
 བྱུང་བ་དང་། དེ་བྱུང་བ་ན་ཅིག་ཤོས་ཁེགས་པ་ཡིན་མོད་སྐྱབ་བྱེད་ལ་ཐ་སྟོད་གཅིག་ཏུ་སྒྱུར་བར་
 མི་བྱ་ཏེ། དཔེར་ན། གཞུང་ལས། སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྐྱམས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་གཏན་
 ཆོག་སྐྱེས་དང་། དགག་པའི་གཏན་ཆོག་སྐྱམས་ལ་དགག་བྱ་འགོག་པའི་གཏན་ཆོག་སྐྱེས་
 པའི་ཐ་སྟོད་སོ་སོར་སྒྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རང་གི་འདོད་པའི་མཆོན་ཉིད་བཞག་ནས། དེ་
 ལ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཉིས་པ་གསལ་བར་བྱ་ཏེ། འོན་སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་བ་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་གིང་དྲན་
 ལམ་ན་མེད་པ་དེ་ལ། སྐྱ་ཚོལ་བས་སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་ཏྲག་ཏེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་

ཚེན། དེ་འདྲའི་ངག་དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་ན། ཉེས་
 པ་འདི་རང་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་། གཞན་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཉུགས་མ་
 གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་
 རྒྱལ་བའི་ངོར་འགོད་པའི་ངག་རྒྱུ་དག་མིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཚིག་ཟེན་ལ་བརྗོད་པའི་
 ཕྱིར། འོ་ན། དེས་དེ་ལ་དྲན་པ་སྦྱང་བྱས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བྱས་པ་དེ་ནི། སྐྱ་མི་ཉུག་ཅེས་
 པའི་དམ་བཅས་དེ་བཞག་པའི་ལག་རྗེས་མིན་གྱི། སྐྱ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་དེས་
 བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་དུས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པའི་ངག་དེ། གཞན་དོན་
 རྗེས་དཔག་དུ་ཐལ་བ་འདོད་པས་ཚིག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། དེ་འདྲའི་ངག་དེས་བྱབ་པ་དྲན་ལམ་
 དུ་འཁེབ་པ་ཞིག་རྒྱུད་སྤྱོད་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེའི་ཆེ་དེ་ལ་དྲན་པ་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་ངག་དེ་གང་
 ཡིན། ཕྱོགས་ཚོས་བརྗོད་པས་ནི། བྱབ་པ་དྲན་ལམ་དུ་འཁེབ་པར་མི་བྱེད་ལ། སྐབས་དེ་ན་སྐྱི་
 བྱབ་བརྗོད་པའི་ངག་ནི་མེད་ཅིང་། དགོས་བྱབ་བརྗོད་པའི་ངག་གིས་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ཚིག་ཟེན་ལ་
 བརྗོད་པས་སྐབས་དེའི་ངག་སྦྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་པའི་དོགས་པ་འདི་མེད་དགོས་པ་ཡིན་
 ནོ། །དེའི་ལན་ནི། ཚུལ་གསུམ་གཤམ་གྱིང་མ་དྲན་པ་ལ། ཕྱོགས་ཚོས་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པས་བྱབ་
 པ་ལ་དྲན་པ་སྦྱང་བྱས་པ་ནི་ཉུགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་
 ནི། ཉེས་པ་དེ་ནི་ཕྱི་རབས་ཀྱི་ཉུག་གེ་པ་ཀུན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་ཅག་ནི། བྱས་ཉུགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉུག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ངོར། རྒྱ་རྒྱལ་མཁས་པས་སྐྱ་ཚོས་
 ཅན་མི་ཉུག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་མ་ཐག་ཏུ་ཚུལ་གསུམ་དྲན་ནས་ཉུགས་ཅན་སྟེ་བར་
 འདོད་པས་སོ། །འདོད་པ་དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་ངོར་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་དེ་ཚོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། བྱེད་ཅག་འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ཐམས་ཅད་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་ཁས་
 གྲུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དོགས་པ་གཉིས་པ་འདི་འབྱུང་སྟེ། མཚན་སྦྱོར་ལ་བརྟེན་པའི་ཉུགས་
 ཅན་རྗེས་དཔག་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་ནི་དེ་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ཅི། ཡོད་ན་ནི། དེ་ཡང་སྐྱབ་
 པའི་ངག་ཏུ་ཐལ་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལས་དེ་སྟེ་བ་ཡོད་པའི་བཤད་པ་སྟེ་བདུན་མཛད་པའི་
 གཞུང་ན་མི་གསལ་ཡང་། འདིར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ཐ་སྦྱད་

འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་རྗེས་དཔག་སྦྱིད་པ་ལ་རྟགས་སྦྱར་དང་། མཆོན་སྦྱར་གཉིས་གསལ་བར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ལ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཞུགས་པ་མིན་ཏེ། སྐྱབ་པའི་ངག་འགོད་
 པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཚོལ་བའི་ངོར་མཆོན་སྦྱར་བཀོད་ན་ངག་རྣམ་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 མཆོན་སྦྱར་ལ་རབ་གསལ་བྱེད་གྱི་དོན་ཆང་བ་མིན་ཏེ། བྱོགས་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 འོ་ན་མཆོན་སྦྱར་དང་། རྟགས་སྦྱར་འགོད་པའི་ཡུལ་གྱི་བྱུང་བར་ཅི་ཞེ་ན། མཆོན་མཆོན་བརྟག་
 པའི་རབ་བྱེད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། སྐྱབ་ངག་རྣམ་དག་ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་
 དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་རུས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་འཕེན་རུས་གྱི་ངག་རྣམ་དག་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་
 པས་བྱུང་བ་ཁས་མི་ལེན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཡང་ན་ནི། ལུམ་པ་མཆོན་གཞི་དངོས་པོར་
 མཆོན་དོན་བྱེད་རུས་པ་ཞེས་བཀོད་པ་དེའི་ཆེ། མཆོན་ཉིད་རྒྱང་པ་བརྗོད་པའི་ངག་ལས། མཆོན་
 མཆོན་གྱི་འབྲེལ་པ་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་རུས་པ་ཡིན་གྱི། མཆོན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཆོན་ཆོས་བརྗོད་
 པ་ལས་དེ་དྲན་པར་བྱས་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མེ་དུའི་འབྲེལ་པ་
 དྲན་པའི་ཤེས་པ་འབྲེན་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནས་མཆོན་ཉིད་གྱི་ཉེས་པ་གསུམ་པ་སྤང་བ་ནི།
 འོ་ན་བྱོགས་ཆོས་དང་། རྗེས་འགོ་རྒྱང་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་རྣམས་ལའང་། མཆོན་
 ཉིད་དེ་ཞུགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་ངག་ཏུ་ཐལ། འདོད་རུས་པ་
 མིན་ཏེ། བྱོགས་ཆོས་དང་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། དེ་འདྲ་དེ་ཡང་ཚོལ་
 བའི་ངག་ཏུ་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་དུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་གཉིས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། བང་ལ་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་
 པའི་ཡུལ་གྱི་ཚོལ་བའི་སྒོ་ཡུལ་དུ་ཆང་བར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ལྡན་པའི་ཚུལ་ཡང་འོག་ནས་འཆད་
 པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་གང་བྱས་ན་ཞེས་སོགས་གྱི་ངག་རྣམ་དག་དེ་ཆོས་ཅན།
 ཚུལ་གསུམ་ཀའི་ཡན་ལག་དང་མི་ལྡན་པར་ཐལ། དེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་བསྒྲོག་བྱུང་
 བྱགས་ལ་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། སྦྱིར་བྱགས་ལ་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འདི་ཡང་མི་འཐད་དེ།
 ཆད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལས་དེ་འདྲའི་བཤད་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་དོན་གོ་
 བས། །གཅིག་གིས་ཞེས་སོགས་དང་། ཅིག་ཤོས་ལ་དྲན་པ་ཡང་དག་སྦྱེ་བར་འགྱུར། ཞེས་
 བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཅམ་གྱིས་དེར་འགྱུར་ན། སྐྱབ་ངག་གིས་བསྐྱབ་བྱ་བྱགས་ལ་

བཟོད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་ཕྱོགས་ཚོགས་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་དྲན་པའི་སྒོས་བསྐྱབ་བྱ་བྱགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་གསུམ་ལྟ་ཚོས་ཅན། ཡན་ལག་གཉིས་དང་མི་ལྟ་བུར་ཐལ། ཕྱོགས་ཚོས་མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟ་གྱི་ངག་གི་ཆ་ཤས་སྐྱུར་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་དང་། རྗེས་འགོ་གཉིས་བཟོད་པའི་ངག་སྐྱོ་སྐྱོ་བ་དེ་དག་ཚོས་ཅན། ཡན་ལག་གཉིས་དང་མི་ལྟ་བུར་ཐལ། གཉིས་ཀ་མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཉིས་ཀས་གཉིས་ཀ་བཟོད་ན། གང་རུང་རེ་རེས་ཚོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེའི་ཟུར་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་རྒྱུད་པ་བཟོད་པའི་ངག་དེ། ཡན་ལག་གཉིས་རྒྱུད་ཡིན་ཡང་སྐྱ་མ་དང་བསྐྱམས་ནས་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟ་དུ་འཛོག་གོ་ཞེས། དེ་ལྟ་ན་ནི། དེ་སྐྱབ་ངག་ལྟར་སྐྱར་དུ་ཐལ་བས་ཁྱེད་ལ་གཞོན་བྱེད་དང་། གཉིས་ལྟ་དུ་འཛོག་ཚུལ་སྐྱ་མ་དང་མཚུངས་པས་ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྐྱབ་བྱེད་དོ། །མདོར་ན། སྐབས་བབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་བས། ཟུབ་པ་ངག་ཏུ་འབྱེན་པ་ལ། སྐྱ་རྒྱུ་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་རྒྱུད་པ་བཟོད་པའི་ངག་དེ་ཚོས་ཅན། ཡན་ལག་གཉིས་དང་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཀ་རྒྱུ་ལ་བའི་དྲན་ལམ་དུ་བསྐྱམས་ནས་འཁེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དྲན་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད། དེས་དེ་མི་བསྐྱེད་ན་མདོན་སུམ་ལ་སྒྲོན་པ་མིན་ནམ། གལ་ཏེ་དེའི་དུས་ཀྱི་དྲན་པ་དེ་ཕྱོགས་ཚོས་རྒྱུད་པ་དྲན་པའི་དྲན་སྒྲོར་འདོད་ན། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ཁྱེད་ལ་འདྲི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེ་བྱུང་ལྟར་ལ་སྐྱེ་བའི་དོགས་པ་བཞི་བ་སེལ་བ་ནི། འདི་སྐྱམ་དུ་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྒྱུ་ལ་གཞན་གྱི་དོར། ཚོས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ངག་གཉིས་ཀ་བཀོད་པའི་ཆོ། གཉིས་ཀ་ཚོས་ཅན། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཏུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ངག་ལྟག་པའི་སྒྲོན་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་སྐྱམ་ན། དེའི་ལན་ནི་ཚུལ་གསུམ་གཤམ་གྱིང་དྲན་རུང་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ལ་ལ་རིགས་གསུམ་སྟེ། ཚོས་མཐུན་པའམ། མི་མཐུན་པའི་སྐྱབ་ངག་གང་རུང་ཞེས་གིས་ཚུལ་གསུམ་དྲན་ལམ་དུ་འཁེན་ནུས་པ་དང་། གཉིས་གིས་མི་ཚོགས་པར་གཉིས་ཀའི་བྱེད་པ་བསྐྱམས་ནས་དྲན་སྒྲོ་སྐྱེད་གོས་པ་ཞེས་དང་། གཉིས་ཀས་རྒྱུད་དྲན་སྒྲོ་སྐྱེད་པར་མི་རུས་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོའི་དོར་ནི་གཉིས་ཀ་བཀོད་པའི་ཆོ་

ངག་སྒྲ་མ་དེ་ཁོ་ན་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་གྱི། བྱི་མ་ལ་དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་ཏེ། སྒྲ་
 མས་དྲན་ལམ་དུ་འཕངས་ཟིན་པ་ལ་བྱི་མས་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་བྱ་རྒྱུ་མེད་པའི་བྱིར། རྟོལ་
 བ་གཉིས་པའི་དོར་ནི། ངག་གཉིས་པ་ཁོ་ན་དེ་ཡིན་གྱི་ངག་དང་པོ་ལ་དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་
 ཏེ། དང་པོས་དེ་འཕངས་ན། ངག་གཉིས་པ་མི་དགོས་པར་ཐལ་བའི་བྱིར། འོ་ན་གཉིས་ཀའི་
 བྱེད་པ་བསྐྱེད་མས་ནས། དྲན་པ་དེ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་དེར་འགྱུར་ན། ཚུལ་
 གསུམ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེར་ཐལ་ལོ། རྟོལ་བ་གསུམ་པའི་དོར་ནི། ངག་
 གཉིས་ཀ་ལ་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་སོ། །དེ་འདྲའི་བྱེད་གསལ་བྱ་ལོང་མེད་པའི་བྱིས་ཀྱི་རྟོག་གི་བ་
 དག་གི་དོར་ནི། ངག་གཉིས་ཀ་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་དེའི་ཚེ། མཚན་ཉིད་ཞུགས་པ་ལ་རྟགས་མ་
 གྲུབ་ཀྱིས་ལན་བཏབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་ཀ་དེ་ཡིན་ཏེ། རེ་རེ་ནས་དེ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱ་ཡང་བྱས་པའི་ངག་དང་། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུབ། དཔེར་ན་བུམ་
 བ་བཞིན་ཞེས་པའི་ངག་གཉིས་ཀ་བྱོགས་ཚོས་དང་བྱུབ་པ་རེ་རེ་ཁོ་ན་བརྗོད་པའི་ངག་ཏུ་ཐལ།
 རེ་རེ་ནས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་མི་ཤེས་པའི་དོར་སེལ་དགོས་པའི་དོགས་པ་ལྡུ་བ་ནི། མི་
 མཁས་པ་དག་ན་རེ། གང་བྱས་ན་སྐྱ་ཡང་བྱས་དེའི་བྱིར་ན་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་ཚོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་ཐེབས་པའི་ཚུལ་འདི་
 ལྟར། འོ་ན་དེ་འདྲ་དེ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ལ་རབ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཚད་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་
 དེ་ཞུགས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ་སྐྱབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཆོག་ཟིན་ལ་བརྗོད་པའི་བྱིར། འདིའི་
 བྱུབ་པ་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རབ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དགོངས་པར་འཆད་པས་སོ། །
 རྣལ་མའི་ལན་ནི་ངག་དེའི་མཐུག་བསྐྱེད་བརྗོད་པའི་དུས་སུ། ཚུལ་གསུམ་དྲན་ཟིན་པས་དེ་ལ་
 མཚན་ཉིད་མེད་དོ། །མདོར་ན་ཆད་པའི་སྐྱོན་ནི། མཐོང་དོན་གྱིས་བསལ་ཟིན་ལ། ངག་ལྟག་
 བ་ལ་ནི། གསལ་བྱེད་ཀྱི་དོན་མ་ཚད་བས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་ལྟག་ཆད་མེད་པ་ཅེས་འཆད་པ་
 ནི་དོན་ལ་སྒྲོ་གྲོས་མ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞར་ལ་གལ་ཆེ་བའི་དོན་འདི་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཚུལ་
 གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དོན་ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་དང་། སྐྱབ་
 པའི་ངག་གིས་དྲན་ལམ་དུ་འཕངས་པའི་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ནི། བྱེད་པར་སོ་སོར་བྱེད་དགོས་ཏེ།

ཕྱོགས་ཚེས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་བྱལ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། སྤྲུལ་དེ་ནི།
 ལྷོས་གཞི་སོ་སོའི་སྤྲེང་དུ་སྒྲིམ་བྱལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ།
 གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་བྱལ་དྲན་པའི་དྲན་སྒྲོས་བཟུང་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དོ། །ཞིབ་མོར་བྱེད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱི་
 ཚུལ་དངོས་སུ་འགྲོ་བྱུ་ནི། བྱི་མ་འདི་ཉིད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འབྲེལ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་
 བྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོགས་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོགས་ཅམ་པོ་ཡིན་ལ། བྱད་པར་ཅན་ནི། འབྲེལ་བ་
 ཚད་མས་ཤེས་པའི་འོག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཤེས་ན། གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྒྲིམ་
 པས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་མཚན་བྱའི་སྒྲ་བཤད་པ་ལ། མཚན་པར་བྱ་བའི་ཚེས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། སྒྲ་
 བཤད་པ་དངོས་སོ། །

དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་དང་། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས་དོན་གཅིག་གམ་ཞེ་
 བ། རྫོང་བཅུ་ན་རེ། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་རྣམས་ནི་ཚད་མ་སྒྲིད་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་
 ལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་རྣམས་ནི་ལོག་ཏྱ་གསེལ་བའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་པས་བྱད་
 པར་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་ལ་རིགས་པའི་དབང་ལྷན་ཚེས་ཀྱི་སེང་གའི་རྣམ་པར་ངེས་པའི་
 རྒྱུ་རྒྱུ་དབྱེད་པ་རུང་བཤད་ཅིག་མཛད་དོ། །ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་སེམས་ཏེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་
 ལ་སྒྲུབ་ངག་གིས་བྱལ་བྱུང་། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ལ་དེས་མ་བྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་སྒྲུབས་ཀྱི་
 སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཀྱང་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དགོས་པར་ཡང་ལུང་དང་།
 རིགས་པ་དང་། བྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་འགྲུབ་ཅིང་། རིགས་གཏེར་མཛད་པས་ཀྱང་བཞེད་དོ། །
 དང་པོ་ནི། རང་དོན་སྒྲུབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཚིགས་རྣམ་དག་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབས་ཀྱི་གཏན་
 ཚིགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་ན་དེ་བཞིན་བྱར་བྱེད་པའི་ངག་ཀྱང་དགོས་ཏེ། གཞན་
 དོན་གྱི་གཏན་ཚིགས་བཞིན་ནོ། །ཡང་རང་དོན་སྒྲུབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡོད་ན་དེ་སྒྲུབ་པའི་ངག་ཀྱང་
 ཡོད་དགོས་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡོད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དང་དེ་
 ཡོད་པར་ནི་ལུང་གིས་གྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་ནི། རི་སྐད་དུ་གང་རུང་བཤད་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མི་
 ཏྲག །དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་ཚེས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་ལ། རྒྱལ་བ་

རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་བསམ་བློ་གི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ལས་ཚུལ་གསུམ་བྱན་ནས་རྗེས་
 དཔག་སྐྱེ་བར་ཡོད་པར་རིགས་པས་གྲུབ་ལ། དེའི་ཆོན། དེ་འདྲ་དེ་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་
 དག་ལས་འོས་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་ཚོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་དོན་བྱས་པའི་བྱིར་སྐྱེ་ནི་མི་རྟག་
 གོ་ཞེས་འགོད་པ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་ནི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྐྱེ་བ་ཅམ་ཡང་
 མེད་པར་འགྱུར། གཞན་ཡང་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་དཔོག་པ་ཡོད་ན། དེའི་
 རྟགས་ཆོག་རྣམ་དག་ཡོད་དགོས་ཏེ། རི་སྐད་དུ་ནང་གི་ཡན་ལག་ཅུས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་དག་
 ལ་ཡང་དག་གནས། །དེ་ལ་བྱན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། །དེ་ཉིད་ཆོག་ལ་ཡང་དག་གནས། །ཞེས་
 གསུངས་པས་སོ། །དེའི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་གཞན་དོན་སྐབས་ལ་འཆད་ན་ནི། རོ་བོ་ཁོ་ན་
 རང་ཉིད་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཡང་དེར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནི། དེ་དེར་སྟོན་
 པའི་ལུང་བྱེད་ལ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ཤེས། ད་ལྟ་བྱན་ལམ་ན་མེད་པའི་ཚོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་བྱས་མི་རྟག་
 ཅེས་སོགས་ཀྱི་དག་རྣམ་དག་དེ་ཡི་གེར་བྲིས་པ་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་སྐྱེ་བར་སྐྱོང་བས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྐྱབ་དག་ཡིན་ན་རྗེད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པས་བྱབ་བོ་
 སྐྱམ་དུ་དོགས་པར་མི་བྱ་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ནི། རི་སྐད་དུ། མཛོན་པར་གསལ་མིན་སྐྱོད་ག་གི། །
 བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོར་བའམ། །ཡིད་ཀྱི་བསྐྱེས་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བྱོགས་སྐྱེ་མ་ཁས་
 བྱངས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །བཞི་པ་ནི། རིགས་གཏེར་མཛད་པས་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་
 ཡང་དག་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་དང་། སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་
 མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་བྱེ་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ། །བཀོད་པ་སྐྱབ་
 པ་ལྟར་སྐྱང་ཡིན། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་རང་དོན་དང་། གཞན་དོན་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གཉིས་
 ཀྱི་སྐྱོན་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་ན། འདིར་མཆོན་པར་བྱ་
 པའི་ཆོས་ནི། གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གམ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་པའདད་དངོས་ནི། ཚོལ་བ་གཞན་ཀྱི་དོན་དུ་བཀོད་པས་ན་གཞན་དོན་རྗེས་

དཔག་གི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་ཚོས་གསུམ་ཚང་པའི་བྱིར། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྗེས་
 དཔག་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། གཞུང་ལས་གསལ་བར་མ་གསུངས་
 གྱུར། དེ་ལ་དེར་བཏགས་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ལས་བྱུང་བའི་
 ཚད་མ་དེ་སྐྱབ་བྱི་ཚད་མར་དོགས་པ་དགག་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་དེ་འགོག་ཅུས་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ལ་བརྟེན་པ་དེ་འདྲའི་ཚད་མ་དེ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མར་གོ་ཅུས་པའི་བྱིར། དངོས་ལ་
 གཞོད་བྱེད་ནི། ཏྲགས་ཅན་གྱི་སྒོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་རྗེད་བྱེད་གྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། ལུང་གི་ཚོས་ལོ་མོར་ཡིན་ན། སྐྱ་ཡིན་པས་བྱབ་
 བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། བསྟན་པ་འཛིན་པའི་གང་ཟག་གི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །
 འོ་ན་གཞུང་འབྲེལ་ལས་སྒྲར་བཤད་པ་ཡོད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི། སྐྱབ་
 བྱེད་འགོད་པའི་དག་དང་ཚིག་གི་སྒྲིག་གམ། གཞོན་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་དབྱངས་ཡིག་དེ་ཉིད་
 ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལ་བསམ་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རོ་དང་མཚོ་ཞེས་ཐོས་པ་ལས། །
 ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་རང་གིས་འདོད་པས་བཏགས་པའི་སྐྱབ་བཤད་པ་
 ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདིར་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱེད་པ་ལ་རྗེས་དཔག་གི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་
 པས། དང་པོ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞི། གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བ་གང་
 ན། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེའོ། །གསུམ་པ་བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་ན། ཚུལ་
 གསུམ་པ་ཅན་གྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་སོ། །བཞི་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི། སྐྱལ་བ་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་
 སྐྱེད་པའི་ཆེད་དུའོ། །ལྔ་པ་ཚུལ་རི་ལྟར་ན། རང་གི་མཐོང་བའི་དོན་སྒོ་ལ་གསལ་ཞིང་དུན་པ་
 ལས་སོ། །དུག་པ་དེ་ལས་དེ་དཔག་ཅུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཉིས་ཏེ། དུག་པའི་སྐྱས་བསྟན་
 པ་དང་། བདུན་པའི་སྐྱས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱེད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །གཉིས་པ་བདུན་པའི་སྐྱས་བསྟན་པ་ནི། རྒྱ་ཚུལ་གསུམ་དུན་པའི་དུན་སྒོ་ལ།
 འབྲས་བུ་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པའི་ཅུས་པ་ཡོད་པའོ། །དེ་ལྟར་བདུན་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་བསྟུ་
 བ་ནི། བརྒྱད་པ་བོད་པའི་སྐྱ་སྟེ། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ་ཞེས་པ་ནི་དེའི་མིང་ངོ་ཞེས་
 རྒྱུ་དེ་བརྒྱད་དང་སྐྱར་ན་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ། དབྱེ་བའི་སྒོ་གསུམ་སྟེ། གང་ཟག་གི་སྒོ་ནས།
དགོས་པའི་སྒོ་ནས། བཟོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ། གང་ཟག་གསུམ་ལ་བཟོད་ཚུལ་དུག་ཅིས་གསུངས་པའི་དགོངས་
པ་ལ་ནམ་པར་བརྟགས་ནས། སྒྲ་ཚོལ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ ཁྱི་ཚོལ་ལ་བརྟེན་
པའི་དེ། དཔང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གོ། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཚོལ་སངས་རྒྱས་
པས། ཁྱི་ཚོལ་གྲངས་ཅན་གྱི་དོར། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ངག་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁྱི་ཚོལ་སངས་རྒྱས་པས། སྒྲ་ཚོལ་གྲངས་ཅན་གྱི་དོར་སྒྲ་རྟག་པ་འགོག་པ་
ལ་སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕེན་པའི་ངག་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དཔང་པོས་ཤན་བྱེ་ནས། སྒྲ་ཚོལ་ཁྱི་ཚོལ་གང་རུང་གི་རྒྱད་ལ་རྗེས་དཔག་
སྒྲིམ་པའི་དུས་གྱི་ངག་ལྟ་བུའོ། དབྱེ་བའི་སྒོ་གཉིས་པ་ནི། སྐྱབ་པ་དང་། སུན་འབྱེན་པའི་ངག་
གཉིས་སོ། །གཉིས་པོའི་བྱད་པར་ནི། སྒྱིར་འགལ་བ་མིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་
པས་སོ། །སྐབས་སུ་བབ་པ་གཉིས་པོའི་བྱད་པར་ནི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་
དང་། དགག་བྱ་སུན་འབྱེན་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པོ་ཡང་། རྟེན་
གྱི་བྱད་པར་སྒྲ་ཚོལ་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཁྱི་ཚོལ་ལ་ཡོད་པའོ། །ཀྱང་སྒྲོང་གི་བྱད་པར་རང་གི་དམ་
བཅའ་སྐྱབ་པའི་བསམ་པ་དང་། གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་སུན་འབྱེན་པའི་བསམ་པ་སྒྲོན་དུ་བཏང་
བའོ། །རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །

དབྱེ་སྒོ་གསུམ་པ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས། དེ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ཤེས་བྱེད་གྱི་ལུང་འགོད་
པའོ། དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་དང་། དེའི་རྗེས་དཔག་དོན་གཅིག་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན།
རང་རྒྱད་གྱི་སྐྱབ་ངག་དང་། ཐལ་བའི་སྐྱབ་ངག་གཉིས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི། སྒྲ་མ་དང་བྱད་
པར་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་། དབྱེ་སྒོ་མི་འདྲ་བ་ནི། སྒྲ་མ་གཉིས་གཙོ་བོར་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་
དང་། དགག་བྱ་འགོག་པའི་དཔང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་
ཚིགས་བཟོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་ཀྱང་། བཟོད་ཚུལ་ལ་རང་རྒྱད་དང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་

བས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་ངག་དེ་ལའང་། སྒྲུབ་པ་དང་། སུན་
འབྲེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ། ཐལ་བའི་སྒྲུབ་ངག་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། །འདིའི་ཕྱི་མ་
གཉིས་ནི། སྒྲུབ་པའི་ཐལ་བ་དང་། སུན་འབྲེན་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བཤད་པས་རྟོགས་
པར་སྒྲིལ། རྣམ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེ་བའི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་ངག་དང་སུན་འབྲེན་དེ་གང་ཞེན།
ཕྱི་རྟོག་ལ་སངས་རྒྱས་པས། གང་བྱས་ན་རྟག་པ་མིན་པས་བྱུང། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྒྲུབ་
ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་སྒྲུབ་སུན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེ་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་། བྱད་
པར་ཅི་ཡོད་ཅིན། རྟོན་གྱི་གང་ཟག་རྟོག་ཕྱི་རྟོག་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཀྱུན་སྒྲོང་དང་། དགོས་པའི་
བྱད་པར་དགག་བྱ་དང་བསྒྲུབ་བྱ། འགོག་པ་དང་། སྒྲུབ་པའི་ལྷོག་པས་སོ་སོར་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། སྒྲུབ་ངག་དང་། སུན་འབྲེན་མི་འགལ་ཡང་། རྟོག་གའི་ལུས་བརྒྱུད་ཀྱི་
སྒྲུབ་བྱེ་བའི་སུན་འབྲེན་དང་སྒྲུབ་པའི་བྱད་པར་ཡང་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ཁོ་ནའོ། །

གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་པ་དང་། སྒྲུབ་པར་ཚད་
མས་ཤེས་ནས། ད་དུང་སྒྲུབ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པའི་རྟོག་ལ། ཕྱི་རྟོག་ལ་སངས་རྒྱས་པ་མཁས་
པས། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པ་ཡིན་པས་བྱུང། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲུབ་ཡང་རྟག་པར་
རྟོག་པ་བྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་སོ། །ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་རྗེས་
དཔག་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་སངས་རྒྱས་པ་རང་གི་ཚད་མས་མཐོང་བའི་སྒྲུབ་རྟག་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་
གསུམ། དེ་འགོག་པའི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྒྲུབ་སུ་བབ་པའི་རྟོག་པ་གཞན་གྱི་རྒྱུད་
ལ་དེ་འགོག་གི་ཚུལ་གསུམ་དུན་ལམ་དུ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་དེ་འགོག་གི་ངག་དོན་མཐུན་ཡིན་
པའི་བྱེད། དེ་ཡང་བྱུབ་པ་ནི་ཆོག་གིས་ཟིན་པར་བརྟུན་པས་འཕངས་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ནི་བསྒྲོག་
པའི་སྟོན་ས་རྟོག་པའི་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཕེན་ཚུལ་འོག་ནས་འཆད་དོ། །ཡང་དེའི་དོར་དེ་ལྟར་འཕངས་
པའི་ཆེན་དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་ངག་མིན་
ཡང་། སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་རང་
གི་ཚད་མས་མཐོང་བའི་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་སུ་བབ་
པའི་རྟོག་པའི་དུན་ལམ་དུ་གསལ་བར་འཕེན་རུས་པའི་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ངག་དོན་མཐུན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་གསུམ་ལྷན། །དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་ངག་
 མིན་ཡང་། །བསྐྱོག་ན་སྐྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཆོན་ཡང་།
 བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་འགོག་པའི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་མེད་པ་དེ་ཡིན་ན།
 དངོས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་མེད་པ་དེ་ཡོད་ཀྱང་། སྐྱིར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་གཏན་ཆོག་མེད་པ་དེ་ཡིན་དགོས་པས་སོ། །དེ་ལ་འདི་སྐམ་དུ་སྐྱིར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་སྐྱབ་ངག་དང་གཏན་ཆོག་མེད་པ་དེ་ཡིན་ན། དངོས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཡང་དེ་
 དང་དེ་ཡིན་དགོས་སོ་སྐམ་ན། དེ་ལྟ་ན། རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
 པས་བྱབ་པར་ཁས་སྤངས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྐྱིར་དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་
 གསུམ་ཆང་ན། དངོས་སུ་དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་པར་ཁས་སྤངས་ཀྱང་ཉེས་པ་
 མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཕྱི་མ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་པའི་གཏན་ཆོག་མེད་པས་བྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པ་གང་ཞིག །
 དངོས་སུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་ན། དགག་པའི་གཏན་ཆོག་མེད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟ་ན་ནི། དགག་པའི་གཏན་ཆོག་མེད་པས་ཅད་སུན་འབྱེན་དུ་ཐལ་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་
 ཏེ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་དེར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་
 ན་ཡང་། རང་རྒྱུད་དུ་བརྗོད་པའི་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་ཡིན་ན། དགག་པའི་གཏན་ཆོག་མེད་
 པས་བྱབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དེ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་རྟག་པ་འགོག་
 པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཆེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་སོང་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ནས་རྟགས་དཀའ་བ་སྐྱབ་པའི་ཐལ་པས་བསྐྱོག་དོན་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་པའི་ཚུལ་ལ། གཞན་
 གྱི་ལུགས་མི་འཐད་པ་དང་། རིགས་གཏེར་མཛད་པ་རང་གི་ལུགས་གང་ཡིན་བཅས་བཤོ། །
 དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། །ཁ་ཅིག་ཐལ་པའི་ཆོས་ལོག་པས། །སྐྱབ་པའི་ངག་ཉིད་འཕེན་ཞེས་ཟེར། །
 ཐལ་པའི་ངག་ལས་རང་རྒྱུད་ཀྱི། །ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་ན་སྐྱིར་བ་འཛིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །

དེའི་དོན་ནི། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་གསུམ་ལྟན་འཕེན་པའི་ཚུལ་ནི། གང་མེ་
 མེད་ན་དུ་བ་མེད་པས་བྱལ། དཔེར་ན་ཆུ་གྲུང་བཞིན། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལའང་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ།
 མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆོན། དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་པ་བསྐྱོག་པས། ལ་ལ་
 དུ་བ་ཡོད་པར་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། འདི་མི་འཐད་དེ། ལ་ལ་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ།
 མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་ཡིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་ལ་བལྟས་པའི་དམ་
 བཅའ་དེ་སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཟུར་དུ་བཞེད་ན་ཐལ་ངག་སྟོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། རང་
 རྒྱུད་གྱི་དམ་བཅའ་དེ་རང་རྒྱུད་གྱི་སྐྱབ་ངག་གི་ཟུར་དུ་བཞེད་ན་སྟོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ་
 ཞེས་སྟོན་བཞེད་པར་མཛད་དོ། །རིགས་པའི་དབང་ལྷག་ཆོས་ཀྱི་སངས་པོ་ནི། ཆོས་ཅན་ཚད་མས་
 གྲུབ་པ་ལ་རྟོག་པ་ལོག་རྟོག་དང་ལྟན་པས་ཤེས་འདོད་ཡོད་ལ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མའི་བསལ་
 བ་ཞུགས་པས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ། ཐལ་བའི་བྱལ་བ་སྟོན་པའི་ངག་གིས་རང་རྒྱུད་གྱི་བྱལ་བ་དྲན་
 པར་བྱེད་ཅིང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱལ་བ་དང་། ཏྲགས་སྟོན་པའི་ངག་ཆོགས་པས་རང་རྒྱུད་བསྐྱབ་བྱ་
 དང་། དངོས་འགལ་དོན་དང་མི་མཐུན་པ་ཁས་ལེན་ན། རང་རྒྱུད་གྱི་ཏྲགས་དང་དངོས་འགལ་
 དོན་དང་མི་མཐུན་པར་ཁས་སྤངས་དགོས་སོ་ཞེས་གོ་བར་བྱེད་པ་རང་རྒྱུད་གྱི་ཏྲགས་དོན་དང་
 མཐུན་པར་གོ་ལ། དེས་རང་རྒྱུད་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་བྱེད་པས། སྐྱབ་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་ལ་ནི་རིགས་པའི་གཏེར་
 ལས་དགག་པ་མ་མཛད་དོ། །སྐྱབ་པའི་སངས་པོ་དར་འབག་པ་ན་རེ། སྐྱབ་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་ཚུལ་
 ནི། གང་མེ་མེད་ན་དུ་བ་མེད་པས་བྱལ། དཔེར་ན། ཆུ་གྲུང་བཞིན། ལ་ལ་ཡང་མེ་མེད་པར་
 བྱོད་གྱིས་ཁས་སྤངས་པས་དུ་བ་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ན། དུ་བ་མེད་པར་ཚད་མས་བསལ་
 ལོ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འཕངས་པས་དུ་ཡོད་དྲན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་
 བསལ་བ་དང་། རང་རྒྱུད་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་རྟོགས་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ།
 རིགས་གཏེར་མཛད་པས། ཐལ་འགྱུར་གྱི་བསལ་བ་བཞེད་པ་ནི་གཞུང་གང་དུ་ཡང་མ་མཐོང་ལ།
 བསལ་བ་བཞེད་ན་ངག་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དམ་བཅའ་བཞེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དགག་པ་
 མཛད་དོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། རི་སྐད་དུ། ཐལ་བའི་ངག་ལས་རང་རྒྱུད་གྱི། །

དོན་འཕེན་ཇི་ལྟར་བསྒྲིག་བཞིན་མིན། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྗེས་
 བྱུང་བསྒྲིག་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་འཕེན་པ་ཡིན་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་སྒྲིག་པས་རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་འཕེན་པ་མིན། དེ་ལྟར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པས་ངག་ལྟག་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་ཚུལ་གསལ་བར་
 མ་གསུངས་ཀྱང་། ལྷ་པ་དང་མཐུན་པར་བཞེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཏེ། སྤྱིར་སྤྱོད་པས་རྒྱུ་ལ་
 སྐྱབ་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པ་ལ། རིགས་གཏེར་མཛད་པ་ནི་ལྷ་པ་དང་
 མཐུན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་ཚུལ་གོ་སྤྱོད་པར་བྱས་ན། དུ་ལྟན་གྱི་
 ལ་ལ་མེ་མེད་པར་ཁས་སྤངས་ན། དེར་དུ་བའང་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལས་དེར་དུ་བ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་མེ་ཡོད་དོ་སྟུང་པའི་སྒོ་ཞིག་འཕེན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེན་མེ་མེད་ན་དུ་
 བ་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སྟུང་པ་ནི། བྱུང་བ་དྲན་པའི་སྒོ་ཡིན་ལ། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་དུ་བ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྟུང་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་དྲན་པའི་སྒོ་ཡིན་ཞིང་། དེར་མེ་ཡོད་དོ་སྟུང་པའི་སྒོ་ནི།
 བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་འཕེན་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཞེས་པའི་གོ་བ་ཡང་རྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་དྲན་ལམ་དུ་འཕངས་པ་ལ།
 རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་དོན་དུ་བཞག་དགོས་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར། དེར་སང་ཚོ་ལ་བས་སྤྱོད་ཀྱི་པར་
 ཁས་སྤངས་པ་ལ། སྤྱོད་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་ལས། ཆོས་
 ཅན་མི་རྟག་ཏེ། ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི། གང་ཡང་མིན་པས་ཅིར་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །འོན་ཏེ་སྐྱབ་
 པའི་ཐལ་བ་འཕེན་ཚུལ་ཅི་ཞེ་ན། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན།
 སྤྱོད་ཡང་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་པ་ཆོས་མཐུན་པ་ཅན་དང་། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་
 པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྤྱོད་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་མི་མཐུན་པ་
 ཅན་ནོ། །རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་པར་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཅན་གྱི་ངག་འཕེན་ཚུལ་གསུངས་པ་
 དེ་ནི། ཡི་གེ་མ་དག་པར་རྟོགས་སྤྱོད་པས་བྱི་བར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་འགོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གངས་ཅན་གྱི་རྟོག་གོ་ལ་མཁས་པ་
 གསུམ་གྱི་ལུང་དགོད། དེ་ཉིད་རིགས་པ་མཐུན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མང་དུ་མ་གསན་པ་དག་འདི་སྟུམ་དུ། སྐྱབ་པའི་ངག་དང་། ཐལ་ངག་གི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་
 པ་ནི་སྟོན་མ་བྱུང་བ་ཞིག་གོ་སྟུམ་དུ་དོགས་ན། དེ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་ཐོས་ཤིང་མ་བསམས་པ་ཡིན་
 ཏེ། ལོ་ཆེན་གྱིས་རྣམ་པར་ངེས་པའི་རྟེན་ལས། ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བརྟུན་པ་ནི་གཉིས་ཏེ།
 སྐྱབ་པ་དང་། སུན་འབྱེན་པའོ། །དེ་ལས་སུན་འབྱེན་པ་ནི། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྟོན་བརྟུན་པ་
 ཅམ་ཡིན་པས་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པར་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །སྐྱབ་པ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་
 བརྟུན་པ་རྟགས་སུ་མི་འདོད་ཀྱང་། བསྐྱོག་པ་ན་ཅུ་བའི་གཏན་ཆོགས་འཕེན་པས་དོན་གྱིས་ན་
 རྟགས་བརྟུན་པའི་སྐྱབ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་དང་། དེས་ན་ཐལ་བའི་གཏན་ཆོགས་དང་དེས་སྐྱབ་
 པའི་རྟེན་དཔག་རང་རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་མེད་ཀྱང་ཐལ་བ་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་
 ཀྱིས་ཐ་དད་པ་ནི། སྐྱའི་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ཡང་དངོས་ཀྱི་བརྟུན་བྱེད་སྟོན་མ་ཡིན་གྱི་རང་གི་
 རོ་བོས་ནི་བྱུང་བར་མེད་དོ་ཞེས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་
 ཡང་དག་གཉིས་ལ། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་སྐྱས་ཐེན་གྱི་བརྟུན་བྱུང་བྱས་མ་བྱས་
 ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་ཀྱི། ཚུལ་གསུམ་བྱན་ལམ་དུ་འཕེན་པ་དང་། དེས་རྟགས་ཅན་རྟེན་དཔག་སྐྱབ་
 པའི་ཚུལ་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར་གསུངས་སོ། །འདི་དང་། རིགས་པའི་གཏེར་ལས། དངོས་སུ་
 བསྐྱབ་པའི་ངག་མིན་ཡང་། །བསྐྱོག་ན་སྐྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད། །ཅེས་པ་གཉིས་ལ། ཆོགས་
 བཅད་དང་ལུག་པ་མ་གཏོགས་བྱུང་བར་བྱུང་བྱང་མི་སྒྲུང་ངོ་། །རིགས་པའི་དབང་ལུག་སུ་
 པས་མཛད་པའི་རྣམ་པར་ངེས་པའི་རྟེན་ལས། གཞན་དོན་རྟེན་དཔག་གི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ན།
 དེ་ལྟར་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་བ་བརྟུན། སྐྱབ་པའི་ཐལ་བའི་སྟོན་བ་དུག་སྟེ། སྟོན་བ་བཅུ་བཞི་
 ཡིན་ཅོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་བ་བརྟུན་ནི། ཆོས་མཐུན་པ་ཅན་གྱི་སྐྱབ་
 ངག །མཐུན་སྟོན་གྱི་རང་རྒྱུད། རྟགས་ཆོས་ཅམ་བརྟུན་པའམ། བསྐྱོག་པའམ། རྟེན་འགྲོ་
 ཅམ་བརྟུན་པའི་རང་རྒྱུད། རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་མི་ཤེས་པ་ལ་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་རང་རྒྱུད།
 རྟགས་ཆོས་ཤེས་བྱུང་བ་མི་ཤེས་པ་ལ་བྱུང་བ་སྐྱབ་པའི་རང་རྒྱུད། ཅིག་ཤོས་ལ། རྟགས་ཆོས་
 ཅམ་སྐྱབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་སྟེ། བརྟུན་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐལ་འགྱུར་ལ་དུག་
 ཏེ། ཆོས་མཐུན་སྟོན་གྱི་སྐྱབ་པའི་ཐལ་བ། མི་མཐུན་སྟོན་གྱི་སྐྱབ་པའི་ཐལ་བ་རྟགས་ཆོས་ཅམ་

དང་། རྗེས་འགོ་ཙམ་དང་། བསྐྱོག་པ་ཙམ་བརྗོད་པའི་སྐབ་པའི་ཐལ་བ་རེ་རེ་སྟེ་ལྷ། ཏྲགས་
 ཕྱི་རྒྱུ་ལྱི་ཁས་སྤངས་གིང་བྱུང་བ་མི་ཤེས་པ་ལ། བྱུང་བ་སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཏེ་དུག་གོ་ཏྲགས་
 སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་མི་དགོས་ཏེ། ཏྲགས་རྒྱུ་ལྱི་ཁས་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་མི་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐབ་པའི་སེང་གོ་དར་འབག་པ་དང་། སྐྱོབ་དཔོན་འཇམ་
 པའི་དོ་རྗེ་དང་། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་ཆུ་མིག་པ་དང་། འུ་ཡུག་པས་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་རིགས་
 སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་རིགས་མཛད་པའི་ཆད་མ་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏྲག་རྣམས་མཐུན་པར།
 སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་སྐབ་པའི་ཡང་དག་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་
 རྗེས་སྐྱོབ་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ལྷན་པ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ། རི་སྐད་དུ། བརྗོད་པའི་
 རྒྱལ་ལ་རང་རྒྱུད་དང་། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཡིན། ཞེས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་དབྱེ་སྒོ་
 གསུམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱོག་ན་སྐབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད། ཅེས་དེའི་མཆོན་
 ཉིད་ཆད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་གསུམ་ལྟན། ཞེས་པའི་ཆོག་
 ཟུར་གྱི་སྐབ་པ་ཞེས་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་བསམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཏུ་
 བཏྲགས་པ་ལ། ཐལ་བས་སྐབ་པ་སྐྱོན་ཡོད་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་དག་གིས་ནི་སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྐབ་བྱེད་བཤད་ནས། གཞོད་བྱེད་སེལ་བའི་
 རྒྱལ་ཡང་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱིར་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། བྱེད་བྱས་ཏུ་རིགས་པའི་
 གཏེར་གྱི་ལུགས་མིན་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་སྣམ་དུ། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ། བྱུགས་
 ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐབ་པའི་ཡང་དག་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རང་གི་
 མཐོང་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྣམ་དབྱེད་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། དེར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་པ་མིན་
 ཏེ། སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་གི་བསྟན་བྱུར་གྱི་རྒྱུ་ལ་གསུམ་པོ་དེ།
 རྒྱུ་ལ་བ་དེའི་ཆད་མས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་འོ་ན། རི་སྐད་དུ། སྐབ་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ཆོས་གསུམ་ལྟན། །དངོས་སུ་སྐབ་པའི་ངག་མིན་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་
 ན། དེའི་དོན་ཡང་བྱོད་གྱིས་མ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། གང་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་
 ན། དངོས་སུ་བསྐབ་བྱ་སྐབ་པའི་ངག་མིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། དངོས་སུ་དགག་བྱ་འགོག་

པའི་ངག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་
 རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱལ་པའི་ངག་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཞེ་འདོད་
 གྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱལ་པའི་ངག་ནི་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན།
 དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཞེ་འདོད་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱལ་པ་བཞིན་དེ་བས་ན་རྒྱལ་པའི་
 ངག་ནི་གཉིས་ཏེ། དངོས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱལ་པའི་ངག་དང་། དེར་དེ་མི་རྒྱལ་བྱང་། ཞེ་འདོད་ལ་
 དེ་རྒྱལ་པའི་ངག་གོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་རྒྱལ་ཡང་དག་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པའི་ངག་གོ། །
 གཉིས་པ་ནི། དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་པའི་དང་། ཐལ་བའི་རྒྱལ་པ་རྣམས་སོ། །
 ཡང་གཞུང་འདིའི་འཆད་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་རྒྱལ་པའི་ཐལ་འབྱུར་ཡིན་ན།
 དངོས་སུ་བསྟན་ཚོད་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཚོལ་བའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ།
 དེ་ཡིན་ན། དངོས་སུ་བསྟན་ཚོད་གྱི་གཏན་ཚིགས་དོན་ལ་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་པ་རོལ་པོས་ཁས་
 གུངས་པ་ཅིག་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་། གཞན་གྱི་རྒྱལ་པ་ཡི། ཐལ་བ་རྒྱལ་
 པ་ཞེས་པའི་གཞུང་དེ་དང་། དངོས་སུ་རྒྱལ་པ་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་གཉིས་ཀ་གང་གི་ལན་དུ་
 བཀོད་པའི་རྩྭ་དེ་ཡང་གཅིག་ཁོན་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན། དངོས་སུ་རྒྱལ་པའི་ངག་མ་ཡིན། །
 ཞེས་པའི་གཞུང་འདི། དགོས་པ་ཅིའི་བྱིར་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་སྟེལ་ཐག་བྱེད་གིས་བསམ་པར་མི་
 རུས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཆད་པར་འབྱུར་རོ། །འོན་དེ་གཉིས་ཀ་རྒྱལ་པའི་ངག་ཏུ་
 ཁྱད་པར་མེད་ན། རང་རྒྱུད་དང་། ཐལ་འབྱུར་གྱི་ཚུལ་དུ། སོ་སོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་།
 དགོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། བཤད་པ། རྒྱ་མཚན་ནི། རང་རྒྱལ་པོས་སྟེ་ཚོལ་དུ་ཁས་གུངས་པ་དང་།
 བྱི་ཚོལ་དུ་ཁས་གུངས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་སོ། །དགོས་པ་ལ། དངོས་དང་། རྒྱུད་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། དངོས་ཀྱི་དགག་བྱ་འགོག་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱལ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེ་ཚོམ་ཅན་
 རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ལོག་རྟོག་ཅན་ཚར་བཅད་པའོ། །དེ་ཡང་བྱི་ཚོལ་སངས་རྒྱལ་པ་ལྟ་བུ།
 རྟེན་གྱིས་ཁྱད་པར་སྐབས་སུ་བབ་པ་དེའི་ཆེ་སུན་འབྱེན་གྱི་སྟོན་ས་
 རྟེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་བྱི་ཚོལ་དུ་ཁས་གུངས་པའི་བྱིར། དེ་རྒྱུད་དུ་ཡང་། ཚོལ་དང་ལྷ་
 ཚོལ་དཔང་པོ་གསུམ། རྒྱལ་དང་སུན་འབྱེན་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་ཅུས་ཀྱི་སྐྱོན་འབྱེད་དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བས་བརྗོད་པ་དང་། རྣལ་མར་
 བརྗོད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་གསུམ་ཆང་བལོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྲོ་ལྡོ་
 སྤྲོ་ཏྲག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། གང་བྱས་ན་ཏྲག་པ་མིན་པས་བྱལ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན།
 སྤྲོ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་སམ་སྤྲོ་ཆོས་ཅན་ཏྲག་པ་མིན་ཏེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་ཀྱི།
 མི་ཏྲག་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་སྤྲོ་ལྡོ་ཏུ་ཁས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འོ་
 བ་དེར་ཡང་ཞེ་འདོད་ལ་སྤྲོ་ཏྲག་པ་མིན་པ་དེ། སྐྱབ་པ་མིན་ནམ་ཞེན། ཞེ་འདོད་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་
 མོད། དངོས་སུ་མིན་ཏེ། སྐབས་དེར། ཆོ་ལ་བ་གཞན་གྱི་སྤྲོ་ཏྲག་པ་མིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མ་བྱིས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོ་ལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཅིག་ཤོས་ལ་གཞོད་བྱེད་བརྗོད་པར་ཁས་སྤངས་ཀྱི་
 ལོག་ཕྱོགས་ལ་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པར་ཁས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེར་སྤངས་ན། སྤྲོ་ལྡོ་
 ཉིད་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ལ་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པར་ཁས་
 སྤངས་པ་ཅམ་གྱིས་ནི། སྤྲོ་ལྡོ་ཏུ་ཐལ་བ་མེད་དོ། །དོགས་པ་གསུམ་པ་ནི། འོན་སྤྲོ་ལྡོ་
 གྱིས་སྐྱོན་འབྱེད་མི་བརྗོད་ན། ཕྱི་ཆོ་ལྡོ་སྤྲོ་ཏྲག་པར་བདེན་ཞེན་གྱི་ལོག་ཏྲག་ཅན་དེ་ལ། དང་པོ་
 ཉིད་ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར། རི་སྐད་ཏུ། གཏན་ཆོགས་ཐེ་ཆོམ་
 ལ་བརྗོད་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་མིན་ནམ་ཞེན། ཆོ་ལ་བ་དེ་འདྲ་དེ་སྤྲོ་ལྡོ་གྱི་
 རིགས་ཡིན་གྱི། གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཕྱི་ཆོ་ལྡོ་གྱི་རིགས་མ་ཡིན་མོད། གལ་ཏེ་དེས་གཞུང་
 བས་བཤད་པའི་ཕྱི་ཆོ་ལྡོ་བྱས་པ་ཅིག་གིས་ན། དེའི་དོར་སྤྲོ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྤྲོ། བྱས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པས་ཐེ་ཆོམ་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་ཏུ། དེ་ལས་ཐེ་ཆོམ་དག རྒྱུ་ཕྱིར་ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དོགས་པ་བཞི་པ་སེལ་བ་ནི། སྤྲོ་ཏྲག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་སྤྲོ་
 ཆོ་ལྡོ་གྱི་དོར། བྱས་པ་སྤྲོ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་གཅིག་གིས་པར་
 ཐལ། དེའི་དོར། སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་འདྲ་དེ་བསྐྱོག་དོན་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
 ཏུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་སྤྲོ་མ་ན། སྤྲོ་ལོག་ཏྲག་དང་ཐེ་ཆོམ་འགལ་བ་མིན་ཏེ། རྒྱོག་གུར་གྱི་དོན་
 མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་ཏྲག་དེ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་འདི་
 ནི། ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བསྐྱབ་བྱེད་ཐེ་ཆོམ་སྤྲོ་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་

དུན་ལམ་དུ་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་རྣམས་གཞན་
 རོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་སྤྱོད་མེད་པར་ངེས་
 ཏེ། རི་སྐད་དུ། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་ཡི། ཐལ་བ་སྐྱབ་པ་གཉིས་འབྲེལ་བྱིས། །ཞེས་པའི་
 གཞུང་གི་དོན་དང་། འཕྲོས་ལས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་བྱིས། དེ་ཡང་གོང་དུ། དེ་སྤང་བྱིས་བདག་
 མཐོང་བའི་ཆོག །ཅེས་པ་ལ་འཕྲོས་ནས། བྱོགས་ཆོས་ཆོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་
 གཏན་ཆོགས་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་མེད་ན། སྟོབ་དཔོན་བྱོགས་ཀྱི་གྲུང་
 པོས། བྱེ་བྲག་པའི་ངོར། གང་རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་
 གྲུབ་ན། ཆ་དང་བཅས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་སྟོད་ཐ་དད་ཀྱི་རྒྱ་ཤུག་བཞིན། བ་གྲུང་ཉིད་ཅེས་
 བྱ་བའི་སྒྱི་དེ་ཡང་རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་དང་དེ་གྲུབ་པར་ཆོལ་བ་བྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་
 པའི་ངག་འདི་ཡང་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ངག་འདིས་བསྟན་པའི་བྱོགས་ཆོས་
 ཆོལ་བ་རང་གིས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིས། སྒྲམ་པའི་དོགས་པ་དེ་ཆོལ་བ་གྲངས་ཅན་ལ་སྒྲེས་
 པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ལན་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱབ་པའི་ཐལ་བ་ཆོས་གསུམ་ལྟན་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་
 སྒྱ་བེན་གྱི་བྱོགས་ཆོས་ཆོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཆ་
 བཅས་མིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བ་གྲུང་གི་སྒྱི་རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འཕྲོད་འདུས་མ་འབྲེལ་བར་
 བསྐྱབ་པའི་ཆོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ། ཆོལ་བ་བྱེ་བྲག་པའི་དུན་ལམ་དུ་
 གསལ་བར་འཕེན་རུས་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ངག་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་བྱིས་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གཞན་གྱིས་
 བརྟགས་པ་ཡི། ཐལ་བ་སྐྱབ་པ། ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་གྲངས་ཅན་ན་རེ། འོན། གང་སྟེ་འཛིག་ཅན་
 ཡིན་ན། སེམས་མེད་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་གཟུགས་སོགས་དེ་ཙམ་ལྟ་བཞིན། སྟོད་དང་བདེ་
 བ་ཡང་སྟེ་འཛིག་ཅན་དུ་ཆོལ་བ་སངས་རྒྱས་པས་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་པའི་ངག་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན་
 སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོབ་དེ་སྟེ་འཛིག་ཅན་མ་
 ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བྱི་ཆོལ་སངས་རྒྱས་པའི་དུན་ལམ་དུ་སྟོན་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ངག་རྣམ་
 དག་ཡིན་པའི་བྱིས་ཞེན། དེ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། སྒྲ་མའི་བྱུང་འབྲེལ་ཚད་མས་གྲུབ་ལ། འདིའི་
 བྱུང་འབྲེལ་ཚད་མས་མི་འགྱུབ་པའི་བྱིས་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གཉིས་འབྲེལ་བྱིས། །གཅིག་མེད་ན་

གཞན་དགག་ཕྱིར་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན། དོགས་པ་སྒྲ་མ་ལྟར་ཁས་སྤངས་
ནས་སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་འཕངས་པའི་ཐལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་
སུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྐྱབ་ངག་མིན་ཡང་། སྒྱིར་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་
ཀྱི་དངོས་དོན་བསྒྲུག་ན། ཁྱོད་ལ་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཚད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །
གཞུང་དེའི་དོན་ཕྱིར་བས་པ་གང་དག །འདི་སྐད་དུ། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲ་རྒྱལ་གྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་ན། དེ་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཀྱང་མེད་དགོས། དེ་མེད་ན་
སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར། དེ་ལྟར་འཕངས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོགས་
པ་བསུན་ས། དེའི་ལན་དུ་ཐལ་འགྱུར་དེས་བསྒྲུག་དོན་འཕེན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འཆད་པ་ལ།
གཞུང་འདི་གསུངས་པར་འཆད་པ་ནི། དྲིས་པས་དྲིས་པ་འདྲིད་པའི་རྗེས་སུ་མཁས་པར་རྒྱུ་པ་
དག་ཀྱང་ཞུགས་པར་མཐོང་རོ་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་སྒྲ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། དེ་མེད་ན་མེད་དགོས་
ཞེས་པའི་དོགས་པ་སྒྲ་མ་དེ་གངས་ཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་
པས་འདོད་ལན་མི་འདེབས་པས། སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར། དེ་ལྟར་འཕངས་པ་མི་
འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ཐལ་བ་དེ་འཇུག་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འདྲའི་ཐལ་
འགྱུར་དེ་བསྒྲུག་དོན་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་གངས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པས་དེ་དེར་སྐྱབ་
པ་སྐྱབས་སུ་མ་བབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་ཡི། ཐལ་བ་ཞེས་པ་ཆོས་ཅན་དང་།
སྐྱབ་པ་ཞེས་པ་ཆོས་དང་། གཉིས་འབྲེལ་ཕྱིར། སོགས་གཏན་ཚིགས་སུ་འགོད་པ་གཞུང་དེའི་
སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲ་རྒྱལ་གྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པ་དེ། དེ་སྤང་ཕྱིར་བདག་ཅེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་མིན་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་དེས་དེ་མ་གྲུབ་པའི་གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པ་གཞུང་དེའི་དོན་ནོ་ཞེ་ན།
དེའང་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་གསུམ་སྒྲ་རྒྱལ་གྱི་ཚད་མས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་
རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་སྐྱོད་པར་བྱས་པ་མཐོང་བ་དེའི་ཆོར་དོན་རྗེས་དཔག་ཏུ་ཁས་ལེན་ནོ། །
གཞན་ཡང་། དེ་སྤང་ཕྱིར་བདག་མཐོང་བའི་ཆོག །ཅེས་པའི་གཞུང་དེས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་མིན་ཏེ།
གཞུང་དེ་ནི་རྗོད་བྱེད་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟག་པ་སེལ་བའི་གཞུང་

ཡིན་གྱི། དེའི་བརྗོད་བྱ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ། ལོག་པར་རྟོག་པ་སེལ་བའི་གཞུང་མིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་གཞུང་འདིའི་སྐབས་སུ། བྱོགས་ཚོས་སྤྱོད་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡོད་མེད་ཅུང་གཞིར་བྱེད་པ་ནི། རྟོག་གའི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པའི་
 གཏམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་འདོད་མཁན་གྱི་རྟོག་གེ་པ་སུ་ཡང་
 མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་བྱོགས་ཚོས་དང་། ཐལ་འགྱུར་ཡང་
 དག་གི་བྱོགས་ཚོས་གཉིས་སྤྱོད་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་མཚུངས་པར་ཅུང་པའི་ཅུང་པ་དེ་འདྲ་
 གྱེ་བའི་གཞི་མེད་དེ། ཐལ་འགྱུར་ནི་ཕྱི་རྟོག་དང་འབྲེལ་བའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཞུང་
 དེའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་སྤང་ཕྱིར་བདག་ཅེས་པའི་སྐབས་སུ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན།
 དེའི་བརྗོད་བྱར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་རྟོག་པ་རང་གི་ཚད་མས་མཐོང་བས་བྱབ་པར་ཁས་སྤངས་
 པ་ལ། གྲངས་ཅན་ན་རེ། བྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་བྱེ་བྲག་པའི་དོར་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ལ་འདོད་ལན་འདེབས་པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས། བསྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་གསུམ་ལྟན། །
 དངོས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ངག་མིན་ཡང་། རྟོག་ན་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད། །ཅིས་པ་ཡང་གོང་དུ་
 གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་རང་ཉིད་ཀྱི། །མཐོང་བ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ངག་ །ཅིས་པ་ལ་འབྲོས་པའི་
 དོགས་པ་སྤྲུལ་ལྟར་ཁས་སྤངས་ལ། དེའི་ལན་དུ། སློབ་དཔོན་བྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས། བྱེ་བྲག་
 པའི་དོར། དེ་ལྟར་འཕངས་པའི་ཐལ་བ་ཚོས་གསུམ་ལྟན་དེ་ཚོས་ཅན། དངོས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་
 པའི་ངག་མིན་ཡང་། སྐྱིར་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དོན་ལྟོག་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་ཚད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་(བཞི་)པ་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ། སློབ་དཔོན་སྤྱི་བའི་བཞེད་པ་བཀོད།
 དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག། །ལུང་སྤྲུལ་མ་དེ་ཉིད་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་འང་དགོངས་པ་
 ཡིན་པར་བསྟན། ཚད་མ་རྒྱུན་གྱི་དགོངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་པ་དབྱེད། ཚོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་མི་
 མཐུན་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པས་མཐུག་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། སྐྱབ་པའི་ངག་གི་དབྱེ་བ་ནི་བརྒྱད་དེ། བྱས་པས་སྐྱ་མི་

རྟེན་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མི་ཤེས་པ་ལ། གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་
 དཔག །ཕྱོགས་ཚོས་ཤེས་ཤིང་ཁྱབ་པ་མི་ཤེས་པ་ལ་ཁྱབ་པ་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག །
 ཁྱབ་པ་ཤེས་ཤིང་ཕྱོགས་ཚོས་མི་ཤེས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག །གཉིས་
 ཀ་ཤེས་ཤིང་མ་དྲན་པ་ལ་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པའི་ཚོས་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐྱབ་པ་དང་། མི་མཐུན་
 སྦྱར་གྱི་སྐྱབ་པ་དང་སྟེ་གཉིས་དང་ཕྱོགས་ཚོས་དྲན་ཞིང་ཁྱབ་པ་མ་དྲན་པ་ལ་རྗེས་འགོ་རྒྱུད་པ་བརྗོད་
 པ་དང་། བརྗོད་པ་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་པའི་དག་གཉིས་དང་། ཁྱབ་པ་དྲན་ཞིང་ཕྱོགས་ཚོས་
 མི་དྲན་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་པའི་དག་སྟེ་བརྒྱུད་དོ། །བརྒྱུད་པོ་དེ་ལ། རང་
 རྒྱུད་དང་། ཐལ་འགྱུར་སོ་སོར་བྱེད་བཅུ་བཞིར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱུ་མ་ལྟར་བརྒྱུད་
 དང་། ཐལ་འགྱུར་ལ་དུག་ཏུ་བྱེད་པས་སོ། །དེ་ལ་དུག་ལས་མེད་པ་ཅི་ཞེན། ཕྱོགས་ཚོས་དང་
 ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པ་ལ། ཕྱོགས་ཚོས་རྒྱུད་པ་སྐྱབ་པའི་དག་མི་སྤྱིད་པས་སོ། །ཡང་ཕྱོགས་
 ཚོས་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་སོགས་འཐད་པའི་རིགས་པ་ཡང་། ཁྱབ་པ་དྲན་ཞིང་
 ཕྱོགས་ཚོས་མ་དྲན་པའི་ཚོ་ལ་བའི་དོར་སྐྱབ་པའི་དག་འགོད་དམ་མི་འགོད། གཉིས་པ་ལྟར་མི་
 འཐད་དེ། དེའི་དོར་རྒྱུ་ལ་གསུམ་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན་རྒྱུད་པར་
 བརྗོད་དམ་གཉིས་ཀ་བརྗོད། གཉིས་པ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། དེའི་དོར་ཁྱབ་པ་བརྗོད་ན་དག་
 ལྟག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་འདྲའི་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་ཡོད་པར་འགྲུབ་བོ། །དེ་ཡང་
 ཚོ་ལ་བ་གཞན་ཁྱབ་པ་ཁར་འབྱིན་པ་ལ། ཕྱོགས་ཚོས་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཕྱོགས་ཚོས་ཁར་
 འབྱིན་པ་ལ་ཁྱབ་པ་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པ་སྐྱབ་པ་ཏུ་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་སྐྱབ་པའི་དགོངས་པ་བཤད། དེ་ལ་གཞན་གྱི་ལོ་ག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་
 བྱི། དེ་ལྟར་ཡང་། སྐྱབ་པ་ཕོན་དེས་དེ་འདྲའི་དག་དེ་ཕྱོགས་ཚོས་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་དག་ཏུ་མི་བཞེད་
 དེ། ཕྱི་ཚོ་ལ་བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་ཁྱབ་པ་ཁར་འབྱིན་པའི་དོར། སྐྱུ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་
 དག་དེ་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟར་གྱི་དག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་དག་དེ་ཕྱོགས་ཚོས་དང་
 ཁྱབ་པའི་ཚོགས་དོན་ཕྱིར་ཚོ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པའི་དག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱུ་
 པས་ཕྱོགས་ཚོས་རྒྱུད་པ་ཅན་དང་། རྗེས་འགོ་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཞིག་གྱུར་མེད་ཅིང་།

ཁྱབ་པ་མི་དྲན་པའམ་ངག་རྟུ་མི་བརྗོད་པའི་ངོར་ནི། དེ་འདྲའི་ངག་དེ་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་དུ་མི་
མཛད་དེ། ཁྱབ་པའི་ཡན་ལག་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངག་དེའི་བྱེད་པས། ཕྱོགས་ཁྱབ་གྱི་
ཆོགས་དོན་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱབ་པ་ཁར་མི་འབྱེན་པའི་རྒྱལ་བའི་
ངོར། ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱུང་པ་བརྗོད་ན་ངག་མ་ཚད་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་
རྒྱུང་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུབ་ངག་ཡིན་ན་རྒྱུབ་ངག་ཡང་དག་མིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་
ཀ་ཆོགས་པའི་ཆོགས་དོན་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་མི་རུས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཡན་ལག་
གཉིས་ལྡན་གྱི་ངག་ཡིན་ན། ངག་དེའི་རྒྱ་ཟེན་ལ། ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ།
ངག་དེའི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་སུ་སོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དང་སང་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་རྒྱུ་པ་དག་ན་རེ།
སྒྲོབ་དཔོན་དེའི་ལུགས་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱུང་པ་ཅན་དང་། རྗེས་འགོ་རྒྱུང་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུབ་ངག་ཡང་
དག་བཞེད་ཅིང་། དེ་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། ཁྱབ་པ་དྲན་ཞིང་། ཕྱོགས་ཆོས་དྲན་རུ་དུ་
ཡོད་པའི་རྒྱལ་བའི་ངོར། རྒྱུབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་དགོས་ཤིང་། ཁྱབ་པ་བརྗོད་པའི་རྒྱུབ་ངག་
ཡང་དག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གྱི་སྒྲོས་པ་མང་པོ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །མི་འཐད་
པའི་ཚུལ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱུང་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། རྒྱུབ་ངག་
ཡང་དག་གང་ཞིག་ཁྱབ་པ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ནི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། ཆོས་
མཐུན་སྒྲོར་གྱི་རྒྱུབ་ངག་ཡང་དག་ཚད་མ་དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགོ་རྒྱུང་པ་ཅན་དུ་
ཐལ། དེ་གང་ཞིག་ །བརྒྱུག་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲ་དེ་དེའི་
དངོས་གྱི་བརྗོད་བྱ་དང་། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་གང་རུ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་རྒྱལ་བ་དེའི་
ངོར། ཁྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྒྱུབ་ངག་འགོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་རྟགས་མ་གྲུབ།
གལ་ཏེ་རྒྱལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་གྱི་ངོར། དེ་འགོད་མི་དགོས་ཏེ། ཁྱབ་པ་ཤེས་ཟེན་མ་བརྗོད་
པར་དྲན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱུང་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་སོགས་
ཡོད་པར་ཐལ། གོང་གི་རྒྱལ་བ་དེའི་ངོར། གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གཅིག་འགོད་ནི་དགོས།
ཁྱབ་པའི་ཚུལ་དང་ལྡན་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་འགོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་ཕྱི་མ་

ཁས་སྒྲངས་ཤིང་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ངོར་དེ་མི་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་གྱིས་དེ་ཤེས་ཟིན་
མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་སྒྲངས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་
སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། གཏན་ཆོག་ས་
འབའ་ཞིག་བཟོད་པར་བྱས། །ཅིས་གསུངས་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེས་ཀྱང་མ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། གཏན་
ཆོག་ས་འབའ་ཞིག་བཟོད་པའི་སྒྲུབ་ངག་ཡིན་ན། ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡིན་པས་མ་
ཁྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞུང་དེའི་དོན་ཡང་རྒྱས་པར་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་དེ་ཉིད་རིགས་པའི་གཏེར་མཛད་པའི་དགོངས་པ་འང་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ལ།
དངོས་དང་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་དེའི་དགོངས་པ་ལ། སྒྲུབ་ངག་
ཡང་དག་ཡིན་ན། ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་གྱི་ངག་ཡིན་པས་ཁྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཚུལ་
གསུམ་སྟོན་ལ་སྒྲུབ་པའི་ངག་ཅིས་དང་། སྤྱི་ཁྱུང་མ་ཆང་ཕྱིར་མི་འཐད། །ཅིས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་། སྤྱི་ཁྱུང་བཟོད་པ་མ་ཆང་བ་ལ་བྱེད་པ་མིན་གྱི། ཆོལ་བའི་སྒོ་ཡུལ་དུ་མ་ཆང་བ་ལ་བྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱུད་པ་བཟོད་པ་ལ་མ་ཁྱུང་བས་སོ། །རིགས་པས་ཀྱང་
འགྲུབ་སྟེ། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་ཀའི་ཆོག་ས་དོན་ཆོལ་བའི་དྲན་ལམ་དུ་
འཕེན་ཅུས་པས་ཁྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། ཕྱོགས་ཁྱུང་རྒྱུད་པ་བཟོད་པའི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་
དག་མ་བཞེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མཁས་པ་ལ་ནི་གཏན་ཆོག་ས་ཉིད། །ཅིས་དང་།
དེའི་རིགས་པས། མཁས་པ་ལ་ནི་རྗེས་འགྲོ་ཉིད། །ཅིས་པའང་དོན་གྱི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་
མོད་གྱི། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱུང་བ་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ནི་མི་བཞེད་དེ། དེའི་ཐད་
གྱི་འབྲེལ་པར། ཁྱུང་འབྲེལ་ཤེས་ཀྱང་ངག་ཏུ་མི་འབྱེན་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་དྲན་ཀྱང་ངག་ཏུ་
མི་འབྱེན་པ་ལ་ཕྱོགས་ཁྱུང་གང་རུང་རེ་རེ་བཟོད་ན་སྒྲུབ་པའི་ངག་མ་ཆང་བ་དང་། གྲུན་ཀར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །འོ་ན་འདིར་ཆོལ་བ་མཁས་སྒྲུན་གྱི་ཁྱུང་པར་གང་ཡིན། དེའི་
ངོར་སྒྲུབ་ངག་འགོད་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རིགས་པའི་གཏེར་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།
གཞུང་གི་དགོངས་པ་གཞན་དུ་འང་བཅའ་བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། མི་མཁས་པ་དང་སྒྲུན་པོ་
ནི། ཚུལ་གསུམ་ཤེས་ཤིང་མ་དྲན་པ་ལ་བྱ་བ་དང་། མཁས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཤེས་ཀྱང་གང་

རུང་དྲན་ཅིག་ཤོས་མི་དྲན་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། རྒྱུན་པོ་ལ་ནི་ཉུང་རྒྱས་སྤྱད། །
 ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་རྒྱུད་ས་གྱི་ཉུང་རྒྱས་དེ་ཡང་། ཆོས་མཐུན་པ་ཅན་དང་། མི་མཐུན་པ་ཅན་
 གྱི་སྤྱབ་ངག་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཁས་པ་ལ་ནི་གཏན་ཆོག་ས་ཉིད། །ཅེས་པའི་གཏན་
 ཆོག་ས་དེ་ཡང་། ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱུད་པ་བཟོད་པའི་ངག་ལ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་
 བུ་ཁྱེད་འོ་བཞེད་པ་དང་མཐུན་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། །
 རྒྱུད་དོས་དེ་དག་མི་ཤེས་ལ། །སྟོན་ཏེ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །གཏན་ཆོག་ས་འབའ་ཞིག་བཟོད་
 པར་ཟད། །ཅེས་གསུངས་པ་དེའི་རྒྱུད་ས་གྱི་མི་ཤེས་པ་ནི། གཙོ་བོར་བྱ་བ་འབྲེལ་དང་། དེས་
 མཆོན་ནས། ཕྱོགས་ཆོས་མི་ཤེས་པ་ལ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེའི་སྟེང་དུ་བྱ་བ་འབྲེལ་སྟོན་
 དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ནི། གཙོ་བོར་བྱ་བ་འབྲེལ་དང་། དེས་མཆོན་ནས་
 ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱུད་། ཤེས་ཤིང་མ་དྲན་པ་ལ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ངག་འགོད་པའི་ཡུལ་དུ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆོག་ས་འབའ་ཞིག་བཟོད། ཅེས་པ་ནི། རྩ་བའི་བསྐྱུ་བ་བྱ་སྐྱུ་བ་པའི་
 ངག་ལ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན། སྟོན་དེ་ཞེས་པ་ཡན་གྱིས། ཚུལ་གསུམ་
 རྒྱུ་བ་པའི་རྒྱུ་བ་ངག་དང་། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །ཞེས་པ་མན་གྱིས། ཚུལ་གསུམ་དྲན་ལམ་
 དུ་འཁོན་པའི་རྒྱུ་བ་ངག་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་ངག་འགོད་པའི་ཚུལ་ནི། ཕྱི་རྒྱུ་ལ་
 འགོད་པའི་ཚུལ་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་ལ་འགོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་བོ་ལ། མི་མཁས་པ་དང་།
 མཁས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་བོ་ནི། བྱས་པས་སྤྱི་མི་རྣམས་པར་རྒྱུ་བ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
 མི་ཤེས་པ་ལ། ཕྱོགས་བྱུ་བ་གཉིས་ཀ་རྒྱུ་བ་བུཅད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། རིགས་པ་དེའི་འོག་དུ།
 བྱུ་བ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་རྒྱུ་བ་བུཅད་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ངག་འགོད་པར་བུཅད་དོ། །དེ་ལྟར་ཚུལ་གསུམ་ཀ་ལྟོས་
 གཞི་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་ཤེས་ཤིང་སྤྱི་བྱུ་བ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་ས་དོན་མ་དྲན་པ་དེ་ལ། ཆོས་
 མཐུན་པ་ཅན་ནམ་མི་མཐུན་པ་ཅན་གྱི་ངག་གིས་རྩ་བའི་བསྐྱུ་བ་བྱ་སྐྱུ་བ་པར་བུཅད་དོ། །དེ་ནི་རྒྱུན་
 པོ་ལ་ཉུང་རྒྱས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །ཡང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་བྱུ་བ་པ་གཉིས་དཔེ་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་
 ཚད་མས་ཤེས་པར་མ་ཟད། སྤྱི་བྱུ་བ་རྒྱུད་དྲན་ནས་ངག་དུ་འབྱེན་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ། རྒྱ་རྒྱུ་
 མཁས་པས། འོན་སྤྱི་ཡང་བྱས་སོ། །ཞེས་སམ། སྤྱི་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་འགོད་པར་བུཅད་དོ། །

དེས་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་གི་བྱལ་པ་རྒྱུ་པ་བརྗོད་པའི་དག་འགོད་པའི་ཚུལ་ཡང་མཚོན་པར་རུས་
 མོ། །དེ་ལྟར་སྐྱར་བ་དེ་ནི། མཁས་པ་ལ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཉིད། །ཅེས་པས་སྟོན་ནོ། །གཉིས་
 པ་ནི། སྒྲོལ་སྒྲུ་རྟག་པར་དམ་འཆའ་ཞིང་། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་དང་། སྒྲུ་བྱས་པར་ཚད་
 མས་མི་ཤེས་པ་ལ་དེ་དང་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། རིགས་པ་དེ་ཤེས་པའི་འོག་ཏུ། དེ་དང་
 དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་བར་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱལ་འབྲེལ་དང་། ཐལ་ཚེས་
 ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་ཚུལ་ཤེས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ། གང་རྟག་ན་ཞེས་པ་ནས། སྒྲུ་ཡང་
 རྟག་པར་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཚེས་མཐུན་པ་ཅན་ནམ། ཡང་ན་གང་བྱས་ན་ཞེས་པ་
 ནས། སྒྲུ་ནི་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཚེས་མི་མཐུན་པ་ཅན་གྱི་དག་འགོད་དོ། །
 དེ་ཡང་སྐུན་པོ་ལ་ཉུང་རྒྱས་སྐྱུར་བའི་ཚུལ་གཅིག་གོ། །ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་སྒྲོལ་། བྱལ་
 འབྲེལ་དང་བསལ་བ་ཚད་མས་ཤེས་ནས། སྒྲུ་རྟག་གོ་ཞེས་དམ་བཅའ་ཁར་འབྲིན་པ་ལ། འོ་ན་
 གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱལ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། ཞེས་རྗེས་འགྲོ་རྒྱུ་པ་བརྗོད་པའི་
 སྒྲུབ་པའི་ཐལ་བ་དང་། ཡང་སྒྲོལ་བ་དེ་ལ། འོ་ན་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱལ་དཔེར་ན་
 ཐུམ་པ་བཞིན། ཞེས་བསྐྱོག་པ་རྒྱུ་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་ནོ། །གལ་ཏེ་འོ་ན་
 འདི་གཉིས་ཚེས་ཅན། ཐལ་བའི་དག་མིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་གི་བྱལ་པ་གཉིས་
 དང་བྱེད་པར་རྒྱུ་ཟད་ཀྱང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། བྱེད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོལ་བ་སྒྲུ་
 རྟག་པའི་དམ་བཅའ་འཛིན། །ཕྱི་སྒྲོལ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཚེས་དག་
 ཏུ་འབྲིན་པའི་དོར། སོ་སོར་འགོད་པའི་བྱེད་བྱུག་གིས་ཐལ་རང་སོ་སོར་དབྱེད་གོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཡང་སྐྱར་སྒྲུ་རྟག་པར་ཁས་སྤངས། ད་ལྟ་དག་ཏུ་མི་འབྲིན་ཞིང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པའི་བྱལ་པ་
 དང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་བྱལ་པར་ཁར་འབྲིན་བཞིན་པའི་སྒྲོལ་བ་དེ་ལ། འོ་ན། བྱེད་ཀྱིས་སྒྲུ་
 ཡང་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་སམ། སྒྲུ་ནི་རྟག་པར་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་སོ། །ཞེས་འཕེན་
 པར་བྱེད་དོ། །དེ་འདྲ་དེ་ནི། གཏན་ཚིགས་རྒྱུ་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་བའོ། །འདི་ལ་
 ཕྱོགས་ཚེས་རྒྱུ་པ་བརྗོད་པ་ཞེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་ཚོ། སྒྲུ་རྟག་པ་ཕྱོགས་ཚེས་མིན་པའི་ཕྱིར།
 འདི་ཡང་མཁས་པ་ལ་ལ་གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞེས་བརྗོད་ཚུལ་གཅིག་གོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་

པའི་དོན་ནི། ཅུ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སྤྱུ་བ་པའི་ངག་ནི་ལྷ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཚེས་མཐུན་པ་ཅན་
 དང་། མི་མཐུན་པ་ཅན་དང་། རྒྱལ་ས་ཚེས་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པ་དང་། རྗེས་འགོ་རྒྱུད་པ། རྒྱལ་པ་
 རྒྱུད་པ་བརྗོད་པའོ། ཅུ་པའི་དགག་བྱ་དངོས་སྤྱུ་འགོག་པའི་རྒྱུ་པའི་ངག་རྒྱུད་ལྷ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
 ཚེས་མཐུན་པ་ཅན་དང་། མི་མཐུན་པ་ཅན་དང་། གཏན་ཚིགས་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པ་དང་། རྗེས་
 རྒྱུད་པ་བརྗོད་པ་དང་། བསྐྱོག་འབྱུང་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པའོ། རྟེན་ལྷ་ར་བཅུ་འཛིན་ནང་ནས། རྒྱལ་ས་
 ཚེས་དང་། གཏན་ཚིགས་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས་གཉིས་སྤྱུ་འབྱུར་ཏེ། སྤྱི་ཡང་ཞེས་པ་དང་།
 སྤྱི་ནི་ཞེས་པའི་བྱེད་བྱ་གིས་སོ། གཉིས་པ་ཅོད་པ་སྤང་བ་ལ། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་།
 ཁས་སྤངས་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། རྟེན་པོ་ནི། འོ་ན་རྒྱལ་ས་ཚེས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་པ་བརྗོད་
 པའི་རྒྱུ་པ་ངག་ཡང་དག་ཡོད་ན། རི་སྐད་དུ། གསུམ་ལས་ཚུལ་གང་རུང་བ་ཉིད། མ་བསྟན་མ་
 ཚང་ཡིན་པར་བརྗོད། ཅིས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས། མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་པ་
 བརྗོད་པའི་ངག་དེ་དག་གིས་རྒྱུད་གང་རུང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་མོད་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ལ་བསམ་
 བ་འདི་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་སྤྱི་ཡང་བྱས་སོགས་ཀྱི་ངག་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་དག་ཚེས་ཅན།
 ཚུལ་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཀ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཚུལ་གསུམ་ཀ་བྲན་ལམ་དུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། ངག་དེས་བསྟན་ན། ངག་དེས་བརྗོད་
 དགོས་སམ་སྟུམ་ན། འོ་ན། མ་ཡིན་དགག་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེས་གཞན་འཕེན་ཚུལ་
 ལ་མ་བྱུང་ཅིང་། གཞན་ཡང་རྟག་ན་མ་བྱས་པའི་བྱུང་བ་ཚེས་ཅན། བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་བྱུང་བ་
 རང་མཚན་ནམ། དེའི་གཞན་སེལ་གང་རུང་དུ་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་བརྗོད་པའི་སྤྱི་
 དེའི་དངོས་དང་། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་སྤྱི་ཡང་བྱས་
 སོ་ཞེས་པའི་ངག་ཚེས་ཅན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་བརྗོད་པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་
 མི་རྟག་པར་སྤྱུ་བ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་གྱི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེན། འོ་ན། གང་བྱས་ན་
 མི་རྟག་པས་བྱུང་། ལུམ་པ་བཞིན་སྤྱི་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་ཚིག་བྱུར་གྱི། སྤྱི་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་
 པའི་ངག་དེ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། དེ་འདྲའི་ངག་དེ་ཚེས་ཅན།
 རྒྱལ་ས་ཚེས་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་པ་ངག་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། རྒྱལ་ས་ཚེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་པ་ངག་

ཡང་དག་གང་ཞིག །ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་མིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲ་དེ། བྱེད་འབྲེལ་
 ཤེས་ཟིན་མ་རྗེད། བྱོགས་ཚོས་མི་རྩན་རྩན་རུ་ཡོད་པའི་ཚོལ་བ་ཁོ་ནའི་དོར། འགོད་པ་
 སྐབས་སུ་བབ་པའི་སྐབ་ངག་ཏུ་ཐལ་བ་སྒྲིག་ཏུ་མེད་པ་དང་། བྱེད་རང་ལྟར་ན། བྱོགས་ཚོས་
 རྒྱུ་པ་ཅན་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་ཏུ་འདྲ་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་ངག་དེ་ཡང་དག་ཏུ་མི་འདོད་
 བ། དེའི་ཟུར་གྱི་བྱེད་པ་བརྗོད་པའི་ངག་དེ་ཡང་། སྐབ་ངག་ལྟར་སྒྲུབ་ཏུ་འདོད་དགོས་པས།
 དེ་ལྟར་ན། སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་བའི་དོར། གང་བྱས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ངག་ཚང་མ་དེ་ཚོས་ཅན། སྐབ་
 ངག་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། སྐབ་ངག་ལྟར་སྒྲུབ་གཉིས་ཚོགས་ཚོགས་པའི་ཚོགས་དོན་ཡིན་
 པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་བ་དེའི་དོར། སྐབ་ཡང་རྟག་པར་ཁས་བླངས་སོ་ཞེས་
 པའི་ངག་དེ་ཚོས་ཅན། སྐབ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་གྱི་ངག་ཏུ་ཐལ། དེ་སྐབ་
 ཀྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་སོ། །འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་
 བྱོགས་ཚོས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མི་ལྷན་པའི་བྱིར། ཡང་ངག་དེ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐབ་ཀྱི་སྐབ་ངག་
 ཡང་དག་མིན་ཏེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་བྱོགས་ཚོས་དང་། བྱེད་པ་གང་རུང་མ་བརྗོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་
 བ། སྐབ་རྟག་པ་དེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་བྱོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་གང་རུང་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་
 འདི་སེལ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ངག་དེ་ཚོས་ཅན། བྱེད་ཀྱིས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
 སྐབ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་བྱོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་
 བའི་རྩན་ལམ་རུ་འཕངས་པའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་ཡན་ལག་གཉིས་དང་ལྷན་ནོ། །འཕེན་ཚུལ་ནི་
 གོང་རུ་རྒྱས་པར་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱིར་བས་པ་གང་དག །སྐབ་དཔོན་ལྷ་པས།
 བྱོགས་ཚོས་རྒྱུ་པ་ཅན་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་སོགས་བཞེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། རིགས་གཏེར་
 ལས། བྱོགས་ཚོས་རྒྱུ་པ་བརྗོད་པའི་སྐབ་ངག་སོགས་མི་བཞེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་།
 ལ་ལ་རིགས་གཏེར་ལས་སྐབ་ངག་ཡང་དག་ལ། ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་གྱིས་བྱེད་པར་མི་བཞེད་
 དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ལྷ་པས་བཤད་པའི་སྐབ་ངག་གི་དབྱེ་བ་མང་པོ་དེ་དག་རིགས་གཏེར་མཛད་
 པས་བཀག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི། མ་ཁས་པ་དེ་དག་གི་གསུང་རབ་ལ་རྣམ་པར་
 དཔྱད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་དཔྱད་པར། མི་ཤེས་པའི་གཏམ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་པའི་

གཏམ་གྱི་ཐེང་བ་དེ་ཉིད་རང་རང་གི་སྒོ་བ་མ་དག་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་དོ། །ཞིབ་ཏུ་རྒྱུ་པར་དབྱེད་
ན། སྒྱིར་སྒྱུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་ཡིན་པས་བྱུང་། སྒྱིར་བ་དེ་སྒྲོར་
གྱི་འང་དེ་ཡིན་ན། དེ་སྒྲོར་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ཀྱང་།
བྱས་པས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་ཕྱོགས་ཚེས་རྒྱུ་པ་ཅན་གྱི་སྒྱུབ་ངག་ཡང་དག་དང་། དེས་དེ་
ལྟར་སྒྱུབ་པའི་རྗེས་འགོ་རྒྱུ་པ་ཅན་གྱི་དང་། དེས་དེ་ལྟར་སྒྱུབ་པའི་བསྒྲུབ་པ་རྒྱུ་པ་ཅན་གྱི་
སྒྱུབ་ངག་ཡང་དག་ནི་དེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུ་ལས་སྒྲུ་མི་རྟག་གིས་སྒྲུ་བྱས་
པར་སྒྱུབ་པའི་སྒྱུབ་ངག་ཡང་དག་དང་། ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟག་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྱུབ་ངག་དེ་དང་
གཞོན་པ་ཅན་གྱི་རྟག་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྱུབ་ངག་ཡང་དག་དེ། དེ་དང་དེར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་དག་བྱས་པས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་
པའི་ཕྱོགས་ཚེས་རྒྱུ་པ་དང་། རྗེས་འགོ་རྒྱུ་པ་དང་། བསྒྲུབ་པ་རྒྱུ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། སྒྱུབ་ངག་དེ་དག་བྱས་པས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་ངག་ཡང་
དག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ལྟར་སྒྱུབ་པ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་ལྟར་སྒྱུབ་པའི་རྒྱུ་པ་གསུམ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་པའི་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱས་པས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་རྒྱུ་པ་གསུམ་སྒྱུབ་པའི་སྒྱུབ་ངག་ཡང་དག་
ཡིན་ན། དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་སྒྱུབ་ངག་ཡང་དག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ངག་དེ་དག་ སྒྱིར་
ཕྱོགས་ཚེས་རྒྱུ་པ་ཅན་སྒྲོགས་ནི་མིན་ཏེ། སྒྱིར་སྒྱུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་
དོན་འདི་ནི། ཚིག་གི་སྒྲུ་རིས་ཞིབ་ཏུ་ཟེན་པར་བྱས་ནས་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ཚད་མ་རྒྱུ་ཀྱི་དགོངས་པ་དབྱེད་པ་ལ། ཕལ་ཆེ་བ་དག་ན་རེ། རྒྱུ་ལས་ཕྱོགས་
ཚེས་དང་རྗེས་འགོ་རྒྱུ་པ་ཅན་གྱི་སྒྱུབ་ངག་ཡང་དག་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་ལས། གང་གི་
ཆེ་ཕྱི་རྒྱུ་པའི་ལ་ལ་དུ་བ་མཐོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཞིང་ལུས་པ་མེད་པ་དེའི་ཆེ་དེ་ལ་དུ་བ་ཡོད་
པའི་ཚིག་གིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། མེད་དང་དུ་བའི་འབྲེལ་པ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཆེ་དུ་བ་མཐོང་དུ་ཟེན་ཀྱང་ལུས་པའི་རྒྱས་མ་ངེས་པ་དེའི་ཆེ། མཐོང་བའི་
དོན་ཡང་ཚིག་གིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེས་བེད་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་

པ་དེ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེའི་སྐབ་བྱེད་ཡིན་གྱི། ཁྱེད་གྱི་དེའི་སྐབ་
 བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཏུ་བ་ལ་མེ་ལྷན་ཏུ་སྐབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་
 སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། མེ་ཏུའི་འབྲེལ་བ་བརྗེད་པའི་རྒྱལ་བའི་ངོར། གང་ཏུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་
 པས་བྱུང་། དཔེར་ན་ཆང་མང་བཞིན། ཞེས་བརྗེད་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་དེ་འདྲའི་
 ངག་དེ། ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་གྱི་ངག་ཡིན་ཏེ། ངག་དེའི་བྱེད་པས་རྒྱལ་བ་རང་གི་ཆང་མས་
 མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱི་རྒྱལ་གསུམ་ཀ་རྒྱལ་བ་གཞན་གྱི་དྲན་ལམ་ཏུ་གསལ་བར་འཕེན་ཅུས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་སྐད་ཏུ་ཡང་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རྒྱན་ལས། གལ་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པས་རྒྱལ་གསུམ་བ་
 ཅན་གྱི་རྟགས་སྟོན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྒྱལ་གསུམ་གློག་ཏུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་
 འགའ་ཞིག་ལ་རུང་ཡང་། འབྲས་བུའི་རྟགས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ཏུ་བ་ལས་འདིར་མེ་
 ཡོད་ཅེས། །བྱ་བའི་འབྲེལ་བ་ཅམ་ཞིག་ནི། །བསྟན་པར་འགྱུར་གྱི་ཏུ་བ་ནི། །མངོན་སུམ་ཉིད་
 གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན། །ཏུ་བ་ཡོད་པས་མེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་འབྲེལ་བ་ཅམ་ཞིག་བརྗེད་པར་རིགས་
 གྱི་ལ་ལ་ཏུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་བརྗེད་པ་དོན་མེད་དེ། ལ་ལ་ཏུ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་གཞན་གྱིས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་དོན་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆེག་ཀྱན་དྲན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། །དེས་ན་དེ་ལ་
 ཆེག་བརྗེད་གྱི། །མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་མཐོང་དེ་ལ། །རྟག་ཏུ་ཆེག་གི་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། ཏུ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཡང་མ་ངེས་ན་དྲན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་
 ཏུ་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗེད་དགོས་གིང་། ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་ངེས་ན་འབྲེལ་བ་ཅམ་
 ཞིག་བརྗེད་པས་རྒྱལ་གསུམ་བསྟོམས་ནས་སྟོ་ཡུལ་ཏུ་འཕེན་པར་བྱེད་ཅུས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
 མདོར་ན། སྦྱིར་བཏང་ལ། རྒྱན་ལས་རང་གིས་མཐོང་བའི་དོན་ནི་རྒྱལ་གསུམ་བ་ཅན་གྱི་རྟགས་
 སོ། །རང་གི་རྟགས་པའི་དོན་འདི། གཞན་ལ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་
 འཕྲོས་ནས། འོ་ན་རྒྱལ་གསུམ་སྟོན་པ་ལ་གསུམ་ཀ་སྟོན་དགོས་སམ་སྟུམ་ན། མི་དགོས་ཏེ།
 ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གཤེས་པའི་ངོར་བྱུང་བ་རྒྱུད་པ་བརྗེད་པས་རྒྱལ་གསུམ་ཀ་བསྟན་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱུང་བ་ནི་ཆེག་གིས་བསྟན་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ལྷ་མ་རིས་རྟོགས་པ་པོ་མ་རྫོངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕྱོགས་གྱི་
 ཆོས་ལ་ཚུལ་གཅིག་གྲུབ་ན་ཚུལ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་ཡང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་
 དཔག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། །དེ་ཡང་སྐབས་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །རྟོགས་པ་པོ་
 རྫོངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཚུལ་གསུམ་ཀའི་རྟོགས་སྟོན་པ་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

ལྷ་པ་ཆོས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་ཏེ་མཐུག་བསྐྱེད་བ་ནི།
 རིགས་པའི་ཐིགས་པ་ལས། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་
 མཐུན་པ་ཅན་ཉིད་དང་། མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
 མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་བྱའི་སྒྲ་བཤད་པ། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲུབ་ངག་
 ཡང་དག་གང་ཞིག །དཔེའི་ཆོས་ཅན་དང་། རྩོད་པའི་ཆོས་ཅན་གཉིས། རྟོགས་དང་ཆོས་སུ་
 མཚུངས་པར་སྒྱུར་བའི་ངག་དང་། དེ་གང་ཞིག་དེ་དེར་མི་མཚུངས་པར་སྒྱུར་བའི་ངག་གོ །དེའི་
 དུས་ཀྱི་རྟོགས་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པ་དང་། རང་གིས་ཆད་མས་གྲུབ་པའོ། །
 ཆོས་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བའི་ཆོས་དང་། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སོ། །རྩོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་
 ལ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། ལོག་རྟོག་ཞུགས་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །
 དཔེའི་ཆོས་ཅན་ལ་འང་གཉིས་ཏེ། མཐུན་པ་དཔེའི་ཆོས་ཅན་དང་། མི་མཐུན་པ་དཔེའི་ཆོས་ཅན་
 ནོ། །མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པར་སྒྱུར་བའི་ཚུལ་ལ་འང་གཉིས་ཏེ། རང་རྒྱུད་དུ་སྒྲུབས་པའི་
 སྟོན་ས་མཚུངས་པར་སྒྱུར་བ་དང་། ཐལ་འགྱུར་དུ་འཕངས་པའི་སྟོན་ས་དོན་ལ་མི་མཚུངས་པ་
 གཉིས་མཚུངས་པར་སྒྱུར་བའོ། །གཉིས་པ་མི་མཚུངས་པར་སྒྱུར་བའང་གཉིས་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་
 སྟོན་ས་དོན་ལ་མི་མཚུངས་པ་གཉིས་མི་མཚུངས་པ་རང་དུ་སྒྱུར་བ་དང་། ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྟོན་ས་
 དོན་ལ་མཚུངས་པ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་སྒྱུར་བའོ། །གཉིས་པ་སྒྲུབ་ཤིང་པ་ནི། མཐུན་ནོ་
 ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞི། ལས་སུ་བྱ་བ་གང་མཐུན་ན། རྩོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་དེ་མཐུན། བྱེད་
 པ་པོ་གང་དང་མཐུན་ན། དཔེའི་ཆོས་ཅན་དང་མཐུན། ལས་སུ་བྱ་བ་གང་དུ་མཐུན་ན། རྟོགས་
 དང་ཆོས་སུ་མཐུན། མཐུན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་མཐུན་ན། འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་ལ་མཐུན་པས་

མཐུན་པ་དང་། དོན་ལ་མི་མཐུན་ཡང་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་སྒོ་ནས་མཐུན་པར་སྒྱུར་བས་མཐུན་
 པའོ། །མི་མཐུན་སྒྱུར་ལ་ཡང་སྒྱུ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །སྒྲུབས་འདིའི་མཐུན་མི་
 མཐུན་གཉིས་པོ་ཡུལ་སྤྱངས་སུ་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཁོ་ནར་གནས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཡུལ་ཅན་གྱི་ངག་གི་དབྱེ་བས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པར་སྒྱུར་བའི་དབྱེ་བས་དེར་བཞག་པའི་
 བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་མཆོན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ། མཐུན་སྒྱུར་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་
 མཐུན་སྒྱུར་དང་། དགག་བྱ་འགོག་པའི་མཐུན་སྒྱུར་རོ། །ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །
 ཡང་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མཐུན་སྒྱུར་དང་། ཐལ་བའི་མཐུན་སྒྱུར་གཉིས་དང་། མི་མཐུན་པ་ལ་འང་དེ་
 བཞིན་ནོ། །མཆོན་ཉིད་ནི། དངོས་དོན་གྱི་ཕྱོགས་ཁྱབ་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་བྱས་པའི་སྐྱབ་
 ངག་ཡང་དག་གང་ཞིག །དངོས་དོན་མཐུན་པར་སྒྱུར་བ་དེ་མཐུན་སྒྱུར་དང་པོའི་མཆོན་ཉིད།
 མཆོན་གཞི་ནི། གང་བྱས་ན་སོགས་ཡོངས་རྫོགས་དང་། སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་
 ཆོས་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པ་དང་། གང་བྱས་ན་སོགས་རྗེས་འགོ་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པ་དང་གསུམ་མོ། །
 བསྐྱོག་དོན་གྱི་ཕྱོགས་ཁྱབ་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་བྱས་པའི་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་གང་ཞིག །
 དངོས་དོན་མཐུན་པར་སྒྱུར་བ་དེ་མཐུན་སྒྱུར་གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་ནི། གང་རྟག་
 ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ། ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་རྟག་པར་ཁས་སྒྲུངས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ངག་
 རྫོགས་པ་དང་། རྒྱ་རྟོལ་ཁྱབ་པ་ཁར་འབྱེན་པ་ལ། སྒྲ་ཡང་རྟག་གོ་ཞེས་ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱུད་པ་
 བརྗོད་པ་དང་། དམ་བཅའ་ཁར་འབྱེན་པ་ལ། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་ཞེས་རྗེས་འགོ་རྒྱུད་པ་བརྗོད་
 པ་དང་གསུམ་མོ། །ཡང་དེ་གང་ཞིག་དངོས་དོན་མི་མཐུན་པར་སྒྱུར་བ་དེ། མི་མཐུན་སྒྱུར་དང་
 པོའི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་ནི། གང་རྟག་ན་ཞེས་པ་ནས་སྒྲ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་བར་ངག་
 རྫོགས་པ་དང་། བྱི་རྟོལ་ཁ་ཅིག་བསྐྱོག་ཁྱབ་ཁར་འབྱེན་པ་ལ། སྒྲ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་ཕྱོགས་ཆོས་
 རྒྱུད་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཁར་འབྱེན་པ་ལ། བསྐྱོག་ཁྱབ་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པ་དང་གསུམ་
 མོ། །ཡང་བསྐྱོག་དོན་འཕེན་པའི་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་གང་ཞིག །དངོས་དོན་མི་མཐུན་པར་སྒྱུར་
 བ་དེ་མི་མཐུན་སྒྱུར་གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་ནི། གང་བྱས་ན་མི་རྟག། བུམ་པ་
 བཞིན། སྒྲ་ནི་རྟག་པར་ཁས་སྒྲུངས་སོ། །ཞེས་ངག་རྫོགས་པ་དང་། རྒྱ་རྟོལ་ཐལ་བའི་བསྐྱོག་

ཁྱབ་ཁར་འབྱེན་པ་ལ། སྒྲ་ནི་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་གཏན་ཚིགས་རྒྱུང་པ་བརྗོད་པ་དང་།
ཡང་སྒྲ་ཚོ་ལ་སྒྲ་རྟག་གོ་ཞེས་དམ་བཅའ་ཁར་འབྱེན་པ་ལ། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་བུམ་པ་བཞིན་ནོ་
ཞེས་ཐལ་བའི་བསྒྲུག་ཁྱབ་རྒྱུང་པ་བརྗོད་པ་དང་གསུམ་མོ། །

གཉིས་པ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་སྤང་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲུབ་པའི་ངག་ཏུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག །
སྒྲོན་གསུམ་པོ་གང་རུང་དང་བཅས་པའོ། །དབྱེན། དོན་སྒྲོན་ཅན་གྱི་དང་། སྒྲོ་སྒྲོན་ཅན་གྱི་
དང་། སྒྲ་སྒྲོན་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ངག་གོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་མ་བསྟན་པའམ།
ངག་ལྟག་པོ་གཞན་བསྟན་པའི་སྒྲུབ་ངག་གོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གི་
མཚན་ཉིད་དང་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པའི་ཚོ་ལ་བས་བཀོད་པའི་སྒྲུབ་ངག་དེའོ། །གསུམ་པའི་མཚན་
ཉིད། སྒྲུབ་ངག་ཏུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག ངག་མི་གསལ་བའམ། དམ་བཅའ་འདྲན་པའི་ངག་ཏུ་
སྒྲུབ་པའོ། །རང་དོན་སྒྲུབ་སྒྲིག་གི་སྒྲུབ་ངག་ལ་ནི། དོན་སྒྲོན་དང་བྲལ་བ་དགོས་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲོའི་སྒྲོན་
དང་བྲལ་བ་མི་དགོས་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལ་རྗེས་དཔག་སྒྱེད་རུས་པ་ཅམ་གྱིས་དོན་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །

མང་དུ་ཐོས་ནས་རིགས་པ་ཡིས། །དབྱེད་གང་བདག་སྒྲོ་ཁོ་ནའི་རྒྱུ། །སྒྲལ་མཉམ་
གཞན་གྱི་རྩ་བར་ཡང་། །རྣམ་པར་བརྒྱན་པས་མཛེས་གྱུར་ཅིག་དེར་སང་འདི་ན་རྟེན་པ་དང་། །
བཀྱར་སྟེའི་སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་དགའ་མ། །དོན་བཟང་ཡིད་བཞིན་རྒྱུ་མཚོ་ལས། །རིང་དུ་རྒྱལ་ནས་ཚིག་
ཐེང་གི། །ལྷ་པའི་རྒྱུ་མ་ལ་སྒྲེད་པས། །སྒྲེ་བདུན་མཛད་པའི་ལུགས་བཟང་དེ། །ཉམས་ནས་རིང་
ཞིག་ལོན་པར་གྱུར། །དུས་འདིར་གཞུང་བརྒྱལ་བརྟགས་ནས། །ཐོས་པའི་མཚོ་ནས་རྣམ་དབྱེད་
ཀྱི། །ཁྱབ་འཇུག་རིགས་པས་ལེགས་སྤྱང་བའི། །ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་སྒྲོ་བྱེད་འདི། །
བསྟན་པའི་མཁའ་ལ་འཆར་བར་ཤོག། །

གསུང་མཚོག་ཀྱན་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོ། །སྒྲུབ་པ་དང་ནི་སྒྲོན་འབྱེན་གྱི། །གནས་རྣམས་
ལེགས་པར་སྒྲོན་མཁས་པའི། །བརྩེ་ཆེན་བྱོད་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་འཆོད་པར་བརྗོད་ནས།

གཉིས་པ་ལོག་རྟག་ཅན་ཆར་བཅད་པའི་ཡན་ལག་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ།
སྒྲུབ་པོ་གང་ཟག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ། སྒྱིར་རྩྱེད་པའི་སྒྲུབ་སྒྲིག་ངག་གི་དབྱེ་བ། ཐལ་འགྱུར་

བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། གང་ཟག་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད། རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་དབབ་པ།
ཆར་བཅད་གྱི་གནས་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། རང་ལུགས་གཞག་པ་དང་། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རྩོད་པ་སྦྱོང་པ་དང་།
གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་བྱུགས་སྒྲུ་མ་འཛོག་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེ་སྒྲ་
ཆོལ་གྱི་མཆན་ཉིད། བྱུགས་སྒྲུ་མ་འཛོག་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། དམ་བཅའ་འཛོག་པ་དང་།
སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ་དང་། ཆར་མ་འབྱེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་
དམ་བཅའ་འཛོག་པ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དམ་བཅའ་འཛོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོལ་བ་
སྒྱུན་ཅན་ཡིན་ཡང་། ཆར་བཅད་གྱི་གནས་མིན་ཏེ། རིགས་པ་མཁྱེན་པས། ཆར་བཅད་གྱི་
གནས་ལ་གངས་ངེས་མཛད་པའི་ནང་དུ་མ་འདུས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ། དམ་བཅའ་ལྟར་
སྒྲུབ་འཛོག་པ་དང་། དེ་ཡང་དག་འཛོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོལ་བ་སྒྱུན་ཅན་ཡིན་ཡང་།
ཆར་བཅད་གྱི་གནས་མ་ཡིན། སྒྲུབ་བྱེད་སྒྲུ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དང་། རང་གི་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་
ལྟར་སྒྲུབ་བཞག་ཅུ་མ་ནས། ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། ཆོལ་
བྱི་ཆོལ་རྒྱལ་པམ་དུ་སོང་བའི་སྟབས་ཀྱིས་གང་པམ་པ་དེ་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་གཞག་དགོས་
པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ། དམ་བཅའ་རྒྱུད་པ་འཛོག་པ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱུད་པ་འགོད་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དམ་བཅའ་དེའི་ཞེན་དོན་ཆད་མས་མ་ངེས་བཞིན་དུ་འཛོག་པ་དང་། རེས་
ནས་འཛོག་པའོ། །དང་པོ་ནི་སྒྱུན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅའ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྒྱུན་རྒྱ་མེད་
པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་མིན་པ་ནི་སྒྲུ་མ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དམ་
བཅའ་དེ་བཞག་པའི་ཆ་ནས། རེས་སུ་བཟུང་བའི་གནས་ཡིན་ཡང་། སྒྱིར་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་
སུ་འགྱུར་བ་སྟོན་དེ། བྱི་ཆོལ་གྱི་སྒྲུན་འབྱེན་ལྟར་སྒྲུབ་བཅོད་པ་ལ་ལན་ནོར་བའམ། ཆར་མ་
འབྱེན་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་པམ་ན། ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་
སྒྲུབ་བྱེད་བཅོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མ་དྲིས་པར་བཅོད་པ་དང་། དྲིས་ནས་བཅོད་པའོ། །དང་པོ་

ནི་ཕྱི་ཚློ་ལ་ཤེས་འདོད་མེད་པས་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུང་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། ཚློ་བ་སྒྱུན་
 ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་པ་ནི་སྒྲུ་མ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ།
 སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུང་བཟོད་པ་དང་། ཡང་དག་བཟོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་
 ཡིན་ཡང་། ཇི་སྲིད་ཕྱི་ཚློ་གྱིས་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་བཟོད་ནས་སྒྲོབས་པ་མ་བཅོམ་པ་དེ་སྲིད་
 དུ་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྲིད་དུ་རྒྱལ་པམ་གྱི་རྒྱུ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་ཕྱི་
 ཚློ་བ་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པར་ངས་པའི་ཚློ་བ་ཡིན་པས། སྒྱུན་མེད་དང་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་
 གནས་ཁོ་ནར་ངས་སོ། །གསུམ་པ་ཚར་མ་འབྱེན་པ་ལ། ཚར་མ་འབྱེན་རྒྱུ་མེད་བཞིན་དུ་འབྱེན་
 པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་མི་འབྱེན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་འབྱེན་ནུས་པའོ། །དང་པོ་ལ།
 ཚེག་ལ་ངོར་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་འབྱེན་པ་དང་། སྒྲུ་མ་ནོར་བའི་སྤྱོད་དུ་ནོར་བ་གཞན་བཅུགས་ནས་
 འབྱེན་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་གཞན་དུ་ཁ་བྱངས་པའི་སྒྲོ་ནས་འབྱེན་པའོ། །དེ་གསུམ་གང་རུང་
 གིས་རེ་ཤིག་ཕྱིར་ཚློ་གྱི་སྒྲོབས་པ་འཕྲོག་ནུས་ཀྱང་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ལས་མ་འདས་ཏེ།
 དང་པོར་ཕྱིར་ཚློ་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོབས་པ་བཅོམ་པ་གང་ཞིག་ བྱིས་རང་ཉིད་རྒྱལ་བར་རྒྱུ་
 ཡང་རྒྱན་དང་གཡོ་སྐྱུ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མི་འབྱེན་པ་ལ། འབྱེན་མི་ཤེས་
 བས་མི་འབྱེན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དུ་བྱུང་དུ་གསོད་པའོ། །དང་པོ་ནི་སྒྱུན་ཅན་ཡིན་ཡང་།
 ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། ཚློ་བ་གཉིས་རྒྱལ་པམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཚློ་བྱི་
 ཚློ་གཉིས་ཀ་དཔང་པོས་པམ་པར་བྱས་ཏེ། ཚར་བཅད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་བ་ཞིག་སྲིད་པ་
 དེའི་ཆེ་ན་ནི། དེ་དེར་འགྱུར་བ་སྲིད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་ཡང་ཚློ་བ་སྒྱུན་ཅན་ཁོ་ནར་ངས་ལ།
 ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་ནི་སྒྲུ་མ་དེ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཕྱིར་ཚློ་ལ་མཚན་
 ཉིད་ནི། རྩོད་པའི་སྒྲོབས་སུ་བྱོགས་ཕྱི་མ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གོ། །དེ་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱལ་ལ་
 གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་འདྲི་བ་དང་། སུན་འབྱེན་བཟོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དམ་བཅའ་འདྲི་བ་
 དང་། སྐྱབ་བྱེད་འདྲི་བའོ། །གཉིས་པ་ལ། དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་འདྲི་བ་དང་།
 ཡང་དག་གི་སྐྱབ་བྱེད་འདྲི་བའོ། །དང་པོ་ནི་ཕྱི་ཚློ་སྒྱུན་ཅན་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱེད་ལྟར་ལ་
 ཤེས་འདོད་ལུགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་མིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་ན་རྒྱལ་

ཡམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། སྐབ་བྱེད་དེའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པ་
དང་མ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་འདིའི་དུས་སུ་སྔོན་ལ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་གནས་ཡིན་མོད། ཕྱི་སྔོན་
ཚར་བཅད་པའི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབ་མཐའ་མ་ཞོར་བའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་མ་ངེས་པ་ལ་འདྲ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྐབ་བྱེད་མི་འདྲི་བ་དང་། འདྲི་བའོ། །དང་པོ་ནི་སྒྲིན་
ཅན་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ཀྱང་། སྐབ་བྱེད་དབྱིས་ཕྱིན་པར་འདྲི་མ་
ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་དེའི་ཆེ། སྔོན་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དོགས་པ་སྤངས་ཏེ་སྐབ་བྱེད་
དབྱིས་ཕྱིན་པར་བཀོད་པས་གཉིས་ཀ་སྒྲིན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སྤྱིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི།
ཕྱི་སྔོན་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་གང་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་དམ་བཅའ་ཏོགས་པའི་
ཐབས་གཞི་སྐྱབས་སྤངས་ཏེ་ཆོལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སུན་འབྱེན་བརྗོད་པ་ལ། སུན་འབྱེན་ལྟར་
སྤང་བརྗོད་པ་དང་། ཡང་དག་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དམ་བཅའ་ལ་དང་། སྐབ་བྱེད་ལ་
བརྗོད་པ་གཉིས། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་། ཡང་དག་ལ་བརྗོད་པ་དང་། ལྟར་སྤང་ལ་བརྗོད་པའི་དབྱེ་
བས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ལ། དེའི་ཆེ་ཡང་སྔོན་ལ་གྱིས་ཆེར་མ་འབྱེན་མ་ཤེས་ན་རྒྱལ་ཡམ་མེད་
པས། ཕྱི་སྔོན་ཁོ་ན་ཆར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ལ། ཆེར་མ་འབྱེན་ཤེས་ཤིང་སྐབ་བྱེད་ཡང་
དག་བརྗོད་པ་དེའི་ཆེ་ཕྱི་སྔོན་ཁོ་ན་ཆར་བཅད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། དམ་
བཅའ་ལ་དང་། སྐབ་བྱེད་ལ་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་བརྗོད་པའོ། །དེ་གཉིས་ལ་སོ་སོར་དབྱེ་བ་
མེད་དེ། དམ་བཅའ་དང་སྐབ་བྱེད་ཡང་དག་ལ་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་འཇུག་པའི་གོ་སྐབས་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཆེ་ན་སྔོན་ལ་ཁོ་ན་ཆར་བཅད་པའི་གནས་དང་། ཕྱི་སྔོན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་
གནས་སོ། །གསུམ་པ་དཔང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་སུ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡམ་ཤན་འབྱེད་
པར་ཁས་ལེན་པ་དེའོ། །ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། ཤན་འབྱེད་
པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་ཁས་སྤངས་པའི་ཆར་བཅད་དང་རྗེས་སུ་འཛིན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
རྒྱལ་ཡམ་གྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པར་མི་རུས་ཀྱང་། ཆོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་དག་བརྗོད་པར་འཛིན་རུས་པ་
དང་ཡི་གེར་བྲིས་པས་ཀྱང་རུང་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་ལ་རྒྱལ་ཡམ་དབྱེད་ཤེས་ཤིང་དམ་པའི་
ལུགས་ཀྱིས་ཆར་བཅད་དང་རྗེས་འཛིན་བྱེད་རུས་པའི་མ་ཁས་པ་དག་གོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོག་

དོན་ལ་མཁས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་རུང་། འཇིག་རྟེན་ལུགས་ཀྱི་གོ་འཕངས་བསྟོན་པ་དང་དེ་ལས་སྤང་
བར་རྒྱས་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །འདི་དག་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་གཉིས་གཉིས་སུ་
དབྱེར་མེད་ཀྱང་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཡོད་པར་བཞིན་དོ། །མདོར་ན། རྩ་ཆོལ་ལ་ནི། དམ་
བཅའ་འཇོག་པ་དང་། རྒྱལ་བྱེད་འགོད་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་ཡིན་ལ། རྩ་ཆོལ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་
ལ་སྟོན་བརྗོད་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་མ་ཟེད། ལུན་འབྱེན་བརྗོད་པ་དང་། རྩ་ཆོལ་
ཀྱི་དམ་བཅའི་ལོག་ཕྱོགས་ལ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱང་འགོད་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་
བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཆོལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེའོ། །གཉིས་པ་ནི།
རྒྱལ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པའི་རྩ་ཆོལ་གང་ཡིན་པ་དེའོ། །

གཉིས་པ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། རྒྱལ་བྱེད་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དེ་རྩ་ཆོལ་གྱི་
མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་ལོགས་པ་མིན་ཏེ། དམ་བཅའ་རྒྱུང་པ་འཇོག་པའི་རྩ་ཆོལ་ཡང་ཡོད་
པའི་བྱིར་དང་། རྩ་ཆོལ་གྱིས་ཀྱང་དམ་བཅའ་རྒྱུང་པའི་སྟོན་ལ་ལུན་འབྱེན་བརྗོད་པ་མཐོང་བའི་
བྱིར་དང་། རྩ་ཆོལ་འགའ་ཞིག་རང་གི་དམ་བཅའ་ལ་རྒྱལ་བྱེད་མ་མཐོང་ཡང་། ལོག་ཕྱོགས་ལ་
གཞོད་བྱེད་མཐོང་བའི་སྟོན་ས། དམ་བཅའ་འཇོག་པ་ཡང་དམིགས་པའི་བྱིར། དཔེ་རིམ་པ་
བཞིན་དུ། གྲངས་ཅན་གྱིས་སྤྲུག་པར་དམ་བཅས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་པས་མ་བྱས་པར་ཐལ་
བ་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱུང་འཕེན་གྱིས་སྤྲེལ་སྤྲེལ་བྱེད་པར་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་
རྒྱལ་བྱེད་མ་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རང་ལུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་རྗེས་དཔག་ཁས་མི་ལེན་
པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། རྩ་ཆོལ་གྲངས་ཅན་གྱི་སྤྲུག་པར་དམ་བཅས་པ་ལ། རྩ་ཆོལ་སངས་
རྒྱས་པས་རྒྱལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་འཕངས་པ་དེའི་ཆོན་སངས་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མི་
རྟག་པར་རྒྱལ་བའི་རྩ་ཆོལ་དུ་ཐལ། རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་བྱེད་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲུག་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་གསུམ་ཆོལ་བ་
གཞན་གྱི་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་རྒྱས་པའི་དག་རྒྱུ་དག་འགོད་མཁན་གྱི་ཆོལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཡང་གཞན་དག་རྒྱལ་བྱེད་ཡང་དག་བརྗོད་པའི་ཆོལ་བ་དེ་རྩ་ཆོལ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་
ཟེར་བ་ཡང་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། རྩ་ཆོལ་གྲངས་ཅན་སྤྲུག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་ལ།

ཕྱི་རྒྱལ་སངས་རྒྱལ་པས་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་འཕངས་པ་དེའི་ཆེན། སངས་
 རྒྱལ་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ །དམ་བཅའ་
 དང་སྐྱབ་བྱེད་བཟོད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་བཟང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་སྐབས་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་
 རོར་སྐྱོལ་སངས་རྒྱལ་པས་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་
 ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེན་སངས་རྒྱལ་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
 ན་དེ་འདྲའི་དག་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའ་བཟོད་པར་འགྱུར་ལ། དེའང་འདོད་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན་མིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དམ་བཅའ་
 ཡང་མི་འཛིན། །སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་མི་འགོད་པར་ཆོར་མ་འབྱེན་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པའི་སྐྱོལ་ཡང་
 མཐོང་ཉེ། དོན་དམ་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་གྱི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་དམ་བཅའ་
 མི་འཛིན་པར་སྐྱབ་བྱེད་རྒྱུ་པ་འགོད་པའི་སྐྱོལ་ཡང་མཐོང་ཉེ། ཕྱི་རྒྱལ་སངས་རྒྱལ་པས་སྐྱ་
 རྟག་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བཟོད་ཅིང་། སྐྱ་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དྲིས་པའི་ཆོ། སྐྱོལ་གངས་ཅན་ལ་
 དེའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་རྒྱ་མེད་པར། བྱེད་རང་སངས་རྒྱལ་པ་སྐྱ་རྟག་པ་མིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཁོད་
 ཅིག་ཅེས་སྐྱོལ་ཕྱི་རྒྱལ་ན་འཕོས་པ་དེའི་ཆེན་སངས་རྒྱལ་པ་བཞིན་ནོ། །ཅི་ཉེ་སྐྱ་རྟག་པ་ལ་
 གཞོན་བྱེད་བཟོད་པ་དེ་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱ་རྟག་མི་
 རྟག་ཅོད་པའི་སྐབས་གྱི་ཕྱི་རྒྱལ་སངས་རྒྱལ་པ་ཆོས་ཅན། དེའི་སྐབས་གྱི་སྐྱོལ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེའི་སྐབས་གྱི་དམ་བཅའ་འཛིན་པའི་སྐྱོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་སྐྱོལ་ཕྱི་རྒྱལ་གཉིས་
 གྱིས་ཅོད་གཞི་གཅིག་ལས་བརྒམས་པའི་དམ་བཅའ་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་འཛིན་པར་ཁས་ལེན་ན་
 ཅོད་གཞི་གཅིག་ལ་ལྷོས་པའི་སྐྱོལ་ཕྱིར་སྐྱོལ་ཕན་ཚུན་འཆོལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཡང་སྐྱ་
 འབྱེན་བཟོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྐྱོལ་བ་དེ། ཕྱིར་སྐྱོལ་ཅམ་དང་། དེ་ཡང་དག་བཟོད་པར་ཁས་
 ལེན་པའི་གང་ཟག་དེ། དེ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡང་མཐའ་མ་ཆོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 དམ་བཅའ་ཡང་དག་གི་སྐྱབ་བྱེད་དྲིས་ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་བཀོད་པ་ན་དེ་ལ་སྐྱ་འབྱེན་མི་
 བཟོད་པར་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་ཕྱི་རྒྱལ་དམ་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། ལན་གྱིས་
 བསྐྱོག་པར་མི་རུས་ན། །དེའི་རྗེས་འབྱང་དམ་པའི་ལུགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལས་

གཞན་དུ་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་
མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་དེ་ལ་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་བཟོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡང་
འདོད་ན་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་
ཚོལ་བ་ཡིན་ན། ཚོལ་བ་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་བ་
དེ་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཚོལ་བ་སྒྱུར་ཅན་གང་ཞིག་ །སྒྲུ་ཚོལ་གྱིས་རང་གི་སྒྲུབས་
བ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཕྱི་ཚོལ་སྒྲུ་མི་རྟག་པ་ལ་གཤམ་འདོད་ཞུགས་ནས། དེའི་
སྒྲུབ་བྱེད་འདྲི་བ་པོ་དེ་ཡང་ཚུལ་ཅན། སྒྲུ་མི་རྟག་པ་ལ་སུན་འབྱེན་བཟོད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ།
དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཕྱི་ཚོལ་མི་སྲིད་པར་འདོད་ན་ནི། ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་གི་ལོག་རྟོག་བསྒྲུབ་ཅེན་པའི་འོག་རྩལ་དུ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་
བབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བྱེད་ཀྱིས་ཇི་སྒྲུབ་བཀག་པ་དེ་
ཉིད་རིགས་པའི་གཏེར་དུ་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེར་དེ་སྒྲུབ་དུ་གསུངས་མོད།
དེ་ནི་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་སྒྲུབ་
བ་པོའི་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྒྲུབ་དུ། གཉིས་པ་
གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ། གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་སྒྲུབ་པོའི་གང་ཟག་ །
གསུམ་པ་ཚུད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དག་གི་དབྱེ་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ནི་གཉིས་ཏེ། སྒྲུབ་པ་དང་། སུན་འབྱེན་པའོ། །དེ་ཡང་གཞན་དོན་རྗེས་
དཔག་གི་ དབང་དུ་བྱས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་འགོད་པ་པོར་ཁས་ལེན་པའི་ཚོལ་བ་དེ་གཞན་
དོན་རྗེས་དཔག་སྒྲུབ་པོའི་སྒྲུ་ཚོལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་སུན་འབྱེན་བཟོད་པ་པོར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེ། གཞན་དོན་རྗེས་
དཔག་སྒྲུབ་པོའི་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་ནི། རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་
ལ། ཁོ་བོ་ཅག་གྱུང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པས་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཡང་ཇི་
སྒྲུབ་དུ། ཚོལ་བ་གཉིས་ལ་སྒྱུར་ཡོན་གྱིས། །ཚར་བཅད་པ་དང་རྗེས་འཛིན་འདུག །ཅེས་ཚོལ་

བ་སྒྲོན་ཅན་ཡིན་ན་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་ཡིན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་
གནས་ཡིན་པས་བྱབ་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོན་བྱོད་གྱིས་རི་རྒྱད་དུ་
བཤད་པ་དེ་དག་ལ་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེན། མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་རྒྱད་གསུངས་པ་དེ་ཡང་
གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་སྒྲིབ་པ་པོའི་ཆོལ་བ་དང་ཕྱི་ཆོལ་སྒྲོན་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རིགས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་སྒྲིབ་པ་
པོའི་ཆོལ་བ་སྒྲོན་ཅན་ཡིན་ན་སྒྲུབ་བྱེད་མི་བཟོད་པའམ། སུན་འབྱེན་མི་བཟོད་པ་གང་རུང་ཡིན་
དགོས་ལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་སྒྲིབ་པ་པོར་ཁས་སྲུངས་ནས་དེ་གཉིས་གང་རུང་མི་བཟོད་ན་
ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་ཡིན་ཡང་དུས་དེ་ཉིད་
དུ་ཆར་གཅོད་པའི་ངེས་པ་མེད་པ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། རྣམ་གཞག་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སའི་
དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། རི་རྒྱད་དུ། གང་ཟག་གསུམ་ལ་བཟོད་ཚུལ་དུག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཆོལ་བ་ལ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་འཛིན་པ་དང་། སྒྲོན་སྤང་གི་ངག་གཉིས། ཕྱི་ཆོལ་ལ་འདོད་པ་འདྲི་
བ་དང་། སྒྲོན་བཟོད་པའི་ངག་གཉིས། དཔང་པོ་ལ་རྗེས་སུ་བཟོད་པ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་
ངག་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་དམ་བཅའ་འཛིན་པ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པའོ། །དེ་ལའང་
གཉིས་ཏེ། བྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་དང་། བྱབ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་འགོད་པའོ། །
དེ་ལའང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་དབྱེ་བས་ལྷོས་མེད་གྱི་གཏན་ཆོག་སྤང་དང་། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་
གཏན་ཆོག་སྤང་བྱ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་སྒྲོན་སྤང་བ་ལའང་། དམ་བཅའི་སྒྲོན་སྤང་བ་དང་།
སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་སྒྲོན་སྤང་བའོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཡང་དག་ལྟར་སྤང་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་
སོ། །གསུམ་པ་ལ་དམ་བཅའ་འདྲི་བ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་འདྲི་བའོ། །དེ་ལའང་བྱོགས་ཆོས་གྱི་དང་
བྱབ་པའོ། །དེ་ལའང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །འདིར་དམ་བཅའ་འདྲི་བ་ལ་
ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་གི་དབྱེ་བ་མེད་ལ། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་འདྲི་ན། སྒྲོན་ཅན་
དང་། ཡང་དག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་འདྲི་ན་རྒྱབས་སུ་བབ་པས་སྒྲོན་མེད་དོ། །བཞི་པ་ལ་དམ་བཅའ་ལ་

དང་། སྐབ་བྱེད་ལ་སྒྲིན་བརྗོད་པའོ། །དེ་ལ་འད་ཕྱོགས་ཚེས་དང་། བྱེད་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་
 དང་། དེ་ལ་འད་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ལ་འད་སྒྲིན་ཅན་ལ་
 སྒྲིན་དུ་བརྗོད་པ་དང་། སྒྲིན་མེད་ལ་དེར་བརྗོད་པས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུབ་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་
 གཉིས་སོ། །ལྷ་པ་ལ། སྒྲིན་ལྷ་གྱི་དག་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་དང་། བྱེད་ལྷ་གྱི་དག་རྗེས་སུ་བརྗོད་
 པའོ། །དུག་པ་ལ། སྒྲིན་ལྷ་ཀྱུ་ལ་བར་ཤན་འབྱེད་པ་དང་བྱེད་ལྷ་ཀྱུ་ལ་བར་དང་། ཀྱུ་ལ་ཕམ་
 མེད་པར་དང་། སྒྲིན་ལྷ་ཀྱུ་ཞིང་བྱེད་ལྷ་གང་ཟག་དམ་པར་ཤན་འབྱེད་པའོ། །དང་པོ་སྒྲིན་ལྷ་
 ཀྱུ་ལ་བའི་དཔེ་ནི། སྒྲིན་ལྷ་སངས་རྒྱལ་པས་སྒྲི་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་བྱེད་ལྷ་གངས་ཅན་
 པས། སྒྲི་ཚེས་ཅན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པའི་བྱེད་ལྷ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། སངས་རྒྱལ་
 པས། འོ་ན་གཟུགས་སོགས་དེ་ཅམ་ལྷ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱེད་སྒྲི་པས། བྱེད་ལྷ་
 གྱི་སྒྲི་བས་པ་བཅོམ་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་སྒྲི་ལྷ་གངས་ཅན་གྱིས་སྒྲི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་
 ལ། སངས་རྒྱལ་པས་སྒྲི་ཚེས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་བྱེད་ལྷ་ཞེས་སྒྲི་པའི་ཆོ། སྒྲི་ལྷ་
 བ་རེ། བྱེད་པ་ཚད་མས་མ་དེས་ཤིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་དོ་ཞེན། དེ་ལ་སངས་
 རྒྱལ་པས་ཕྱོགས་བྱེད་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་བ་འཕངས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་སངས་རྒྱལ་པས་གང་རྟག་
 བ་མ་བྱས་པས་བྱེད། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྒྲི་ཡང་རྟག་པར་གངས་ཅན་གྱིས་ཁས་སྐྱེས་
 སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཆོ་སྒྲི་ལྷ་ཕམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲི་ལྷ་རང་གི་དམ་བཅའ་མ་དོར་བཞིན་དུ་
 བརྒྱུག་ཕྱོགས་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་བ་འཕངས་ཏེ། སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་རང་གི་དམ་བཅའི་ཞེན་
 དོན་གྱི་འགལ་སྒྲི་རྟགས་པའི་ཚད་མ་སྒྲི་པས་རང་གི་སྒྲི་བས་པ་བཅོམ་པའི་བྱེད། གསུམ་པ་ནི།
 སྒྲི་ལྷ་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་སྐབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུབ་བཞུགས་ཀྱང་། བྱེད་ལྷ་གྱི་སྒྲི་ལྷ་མ་ཤེས་པ་ལྟ་
 བུའོ། །འདི་ལ་ཀྱུ་ལ་ཕམ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕན་ཚུན་དུ་སྒྲི་བས་པ་འབྲོག་པའི་མཐུ་མེད་པའི་
 བྱེད་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གཉིས་ཀ་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཚད་པའི་བྱེད་
 རོ། །གཉིས་ཀ་སྒྲིན་ཅན་ཡང་ཡིན་ཏེ་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་བྱེད། འདི་ལ་སྒྲི་ལྷ་བྱེད་ལྷ་
 ཕན་ཚུན་སྒྲི་པའི་ཀྱུ་ལ་ཕམ་མེད་ཀྱང་། དཔང་པོས་གཉིས་ཀ་ཕམ་པར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་
 སྐད་གཞུང་ན་གསལ་བར་མི་བཞུགས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པར་སྒྲུབ་དོ། །བཞི་པ་ནི། བྱེད་ལྷ་

གྲངས་ཅན་ལྟ་བུ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་ཅན་གྱི་ལོག་རྟོག་བརྒྱུག་ནས། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་ཤེས་འདོད་
 ཞུགས་ཏེ། སྒྲ་ཚོལ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དེས་པ་ལས། རྗེས་དཔག་སྒྲེས་ཏེ་སྒྲ་ཚོལ་གྱི་
 གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་སྒྲ་ཚོལ་ནི་རྒྱལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། བྱི་ཚོལ་ལམ་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ་སྒྲོབས་པ་བཅོམ་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། བྱི་ཚོལ་གྱི་ཤེས་འདོད་རྗེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 བྱི་ཚོལ་ཆར་བཅད་པའི་གནས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་དེ་ལ་དཔང་པོས་གྲུབ་མཐའི་མདོར་ལེན་
 བྱེད་དུ་བཞུགས་མི་དགོས་པའི་བྱིར། ཡང་བྱི་ཚོལ་གྱི་རྒྱད་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་གྱི་རྗེས་དཔག་
 སྒྲེས་ཀྱང་། དག་རྩ་ད་དུང་ཡང་སྒྲ་རྟག་པའི་དམ་བཅའ་མི་འདོར་ན་བྱི་ཚོལ་ལམ་པ་དང་ཆར་
 བཅད་པའི་རྟོན་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ཚོལ་གྱིས་སྒྲོབས་པ་བཅོམ་པའི་བྱིར་དང་། དཔང་པོས་གྲུབ་མཐའི་
 སྒྲ་དོར་བྱེད་དུ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་བབ་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གོ་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འདིར་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་གཞན་དོན་རྗེས་
 དཔག་གི་དཔང་དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་ན་གོ་བདེ་བས། དེའི་དཔང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །
 འདི་ལ། གང་ཟག་གསུམ་པོ་སོ་སོར་འཛིན་པའི་དུས། སོ་སོར་ངེས་ནས་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །
 དང་པོ་ལ། ཚོལ་བྱི་ཚོལ་དུ་རི་ལྟར་འཛིན་པའི་ཚུལ། དཔང་པོར་རི་ལྟར་འཛིན་པའི་
 ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་པ་དང་གྲངས་ཅན་པ་སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་ཅོད་པའི་ཆོ། གྲངས་ཅན་
 སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པ་དེའི་ཆོ། སངས་རྒྱས་པས་སྒྲ་ཚོལ་ཉིད་དུ་ཁས་སྐྱེས་པར་
 བྱ་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བྱིར། གྲངས་ཅན་དེ་ལ་ཤེས་
 འདོད་མེད་ཅིང་སྒྲ་རྟག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པ་དེའི་ཆོ། སངས་རྒྱས་པས་བྱི་ཚོལ་ཉིད་དུ་
 ཁས་སྐྱེས་པར་བྱ་ཏེ། དེ་ལ་སུན་འབྱེན་བརྗོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཚོལ་
 བྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀས་མཐུན་སྒྲུབ་དུ་གྲུབ་ནས། དཔང་པོར་གསོལ་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་
 ཆར་བཅོད་པ་དང་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྒྲ་ཚོལ་གྱིས་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། བྱི་ཚོལ་གྱིས་རི་ལྟར་བྱ་བ། དཔང་པོས་

རི་ལྟར་བྱ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གུངས་ཅན་གྱིས་དེ་ལ་དེའི་སྐབ་བྱེད་དྲིས་པ་ན། སངས་རྒྱས་པས་སྒྲ་ཚེས་
 ཅན་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ལ་ནི་རྩ་བའི་གཏན་ཚིགས་འགོད་
 པ་ཞེས་བྱ་ཡི། སྐབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འགོད་པ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། དམ་བཅའ་བརྗོད་པའི་
 ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་རྒྱུ་ལ་བས་
 ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་རྗེས་ལ་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་བས་བྱས་རྟགས་
 གྱིས་དེ་ལྟར་སྐབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྐབ་བྱེད་འདྲི་དགོས་ལ། མ་དྲིས་ཀྱང་སྒྲ་རྒྱུ་ལ་གྱིས་དོགས་
 པ་བསུ་ནས་བསྐབ་པར་བྱ་བའོ། །འདི་ལ་ཚུལ་གསུམ་སྐབ་པའི་རིགས་པ་དང་། དེ་གྲུབ་ནས་
 སྐབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་ཚེས་སྐབ་པ་དང་། ལྷན་པ་
 སྐབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་བྱས་པ་ཡིན་པས་ལྷན་པ། དཔེར་ན་
 མངོན་གསལ་གྱི་བུ་མ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སོ། །འདིའི་ཕྱོགས་ཚེས་ཕྱི་
 རྒྱུ་ལ་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་སྐབ་པའི་ཚེ། སྒྲ་ཚེས་ཅན་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་
 རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་མི་འགྲུབ་སྟེ། འགྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཚིག་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་
 ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་གཞན་དག་སྒྲ་ཚེས་ཅན། བྱས་པར་ཐལ། རྒྱ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་སྒྲ་རྒྱུ་ལ་གྱིས་སྐབ་དག་འགོད་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་ལ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒྲ་ནས་སྐབ་
 པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ནི་རྟག་གཏེར་འཇུག་པ་མ་ཤར་པ་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅའ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་སྒྲ་
 རྒྱུ་ལ་དུ་ཁས་སྐྱངས་ནས་དམ་བཅའ་དེ་སྐབ་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་དག་འཇུག་པ་མི་སྤྲོད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་སྤྲོད་ན་ཅོད་གཞི་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འདྲ་དེ་
 ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་དགོས་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གང་ལ་འཕངས་པ་
 དེ་ལ་ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་རྩ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་གྱི་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་
 ལན་བཏབ་ན་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལྟར་དུ་འཕེན་ནོ་ཞེན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པའི་
 ལན་བཏབ་པ་ཅམ་གྱིས། སྐྱ་མ་བྱས་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁས་སྐྱངས་
 ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་འཕེན་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཁས་སྐྱངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྟགས་མ་

གྲུབ་པའི་དོན་ནི་རྟགས་ཚེས་ཅན་གྱི་སྤྲེང་དུ་ཡོད་པར་མ་དེས་པ་ལ་བྱ་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་
 རས་མ་དེས་པ་དང་། དེ་ལ་མེད་པར་ཚད་མས་པ་གཉིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
 སོང་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་ཁས་སྤངས་རྟགས་སུ་འགོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་ཁས་སྤངས་
 གྱི་བསལ་བ་ཞུགས་པས་ཚོག་མོད་ཁས་སྤངས་རྟགས་སུ་སོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེན། དེ་འགོད་
 དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་མ་བྱས་ན་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་མ་སྐྱེས་པར་ཐལ་བས་བསྐྱོག་དོན་འཕེན་ལ། དེ་
 འཕངས་པས། སྐྱེ་བྱས་པར་རྟགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་ཞིང་དེས་སྐབས་གྱི་དགོས་པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 བྱིད་འདོད་པའི་ཐལ་འགྲུར་འཕེན་ཚུལ་དེས་དེ་ལྟར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
 ལྟར་རུས་པ་རིགས་པའི་གཞུང་ནས་མ་བཤད་པས་སྐྱབ་བྱེད་མེད་ཅིང་། ཕྱོགས་ཚོག་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
 ཐལ་བས་གཞོད་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་མཚོན་ནས་རྩ་བར་དམ་བཅའི་སྐྱབ་བྱེད་
 དྲིས་པ་ན་སྔ་ཚོ་ལ་གྱིས་སྐྱེ་ཚེས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕེན་པ་ཡང་མི་
 ཤེས་པ་ཁོ་ནས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཡིན་ན་ནི་ཐལ་ཟེར་བ་མི་འཐད། ཐལ་
 འགྲུར་ཡང་དག་ཡིན་ན་ནི་རང་འཕངས་པ་དེ་ལ་ཁས་ལེན་ཅིང་ཡང་མེད་པས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཉིས་པ་བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ལ་རྗེས་འགོ་བསྐྱབ་པ་དང་། བསྐྱོག་པ་སྐྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
 གང་འཇིག་པ་ཕྱིས་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པར་འཇིག་ན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་དེས་ཡིན་
 པས་བྱབ། དཔེར་ན་གྲོག་བཞིན་སྐྱ་ཡང་དེ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་པ་ལོ། །འདིའི་བྱབ་པ་ནི་དཔེའི་སྤྲེང་དུ་
 མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། ཕྱོགས་ཚོས་ནི་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་སྔོན་དུ་འགོ་དགོས་སོ། །གཉིས་
 པ་བསྐྱོག་པ་སྐྱབ་བྱེད་ནི། གང་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་རུས་པས་སྔོང་ན། བྱས་སྔོང་
 ཡིན་པས་བྱབ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་རྟག་པ་ཡང་དེས་སྔོང་ངོ་ཞེས་པ་ལོ། །འདིའི་རྟགས་
 དང་བྱབ་པ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་སྔོན་དུ་འགོ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་དམ། ཚོལ་བས་
 ཁས་མ་སྤངས་ཀྱང་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཐལ་འགྲུར་དུ་བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་
 དོ། །འོ་ན་གོང་དུ་ཐལ་འགྲུར་གྱི་སྒོ་ནས་མི་འགྲུབ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་
 འགལ་ཏེ་འདིར་ནི་སྐྱེ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཅིས་འགྲུབ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ལ། སྐྱེ་ནི་བྱས་པར་ཁས་ལེན་
 དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་མ་བྱས་པར་ཁས་སྤངས་ན་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་མ་སྐྱེས་པར་ཐལ་བ་ལས། དེ་ལྟར་

ཡང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ནི།
 དེ་ལྟར་ཅུ་བའི་རྟགས་དང་ཚུལ་གསུམ་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་འོག་རོལ་དུ་སྒྲ་ཚོལ་གྱིས་གང་བྱས་པ་
 ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའོ། །དུས་འདིར་
 བྱི་སྒྲུབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། སྒྲ་མ་རྣམས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་གྲུབ་
 པ་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དུས་འདིར་བྱི་ཚོལ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་མིན་ཏེ། སྒྲ་
 ཚོལ་གྱིས་ནི་བྱི་ཚོལ་གྱི་སྒྲོབས་པ་མ་བཅོམ་པས་ཚར་བཅད་པའི་གོ་ཡང་མི་ཚོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 བྱི་ཚོལ་རང་གིས་རང་ཉིད་ཚར་བཅོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་འདོད་ལུགས་ནས་སྒྲུབ་
 བྱེད་བཀོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལ། དཔང་པོ་མི་དགོས་ཤིང་དགོས་ཀྱང་གནས་འདི་ལ་དཔང་པོས་ཚར་
 བཅོད་པའི་གོ་སྒྲུབས་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་འགོད་པའི་རིམ་པའོ། །
 ལྟར་སྒྲུབ་གི་རིམ་པ་ནི། དམ་བཅའི་སྒྲུབ་བྱེད་དྲིས་པ་ལ་ཚོལ་བས་སྒྲ་ཚོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་གཞལ་
 བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་བྱི་ཚོལ་གྱིས་དངོས་
 སྒྲོན་བཟོད་མི་ཤེས་པར་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དྲིས་ཤིང་དེའི་འོག་རོལ་དུ་གཞལ་བྱའི་རྟགས་
 ལས་སྒྲ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་སྒྲེས་པར་རྫོམ་པ་དེའི་ཚེ། ཚོལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་པམ་དུ་རྫོམ་
 ཡང་ཀྱུལ་པམ་གྱི་རྣམ་བཞག་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་ཅོད་རིགས་ལས། ཚོལ་བས་སྒྲུབ་
 པར་བྱེད་པ་སྒྲོན་ཅན་བཟོད་པ་ན་ཡང་བྱི་ཚོལ་བས་སྒྲོན་མ་བསྟན་ན་པམ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་
 རིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ཚུན་རྣམ་པ་ཉི་བར་འཛོམས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱུལ་བ་དང་
 པམ་པར་རྣམ་པར་འཛོལ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཉིས་ཀ་ཚར་
 བཅད་ཀྱི་གནས་ནི་ཡིན་ཏེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཀྱུལ་པམ་ཡོད་པར་འགལ་
 ལོ་ཞེ་ན། ཚོལ་བ་གཉིས་ཡན་ཚུན་ལྟོས་པའི་ཀྱུལ་པམ་མེད་ཀྱང་། སྒྲིར་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀ་མ་
 པམ་པ་མིན་ཏེ། དཔང་པོས་ནོར་པའི་གྲངས་སུ་བགྲངས་པས་པམ་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 གཉིས་ཚར་བཅོད་པའི་དུས་ཀྱང་དཔང་པོས་པམ་པར་བྱས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་རོལ་དུ་
 བྱི་མ་ཡིན་ཏེ་དེའི་དུས་སུ་ཚོལ་བ་གཉིས་པོ་སུས་ཀྱང་པམ་པར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སྒྲར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་སྒྲ་ཚོལ་གྱི་རྗེས་སུ་ལུགས་ཏེ་རྗེས་དཔག་སྒྲེས་པ་དེ་ཡང་པམ་པར་ཐལ།

ཕྱིད་རིགས་ལས། གང་གི་ཆེ་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་སྒྱུ་ན་མི་བརྗོད་པ་དེའི་ཆེ་ཕམ་བར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པས་ཤེ་ན། དེ་ཡང་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་སྒྲ་བ་པོའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ལ་དགོངས་པའམ།
 ཡང་ན་སུན་འབྱེན་བརྗོད་པར་ཁས་སྒྲངས་ནས་སུན་འབྱེན་བརྗོད་པའི་སྒྲོབས་པ་མེད་པ་ལ་
 དགོངས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་བརྗོད་པར་ངེས་
 པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་སྒྱུ་ན་མེད་དེ་ཡང་ཆར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཉིད་དུ་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཇི་ལྟར་བྱས་པའི་རིམ་པ་ནི། སྤྱི་ཚོལ་གྲངས་ཅན་གྱིས་སྒྲ་རྟག་
 པར་དམ་བཅས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་པས་སྒྲ་ཚོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 ཐལ་བ་འཕེན་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་རྩ་བའི་ཐལ་ངག་ཡིན་ཅིང་། སྤྱིར་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
 ཡིན་ཏེ། རིགས་གཏེར་ལ། ཐལ་བའི་ངག་སྒྲིན་མེད་འདི་ལྟར་འགོད་དེ། ཞེས་མཚམས་སྤྱར་
 བས། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྱུ་བ་བྱེད་
 འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྲང་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕེན་པས་སོ། །སྒྱུ་བ་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དམ་བཅའ་ཚིག་གིས་ལ་བརྒྱན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དུས་འདིར་སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱུ་བ་པའི་རྩལ་གསུམ་ཚད་མས་མི་
 ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འཕངས་པ་སྤྱི་ཚོལ་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཁས་སྤངས་མོད།
 ཁྱུ་བ་འབྲེལ་དང་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེན། སངས་རྒྱས་པ་ན་རེ་སྒྲ་ནི་བྱས་པར་
 ཚད་མས་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་མ་བྱས་ན་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་མ་སྒྲིས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དམ་བཅའ་
 བཞག་ནས། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་འདྲི་བ་ལ། གང་མ་བྱས་ན་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་མ་སྒྲིས་པས་
 ཁྱུ་བ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་མ་བྱས་པར་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་པས་བསྒྲེག་དོན་
 འཕངས་ཏེ་རྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་པར་སྒྱུ་བས་པ་ཡིན་ནོ། །
 འདིར་སྒྲ་ཚོས་ཅན་མ་སྒྲིས་པར་ཐལ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྤྱི་ཚོལ་
 གྱིས་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲ་ཚོས་ཅན་བྱས་ཏེ་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་སྒྲིས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བགོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ཚོལ་དུ་ཁས་སྤངས་ནས་སྤྱི་ཚོལ་དུ་ན་མ་འཕོས་པ་དེ་གླིང་དུ་རང་
 རྒྱུད་འགོད་པ་སྒྲུབས་སུ་མ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཡོད་པར་སྒྱུ་བས་

ནས་བྱུང་བ་སྐྱབ་པ་ལ། རྗེས་འགོ་སྐྱབ་པ་དང་བསྐྱོག་པ་སྐྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི་དཔེ་བུམ་པ་ལ་
 སོགས་པའི་བྱས་པ་ནམས་ནི་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་
 མིན་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་པ་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ལ།
 དེ་ལྟ་ན་འཛིག་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བཞག་ནས། དེའི་རྒྱ་མཚན་
 ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་འདྲི་བ་ལ། གང་དེར་འགྱུར་བ་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་ན་དེར་མ་ངེས་
 པས་བྱུང་། དཔེར་ན་ས་པོན་གྱི་ཐུག་བཞིན། བུམ་པ་ཡང་འཛིག་པ་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་
 དང་བཅས་པར་ཁས་སྐྱངས་སོ་ཞེས་པས་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བསྐྱོག་པ་སྐྱབ་ཅིང་། དེའི་སྒྲ་རྒྱུ་
 རྗེས་འགོ་སྐྱབ་པ་ནི། ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་
 བྱས་ན་མི་རྟག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དམ་བཅའ་བཞག་ནས། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་འདྲི་བ་ལ་
 གང་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་མངོན་གསལ་གྱི་བུམ་པ་བཞིན། ནམ་མཁའ་
 ཡང་བྱས་པར་ཁས་སྐྱངས་སོ་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་རྟེན་བའི་ཚད་མས་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྗེས་འགོ་
 སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །འདིར་བྱུང་བ་སྐྱབ་བྱེད་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མི་འཇུག་པ་ནི་སྒྲ་མ་
 བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་དང་བྱུང་བ་འབྲེལ་གྱི་ལོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་
 ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པའི་སྒྲ་ནས། བསྐྱོག་དོན་གྱི་རྒྱལ་གསུམ་སྒྲ་ཚོ་ལ་གྱི་ཚད་མས་ཤེས་པར་
 བྱས་ཟིན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱི་རྒྱུ་ཚོ་ལ་གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་སྒྲ་མེད་འདི་ལྟར་འགོད་
 པར་བྱེད་དེ། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་རྟག་པར་སྒྲ་ཚོ་ལ་
 གྱིས་ཁས་སྐྱངས་སོ་ཞེས་འཕེན་པར་བྱེད་དོ། །ཟུན་འབྲེན་ཡང་དག་དངོས་ནི་འདི་ཡིན་ལ་སྒྲ་མ་
 ནམས་རེ་རེ་ནས་སྐྱ་རྟག་པ་ལ་ཟུན་འབྲེན་དངོས་མིན་ཀྱང་། ཟུན་འབྲེན་ཡང་དག་འདིའི་རྟེན་
 ནམ་སྟེགས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཕྱི་རྒྱུ་ཚོ་ལ་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པའི་བྱེད་པས་སྒྲ་ཚོ་ལ་གྱི་
 རྒྱུད་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་སྒྲ་ཚོ་ལ་ཐམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྒྲ་བས་པ་
 བཅོམ་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་དམ་བཅའ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་
 ཚོ་ལ་གྱིས་ཟུན་འབྲེན་པའི་རུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་མ་དང་མི་མཚུངས་ཏེ་འདིར་ནི་རྒྱུ་ལ་ཐམ་སྐྱ་རྟག་པའི་དམ་བཅའ་

མ་དོར་ཞིང་། སྒྲིམ་ཏྲག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མ་དྲིས་བཞིན་དུ་ཐལ་འགྱུར་གནམ་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱིར་བས་
 ཐེ་ཚོམ་རྒྱན་ལྷན་གྱི་གོ་སྐབས་མེད་པར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལོག་ཏྲག་སྒྲོ་བུར་དུ་བཅོམ་སྟེ་དམ་བཅའི་ཞེན་
 དོན་གྱི་ལོག་སྒྲོགས་འཛིན་པའི་རྗེས་དཔག་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་རང་རྒྱུད་གཡུལ་འགྱེད་པ་
 ལྷ་བུའི་རིགས་པས། ལོག་ཏྲག་དང་ཐེ་ཚོམ་རིམ་གྱིས་བསྒྲོག་སྟེ་བསྒྲུབ་བྱུ་ལ་ངེས་ཤེས་རིམ་གྱིས་
 འབྲེན་པ་དང་འདི་མི་འདྲེ། །དེ་ལྟར་ཆར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཀྱང་དཔང་པོས་ཆར་བཅད་པའི་
 ངེས་པ་མེད་དེ། སྒྲོལ་དམ་པ་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་འགའ་ཞིག་དཔང་པོས་ཤན་ཕྱེ་བ་
 ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་སུན་འབྱེན་
 ཡང་དག་བཟོད་པའི་རིམ་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་གངས་ཅན་པ་དག་ཕྱིར་རྒྱལ་གྲངས་
 ཅན་གྱིས་སྒྲིཏྲག་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ། སྒྲོལ་སངས་རྒྱས་པས་སྒྲུ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ།
 ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་པས་ལོག་ཏྲག་མདོན་གྱུར་བ་བསྒྲོག་ནས་ཐེ་ཚོམ་དང་ལྷན་པར་བྱེད་
 དོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས་སྒྲུ་ཆོས་ཅན་མི་ཏྲག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པས་ཚུལ་གསུམ་ཕྱིར་
 རྒྱལ་གྱི་བྱན་ལམ་དུ་འཕངས་ཏེ། ཏྲགས་ཅན་རྗེས་དཔག་སྒྲེད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་བ་འདི་དག་ལ་
 བེ། ཏྲག་གའི་འཇུག་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཤར་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཡང་ཡང་དུ་བསམ་པར་བྱེད། །
 སུན་འབྱེན་ལྟར་སྒྲུང་བཟོད་པའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གྲངས་ཅན་གྱིས་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པ་
 ལ་སངས་རྒྱས་པས་སྒྲུ་ཆོས་ཅན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་པའོ། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། སྒྲོལ་གྱིས་ཆེར་མ་འབྱེན་ཤེས་ན། ཕྱི་
 རྒྱལ་ཆར་བཅད་ཀྱི་གནས་དང་ཕམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། ཆེར་མ་འབྱེན་མ་ཤེས་ན་ཕྱི་རྒྱལ་ཕམ་
 པར་ནི་མི་འཛོག་ལ་ཆར་བཅད་ཀྱི་གནས་སུ་ནི་བཞག་པ་ཡིན་ཅོ། །དེའི་ཆེ་སྒྲོལ་ནི་ཆེར་མ་
 འབྱེན་མ་ཤེས་ན་ཆར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བཟོད་པའི་ནང་དུ་འདུས་
 པའི་ཕྱིར། ཆེར་མ་འབྱེན་ཤེས་ན་ཆར་བཅད་ཀྱི་གནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་ཕམ་པར་
 བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་གནས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆར་བཅད་དང་རྗེས་འཛིན་
 བེ་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛོག་དགོས་ལ་འདིས་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་མ་ཅོར་བ་ཁས་
 སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རིམ་པ་གསུམ་པ་འདི་ལྷ་བུ་ཞིག་ཀྱང་སྒྲུང་སྟེ། གྲངས་ཅན་གྱིས་དེ་

ལྟར་དམ་བཅས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་པས་སྒྲ་ཚེས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ་ཞེས་ཅུ་བའི་ཐལ་འགྱུར་
 དང་པོ་དེ་འཕངས་མ་ཐག་དུ་སྒྲ་ཚོལ་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་ནས། སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དེའི་
 སྒྲ་བ་བྱེད་དྲིས་པ་དེའི་ཚེ་ཚོལ་བ་ན་འཕོས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། སྒྲ་ཚོལ་ཡམ་པ་དང་ཚར་བཅད་གྱི་
 གནས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེའི་སྒྲ་བས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱོགས་ཕྱི་མའི་གྲུབ་མཐའ་
 ལ་འཇུག་པར་རྩམ་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་པས་དེའི་སྒྲ་བ་བྱེད་བཀོད་དེ་རྗེས་དཔག་
 སྒྲིལ་པ་དེའི་ཚེ་ཡམ་པ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། བཏགས་ཟེན་སྒྲར་ཡང་འཐག་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞར་ལ་ཚར་མ་འབྱེན་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྒྲ་ཚོལ་ཁོ་ནའི་བྱེད་ཚེས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཏེ།
 སྒྲ་ཚོལ་རང་གིས་སྒྲ་བ་བྱེད་གྱི་སྒྲོན་སེལ་བ་དང་། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་འཕངས་པའི་སུན་འབྱེན་ལ་སྒྲོན་
 བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཚུལ་གསུམ་སྟེ་རང་གི་རྩ་བའི་སྒྲ་བ་བྱེད་དེ་སྒྲོན་མེད་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ།
 འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་གསུམ་སེལ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱིས་
 འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། མ་གྲུབ་པ་དང་། བསལ་བ་མེད་
 པའི་ལན་བཏབ་ནས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རིགས་པ་རང་རྒྱུད་གྱི་སྒྲོན་སེལ་བའོ། །མ་ལས་
 པ་འཇུག་པའི་སྒྲོར། དང་པོར་སྒྲ་བ་ངག་ཡང་དག་བཀོད་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ཚུལ་གསུམ་སྒྲུབ་པ་
 ལ་ཚེར་མ་འབྱེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཚེར་མ་མི་འབྱེན་ན་ཚོལ་བ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་གསུངས། དེའི་དགོངས་པ་ནི་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མི་བསམ་མོ། །དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ།
 ཚེས་གྲགས་སྒྲུབ་པའི་ངག་བཀོད་ནས། །གཏན་ཚིགས་ཚེར་མ་འབྱེན་པར་མཛད། །གཞན་དུ་
 ཚར་བཅད་གནས་སུ་བཞེད། །ཕྱི་མའི་རིགས་པ་སྒྲུབ་འགལ། །སྒྲ་བ་བྱེད་བརྗོད་པ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས། །
 སྒྲོན་བརྗོད་ནས་ནི་ཚེར་མ་འབྱེན། །པོད་རྣམས་དེ་དང་མཐུན་པར་རྩོད། །ཚུལ་འདི་གྲགས་པའི་
 བཞེད་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་དཔང་པོས་རི་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལ། དམ་པའི་ཚེས་འདུལ་བ་ལས་རྒྱས་པར་
 གསུངས་པ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནང་ཡན་ཚུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་གིང་དེ་
 ཉིད་འདིར་ལས་སྒྲུངས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་མོད། །འདིར་ནི་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་
 བས་བཤད་ན། དང་པོ་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་དཔང་པོས་ནི། ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་སྒྲིལ་པའི་ངག་

ཐམས་ཅད་མ་ནོར་བར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཤན་འབྱེད་པའི་དབང་པོས་ནི། རྒྱལ་པམ་
ཤན་འབྱེད་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། རྩ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་སྟོས་པའི་རྒྱལ་པམ་དང་།
དེ་ལས་འབྲེས་པའི་ཡན་ལག་ལ་སྟོས་པའི་རྒྱལ་པམ་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་དང་པོ་གཙོ་ཆེ་བ་
ཡིན་ཏེ་རྩྭ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

དཔང་པོས་ངག་བརྗོད་ཚུལ་ལ་གཉིས་པོ་དེར་ངེས་གྱང་། ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་འདྲག་ཚུལ་ལས་ཐུ་
བ་གསུམ་པ་ཚར་བཅད་རྗེས་འཛིན་གྱིས་དང་པོ་ལ། དམ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་དང་།
འཛིན་རྟེན་པའི་ལྷགས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་མཐའ་བཟང་ངན་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་ཏུ་གཞུག་
པའོ། །གཉིས་པ་ནི་འཛིན་རྟེན་ལྷགས་ཀྱིས་ཆད་པས་གཅོད་པ་དང་། གོ་འཕང་མཚོག་སྒྲིན་པ་
ལ་སོགས་པའོ། །

གསུམ་པ་ཚར་བཅད་གྱི་གནས་ཁྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ། ཚར་བཅད་པའི་གནས་དེའི་དུས།
དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ལ།   གཞན་ལུགས་དགག།   རང་ལུགས་བཞག།   ཟློན་པ་སྤང་བའོ།   །

དང་པོ་ལ། གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག། རྒྱང་མིག་པའི་ལུགས་དགག། དང་པོ་ནི།
 རི་རྒྱད་དུ། རྫོལ་བ་ལ་ནི་གསུམ་གཉིས་དུག། ཕྱིར་རྫོལ་ལ་ཡང་གསུམ་གཉིས་དུག། དཔང་པོ་
 ལ་གསུམ་ཀུན་ལ་གཅིག། གངས་ཅན་བ་རྣམས་བརྩུ་དུག་འདོད། ཆར་བཅད་ཡིན་ན་སྒྲ་མར་
 འདུས། མིན་ན་ཆར་བཅད་ཉིད་མ་ཡིན། དཔང་པོ་ལ་ནི་ཆར་བཅད་མེད། ཅི་ནས་བྱེད་ན་ཉ་
 ཅང་ཐལ། ཞེས་བ་རྩ་འགྲེལ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་དམ་བཅའ་གཞན། །
 ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུགས་སྒྲ་
ཐུ་གང་རུང་ཁས་སྒྲངས་ནས། རང་གི་བྱེད་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཚོལ་བ་དེ་ཆར་བཅད་
ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོལ་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་ལ། སྒྲ་ཚོལ་ཁོ་ན་ཆར་བཅད་པའི་གནས་
དང་། ཐུ་ཚོལ་ཁོ་ན་དང་། གཉིས་ཀ་ཆར་བཅད་པའི་གནས་སོ། །དང་པོ་ནི། དམ་བཅའ་ཡང་
དག་བཞག་ནས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྒྲ་ཚོལ་གང་ཞིག །དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་

དག་འགོད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའམ། ཡོད་ཀྱང་མི་འགོད་པའོ། །དབྱེ་ན། རྒྱུ་བྱེད་ཡང་དག་
 མི་བཟོད་པ་དང་། རྒྱུ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བཟོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྒྱིར་རྒྱུ་བྱེད་མི་
 བཟོད་པ་དང་། བཟོད་ཀྱང་ལྟར་སྒྲུང་བཟོད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། རྟགས་སྒྱུན་ཅན་བཟོད་པ་
 དང་། དཔེ་སྒྱུན་བཟོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྒྱིར་བརྒྱབ་བྱ་རྒྱུ་བའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་རྟགས་
 སྒྱུན་ཅན་བཟོད་པ་དང་། སྒྱིར་རྒྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ལ་བས་ཚད་མས་མི་ཤེས་ནས་
 རྟགས་སྒྱུན་ཅན་དུ་སོང་བའོ། །དང་པོ་ལ། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་དབྱེ་བས་གསུམ་མོ། །
 གཉིས་པ་ནི། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་རྟག་པར་རྒྱུ་བའི་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱི་གྲོལ་གྱི་
 རོར། ལྷ་གྲོལ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་རྒྱུ་བ་མི་ཤེས་པའམ་ཤེས་ཀྱང་རྒྱུ་བར་དང་པོ་ནས་རྒྱུ་བའི་ངག་
 འགོད་པའོ། །གཉིས་པ་རྒྱུ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཟོད་པ་ལ། རྒྱུ་བ་མི་རྒྱས་ནས་རྒྱུ་བྱེད་མིན་པ་
 དང་། རྒྱུ་བ་མི་དགོས་ནས་རྒྱུ་བྱེད་མིན་པའོ། །དང་པོ་ལ། མ་ཚད་བ་དང་། ལྷག་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། སྒྱིར་བ་སྒྲོར་ཅིག་གི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་བ་ངག་ཚོགས་པར་འགོད་པ་སྐབས་སུ་
 བབ་པའི་རོར་ཚུལ་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་རེ་རེ་ཁོ་ན་བཟོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་
 རོར་དམ་བཅའ་དང་ཉེར་སྒྱིར་དང་མཐུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་བཟོད་པའོ། །ཡང་གཉིས་པ་ནི་
 དེའི་རོར། དེ་སྒྲོར་གྱིས་ཆོས་མཐུན་པ་ཅན་དང་། མི་མཐུན་པ་ཅན་གྱི་ངག་གཉིས་ཀ་འགོད་པའོ། །
 དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་གང་རུང་ཅིག་བཟོད་པས་ཆོག་གི་གཉིས་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ད་ནི་དེ་ལ་དོགས་པའི་མཐའ་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། སྒྱིར་དམ་བཅའ་བཞག་ནས་རྒྱུ་བྱེད་
 མ་བཟོད་པ་ཅམ་གྱིས་སྒྲོལ་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་བཞག་མི་རུས། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་
 རྒྱུ་བྱེད་ཡང་དག་བཟོད་ངེས་པའི། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་
 སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་འདོད་ན་སྒྲོལ་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་མ་ཡིན་པ་མི་སྤྲིད་པར་ཐལ་
 བའི་ཕྱིར་དང་། དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་བཞག་ནས་རྒྱུ་བྱེད་བཀོད་ན་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་ཡིན་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་བཞག་ནས་རྒྱུ་བྱེད་བཀོད་དམ་མ་བཀོད་ཀྱང་སྒྲོལ་
 ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་འཛོག་ན་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དམ་བཅའ་ཡང་དག་ལ་སུན་
 འབྱེན་བཟོད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ཉིད་གྱིས་ཕྱི་གྲོལ་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ན་

རི་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་དག་མ་འདྲེས་པར་ཡང་ཚར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྤྲེལ་གྲངས་ཅན་གྱིས་སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལ། ཕྱི་ཚོལ་སངས་རྒྱས་
 པས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དྲིས་པ་ན། གྲངས་ཅན་གྱིས་དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་པའི་ཆེ་དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་
 གང་བཀོད་ཀྱང་སྤྲེལ་གྲངས་ཅན་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར། འགྱུར་ན་སྤྲེལ་གྱི་མཚན་
 ཉིད་དེས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ལ། མི་འགྱུར་ན་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པ་བརྗོད་པས་སྤྲེལ་གྲངས་ཅན་གྱི་
 གནས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། དེའི་ཆེ་ན་སྤྲེལ་གྲངས་ཅན་གྱི་ཚར་བཅད་གྱི་གནས་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ཚོལ་སངས་རྒྱས་པས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དྲིས་ཅམ་གྱི་ཆེ་ན་ཕྱི་ཚོལ་ཚར་བཅད་གྱི་
 གནས་སུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་ཚོལ་སངས་རྒྱས་པས་སྒྲ་རྟག་པ་ལ་སྤྲོད་འབྱོར་བརྗོད་པར་ཁས་
 གྲངས་ནས་དེ་མི་བརྗོད་པར། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དྲིས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་དེ་དྲིས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྲེལ་
 ཚོལ་རྒྱལ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོས་ནི་དམ་བཅའ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པར་ཁས་མ་གྲངས་ཀྱི།
 ཁྱོད་གྱིས་ངེད་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་སྤྲོད་འབྱོར་བརྗོད་པར་ཁས་གྲངས་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འགོད་
 རོ་ཞེས་སྒྲས་པ་ཅམ་གྱིས་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་སྒྲོབས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། སྤྲེལ་གྲངས་མི་མཁས་པ་དེ་སྐད་
 ཟེར་བའི་མཐུ་མེད་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྤྲོད་བཀོད་པའི་ཆེ་ནི་སྤྲེལ་དང་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀ་ཚར་
 བཅད་གྱི་གནས་ཡིན་མོད། དེའི་དུས་ཀྱི་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ནི་ཕྱོགས་སྤྲེལ་ཕྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་མི་
 མཁས་པ་ཡིན་པས། དཔང་བོས་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་གྲངས་སུ་བགྲང་དགོས་པ་ཡིན་ལ། སྤྲེལ་
 བཤད་པའི་སྤྲེལ་གྲངས་ཅན་གྱི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་ཕྱོགས་སྤྲེལ་ཕྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་མཁས་
 པའི་སྤྲེལ་གྲངས་ཅན་གྱི་གནས་ཀྱི་དཔང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མ་ཁྱབ་པའི་སྒྲོན་མེད་དོ། །དེ་ནས་
 མཚན་གཞིའི་མཐའ་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། སྤྲེལ་གྲངས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་པོ་དེ་
 སྤྲེལ་འགལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲེལ་ཕྱི་མ་སྤྲེལ་མའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས་
 གཞུང་ལས་སྤྲེལ་མ་ཁོ་ན་གསུངས་ལ། དེར་མ་འདུས་པ་ཡང་ཡོད་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་དང་།
 ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་གཉིས་ཀས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་གཞུང་ལས་
 གསུངས་པ་དེའི་ཆེ་ན་ཁྱོད་པར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྤྲེལ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་གཉིས་ཏེ། སྤྲེལ་རྟག་
 པར་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབས་སུ་བབ་པའི་ཆེ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་རུང་བ་བཀོད་པ་དང་མི་རུང་བ་བཀོད་པའོ། །དང་པོ་

ནི། བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་བརྟེན་ན་སྐྱབ་བྱེད་མི་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 ལའང་གཉིས་ཏེ། གཏན་ཚིགས་མི་བརྟེན་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྦྱར་བ་ཙམ་འགོད་ཀྱང་
 ཚུལ་གསུམ་མི་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་སྦྱོབས་པ་མེད་པས་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ལ། གཉིས་
 པ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་མི་འགོད་པ་དངོས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མི་རུང་བ་བཀོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱབ་
 བྱེད་ཚུལ་གསུམ་མེད་ནས་མི་རུང་བ་དང་། དེ་ལ་དེ་ཡོད་ཀྱང་སྔ་ཚོ་ལ་གྱི་བརྟེན་པ་ལ་སྦྱོར་ཆགས་
 བས་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། མ་གྲུབ་པའི་དབྱེ་བས་གསུམ་
 མོ། །གཉིས་པ་ལ་མ་ཚར་བ་དང་། ལྷག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཚོ་ལ་བའི་ངོར། དེ་སྦྱར་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་
 བ་ཞིག་ཁོ་ན་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དེའི་ངོར་དེ་སྦྱར་གྱི་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་དུ་སྦྱར་
 བའམ། ཡང་དེའི་ངོར། ཆོས་མཐུན་སྦྱར་དང་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་ངག་གཉིས་ཀ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །
 གཉིས་པ་ཕྱི་ཚོ་ལ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ལ། མཚན་ཉིད་ནི་སྔ་ཚོ་ལ་གྱིས་བཞག་པའི་དམ་བཅའ་
 ལྟར་སྦྱང་དང་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་སུན་འབྱེན་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱི་ཚོ་ལ་གང་ཞིག །དམ་བཅའ་ལྟར་
 སྦྱང་ལ་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའམ། ཡོད་ཀྱང་མི་བརྟེན་པའོ། །དབྱེ་བ་
 ལ་སྦྱོར་མི་བརྟེན་པ་དང་། སྦྱོར་མ་ཡིན་པ་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ། བསྐྱབ་བྱེད་སྦྱོར་མི་བརྟེན་
 པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་མི་བརྟེན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྦྱོར་མི་བརྟེན་པ་
 དང་། དཔེའི་སྦྱོར་མི་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ། མ་ཚར་བའི་སྦྱོར་མི་བརྟེན་པ་དང་། ལྷག་པའི་
 སྦྱོར་མི་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དོན་མ་ཚར་བའི་དང་ཚིག་མ་ཚར་བའི་སྦྱོར་མི་བརྟེན་པའོ། །
 དང་པོ་ནི་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་མ་ཚར་བ་ལ་སྦྱོར་མི་བརྟེན་པ་སྟེ། དེ་ལ་འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་
 པ་དང་། མ་གྲུབ་པའི་དབྱེ་བས་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་ཚར་ཡང་སྔ་
 ཚོ་ལ་གྱིས་བརྟེན་མ་ཤེས་པའི་སྦྱོར་ལ་སྦྱོར་དུ་མི་བརྟེན་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་བྱབ་པ་མ་
 བརྟེན་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་སྦྱོར་མ་ཡིན་པ་བརྟེན་པ་ལ། སྦྱོར་མེད་ལ་སྦྱོར་དུ་
 བརྟེན་པ་སྟེ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྱོར་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྦྱོར་དུ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལུང་དོན་སྐྱབ་
 བྱར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་

བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ཆོག་སྤྱི་དོན་གཞན། བསྐྱབ་བྱར་བྱ་དགོས་པས་གཏན་ཆོག་སྤྱི་
འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཚུལ་བྱུང་དེ་ཚུལ་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའི་དོན་གྱི་
ཐོག་སྤྱི་གཅིག་ཡིན་པས། མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྤྱི་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །

ད་ནི་དེ་ལ་དོགས་པའི་མཐའ་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་སྤྱོད་ལྱི་དམ་བཅའ་ལ་སྤྱོད་
འབྱོན་ཡང་དག་མ་བཟོད་པ་ཙམ་གྱིས། བྱི་ཆོལ་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་བཞག་མི་རུས་ཏེ།
སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སྤྱོད་འབྱོན་ཡང་དག་བཟོད་པར་དེས་པའི་བྱི་ཆོལ་ཡང་དེར་ཐལ་བའི་བྱིར་
དང་། སྤྱོད་ལྱིས་དམ་བཅའ་ཡང་དག་བཞག་པ་ལ་བྱི་ཆོལ་གྱིས་སྤྱོད་འབྱོན་བཟོད་ན་ཆར་
བཅད་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཅི་སྟེ་སྤྱོད་ལྱིས་དམ་བཅའ་ཡང་དག་བཞག་པའི་ཆེ།
བྱི་ཆོལ་གྱིས་སྤྱོད་འབྱོན་བཟོད་དམ་མ་བཟོད་ཀྱང་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་ཡིན་ན་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་
བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོལ་བྱི་ཆོལ་གྱི་དག་མ་འདྲེས་པར་བྱི་ཆོལ་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་
བྱིར་རོ། །འོ་ན་སྤྱོད་ལྱིས་དམ་བཅའ་ཡང་དག་བཞག་པ་དེའི་ཆེ། བྱི་ཆོལ་མི་སྤྱོད་པར་འདུག་
གམ་ཞེ་ན། ཐོག་སྤྱི་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་མཁས་པའི་བྱི་ཆོལ་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཆེ་སྐྱབ་བྱེད་བྱི་
བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དྲིས་པ་ལས་སྤྱོད་ལྱི་སྤྱོད་ཡོན་རྟགས་པར་འགྱུར་རོ། །བྱི་ཆོལ་སྤྱོད་པ་
ཡིན་ན་ནི་མི་སྤྱོད་པར་འདུག་གོ། །དེའི་ཆེ་ཡང་སྤྱོད་ལྱིས་ཐམ་པར་བྱས་པའི་ཆར་བཅད་གྱི་
གནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་ལྱིས་སྤྱོད་པ་མ་བཅོམ་པའི་བྱིར། འོ་ན་སྤྱོད་ལྱིས་སྤྱོད་པས་
སྤྱོད་མི་རྟག་པར་དམ་བཅའ་པ་ལ། བྱི་ཆོལ་གྲངས་ཅན་གྱིས་དེ་ལ་སྤྱོད་འབྱོན་བཟོད་པར་ཁས་
སྐྱོང་ནས་སྤྱོད་འབྱོན་གང་བཟོད་ཀྱང་བྱི་ཆོལ་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར།
འགྱུར་ན་ནི་སྤྱོད་ལྱི་མཆན་ཉིད་དེས་མ་བྱུང་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་མིན་ན་སྤྱོད་
འབྱོན་ཡང་དག་མིན་པ་བཟོད་པ་བྱི་ཆོལ་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་བཞག་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
དེའི་ཆེ་བྱི་ཆོལ་ནི་སྤྱོད་ལྱི་ལ་ལྟོས་པའི་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྤྱོད་ལྱི་
ལས་ཀྱིས་པའི་གནས་མ་ཆར་བའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱོད་ལྱིས་རང་གི་དམ་བཅའ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བྱི་ཆོལ་
ལ་སྤྱོད་པར་རུས་པའི་རྒྱ་ཆོག་གྲངས་མ་ཆར་བའི་བྱིར། དེའི་ཆེ་བྱི་ཆོལ་ལ་ཁས་པ་ཡིན་ན།
སྤྱོད་ལྱི་ཆར་བཅད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པར་འོས་པའི་རང་གི་དམ་བཅའ་

ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མི་འགོད་པར་རང་གི་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཚུད་པའི་སྐབས་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐབས་དེ་ཡང་འབྱེད་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་ཚུད་རིགས་ལས།
 ཤེས་པར་འདོད་པའི་དོན་བཀོད་ནས། ཞར་ལས་བྱུང་བ་གཞན་དང་གཞན་བརྗོད་པ་དག་ནི།
 ཕྱི་ཚོལ་བ་དང་རིགས་པ་སྐྱབ་པའི་དབང་པོ་དག་གིས་བཟུང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་
 སྐྱབ་པ་རྣམས་པར་བཅད་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སངས་རྒྱས་པས་སྐྱེ་མི་རྟག་
 པར་དམ་བཅས་པ་དེའི་ཚེ། ཕྱི་ཚོལ་གྲངས་ཅན་ཡང་ཕྱོགས་སྔ་ཕྱིའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་
 ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་པ་ལ་དེའི་སྐབ་བྱེད་འདྲི་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་པའི་ཚོལ་བ་སློ་
 དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་དང་། རྟག་པ་སུན་འབྱེན་པ་སྐབས་སུ་གང་
 བབ་བརྟགས་ནས་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་སྐབས་སུ་བབ་པ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་རིགས་པའི་གཞུང་
 ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་ཚོལ་ཡང་འདྲི་བར་འོས་པ་མི་འདྲི་ན་སྒྱུན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཕྱོགས་སྔ་ཕྱིའི་རྣམ་གཞག་མི་མཁས་པ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པ་མེད་མོད་དེ་ནི་དབང་
 པོས་ཀྱང་མི་མཁས་པའི་གྲངས་སུ་བགྱང་དགོས་པས། འདིར་སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་བཤད་མ་ཐག་
 པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི། ཕྱོགས་སྔ་ཕྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་མཁས་པའི་
 ཕྱི་ཚོལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མ་བྱབ་པའི་སྒྱུན་མེད་དོ། །དེ་ནས་མཚན་གཞིའི་གྲངས་ཀྱི་
 མཐའ་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་ཚོལ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་པོ་དེ་སྒྱིར་འགལ་བ་མ་
 ཡིན་ཏེ། སྒྱི་ལྷོག་ནས་སྒྱི་མ་སྔ་མའི་ནང་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས་གཞུང་ཅུ་བར་སྔ་
 མ་ཁོ་ན་གསུངས་ལ། ཞིབ་མོར་བྱོན་དེར་མ་འདུས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྔ་ཚོལ་གྱིས་དམ་བཅའ་
 དང་སྐབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུང་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་སྒྱུན་ཡང་བརྗོད། སྒྱུན་མ་ཡིན་པ་ཡང་བརྗོད་པ་སྒྲིད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་གཞུང་ལས་གསུངས་པ་དེའི་ཚེ། བྱད་པར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྒྱིར་
 སྔ་ཚོལ་གྱིས་དམ་བཅའ་འཛིན་ལུགས་དང་། སྐབ་བྱེད་འགོད་ལུགས་ལ་གཉིས་ཏེ། དམ་བཅའ་
 ལྟར་སྒྲུང་བཞག་ནས་དེ་ལ་སྐབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུང་བཀོད་པ་དང་། དམ་བཅའ་ཡང་དག་བཞག་ནས།
 དེ་ལ་སྐབ་བྱེད་སྒྱུན་མེད་འགོད་པར་ཁས་ལེན་པའོ། །དེ་ལ་འང་གཉིས་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཕྱི་ཚོལ་
 བས་མི་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་སྔ་ཚོལ་གྱིས་བརྗོད་

ཚུལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལ་ཕྱི་ཚོལ་བས་སྒྱིར་སུན་འབྱེན་མི་བཟོད་པའམ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སུན་འབྱེན་
 ཡང་དག་མི་བཟོད་ན་ཕྱི་ཚོལ་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་དང་པོའོ། །ཕྱི་ཚོལ་གྱི་བཟོད་ཚུལ་གཉིས་པ་
 ལ་ཕྱི་ཚོལ་བས་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྱོན་གསུམ་པོ་གང་རུང་བཟོད་ན་ཕྱི་ཚོལ་ཆར་བཅད་
 གྱི་གནས་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཆར་མ་འབྱེན་པའི་ཆོ། ཕྱི་ཚོལ་པམ་པར་འཛོག་
 པའི་ཕྱི་ཚོལ་པའི་བཟོད་ཚུལ་གསུམ་པ་ལ་ནི་ཕྱི་ཚོལ་མ་པས་བས་སྒྱོན་བཟོད་པ་མི་སྤྱིད་དེ། ཕྱི་
 ཚོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། མི་མ་པས་བས་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་ནས་ཀྱང་སྒྱོན་
 བཟོད་པ་སྤྱིད་མོད། དེ་འདྲ་དེ་སྒྱིར་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་ཡིན་པ་སྤྱིད་ཀྱང་འདིར་ཆར་བཅད་གྱི་
 གནས་སུ་མི་གཞག་སྟེ། འདིར་ནི་ཕྱོགས་སྔ་ཕྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་མ་པས་པའི་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་གསུངས་གྱི། གཞན་དུ་ན་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་
 ཆར་བཅད་པའི་གནས་བཤད་པ་ནི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་དམ་བཅའ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་སྒྲུས་པ་ལ།
 ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་བཟོད་པའི་ཆོ་ཕྱིར་ཚོལ་ནི་ཆར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ།
 སྒྱོན་མ་ཡིན་པ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཆར་མ་འབྱེན་མ་ཤེས་ན་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་
 ཆར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ལ་ཆར་མ་འབྱེན་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཕྱི་
 ཚོལ་གྱིས་དམ་བཅའ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྤང་ལ། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་སྒྱོན་མི་བཟོད་ན་ཕྱི་ཚོལ་ནི་སུན་
 འབྱེན་མ་བཟོད་པའི་ཆ་ནས་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སོ། །ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་ན་ཕྱི་ཚོལ་
 ནི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ་སྒྲུབས་སུ་མ་བབ་པས། སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྒྲུབ་
 བྱེད་དུ་བཟོད་པའི་ཆ་ནས་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ། འདི་སྒྲུམ་དུ་གཉིས་ཀ་ཆར་བཅད་པའི་གནས་ཞེས་བྱ་བ་
 ཚུད་པའི་རིགས་པར་མ་གསུངས་སོ་སྒྲུམ་དུ་དོགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། ཕྱོགས་སྔ་མའི་
 སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྒྱོན་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ན་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་གཉིས་ཀ་ལ་གཅིག་ཀྱང་རྒྱལ་
 པ་དང་པམ་པ་དག་མིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་མེད་པར་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་དང་།
 སྒྱོན་བཟོད་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རོ། །མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་མེད་ཅིང་རང་གི་ཕྱོགས་གྲུབ་པར་བྱས་པ་
 དག་ནི་རྒྱལ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པར་འདོད་པས་རང་གི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པ་དང་།

གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འབྱོན་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། རྟོག་པས་སྟོན་མེད་པའི་སྐབ་པར་བྱེད་པ་
 བཟོད་པ་ལ་བྱི་རྟོག་པས་སྟོན་ལྟར་སྒྲུབ་བཟོད་ན་སུན་འབྱོན་པ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་བཟོད་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་
 བམ་པ་དག་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཟོད་དུ་ཟིན་གྱི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སྟོན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ཡང་
 འདིར་རྒྱལ་བར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ལོག་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་གིས་རིགས་
 པ་འདི་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་འདི་
 རྣམ་དུ་སྟོན་པ་རྟོག་པས་སྒྲུབ་ནས་དམ་བཅའ་མི་འཛོག་ན་ཚར་བཅད་གྱི་གནས་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་ན་དེ་
 ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་ཕྱིར་རྟོག་གྱི་དག་མི་འཇུག་པས་རྒྱལ་པམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བྱུར་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་རིགས་སུ་སྟོན་གྱིས་དམ་བཅའ་དག་དུ་བཟོད་ན་སྟོན་ཚར་བཅད་གྱི་
 གནས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་དགོངས་པ་ཡང་སྐབ་བྱེད་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་
 རྟོག་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདི་རྣམ་དུ་དམ་བཅའ་མི་འཛོག་
 པ་སྟོན་ཚར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར། དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུབ་ལ་སུན་འབྱོན་མི་
 བཟོད་པ་ཡང་ཚར་བཅད་གྱི་གནས་མིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། དམ་བཅའ་
 ལྟར་སྒྲུབ་ལ་སུན་འབྱོན་བཟོད་པར་ཁས་སྒྲུབ་ན། སུན་འབྱོན་མ་བཟོད་པ་དང་། དེ་མ་སྒྲུབ་
 བས་མ་བཟོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མ་བཟོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཚར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་
 འགྱུར་ཏེ། ཁས་སྒྲུབ་པའི་དོན་ལ་སྟོབས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་མ་བཟོད་པ་ཅམ་
 གྱིས་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་པ་གཉིས་རྟོག་གཞི་ལ་རྟོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དག་མ་འདྲེས་
 པས་རྒྱལ་པམ་གྱིས་རྣམ་གཞག་ཅི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བྱི་མ་འདིས་ནི། དམ་བཅའ་
 ལྟར་སྒྲུབ་གི་སྐབ་བྱེད་དྲིས་ནས་བཀོད་པའི་སྐབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུབ་ལ་སུན་འབྱོན་མི་བཟོད་ན། དེའི་
 ཚེ་ཚར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །རྟོག་པའི་རིགས་པར། བྱི་རྟོག་ཚར་བཅད་པའི་གནས་
 གཉིས་པ་འདི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པས་དམ་བཅའ་ལ་སྟོན་མི་བཟོད་པ་ཚར་བཅད་གྱི་
 གནས་སུ་མ་གསུངས་སོ། །ཡང་པལ་ཆེ་བ་དག་འདི་རྣམ་དུ་སེམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚར་བཅད་
 གྱི་གནས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་རི་སྐད་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྟོན་པ་གྱི་

གྲུབ་བྱེད་མི་བཟོད་པའི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ནི། དམ་བཅའ་ཡང་དག་ལ་གྲུབ་བྱེད་ཅི་ཡང་མི་སྤྲོ་
 བར་འདུག་པའོ། །གྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཟོད་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་གསུམ་པོ་གང་རུང་
 བཟོད་པའོ། །ཕྱི་ཚོལ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་སྟོན་མི་བཟོད་པ་ནི་དམ་བཅའ་དང་གྲུབ་བྱེད་ལྟར་
 སྤང་ལ་སྟོན་མི་བཟོད་པའོ། །སྟོན་མ་ཡིན་པ་བཟོད་པ་ནི། དམ་བཅའ་དང་གྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་
 ལ་སྟོན་བཟོད་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་རྟོག་གོ་ལ་སྟོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་དེ་སྐད་
 གྲུས་ན་བདེན་བདེན་ལྟ་བུར་འགྱུར་གྱི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་མཁུན་པའི་གཞུང་མ་
 གྲགས་པར་པོ་ཚོད་ཀྱིས་གྲུས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་དམ་
 བཅའི་གྲུབ་བྱེད་དྲིས་ནས་མི་སྤྲོ་ན་སྟོན་མི་བཟོད་པའི་གནས་ཡིན་ཀྱང་། མ་དྲིས་པ་མི་སྤྲོ་བ་
 ནི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བཟོད་པ་ཞེས་པའང་ཅོད་
 རིགས་སུ་ཚུལ་གསུམ་མི་གྲུབ་པ་ལ་བཤད་གྱི། དམ་བཅའ་མི་གྲུབ་པ་ལ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཡང་གྲུབ་པ་ནི་གྲུབ་བྱེད་དང་དེའི་ཡན་ལག་ནི་ཚུལ་གསུམ་དང་། དེ་བཟོད་པ་དང་མི་བཟོད་པ་
 ནི་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་མི་སྟོན་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་
 ཡང་། གྲུབ་པ་ནི་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པའོ། །དེ་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡན་ལག་གོ། །དེ་བཟོད་
 པ་ནི་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་བཟོད་པའོ། །དེ་མི་བཟོད་པ་ནི་ཚོལ་བ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་སོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་གཉིས་པའི་ངོས་འཛིན་ཡང་དེ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་མིན་ཏེ། ཚུལ་
 གསུམ་བཟོད་ཀྱང་དག་ལྟག་པ་དམ་བཅའ་དང་ཉེར་སྦྱར་ལ་སོགས་པ་བཟོད་པ་དང་། གྲུབ་པའི་
 དག་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་ལན་གཉིས་བཟོད་པ་དང་། གྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་འཛོག་པའི་ཞར་ལ་
 གྲུབས་སུ་མ་བབ་པའི་དོན་གཞན་ཞར་བྱུང་གི་ཚུལ་གྱིས་བཟོད་པ་དེ་ཡང་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་
 གཉིས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་གསུམ་པའི་ངོས་འཛིན་དེ་ཡང་རིགས་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅོད་པའི་རིགས་པར། གྲུབ་བྱེད་ལ་སྟོན་མི་བཟོད་པ་ཕྱི་ཚོལ་ཚར་བཅད་པའི་
 གནས་སུ་གསུངས་གྱི། དམ་བཅའ་ལ་མི་བཟོད་པ་དེར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ།
 ཚོལ་བས་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་རབ་ཏུ་སྦྱར་བ་ལ། ཕྱོགས་ཕྱི་མས་ཁས་བླངས་པའི་ཡུལ་གང་ལ་གང་
 གི་ཆེ་ཕྱི་ཚོལ་བ་སྟོན་མི་བཟོད་པ་དེའི་ཆེ་མམ་པར་བཟོད་པར་བྱའོ། །གྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་

ཡང་མ་ཚད་བ་ཉིད་དང་། མ་གྲུབ་བ་དང་། མ་ངེས་བ་ཉིད་དང་། བསྐྱེད་པའི་དོན་སྐྱབ་པར་
བྱེད་བ་དང་། དཔེའི་སྒྲིན་དེ་དག་མི་བཟོད་བ་སྟེ། བྱི་ཚློལ་བ་ནི་ཡམ་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
སྐྱབ་པར་བྱེད་བ་ལ་སྒྲིན་མེད་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་
བཞི་པའི་ངོས་འཛིན་ཡང་དེ་ལྟར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུད་པའི་རིགས་པར། དམ་བཅའ་སྒྲིན་
མེད་ལ་སྒྲིན་བཟོད་བ་སྒྲིན་མིན་པའི་དཔེར་བཟོད་དུ་གསུངས་པ་ཟུར་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྒྲིན་མེད་ཀྱིས་བཟོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་སྒྲིན་མེད་ལ་བྱི་ཚློལ་གྱི་སྒྲིན་བཟོད་བ་དེ་སྒྲིན་མིན་བཟོད་པའི་
དཔེར་བཟོད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིན་མེད་ཀྱི་དོན་ཡང་སྒྲིན་མེད་ཀྱིས་ཚར་མ་འབྱེན་ནུས་པ་
ལ་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་དུས་སུ་སྒྲིན་བཟོད་བ་མི་བྲིད་
པའི་ཕྱིར་དང་། བྱི་ཚློལ་དེས་སྐྱབ་བྱེད་ལ་སྒྲིན་བཟོད་ན་དེའི་ངོར་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་
འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཚར་བཅད་པའི་དུས་ལ། སྒྲིན་མེད་ཀྱིས་ཚར་བཅད་པའི་དུས། བྱི་ཚློལ་ཚར་བཅད་
པའི་དུས། གཉིས་ཀ་ཚར་བཅད་པའི་དུས་སོ། །

དང་པོ་ནི། བྱི་ཚློལ་གྱིས་སྒྲིན་མེད་ཡམ་པར་བྱས་པའི་དུས་དེའོ། །

གཉིས་པ་ནི་དེས་བྱི་ཚློལ་ཡམ་པར་བྱས་པའི་དུས་ནའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དཔང་པོས་དེ་གཉིས་ཡམ་པར་བྱས་པའི་དུས་ནའོ། །འོ་ན་ཡམ་པའི་དུས་
གང་ཞེ་ན། དེས་དེའི་སྒྲིན་བསྟན་པ་ནའོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེའི་ཆེན་སྒྲིན་ཅན་དེ་དང་དེའི་
སྒྲིན་པས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ན། ཚར་བཅད་པའི་དུས་ལ་
བབ་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ཚློལ་བ་སྒྲིན་ཅན་ཡིན་ཀྱང་སྒྲིན་མ་བསྟན་ན་ཡམ་པར་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཚུད་རིགས་ལས། ཚློལ་བས་སྐྱབ་པར་བྱེད་བ་སྒྲིན་ཅན་བཟོད་བ་ན་ཡང་བྱི་
ཚློལ་བས་སྒྲིན་མ་བསྟན་ན་ཡམ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་
ཡན་ཚུན་ནུས་པ་ཉི་བར་འཛོམས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱལ་བ་དང་ཡམ་པར་རྣམ་པར་འཛོག་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །འོ་ན་འདིར་ཚར་གཅོད་པ་པོ་ནི་གང་། ཚར་བཅད་པ་ནི་
གང་། ཚར་བཅད་པའི་གནས་སུ་སྐྱེས་ཞིག་གིས་བཞག་ཅེ་ན། བྱི་ཚློལ་ཚར་བཅད་པ་པོ་ནི་སྒྲིན་མེད་

དང་དབང་པོའོ། །སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱི་སྤྱོད་དང་དབང་པོའོ། །སྤྱོད་ཕྱི་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ནི་དབང་པོས་
ཆར་བཅད་པ་སྤྱིད་དོ། །གཉིས་པ་བཅད་པ་ནི། གང་ལམ་པ་དེ་ཉིད་དོ། །གནས་སྤྱི་དབང་
པོས་བཞག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དབང་པོ་མི་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
ན་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སམ་རྟེན་ཡིན་ཀྱང་། ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སྤྱི་བཞག་པས་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན་
ནོ། །

གསུམ་པ་ཆར་བཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ། སྤྱོད་ཆར་བཅད་པའི་དང་། ཕྱི་སྤྱོད་ཆར་
བཅད་པའི་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆར་བཅད་པའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་གྱིས་དམ་བཅའ་
དོར་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་སྤྱོད་ལོག་རྟོག་ཅན་སྤྱོད་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་ཞུགས་པའོ། །
གསུམ་པ་ནི། གཉིས་ཀ་མི་མཁས་པའི་གྲངས་སྤྱི་བཞག་པའོ། །སྤྱི་བཞག་པ་དེ་དག་གི་སྤྱི་གས་
ལ་དོན་འདི་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་སྤྱི་འཛིན་པའི་གནས། རྗེས་སྤྱི་འཛིན་པའི་དུས།
རྗེས་འཛིན་རང་གི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱོད་དང་། ཕྱི་སྤྱོད་དང་། གཉིས་ཀའོ། །དང་
པོ་ནི། དམ་བཅའ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་འགོད་པར་ཁས་སྲུངས་ནས། ཕྱི་སྤྱོད་གྱིས་དུས་པའི་
ཆོ། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་འགོད་ཅིང་། དེ་མ་ཡིན་པ་མི་འགོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དམ་བཅའ་
དང་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྤྱི་ལ་སྤྱི་འཛིན་ཡང་དག་བཟོད་ཅིང་། དེ་མིན་པ་མི་བཟོད་པའོ། །གསུམ་
པ་ནི། ཕྱི་སྤྱོད་ཤེས་འདོད་ཅན་སྤྱོད་མཁས་པའི་རྗེས་སྤྱི་འབྲངས་པ་དེའི་ཆོན་དེ་གཉིས་
ཀའོ། །གཉིས་པ་རྗེས་སྤྱི་འཛིན་པའི་དུས་ལ། སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱི་སྤྱོད་ལས་རྒྱལ་བ་དེའི་ཆོན་པོ། །
ཕྱི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོན་པོ། །གཉིས་ཀ་རྗེས་སྤྱི་འཛིན་པའི་དུས་ནི།
གཉིས་ཀ་རིགས་པའི་གཞུང་གི་རྗེས་སྤྱི་ཞུགས་པ་དེའི་ཆོན་པོ། །འདི་ལ་གང་རུང་ཞིག་རྒྱལ་བ་ཡོད་
ཀྱང་ཅིག་ཤོས་ལམ་པར་མི་འཛིན་གོ། །འདིར་གང་རྒྱལ་བ་ནི། རྗེས་སྤྱི་འཛིན་པའི་གནས་ཡིན་
ལ། དེ་ཡིན་པ་ལ་དེར་བཞག་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དབང་པོས་དེར་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་རྗེས་འཛིན་རང་གི་ངོ་བོ་ནི། དབང་པོས་སྤྱོད་རྗེས་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཆོ། དམ་བཅའ་
ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཞོད་པའི་གནས་སྤྱི་བཞག་པའི་སྒྲོན་པ། མཁས་པ་དང་བདེན་པར་སྒྲོག་
ཅིང་གོ་འཕང་མཚོག་སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཕྱི་སྤྱོད་རྗེས་སྤྱི་འཛིན་པ་ནི་དམ་བཅའ་དང་སྒྲུབ་

བྱེད་ལྟར་སྒྲུང་ལ་སྒྱུན་འབྲེན་ཡང་དག་འཕེན་བྱུང་པར་བཞག་པའི་སྒྲོ་ནས། མཁས་པ་དང་བདེན་པར་སྒྲོག་ཅིང་གོ་འཕང་མཆོག་སྒྱུན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་ཀ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་ནི། རྒྱུ་ལྟེ་རྒྱུ་གང་རུང་ཞིག་མཁས་པ་དང་བདེན་པར་སྒྲོག་ཅིང་ཅིག་གོས་དམ་པ་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གཤམ་པ་དང་སྒྲེས་བྱ་དམ་པའི་གྲངས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཚུད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་གི་དབྱེ་བ་ལ། རྗེས་དཔག་སྒྲེད་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་སྒྲུབ་པའི་ངག་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། ལོག་རྟོག་བསྒྲོག་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་སྒྱུན་འབྲེན་པའི་ངག་ཆ་ལག་དང་བཅས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་སྒྲུ་རྒྱུ་གྱི་ངག་གཙོ་ཆེ་བས། དམ་བཅའ་འཛོག་པའི་ངག་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པའི་ངག་གོ། དང་པོ་ལ་དམ་བཅའ་ཡང་དག་འཛོག་པའི་ངག་དང་། ལྟར་སྒྲུང་འཛོག་པའི་ངག་གོ། དམ་བཅའ་ཡང་དག་བཞག་པའི་ཆོ། བྱིར་རྒྱུ་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་འདྲི་བས། གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པའི་ངག་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་འགོད་པ་དང་། ལྟར་སྒྲུང་འགོད་པའོ། དང་པོ་ལ་རྩ་བའི་རྟགས་འགོད་པའི་ངག་དང་། རྩལ་གསུམ་བསྒྲུབ་པའི་ངག་དང་། བྱུང་བྱེད་ལྟར་ལྟར་འཕེན་པ་སྒྲུབ་པའི་ངག་རྣམས་སོ། །དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གསུམ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུང་འགོད་པ་ལ། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་དབྱེ་བས་གསུམ་ཁོ་ནའོ། །

སྐབས་དེར་བྱི་རྒྱུ་གྱི་ངག་འཇུག་རྩལ་ནི། དང་པོར་དམ་བཅའ་འདྲི། དེ་ནས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་འདྲི་བ་ཡིན་གྱི། དིང་སང་གྲགས་པ་ལྟར་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ལན་མི་འདེབས་སོ། །སྒྲུ་རྒྱུ་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུང་བཀོད་ན་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ། གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་བརྗོད་འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་ལ་བྱུང་བ་འགལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད། སྒྲུ་རྒྱུ་གྱི་འགལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན་ཟེར་འགལ་བའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ལ། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ན། དངོས་སྒྲུན་བརྗོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕེན། ལྟག་ལྟན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ན། བྱུང་བ་མ་ངེས་པས་བྱུང་བ་

པ་སྐྱབས་གིག། །ཅེས་བཅོད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ། རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཅི་ཡིན་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་གྱི། དེང་སང་གྲགས་ཆོད་ལྟར་མ་གྲུབ་
པའི་གཏན་ཆོག་ལ་ཕྱི་རྒྱུ་གིས། རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་ཁོ་ན་བཏབ་ནས་རྟགས་གྲུབ་ན་སྒྲོན་
འདི་ཡོད་ཅེས་མི་བཅོད་པ་དང་། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ལ་བྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ལན་བཏབ་
པའི་ཆོ། རྒྱ་རྒྱུ་གིས་མཉན་བྱ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་བྱད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་
ཆོག་པར་རྒྱུ་མ་པ་ན་རིགས་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་ནོ། །

ཕྱི་རྒྱུ་ལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་འདྲི་བའི་ཚུལ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། དམ་བཅའ་ལ་ཤེས་འདོད་
ཞུགས་ནས་འདྲི་བ་དང་། དེ་ལ་དེ་མ་ཞུགས་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ཅན་སུན་འབྱེན་པའི་བྱིར་
དུ་འདྲི་བའོ། །རྒྱ་རྒྱུ་གིས་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། དྲིས་པའི་ལན་དུ་
འགོད་པ་དང་། ཕྱི་རྒྱུ་གིས་མ་དྲིས་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུ་རང་གིས་དོགས་པ་བསུ་ནས་འགོད་པའོ། །
སྐྱབ་པའི་ངག་འགོད་པའི་ཆོ་ཡང་ཕྱི་རྒྱུ་གི་སྒྲིའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཕྱོགས་བྱབ་གཉིས་ཀ་བཅོད་པ་དང་།
ཀྱང་པ་རེ་རེ་བཅོད་པའོ། །ཡང་རྒྱ་རྒྱུ་གི་དམ་བཅའ་དང་སྐྱབ་བྱེད་སྒྲོན་མེད་ལ། ཕྱི་རྒྱུ་གི་
སུན་འབྱེན་ལྟར་སྐྱད་བཅོད་པའི་ཆོ། རྒྱ་རྒྱུ་གིས་ཆེར་མ་འབྱེན་པའི་ངག་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ།
རང་གི་དམ་བཅའ་དང་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཆེར་མ་འབྱེན་པ་དང་། གཞན་གྱི་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྐྱད་ལ་
ཆེར་མ་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དམ་བཅའ་ལ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་ལ་ཆེར་མ་འབྱེན་པའོ། །
དང་པོ་ལ། ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་གྱི་བསལ་བྱ་ལྟའི་དབྱེ་བས་ལྟའོ། །གཉིས་པ་ལ།
ཚུལ་གསུམ་གྱི་བསལ་བྱ་གསུམ་གྱིས་དབྱེ་བས་གསུམ་མོ། །གཞན་ལ་ཆེར་མ་འཇུག་པའི་ཚུལ་
ལ་འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། མ་གྲུབ་པ་དང་། བསལ་བ་མེད་པའི་དབྱེ་བས་བཞིའོ། །

གཉིས་པ་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཡན་ལག་ཕྱི་རྒྱུ་གི་སུན་འབྱེན་བཅོད་པའི་ངག་ལ་གཉིས་
ཏེ། ཕྱོགས་སྐྱ་མ་ལྟར་སྐྱད་ལ་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་བཅོད་པའི་ངག་དང་། ཕྱོགས་སྐྱ་མ་ཡང་དག་
ལ་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྐྱད་བཅོད་པའི་ངག་གོ། །

དང་པོ་ལ། སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པ་དང་། འཕེན་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི།
རྩ་བའི་ཐལ་ངག་བཀོད་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་དམ་བཅའ་ལ་ཆོད་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་ཚུལ་སྒྲོན་

པའི་ངག་གཉིས་ཡོད་ལ། འདི་ལ་བསལ་བ་དང་བྱུང་བ་ལྟར་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་བསྟན་ཟེན་
 བས་ཐལ་ངག་དངོས་ནི་མི་འཇུག་གོ། །གལ་ཏེ་འཇུག་ན། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ངག་ཏུ་ཐལ་བའི་
 བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩ་བའི་ཐལ་ངག་། ཐལ་ངག་དེའི་བྱུང་བ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པ་
 ལ་གཞོན་བྱེད་གྱི་ཐལ་ངག་། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཐལ་ངག་
 དང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་ངག་དངོས་རྣམས་སོ། །འདིར་རྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་
 ལ། རྩ་ཆོལ་གྱིས་ན་ལན་མ་ཐེབས་པ་ན། བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་
 མེད་པར་ཁས་སྤངས་ན་སྟོན་ཅི་ཡོད་ཅེས་འདྲི་བ་ཡིན་གྱི། དིང་སང་གྲགས་ཚོད་ལྟར་རྩ་ཆོལ་
 གྱིས་བྱུང་བ་མེད་ཅེས་དང་། འདོད་ཅེས་ལན་འདེབས་པ་དང་། རྩ་ཆོལ་གྱིས་ཀྱང་ལན་ཐོབ་
 ཅེས་ཟེར་བ་མ་གཏོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྟོན་མི་སྟོན་པ་ནི་རིགས་པའི་གཞུང་མིན་ལོ། །
 སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་ངག་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་བཟོན་པ་དང་། གང་
 རུང་རེ་རེ་བཟོན་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཡང་ཆོས་མཐུན་པ་ཅན་དུ་བཟོན་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་
 ཅན་དུ་བཟོན་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྩ་ཆོལ་མཁས་པ་ཡིན་ན། རྩ་ཆོལ་གྱིས་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་གི་
 ལམ་གསུམ་གང་རུང་ལ་ལན་མི་འདེབས་གྱི། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ལམ་གསུམ་ཚང་བའི་རྒྱ་མཚན་
 འདྲི་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་དྲིས་པའི་ཆོན་རྩ་ཆོལ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་
 ཞིག་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ་མིན་གྱི། ལམ་གསུམ་མ་ཚང་ན་སྟོན་འདི་ཡོད་དོ་
 ཞེས་སུན་འབྱེན་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་བྱེད་སྟོན་པའོ། །ལམ་གསུམ་ཚང་བའི་དོན་ནི། རྟགས་དང་
 བྱུང་བ་ཁས་སྤངས་སམ་ཚད་མའི་སྟོན་སྒྲུབ་བྱུང་བ་དང་། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྤངས་སམ་ཚད་མའི་
 བསལ་བ་ཞུགས་པའོ། །

གཉིས་པ་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་གི་ངག་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་དྲིས་ནས་སྟོན་མི་བཟོན་པའི་ངག་
 དང་། སྟོན་མ་ཡིན་པ་བཟོན་པའི་ངག་གོ། །གཉིས་པ་ལ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོན་མ་ཡིན་པ་བཟོན་པ་
 དང་། རྟགས་ཀྱི་སྟོན་མ་ཡིན་པ་བཟོན་པའི་གཉིས་སོ། །དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་
 དང་། མ་དེས་པའི་དང་། མ་གྲུབ་པ་དང་། བསལ་བ་ཡེ་མེད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་སོ། །དེ་
 དག་གི་སྒྲུབས་སུ་རྩ་ཆོལ་གྱི་ངག་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི། བྱུང་བ་འགལ་བ་དང་། མ་དེས་པ་དང་།

རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། འདོད་པའི་ལན་རྣམས་འདུག་གོ །མདོར་ན། བྱ་ཚོལ་གྱི་དག་ནི་དམ་
བཅའ་འཛིན་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་དང་། སུན་འབྱེན་ལྟར་སྦྲང་ལ་ལན་འདེབས་པ་དང་།
སུན་འབྱེན་ཡང་དག་གི་ལའོར་གསུམ་ཆང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་འདྲི་བ་རྣམས་སོ། །བྱི་ཚོལ་གྱི་དག་ནི་
དམ་བཅའ་འདྲི་བ་དང་། དམ་བཅའ་ལྟར་སྦྲང་ལ་སུན་འབྱེན་བཟོད་པ་དང་། དམ་བཅའ་ཡང་
དག་གི་སྐྱབ་བྱེད་འདྲི་བ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དེའི་ཡང་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་འདྲི་བ་དང་། དྲིས་
བའི་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྦྲང་ལ་སུན་འབྱེན་བཟོད་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་
དག་རྣམས་སོ། །

སྐྱབ་པ་དང་ནི་སུན་འབྱེན་དག །རྣམ་དབྱེར་འདོད་པ་ཚོལ་བ་དང་། བྱི་ཚོལ་དང་ནི་
དཔང་པོ་ཡི། །རྣམ་པར་བཞག་འདི་མཉན་པར་གྱིས། །ཞེས་སྒྲུས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཐལ་འགྱུར་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་། མཆོན་བྱའི་སྒྲ་བཤད་
བ། མཆོན་གཞིའི་དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ། ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །

དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་གང་རུང་སུན་འབྱེན་བའི་དག་རྩ་
བཟོད་པ་གང་ཞིག་རང་རྒྱུད་རྩ་བའོད་པ་མིན་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱིས་དངོས་སུ་
ཁས་སྐྱངས་པའི་དམ་བཅའ་སོགས་སུན་འབྱེན་པ་དང་། དངོས་སུ་ཁས་མ་སྐྱངས་ཀྱང་དོགས་པ་
བསུན་ས་སུན་འབྱེན་པའོ། །གཞན་དག་ཐལ་དག་རྩ་བའོད་པ་དེའི་མཆོན་ཉིད་རྩ་བའོད་པ་མི་
རིགས་ཏེ། གཞན་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་པའི་གཏན་ཆོག་རྒྱུད་པ་བཟོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
དང་། བྱབ་པ་རྒྱུད་པ་བཟོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཀྱང་མི་སྤྲིད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་།
སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་བཟོད་ཚུལ་ལ་ཐལ་བའི་དག་དངོས་སུ་བཟོད་པ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་དང་། དེ་མི་འཕེན་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་དོ། །

དང་པོ་ནི། ཚོལ་བ་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་དང་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་གང་རུང་སུན་འབྱེན་པར་

རུས་པའི་དག་རྒྱུ་དག་གང་ཞིག། །རང་རྒྱུད་གྱི་དག་ཏུ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །གཞན་དག།
 རང་གང་ལ་འཕངས་པའི་སྟོན་བ་པ་རོལ་པོས་ལན་དོན་མཐུན་གྱིས་བསྟོག་པར་མི་རུས་པའི་ཐལ་
 དག་གོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རིགས་པ་མི་འཐད་པ་དང་། ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་ནི། དུས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་པ་དང་། སྐྱ་དུས་པ་ཡིན་པར་ཚད་མས་མི་ཤེས་ལ།
 ཁས་ཀྱང་མི་ལེན་ཅིང་། སྐྱ་རྟག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་སྟོན་ལ། ཕྱི་སྟོན་བ་མཁས་
 པས་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། དུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་བ་དེས་དེ་ལ་ལན་གང་བཏབ་ཀྱང་ཐལ་
 འགྱུར་དེ་བསྟོག་རུས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ། བྱབ་པ་མ་དེས་པའི་ལན་ཐེབས་སོ་ཤིན།
 དེ་ཐེབས་སོད། ལན་དེས་ཐལ་འགྱུར་དེ་བསྟོག་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་བྱབ་པ་མ་དེས་
 པའི་ལན་བཏབ་པའི་འོག་ཏུ། བྱབ་པ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་དུ་ན་ལན་གྱིས་བསྟོག་པར་མི་རུས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
 དང་། བྱེད་རང་ལྟར་ན། ཕྱི་སྟོན་གྱིས་དུས་ན་མི་རྟག་པ་མིན་པ་བྱུང་དོ་ཞེས་བྱུང་པས། སྟོན་
 སྟོན་ལ་ཟེར་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་གྱིས་བསྟོག་པར་རུས་པ་མིན་ནོ། །ཅུ་བར་འདོད་རུས་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་དེ་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་མ་ཡིན་
 ཏེ། བསལ་བ་ཡེ་མེད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐལ་འགྱུར་དེའི་བྱབ་པ་གང་ལ་
 འཕངས་པའི་སྟོན་བ་དེས་ཁས་ཀྱང་མི་ལེན། ཚད་མས་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་
 ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་བ་ནི། འདི་ལྟར། ཕྱི་སྟོན་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དེས་པ་ན།
 སྟོན་གྱིས་སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ་དུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་དག་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། རྟགས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྟགས་ཡང་དག་གིས་རྩ་བའི་སྟོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྟགས་དང་བྱབ་པ་ལ་ནི་ལན་དོན་མཐུན་མི་ཐེབས་ལ་འདོད་པ་དེའི་ཆོན་ནི། སྟོན་གྱི་
 འདོད་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། སྟོན་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར། བསྟོག་པར་རུས་པའི་དོན་མེད་དོ། །
 ཡང་གང་དག་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་སྟན་འབྱེན་
 ཡང་དག་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པར་སྟན་འབྱེན་

ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ན་ཐལ་འགྱུར་དུ་བརྗོད་པ་དང་། རྣམ་མར་བརྗོད་པ་གཉིས་བཤད་
 ཅིང་། རྣམ་མའི་དོན་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སུན་འབྱེན་ཡང་དག་དང་།
 ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པོའི་བྱད་པར་
 ཡང་། སྒྲོན་ལ་སྒྲོན་དུ་བརྗོད་པས་སྒྲོན་ཅན་གོ་བ་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་གསུངས་
 ལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་གི་རྟགས་ལས། མི་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་
 འཕེན་པ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་གཉིས་ལ་བྱབ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱད་པར་གཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། འོན་
 སུན་འབྱེན་བརྗོད་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྩ་ཤིང་གིས་སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལ། ཕྱི་ཤིང་གིས་
 སྒྲ་ཆོས་ཅན་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་སུན་འབྱེན་མ་ཡིན་ནོ་
 ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོན་ལ་སྒྲོན་དུ་བརྗོད་པས་སྒྲོན་ཅན་གོ་
 བའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དེར་མི་གོ་ན་མ་དུས་པར་ཐལ་བས་ཀྱང་མི་གོ་བར་མཚུངས་སོ། །
 འོན་སྐྱབ་པ་དང་སུན་འབྱེན་པའི་རྣམ་དབྱེ་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་གྱིས་
 ཁས་སྤངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སུན་འབྱེན་པའི་བསམ་པས། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་བརྗོད་པའི་ངག་
 ཡིན་ན་སུན་འབྱེན་ཡིན་དགོས་ལ། རང་གི་དམ་བཅའ་སྐྱབ་པའི་བསམ་པ་ཁོ་ནས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
 བཀོད་པའི་ངག་ཡིན་ན་ནི། སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་སུ་རྟགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། བཤད་མ་ཐག་པའི་
 ངག་དེ་ཡང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྐྱབ་པར་འདོད་ན། སྐྱབ་པ་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་
 ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངག་གི་སྐྱབ་བྱ་ཆོག་ཟེན་ལ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅུ་བའི་གཏན་
 ཆོག་འགོད་པའི་ངག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་བའི་གཏན་ཆོག་ནི་ཤིང་གི་ཤིང་གི་
 ཅོད་གཞིའི་སྟེང་དུ། སྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་གཤམ་འདོད་ཞུགས་པ་ཞིག་ལ་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རི་སྐད་དུ། གཏན་ཆོག་ཐེ་ཆོམ་ལ་བརྗོད་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །
 རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དགོངས་པར་བསམས་ནས། རྟགས་དང་བྱབ་པ་ཁས་སྤངས་སམ། ཆོད་
 མ་གང་རུང་གིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཞུགས་པའི་ཐལ་ངག་ཅེས་ཟེར་བ་ཡང་།
 དེའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པ་འདི་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་སྐབས་ཅིག་སྤིང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་

རིགས་པ་མིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་བྱལ་བ་བསྟན་བཅོས་དེའི་དགོངས་པ་ལ་ཡོད་ལ། ཐལ་འགྱུར་དེ་འདྲ་དེ་
དེ་གསུམ་གང་རུང་དུ་མི་འདུ་བའི་བྱིར། གཞལ་བྱ་དེ་དོན་གང་ཡང་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་དེ་དེ་ཡིན་ན། སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་ལ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་
སྐབས་སུ། མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར།
མདོར་ན་རིགས་གཏེར་ཙུ་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཐམས་ཅད། སྒྲུབ་བྱེད་
འཕེན་མི་འཕེན་གཉིས་སུ་འདུ། དེ་ནས་བཤད་པའི་ཡང་དག་གི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པོ་དེ་གང་
རུང་ཡིན་ན། བྱལ་བ་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་དེ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་སྟོན་ཏུ་
ཡོད་ན་སྟོ་དང་ལྡན་པས་སྟོན་པར་བྱོས་ཤིག །ཡང་སྤར་གྱི་ལན་དོན་མཐུན་གྱིས་ཞེས་སོགས་དེའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དགོངས་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་སོ་ན་
འདུག་གོ །ཡང་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་དང་། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དོན་གཅིག་པ་གཞུང་དེའི་
དགོངས་པར་འདོད་པས་ནི། གཞུང་དེར་ཚུད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་གི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་
དགོས་པའི་སྟོ་ནས་སྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱེན་པའི་ངག་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དང་། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྟོ་ནས་
རང་རྒྱད་དང་། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་སྒྲུབ་པ་
ལ་ཡང་། རང་རྒྱད་དང་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཡོད་ལ། སུན་འབྱེན་པ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་།
རང་རྒྱད་ལ་ཡང་སྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱེན་པ་གཉིས་ཡོད། ཐལ་འགྱུར་ལ་ཡང་སྒྲུབ་པ་དང་སུན་
འབྱེན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས། དབྱེ་བའི་སྟོ་གཉིས་པོ་མི་བསྒྲོས་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ།

གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་འཕེན་པའི་ཐལ་
འགྱུར་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པའི་མཚན་
ཉིད་ཚོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །ཚོས་གསུམ་ནི་རྟགས་བྱི་རྟོལ་གྱིས་བདེན་
ཞེན་གྱིས་ཁས་སྤངས་པ། བསྒྲོག་བྱལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ། གཞི་གྲུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་
མས་བསལ་བ་ཞུགས་པའོ། །རྟགས་ཁས་སྤངས་པ་ཞེས་པས་རང་རྒྱད་ལ་ཤེས་འདོད་ཡོད་པར་

ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གྲུབ་བསལ་མེད་པར་འཕངས་པའི་བྱིར། གཞི་གྲུབ་
 ཅིང་ཞེས་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་པར་བརྟན། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་
 ཞེས་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲེང་དུ་གྲུབ་པ་དགོས་པར་བརྟན། སྤྱིར་
 ཁྱབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་ཆང་བ་དང་།
 རྗེས་འགོ་ཙམ་ཡོད་ལ་བསྒྲེག་པ་མེད་པ་དང་། རྒྲེག་པ་གྲུབ་ལ་རྗེས་འགོ་མ་གྲུབ་པ་དང་།
 གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས། རང་རྒྱུད་ལ་འང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་ཆང་བ་དང་། བསྒྲེག་པ་ཆང་
 ལ་རྗེས་འགོ་མ་ཆང་བ་དང་། རྗེས་འགོ་ཆང་བ་ལ་བསྒྲེག་པ་མ་ཆང་བ་དང་གསུམ་མོ། །འདིའི་
 ཆོས་གསུམ་ལྷན་དུ་འགྱུར་བ་ལ། རྗེས་འགོ་གྲུབ་པ་ངེས་པར་མི་དགོས་ཏེ། ལྷང་རུང་གི་བུམ་པ་
 ཆོས་ཅན། ཆད་མས་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་ངེས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པས་སྐྱབ་བྱེད་
 འཕེན་པ་སྤྱིད་ཅིང་དེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་བྱིར། ཡང་བསྒྲེག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་ན་རྗེས་འགོ་གྲུབ་པ་
 ཙམ་གྱིས་སྐབས་འདིའི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པའི་གོ་མི་ཆད་དེ། རྟག་པ་ལ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཆད་
 མས་ངེས་པའི་སྐྱལ་བའི་ངོར། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་
 བྱིར་ཞེས་པ་ལ། རྗེས་ཁྱབ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཅིག་སྤྱིད་ཀྱང་།
 སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། བསྒྲེག་དོན་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་
 ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་རིགས་གཏོར་གྱི་འགྲེལ་པར་བསྒྲེག་ཁྱབ་
 ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཞེས་དམིགས་ཀྱི་བསལ་བའི་དགོངས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 འཇུག་པའི་འགལ་བ་སེལ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ལུང་ཟད་མ་དག་པར་མངོན་ཏེ། ཆོག་སྒྲ་མ་རྩས་
 མེད་དུ་སོང་བའི་བྱིར་དང་། རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་མི་འཇུག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་དུ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། དཔེར་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ཆོས་ཅན། བདག་ཆད་མས་
 དམིགས་པར་ཐལ། བདག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན། རྗེས་འགོ་གྲུབ་ན་རྒྲེག་
 པ་གྲུབ་དགོས་སོ་སྒྲུམ་པ་ནི་རིགས་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་སྐྱབ་
 བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡོད་ཙམ་གྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་བསྒྲེག་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡོད་མི་དགོས་
 པའི་བྱིར་དང་ཆད་མས་དམིགས་པ་དང་། ཡོད་པ་གཉིས་ལ་རྗེས་འགོ་གྲུབ་ཀྱང་ལྷོག་ཁྱབ་མི་

འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོན། གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྒྲུབ་པས་ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
 དེ་ནི་སྒྲུབ་པ་སྒྲོར་གཅིག་གི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ཤེས་ཟིན་པའི་འོག་རྩལ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །
 འོན་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ལ་ཡང་ཚད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
 མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ནི་ཚོལ་བས་རྟགས་བདེན་ཞེན་གྱི་ཁས་སྤངས་
 པའི་ཚེ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་མི་འབྱུང་། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་
 བ་ཞུགས་པའི་ཚེ་ན་ནི། རྟགས་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་སྤངས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
 དཔེར་ན། རི་སྤྱོད་ཆོས་དེ་ནོག་གློག་གིས་དང་མི་ལྟན་པར་བདེན་ཞེན་གྱི་ཁས་ལེན་པ་དེ་སྤྱོད་དུ།
 བ་ལང་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མི་འབྱུང་། ཆོས་དེ་བ་ལང་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ན། ནོག་གློག་གིས་
 དང་ལྟན་པར་མ་ངེས་པ་མི་སྤྱོད་པས། བ་ལང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ནོག་གློག་གིས་དང་མི་ལྟན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒྲོག་དོན་ལ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །
 ཡང་གཞན་དག་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བྱད་པར་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
 དག་གང་ཞིག་འདོན་བསྒྲོག་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚད་བ་ཞེས་དང་། ཡང་གཞན་དག་འདི་གང་ཞིག་འར་
 གི་ཆོས་ལོག་ཏུ་བབྱུང་བྱེད། རང་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་བབྱུང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་དུ། ཐལ་འགྱུར་
 རང་གི་རྟགས་ལོག་ཏུ་བབྱུང་བྱེད་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་བ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། སྒྲུ་རྟག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་ཅིང་། སྒྲུ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དང་། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་
 བ་ཚད་མས་ཤེས་པའི་ཚོལ་བའི་ངོར། སྒྲུ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་
 པའི་ཚེ། ཐལ་འགྱུར་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ནི་ཁས་ཀྱང་
 ལེགས་པར་སྤངས་པར་སྤང་ཞིང་། ཚད་མས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པའི་རྗེས་ཐོག་དེ་
 མ་ཐག་ཏུ་བྱས་པ་དེ་སྒྲུབས་བབས་གྱི་ཚོལ་བའི་ངོར་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
 མོང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་འདོད་ན་སྒྲུབ་
 པའི་ངག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཐལ་ངག་འདི་དང་། སྒྲུབ་པའི་ཐལ་ངག་གཉིས་ཀས་ཚུལ་གསུམ་སྒྲུབས་
 བབས་གྱི་ཚོལ་བའི་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་ལུས་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་མོད། ཚོལ་བ་དེའི་ངོར་སྒྲུབ་ངག་
 རྣམ་དག་ཡིན་མིན་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། འདི་ནི་དམ་བཅའ་བརྗོད་པའི་ངག་ཡིན་ལ། ཅིག་ཤོས་

དེ་ནི་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པའི་དག་སྒྲིན་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ཤེས་ཤིང་མ་དྲན་པའི་རྟོལ་བའི་ངོར། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་
 ཏྲག་སྟེ་བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། གང་བྱས་ན་སོགས་བརྗོད་པ་གཉིས་ཚུལ་གསུམ་དྲན་པར་རུས་
 བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་དག་དེ་ཡང་དག་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་
 ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱིས་ཐ་སྐྱད་བྱེད་པ་ཡང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་འཕེན་པ་སྐབས་སུ་བབས་པ་དེའི་ཆོ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་(གསུམ་)པ་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ཐལ་
 འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག །བསྐྱོག་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚད་རུང་གི་གཏན་ཚིགས་འཕེན་མི་རུས་པའོ། །
 རིགས་གཏེར་དུ་འདི་ལ་སུན་འབྱེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། སྐྱ་མ་ལ་སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཞེས་
 གསུངས་པ་དེའི་དགོངས་པ་ནི་གཉིས་ཀ་སུན་འབྱེན་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། སྐྱ་མ་སྐྱབ་
 པའི་དག་ཡིན་ཞིང་། བྱི་མ་སུན་འབྱེན་རྒྱུད་པ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། བྱིར་སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 དང་སུན་འབྱེན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་འགལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན་སུན་འབྱེན་
 ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། བྱིར་སྐྱབ་པ་དང་སུན་འབྱེན་འགལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ན། སྐྱབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མཚན་བྱའི་སྐྱ་བཤད་པ་ནི། མི་འདོད་པའི་ཆོས་ཐལ་བར་འཕེན་པའི་དག་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཐལ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་ལ། འཕེན་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཆོག་ཟེན་ལ་འཕེན་པ་དང་། རོན་
 གྱི་འཕེན་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཐལ་དག་ཏུ་བཀོད་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐྱབ་པའི་དག་ཏུ་
 བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་སོ། །ཅིའི་བྱིར་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།
 གཞན་གྱི་དམ་བཅའི་ཞེན་དོན་སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་རྟོལ་
 པའི་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དེ་སྐྱད་ཅེས་བྱའོ། །འཕེན་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཅུ་བའི་
 ཏྲགས་སམ། སྐྱབ་བྱེད་རྟོལ་བའི་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཚད་པའི་གཏན་

ཚིགས་ཚོལ་པའི་བྲན་ལམ་དུ་འཕྲེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་ཚུལ་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ་རྟག་པའི་
 བྱིར་ཞེས་པའི་རྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་སྤྱོད་ཚུལ་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་འཕྲེན། གཉིས་
 པ་ནི། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྤྱོད་པར་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་
 ཞེས་སྤྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གིས། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་
 སྤྱོད་པར་བྱས་སོ་ཞེས་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་བྲན་ལམ་དུ་འཕྲེན་པར་བྱེད་དོ། །ཅིའི་
 བྱིར་སྤྱབ་བྱེད་མི་འཕྲེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་ཞིན། གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་སུན་འབྱེན་པ་ཅམ་
 བྱེད་གྱི། དེའི་ལོག་ཕྱོགས་སྤྱབ་པར་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་སྤྱད་ཅེས་བྱའོ། །

བཞི་པ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་
 སྤྱབ་བྱེད་འཕྲེན་པ་དང་མི་འཕྲེན་པ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚཱ་ཚཱ། དང་པོ་སྤྱབ་བྱེད་འཕྲེན་པ་ལ། སྤྱབ་
 བྱེད་ཡང་དག་ཅམ་འཕྲེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། སྤྱབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་
 འཕྲེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གོ། །འདིར་སྤྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཤད་པ་ནི་གཉིས་པ་ལོ་
 བའོ། མི་འཕྲེན་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་སྤྱབ་བྱེད་མི་འཕྲེན་པ་དང་། སྤྱིར་འཕྲེན་ཀྱང་ཚུལ་
 གསུམ་བྲན་ལམ་དུ་མི་འཕྲེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་
 སོགས་པ་འོག་ནས་འཆད་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱབ་བྱེད་ཡང་དག་འཕྲེན་པའི་རྩ་བའི་
 ཐལ་འགྱུར་དུ་བཤད་པའོ། །ཡང་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་རྟགས་ཚིགས་ཀྱི་འབྲེལ་པའི་སྒོ་
 ནས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གསུམ་དུ་འདུས་སོ། །ཡང་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤྱད་ལ་
 དབྱེ་ན། འགལ་མ་ངེས་མ་གྱུབ་པ་དང་གསུམ་དང་། བསལ་བ་ཡེ་མེད་དང་བཞིར་གངས་ངེས།
 འདི་ལ་སྤྱབ་བྱེད་འཕྲེན་མི་འཕྲེན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་མེད་དེ། སྤྱབ་བྱེད་ལྟར་སྤྱད་འཕྲེན་པ་ཅམ་གྱིས་
 བསྤྱབ་བྱེད་འཕྲེན་པའི་གོ་མི་ཚཱ་པའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་
 བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱོད་དཔོན་རིགས་པའི་དབང་ལྷན་བྱ་བ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཐལ་

འགྱུར་དུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་བཞིར་གྱངས་ངེས་ཏེ། རྟགས་དང་བྱབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྱུབ་པ།
 གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་མ་གྱུབ་པ་བྱབ་པ་འབའ་ཞིག་མ་གྱུབ་པ་གཉིས་ཀ་གྱུབ་པའོ། །བཞི་པ་
 ལ་བཞི་སྟེ། གཉིས་ཀ་ཚད་མས་གྱུབ་པ། གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྱུབ་པ། རྟགས་ཚད་མ་
 དང་། བྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྱུབ་པ། རྟགས་ཁས་སྒྲངས་དང་། བྱབ་པ་ཚད་མས་གྱུབ་པའོ། །
 བྱི་མ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་བསལ་བ་ཞུགས་པ། ཚད་མས་བསལ་
 བ་ཞུགས་པ། བསལ་བ་ཡེ་མེད་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགྲ། གཉིས་ཀ་ཚད་མས་གྱུབ་པ་ལ། བསལ་
 བ་ཡེ་མེད་གཅིག་པུར་བཞེད་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། དམ་བཅའ་ཚད་མས་གྱུབ་པའི་དོན་ལ།
 ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་བསལ་བ་མི་འཇུག་པས། ཞེས་གསུངས། རྗེས་འབྲང་རྣམས། འདི་ལ་ཡང་ཁས་
 སྒྲངས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། བསལ་བ་ཡེ་མེད་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་བཅུ་གཅིག །མ་གྱུབ་གསུམ་དང་
 བཅུ་བཞིའོ་ཞེས་འདོད། དེ་ལྟར་བཅུ་བཞིའི་ནང་ནས་བསལ་བ་ཡེ་མེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་བཞི་དང་།
 མ་གྱུབ་པ་གསུམ་སྟེ་བདུན་ནི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ལྷག་མ་བདུན་ནི་ཡང་དག་ཡིན་ལ།
 བདུན་གྱི་ནང་ནས་བྱེད་དང་བདུན་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པ་ཡིན་ལ། བདུན་པའི་བྱེད་རྟགས་
 ཁས་སྒྲངས་བྱབ་པ་ཚད་མས་གཞི་གྱུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་པ་དེས་སྒྲུབ་
 བྱེད་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་སྟན་དབྱུང་བ་ལ་རིགས་པའི་གཏེར་དུ་ཇི་ལྟར་གསུངས་
 པའི་ཚུལ། དེའི་དགོངས་པ་བཤད། དེར་དངོས་བསྟན་ལ་མ་གསུངས་པའི་རིགས་པ་གཞན་ཡང་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། རང་རྒྱུད་ལའང་མཚུངས་བྱིར་དང་། རྟགས་མེད་བྱབ་
 པ་འགལ་བྱིར་དང་། ལྷག་ཚད་ངེས་པ་མི་རུང་བྱིར། ཐལ་འགྱུར་བཞིར་དབྱེ་མི་འཐད་དོ། །
 མ་གྱུབ་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་ལྷག །འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་ཆད། རྟགས་མེད་བྱབ་པ་
 གྱུབ་པ་འབྲུལ། དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་མིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ཅ་
 བའི་དབྱེ་བ་བཞིར་མི་འཐད་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་བཅུ་བཞིར་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་
 ནི། འོ་ན་རང་རྒྱུད་དུ་བཀོད་ཚད་ལ་བཞིར་གྱངས་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་
 བྱིར་རོ། །དེ་ལ་འདོད་ན་ཉིས་པ་གཉིས་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལྟར་སྒྲུང་གི་གྱངས་ངེས་མི་འཐད་པ་དང་།
 ཡང་དག་གི་གྱངས་ངེས་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུང་ལ་རྟགས་

འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་དང་། བྱུང་པ་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་
 པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུབ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་
 དང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་པར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་གཏན་ཚིགས་
 འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་ནི། མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་དོན་གཅིག་ །བྱུང་པ་འབའ་ཞིག་མ་
 གྲུབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་དང་། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་
 འདུས་པས། དེ་ལྟར་དབྱེ་བ་རིགས་སུ་རྒྱུག་ཀྱང་། རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
 ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་ཞེས། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་གི་དབྱེ་བ་ལོགས་པར་འཆད་པ་མི་རིགས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། བྱུང་པ་གྲུབ་ཀྱང་རུང་མ་གྲུབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
 ཚིགས་སུ་འཛོག་པ་རིགས་པ་མཁྱེན་པས་གཞུང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་རིགས་པ་
 མཁྱེན་པས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་གི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་ལ་བྱུང་པ་གྲུབ་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཞིག་མ་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཇུག་ དེའི་རིགས་པས་
 ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུབ་གི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ལྟར་སྒྲུབ་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་ལ། བྱུང་པ་
 གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུབ་གི་དབྱེ་བ་ལོགས་པ་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་
 བ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་། རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་། ཁས་སྤངས་
 ཀྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་བཞིར་འབྱེད་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
 དག་ལ་བཞིར་འབྱེད་པ་དང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་པར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་རྒྱལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་ནི་
 རིགས་པ་དང་པོའི་དགོངས་པ་བཤད་དོ། །རིགས་པ་གཉིས་པའི་དགོངས་པ་ནི། སྦྱིར་རྟགས་མ་
 གྲུབ་ན་བྱུང་པ་མ་གྲུབ་ཅིས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཁས་སྤངས་ན་རང་
 ཉིད་ལ་ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། ཁས་སྤངས་དང་འགལ་བ་དུ་མ་
 ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་ན། བྱུང་པ་མ་གྲུབ་དགོས་ཞེས་པ་
 ཡང་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་ཀྱང་། བཞེད་པ་གྲུབ་པ་དུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་

དང་། དེ་འདྲ་མེད་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་འགོག་ཚུལ་དཔྱིས་མི་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 དགོངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲ་གི་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་འབྱེད་པ་མི་འཐད་དེ།
 མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཐམས་ཅད། ཏྲགས་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཅིག་ཤུར་འདུས་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན། རང་རྒྱུད་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ན། བྱེད་པ་གྲུབ་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
 ཆོག་སྒྲ་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཅི་སྟེ། བྱེད་པ་ཁས་སྒྲུངས་སམ་ཆད་མ་གང་རུང་གིས་གྲུབ་ན།
 ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲ་དུ་འཛོག་མི་རུས་སོ་ཤིང་། དེ་ཡང་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་ཟེར་བ་དེ་ནི་སྟོག་ཆད་ཀྱང་དབང་པོ་གཞན་ཡོད་པས་མ་གྱི་བར་འཛོག་
 གོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་རང་རྒྱུད་ལ། ཕྱོགས་
 ཆོས་མ་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲ་འཛོག་མི་རུས་སོ་ཞེས་ཀྱང་ཁས་ལེན་
 དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཏྲགས་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བོད་སྒྲ་མ་དག་གསུང་བ་ནི། སྟོག་ཆད་པ་ལ་དབང་པོ་གཞན་
 ཆད་མ་ཆད་གཉིས་ཡོད་དོ་ཅེས་ཟེར་བ་དང་མཚུངས་ཤིང་། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
 ཆོག་སྒྲ་ལ། མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲ་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་མཚུངས་སོ་
 ཞེས་པ་ཉིད་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཡང་ཏྲགས་དང་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའང་མི་
 འཐད་དེ། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་སྟོད་པ་སྟུན་
 པོའི་རྣམ་ཐར་ཏེ། སྟོག་ཆད་པ་ལ་དབང་པོ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
 མདོར་ན་ཏྲགས་དང་བྱེད་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གསུམ་དུ་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ། ཏྲགས་དང་།
 བྱེད་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཏྲགས་གྲུབ་ཀྱང་
 བྱེད་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །རིགས་པ་གསུམ་པའི་
 དགོངས་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲ་ལ་བདུན་གྱིས་གྲངས་ངེས་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷག་ཆོད་
 གྱིས་གྲངས་ངེས་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་
 བ་བཅུ་བཞི་མི་འཐད་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀོད་ཆད་བཅུ་བཞིའི་གྲངས་ངེས་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ།
 དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ལྷག་པ་དང་། ཆད་པ་དང་། འབྲུལ་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་

ལྷ་ཡོད་ཅེ་ན། མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ། རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་
 མ་གྲུབ་པ་དང་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་ལྷག །བྱུང་པ་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལྷ་སྒྲུབ་ཆད། རྟགས་
 མ་གྲུབ་ཀྱང་བྱུང་པ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམ་གཞག་འབྲུལ་པའི་བྱིར། རི་ལྷ་ཡོད་ཞེ་ན།
 རྟགས་རྒྱུ་པ་མ་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པའི་གོ་ཚད་ཀྱི་བྱུང་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་ལ་དགོས་ལུས་
 མེད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྟོག་ཆད་པས་གི་པའི་གོ་ཚད་ཀྱི། སྟོག་ཆད་ཀྱང་དབང་པོ་གཞན་ཆད་
 ངས་མ་ཆད་ཞེས་དཔྱོད་པ་ལ་དགོས་ལུས་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་
 པའི་རིགས་པ་གཞན་བཤད་པ་ལ། རིགས་པའི་གཏེར་དུ། ཐལ་འགྱུར་ལྷ་སྒྲུབ་གི་གྲངས་ངེས་
 ལ་དགག་པ་མཛད་ཀྱང་། ཡང་དག་གི་གྲངས་ངེས་ལ་དགག་པ་མ་མཛད་པས་དེ་དཔྱད་པ་ལ་
 དགག་པ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་གཞིར་བཞག་ནས་བྱོགས་ཅམ་ཞིག་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ།
 འདི་ལ་རྟགས་བྱུང་གྲུབ་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག། །དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཞུགས་ཚུལ་ལ་
 བརྟགས་ཏེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ། རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཁས་
 གུངས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་འབའ་ཞིག་ཁས་གུངས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་མི་
 འཐད་དེ། གཞན་གྱི་ཁས་གུངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། གཞན་མི་འདོད་པའི་ཆོས་ཐལ་བར་
 འཕེན་མི་ལུས་ན་ནི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་ལ། དེ་ལུས་ན་བྱུང་པ་ཁས་གུངས་ཀྱི་གྲུབ་མ་
 གྲུབ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྟོག་མ་ཆད་ན་གསོན་པོར་འཛིག་པས་དབང་པོ་
 གཞན་ཆད་མ་ཆད་ལ་དགོས་ལུས་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་བྱུང་པ་ཁས་གུངས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཅམ་
 གྱིས་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་བྱུང་པ་གྲུབ་པར་འཛིག་མི་ལུས་ཏེ། གལ་ཏེ་ལུས་ན། གཏན་
 ཆོགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་གཏན་ཆོགས་ཡང་
 དག་གཉིས་ཀའི་རྟགས་ཆོས་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་དགོས་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར་
 དང་། བྱུང་པ་ཆད་མས་འགལ་བ་དང་། བྱུང་པ་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྷ་སྒྲུབ་
 གཉིས་ཀ་ལ་འང་བྱུང་པ་ཁས་གུངས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྟིང་པས། དེ་གཉིས་ལ་ཡང་བྱུང་པ་གྲུབ་པ་
 གཅིག་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་བསལ་བ་ཞུགས་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་
 པ་ནི། དམ་བཅའ་ཁས་གུངས་དང་འགལ་བ་ཅམ་གྱིས་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཞུགས་པའི་ཐལ་

འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་འཛོག་མི་རུས་ཏེ། གལ་ཏེ་རུས་པ་དེ་ལྟ་ན་སྔ་མོ་ལ་སྐྱེ་རྟག་པ་ཁས་ལེན་པ་ལ།
 བྱིར་མོ་ལ་བས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ་བྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་འཕངས་པའི་ཆོན། དེ་འདྲའི་
 ཐལ་འགྱུར་དེ་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། རྟགས་བྱབ་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་དམ་
 བཅའ་ཁས་སྒྲངས་དང་འགལ་བའི་བྱིར། འདོད་ནི་མི་རུས་ཏེ། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་
 པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་བསལ་བ་ཡོད་ན། སྐྱེ་རྟག་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་ཆད་
 མས་གྲུབ་པའི་དོན་སེལ་རུས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་པའི་ཆད་མ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་སེལ་ལས། ཐལ་
 འགྱུར་ལ་བཅུ་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་མཛད་པས་ཀྱང་བྱེད་ལ་གཞོད་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་།
 སྔ་མོ་ལ་གྱིས་གཞལ་བྱ་ལ་རྟག་པས་བྱབ་པ་དང་། སྐྱེ་མི་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། བྱི་མོ་ལ་བས་
 སྐྱེ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་འཕངས་པའི་ཆོན། ཐལ་འགྱུར་དེ་
 ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། བྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས། རྟགས་ཆད་མ། དམ་བཅའ་
 ལ་བསལ་བ་ཞུགས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་འདོད་ན། སྔ་མོ་ལ་གྱི་དམ་བཅའི་ཞེན་དོན་སྐྱེ་འབྱེན་
 རུས་པར་ཐལ། སྔ་མོ་ལ་གྱི་དམ་བཅའི་ཞེན་དོན་ལ། སྐྱེ་འབྱེན་དུ་བརྗོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། སྐྱེ་
 རྟག་པར་དམ་བཅུས་པའི་དམ་བཅའི་ཞེན་དོན་སྐྱེ་འབྱེན་རུས་པ་བཞད་གད་གྱིས་གནས་སོ། །
 འོ་ན་གཞལ་བྱ་ལ་རྟག་པས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་དམ་བཅའ་སྐྱེ་འབྱེན་རུས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 ཡང་དག་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། སྔ་མ་ལྟར་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་ཡང་ཁས་
 ལེན་པའི་མོ་ལ་ལ་ནི། གཞལ་བྱ་ལ་རྟག་པས་མ་བྱབ་པར་ཐལ། སྐྱེ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཞེས་འཕངས་པས་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཆད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་
 པའི་མོ་ལ་ལ་ནི། འོ་ན་སྐྱེ་ཡང་རྟག་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ལ་རྟག་པས་བྱབ་པའི་བྱིར་ཞེས་
 འཕངས་པས་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཆད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་
 སྔ་རབས་པ་དག་ལ་ཁས་སྒྲངས་ནང་འགལ་འདི་ལྟར་སྒྲུང་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་བདུན་ལ་
 དང་པོ་དུག་པོ་དེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པ་དང་། བདུན་པ་ལ་བྱེད་གྱིས་འཕེན་བྱེད་
 གྱིས་མི་འཕེན་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་དང་། ཡང་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་

དག་གི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ན། སྒྲ་མ་དུག་པོ་ཡེ་མི་འབྲེན་པར་བདུན་པའི་བྱེད་པོ་ལ་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་བྱེད་ནས། སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན།
 བྱེད་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་གཅིག་དགོས་པར་བཤད་པས་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་
 བཤད་ན། ཚད་མ་ཡིད་གྱི་མུན་སེལ་ལས། བརྒྱུག་པ་རང་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
 དག་གསུམ། གཞན་རིགས་འཕེན་པ་བཅུ། སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པ་ལྟ་སྟེ་བཙོ་བརྒྱད་གྱི་གྲངས་
 དེས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་གཞུང་འདི་ལྟར་ཁ་བསྐྱང་བར་བྱ་སྟེ།
 རང་རྒྱུད་གྲངས་དང་མི་མཚུངས་དང་། །རྟགས་གྲུབ་བྱེད་མེད་འགལ་བ་དང་། །ཁས་སྤངས་ཅམ་
 གྱིས་མི་འགྱུར་བྱིར། །ཡང་དག་དབྱེ་བ་བཞི་མི་འཐད། །གྲུབ་པ་གཅིག་སྟེ་བས་ལྟག །
 འབྲས་རང་མ་དམིགས་ཐལ་འགྱུར་ཆད། །རྟགས་གྲུབ་བྱེད་པ་མེད་པ་འབྲུལ། །དེས་ན་ཡང་
 དག་བདུན་མི་འཐད། །ཅིས་ཀྱང་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
 གང་ཞིག །རྟགས་གྲུབ་ན་བྱེད་པ་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་ཞེས་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྱུར་གང་
 ཞིག་རྟགས་མ་གྲུབ་ན་བྱེད་པ་གྲུབ་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་འཛོག་གོ །དེ་ཡང་རྟགས་རྒྱུད་
 པ་མ་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་དང་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཞག་ནུས་ལ། བྱེད་པ་རྒྱུད་པ་མ་གྲུབ་
 པས་དེ་དང་དེར་བཞག་མི་ནུས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རིགས་པའི་གཏེར་གྱིས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་བཀག་
 པར་མཛད་པའི་ངག་དོན་མདོར་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཅིག་པ་རང་ལུགས་གཞན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྒྱུར་
 དང་དེ་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲར་བཤད་པ་ལས། ཡང་ན་ཁས་སྤངས་གྱི་རྟགས་ལས་ཚད་
 མས་བསལ་དུ་རུང་བའི་མི་འདོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ངག་གོ །

དབྱེན་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་།
 དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་དཔེར་བཙོན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། ངག་འགོད་པའི་ཚུལ་དང་། སྐྱབ་པའི་ངག་དུ་འགྱུར་བའི་

འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དངོས་སུ་ཐལ་བ་འཕངས་པས་རང་གི་འདོད་པ་སྐྱབ་ནུས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་
པའི་ངག་གོ། །དེ་ལ་དབྱེན། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་གྱང་སྐྱབ་པའི་ངག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡིན་པ་
གཉིས་སོ། །དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག །
སྐྱབ་པའི་ངག་རྩ་མ་བཞོད་པའོ། །དེ་ནི་སྐྱེ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །

གཉིས་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། དེ་གང་ཞིག་དེར་བཞོད་པའོ། །དེ་ནི་དཔེར་ན། གང་རྟག་
ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་རྟག་པར་གྱངས་ཅན་གྱིས་ཁས་སྤངས་
ཞེས་བཞོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ངག་འགོད་པའི་ཚུལ་ནི། རྟོག་ལོ་ཆེན་པོ། གྱངས་ཅན་སྐྱ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་
པ་ལ། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་རྟག་པར་གྱངས་ཅན་
གྱིས་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་མཐུན་པ་ཅན་དང་། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་
དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ནི་རྟག་པའི་ཕྱིར་མ་བྱས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཅན་
གྱིས་སྐྱོར་ཚུལ་དུ་བཞེད་དོ། །དར་འབག་པ་དང་། སྐྱོབ་དཔོན་འཇམ་པའི་རྩྭ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་ནི།
གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་པས་མ་
བྱས་པར་ཐལ་བ་ལས་བྱས་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པས་བསལ་ལོ་ཞེས་བཞེད་ལ། དེ་གཉིས་ལ་
རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་པར་དགག་པ་རིམ་པ་བཞིན་མཛད་དོ། །སྐྱོབ་དཔོན་རིགས་པའི་
དབང་ལྷག་ལྷ་པ་ནི། གྱངས་ཅན་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ལ། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་དཔེར་
ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་འགོད་པར་བཞེད་ཅིང་།
སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་སྐྱབ་ངག་གིས་བྱབ་པར་བཞེད་དོ། །རིགས་གཏེར་ལས་ནི།
པལ་ཆེར་འདི་དང་མཐུན་པར་བཞེད་ལ། ཅུང་ཟད་མི་མཐུན་པའི་བྱེད་པར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།
གྱངས་ཅན་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ལ། ཐལ་བའི་ངག་སྐྱོན་མེད་འདི་ལྟར་འགོད་དེ། སྐྱེ་ཆོས་ཅན་
མ་བྱས་པར་ཐལ་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཐོག་མར་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་བཞོད་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་

ཞེས་འདྲི་བ་ལ་སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་སྒྱུ་མེད་འདི་ལྟར་འགོད་དེ། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པ་ཡིན་
 པས་བྱུང། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་རྟག་པར་པས་སྒྲངས་སོ་ཞེས་འགོད་པར་གསུངས་
 སོ། །དེའི་དགོངས་པ་ཡང་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་ཐོག་མར་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དམ་བཅའ་བཀོད།
 ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་འདྲི་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་སྐྱབས། དེ་གྲུབ་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
 དག་བཀོད་པས་ཚུལ་གསུམ་དུན་ལམ་དུ་འཕེན་པའོ། །འཕེན་པའི་ཚུལ་ཡང་དག་དེ་ལ་བརྟེན་
 ནས་སྒྲ་ཡང་མ་བྱས་པར་ཐལ་བ་ལས། བྱས་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་གོ་སྒྲམ་པའི་
 སྒོ་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བྱབ་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དངོས་དོན་བསྐྱོག་པས་འཕེན་པ་ཡིན་ལ།
 ཕྱོགས་ཆོས་ནི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་བརྗོད་པ་དང་། བྱབ་པ་བརྗོད་པ་གཉིས་ཀའི་བྱེད་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས། ཕྱོགས་ཆོས་དུན་པའི་སྒོ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་འཕེན་པ་ཡིན་གྱི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་
 དངོས་དོན་བསྐྱོག་པས་ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཐལ་བའི་ངག་གིས་རང་
 རྒྱུད་གྱི། ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་ན་སྒྱུར་བ་འཇིག །ཐལ་བས་ངག་ལས་རང་རྒྱུད་གྱི། དོན་འཕེན་
 ཇི་ལྟར་བསྐྱོག་བཞིན་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ན་སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་གསུམ་
 ལྟན་གྱིས་དངོས་དོན་བསྐྱོག་པས་རང་རྒྱུད་གྱི་བྱབ་པ་འཕེན་ཀྱང་། དངོས་དོན་བསྐྱོག་པ་རང་
 རྒྱུད་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་འགྱུར་བའི་ངག་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 ཡང་དག་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་འཇིག་ཅེ་ན། ཐལ་འགྱུར་གྱི་དངོས་དོན་བསྐྱོག་པ་ནི་རང་
 རྒྱུད་གྱི་དམ་བཅའ་ཡིན། སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་བརྗོད་
 པའི་ཆོག་ནི་མེད། བྱབ་པའི་དངོས་དོན་བསྐྱོག་པས་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 འོ་ན་སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་དངོས་དོན་གྱི་བྱབ་པ་དེ་ཉིད་དེས་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་
 གྱི་འང་བྱབ་པ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དངོས་དོན་བསྐྱོག་པས་རང་རྒྱུད་
 གྱི་བྱབ་པ་འཕེན་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་ཟེར་བ་དེ་ནི་རྟོག་ལྟན་ལ་སྐྱེ་
 བའི་དོགས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་རྣམ་བཅད་མེད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར། སྐྱབ་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་གཉིས་ཀ་ཆོང་བ་རྣམས་ལ་དངོས་དོན་བསྐྱོག་མ་བསྐྱོག་བྱུང་
 པར་མེད་ཀྱང་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་འབའ་ཞིག་ལ། དངོས་དོན་ངེས་པར་

བསྐྱོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་འདི་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
དམ་བཅའ་བཞག་པའི་ཐལ་ངག་དེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མིན་པར་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རིགས་
པའི་གཏེར་དུ་གསུངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དེ་ཆང་བའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བྱེད་མི་
འཕེན་པར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རིགས་པའི་གཏེར་དུ་རྒྱལ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་
བར་མ་བཤད་ཅིང་། རྒྱལ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་ཤུ་པོའི་མཆན་གཞི་དོས་འཕྲོ་བའི་
སྐབས་སུ། དམ་བཅའི་ཐལ་ངག་ནི་ཤུ་པོ་ཁོ་ན་དོས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་
རྒྱལ་བྱེད་མི་འཕེན་ན། སུན་འབྱེན་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་ངག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་ན། ཐལ་
འགྱུར་རང་གི་ཆོས་ལོག་ཏུ་བཟུང་བྱ་དེས་རང་གི་ཚུད་གཞིའི་སྟེང་དུ། རྟགས་ལོག་ཏུ་བཟུང་བྱ་དེ་
རྒྱལ་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་སྐབས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱོག་ན་རྒྱལ་བའི་ངག་ཏུ་འགྱུར་བའི་འཐད་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
མཆན་གཞིར་བཟུང་མ་ཐག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་ངག་ཡང་དག་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིམ་
རྟག་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། སྐོལ་བ་རང་གི་ཆད་མས་མཐོང་བའི་སྒྲིམ་རྟག་
པར་རྒྱལ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་དཀ་ལམ་དུ་འཕེན་པར་རུས་པའི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་སྐོལ་
བ་གཞན་གྱི་དོར་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ངག་རྒྱུ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དངོས་
སུ་རྒྱལ་བའི་ངག་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིམ་གྱི་རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
འོ་ན་རྒྱལ་བའི་ངག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་བའི་ངག་ཏུ་བཀོད་པའི་ཆོག་
སྒྲིམ་མེད་གང་ཞིག །བསྐྱོག་ན་ཚུལ་གསུམ་སྐོལ་བའི་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་ཆང་བའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་ཆང་ཞེ་
ན། བསྐྱོག་ན་བྱེད་པ་ཆང་ཚུལ་ནི་རྟགས་པར་སྒྲིལ། རྟགས་བསྐྱོག་ན་ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་ཚུལ་
ནི། རྟགས་ཀྱི་དངོས་དོན་བསྐྱོག་པས་མི་འཕེན་ཡང་རྟགས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་དོན་གཉིས་པ་
བསྐྱོག་པས་ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། སྒྲིལ་ཡང་རྟག་པར་ཁས་སྒྲུངས་སོ་ཞེས་
བརྗོད་པས། སྒྲིམ་བྱས་པར་ཐལ་བ་དོན་གྱིས་འཕངས། དེ་བསྐྱོག་པས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་དེར་
རྒྱལ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐབས་བབ་ཀྱི་སྐོལ་བའི་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་འཕངས་པའོ། །འོ་ན་ཀྱང་ཤུགས་ལ་
འཕངས་པ་ཞེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ། སྒྲིམ་བྱས་པ་དང་དེའི་བསྐྱོག་དོན་གཉིས་ཀ་རྒྱལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་

དེའི་ལུགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན། ཚུལ་གསུམ་དྲན་པའི་སྒོས་
བསྐྱབ་བྱ་ལུགས་ལ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་དེ་དག་ནི་རི་སྐད་དུ། དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་དག་
མིན་ཡང་། །བསྒྲོག་ན་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད། །ཅེས་དང་། རི་ལྟར་བསྒྲོག་གཞན་མིན། །
ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད་དག་འགོད་པའི་
ཚུལ། དེ་སྐྱབ་པའི་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི་རྟོལ་བ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་སུན་འབྱེན་པར་རུས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་
ཞིག །རང་གི་འདོད་པ་སྐྱབ་རུས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་མི་འཕེན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟོལ་གྲངས་ཅན་པས་སྐྱ་མི་འཇིག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན་
རྟག་པར་ཐལ། མི་འཇིག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཐོག་མར་ཐལ་བ་འཕངས་ནས། རྗེས་
སུ་བྱུང་འབྲེལ་སྐྱབ་པའམ། ཡང་ན་བྱུང་འབྲེལ་ངེས་ཟིན་པའི་འོག་རོལ་ཏུ། ཐལ་བའི་དག་དེ་
ལྟར་དུ་བཀོད་པས་ཆོག་གོ། །ཐལ་དག་འདི་ནི་ལོག་རྟོག་གི་ཞེན་ཡུལ་སུན་འབྱེན་པར་རུས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ཏེ། ལོག་རྟོག་མངོན་གྱུར་བ་བསྒྲོག་ནས། དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་འདྲན་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་ངེས་པ་ནི་ཐེ་
ཆོམ་ལས་མ་འདས་ལ། རྗེས་དཔག་འདྲན་རུས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་
ཐལ་འགྱུར་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་པའི་དག་ཡང་དག་མ་
ཡིན་ཏེ། རང་སྐྱ་བ་པོས། རང་གི་དམ་བཅའ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་བསམ་པ་སྒྲེན་དུ་མ་བཏང་
བར་སྐྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐལ་འགྱུར་རང་གི་དོན་བསྒྲོག་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་ཆང་པའི་སྐབས་མི་
ཤིང་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་བསྒྲོག་པ་ལ་ནི་ཐལ་དག་ཏུ་བཀོད་པ་དེ་ཅུ་
ཀྱིས་ཆོག་ལ། རང་གི་ཕྱོགས་རྟོགས་པའི་ཆང་མ་ནི་སྐྱབ་པའི་དག་ཏུ་བཀོད་ཀྱང་བསྐྱེད་མི་རུས་
པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ལ་ནི། དེ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་

བསྐྱབ་དག་གི་འགོད་ཚུལ་གཉིས་པ་དེ་དོན་མེད་དོ། །དེ་ལ་འདི་སྐམ་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་ཏེ།
 སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་མཆན་གཞིར་བཀོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དག་སྦྱོན་ཅན་དུ་
 ཐལ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་བཟྃ་དཔའི་ཐལ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། སྐྱབ་པའི་
 དག་ལྷ་འདིར་ཡང་དམ་བཅའ་བཟྃ་ན། ལྷ་ག་པས་ཆར་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་མ་
 ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་དེ་དེ་ནི་སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་དགོངས་ནས་གསུང་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། སྐྱབ་པའི་རང་རྒྱུད་ལ་དམ་བཅའ་བཟྃ་ན། དག་ལྷ་ག་པའི་སྦྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་
 བཞིན་ནོ། །སྦྱིར་དམ་བཅའ་བཟྃ་དཔའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་སྦྱོན་ཅན་ཡིན་
 མི་དགོས་ཏེ། དམ་བཅའ་བཟྃ་དཔའི་རང་རྒྱུད་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་རང་རྒྱུད་སྦྱོན་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་
 བ་བཞིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ཡང་སྦྱོན་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི། སྤྲ་རྒྱལ་གྱིས་སྤྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་
 སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེན་སྤྲ་རྒྱལ་དེ་ཆོས་ཅན་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་ཡིན་པར་ཐལ།
 དམ་བཅའ་ཡང་དག་གི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྒྱལ་བ་གང་ཞིག །སྐྱབ་བྱེད་ཡང་
 དག་མ་བཟྃ་དཔའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་བཟྃ་མོད། དམ་བཅའ་དག་དུ་བཟྃ་དཔའི་
 ཆ་ནས། དག་སྦྱོན་ཅན་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཆོག་ས་
 གྱི་རྩ་བའི་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་སྦྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དམ་བཅའ་འཛོག་པ་སྐབས་སུ་བབ་
 པའི་ཆེད་དམ་བཅའ་མ་བཞག་ན་སྤྲ་རྒྱལ་ཆར་བཅད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
 དག་དེས་བསྐྱབ་བྱ་བཟྃ་ན། སྦྱི་བྱབ་མ་བཟྃ་དཔས། སྐྱབ་པའི་དག་སྦྱོན་ཅན་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི།
 སྦྱིར་སྦྱོར་དག་སྦྱོན་ཅན་དུ་འཛོག་པ་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་དཔེར་བཟྃ་དཔ་ལ། སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
 དབྱེ་བ། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ། དེ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 ཡང་དག་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ། རང་བཞིན་འབྲས་བུ་མཆན་ཉིད་དེ། །མི་དམིགས་གསུམ་གྱི་
 སྐྱབ་མི་འཕེན། །ཞེས་དངོས་བསྟན་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གསུམ་ཁོན་གསུངས་
 མོ། །དེ་དག་གི་མཆན་གཞི་ནི། ལུམ་པ་ཆད་མས་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་དེར་ལུམ་པ་མ་

དམིགས་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། ས་ཕྱོགས་དེར་ཚོས་ཅན། ལུས་པ་མེད་པར་ཐལ། ལུས་པ་མ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་ཚང་མ་དུ་དུ་བ་མེད་
 པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། ཚང་མ་དུ་ཚོས་ཅན། དུ་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་པར་ཐལ། དུ་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འབྲས་ལུ་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། འོག་ལྗོག་གཤམ་ཐལ་
 ལྟ་བུ། འོག་ལྗོག་གཤམ་དང་མི་ལྟན་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། དེ་ཚོས་ཅན་པ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། འོག་ལྗོག་གཤམ་དང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་མཚན་ཉིད་མ་དམིགས་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་དང་གསུམ་མོ། །གསུམ་པོ་ཡང་རིགས་པ་སྤྱོད་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་
 དུ། དེ་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པ་ལས་དེའི། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་སྒྲུབ། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་མཚན་
 ཉིད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་
 པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པར་ནི་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་
 ཤེས་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་ཡང་འགལ་བ་མེད་དོ། །གང་ལྟར་ཡང་། མཚན་ཉིད་མ་དམིགས་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རིགས་ལོགས་པ་མི་བཞག་སྟེ། མཚན་ཉིད་མ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་རྟགས་རིགས་ལོགས་པ་མི་འཛོག་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་འདིར་སྒྲུབ་བྱེད་མི་
 འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་། བོད་དུ། ལུས་པ་ཐོགས་མེད་
 མེ་མིན་ཞིང་། རྒྱུན་མེད་ཕྱིར་ན་འགོག་མི་རུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས། སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་གསུམ་ཐོན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པོ་གང་ཞེན། མེ་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་དང་
 ལྟན་པའི་གཞིར་གྱང་རེག་སྟོབས་ཆེན་དང་། གྱང་འབྲས་སྒྲ་ལོང་རྒྱུན་ཆགས་པ་དང་། བ་མོའི་
 རེག་པ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་པ་ལ། དེར་ཚོས་ཅན། མེ་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་
 དང་མི་ལྟན་པར་ཐལ། གྱང་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ཁོན་པའི་ཕྱིར་དང་། གྱང་འབྲས་སྒྲ་
 ལོང་བྱེད་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ཁོན་པའི་ཕྱིར་དང་། བ་མོའི་རེག་པ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་
 པར་ཁོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འབྲས་ལུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་།
 འབྲས་ལུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་ལུ་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་ལུ་དང་འགལ་བའི་བྱུང་བྱེད་དམིགས་
 པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །ཡང་མིང་རིས་གསུམ་པོ་དེར་འདུས་ཀྱང་རྣམ་གསལ་གྱི་དབུ་བ་བཟོད་འཛིན་

ལྷགས་མ་མ་ལས་ཐ་དད་པ་གཞན་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་གང་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་གི་
གཞིར་དེ་དང་དེ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། དེར་ཆོས་ཅན། གང་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་པར་
ཐལ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཏུ་བ་དྲག་ཕྱུར་བས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཅན་དན་གི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ལྟར་
ན། སྐབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གཉིས། གོང་ནས་ཐོན་པ་
གསུམ་མམ་དྲག་སྟེ། ལྷ་འམ་བརྒྱད་དོ། །འོ་ན་བརྒྱད་པོ་དག་སྦྱིར་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི། སྐབ་བྱེད་ཡང་དག་མི་འཕེན་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི་གང་། ཞེན་དེ་དག་ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་ནི་ཡིན་ཏེ། ཏྲགས་ཁས་སྒྲངས། བྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ། གཞན་མི་འདོད་
པ་ཐལ་བར་འཕེན་རུས་པའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་སྐབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཚུལ་ལ། དང་པོ་
གཉིས་གི་མི་འཕེན་པའི་ཚུལ་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་མམ་དྲག་གིས་མི་འཕེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ནི། དེས་དེ་མི་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ན། དམིགས་པར་ཡང་
ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པས་བསྒྲེག་དོན་ལ་ཤེས་འདོད་མེད། དེ་དེར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན། བསྒྲེག་
དོན་གི་ཏྲགས་ཆོས་ཅན་གི་སྟེང་དུ་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་འདི་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཐལ་
འགྱུར་གཉིས་པོ་འདིའི་ཏྲགས་ལ་རོལ་པོས་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ། དམ་
བཅའ་གཉིས་པོ་དེ་ཚད་མས་བསལ་རུང་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་ལ་རོལ་པོས་ཚད་མའི་བསལ་བ་
ཞུགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཞུགས་ན་ཏྲགས་དེའི་ལོགས་སྟོགས་ཚད་མས་གྲུབ་ཟེན་པས། ཏྲགས་
བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་འགྲེལ་པའི་
དོན་ལ་ཞིབ་མོར་རྣམ་པར་དབྱེད་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་གསུམ་མམ་དྲག་པོ་དེས་
སྐབ་བྱེད་མི་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲེག་དོན་ལ་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་པའི་སྐབས་མི་སྤྱིད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མེ་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་གིས་རང་སྟོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར། གང་རེག་སྒྲོར་
གསུམ་འགོག་མི་རུས། གང་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་གིས་རང་སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་གཞིར། ཚ་
རེག་སྒྲོར་གསུམ་འགོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། རི་སྒྲིང་དུ། རུས་པ་ཐོགས་མེད་མེ་མིན་ཞིང་། །
རྒྱན་མེད་ཕྱིར་ན་འགོག་མིན་རུས། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་དབྱེ་བ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལོ། །
 དང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ། ལྷག་མ་ཡང་དག་གཏན་ཚིགས་ཀྱན། །སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པར་ཤེས་པར་
 བྱ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་འགྲེལ་བ་ཁ་ཅིག་ཏུ། རྒྱར་བཤད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི་ཤུ་ལས།
 རྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པ་བྱེད་དང་གསུམ་གྱི་ལྷག་མ། བྱེད་དང་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱིས་རྐྱབ་བྱེད་འཕེན་
 པའི་ཚུལ་དང་། ཡང་འགྲེལ་བ་ཁ་ཅིག་ཏུ། ལྷག་མ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ནི་ཤུ་པོ་ཀྱན་གྱིས་
 རྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་རྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་ཤུར་གསུངས་སོ། །
 གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གཞུང་འགྲེལ་དག་མ་དག་གི་དབྱེ་བ། འཐད་པའི་ཆ་ངོས་
 བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ། བརྒྱུག་པ་རང་རིགས་འཕེན་པ་ལ། །གཞན་
 རིགས་འཕེན་པ་བཙུ་བྱུག་ཡོད། །ཅེས་རྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པ་ནི་ཤུ་ཅ་གཅིག་ཏུ་གསུངས། འདི་ཡང་
 ཅུང་ཞིག་མ་དག་པར་མཛོན་ཏེ། གོང་དུ་རྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པ་ནི་ཤུའི་གྲངས་ངེས་བཤད་པ་འགལ་
 བ་དང་། བརྒྱུག་པ་རང་རིགས་འཕེན་པ་ལྷ་མི་རྟེན་པ་དང་། རྟེན་ན་བྱུག་ཏུ་ཡང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དང་པོ་ནི། བརྒྱུག་པ་རང་རིགས་འཕེན་པ་སྒར་བཤད་པའི་འགྲེལ་བ་དེ་ནི་དུ། རྐྱབ་
 བྱེད་འཕེན་པ་ནི་ཤུའི་གྲངས་ངེས་ཀྱང་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རང་རིགས་འཕེན་པ་ལྷ་མི་
 རྟེན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ནི་ཤུ་ལས་ལྷག་པ་མ་བཤད་པས། ཐལ་འགྱུར་
 ཡང་དག་ལ་ཡང་དེ་བས་ལྷག་པ་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཅན་
 དན་གྱི་དུ་བས་ཁ་བའི་འབྲས་བུ་སྤྱ་ལོང་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 དེ་ལྟ་ན་རང་རིགས་འཕེན་པ་བྱུག་ཏུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཁ་བའི་སྤྱ་ལོང་བྱེད་ཀྱིས་ཅན་དན་གྱི་དུ་བ་
 འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རིགས་གཅིག་པས་གཅིག་ཏུ་
 བགྲང་བ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། དེ་ལྟ་ན། བྱེད་ཀྱིས་གཞན་རིགས་འཕེན་པ་བཙུ་བྱུག་གི་དབྱེ་བ་ཡང་
 རྟེན་པ་མིན་ནོ། །ཡང་གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ། བརྒྱུག་པ་རང་རིགས་འཕེན་པ་བཞི། གཞན་རིགས་
 འཕེན་པ་བཙུ་བཞི་ཡོད། །ཅེས་བྱུང་བ་འདི་ཡང་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བའི་གྲངས་འཛིན་ཚུལ་
 ལ་སྟོན་ཆགས་པ་དང་། འགྲེལ་བའི་མཚན་གཞི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་
 པོ་ནི། རང་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བཞི་དང་། གཞན་རིགས་འཕེན་པ་བཙུ་བཞི་ཡོད།

བཙུག་གིས་གངས་འཛིན་པ་དེ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་པས་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་
ཐམས་ཅད་བཙུག་དུ་བསྐྱུས་པ་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་ལུགས་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་མི་
འཕེན་པ་གསུམ་གྱིས་ལྷག་མ་བདུན་ནམ་ཡང་ན་བྱེད་དང་བཙུག་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
གཞན་རིགས་འཕེན་པ་ལ། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་ན་ནི་བཙུ་བཞི་བགང་རྒྱ་མེད། རྣམ་གསལ་
གྱིས་དབྱེ་བ་བྱེད་ན་ནི་བཙུ་བཞི་ལས་ལྷག་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རང་རིགས་འཕེན་
པའི་གངས་འཛིན་རྩལ་མི་འཐད་པ་དང་། གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་གངས་བགང་རྩལ་མི་འཐད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་པ་དེར། རང་རིགས་འཕེན་པ་གསུམ་གྱི་གངས་བགང་རྩལ་ལ་སྒྲོན་
མེད་ལ། བཞི་པ་ལ་སྒྲོན་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷོས་བཙན་ཡིན་པས་མ་དེས་པར་ཐལ་ཞེས་པ་ན་
རྩལ་སྤངས་པའི་འགལ་བྱུང་དམིགས་པས། ལྷོས་མེད་གྱིས་མ་དེས་པ་འགོག་པ་དེ་ཉིད་འཕེན་
པའོ་ཞེས་དྲིས་ལ། དེ་ནི་ཐུར་བྱུང་གི་འཕེན་རྩལ་ཡིན་ལ། ཐུར་བྱུང་ལ་བསྒྲོག་དོན་འཕངས་
པས་དེ་འཕངས་པའི་གོ་ཚད་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་
ཐལ་འགྱུར་བཙུའི་གངས་འཛིན་རྩལ་ལ་སྒྲོན་ཆེར་མ་ཆགས་ལ། གཞིའི་གངས་འཛིན་རྩལ་ལ་
སྒྲོན་ཆེར་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། མེས་གང་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་འགོག་པ་དང་། ཏུ་
བས་གང་རེག་གི་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་འགོག་པ་དང་། ཅན་དན་གྱི་མེས་གང་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་
མེད་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་གསུམ་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པར་དྲིས་ལ། དེ་ལྟར་གང་རེག་སྒྲོར་
བཞིས་རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་གཞིར། ཆ་རེག་སྒྲོར་བཞི་འགོག་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་
དག་སྤིང་པར་འགྱུར་ལ། །དེ་ཡང་དེ་ལྟར། ཆ་རེག་སྒྲོར་བཞིས་ཀྱང་དེར་དེ་འགོག་པའི་གཏན་
ཆོགས་ཡང་དག་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་ཁས་ལེན་ན། རི་སྐད་དུ། ཆ་རེག་
སྒྲོར་བཞིས་གང་རེག་བཞི། །བཀག་པའི་སྒྲོར་བ་བཙུ་དུག་ཟེར། །ཞེས་སོགས་རྩ་འབྲེལ་གྱི་དོན་
དང་འགལ་བས། འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུག་ཕྱོགས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་དང་། པན་རྩལ་སྤངས་པའི་སྒྲོར་ནས། བྱས་པས་རྟག་དངོས་འགོག་པ་བྱུང་བྱེད་འགལ་བ་
དམིགས་པས། མ་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་འགོག་པའི་འགལ་བྱུང་དམིགས་པ་འཕེན་པའི་ཞེས་བྲིས་
པ་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཞེན། བྱས་པས་རྟག་དངོས་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་

བསྐྱོག་དོན་འཕེན་ན། རང་ལུགས་ལ་རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟེད་གྱི་
 འཕེན་ཚུལ་དེ་ནི་སྤྱིར་སྤྱོད་ཀྱི་འཕེན་ཚུལ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་འཕེན་ཚུལ་ལ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། སྤྱོད་ཀྱི་འཕེན་ཚུལ་དེ། བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་མ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་
 བཀོད་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་སྤྱོད་ཀྱི་འཕེན་ཚུལ་ལ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འབྱུར་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
 བྱས་པས་རྟག་དངོས་འགོག་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་འཕེན་ཚུལ་དང་ཕོ་ནི། མ་བྱས་པས་རྟག་དངོས་མིན་པ་འགོག་པ་
 ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་
 གཞན་རིགས་འཕེན་པ་ནི། རིགས་གཏེར་མཛད་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 དགོངས་པ་ལ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། གཏན་ཚིགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ཡང་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པའི་ནང་དུ་འདུས་ལ། བྱེད་འགལ་དམིགས་
 གྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། བྱེད་འགལ་དམིགས་གྱིས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ལ། གཞན་རིགས་
 འཕེན་པ་འོང་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དུ་བས་གང་རེག་འགོག་པ་མེས་སྤྱོད་འགོག་པ་
 དང་མཚུངས་ཤིང་། ཅན་དན་གྱིས་མེས་གང་རེག་འགོག་པ། མེས་བ་རེག་འགོག་པ་དང་འདྲ།
 ཅན་དན་གྱི་མེས་སྤྱོད་འོང་འགོག་པ་དུ་བས་བ་མེས་རེག་པ་འགོག་པ་དང་མཚུངས་པ་སྟེ་གསུམ་
 དང་ཞེས་བྱས་པ་དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚུངས་
 པ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་། མཚུངས་ཞེས་བྱས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་གྱི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 དགོས་པ་ཡོད་ན་གསུམ་པོ་དེ། འཕེན་ཚུལ་སྤྱི་མ་དག་གི་ནང་དུ་འདུས་ཤེས་པར་སོང་བས།
 གཞན་རིགས་འཕེན་པ་བཅུ་བཞི་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕེན་ཚུལ་སྤྱི་མར་འདུས་ཀྱང་གངས་
 ལོགས་པ་བགྲངས་པས་ཚོགས་ན། རང་རིགས་འཕེན་པ་བཅུད་དུ་ཐལ་བ་ལས། དེ་ཡང་ཟེད་གྱིས་
 མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་མི་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་རེག་གིས་དུ་བ་འགོག་པ་
 དང་། གང་རེག་གིས་ཅན་དན་གྱི་མེ་འགོག་པ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་ཐལ་ཅན་དན་གྱི་མེ་འགོག་པ་
 རྣམས་ཏེ། ཟེད་གྱིས་སྤྱོད་པ་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ཟེད་རང་གི་མཚུངས་སོ་ཞེས་སྤྱོད་པ་རྣམས་དང་
 མཚུངས་པར་སྤྱོད་གི། ཟེད་གྱིས་སྤྱོད་པ་དེ་རྣམས་མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གང་དང་
 མཚུངས་ཀྱང་རུང་སྟེ། མཚུངས་པ་དེ་རྣམས་གཞན་རིགས་འཕེན་པ་བཅུ་བཞིའི་གངས་སུ་བགྲངས་

བཡིན་ཅོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་བཅུ་བཞིའི་གྲངས་ངེས་ཉམས་ཏེ། བྱེད་རང་གི་བཅུ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་དུ་
བགྲངས་པའི་ལྟ་ན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དགུ་པོ་
དེ་དང་མིང་ངེས་མཚུངས་པ་གྲང་རེག་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་དགུ་འབྱུང་བས་བཙོ་བརྒྱད། ཡན་ཚུན་
སྤངས་འགལ་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་གཉིས་འབྱུང་བས་ཉི་ཤུ། ལྷ་མ་བཞི་དང་གཞན་རིགས་འཕེན་
པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞིར་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལས་དེ་ཡང་བྱེད་ཀྱིས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་ན། ལྷ་ག་མ་ཡང་དག་གཏན་ཚིགས་ཀྱན། ཞེས་པ་མན་གྱི་འབྲེལ་པ་ལ། ཆེས་ཤིན་ཏུ་
མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་ལས། ཉོར་བར་དུ་རྒྱོས་པ་ཅིག་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་དག་པས་དོར་བར་བྱ་
ལ། ཅིག་ཤོས་དང་དུ་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་མ་དག་པའི་ཆ་ཤས་ཙམ་ཡོད་དམ་མེད་ཞིབ་ཏུ་
དབྱེད་པ་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་འཐད་པའི་ཆ་བཞག་པ་ལ། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་
རྗེས། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ཉི་ཤུར་བསྐྱུ་བ་མཛད་དེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། འབྲས་
རང་གི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གཉིས་དང་། འབྲེལ་བྱ་མ་དམིགས་པ་བཞི་དང་། ལྟ་ན་ཅིག་མི་
གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། ཡན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་རྣམས་
སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཡང་འབྲས་རང་གི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། འབྲེལ་བྱ་མ་
དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་སོགས་པ། ཉི་ཤུ་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཅོ། ཉི་ཤུ་པོ་
དེ་དང་མིང་ངེས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ནི་བཙོ་བརྒྱད་ཁོ་ནར་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་
བརྟེན་པ་གཉིས་པོ་ལ། ལྷ་མ་གཞན་དུ་མ་འདུས་པའི་མིང་ངེས་བྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་
ཡང་ཡན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བྱུང་དམིགས་པ་དང་། ལྟ་ན་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་ཅོ། །ཡན་ཚུན་
སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དངོས་འགལ་གྱི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡན་
ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཚད་མས་གཞོད་འགལ་ལ་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
དོན་བྱེད་ལུས་སྟོང་གིས་བྱས་ཡོད་འགོག་པའི་རྟགས་དང་། ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་
མཚན་ཉིད་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་དོན་འདྲ་བས། རྒྱུ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ནང་དུ་
འདུས་སོ། །འཕེན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཆོས་ཙན་མ་བྱས་པར་ཐལ་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་

ལུང་། །འདི་དངོས་འགལ་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་དངོས་
 འགལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱས་པས་མ་བྱས་པའི་བྱ་བ་ཉག་པ་འགོག་ཅུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 གཉིས་པ་ཚད་མས་གཞོན་འགལ་ནི། དེས་གྱུར་དང་ལྟོས་བཅས་བཞིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་
 ཉོགས་པར་སྒྲུབ་། །དེ་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་ནི་ཤུའི་ནང་ནས་བསྒྲོག་ཕྱོགས་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་
 རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། བསྒྲོག་ཕྱོགས་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བ་ལྟ་
 གྱེ། ལྟ་བུ་གང་ཞེན་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །ཅིག་ཤོས་
 ཕྱོགས་ལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་རུང་བ་ནི་ལྷག་མ་བཅུ་བཞི་པོ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲུབ་
 བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་ནི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་ལ། མཚན་གཞི་མི་འདྲ་
 བ་དངོས་འཛིན་རྒྱ་ནི་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་ལས་ལྷག་པ་མེད་དེ། འབྲས་བུའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ །དེའི་
 བསྒྲོག་དོན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ །རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ །དེའི་བསྒྲོག་
 དོན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་སྟེ་བཞི་པོ་ལ་མཚན་གཞི་སོ་སོ་བ་འཛིན་རྒྱ་གཉིས་ལས་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་དངོས་བསྒྲོག་གཉིས་དང་། བྱ་བ་བྱེད་མ་
 དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་དངོས་བསྒྲོག་གཉིས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་བཞི་པོ་ལ།
 མཚན་གཞི་མི་འདྲ་བ་གཟུང་རྒྱ་གཉིས་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་ལས། རང་
 རིགས་འཕེན་པ་ནི་དུ། གཞན་རིགས་འཕེན་པ་ནི་དུ་ཞེན། རང་རིགས་འཕེན་པ་ནི་བརྒྱད་དོ། །
 གཞན་རིགས་འཕེན་པ་ནི་བཅུ་དྲུག་གོ། །བརྒྱད་པོ་བཞིར་བསྐྱུས་ནས་གཞུང་ཅུ་བར། བསྒྲོག་
 པའི་རང་རིགས་འཕེན་པ་བཞི། །གཞན་རིགས་འཕེན་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད། །ཅིས་བྱ་བ་འདི་ཁོ་ན་
 ཅུ་བའི་གཞུང་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བརྒྱད་པོ་བཞིར་བསྐྱུས་ན། བཅུ་དྲུག་པོ་ཡང་བཅུར་བསྐྱུས་
 པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། བསྐྱུས་བར་ནུས་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་མོད་ཀྱི། མ་བསྐྱུས་པ་ནི་རིགས་གཏེར་ཅུ་
 འགྲེལ་གྱི་སྒྲ་སོར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། རང་རིགས་འཕེན་པའི་དབྱེ་བ་དངོས་
 འཛིན་པ་ན་བཞི་ཁོ་ན་འམ། ཇི་ལྟར་མང་ཡང་ལྟ་ལས་ལྷག་པ་མེད་ལ། གཞན་རིགས་འཕེན་
 པའི་དབྱེ་བ་བགྲང་བ་ན། བཅུ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ནས་བགྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་ཤུ་ཅུ་བཞི་པོ་གང་ཞེན། འདི་ལ་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་

དཔེར་བཅོམ་པ་དང་། ཐལ་ངག་འགོད་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་རང་རིག་ལ་འཕྲུག་
 པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ་བཞི་བཤད། དེས་དོན་ཐོབ་བཞི་ཡང་མཆོན་པར་བསྟན་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། མེ་ཡོད་གྱི་ཆང་མང་ལྟ་སྟ། གྲང་རིག་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། དེ་
 ཆོས་ཅན། མེ་རྒྱན་ཆགས་པ་མེད་པར་ཐལ། གྲང་རིག་རྒྱན་ཆགས་པས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པས། མེ་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 གྲང་རིག་རྒྱན་ཆགས་པ་མེད་དོ་ཞེས། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་ཉིད་
 འཕྲུག་པ་དང་། ཡང་ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར། དེ་ཡོད་པར་
 ཁས་ལེན་པ་ལ། དེ་ཆོས་ཅན་ཅན་དན་གྱི་མེ་རྒྱན་ཆགས་པས་བྱབ་པར་ནོན་པ་མིན་པར་ཐལ།
 བ་མའི་རིག་པ་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་བྱབ་བྱེད་དམིགས་
 པས། དེ་ཆོས་ཅན། བ་མའི་རིག་པ་རྒྱན་ཆགས་པ་མེད་དེ། ཅན་དན་གྱི་མེ་རྒྱན་ཆགས་པས་
 བྱབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་བྱབ་བྱེད་དམིགས་པ་ཉིད་འཕྲུག་པ་དང་།
 ཡང་དུ་བ་དྲག་འཕྱར་བས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར་དེ་ཁས་ལེན་པ་ལ་དེ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་དྲག་
 འཕྱར་བ། རྒྱན་ཆགས་པ་མེད་པར་ཐལ། གྲང་འབྲས་སྟེ་ཡོང་བྱེད་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱེད་དམིགས་པས། དེ་ཆོས་ཅན་གྲང་འབྲས་སྟེ་ཡོང་བྱེད་མེད་དེ།
 དུ་བ་དྲག་འཕྱར་བ་རྒྱན་ཆགས་པས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱེད་
 དམིགས་པ་ཉིད་འཕྲུག་པ་དང་གསུམ་མོ། །གསུམ་པོ་འདི་ལ་སོགས་པ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
 འགལ་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱིར་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་དང་། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ། རྟགས་ལ་དེ་དང་དེའི་རྒྱན་ཆགས་པས་
 བྱབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོར་དགོས་ཏེ། གཞོད་བྱེད་རྒྱན་ལྷན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྟབ་བྱེད་
 འཕྲུག་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ནི་ཐལ་ཆོས་ལ་རྒྱན་ལྷན་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་སྟོར་དགོས་ཏེ། བསྐྱེག་
 དོན་གྱི་རྟགས་ལ་རྒྱན་ལྷན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིར་དགག་གཞི་མའི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་དེ་
 དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ། ཐལ་ཆོས་སྟབ་ཆོས་གཉིས་ཀ་ལ། དེས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ་བ་དང་། གཞི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། རྟགས་ལ་ཡང་། དེ་རྒྱན་ཆགས་པས་བྱབ་པར་

ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟུར་རོ། །བཞི་པ་ནི། གང་དེ་དང་དེར་འགྱུར་བ་རྒྱུན་གཞན་
 ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན། དེ་དང་དེར་འགྱུར་བར་མ་ངེས་པས་བྱལ། དཔེར་ན། གོས་
 དཀར་པོ་ཚོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན། ལུས་པའང་འཛིག་པ་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པར་ཁས་
 གུངས་སོ་ཞེས་ཚད་མས་གཞོད་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བྱལ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས།
 གང་དེ་དང་དེར་འགྱུར་ངེས་ཡིན་ན། དེ་དང་དེར་འགྱུར་བ་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པས་བྱལ།
 དཔེར་ན་འབྲས་སུའི་ལས་ལ་གོགས་བྱེད་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཚོགས་ཐ་མ་བཞིན། ལུས་པ་ཡང་
 འཛིག་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚད་མས་གཞོད་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་
 འཕེན་པའོ། །གཉིས་པ་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་བཞི་ནི། མེས་གང་རེག་འགོག་པའི་ཐལ་བ་དང་།
 ཅན་དན་གྱི་མེས་བ་མའི་རེག་པ་འགོག་པའི་ཐལ་བ་དང་། ཏུ་བས་གང་འབྲས་སྟུ་ལོང་བྱེད་
 འགོག་པ་དང་། ངེས་པས་ལྟོས་པ་འགོག་པ་རྣམས་སོ། །འདི་ཡང་། དབྱིད་དུས་ཀྱི་ཞིང་ཚོས་
 ཅན། ལྷ་གྱ་སྟེད་པ་རྒྱ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། ལྷ་གྱ་སྟེད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
 བས། དེ་ཚོས་ཅན་ལྷ་གྱ་སྟེད་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟེད་པ་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པོ་གཞུང་འགྲེལ་དུ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་ནི་དོན་གྱི་གོ་བ་
 དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། ལྷ་མ་བཞི་དང་རིམ་པ་བཞིན་རེ་རེ་ནས་མིང་
 རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་བཞི་ཞེས་པ་སྐྱེ་བཞིན་པར་འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་
 ཕྱི་མ་བཞི་པོ་འདི་སྐབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་ན་ནི་
 འགྲེལ་པར། ལྷ་ར་བཤད་པའི་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཉི་ཤུ་ལས། གསུམ་གྱི་ལྷག་མ་ཀུན་གྱི་སྐབ་
 བྱེད་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། འདིར་བསྟན་གྱི་དོན་བཞི་པོ་
 དེ། ལྷ་ར་བཤད་པ་ཉི་ཤུའི་ནང་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པ་བཅུ་དྲུག་
 ནི། འབྲས་སུའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གིས་རང་རྒྱུད་ལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 འཕེན་པ་དང་། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གིས། རང་རྒྱུད་ལ་འབྲས་སུའི་གཏན་
 ཚིགས་ཡང་དག་འཕེན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་འགའ་ཞིག་གིས། རང་
 རྒྱུད་ལ་བྱལ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འཕེན་པ་དང་། བྱལ་བྱེད་མ་དམིགས་

བའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་འགའ་ཞིག་གིས་རང་རྒྱུད་ལ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་ལང་དག་
 འཕེན་པ་སྟེ་བཞི་དང་། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་གྱི་ཐལ་འགྱུར་
 ཡང་དག་བཅུ་གཉིས་ལས་གསུམ་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན། གསུམ་གྱི་རང་རིགས་འཕེན། དེའི་
 ལྷག་མ་དུག་དང་། དུག་པོ་དེའི་དངོས་དོན་བསྒྲིག་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་
 འགལ་དམིགས་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག། དུག་སྟེ་བཅུ་གཉིས་གྱིས་གཞན་རིགས་འཕེན་པར་
 བྱེད་དོ། །བཅུ་གཉིས་པོ་གང་ཞེན། མི་དང་བ་མའི་རིག་པ་ཕན་ཚུན་འགོག་པ། རང་བཞིན་
 དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པས། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་འཕེན་
 པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་བཞིན་དང་
 འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་འཕེན་པ་སྟེ་གཉིས་དང་། མི་དང་གང་འབྲས་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་ཕན་
 ཚུན་འགོག་པ། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་སྒྲུབ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། རྒྱ་དང་
 འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་འཕེན་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་གྱིས། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་སྒྲུབ་དམིགས་པ་འཕེན་པ་སྟེ་གཉིས་དང་།
 དུ་བ་དུག་འགྱུར་བ་དང་། གང་རིག་ཕན་ཚུན་འགོག་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། རང་རྒྱུད་ལ་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་སྒྲུབ་དམིགས་པ་འཕེན་པ་
 དང་། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་སྒྲུབ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་རྒྱུད་ལ་རྒྱ་དང་
 འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་འཕེན་པ་དང་། ཡང་དུ་བ་དང་བ་མའི་རིག་པ་ཕན་ཚུན་
 འགོག་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་
 བའི་འབྲས་སྒྲུབ་དམིགས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་འཕེན་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་སྒྲུབ་
 དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་འཕེན་པ་སྟེ་གཉིས་དང་།
 ཡང་ཅན་དན་གྱི་མི་དང་གང་རིག་ཕན་ཚུན་འགོག་པ། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་
 དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་འཕེན་དང་།
 རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་
 རང་བཞིན་དམིགས་པ་འཕེན་པ་སྟེ་གཉིས་དང་། ཡང་ཅན་དན་གྱི་མི་དང་གང་འབྲས་སྒྲུབ་པའི་

བྱེད་པམ་ཚུན་འགོག་པ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྒྱ་དང་
 འགལ་བའི་བྱེད་བྱ་དམིགས་པ་འཕེན་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྱེད་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་གྱིས། བྱེད་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་འཕེན་པ་སྟེ་གཉིས་དང་། དེ་ལྟར་ན་
 བཅུ་དྲུག་གོ། །གཉིས་པ་ཐལ་ངག་འགོད་ཚུལ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བ་ནི། དེ་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་
 དང་ལྟན་པ་དག་འདི་རྣམ་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་བྱ་བོ་
 དག་གིས་མཚན་གཞི་ངོས་འཛིན་པ་ན། ཇི་སྐད་དུ། འགྲེལ་བར། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་མེད་
 བར་ཐལ་ཞེས་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་བས། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མེ་ཡོད་ཅེས་འབྲས་རྟགས་
 འཕེན་ཡང་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མེ་ཡོད་པར་ཐལ་ཞེས་འབྲས་བུའི་ཐལ་བས། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུ་
 བ་མེད་ཅེས་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་འཕེན་ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་དང་། གོང་དུ་བྱོགས་ཆོས་
 འཕེན་ན་སྒྱུར་བ་འཛིན། །ཅེས་པའི་འགྲེལ་བར། དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་བཞེད་ན་ཐལ་འགྱུར་
 གྱི་དམ་བཅའ་བཞེད་པས་ངག་ལྟག་པས་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་
 འགལ་བ་བཞེད་དགོས་གེ་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྒྱུར་རྒྱ་བྱེད་ཡང་དག་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་བ་པའི་ངག་རྟུ་མ་བཞོད་པ་དང་། བཞོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་མེ་
 མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 འཕངས་པའོ། །འདིས་རྒྱ་བྱེད་ཡང་དག་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ཆོས་ཅན་མེ་ཡོད་དེ།
 དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དོན་གྱིས་འཕངས་པས་སོ། །འདིར་བརྒྱ་བ་བྱ་ཆོག་ཟིན་ལ་བཞེད་པས།
 རྒྱ་བྱེད་ཡང་དག་མ་བཞེད་དོ་རྣམ་དུ་དོགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། བརྒྱ་བ་བྱ་དངོས་སུ་བཞེད་པ་དང་
 རྒྱ་བྱེད་ཡང་དག་བཞེད་པ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྟགས་ཆོགས་རྣམ་
 དག་གི་མཐུག་བསུད་དུ་བརྒྱ་བ་བྱ་ཆོག་ཟིན་ལ་བཞེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བརྒྱ་བ་བྱ་ཆོག་
 ཟིན་ལ་བཞེད་ན་རྒྱ་བ་ངག་ཡང་དག་རྟུ་འགལ་བ་ལ་བསམས་ནས། སྤར་དེ་སྐད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་
 ནོ། །འོ་ན་དེས་རྒྱ་བྱེད་ཡང་དག་འཕེན་ན། །དེས་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱང་
 དན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་རུས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་འཕེན་པར་རུས་པའི་
 ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་ཡང་མ་ཆང་། ཡུལ་ཅན་ངག་གི་བྱེད་པར་ཡང་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་

མ་ཚང་བ་ཡིན་ཏེ། ཕ་བའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། ཕ་བའི་གཏན་ཚིགས་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་
 དེའི་ཚེ། ཡུལ་གྱི་ཚོལ་བས་པལ་ཆེར་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་དེར་
 བྱལ་བ་བཞེད་པའི་དག་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་བའི་སྒོ་དེ་ལ་མ་ཚང་བའི་སྐབ་
 བྱེད་ཡིན་ན། སྐབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་དགོས་སོ་སྒྲུམ་དུ་དོགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་
 སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཚོལ་བ་གཞན་གྱི་སྒོ་དོར་མ་ཚང་ཡང་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་ཚང་བའི་སྐབ་བྱེད་
 ཡིན་ན་སྐབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ནི་
 ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་བའི་སྒོ་དོར་ཡང་ཚང་དགོས་པས་བྱུང་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྐབ་བྱེད་
 ཡང་དག་འཕེན་པའི་ཕ་བའི་ཐལ་འགྱུར་འདི། སྒྱིར་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་། སྐབ་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཚོལ་བའི་དོར། དེ་བཞེད་ན་དག་སྒྱུར་ཅན་དུ་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་ཉིད་ཐུགས་ལ་ཉེ་བར་བཞག་ནས། འགྲེལ་པར། དུ་བ་མེད་པར་
 ཐལ་བ་ཐུགས་ལ་གོ་བས་དངོས་སུ་མི་བཞེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སྐབ་པའི་དག་ཏུ་
 བཞེད་པ་ནི། ཕ་བའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས། དེའི་འོག་ཏུ་ཚུལ་གསུམ་སྐབས་ནས། ཚུལ་གསུམ་
 ཤེས་ཤིང་མ་དྲན་པའི་སྒྲ་ཚོལ་གྱི་དོར། ཕྱི་ཚོལ་བས་སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་གསུམ་ལྷན་
 འཕེན་པར་བྱེད་དོ། དེ་ལྟར་ན། སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་འཕེན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ན།
 དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་འཕེན་པ་དག་ལྟག་པས་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ།
 སྒྱིར་སྒྲ་ཚོལ་གྱིས་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུབ་བཞག་པ་ལ། གཞི་དེར་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་
 པ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཉི་ཤུ་པོ་སྒྱིར་སྐབ་བྱེད་ཡང་དག་འཕེན་པ་ལ་དགོངས་ནས། སྐབ་བྱེད་
 འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཉི་ཤུ་པོའི་དོས་འཛིན་མཛད་པ་ན། ཕ་བའི་ཐལ་འགྱུར་རྒྱུད་པའི་སྒྲོ་ནས་
 དོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ཡང་སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒྲོ་ནས་དོས་བཟུང་བ་སྐབས་སུ་
 བབ་པ་ན་དོས་འཛིན་པའི་ཚུལ་ནི། སྒྲར་བཤད་པ་ལས་དཔགས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར།
 རྟོག་ལོ་ཆེན་པོ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་སྐབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན།
 སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པས་བྱལ་བར་བཞེད་ཀྱང་། རིགས་གཏེར་དུ་དེ་མི་རུང་སྟེ་གལ་ཏེ་རུང་
 ན་སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་ཟུར་དུ་ཐལ་ཞེས་བཞེད་དགོས་པའམ་ཡང་ན། ཕ་བའི་ཐལ་

ངག་དེ་སྟོན་ཅན་ཁོ་ནར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་འགོད་པའི་ཚུལ་
 ལ་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། ཚོས་མཐུན་པ་ཅན་དང་། ཚོས་མི་མཐུན་པ་ཅན་དང་། རྩོགས་ཚོས་རྒྱུད་པ་
 བཟོད་པ་དང་། རྩོས་འགོ་རྒྱུད་པ་བཟོད་པ་དང་། བཟོག་པ་རྒྱུད་པ་བཟོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་པ་ཚད་མས་ཤེས་ཤིང་། སྐབ་བྱས་པར་ཡང་ཚད་མས་གྲུབ་ལ། ད་དུང་སྐབ་
 རྟག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་སྤྲོ་སྟོལ་གྱི་ངོར་བྱི་སྟོལ་བས། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་
 བྱབ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐབ་ཡང་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི།
 ཡང་སྟོལ་བ་དེའི་ངོར། བྱི་སྟོལ་བས་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ། དཔེར་ན། ལུས་པ་
 བཞིན་སྐབ་ནི་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡང་དེ་འདྲའི་སྤྲོ་སྟོལ་གང་རྟག་
 ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་ཁར་འབྲིན་པ་ལ་བྱིར་སྟོལ་བས། འོ་ན་སྐབ་
 ཡང་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་བཟོད་པའོ། །བཞི་པ་ནི། ཡང་དེ་འདྲའི་སྤྲོ་སྟོལ་སྐབ་རྟག་གོ་
 ཞེས་ངག་རྟུ་འབྲིན་པ་ལ། འོ་ན་གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པ་ཡིན་པས་བྱབ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་
 རོ་ཞེས་བཟོད་པའོ། །ལྔ་པ་ནི། ཡང་དེ་འདྲའི་སྤྲོ་སྟོལ། དམ་བཅའ་ཁར་འབྲིན་པ་ལ། གང་
 བྱས་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་དཔེར་ན་ལུས་པ་བཞིན། ཞེས་བཟོད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་
 ལྟའོ། །དེའི་སྟེང་དུ་བྱབ་པ་སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་
 ཞུགས་ཚུལ་སྟོན་པའི་སྐབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་གཉིས་ཡིན་ལ་སྤྲོ་མ་ལ་ཡང་རྩོས་སུ་འགོ་སྟོག་གི་
 དབྱེ་བས་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དོ། །ད་ནི་དེ་ལ་དོགས་པ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་འདི་སྟོམ་དུ་དོགས་
 པར་འགྱུར་ཏེ། རྩོགས་ཚོས་དང་། རྩོས་འགོ་དང་། བཟོག་པ་རྒྱུད་པ་བཟོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 དུ་འདོད་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ རིགས་གཏེར་མཛད་པས་སྐབ་པའི་ངག་རྟུ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་པར་རིགས་གཏེར་རྩ་འགྲེལ་ལས་མ་གསུངས་པའི་བྱིར། སྐབ་ངག་ཡིན་པར་
 བཞེད་དུ་ཆུག་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་དུ་མི་བཞེད་དེ། ཐལ་ངག་དུ་མ་བཞེད་པའི་བྱིར། སྐབ་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་བཞེད་དུ་ཆུག་ཀྱང་། བྱབ་པ་རྒྱུད་པ་བཟོད་པའི་རང་རྒྱུད་དང་ཐལ་འགྱུར་
 གཉིས་ལ། ཐལ་རང་གི་བྱུང་པར་མི་རྟོག་དེ། ཐལ་འགྱུར་དང་དེས་འབངས་པའི་རང་རྒྱུད་
 གཉིས་ཀྱི་བྱབ་པ་ལ་བྱུང་པར་རུང་ཟུང་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་མི་བཞེད་

བའི་དོགས་པ་བཞོད་པའོ། །བཞེད་པ་ལ་ཡང་དོགས་པ་འདི་འབྱུང་སྟེ། ཆོས་མཐུན་པ་ཅན་དང་།
 མི་མཐུན་པ་ཅན་གྱི། ཐལ་བའི་སྐྱབ་ངག་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་དག། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་མཐུན་པ་ཅན་གྱི་
 ཐལ་ངག་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་འགོ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་
 དང་། བརྗོད་པ་ཤུགས་ལ་བརྗོད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་
 ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཅིག་གོས་དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བརྗོད་པ་དངོས་སུ་
 བརྗོད་ཅིང་། རྗེས་འགོ་ཤུགས་ལ་བརྗོད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་རྟུ་དོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་རྟུ་
 སྐང་བར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ནི། དེ་དག་སྐྱབ་པའི་ངག་རྟུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 ཡང་དག་བཞེད་པ་སྟོན་མི་རུས་པར་སྐྱབ་ཟིན་ལ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པས་ན། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་
 འགོད་པའི་ཚུལ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། སྐྱན་པོ་ལ་ནི་ཉུ་རྒྱས་སྦྱར། །མཁས་པ་ལ་ནི་གཏན་
 ཆོག་སྟེ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཅ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ན་དེ་དང་དེ་ཞལ་
 གྱིས་བཞེས་དགོས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་དང་དེ་དག་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
 གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་ཆང་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་པའི་རྟགས་ལས། མི་འདོད་པའི་
 བསྐྱབ་བྱ་འཕེན་པར་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲོ་ཆོལ་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གང་རུང་ངག་རྟུ་འབྱེན་པ་ལ།
 ཕྱི་ཆོལ་བས་འོ་ན་སྐྱ་ཡང་རྟག་པར་ཁས་སྐྱངས་སོ་ཞེས་དང་། འོ་ན་གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་
 དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྐྱ་མ་བྱས་པར་ཐལ་བ་དོན་གྱིས་
 འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་ཐལ་རང་གཉིས་གྱི་ཁྱབ་པ་རྒྱང་བ་བརྗོད་པའི་ངག་གི་ཁྱད་
 པར་སྐབས་སྟོབས་ལས་སོ་སོར་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་ཕྱི་
 ཆོལ་སྐྱ་བྱས་སོ་ཞེས་ངག་རྟུ་འབྱེན་པ་ལ། སྤྲོ་ཆོལ་གྱིས་འོ་ན་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་དཔེར་
 ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཆོན་ནི་ཁྱབ་པ་རྒྱང་བ་བརྗོད་པའི་རང་རྒྱུད་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་
 དག་རྟུ་འགྱུར་ལ། ཡང་སྐྱ་རྟག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་སྤྲོ་ཆོལ་སྐྱ་རྟག་གོ་ཞེས་ངག་རྟུ་
 འབྱེན་པ་དེ་ལ་ནི། འོ་ན་བྱས་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་

པའི་ཆེན། དག་དེ་བྱལ་པ་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པའི་ཐལ་ངག་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་གྱིས་ཁས་
 གྲུངས་པའི་རྟགས་ལས་གཞན་མི་འདོད་པའི་སྐྱབ་བྱ་འཕེན་རྒྱས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དོགས་པ་བཞི་པ་དེ་ཡང་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར། སྐྱ་རྟག་པ་སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་
 མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་གང་ཡིན་པ་དེ། སྐྱ་རྟག་པ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི།
 སྐྱབ་ངག་ནི་དངོས་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པར་རྒྱས་པའི་
 ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་དངོས་ཡིན་ཀྱང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་
 ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་ལ། དྲི་བ་དང་དེའི་
 ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་རི་སྐད་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་ནི་ཤུ་
 བོ་དེར་མ་འདུས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཞན་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་གཞན་
 གྱི་ལུགས་རྣམ་པར་བཤད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་གཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པའི་
 དབང་ཕྱུག་བྱ་བ་ནི། རི་སྐད་བཤད་པ་དེར་མ་འདུས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡོད་པར་བཞེད་
 པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་བྱལ་གཉིས་ཀ་ཁས་གྲུངས་ཀྱིས་གྲུབ་པ། རྟགས་ཁས་གྲུངས་བྱལ་པ་ཚད་
 མས་གྲུབ་པ། བྱལ་པ་ཁས་གྲུངས་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དེ་གསུམ་པོ་ལ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་
 མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་དང་། ཁས་གྲུངས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་
 དུག དུག་པོ་དེའི་ནང་ནས། རྟགས་བྱལ་གཉིས་ཀ་ཁས་གྲུངས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། བྱལ་པ་ཁས་
 གྲུངས་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་གཉིས་ལས་བྱེ་བའི་བཞི་པོ་དེ། བཤད་མ་ཐག་པ་དེའི་ནང་དུ་མི་
 འདུ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོབ་དཔོན་དེས། འདིའི་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་
 པ་གཉིས་ལ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ངེས་མཛད་ཅིང་། བཙོ་བརྒྱད་པོ་ཡང་བྱལ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་
 ཁོ་ན་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱབས་འདིར་བྱ་བ་ལ་ནང་འགལ་བ་ཡང་འདི་སྤང་སྟེ། ཐལ་
 འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་གྲུངས་དང་ཚད་མས་བསལ་བ་གང་རུང་ཞུགས་
 བས་བྱལ་པར་བཞེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དག་
 གིས་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་དང་ནང་འགལ་ལོ། །རི་ལྟར་འགལ་ཞེ་ན། འོ་

ན་སུམ་པ་ཡོད་པའི་གཞིར་སུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཁས་ལེན་པ་ལ། དེར་ཚེས་ཅན།
 སུམ་པ་མེད་པར་ཐལ་སུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་པའི་ཆོན། ཐལ་ངག་
 དེ་སྐབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་བཞེད་པས། དེའི་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྤངས་
 གིས་བསལ་བ་ཞུགས་སམ། ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས། དང་པོ་ལྟར་ན། དེས་དེར་སུམ་པ་
 ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་དེས་དེར་སུམ་པ་དམིགས་པར་ཡང་ཁས་སྤངས་
 པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་རྟགས་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་སྤངས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིས་ཏེ་དེས་
 དེར་སུམ་པ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་ཁས་སྤངས་ཀྱང་། དོན་ཁས་མ་སྤངས་པ་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེ་
 བ་ཐ་སྙད་གྲུབ་ལ་དོན་མ་གྲུབ་པ་ནི་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མི་སྤྱོད་དོ། །ཅིས་ཏེ་ཐ་སྙད་མ་ངས་
 བཞེན་དུ་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྤངས་གིས་བསལ་བ་
 ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟུན་གྱི་ཚིག་བཞེན་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་
 བསལ་བ་ཞུགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་དེས་དེར་སུམ་པ་ཡོད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པར་གྱུར་ལ། དེ་
 ལྟར་དེས་དེར་སུམ་པ་དམིགས་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར། རྟགས་དེ་གཞན་གྱིས་ཁས་
 སྤངས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གྲགས་པའི་དབང་ལྷན་རྒྱུ་རྩེད་ནག་པ་དང་། གྲུབ་པའི་དབང་ལྷན་
 འཇམ་པའི་དོ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་ནི། ལྷ་པ་བཞེད་པའི་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་མ་བགྲངས་པའི་བཙོ་
 བརྒྱད་དང་། རིགས་གཏིར་དུ་དེ་བགྲངས་པའི་ཉི་ཤུར་བཤད་པ་དེར་མ་འདུས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་དུ་མ་བཞེད་དེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་ཡང་ལྷན་ཅིག་
 མི་གནས་འགལ་བ་བཞེན་དུ་དགག་བྱ་མེ་མེད་དང་། མེ་མེད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང་། མེ་མེད་
 གྱི་རྒྱ་རྩལ་པ་ཐོགས་མེད་དང་། ལྷ་པ་བྱ་མེ་མེད་གྱི་དངོས་པོ་སྟེ་བཞི་ལ། འགོག་བྱེད་མེ་དང་།
 མེ་ཡོད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང་། མེ་ཡོད་གྱི་རྒྱ་རྩལ་པ་ཐོགས་མེད་དང་། ལྷ་པ་བྱ་མེ་ཡོད་གྱི་
 དངོས་པོ་སྟེ་བཞི་པོ་ཕན་ཚུན་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་སྤྱུར་བས་བཙུ་གཅིག་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་
 དང་། ཡང་རྩལ་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་འགོག་མི་རྩལ་པས་བཙུ་གཉིས་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ནང་ནས་
 དངོས་འགལ་ལ་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མི་རུང་བས། ལྷ་པ་མ་བཙུ་གཅིག་པོ་ལ་རྩལ་པ་ཐོགས་
 མེད་དགག་བྱའི་ཚེས་སྤྱུར་བ་གསུམ་གྱིས་སྐབ་བྱེད་མི་འཕེན་པ་དང་། ལྷ་པ་མ་བརྒྱད་པོ་ལ་

རང་རིགས་འཕེན་པ་གསུམ་དང་། གཞན་རིགས་འཕེན་པ་ལྔ་ཕྱེ་ནས། ལྔ་པ་བཤད་པ་དེ་དག་
 ཏུ་མ་འདུས་པ་མང་པོ་དག་བཞེད་དོ། །དེ་དག་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་ཐུ་བའི་ཡང་སྤྲུགས་གྱི་བཞེད་པར་
 མོང་སྟེ་ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཁྲིག་ར་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ། དངོས་དང་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྤང་བཤད་པའི་ནི་ཤུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་
 དག་ཡིན་ན། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས།
 མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པ་དང་། འགལ་ཟླ་
 དམིགས་པ་གང་རུང་ཡིན་དགོས། འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན་རྒྱ་
 བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱེད། ཡང་འགལ་
 ཟླ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ལྷན་
 ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱེད། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན་དངོས་འགལ་གྱིས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་། ཚད་མས་གཞི་དང་
 འགལ་ལ་བརྟེན་པ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱེད། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན་བརྒྱ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་
 ཏྲགས་ཡང་དག་གི་གྲང་ངེས་འཛིན་ཚུལ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ཚུད་པ་སྤང་བ་
 བྱི་ འོ་ན་དེར་མ་འདུས་པའི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གྲང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 བ་མ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་འགལ་ཞིག་དུ་འདྲེ་ག་ཟའི་སུམ་པ་ཚད་མས་མ་
 དམིགས་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། གཞི་དེར་ཆོས་ཅན། ག་ཟའི་སུམ་པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་
 མཐུན་མི་འཇུག་པར་ཐལ་ཞེས་འཇེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་འཇེན་པ་དེ་ལ་ནི་བསལ་བ་ཡོད་མི་
 སྲིད་ཏེ། གཞི་གང་གི་སྟངས་དུ་ཡིན་གྲང་རུང་། གཞི་དེར་བསྐྱལ་པའི་དོན་ལ་གཞི་དེར་ཡོད་པར་
 ངེས་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་ཞར་ལ་རིགས་པའི་གཏེར་དུ་
 མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་གི་རྣམ་གཞག་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་
 རྟོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་གི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་མི་སྤང་བ་མི་དམིགས་པའི་

གཏེན་ཆེས་ལང་དག་མི་གསུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རི་ལྷ་ར་ཞེན།
 དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མི་འགྲུབ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡང་། རི་རྒྱད་དུ། འབྲས་བུ་ངེས་མེད་ཅན་འདིས་ནི། །ལྷོག་པ་རྒྱབ་པར་རུས་མ་ཡིན། །
 ཞེས་གཏེན་ཆེས་དེས་རྒྱབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པར་བཤད་ལ། དེ་མི་བརྒྱབ་པའི་གཏེན་ཆེས་ལང་
 དག་ནམས་ལ་རྒྱབ་བྱ་མེད་ལ། དེ་མེད་པ་ལ་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་ལྷ་ར་སྣང་ལ་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ལ།
 རང་གི་ལུགས་གཞན་པ་དང་ཚུད་པ་སྤང་བ་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་བྱའི་རྒྱ་བཤད་པ། མཚན་གཞིའི་རབ་རྒྱ་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞན་མི་འདོད་པའི་ཆོས་ཐལ་བར་འཕེན་པའི་བསམ་བསམ་འཕངས་པའི་ངག་
 གང་ཞིག་།དེ་འཕེན་མི་རུས་པའོ། །ཡང་ན་ལའོར་གསུམ་མ་ཚང་བའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་མི་འདོད་པའི་ཆོས་ཐལ་བར་འཕེན་པའི་ངག་ལྷ་ར་སྣང་ཡང་དེའི་
 དོན་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྒྱད་ཅེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ལྷ་ར་སྣང་ལྷོ་གསུམ་དང་། གསུམ་པོ་མ་འདུས་པའི་བསམ་བ་ཡེ་མེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ལྷ་ར་
 སྣང་དང་བཞིའོ། །

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རྟགས་ཁས་སྤངས་ཤིང་བྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྒྱ་ཚད་མས་ངེས་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་འདོད་ལན་ཐེབས་པ་དང་མི་ཐེབས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྷ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་
 རྒྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྷ་བུའོ། །མ་ངེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྷ་ར་
 སྣང་གི་མཚན་ཉིད། རྟགས་ཁས་སྤངས་ཤིང་བྱབ་པ་རྣལ་ལོག་གང་དུ་ཡང་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་འདོད་ལན་ཐེབས་པ་དང་མི་ཐེབས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་རྒྱ་ཆོས་
 ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ཆོས་

ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ལྟར་སྒྲུབ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། གཞན་གྱིས་ཁས་སྤངས་མེད་པའི་གཏན་ཚིགས་བཞོད་
 བས་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་ངག་གོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྒྲ་ཚོས་ཅན་རྟག་པར་ཐལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་
 བུའི་བྱབ་པ་འགལ་བ་དང་། མོ་གསལ་གྱི་བྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱབ་པ་མ་དེས་བ་དང་། རི་བོང་གི་རྩ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ་བྱས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་ལ། གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་འདོད་ལན་
 ཐེབས་བ་དང་། མི་ཐེབས་པ་གཉིས་གཉིས་སོ། །བཞི་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རྟགས་ཁས་སྤངས་
 པའི་སྟེང་དུ། རྟགས་བྱབ་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། ཐལ་ཚོས་ལ་བསལ་བ་མེད་པའོ། །
 མཚན་གཞི་ནི། སྒྲ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཁས་སྤངས་དང་ཚད་མ་གཉིས་ཀས་གྲུབ་ཅིང་། བྱས་ན་མི་
 རྟག་པས་བྱབ་པ་ཚད་མས་ཤེས་པའི་རྒྱལ་བའི་ངོར། སྒྲ་ཚོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་འགལ་བ་དང་། མ་དེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་ཏེ།
 འདིའི་བྱབ་པ་རང་གང་ལ་འཕངས་པའི་རྒྱལ་བས་ཚད་མས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་རང་གང་ལ་འཕངས་པའི་རྒྱལ་བའི་ཚད་མས་ཤེས་ཤིང་ཁས་སྤངས་
 པའི་ཕྱིར། འདི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་མི་འདོད་པའི་ཚོས་ཐལ་བར་མ་
 འཕངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་འདི་ན་གང་དག །ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་ཤེས་བྱེད་དྲིས་བ་
 ན། རྒྱལ་བས་སྒྲ་ཚོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ཅིར་ཡང་མི་རུང་སྟེ།
 རང་རྒྱུད་དུ་ནི་མ་བཞོད། ཐལ་འགྱུར་ནི་ལྟར་སྒྲུབ་ཁོ་ན་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གང་དག །
 ད་ལྟ་རྒྱལ་བ་ལ་ཁས་སྤངས་པ་ཡང་མེད་ཀྱང་། མ་འོངས་པ་ན་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་འོང་བ་ལ་
 རེ་ནས། སྒྲ་ཚོས་ཅན་རྟག་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་རྟགས་སོང་ངོ་། །བསལ་བ་
 སོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྒྱིར་ཚར་བ་ཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། སུན་འབྱེན་བརྗོད་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཁས་
 སྤངས་ནས། རྒྱལ་བ་ལ་ཁས་ལན་མེད་པའི་སུན་འབྱེན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁས་སྤངས་ཡོད་
 དུ་རྒྱལ་ཀྱང་མ་དེས་པའམ། མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུབ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྟགས་དང་ཚོས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལ་དངོས་དང་བསྐྱོག་པ་གང་རུང་

གི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་འདྲའི་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེད་ཀྱིས་གསུང་བ་མི་དྲག་ཅེས་འདྲི་བ་
 ཡིན་གྱི། དྲག་ས་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་འཕེན་པ་ནི་རིག་ས་པའི་གཞུང་གི་ལུགས་མ་ཡིན་
 རོ། །དེ་ལྟར་ན། འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱུང་བ་འགལ་བའི་ལན་འདེབས་ཀྱང་། བྱུང་བ་
 འགལ་བའི་ལན་ཐེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ།
 མ་བྱུང་བའི་ཐལ་འགྱུར་འགའ་ཞིག་ལ་བྱུང་བ་འགལ་བའི་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་། བྱུང་བ་མ་
 དེས་པའི་ལན་ཐེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན་ཡང་མ་དེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། མ་
 བྱུང་བའི་ཐལ་འགྱུར་འགའ་ཞིག་ལ། བྱུང་བ་མ་དེས་པའི་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
 ཡང་། དྲག་ས་མ་བྱུང་བའི་ལན་ཐེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། མ་བྱུང་བའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་
 པས་བྱུང་ཅིང་། འདྲོད་ལན་ཐེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། བསལ་བ་ཡེ་མེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་
 ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཡིན་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། དྲག་ས་མ་བྱུང་བས་མ་བྱུང་བའི་གཏན་ཆོག་ས་
 སུ་འཛོག་རྒྱས་ལ། བྱུང་བ་འགལ་བ་དང་མ་དེས་པ་ཅམ་གྱིས་འགལ་བ་དང་། མ་དེས་པའི་
 གཏན་ཆོག་ས་སུ་འཛོག་མི་རྒྱས་པ་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་རོ། །འོ་ན་གྲངས་ཅན་སྐྱེད་ཀྱིས་པར་ཁས་ལེན་པ་
 ལ་སངས་རྒྱས་པས་སྐྱེད་ཆོས་ཅན། དྲག་པར་ཐལ། དྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་པ་འདྲི་ཡང་།
 བསལ་བ་ཡེ་མེད་དུ་ཐལ། གྲངས་ཅན་གྱིས་དེ་ལ་འདྲོད་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་། འདྲོད་མི་རྒྱས་
 ཏེ་ཆོད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་། ཞེན་དེ་ཡང་། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱིར་སྐྱེད་ཀྱིས་པར་ལ་
 ཆོད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་ཀྱང་། གྲངས་ཅན་ལ་དེ་ལྟར་འཕངས་པའི་ཆོ། གྲངས་ཅན་ལ་ལྟོས་
 ཏེ་བསལ་བ་ཡེ་མེད་དུ་བཞག་དགོས་ཏེ། གྲངས་ཅན་གྱིས་སྐྱེད་ཀྱིས་པར་ཆོད་མས་བྱུང་ན་ནི།
 དྲག་ས་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་མི་ལེན། དེ་ཆོད་མས་མ་བྱུང་ན་ནི། དམ་བཅའ་ལ་ཆོད་མས་
 བསལ་བ་ཞུགས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་། དེའི་ཕྱིར་། འདྲི་ན་ཡང་གང་དག །ཞོལ་བ་སྐྱེད་བྱས་པ་
 དང་། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པར་ཆོད་མས་མི་ཤེས་ཤིང་། སྐྱེད་ཀྱིས་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་
 ལ་སྐྱེད་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ་དྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཐལ་བ་འཕངས་ནས། དེ་ལ་འདྲོད་ལན་
 གཏུབ་པའི་ཆོ། སྐྱེད་ཆོས་ཅན་བྱས་པར་ཐལ། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གཏན་ཆོག་ས་སུ་
 འགོད་པ་ནི་ཞོལ་བ་དང་ཕྱི་ཞོལ་བ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཅོད་པའི་གཞུང་ལུགས་ལེགས་པར་མི་ཤེས་

པ་ཡིན་ནོ། །མི་ཤེས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྤྱོད་ཀྱིས་ལན་འདེབས་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྤྱོད་མ་བྱས་པར་ཁས་སྤངས་ན་ཉེས་པ་ཅིར་འགྱུར་ཞེས་འདི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདོད་
 ལན་བཏབ་པའི་ཕྱིར། །འདོད་ལན་འདེབས་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་
 མ་བྱས་པ་ཡིན་པ་རྒྱལ་བ་དེའི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་མ་ཡིན་ཞིང་། གསར་དུ་རིགས་པས་ཤེས་པས་
 ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་ན་ནི་མ་བྱས་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ལྟ་ཆོད་ཀྱི་
 གནས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་དེ་གསར་དུ་རིགས་པས་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ནི་ཐལ་འགྱུར་དེས་སྒྲུབ་
 བྱེད་ཡང་དག་འཕེན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཕྱི་རྒྱལ་བས་མ་ཤེས་པ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། མ་ཤེས་པ་ཡིན་
 ཏེ། མ་གྲུབ་པ་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྒྲིས་པར་གྲུབ་ཏུ་
 རྒྱུག་ཀྱང་། བསྐྱོག་དོན་མི་འཕེན་ཅིང་། དངོས་དོན་ལ་སྒྲིན་ཆགས་པས་སྤྱོད་མ་བྱས་པར་རྟོགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་ཆོད་མ་འདྲན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དངོས་དོན་ལ་སྒྲིན་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཞེ་
 འདོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱ་དེ་ཆོག་ཟིན་ལ་བརྗོད་པའི་ཐལ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན།
 སྤྱོད་ཀྱིས་མཁས་པས་དྲིས་སམ་མི་མཁས་པས་འདོད་ལན་བཏབ་ཀྱང་རུང་། ཕྱི་རྒྱལ་བས་སྒྲིས་ཆོས་
 ཅན། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་མ་སྒྲིས་པར་ཐལ། མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སམ། དྲིས་པ་ལ་དེ་མ་བྱས་ན་དེ་
 དེར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་ཅེས་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕེན་པ་ཡང་ཡིན་
 ཏེ། རྒྱལ་བ་དེས་དེ་དེ་ལས་སྒྲིས་པར་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་མ་སྒྲིས་པ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་ན་སྒྲིས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། མ་སྒྲིས་པ་
 ཐལ་ཆོས་སུ་འཕངས་ན་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕེན་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཁོ་
 རར་མ་ཟད་ཀྱི་སྤྱོད་མ་བྱས་པར་སྒྲུབ་འདོད་ནས་བྱས་པ་ཐལ་ཆོས་སུ་འཕངས་པ་དང་། མ་སྒྲིས་པ་
 ཐལ་ཆོས་སུ་འཕངས་པ་གཉིས་ལ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱ་ཆོག་ཟིན་ལ་བརྗོད་མ་བརྗོད་ཀྱི་ཁྱད་
 པར་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ངག་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིན་ཅན་དང་སྒྲིན་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་བདེ་སྟག་ཏུ་
 གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞར་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལོ་ཁོར་གསུམ་ཞེས་བོད་སྤྱོད་མ་དག་གིས་ཐ་སྙད་དུ་
 བཏགས་པ་དེ་ཡང་ངོས་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། རྟགས་ཁས་སྤངས་ཁྱབ་པ་ཆོད་མས་གྲུབ། ཐལ་ཆོས་
 ལ་ཆོད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པའམ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའོ། །བོད་ཕྱི་མ་དག་ཐལ་ཆོས་དང་བསལ་

བ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་གང་ཡང་མ་ཡིན་པས་ཅིར་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འདི་ལྟར་
 བཤད་ན་ཡང་རུང་སྟེ། གསུམ་ནི་རྟགས་དང་བྱལ་བ་དང་ཐལ་ཚོས་སོ། །དེ་ལ་རྟགས་ཚོས་
 གཉིས་ནི་ཚོས་ཡན་གར་བ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། བྱལ་བ་ནི་རྟགས་ཚོས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་ལ་བྱའོ། །
 འབྲེལ་བ་ཡང་གཉིས་ཏེ། དངོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། བསྐྱོག་པའི་འབྲེལ་བ་འོ། །བྱལ་བ་འབྲུལ་
 བ་ལ་འདི་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དགོས་ལ། གཉིས་ཀ་དགོས་པའི་བྱལ་བ་མེད་དོ། །བྱལ་
 བའང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟེན་གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཅིག་གྲུབ་པས་ཚོག་པ་ཡིན་གྱི། གཉིས་ཀ་
 དེས་བར་གྲུབ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ཚོས་ཅན། ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་ཐལ།
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་ལ། བསྐྱོག་པ་ནི་དེས་བར་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་འོ། །དེའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡང་ཚད་མས་དམིགས་པ་ནི་ཡོད་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟེན་མི་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་ལ་
 འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། མེད་པ་ནི་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟེན་མི་འབྲུལ་བ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་དེ་ལ་འབྲེལ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཅིག་
 ཤོས་དེ་ལ་བསྐྱོག་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། གང་ལ་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་བ་དང་། གང་ལས་བསྐྱོག་པ་པོ་ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ་གཞི་གྲུབ་ལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟེན་
 བྱེད་པ་པོ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཚོས་གཉིས་པོ་ཡན་གར་བ་
 རེ་རེ་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱང་རྟགས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི། རྟགས་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟངས་
 དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅིས།
 བར་གྱི་ཚོག་མི་མངོན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱང་ཐལ་ཚོས་དེ་
 ཚོས་ཀྱི་སྟངས་དུ་ཡོད་མེད་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འབྲུར་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་
 ཞུགས་པ་དང་། དེས་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་པ་ནི་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་
 ཕྱིར། ཡང་བསལ་བ་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་དུ་བགྱང་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། བསལ་བ་ནི་ཚོས་
 དང་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་པའི་སྟངས་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་ཐལ་ཚོས་ཡན་གར་བ་དེའི་སྟངས་དུ་མི་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་འབྱུང་ན། སྤྱི་ཚོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ་ཞེས་པ་ལ་ཚད་མའི་བསལ་བ་
 མི་འབྱུང་བ་ཐལ་བ་དང་། རི་བོང་གི་རྩ་ཚོས་ཅན་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་པ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་

ལུགས་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པས་སོ། །གཞན་ཡང་བསལ་བ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་དུ་བགྱང་ན་
 ཕྱོགས་ཚེས་ཀྱང་དེའི་ཡ་གྲུལ་དུ་བགྱང་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྒྲིན་ཀླུ་པ་ལ་སྒྲིམ་བྱས་པ་ཡིན་པས་
 བྱུང་བ་དེ། སྒྲིམ་ཚན་མ་བྱས་པར་ཐལ་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྗེས་བྱུང་ཁས་ལེན་དགོས་
 པར་འགྱུར་ཞིང་། སྒྲིམ་བྱས་པ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲིམ་ཀླུ་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དེ་སྒྲིམ་ཚན་མི་རྟག་
 པར་ཐལ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེའང་
 འདོད་ན་ཐལ་འགྱུར་སྒྲིམ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་ལ་བྱུང་བ་ངེས་པའི་དུས་
 ལྟ་སྒྲིབ་བྱུང་བ་ཟེན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་བསལ་བ་ཡེ་མེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲིབ་འགའ་
 ཞིག་ལ་འཁོར་གསུམ་མ་ཚད་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ཡང་འདོད་ན་རྟགས་ཚེས་གཉིས་ལས་གང་
 ཡང་རུང་བ་ཞིག་མེད་ན་བྱུང་བ་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པས་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲིབ་དུ་རི་ལྟར་
 འཛོག། །ཅི་སྟེ་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲིབ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་ལ་རྟག་པའི་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་
 དགོས་པར་འགྱུར་ཞེན་དེ་ནི་ཕྱིས་པ་འཇུག་པའི་སྒྲིམ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲིབ་གི་
 བྱུང་བ་ངེས་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་བྱུང་བ་ཡོད་ཅེས་པའི་ཚིག་གིས་སྒྲིབ་མཚམས་སོ་སོར་བྱེད་པར་
 བྱུང་། །

གཉིས་པ་ཚུད་པ་སྒྲིབ་པ་ལ། ལན་གྱིས་བསྒྲོག་པར་མི་རུས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲིབ་
 ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཚུད་པ་སྒྲིབ་བ། རྟགས་གྱི་འགྲུབ་ཚུལ་ལ་དང་། བྱུང་བའི་འགྲུབ་ཚུལ་ལ་
 མཚུངས་པའི་ཚུད་པ་སྒྲིབ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཚུད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཐལ་
 འགྱུར་ཡང་དག་ལ་བྱུང་བ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ན་རྒྱལ་བས་གཞལ་བྱ་ལ་རྟག་པས་བྱུང་བ་
 བ་ཁས་སྒྲིབ་པ་ལ། ཕྱི་རྒྱལ་བས། སྒྲིམ་ཚན་རྟག་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་འཕངས་པའི་ཚེན་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་ན་
 རང་གང་ལ་འཕངས་པའི་རྒྱལ་བས་ལན་གྱིས་བསྒྲོག་རུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་
 པ་ལ། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོར་དེ་ལྟར་འཕངས་པའི་ཚེན་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཚེས་ཅན།
 རང་གང་ལ་འཕངས་པའི་རྒྱལ་བ་དེའི་གྲུབ་མཐའ་སུན་འབྱེན་རུས་པའི་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་རུས་མ་ཡིན་ཏེ། མ་ངེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཞན་དོར་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག །ཐལ་འགྱུར་ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་
འགོ་ལྗོག་གིས་བྱབ་པ་རྣལ་ལོག་གང་དུ་ཡང་གང་ལ་འཕང་པའི་ཚློ་པའི་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་ངེས་དེ་སུན་འབྱེན་པར་རུས་ན་ངེས་གཞལ་བྱ་ལ་ཏྲག་པས་བྱབ་
པ་སུན་འབྱེན་རུས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱབ་པ་དེ་
སུན་འབྱེན་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་བྱབ་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཁྱོད་ཀྱི་བྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

གཞན་ཡང་། གཞལ་བྱ་ལ་ཏྲག་པས་བྱབ་པ་དང་། སྐྱ་གཞལ་བྱ་དང་མི་ཏྲག་པར་ཁས་
ལེན་པ་ལ་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་པའི་ཆོན། །
ཐལ་འགྱུར་དེ་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གང་ལ་འཕངས་པའི་ཚློ་ལ་
བས་ལན་གྱིས་བསྐྱོག་པར་མི་རུས་པའི་ཐལ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་འདོད་ན། གཞན་གྱི་དམ་
བཅའི་ཞེན་དོན་སུན་འབྱེན་རུས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་འདོད་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་དམ་བཅས་པའི་
དམ་བཅའི་ཞེན་དོན་སུན་འབྱེན་རུས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་ཡང་དག་གི་ཞེན་དོན་སུན་འབྱེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཞལ་བྱ་ལ་ཏྲག་པས་བྱབ་པར་དམ་བཅས་པའི་ཞེན་དོན་སུན་འབྱེན་པའི་
ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཡང་ཏྲག་
པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ལ་ཏྲག་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་
ཐལ། ཞེས་འཕེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འཕངས་པའི་ཆོན། ངག་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ།
ཏྲགས་ཁས་སྤངས། བྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་བྱབ་པ་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་ཐལ་
འགྱུར་གྱི་བྱབ་པ་གྲུབ་པར་འཛོག་མི་རུས་ན། ཏྲགས་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་
མི་འགྱུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་མ་
གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
ཏུ་འགྱུར་བ་ལ། བྱབ་པ་ནི་ཚློ་ལ་གཞན་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཁས་སྤངས་པ་ཡང་སྤྲིད།

མ་སྒྲངས་པ་ཡང་སྟོན། དོན་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ལ། ཏྲགས་ནི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་
 པ་རོལ་པོས་ངེས་པར་ཁས་སྒྲངས་གིང་། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཏྲགས་
 གཞན་གྱིས་ཁས་མ་སྒྲངས་པ་དང་། ཏྲགས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མི་འཇུག་
 ཅིང་། ཞེན་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཁས་སྒྲངས་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་ཡང་
 དག་འཇུག་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་བྱུང་པ་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་
 ཞིག་དགོས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་དེས་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་བྱུང་པ་འགྱུར་
 ཚུལ་གནད་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བྱུང་པ་ཁས་སྒྲངས་ཅམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། ཅི་སྟེ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་རང་
 རྒྱུད་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འོ་ན་བྱུང་པ་ཁས་སྒྲངས་ཅམ་གྱིས་གྲུབ་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གྱུར་མི་སྟོན་པར་ཐལ། དེས་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་བསྐྱོག་མི་རུས་པའི་
 ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་ཚོས་ནི་ཚུད་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་བསལ་རུང་བ་ཅིག་
 དགོས་ལ། རང་རྒྱུད་ཡང་དག་གི་ཚོས་ནི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་
 དགོས་པས། ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་ཏྲགས་ཚོས་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞར་ལ་
 དོན་འདི་ཡང་བཏགས་པར་བྱ་སྟེ། བོད་སྐད་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་དག །ཐལ་ཚོས་ལ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་
 བསལ་བ་ཞུགས་པ་ཅམ་གྱིས། ཐལ་ཚོས་ལ་བསལ་བ་ཞུགས་པའི་གོ་ཚད་པར་བཞེད་དོ། །
 འདི་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་པར་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འཇིག་པ་དང་།
 ཏྲག་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ། ལུས་པ་ཚོས་ཅན་མི་ཏྲག་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་གིས་
 འཇིག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་པའི་ཚེ་ན། དག་དེ་ཚོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཏྲགས་ཁས་སྒྲངས། བྱུང་པ་ཚད་མས་གྲུབ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འཇུག་
 ཏུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ཐལ་པར་འཕངས་པའི་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཡོད་དེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་
 དག་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ཡིན་ན་མི་རིགས་གིང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཞིག་ཐལ་པར་འཕེན་
 པའི་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་བྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན།

དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་དགོས་སམ་ཞེན། དེ་ཡང་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 དགོས་ན་བསྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་རྣམས་ལ་མ་ཁུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 དེའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། རྟགས་ཁས་བྱུངས་པ། དམ་བཅའ་ཚད་མས་བསལ་རུང་
 ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཕྱི་བྱག་ཏུ་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པར་འཇོག་པ་ལ། དེ་དག་གི་སྤྱིང་དུ་གཤིས་
 འདོད་ཚེས་ཅན་གྱུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
 ཡིན་ན། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཞུགས་ཟིན་པ་ཅིག་དགོས་ན་སྐྱབ་བྱེད་མི་
 འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ལ་མ་ཁུབ་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལ།   བཞན་གྱི་ལྷགས་དགག།
 རང་གི་ལྷགས་བཞག། །དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་དང་གསུམ་མོ། །

དང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ། ཐལ་འགྱུར་ལ་ནི་སྒོ་གསུམ་ཞེས། །ཁ་བ་ཅན་བ་དེ་སྐད་སྟེ། །
 འགལ་དང་མ་དེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །འདྲོད་ན་ལྟར་སྒྲུང་གཉིས་སུ་འགྱུར། །དེ་མཐར་གཏན་
 ཆེགས་ལྟར་སྒྲུང་ཀུན། །མ་གྲུབ་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་འགྱུར། །མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་འབྲེད་ན་
 མཚུངས། །ཡང་ན་འགལ་ལ་དེ་འབྲུལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་པར་སྟེ་བ་དེ་
 ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེར་མ་གསུངས་པ་གཞན་ཡང་ཁ་བ་སྐད་བར་བྱ་སྟེ། བོད་སྐད་མ་རྒྱུ་མ་དང་།
 དེར་སང་གི་གྲགས་ཆོད་པ་ལ་ཆེ་བ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན་ལན་དོན་མཐུན་མི་ཐེབས་པས་
 བྱུང་བ་དང་། ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་པས་
 བྱུང་བར་འདྲོད་དོ། །འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྟག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདྲོད་ཅིང་།
 བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་མི་ཤེས་ལ། སྒྲ་བྱས་པར་ཆད་མས་ཤེས་ནས་ཁས་ལེན་པའི་
 སྒྲ་རྟོག་གི་དོར། བྱིར་རྟོག་པས་སྒྲ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་བྱིར་ཞེས་འཕངས་
 པའི་ཆོན། དེ་འདྲའི་ངག་དེ་བྱིར་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་། གང་ལ་འཕངས་པའི་རྟོག་བ་
 དེས་བྱུང་བ་ཆད་མས་མ་དེས་པའི་ལན་དོན་མཐུན་དུ་ཐེབས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྟོག་བ་དེས་དེའི་བྱུང་
 བ་ཁས་མ་སྒྲུངས་ཤིང་། ཆད་མས་ཀྱང་མ་དེས་པའི་བྱིར་རོ། །ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ནི་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་མཚན་ཉིད་ཆང་བའི་བྱིར། གཞན་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པའི་རྟགས་ལས་ཆད་མས་བསལ་རུང་

གི་མི་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་འཕེན་ལུས་པའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་རང་ལྟར་ན་ཡང་སྒྲ་
བྱས་པར་ཚད་མས་མི་ཤེས་ཤིང་། སྒྲ་རྟག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་རྒྱལ་བའི་ངོར། སྒྲ་
ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་པའི་ཆོན། དེ་འདྲའི་དག་དེ་ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་ཡིན་པར་བྱེད་རང་གིས་འདོད་ཅིང་། རང་གང་ལ་འཕངས་པའི་རྒྱལ་བ་དེས་རྟགས་མ་
གྲུབ་གྱིས་ལན་དོན་མཐུན་དུ་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་གོ་དོན་ནི།
རྟགས་ཅོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲིང་དུ་རྒྱལ་བས་ཚད་མས་མ་ངེས་པ་ལ་བྱ་ལ། དེ་ཡང་འདི་ལ་
ཚད་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན། སྒྲ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལེན་བཏབ་པ་
ཅམ་གྱིས། སྒྲ་མ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྐྱངས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་བྱས་པར་ཚད་མས་མི་ཤེས་པ་
དང་། དེར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ལ་ཡང་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཚད་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་བཏབ་པ་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན་བྱས་པར་ཐལ། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྒྲིས་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་དེའི་ཆོ། རྒྱལ་བ་ལ་ཁས་སྐྱངས་གྱི་བསལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་མེད་པ་
དེའི་ཕྱིར། ཁས་སྐྱངས་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པས་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲིང་འབའ་ཞིག་གོ། །
འོན་དེ་ལ་ངེ་ལྟར་དུ་བྱ་ཞེན། སྒྲ་མ་བྱས་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་ནས། སྒྲ་བྱས་པ་ལ་རྟགས་
མ་གྲུབ་གྱིས་ལན་འདེབས་པ་དེ་ལ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་ནི། ཕྱིར་རྒྱལ་བས་འདི་སྒྲིང་ཅས་
བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲ་ནི་བྱས་པར་ཚད་མས་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ན་མ་སྒྲིས་པར་
ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཟོད་པས་བསྒྲིག་དོན་འཕངས་ཏེ། སྒྲ་བྱས་པར་རྟགས་པའི་ཚད་མ་སྒྲིང་པ་
ཡིན་ནོ། །ཡང་སྒྲ་བས་འདི་དག་ཏུ། ཤིན་ཏུ་གཅིས་པའི་དོན་འདི་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ།
རྒྱལ་བས་སྒྲ་མ་བྱས་པར་ཡང་ཁས་སྐྱངས། སྒྲ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྒྲིས་པར་ཡང་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ།
ཕྱིར་རྒྱལ་བས་སྒྲ་ཆོས་ཅན་བྱས་པར་ཐལ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྒྲིས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕེན་པ་ནི་རྟག་གི་
ལ་མཁས་པ་དག་གི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འཕངས་པ་དེའི་ཆོ། ཕྱིར་རྒྱལ་བས་སྒྲིན་མ་
བཟོད་པ་དང་། སྒྲིན་མ་ཡིན་པ་བཟོད་པས་ཕྱིར་རྒྱལ་ཚད་བཅད་པའི་གནས་སུ་སོང་བའི་ཕྱིར།
སྒྲིན་མ་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བས་དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱངས་པ་དེའི་ཆོ། ཕྱིར་རྒྱལ་བས་ཆོས་གསུམ་

ལྷ་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པས་ཆོལ་བའི་ལོག་རྟོག་བསྐྱོག་ཅིང་། །བསྐྱོག་དོན་ལ་ཚུལ་
 གསུམ་འཕངས་པས། དམ་བཅའི་ལོག་ཕྱོགས་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཆོལ་བའི་རྒྱད་ལ་
 སྐྱེད་པར་བྱར་ཡོད་པ་ལ་ཕྱིར་ཆོལ་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱེད་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་
 ཡང་ཡིན་ཏེ། ཐལ་བ་ལ་ཚད་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕེན་རྒྱ་ཡོད་བཞིན་དུ། །
 དེ་མི་འཕེན་པར་ཁས་སྤངས་ཀྱི་བསལ་བ་ཙམ་སྟོན་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕེན་པའི་ཕྱིར། །ཁས་
 སྤངས་ཀྱི་བསལ་བ་ཙམ་གྱིས་བསལ་བའི་གོ་ཚད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མོ་མ་བྱས་པར་ཁས་སྤངས་པ་
 བྱི་ལོག་ཤེས་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་སྐྱ་བྱས་པར་ཐལ་བ་ལ་འདོད་པ་དེའི་ཆེན། ཚད་
 མས་གྲུབ་པའི་དོན་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་པས། དོན་དེ་ལྷ་མོ་ལོག་ཤེས་ཀྱིས་སེལ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།
 འོན་འདི་ལ་ཐལ་བ་ཇི་ལྟར་དུ་འཕེན་ཞེན། དེ་ལ་ནི། སྐྱ་ཆོས་ཅན་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་མ་སྐྱེས་པར་
 ཐལ། མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕེན་པར་བྱེད་པ་རྟོག་གའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འཕངས་པས་
 སྐྱ་མ་བྱས་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་བསྐྱོག་ཅིང་། །བསྐྱོག་དོན་ལ་ཚུལ་གསུམ་འཕངས་པས་སྐྱ་
 བྱས་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྐྱེད་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཕངས་པ་དེའི་ཆེན་
 བསལ་བ་ཡང་གོ་ཚད་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མོ་སྐྱ་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་སྐྱེས་པར་ཁས་སྤངས་པ་དེ་ནི།
 ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་མ་སྐྱེས་པར་ཐལ་བ་ལ་འདོད་ན། ལོག་
 ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་ཀྱིས་བཟུང་བྱར་སོང་བས། དེ་ནི་ཚད་མས་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
 བྱ་ཁས་སྤངས་ཀྱི་བསལ་བ་རྒྱད་པ་ཙམ་གྱིས་བསལ་བ་ཞུགས་པའི་གོ་མི་ཚད་ཀྱང་། ཐལ་བ་
 གཅིག་ལ་བསལ་བ་གཉིས་ཀ་ཞུགས་པ་ལ་ནི་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པ་འདི་ནི་སྐྱ་
 བྱས་པ་དང་རྟོག་པར་ཁས་ལེན་པ་སོགས་ལ་ཡང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །ཡང་ལྷ་མོ་གྱི་
 ཁས་ལེན་ཚུལ་དེ་ལས་ལོག་ཏེ། སྐྱ་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་མ་སྐྱེས་པ་དང་བྱས་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། སྐྱ་
 ཆོས་ཅན་སྐྱེས་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕེན་པ་དང་། མ་བྱས་པར་ཐལ་མ་སྐྱེས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་འཕེན་པ་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་ལྷ་མོ་ནི་
 ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་པས་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
 དག་མ་ཡིན། འཕེན་ཚུལ་ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་

བསལ་བ་འཇུག་ཏུ་རུང་བས། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཚད་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་
གྲུབ་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན་ལན་དོན་མཐུན་མི་ཐེབས་པས་མ་
ཁྱབ། ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་ན་ལན་དོན་མཐུན་གྱིས་བསྒྲོག་པར་རུས་པས་ཡང་མ་ཁྱབ། ལན་
དོན་མཐུན་གྱིས་བསྒྲོག་པར་རུས་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱ་ཚོ་ལ་
གྱིས་སྒྲི་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱ་བྱས་པར་ཚད་
མས་མི་ཤེས་པའི་བྱིར་རོ་ལྟེ་གྱིས། རྒྱ་ཚོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ་རྟག་པའི་བྱིར་ཞེས་འཕངས་པ་
ལ། རྒྱ་ཚོ་ལ་གྱི་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་མ་ངེས་ཤིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་ཅེས་ལན་བཏབ་
པའི་ཆོ། ཐལ་འགྱུར་དེ་བསྒྲོག་པར་རུས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་སྒྲུབ་མ་ཤེས་པས་
བྱིར་རོ་ལྟེ་གྱི་སྒྲོབས་པ་བཅོམ་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱ་ཚོ་ལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྟགས་པ་སྒྲིལ་པར་མི་རུས་པའི་
བྱིར། ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན་ལན་གྱིས་
བསྒྲོག་པར་མི་རུས་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་རྒྱ་ཚོ་ལ་བའི་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་རུས་
པའི་དག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། གན་མ་ལྷགས་གྱི་ཐེང་བ་ལྟ་བུའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་བྱིར།
བྱིར་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་འཕེན་པ་ཅམ་ལ་དེར་མ་ངེས་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་འཕེན་པའི་རྩ་བའི་
ཐལ་འགྱུར་འཕེན་པ་སྒྲུབས་སུ་བབ་པ་དེའི་ཆོན་ནི། དཔའ་བོ་གཡུལ་འགྱེད་པ་དང་མཚུངས་
པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རང་གང་ལ་འཕང་པའི་རྒྱ་ཚོ་ལ་བ་མཁས་པས། ལན་དོན་མཐུན་མི་
ཐེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། དེས་བསྒྲོག་པར་མི་རུས་
པ་ཅམ་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབས་སུ་བབ་པའི་
བྱིར་རྒྱ་ཚོ་ལ་གྱི་དོར། རྒྱ་ཚོ་ལ་གྱིས་རྒྱ་ཚོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ་བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་འཕངས་པའི་
ཆོན། དེ་དེར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་ཡང་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་རྒྱ་ཚོ་ལ་བས་སྒྲི་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། བྱིར་རོ་ལ་བས་རྒྱ་ཚོས་ཅན་མི་རྟག་
པར་ཐལ། མི་རྟག་པའི་བྱིར་ཞེས་འཕངས་པའི་ཆོན། དེ་འདྲའི་དག་དེ་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་ནི་
ཡིན་ལ། རྒྱ་ཚོ་ལ་བས་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་ཀྱང་དེས་བསྒྲོག་པར་རུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་། དེ་ལ་ལན་བཏབ་ཀྱང་རྒྱ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དེ་བསྒྲོག་པར་མི་རུས་པའི་བྱིར། འོན་

བྱེད་གྱི་ལྷ་རྩ་ན་ཡང་རྒྱུ་ལ་བས་སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ། བྱེད་རྒྱུ་ལ་བས་སྒྲ་ཆོས་ཅན་རྟག་
 པར་ཐལ། རྟག་པའི་བྱེད་ཞེས་འཕངས་པའི་ངག་དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ།
 རྒྱུ་ལ་བས་ལན་དོན་མཐུན་མི་ཐེབས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་བྱེད་ཞེས་པས་གཞོད་དོ་ཞེན། དེ་ལ་ནི་
 རྩལ་པ་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྗེས་སུ་འགོ་
 ལྷོག་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའི་བྱེད། གཞན་དུ་ན། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བར་ཐལ།
 དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་མི་འབྲུལ་པའི་བྱེད། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་རྩལ་པ་མ་ངེས་པའི་ལན་ཐེབས་
 གུང་། རྩལ་པ་དེ་ལ་དངོས་སྒྲིན་འཕེན་རྒྱ་ཡོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་
 ངེས་པ་དང་། ལྷག་ལྷན་གྱིས་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲིན་པའི་ཞེན་ལོ། ཡང་འདི་སྒྲིན་དུ། གཞལ་
 བྱེད་ལ་རྟག་པས་རྩལ་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ། བྱེད་རྒྱུ་ལ་བས་སྒྲ་ཆོས་ཅན་རྟག་པར་ཐལ། གཞལ་
 བྱེད་ཡིན་པའི་བྱེད། ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་དང་། ཡང་དེ་ལ་མི་རྟག་པས་རྩལ་ཅིང་། རྒྱ་རྟག་པར་ཁས་
 སྒྲངས་པ་ལ། རྒྱ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ། གཞལ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱེད་ཞེས་འཕངས་པའི་ཆོན་
 དེ་འདྲ་དེ་ཡང་བྱེད་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་
 ཏེ། རྒྱུ་ལ་བས་ལན་དོན་མཐུན་མི་ཐེབས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་བྱེད། གལ་ཏེ་དེ་ལ་རྩལ་པ་མ་ངེས་
 པའི་ལན་དོན་མཐུན་དུ་ཐེབས་ན་ནི། རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བས་དངོས་འགལ་ལ་ལན་གཏབ་པས། རྒྱ་རྒྱུ་
 ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་ཐལ་ལོ་སྒྲིན་པའི་དོགས་པ་ཞིག་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་དོགས་པ་
 དེ་ཡང་རྟག་གི་འཁྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ནི་མཐོན་པར་མི་ཤེས་པས་ཀྱན་ནས་སྒྲངས་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཆད་ལྷན་གྱི་རྟག་གི་འཁྱུང་དུ་མ་དང་འགལ་པའི་བྱེད། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། དེ་ལ་དེ་ལྟར་
 འཕངས་པའི་ཆོན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལྷ་ཞིག །དེ་ལྟར་འཕངས་པའི་ཆ་ནས་བྱེད་
 རྒྱུ་ལ་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ལ་བས་གཞལ་བྱེད་ལ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པའི་
 རྩལ་པ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་སྒྲིན་མ་བཟོད་ཅིང་། སྒྲིན་མ་ཡིན་པ་བཟོད་པའི་བྱེད། སྒྲིན་མ་བཟོད་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པའི་སྒྲིན་ས།
 རྒྱུ་ལ་བའི་ལོག་རྟག་བསྒྲིག་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་སྒྲིད་པར་བྱར་ཡོད་པ་ལ་དེ་མི་འཕེན་པར་མ་
 ངེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཅམ་ཞིག་འཕངས་པས། རྒྱ་རྒྱུ་ལ་རང་གིས་དམ་

བཅས་པའི་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཞིག་འདྲན་པར་བྱས་པའི་བྱིར། ཅི་སྟེ་ཐལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་
 འཕངས་སོ་སྟམ་ན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ནི་མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། སྟོན་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་ལ་མི་
 རྟག་པས་བྱབ་པ་དང་། སྐྱ་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་བྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་
 ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འཇུག་རུང་གི་ཐལ་འགྱུར་འཕེན་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིན་དུ། སྐྱ་ཚོས་ཅན་མི་རྟག་
 པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱབ་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཅིང་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་
 ཞིག་ཐལ་བར་འཕངས་ཟིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་ཐལ་འགྱུར་འདི་ལ་བྱབ་པ་ཚད་མས་མ་དེས་
 པའི་ལན་དོན་མཐུན་དུ་ཐེབས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དངོས་འགལ་ཁས་སྤངས་པས་ཚར་བཅད་ཀྱི་
 གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱིར་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་
 ཚུལ། དངོས་འགལ་ཁས་སྤངས་པ་ཅམ་གྱིས་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་
 མ་ཐག་པ་འདི་ལ་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ། རྟགས་ཁས་སྤངས་ཀྱི་གྲུབ་པ་
 དང་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པའི་སྟོན་སྟེ་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོལ་བས་རྒྱར་
 ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ཞིག་དམ་བཅས་ནས། དམ་བཅའ་དེ་མ་དོར་བར་བྱིས་དེའི་ལོག་ཕྱོགས་
 དམ་བཅས་ན་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་སྐྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྐྱུད་
 པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་པ་དང་། ངའི་མ་མོ་གཤམ་མོ་ཞེས་དམ་
 བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཞིག་ལོག་ཤེས་སམ་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་དམ་བཅས་
 བས། བྱིས་དེའི་ལོག་ཕྱོགས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྟོན་སྟེ་དམ་བཅས་པ་དེའི་ཚེ་ན་ནི། ཁས་
 སྤངས་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་སྐྱུད་པ་དང་དེའི་ལོག་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་རྟག་པ་དེ་
 གཉིན་པོས་བཅོམ་ཟིན་པ་དུས་སྟམ་པའི་བྱིར་དང་། ཅི་སྟེ་ཁས་སྤངས་སྐྱ་མ་གཏང་ཟིན་ནས།
 དེ་དང་འགལ་བ་བྱི་མ་ཁས་སྤངས་པའི་ཚེ། དངོས་འགལ་ཁས་སྤངས་པར་འགྱུར་ན་ནི་ཉ་ཅང་
 ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དམ་བཅའི་ཞེན་དོན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་པའི་དམ་བཅའ་
 འགལ་བ་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་ཁས་སྤངས་དེའི་ཚེ་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 ནོ། །དམ་བཅའ་གཉིས་ཀ་ལ་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་པས། ལན་ཚུན་གོགས་བྱེད་ཅམ་ཡིན་གྱི་

གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཚད་མ་ཕྱི་མས། དེའི་འགལ་ལྷར་གྱུར་བའི་ལོག་
 ཤེས་དང་ཐེ་ཚོམ་སྒྲ་མ་ལ་མི་གཞོན་ན། སྤོའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་རི་ལྷར་དུ་འབྱུང་ཞེ་ན།
 དེ་ཡང་ཁྱེད་གྱིས་ལེགས་པར་སྒྲུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བདག་
 འཛིན་མ་འོངས་པ་མི་སྒྲེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་སྒྲ་རྩལ་དུ་སྒྲེས་ཟིན་ལ་གཞོན་
 པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྒྲེ་འདོད་ཉེས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་།
 དེས་པ་བསྐྱེད་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཕྱིས། །མི་སྒྲེ་བའི་སྤོའི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེ་ལྷ་མ་ཡིན་པར་ཕྱིས་གྱི་ཚད་མས་སྒྲར་གྱི་འགལ་ལྷ་ལ་གཞོན་པ་ཚད་མས་བསལ་བའི་དོན་དུ་
 འཛིན་ན། སྒྲར་རྟོལ་བས་སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། ཕྱིས་རྟོལ་བས་སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་
 པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕང་པ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པ་དེའི་ཆེ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་
 མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱབ་པ་དང་ཐལ་བ་གང་ཡིན་གྱང་འདྲ་སྟེ།
 ཁས་སྤངས་སྒྲ་མས་ཕྱི་མའི་དོན་ལ་གཞོན་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་མས་སྒྲ་མའི་དོན་ལ་གཞོན་པ་
 ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་འགལ་ཁས་སྤངས་པ་ཅོམ་གྱིས་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེད་འདོད་པ་ལྷར་གྱི་དངོས་འགལ་ཁས་སྤངས་པས་གྱང་དེར་མི་འགྱུར། ཁྱེད་
 འདོད་པ་ལྷར་གྱི་དངོས་འགལ་ཁས་སྤངས་པས་གྱང་དེར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྟོལ་ཕྱི་རྟོལ་ཅོད་
 པའི་སྐབས་མ་ཕྱི་བའི་གོང་རྩལ་དུ། སྒྲ་རྟོལ་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་དངོས་འགལ་ཞུགས་གྱང་ཆར་
 བཅད་གྱི་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁོང་རང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་དངོས་འགལ་ཞུགས་པ་
 ཡིན་གྱི། ཕྱི་རྟོལ་གྱི་སྒྲོབས་པ་བཅོམ་པའི་སྒྲོབས་གྱིས་དངོས་འགལ་ཁས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དངོས་འགལ་ལ་ལན་བཏབ་པ་དེ་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་གང་དུ་འང་མ་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། ཁྱེད་གྱི་ལྷར་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རྟོལ་གྱིས་སྒྲར་སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་
 བས། ཕྱིས་རྟོལ་དཔག་སྒྲེས་པའི་ཆེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་ན་ཡང་། དངོས་འགལ་ཏུ་སོང་
 བས་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲར་རྟོལ་གསུམ་མི་ཤེས་པའི་ཆེ་བྱས་པ་ལ་མི་
 རྟག་པས་མ་བྱབ་པར་ཁས་སྤངས། ཕྱིས་རྟོལ་གསུམ་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ཤེས་པའི་འོག་རྩལ་
 དུ། དེ་ལ་དེས་བྱབ་པར་ཁས་སྤངས་ན་ཡང་། དངོས་འགལ་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་

སྒོ་མ་མིན་ཅན་གྱིས་སྒོ་མ་པ་ཁས་སྤངས་པའི་ཆེ་ཡང་དངོས་འགལ་ཁས་སྤངས་པས་ཚར་བཅད་གྱི་
 གནས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་རོལ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ་ཡང་དངོས་
 འགལ་ཁས་སྤངས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དངོས་འགལ་དུ་འགྲོ་བ་དེ་ཁས་སྤངས་འགལ་བ་
 གཉིས་གཅིག་མ་དོར་བར་ཅིག་གོས་ཁས་སྤངས་པ་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བྱེད་གྱིས་
 ལེགས་པར་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་ལོག་གཤམ་གྱིས་སྒྲུབ་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཕྱིས་སྒྲུབ་མི་རྟག་
 པར་ཚད་མས་བྱུ་བ་ནས་ཁས་སྤངས་པ་གཉིས་ལ་སྒྲུབ་པ་མ་དོར་བར། ཕྱི་མ་ཁས་སྤངས་པ་འབྱུང་
 བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཆེ་ཡང་ཁས་སྤངས་སྒྲུབ་པ་མ་དོར་བར་འདོད་ན་ནི་ཚད་མ་སྒྲིམ་པར་
 འགལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་བྱུ་བ་ནས་སྒྲུབ་པ་དང་། ཕྱིས་སྒྲུབ་པར་
 མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་བྱུང་བ་དེའི་ཆེ་སྒྲུབ་པ་མ་དོར་བཞིན་དུ་ཕྱི་མ་ཁས་སྤངས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པ་མ་དོར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་པ་ཚེད་པ་ཡང་མེད། ཆོག་གི་སྒྲོ་ནས་དོར་བ་
 ཡང་མེད། དོན་ལ་འདོར་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་སྒྲིམ་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི་བཤད་མ་
 ཐག་པ་འདི་ལ་དངོས་འགལ་ལྟ་ཞོག །ཁས་སྤངས་འགལ་བ་ཙམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་
 བྱ་ལ་རྟག་པའི་བྱུ་བ་པ་ཁས་སྤངས་དེའི་ཆེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་རྟག་པར་
 ཐལ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ་བྱུ་བ་པ་མ་དེས་པའི་ལན་བཏབ་པ་དེའི་ཆེ་ནི་དེ་ལ་དེས་བྱུ་བ་
 ཚད་མས་མ་དེས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དེས་བྱུ་བ་ཚད་མས་མ་དེས་པ་དང་། དེ་ལ་དེས་
 བྱུ་བ་པར་ཐེ་ཆོམ་བྱ་བ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་བྱས་པའི་རྟགས་
 ལས་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་ཐལ་བ་ལ་འདོད་ལེན་གཏབ་པ་དང་། སྒྲུབ་སྒྲུབ་པར་ཁས་སྤངས་པ་
 གཉིས་ལ་དངོས་འགལ་ལྟ་ཞོག་འགལ་བ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཁས་སྤངས་ཕྱི་མ་དེའི་
 དངོས་རྒྱུ་དུས་སུ་ཁས་སྤངས་སྒྲུབ་པ་འདས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། སྒྱིར་འགལ་བྱེད་དེའི་དུས་སུ་ཅིག་གོས་
 འདས་ཟེན་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འགལ་བར་འཛོག་མི་རུས་ཏེ་སྤང་བ་དང་མུན་པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་
 ནི། གལ་ཏེ་སྒྲུབ་མི་གྱིས་གཞལ་བྱ་ལ་རྟག་པའི་བྱུ་བ་པ་ཁས་སྤངས་པ་ལ། ཕྱིར་སྒྲོལ་བས་དེར་
 ཐལ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕངས་པ་ལ། བྱུ་བ་ཚད་མས་མ་དེས་པའི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་ན།
 གངས་ཅན་གྱིས་སྒྲུབ་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་པས་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་

འགྱུར་ཡང་དག་འཕངས་པའི་ཆེན། གངས་ཅན་གྱིས་རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་
 པར་མཚུངས་སོ། །དེ་ཡང་དེ་ལྟ་ན་ནི་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་
 རྟགས་དངོས་འགལ་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པས། རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་མི་ཐེབས་པར་འདོད་ན་ནི།
 སྒྲུ་རྟག་པར་ལོག་གེས་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པ་དང་། སྒྲུ་རྟག་པར་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་ཅི་
 ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཁྱོད་གྱིས་ལེགས་པར་སྒྲུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་
 འདོད་པ་དང་མཐུན་པར་སྒྲུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་དེའི་ཆེ་ཆོལ་བས་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་
 རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་ཐེབས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་དེའི་ཆེ་ཐལ་འགྱུར་དེ་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་དུ་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་སྒྲུ་མ་ལ་ཡང་ཁྱབ་པ་མ་དེས་པའི་ལན་མི་ཐེབས་ཏེ།
 གལ་ཏེ་ཐེབས་ན། ཐལ་འགྱུར་དེ་མ་དེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་དེ་ནི་
 འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་སྒྲུ་མ་ལ་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་ཉིད་
 དུ་འགྱུར་རོ། །ཁོ་ན་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་དེར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་སྒྲུ་མ་ལ་ཡང་དེའོ་
 ཞེ་ན། མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་འགོད་
 པ་སྐབས་སྒྲུབ་པ་པའི་གངས་ཅན་གྱི་ངོར། གང་རྟག་ན་ཞེས་སོགས་འཕངས་པའི་ཆེ། དེ་འདྲའི་
 ཐལ་ངག་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་འཕེན་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདི་ལྟར། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་འཕངས་པའི་རྟགས་ནི་པ་རོལ་
 པོས་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་དེས་པར་དགོས་
 ཏེ། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་ནི་སྐབས་དེར་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཆོད་མས་
 གྲུབ་ན་འགོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་ཁྱབ་པ་ནི་ཆོད་མས་གྲུབ་ཅིང་། ཐལ་
 པའི་ཆོས་གྱི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་སྒྱིར་ཆོད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཁྱབ་པ་
 དང་ཐལ་བའི་ལོག་ཕྱོགས་གཉིས་ནི་དགག་བྱ་དེ་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་
 གཉིས་ནི། ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་ན་གཞན་གྱི་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཙམ་གྱིས་
 དགག་བྱ་མི་ཞིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱབ་རྟེན་ཆོད་མ་མེད་པའི་ཁས་སྒྲུངས་འགལ་བ་ཙམ་
 དེ། ཅུ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་གོགས་བྱེད་ཙམ་ཡིན་གྱི། གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ།

དེ་ལ་བརྟེན་མིན་དངོས་པོ་ལ། །བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བཟླ་ན་ཡང་། །གཞོན་པ་མ་ཡིན་གཉིས་པོ་དག །རྣམ་པ་མཚུངས་ཕྱིར་གོགས་བྱེད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཞོལ་བའི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པ་དེའི་ཆེ། །སྒྲ་རྟག་པར་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྟག་པའི་ཕྱིར་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་ཐེབས་པས་ལན་གྱི་གོ་ཚད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །གཞན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དེ་མ་བསྐྱོག་པའི་དག་ཉིད་དུ་རང་རྒྱུད་ལ་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །རྗེས་དཔག་མ་སྐྱེས་པའི་འོག་རོལ་དུ་ལན་ཐེབས་ན་ལན་གྱི་གོ་ཚད་ལ་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་ནས་གཞན་གྱི་འདོད་ཐོག་དུ་སོང་ངོ་། །དེའི་རྟགས་གྲུབ་པར་ཕྱིར་ཞོལ་གྱིས་ཀྱང་ཁས་སྒྲུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། །རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་མི་ཐེབས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་རྟགས་དངོས་འགལ་དུ་སོང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མ་ཡིན་གྱི། །ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་རྟེན་པས་རང་གི་འོག་རྟོག་བསྐྱོག་ཟིན་པས་ལན་བཏབ་ཀྱང་གཞན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་བསྐྱོག་མ་རྣམས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་ལ། །ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་རྟགས་ནི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཅིང་། །ཁས་སྒྲུངས་ཙམ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ལ། །བྱུང་བ་ནི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། །དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འཇུག་ཅུང་མ་ཞུགས་པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཙམ་གྱིས་བསལ་བ་ནི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་ལས་མ་འདས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དངོས་འགལ་གྱི་ས་མཚམས་གང་ལམོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བ་མི་སྤིད་དམ་ཞེ་ན། །སྒྲ་བྱས་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་གྲུབ་པ་ལྟར་ཁས་སྒྲུངས་ནས། །སྒྲ་ཆོས་ཅན་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་བཏབ་པས་རྟགས་དངོས་འགལ་ལ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ཚད་མས་ངེས་ཤིང་། །ངེས་པ་ལྟར་ཁས་སྒྲུངས་ནས། །མི་རྟག་པར་ཐལ། །བྱས་པའི་ཕྱིར་ལ་བྱུང་བ་མེད་གྱི་ལན་བཏབ་པ་ན་བྱུང་བ་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་གྲུབ་པ་ལྟར་ཁས་སྒྲུངས་ནས། །སྒྲ་ཆོས་ཅན་རྟག་པར་ཐལ་བ་འདོད་ལན་བཏབ་པ་དེའི་ཆེ་ཐལ་ཆོས་དངོས་འགལ་ལ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་ཆར་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བ་ནི་མི་སྤིད་དེ། །རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་ཐལ་བའི་འོག་ཕྱོགས་ཚད་མས་གྲུབ་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་ངོ། །

314

བྱམ་ལམ་དུ་འཕངས་ཏེ་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པ་གཅིག་སྤྱིད་དམ་མི་སྤྱིད། སྤྱིད་ན་ནི་རྗེས་
 དཔག་དེའི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །མི་སྤྱིད་ན་ནི་སྤྱིད་པར་མངོན་སུམ་
 གྱིས་གྲུབ་པ་དང་འགལ་ལོ་སྒྲུལ་པའི་དོགས་པ་འདི་སེལ་དགོས་པར་སྒྲུང་ངོ། །དེ་ཡང་རང་གི་
 མཐོང་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་དོགས་པ་དེ་བསལ་བ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་མོད་ཀྱང་། གཏན་ཚིགས་ལྟར་
 སྒྲུང་ལ་རྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གཅིག་ཁས་ལེན་དགོས་སམ། ཚུལ་གསུམ་སྤྱོད་ཀྱི་ཚད་མས་མ་
 གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གཅིག་ཁས་ལེན་དགོས་པ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་སོ། །
 གཉིས་པ་ལ། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་དང་། མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཚིགས་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོག་བས་སྤྱོད་ཚེས་ཅན་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་ནི་སྤྱོད་ཕྱི་བྱུང་བ་འགལ་ཞེས་པའི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། དངོས་གྲུར་གྱི་
 བཅའ་མཁའ་ཚེས་ཅན་རྟག་སྟེ་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་ཞེ་འདོད་གྱི་བྱུང་བ་འགལ་བ་དང་།
 སྤྱོད་ཕྱི་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་ཐེབས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་དངོས་གྲུར་གྱི་བཅའ་མཁའ་
 འདུས་བྱས་སུ་ཁས་བླངས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་ལ་ནི་
 རྗེས་འགོ་མེད་པའི་ལན་ཐེབས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་
 པའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་དང་ཡང་དག་ལྟག་ལྟན་ལ་རྗེས་འགོ་གྲུབ་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ནི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་དང་། འགལ་
 བ་ལྟག་ལྟན་ལ་རྗེས་འགོ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་ཐེབས་པ་ཡང་སྤྱིད་དོ། །དེ་ཡང་སྤྱོད་ཚེས་ཅན་མི་རྟག་
 སྟེ། བཅའ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་ཕྱིར་རྟོག་བས་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་གཏུབ་པའི་ཚེ།
 བྱས་ཡོད་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་བསྐྱུང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
 གཏན་བྱ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་བྱུང་དོ་ཞེས་བྱུང་བས་ཚིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་རྟོག་གིས་
 བྱུང་བ་ཚད་མས་མི་ཤེས་ནས་བྱུང་བ་མ་ངེས་པའི་ལན་གཏུབ་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་སྤྱོད་འཕང་རྒྱ་
 ཡོད་ནས་བྱུང་བ་མ་ངེས་པའི་ལན་གཏུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཚིགས་རྣམས་ལ་ནི་ཕྱིར་རྟོག་གིས་དངོས་སྤྱོད་འཕང་དགོས་ཏེ། མ་འཕངས་ན་ཕྱིར་རྟོག་ཚར་

བཅད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་ག་ལྷ་ག་གཉིས་ལ་ཡང་དངོས་སྤྱོད་འཕེན་རྒྱ་མེད་ཀྱང་།
 བྱུང་བ་ཚད་མས་མ་དེས་བའི་ལན་ཐེབས་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་སྤྱིར་གྱིས་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྩ་བའི་
 སྤྱིར་བ་བཞོད་བ་ལ། རྩལ་གསུམ་མ་ཤེས་བའི་ཕྱིར་སྤྱིར་བས། བྱུང་བ་ཚད་མས་མ་དེས་བ་དང་།
 རྟགས་ཐེབས་ཆོས་སུ་མ་གྱུབ་བའི་ལན་ཐེབས་ཤིང་འདེབས་དགོས་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྩལ་གསུམ་
 ཚད་མས་ཤེས་བའི་དགོས་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་སྤྱིར་སྤྱིར་གྱི་རྩལ་གསུམ་ཚད་མའི་ལམ་
 རས་སྤྱིར་ཤེས་ན་ནི་ལན་གྱིས་བསྐྱོག་པར་མ་རུས་ལ། མ་ཤེས་ན་ནི་ལན་གྱིས་བསྐྱོག་པར་རུས་
 བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་སྤྱིར་གྱིས་སྤྱིར་བ་བཅོམ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རེ་ཤིག་ཕྱིར་སྤྱིར་བས་སྤྱིར་སྤྱིར་ལ་
 ལན་འདེབས་བའི་རྩལ་ནི་དེ་ཙམ་མོ། །

གཉིས་བ་ལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་ལན་འདེབས་བའི་རྩལ་དང་། ཐལ་འགྱུར་ལྷ་
 སྤྱིར་ལ་ལན་འདེབས་བའི་རྩལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱི་བྱས་བ་ཡིན་པ་དང་། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཚད་མ་མི་ཤེས་བའི་སྤྱིར་
 སྤྱིར་གྱངས་ཅན་གྱིས་སྤྱི་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་བ་ལ། ཕྱིར་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་པས་སྤྱི་ཆོས་ཅན་མ་
 བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་བ་ལ། བྱུང་བ་ཚད་མས་མ་དེས་བའི་ལན་དང་།
 ཐལ་ཆོས་ལ་བསལ་བ་མེད་པའི་ལན་དོན་མཐུན་དུ་ཐེབས་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཡང་བྱུང་བས་ལ་
 ཕྱིར་སྤྱིར་གྱིས་སྤྱིར་མ་ཤེས་ན་ལན་གྱིས་བསྐྱོག་པར་རུས་བ་ཡིན་ལ། བྱུང་བས་ལ་ཚད་མའི་ལམ་
 རས་སྤྱིར་ཤེས་ན་བསྐྱོག་པར་མ་རུས་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དེའི་ཆེ་འདོད་ལན་ནི་ཐེབས་བ་མ་
 ཡིན་ཞིང་། གལ་ཏེ་བཏབ་ཀྱང་ཆར་བཅད་ཀྱི་གནས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཆར་མ་འབྱིན་རྒྱ་ཡོད་
 བ་ལ་འབྱིན་མ་ཤེས་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་མ་བྱས་པར་ཁས་སྤངས་པས་ཁས་སྤངས་ཉེས་བའི་ཕྱིར།
 འོན་ཏེ་ལྷ་རྩལ་ན་འདི་ལ་རྟགས་མ་གྱུབ་ཀྱི་ལན་ཐེབས་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། འདི་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་
 མི་འདོད་དེ། རྩ་བའི་ཁས་སྤངས་རྟགས་སུ་བཞོད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིར་ཕྱིར་སྤྱིར་གང་
 ཡིན་ཀྱང་རུང་ལོག་རྟག་མ་ལོག་པའི་གོང་དུ་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་དེའི་འགལ་སྤྱོད་ཁས་སྤངས་ན་ཆར་
 བཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་ཁས་སྤངས་ཀྱི་གྱུབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པ་དང་།
 བྱུང་བ་ཁས་སྤངས་ཀྱི་གྱུབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པ་གཉིས་མི་མཚུངས་པའི་རྩལ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་དང་། མ་ངེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་དང་། མ་གྲུབ་པའི་དང་། བསལ་བ་ཡེ་མེད་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་པས་སྒྲུབ་པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ། ཕྱིར་ཚོལ་བས་སྒྲུ་ཚོས་ཅན་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ། ལྷན་ཚོལ་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པ་ཞིག་ནི་བྱབ་པ་འགལ་ལོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་ཕྱིར་ཚོལ་བས་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དྲིས་པའི་ཚེ། ལྷན་ཚོལ་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་སྒྲུབས་ཏེ། ཕྱིར་ཚོལ་ལ་རྗེས་དཔག་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ལྷན་ཚོལ་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བྱབ་པ་མ་ངེས་སོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་ལས་འོས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྒྲུ་མཉན་བྱར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ། སྒྲུ་ཚོས་ཅན་རྟག་པར་ཐལ་མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ། ལྷན་ཚོལ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་ཅིན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། བྱབ་པ་འགལ་བའི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཏབ་པ་དེའི་ཚེ། ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་དྲིས་པ་ན། ལྷན་ཚོལ་གྱིས་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབས་ཏེ། ཕྱིར་ཚོལ་ལ་རྗེས་དཔག་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ལན་འདེབས་པ་ལས་འོས་མེད་དེ། དེའི་ཚེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཡང་སངས་རྒྱས་པས་ནམ་མཁའ་འདུས་མ་བྱས་སུ་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ། བྱེ་བྲག་པས་དེ་དངོས་པོར་ཐལ་བ་འཕེན་འདོད་ནས། དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་པ་དེའི་ཚེ། ཞེ་འདོད་གྱི་བྱབ་པ་འགལ་བའི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སངས་རྒྱས་པས་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་འདུས་ཤིང་བསགས་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། གངས་ཅན་གྱི་ཞེ་འདོད་ལ། བདག་དོན་བྱེད་པར་ཐལ་བར་འཕེན་འདོད་ནས། དེ་ཚོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་པར་ཐལ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་པ་ལ། ཞེ་འདོད་གྱི་བྱབ་པ་འགལ་བའི་ལན་ཐེབས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་དེ་དག་ཞེ་འདོད་ལ་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་འགལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དྲིས་ཤིང་བཤད་པས། ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་

དཔག་སྒྲིབ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྗེས་འགྲོ་ལ་འགལ་བའི་ལན་ཐེབས་ཤིང་བསྐྱོག་པ་ལ་མ་ངེས་པའི་
 ལན་ཐེབས་པ་ཡང་ཡོད་ཏེ། རྟག་པ་ལ་དངོས་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་པ་ཚད་མས་ངེས་ཤིང་། སྒྲ་རྟག་པར་
 བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་ཕྱར་ཚོལ་ལ། ཕྱིར་ཚོལ་བས་སྒྲ་ཚས་ཅན་སྒྲིབ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚོལ་བ་དེས་འདིའི་རྗེས་འགྲོ་ནི་འགལ་བར་
 ཚད་མས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་རྟག་པ་ལ་དངོས་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་པ་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། རྟག་པ་ལ་
 སྒྲིབ་དངོས་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་པ་ཡང་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་བསྐྱོག་བྱ་བ་ནི་ནལ་ལོག་གང་དུ་ཡང་ཚད་
 མས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱ་བ་པ་དང་། རྟག་པས་བྱ་བ་པ་གང་ཡང་
 ཚད་མས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱ་བ་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 སྒྲིབ་དངོས་པོ་ལ་ཡང་དེས་བྱ་བ་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། སྐབས་གཞན་དུ་དེ་འདྲ་ཅིག་ཡོད་
 མོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་ནི་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་བ་དེས་བྱ་བ་གཞི་སྒྲིབ་
 དངོས་པོ་མི་སྤྱིད་པ་དོགས་ཤིང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལོག་པ་ལ་འགལ་བ་དང་། རྗེས་འགྲོ་
 ལ་མ་ངེས་པའི་ལན་ཐེབས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྟག་པ་ལ་མ་བྱས་པའི་བྱ་བ་པ་ཚད་མས་ངེས་ཤིང་།
 སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཚོམ་བཟ་བའི་ཚོལ་བའི་ངོར་སྒྲ་ཚས་ཅན་རྟག་པར་ཐལ། སྒྲིབ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཆེ་རྗེས་འགྲོའི་བྱ་བ་པ་ནི་ཚོལ་བས་ནལ་ལོག་གང་དུ་ཡང་མ་
 ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་གཞི་སྒྲིབ་བྱས་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ལོག་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ངེས་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཚོལ་བ་དེས་རྟག་པ་བྱས་པ་ལས་ལོག་པར་ངེས་ཤིང་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པ་སྒྲིབ་བྱས་པ་
 ལས་ཀྱང་ལོག་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྗེས་འགྲོ་ཚད་མས་ངེས་ནས། ལོག་པ་མ་ངེས་པའི་
 ལན་ཐེབས་པ་དང་། ཡང་བསྐྱོག་པ་ཚད་མས་ངེས་ནས། རྗེས་འགྲོ་མ་ངེས་པའི་ལན་ཐེབས་པ་
 ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཡོད་པར་ཐལ་ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་
 དང་། ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་ཐལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་ཡང་
 མེད་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པས་སྟོང་བར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དེ་མེད་ན་དེ་ལ་ཉེན་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་དགོས་ལ། དེའི་ལོག་བྱ་བ་
 མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ། ཚད་མས་

དམིགས་པ་དེ་ཡོད་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་མི་ལུགས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་
 ལུགས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏེར་ཚིགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཉེས་པ་དེ་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་པར་འཛིག་པའི་དུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་ཅི་
 ལུགས་དེ་དང་། ཐལ་འགྱུར་དང་དེས་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་ཅི་ལུགས་དེ་
 ལ་བྱུང་པར་གྱིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ་ཡོད་པ་ལ་རྗེས་
 སུ་འགོ་ལྗོག་མི་ལུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་ལས་ལྗོག་པར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་
 གཏེར་ཚིགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་གྱི་
 ཐལ་འགྱུར་དེའི་ལྗོག་པའི་བྱུང་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་ཐལ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཉེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྗེས་འགོ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེའི་མཛོན་སུམ་ནི་མེད། དེའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་སྐྱབ་པའི་
 གཏེར་ཚིགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྗེས་འགོའི་ཚུལ་གྱུ་བ་པ་ལ། རྗེས་བྱུང་
 གྱུ་བ་པས་བྱུང་། ལྗོག་པའི་ཚུལ་གྱུ་བ་ན། ལྗོག་བྱུང་གྱུ་བ་པས་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 མ་ངེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ལན་
 འདེབས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་མཉན་བྱར་ཁས་སྤངས་གིང་། མི་རྟག་པར་མ་ངེས་པའི་
 རྒྱལ་བ་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ་མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་ལ། རྒྱལ་བས་རྗེས་
 སུ་འགོ་ལྗོག་གཉིས་ཀ་མ་ངེས་པའི་ལན་ཐེབས་གིང་འདེབས་དགོས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ནི་
 ཁས་སྤངས། འདོད་ལན་བཏབ་ན་ཆར་བཅད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་
 ཐལ་འགྱུར་འདི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་སོང་བའི་རྒྱལ་བ་དེས་འདི་ལ་འདོད་ལན་
 བཏབ་པའི་ཆོ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཉེས་ཁས་སྤངས་པར་སོང་
 བས་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ་རྟེན་པའི་ཐེ་ཆོམ་ལས་མ་འདས་སོ། །བྱུང་བར་མ་ངེས་པའི་ལན་
 བཏབ་པ་དེའི་ཆོན་ཕྱིར་རྒྱལ་གྱིས་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལས། རང་རྒྱུད་ལ་རྗེས་དཔག་
 སྐྱེད་པའི་ཐབས་སྤྱན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ལན་དོན་མཐུན་ཉེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདི་

སྒྲུལ་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་པར་ཐལ་མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ་བྱབ་པ་འགལ་བའི་ལན་
མི་འདེབས་པར། བྱབ་པ་མ་དེས་པའི་ལན་བཏབ་ན། མཉན་བྱ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་
བར་ཤུགས་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཡང་ན་འགལ་ལ་དེས་འབྲུལ་འགྱུར། །ཞེས་
པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་ཤེས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ནི་འདི་ཡིན་ནོ། །འདིར་རྒྱལ་བ་ལ་རིགས་གཉིས་ཏེ།
མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ཚད་མས་ཤེས་པ་དང་མི་ཤེས་པས་སོ། །དང་པོའི་དོར་ནི། ཐལ་
འགྱུར་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་གྲུབ་ཅིང་བྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
ཚད་མས་དེས་པས་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་སོང་བས་སོ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་རྒྱལ་བ་དེས།
མཉན་བྱ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལས་འོས་མེད་དེ། དེ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་ལས་
མ་འདས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་རྟོན་པར་ལྷོག་གྱུར་གྱི་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་དང་། རྟག་
ལཱ་གྱི་མ་དེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲུ་གཞལ་
བྱར་ཁས་བླངས་པ་ལ། སྒྲུ་ཆོས་ཅན་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པར་ཐལ་བ་ལ་བྱབ་པ་མ་དེས་པའི་ལན་
བཏབ་ནས་དངོས་སྒྲུན་གཏོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ནི། རྗེས་འགྲོ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ལྷོག་པ་མེད།
རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་ཚུལ་དང་བྱབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་དངོས་ཀྱི་མ་དེས་ཀྱི་
ཐལ་འགྱུར་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱལ་བ་ནི། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གཞལ་བྱས་བྱབ་པ་ཚད་
མས་དེས་པའི་རྒྱལ་བའི་དོར་ཡིན་གྱི། ཐེ་ཆོམ་དང་ཡོད་དཔྱད་ཀྱིས་དེས་པའི་རྒྱལ་བ་ལ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །འདིར་མི་རྟག་པར་ཐལ་བ་ལ་འདོད་པའི་ལན་ནི། སྒྲུ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་མ་དེས་
པའི་རྒྱལ་བས་གདབ་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གཏབ་ན་ཆེར་མ་འབྱེན་མི་ཤེས་པས་ཚར་
བཅད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མི་རྟག་ཅེས་པར་སོང་
བས་ཐེ་ཆོམ་ལས་མ་འདས་ཤིང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ལོག་རྟོག་བསྒྲེག་བྱས་པའི་ལན་འདེབས་མ་
ཤེས་པའི་ཕྱིར། ལོག་རྟོག་ནི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པར་འཛིན་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཐལ་

འགྱུར་གྱིས་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་སྤར་བཤད་ལྟར་ཡིན་གྱི། གྲགས་ཚད་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་ཡང་དག་ལྟ་ལྟན་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་ལ་དང་། འགལ་བ་ལྟ་ལྟན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ལ་
ལན་འདེབས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པར་ཐལ། དག་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་
རྗེས་འགོ་མེད་ཅིང་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ལན་ཐེབས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དག་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་རྗེས་འགོ་ཅམ་གྲུབ་ཀྱང་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་
བའི་ལན་ཐེབས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ལན་འདེབས་པ་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་དོགས་
པར་མི་བྱ་སྟེ། བྱུང་བ་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་ལན་འདེབས་པ་དང་། བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་
ལན་འདེབས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ། གཏན་ཚིགས་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་དང་། དེ་སྒྲོ་ངོར་མ་གྲུབ་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་དབང་མཛོན་གྱི་བཟུང་བྱར་ཁས་
སྤངས་པ་ལ། སྒྲ་ཚོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ།
གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་ཐེབས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་སོང་
བ་ཅིག་སྟོན་པའི་ཆེ། བྱུང་བ་མ་ངེས་པའི་ལན་ཐེབས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་གང་གི་ཆེ་ཡང་འདི་
ལ་འདོད་ལན་བཏབ་ན་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་སྤུ་མ་བཞིན་ནོ། །ཡང་གྲངས་ཅན་གྱིས་སྒྲ་རྟག་པར་
ཁས་སྤངས་པ་ལ་སྒྲ་ཚོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་མ་
གྲུབ་པ་དང་། བྱུང་བ་མ་ངེས་པའི་ལན་གཉིས་ཀ་ཐེབས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་འདི་ལ་གཏན་ཚིགས་
མ་གྲུབ་པའི་ལན་མི་ཐེབས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲ་སྒྲ་ཡིན་པར་གྲངས་ཅན་གྱིས་ཚད་མས་མ་ངེས་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྟུམ་ན། དེ་ལ་དེ་ཐེབས་པ་ཡིན་ཏེ་གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་
གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་
བ་ལ་ནི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དགོས་པས། ཚོས་ཅན་དང་རྟགས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་དགོས་ལ།
ཐལ་འགྱུར་ལ་ནི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས་སོ་ཞེན། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་
ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱི་ཁས་སྤངས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་མ་བཀོད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་འཛོག་མི་རུས་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་

གྱི་རྟགས་ཁས་སྤངས་གྱིས་གྲུབ་པས་རྟགས་གྲུབ་པའི་གོ་ཚད་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་ནི། དེ་གཉིས་ཐ་དད་མེད་པས་མ་གྲུབ་པར་འཛོག་ཅུས་ཏེ། རྟགས་རང་
ཉིད་ཀྱི་ཚད་གྲུབ་ཏུ་བྱས་པའི་སྒྲོན་ནས། གཞན་མི་འདོད་པའི་རང་གི་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ཏེ་སྐྱབ་བྱེད་
བཀོད་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱེད་ཐ་དད་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་གཏན་ཆོག་ས་དངོས་
གྲུར་ནི། ཤེས་བྱེད་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་རང་སྐྱབ་བྱེད་མ་གྲུབ། ཅིས་གསུངས་པ་
ལས་ཤེས་སོ། །

དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་འགོད་ཚུལ་གཉིས་ལས། ཁས་སྤངས་རྟགས་སུ་
བཀོད་པ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཀྱི་སྒྲོན་རི་སྒྲེད་བཅི་བར་མི་བྱ་ཞིང་། ཁས་སྤངས་མ་
བཀོད་པར་ཕྱིར་ཆོལ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ནམས་ལ་ནི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་
སྒྲོན་རི་སྒྲེད་བཅི་བར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། ཆོལ་བ་སྐྱ་མཉན་བྱར་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་སྐྱ་ཆོས་ཅན་
མཉན་བྱར་ཐལ། སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་ན་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱར་
ཁས་ལེན་པ་ལ་སྐྱ་ཆོས་ཅན་མཉན་བྱར་ཐལ། སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་ན་མ་གྲུབ་པའི་
ཐལ་འགྱུར་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་སུ་འགོད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཐལ་
བ་འཕེན་ཚུལ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐལ་བ་དེའི་དོན་ཆོལ་བ་རང་ཉིད་སྐྱབ་མི་འདོད་པར།
ཆོལ་བ་གཞན་ལ་ནང་འགལ་དུ་འཕེན་པ་ཁོ་ན་དང་། གཞན་ལ་ནང་འགལ་དུ་འཕངས་པར་མ་
ཟད། ཐལ་ཆོས་དེ་རང་ཉིད་ཀྱང་སྐྱབ་པར་འདོད་པའོ། །དཔེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། བྱངས་ཅན་སྐྱ་
དེ་བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པས་སྐྱ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་
ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་པ་དང་། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
འཕངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐལ་བ་སྐྱ་མ་དེ་ལྟ་བུ་དམ་བཅའ་ཆད་བསལ་ཁོ་ནར་བྱེད་ཅིང་
སྐྱབ་འདོད་མེད་པ་ནམས་ལ་ནི་བྱབ་པའི་སྒྲོན་ཁོ་ན་ཅི་བར་བྱ་ཡི། རྟགས་ཀྱི་སྒྲོན་ཅི་བར་མི་བྱ་
ལ། ཕྱི་མ་དེ་ལྟ་བུ་ཐལ་ཆོས་དེ་རང་རྒྱད་དུ་ཡང་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་ནམས་ལ་ནི། འགལ་མ་ངེས་
མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་གསུམ་ཅི་བར་བྱ་བ་ནི་རང་རྒྱད་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ཅུས་
པ་ལ་སྒྲོན་དེ་གསུམ་ཀ་དང་བྲལ་བ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྐྱ་མ་དུ་བསམས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་

པ་སྒོ་དོར་མ་གྲུབ་པ་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ནི། སྐྱུ་བྱས་པར་ཚད་མས་མི་ཤེས་ཤིང་ཁས་གྲུང་
 མི་ལེན་ལ། ཏྲག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་ཚློ་བལ། སྐྱེ་ཆོས་ཅན་མི་ཏྲག་པར་ཐལ།
 བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་འཕངས་པ་ལ། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་དོན་མཐུན་དུ་ཐེབས་ཤིང་། འདི་ཐལ་
 འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་ཁས་སྒྲུངས་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། མ་
 གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཚད་པའི་བྱིར། ཡང་ཚློ་བལ་སྐྱ་མ་དེ་ཉིད་ལ་བྱིར་ཚློ་བལ་
 སྐྱེ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་བྱིར་ཞེས་འཕངས་ན་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སྤོང་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཏྲགས་ཁས་སྒྲུངས་བྱུང་བ་ཚད་མས་གྲུབ། ཐལ་ཆོས་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འཇུག་ཏུ་
 རུང་བའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། ཚློ་བལ་དམ་བཅའ་གཅིག་ལུ་དེ་ཉིད་ལ་ཐལ་འགྱུར་
 འཕེན་ཚུལ་རིགས་མི་གཅིག་པ་གཉིས་པོ་དེ་གནད་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ་སྐྱམ་དུ་སེམས་པ་དེ་དག་ནི་
 ལེགས་པར་མ་ཏྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་བསལ་བ་ཡེ་མེད་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལ། ཏྲགས་ཁས་སྒྲུངས་པའི་བསལ་
 བ་ཡེ་མེད་དང་། ཁས་མ་སྒྲུངས་པའི་བསལ་བ་ཡེ་མེད་དོ། །དང་པོ་ལ། བྱུང་བ་ཚད་མས་མ་
 གྲུབ་པ་དང་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱུ་གཞལ་བྱར་ཁས་ལེན་པ་ལ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན་མི་ཏྲག་པར་
 ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལ་འདོད་པའི་ལན་དོན་མཐུན་དུ་ཐེབས་པ་ཡིན་ནོ། །
 འདི་ལ་ཡང་བྱུང་བ་མ་ངས་པའི་ལན་མ་བཏབ་པར་འདོད་ལན་བཏབ་ན། ཚེར་མ་འབྱེན་མ་ཤེས་
 པའི་སྒྱུན་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱུ་བྱས་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། སྐྱེ་ཆོས་ཅན་མི་ཏྲག་པར་
 ཐལ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལ་ནི་ཚློ་བལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ལན་ཐེབས་
 པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆེ་སྐྱར་ཚློ་བལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱེ་མི་ཏྲག་པར་ཚད་མས་ཤེས་པ་དང་མི་ཤེས་པའོ། །
 དང་པོ་ལ་ནི་གྲུབ་ཟིན་ཐལ་བར་འཕངས་པ་ཡིན་པས་འདོད་ལན་ཐེབས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
 ལ། ཏྲག་མི་ཏྲག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་། ཏྲག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་
 གཉིས་ཏེ། བྱས་པས་སྐྱེ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱུ་བའི་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་པ་དང་མི་ཤེས་པའོ། །དང་པོའི་
 དོར་དེ་ལྟར་འཕངས་པ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པ་དེའི་ཆོ། སྐྱེ་མི་ཏྲག་པར་ཏྲགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེས་
 པ་ཡིན་པས་འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པའི་དོར་ཡང་དེ་ལྟར་འཕངས་པ་དེའི་ཆོ།

འདོད་ལན་བཏབ་པས་ཡིད་དཔྱོད་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་དེར་ངེས་པའི་ཤེས་པ་དོན་མཐུན་སྒྲེབ་ཡིན་
 མོ། །འདི་ལ་ལན་དོན་མཐུན་ནི་བྱབ་པ་ཚད་མས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་
 འབྲེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་
 གསུམ་ཤེས་པ་དང་མི་ཤེས་པའོ། །དང་པོའི་དོན་དེ་ལྟར་འཕངས་པ་དེའི་ཆེ་འདོད་ལན་ཁོ་ན་
 ཐེབས་ཤིང་། དེ་དོན་དང་མཐུན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལ་ཚད་མ་སྒྲེས་པའི་ལན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདི་ལ་སྒྱིར་ལན་མི་ཐེབས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་འདི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ལ།
 དེ་འདོད་ན། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་
 ཞིག་ཚུལ་གསུམ་དྲན་ལམ་དུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བྱེད་ལ་ཡང་དེར་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་
 བ། མ་ཡིན་ཏེ། དག་ལྟར་སྒྲུབ་གིས་ཚུལ་གསུམ་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པ་དུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་དམ་བཅའ་ཆོག་ཟིན་ལ་བཟོད་པའི་སྒྱིར་དག་བཞིན་མོ། །གལ་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་འདི་ལ་
 འདོད་ལན་ཐེབས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁས་སྤངས་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བས་སོ་སྒྲུལ་ན་དེ་ཡང་རིགས་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ཚད་མ་སྒྲེས་པས་ཚད་མ་དེའི་དངོས་རྒྱུའི་དུས་སུ་ཁས་སྤངས་སྒྲུ་མ་བཏང་
 ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདི་ལ་ལན་གྱིས་བསྒྲོག་མ་ཐུས་པ་ཞེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ། གཞན་གྱི་
 གྲུབ་མཐའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་སྒྱིར་རྟགས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་དང་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། བྱབ་པ་སྒྱིར་
 ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲུ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་
 བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་སྟེ། འདི་ལ་འདོད་པ་དང་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་གཉིས་
 ཀ་འདེབས་དགོས། འདི་ལ་དང་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ལན་མ་བཏབ་པར། འདོད་ལན་བཏབ་ན་
 ཆེར་མ་འབྲེན་མ་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ཡོད་དེ། སྒྲུ་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མི་
 རྟག་ཅེས་ཁས་སྤངས་པར་སོང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་སྒྲུ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ། མ་བྱས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། བྱབ་པ་འགལ་བ་དང་། འདོད་པའི་ལན་གསུམ་ཀ་
 ཐེབས་པ་ཡིན་མོ། །ལན་དང་པོ་གཉིས་མ་བཏབ་པར་འདོད་ལན་ཁོ་ན་བཏབ་ན་ཆེར་བཅད་གྱི་
 གནས་སུ་འགྱུར་པའི་ཚུལ་སྒྲུ་མ་དང་མཚུངས་ལ། འདོད་ལན་མ་བཏབ་པར་འགལ་བ་དང་མ་

ངེས་པའི་ལན་གང་རུང་རེ་རེ་ཁོ་ན་བཏབ་པ་ལ་ནི་སྒྲིན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་བྱབ་པ་ཚད་
 མས་མ་གྲུབ་པ་དང་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་ཚེས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ། བྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ལན་སྒྲིན་དུ་བཏང་ནས། འདོད་ལན་དོན་མཐུན་དུ་
 ཐེབས་ལ། འདོད་ལན་མ་བཏབ་པར་མ་ངེས་པའི་ལན་བཏབ་ཀྱང་སྒྲིན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི།
 སྐྱ་ཚེས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ལན་ཐེབས་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེང་སང་གྲགས་ཚེད་ལ་ཐལ་འགྱུར་འདི་འདྲའི་རིགས་ཅན་ཕྱིར་བསྐྱོག་པས་ཚད་
 བསྐྱོག་འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 འདིའི་འཁོར་གསུམ་པ་རོལ་པོས་དངོས་འགལ་དུ་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁས་
 སྤངས་པ་ཡོད་ཀྱང་འཕེན་རྒྱུ་འདི་འདྲ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ནི། འདི་ལ་
 འདོད་ལན་བཏབ་པའི་ཆེ་དངོས་འགལ་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་ཁོར་གསུམ་བསལ་བ་ཡི་མེད་
 གྱི་ཐལ་བ་འཕངས་པ་དེའི་ཆེན་ནི། རྟག་དཔྱེད་མ་བཏང་བར་སྐྱ་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་
 པས་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་མེད་པར་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་འདོད་ལན་བཏབ་པ་དེའི་ཆེ་
 སྐབ་བྱེད་ཡང་དག་མཐོང་ནས་འདོད་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་པས་ཁས་སྤངས་སྤར་མ་བཏང་ནས་རིང་པོ་
 ལོན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་མ་ངེས་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་ལན་བཏབ་པ་དེའི་ཆེ་ཡང་རྟགས་བྱབ་དངོས་
 འགལ་ལ་སོང་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། སྤར་རྟགས་བྱབ་ཚད་མས་གྲུབ་ནས་ཁས་སྤངས་ན་དེར་སོང་
 ཡང་། དེ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་སྤངས་པ་སྤིད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་ནི་ཕྱིར་ཚོལ་
 བྱིས་སྤར་ཚོལ་ལ་ཁས་སྤངས་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་མོད། ཚོལ་བ་གཉིས་པས་དེ་ཉིད་
 བསྐྱོག་པའི་ཆེ། གཞན་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་ནི་ཡང་དེ་ཉིད་བསྐྱོག་པས་འཁོར་
 གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་འགྱུར་བར་བྱོད་གྱིས་མི་འདོད་དམ། ཁས་ལེན་ཡོད་ན་གང་ཡིན། སྐྱ་
 བྱས་པ་དེའམ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་དེའམ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཐལ་བར་འཕངས་པས་དེའི་ལོག་
 ཕྱོགས་དོན་གྱིས་ཁས་སྤངས་པ་དེའམ། ཡང་ན་གསུམ་ཀ་ཡིན། དང་པོ་གཉིས་དང་བཞི་བ་ལྟར་
 ན་ཚད་བསྐྱོག་ཐལ་འགྱུར་འཕེན་པ་པོའི་ཚོལ་བ་གཉིས་པ་དེ་ཚེས་ཅན། ཚོལ་བ་སྒྲིན་ཅན་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་བྱབ་པ་ལ་སུན་འབྱེན་འཕེན་པའི་ཚོལ་

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན། ཡང་ཚོལ་བ་དེ་ཉིད་ཚེས་ཅན། ཚོལ་བ་སྒྲིན་ཅན་དུ་ཐལ་
 བ་རོལ་པོས་སྒྲུ་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕེན་རྒྱ་ཡོད་བཞིན་
 དུ། དེ་མི་འཕེན་པར་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་འཕེན་པའི་ཚོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡང་ཚོལ་བ་གཞན་གྱིས་སྒྲུ་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། ཚོལ་བ་གཉིས་པས་སྒྲུ་ཚེས་ཅན་མི་རྟག་
 པར་ཐལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཚེས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་ཡིན་
 ཏེ། རང་གང་ལ་འཕང་བའི་ཚོལ་བ་དེས་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཁས་མ་སྤངས་ཤིང་། དམ་བཅའ་ཚད་
 མས་བསལ་རུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསལ་བ་ཡེ་མེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 ཕྱིར་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ། གང་ལ་ལན་འདེབས་པ་དེ་ལ་ལན་བཏབ་པར་བྱ་བའམ།
 འཁོར་གསུམ་གང་ལ་ཡང་ཁས་སྤངས་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཉིད་ལན་དོན་མཐུན་ཡིན་གྱི། དེ་
 བསྒྲིག་སྟེ་གད་རྒྱུངས་སྒྲིག་པ་ནི་རིགས་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གྲུབ་པའི་དོན་ནི་འདི་
 ཡིན་ཏེ། རྒྱར་ཚོལ་གྱིས་རང་གི་དམ་བཅའ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་བཞོད་ནས། ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་
 རྒྱུད་ལ་རྗེས་དཔག་སྒྲིས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱར་ཚོལ་རྒྱལ་བའི་ཚད་ཡིན་ལ། ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་ནི་རྒྱར་ཚོལ་
 གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་ལ་སུན་འབྱེན་རྒྱུད་པ་བཟོད་པའི་སྒྲི་ནས་ལོག་རྟག་བསྒྲིག་པའམ། ཡང་
 ན་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པའི་སྒྲི་ནས་རྒྱར་ཚོལ་གྱིས་མི་འདོད་པའི་དོན་ལ་
 ཚད་མ་སྒྲིས་པ་དེ་ཉིད། ཕྱིར་ཚོལ་རྒྱལ་བའི་ཚད་དུ་གསུངས་གྱི། འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་
 སོང་བ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྒྱལ་བའི་ཚད་དུ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལས་གསུངས་པ་མེད་དོ། །
 འོན་འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱར་ཚད་
 མས་གྲུབ་པའི་དོན་ཁས་སྤངས་ནས། ཕྱིས་དེའི་ལོག་སྒྲིགས་ཁས་སྤངས་པ་ན་ཁས་སྤངས་ཕྱི་མའི་
 ཞེན་དོན་དེ། ཁས་སྤངས་སྤྲ་མའི་ཞེན་དོན་དེ་གིགས་བྱེད་ཅམ་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཁས་སྤངས་སྤྲ་
 མའི་ཞེན་དོན་དེ་ཕྱི་མའི་ཞེན་དོན་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་འགལ་ཁས་སྤངས་
 པའི་དོན་ནི། རྒྱར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ཞིག་དམ་བཅའ་ནས་ཕྱིས་དེ་མདོར་བཞིན་དུ་དེའི་
 འགལ་སྒྲུ་ཁས་སྤངས་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་སོང་
 བས་དགག་བྱ་འགོག་ཅུས་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཚད་མ་སྒྲིད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་

ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འོན། སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ། ཚད་མའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་ཤིང་སྐྱ་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་པ་དེའི་ཆོ། ཚོལ་བས་ལོ་ཐོར་གསུམ་དངོས་
འགལ་དུ་ཁས་སྤངས་ཤིང་། དེ་ལ་བྱིར་ཚོལ་གྱིས་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་ཆོ། དགག་བྱ་འགོག་པ་
དང་། བསྐྱབ་བྱ་འགྲུབ་པའི་ཚད་མ་སྐྱེད་ལུས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་
ཐལ་བ་འཕེན་ཚུལ་གཉིས་ལས། གཅིག་ནི། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་བྱིར་
ཞེས་པ་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་སྐྱ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ་རྟག་པའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །ཐལ་འགྲུར་
དང་པོ་དེ་ནི་དངོས་འགལ་སོང་ངམ་མ་སོང་ཡང་རུང་། ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་
འདོད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱ་ཆོག་ཟིན་ལ་བརྟེན་པའི་ཐལ་ངག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ལན་བཏབ་ཀྱང་དངོས་
འགལ་དུ་སོང་བ་མེད་དེ། སྤར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་མ་བཅས་པའི་བྱིར། ཐལ་བ་འཕེན་
ཚུལ་གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཚུལ་གསུམ་དུན་ལམ་དུ་འཕངས་ཏེ་ཚད་མ་སྐྱེས་པའི་འོག་རོལ་དུ་རྟགས་མ་
གྲུབ་ཀྱི་ལན་བཏབ་ཀྱང་དངོས་འགལ་དུ་མ་སོང་བའི་བྱིར། མདོར་ན་སྐྱབས་འདིར་འགལ་བ་
ཁས་སྤངས་སུ་རྟག་ཀྱང་ཚད་མ་སྐྱེས་རྗེས་སུ་འགལ་བ་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི། འགལ་བ་ཁས་
སྤངས་པའི་སྟོབས་ལས་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པས། སྤར་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
ཚད་བསྐྱོག་ལོ་ཐོར་གསུམ་དངོས་འགལ་གྱི་ཉེས་པ་དེ་ནི་དེང་སང་གི་རིགས་པ་སྐྱ་བ་ཀྱན་ལ་འཇུག་
པར་སྤང་སྟེ། འདི་ལྟར་བྱེད་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དྲིས་པ་ན། བྱེད་ཀྱིས་སྐྱ་ཆོས་
ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ་བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་སྐྱས་པས་སོ། །འདི་ལ་ཚད་བསྐྱོག་མི་འཇུག་སྟེ།
བསལ་བ་ཁས་སྤངས་པས་སོ་ཞེ་ན། ཁས་སྤངས་ཀྱི་བསལ་བ་འཕམ། ཚད་མའི་བསལ་བ་གང་
འཇུག་ཅེས་བརྟགས་ན་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། མ་ཁས་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ན་རེ། རི་སྐྱད་བཤད་པའི་ལན་
འདེབས་ཚུལ་བཞི་པོ་དེར་མ་ངེས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་
བའི་ལན་ཡང་ངེས་པར་འདེབས་དགོས་པའི་སྐྱབས་སྤྱིད་ལ། དེ་ཡང་དེར་མ་འདུས་པའི་བྱིར་རོ། །
དང་པོ་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ལན་ནི། རི་བོང་གི་རྩ་ཆོས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། ཚད་མས་མ་
དམིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ལན་འདེབས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་འདྲ་དེ་ཚོས་ཅན་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འདྲེ་
 ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཚོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། མེད་པར་ཐལ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ལན་འདེབས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ལན་ཅིག་འདེབས་
 བྱི་དགོས་ལ། གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་རྟགས་མ་གྱུ་བ་
 གྱི་ལན་བཏབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕངས་པས་
 ལམོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་
 ལ་རྣལ་མའི་ལན་དང་། མགོ་མཚུངས་གྱི་ལན། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་
 ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལན་དོན་མཐུན་ཡོད་མོད་གྱི། དེ་ཡང་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ནང་དུ་མ་
 འདུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་མ་གྱུ་བ་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཚོས་ཅན་གྱི་
 རོ་བོ་མེད་པ་དང་། ཚོས་ཅན་གྱི་རོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། ཤེས་འདོད་མེད་པ་དང་། རྟགས་
 གྱི་རོ་བོ་མེད་པ་དང་། རྟགས་གྱི་རོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། གཞི་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་
 ཟ་བ་དང་། ཐུགས་ཚོས་སློ་རོར་མ་གྱུ་བ་པ་སོགས་མ་གྱུ་བ་པའི་རྟགས་གྱི་དབྱེ་བར་བཤད་པ་ཇི་
 སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་ཚིགས་མ་གྱུ་བ་པའི་རྟགས་གྱི་ནང་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་
 ཚོས་ཅན་མ་གྱུ་བ་པ་དང་། རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་བཞི་པ་
 ཅིའི་ཕྱིར་མི་འབྱེད་དེ། དེ་མ་གྱུ་བ་པའི་རྟགས་གྱི་ནང་དུ་འདུས་སོ་སྟུམ་ན། འོ་ན་སྤང་མའང་ཅིའི་
 ཕྱིར་མ་གྱུ་བ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་མ་འདུས་མ་གྱུ་བ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་རྟགས་མ་གྱུ་བ་གྱི་ལན་མི་
 ཐེབས་པ་སྤིང་ན། མ་དེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལའང་བྱུ་བ་མ་དེས་པའི་ལན་མི་ཐེབས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་
 མི་སྤིང་ཅས་བྱའོ། །དེས་ན་རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། རྟགས་མ་གྱུ་བ་པ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་
 ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྟགས་མ་གྱུ་བ་པའི་དོན་ནི་རྟགས་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་
 བར་སྐབས་གྱི་རྒྱལ་བས་ཚད་མས་མ་གྱུ་བ་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡང་དེའི་བྱེ་བྲག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལན་ལོགས་པ་མི་དགོས་སོ། །
 གཉིས་པ་ལ། དོན་གྱི་མགོ་མཚུངས་དང་ཚིག་གི་མགོ་མཚུངས་སོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་བྱུ་བ་པ་
 ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལན་ལོགས་པ་ཞིག་གྱུང་ཁས་ལེན་རིགས་པར་འགྱུར་རམ། ཅི་སྟེ་

ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེན། འོན་དེ་འདྲིའི་ལན་མེད་པའམ། ཡོད་ཀྱང་བྱུང་པ་མ་ངེས་པའི་ནང་དུ་
 འདུས་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཡོད་པའི་དོན་མ་མཐོང་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཞེན་མ་ངེས་པའི་
 གཏན་ཚིགས་དང་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱུང་པ་མ་ངེས་པའི་ལན་འདེབས་པ་དེ་ནི་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་
 ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། རི་སྐད་དུ། དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་རྒྱ་ཡིན་བྱིར། ཞེས་དང་། མ་གྲུབ་སྒྲུབ་པ་བརྗོད་
 བྱ་མིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། འོན་སྐྱུ་མ་ཡང་ཅིའི་བྱིར་གཏན་
 ཚིགས་མ་གྲུབ་པའི་ནང་དུ་མ་འདུས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐྱུར་བཤད་པ་ལྟར་བྱིར་
 རྒྱལ་བས་སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་པའམ་མི་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དྲིས་པ་ན་རྒྱལ་བས་སྒྲ་ཚོས་ཅན་
 མི་རྟག་པར་ཐལ་བའམ་ཡིན་ཏེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ། གཞན་གྱིས་བྱུང་པ་
 མ་ངེས་པའི་ལན་བཏབ་པའི་ཆེ་མཉན་བྱ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་བྱུང་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྐྱུར་
 རྒྱལ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་
 སྐབས་སུ་བབ་བཞིན་དུ། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་མ་བཞོད་པའི་བྱིར། ཡང་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་
 པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་བྱུང་བས་ཚིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མི་འབྱུང་པར་དེ་ལ་དེས་བྱུང་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
 བཞོད་ན། ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པའི་
 བྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོན་ཤ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྒྱལ་བའི་ངོར། ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་
 ཤ་ཟ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་པའམ་མ་གྲུབ་ན་དེ་འདྲིའི་རྒྱལ་བ་དེ་ཚོས་ཅན།
 བྱེད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དེ་ཤ་ཟའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པར་
 ཐལ། བྱེད་ཀྱི་ངོར་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཤ་ཟ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན་དེ་ཚོས་ཅན། དེ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པར་བྱེད་ཀྱིས་ཚད་
 མས་ངེས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེའི་ངོར་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དེ་དེར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་
 ཚོས་གྲུབ་པམ་མ་གྲུབ། གྲུབ་ན་མེད་པ་ཚོས་ཅན། བྱེད་ཤ་ཟའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་
 པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཤ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྒྱལ་བའི་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། དེ་བྱེད་
 དེའི་ངོར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན་དེ་ཚོས་ཅན།
 དེ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མེད་པར་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་ངེས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཤ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྒྱལ་བའི་ངོར་ཤ་ཟ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ་
མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་རང་ལྟར་ན་རྒྱལ་གསུམ་ཅན་དངོས་འགལ་དུ་ཁས་སྤངས་སོ། །
ཅི་སྟེ། ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དེ་དེར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་སྤངས་ཀྱི་དེའི་ངོར་དེ་
མེད་པར་ཁས་མ་སྤངས་སོ། །ཡང་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དེར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་
ཁས་སྤངས་ཀྱི། དེའི་ངོར་དེ་ཡོད་པར་ཁས་མ་སྤངས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བྱེད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྒྲུས་
པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་གྱི། མེད་པར་
ཁས་མ་སྤངས། མེད་པའི་ཕྱིར་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་གྱི། ཡོད་པར་ཁས་མ་
སྤངས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པས་མཆུངས་ཤིང་དོན་ལ་གནས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྣལ་ལན་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། འོ་ན་རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། བྱེད་པ་ལ་
ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལན་དོན་མཐུན་ཡོད་ན། ཐལ་ཆོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལན་
དོན་མཐུན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་འདོད་ལན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་མཆུངས་སོ་ཞེ་ན།
འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ལན་དང་འདོད་ལན་གྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་བསྟན། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཞེན་དུ་
འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པ་ཡོད་པར་བསྟན། དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་ཐལ་ཆོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་
ཟའོ་ཞེས་བརྗོད་པས་འདོད་ལན་གྱི་ནང་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་ཏེ། དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་དེ་ནི་རྟགས་མ་
གྲུབ་པ་དང་། བྱེད་པ་མ་གྲུབ་པ་གང་རུང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། སྐྱབ་བྱེད་
ཇི་ཙམ་བཀོད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟངས་དུ་ཆོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི་རྒྱལ་གསུམ་སྟོང་ར་མ་ཆང་བའི་
དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་གསུམ་ཆང་བ་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟངས་དུ་ཆོས་རྟགས་པའི་ཡང་དག་
ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་དེར་འདོད་ཅེས་ཟེར་བ་དང་། དེ་དེར་ཐེ་ཚོམ་ཟའོ་ཞེས་ཟེར་
བ་གཉིས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ནི། ཐལ་ཆོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཞེས་ཟེར་བ་
དང་འདོད་ལན་གྱི་གཞི་མཐུན་མེད་ན། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཞེན་དུ་འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པ་མེད་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། གངས་ཅན་གྱིས་སྐྱ་མི་འཇིག་པར་ཁས་སྤངས་
པ་ལ། སངས་རྒྱས་པས་སྐྱ་ཆོས་ཅན་རྟག་པར་ཐལ་མི་འཇིག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ།
གངས་ཅན་གྱིས་འདོད་ལན་འདེབས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྟོན་པ་གྲུ་བྱུ་བ་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་

མཁུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་ཀྱི་སྒྲེས་ལུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལ། སངས་རྒྱལ་
 པའི་རྟོག་གོ་བ་དག་གིས་འདོད་ལན་དོན་མཐུན་དུ་ཐེབས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་སྐབ་པ་དང་སུན་
 འབྱིན་པའི་གཞུང་ལུགས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པའི་ཐན་ཡོན་ནི། རི་སྐད་དུ། དེ་ལྟར་སྐབ་
 དང་སུན་འབྱིན་གྱི། །རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་གིས་ཤེས། །མཁས་པ་དེ་ནི་རྟོགས་པ་ཡི། །
 སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།
 མང་ཐོས་གསེར་གྱི་བྱམས་ཆེན་ཉམས་དགའ་བར། །ཚོལ་དང་བྱིར་ཚོལ་དཔང་པོའི་བྲི་བཤམས་
 བས། །འབེལ་གཏམ་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་སྤྱད་བྱའི་བྱིར། །སྐབ་དང་སུན་འབྱིན་རིགས་པའི་
 གཞུང་བཞིན་དུ། གྲོལ་བར་སྐབ་པའི་འཛིན་མེད་དཔའ་བོ་དེ། །ཐུབ་བསྟན་གངས་རི་བསྐྱང་བའི་
 སང་ཆེན་ཡིན། །རང་ཕྱོགས་སྐབ་ཆེ་ཙུ་བའི་རྟགས་བཀོད་ལ། །འགལ་དང་མ་ངེས་མ་གྲུབ་སྟོན་
 སྤངས་སྟེ། །ཚུལ་གསུམ་ཤེས་ཆེ་སྐབ་པའི་ངག་བཀོད་པས། །རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པ་མཁས་པའི་
 རྣམ་ཐར་ཡིན། །གཞན་ཕྱོགས་འགོག་ཆེ་ཁས་སྤངས་རྟགས་བཀོད་ནས། །བསལ་བ་འཇུག་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པ་ལས། །ཕྱོག་བྱུང་བསལ་བའི་འཇུག་ཚུལ་ཤེས་པ་ན། །སུན་འབྱིན་
 འཕེན་པ་རྩྱུང་བའི་བྱུ་མཆོག་ཡིན། །རང་ཕྱོགས་རི་བཞིན་སྐབ་པར་མ་རུས་ན། །གཞན་གྱིས་
 འཕངས་པའི་ཐལ་བ་ལ་བརྟགས་ནས། །འབྲེལ་བའི་སྐབ་བྱེད་བསལ་བའི་འཇུག་ཚུལ་དག་དྲིས་
 བས་ལེན་པ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན། །གཞན་ཕྱོགས་རི་བཞིན་འགོག་པར་མ་རུས་ན། །སྐབ་
 བྱེད་དྲིས་ཏེ་གཏན་ཆོགས་བཀོད་པ་ན། །ཚུལ་གསུམ་དྲིས་ནས་ཆད་མས་ལེན་པ་ནི། །བྱིར་ཚོལ་
 མཁས་པའི་རྣམ་ཐར་དམ་པ་ཡིན། །རང་ཕྱོགས་སྐབ་དང་གཞན་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པ། །རྟོག་
 གའི་གཞུང་གི་རྩ་བར་སྤྱད་གྱུར་ཀྱང་། །ཚུལ་དེ་གྲགས་པའི་གཞུང་བཞིན་མི་ཤེས་པར། །སྟོང་ན་
 དུ་མས་ཉིན་དང་མཆོན་ལ་ནི། །ལན་བརྒྱུར་བསམས་པའི་ཆོག་གི་སྟོར་བ་གང་། །ཐལ་མོའི་རྣམ་
 འགྱུར་དབུས་ནས་དྲངས་པ་ཡི། །ངོ་ཆ་སྤངས་པའི་གད་རྒྱུངས་འཆེར་བ་ལ། །རྩྱུང་པ་ཡིན་ཞེས་
 སྐབ་གད་མོའི་གནས། །རྒྱ་འབྲེལ་མིང་ཅན་ཉོག་པོའི་ཆོག་ཐེང་ཅན། །དེ་དག་ཀུན་གྱིས་ཆོས་
 ཀྱི་གྲགས་པ་ཡི། །དགག་སྐབ་ཚུལ་དེ་གསལ་བར་སྟོན་མ་རུས། །ཆོས་ཀྱི་སྐུན་ལྡན་ས་རྟོག་ལོ་རྒྱུ་
 གཉིས། །རིགས་པའི་དཔང་ལྷུག་དཔལ་ལྡན་བྱ་བ་ཡིས། །སྟེ་བདུན་རིགས་པའི་ཉིང་ཁུང་སྐབ་

པ་དང་། །སུན་འབྱིན་ཚུལ་གང་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལ། །མི་མཐུན་མེད་དེ་དེར་འདིར་སྐྱས་པ་
ཡིན། །དང་པོའི་ལས་ཅན་མང་པོའི་ལམ་ནང་དུ། །ཆངས་པ་ཇི་བཞིན་ཆེན་པོར་རྫོམ་དེ་རྩུབ། །
གལ་ཏེ་བདེན་ན་འདི་དང་མཉམ་པ་ཡི། །གཞན་གྱི་རྣམ་བཤད་གཞན་ནས་མི་འབྱུང་ཅི། །ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ནི་མཁས་པ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་ཡིན་ནོ། །

ད་ནི་བྱིས་པ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། །ལན་གྱིས་བསྐྱོག་པར་མི་རུས་པའི་ཐལ་
ངག་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ལ། །སྒྲ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་
ཐལ་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་དེར་ཐལ།
སྐབ་བྱེད་ཡང་དག་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དེ་དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་
ཡོད། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་དོན་མཐུན་དུ་ཐེབས་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ་རྟག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས་འགལ་ལོ། །ཡང་ཁ་
ཅིག །མཆོན་ཉིད་ལ་རང་གང་ལ་འཕངས་པའི་རྒྱལ་བ་དེས་ཞེས་སྟོར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན་རྟག་པར་
ཐལ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། བྱོད་གང་ལ་འཕངས་པའི་རྒྱལ་བ་ཡོད། རྒྱལ་བ་དེ་ཡིན་ན། གཞལ་བྱ་ལ་རྟག་པས་
བྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱལ་བ་ཡིན་པས་བྱབ། རྒྱལ་བ་དེས་བྱོད་ལ་ལན་དོན་མཐུན་མི་ཐེབས་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །མཆོན་མཆོན་གཉིས་ཀ་ལ་རང་གང་ལ་འཕངས་པའི་རྒྱལ་བ་དེས་ཞེས་
སྟོར་ན། སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱལ་བའི་ངོར། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མ་
བྱས་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབ་བྱེད་ཡང་དག་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །
དེ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་བྱས་པ་དེ་མདུན་གྱི་གཞི་
འདིར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་ན།
སྒྲ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཞི་འདིར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་
ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་བྱས་པ་དང་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ཤེས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་

རོར་དེ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ཤེས་པར་ཐལ། སྒྲུ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ཤེས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲུ་ཚོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདིའི་
 རྟགས་གང་ཡིན། ཁྱབ་པ་གང་ལ་བྱ། བསལ་བ་གང་ཡིན་ཞེན་འདྲི་བ་དེ་ལ། རྟག་པ་དེ་དེའི་
 གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུ་བ་ལ། གཞན་དག་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་གཏན་ཚིགས་ཚོས་ཅན།
 ཁྱོད་གྲུབ་པར་ཐལ། རྟགས་དེ་ཡོད་རྟག་པ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། སྒྲུ་ཚོས་ཅན་མ་
 བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ཁྱོད་རང་གི་
 ལུགས་ལ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བར་བྱའོ། །འདི་ལ་ལ་ལ་ན་རེ། སྒྲུ་རྟག་པ་
 དེའོ་ཞེས་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར། དང་པོ་ལ། འོ་ན་སུམ་
 པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་སུམ་པ་ཚོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུ་རྟག་པ་དེ་དེའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདྲོད་ན་ཐལ་འགྱུར་དེའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྲུབ་པར་ཐལ། སུམ་པ་ཚད་མས་
 དམིགས་པ་དེ་ཡོད། དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན་སུམ་པ་ཚོས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། ཚད་
 མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས་འགལ་ལོ། །ཡང་སྒྲུ་ཚོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ།
 རྟག་པ་གང་ཡིན་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་གྲུབ་པམ་མ་གྲུབ། མ་གྲུབ་ན།
 སྒྲུ་ཚོས་ཅན་རྟག་པ་གང་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་གང་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་དངོས་འགལ་ལོ། །གྲུབ་ན་སྒྲུ་ཚོས་ཅན་རྟག་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་རྟགས་དངོས་
 འགལ་ལོ། །ཡང་སྒྲུ་བྱས་པ་དེ། སྒྲུ་ཚོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུ་རྟག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན་སྒྲུ་བྱས་པ་
 ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་སུ་
 བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདྲོད་པ་གཉིས་པ་དེ་ལ། འོ་ན་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཁྱབ་པ་མེད་པར་
 ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། རྟག་པ་ཡིན་ན་བྱས་པ་ཡིན་པ་བྱུང་དོ། །
 ཡང་སྒྲུ་ཚོས་ཅན། མ་བྱས་ཏེ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རང་རྒྱུད་གྱི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པར་

ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གཏན་ཆོག་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་བཞོད་པའི་
 ཆོན་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟག་སྐྱིད་ཐོ་མེད་ནས་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྐྱབ་
 ཐལ། ཁྱོད་གྱི་རྟག་སྐྱིད་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་རྟག་སྐྱིད་ཐོ་མེད་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བྱབ་པའོ་ཞེན། བྱབ་པ་དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བྱབ་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཡང་ཁས་སྐྱབ་སོ། །འདོད་ན་ཇ་ཐེང་ངོ་། །ཡང་ཁྱོད་རྟག་ན་ཁྱོད་མ་
 བྱས་པས་བྱབ་པ་དེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན་ཁྱོད་མ་བྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་གྱི་བྱབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་རྟག་ན་ཁྱོད་མ་
 བྱས་པས་བྱབ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བྱབ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྐྱ་ཆོས་ཅན་གྱིས་མ་ངས་སོ། །དེའང་
 འདོད་ན་བྱབ་པ་ཆོས་ཅན་ལ་ལྟོས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་
 ངས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཁྱོད་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་ཁྱོད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་མི་རྟག་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱབ་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཅུ་དམ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱབ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་ན་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བྱབ་
 པ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན་
 གྱིས་མ་ངས་སོ། །གཞན་ཡང་ཡོད་ན་སྐྱ་ཆོས་ཅན་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱབ་པ་མིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟག་སྐྱབ་ཁས་
 སྐྱབ་ས། འདོད་ན། ཁས་སྐྱབ་ཤིང་། ཡོད་ན། བྱས་ན་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དེ་མིན་
 དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་དེ་དེའི་བྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མདུན་གྱི་གཞི་
 འདིར་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན་གྱིས་མ་ངས་སོ། །འདོད་ན་འབུད་དོ། །གཞན་ཡང་རྟག་ན་རྟག་པ་ཡིན་
 པས་བྱབ་པ་དེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན་རྟག་པར་ཐལ་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱབ་པ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཅུ་བའི་དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྗེས་བྱབ་ཏུ་

ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་འདོད་ན། ཏྲག་པ་མ་ཡིན་ན། ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་དེ་
 ཐལ་འགྱུར་དེའི་བསྐྱོག་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་འདོད་ན། ཏྲག་པ་ཆོས་
 ཅན་བྱོད་ཏྲག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་མི་ལུལ་བར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲུ་ཏྲག་པ་ཐལ་
 བའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པའི་བྱིར། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་འབྲེལ་བར་ཐལ།
 དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་མི་ལུལ་བའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ་ཏྲག་ན་ཏྲག་པས་བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ཡོད་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན་བྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས། མ་གྲུབ་ན། ཏྲག་པ་ཡིན་ན་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་ལུང་
 རོ་ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན་ཏྲག་ན་ཏྲག་པའི་རྗེས་བྱུང་གྲུབ་པར་ཐལ། གྲུབ་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་
 འལུང་དོ། །འདོད་ན། ཏྲག་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་བྱུང་གྲུབ་པར་
 ཐལ། ཏྲག་པའི་ཏྲགས་ཀྱི་སྒྲུ་ཏྲག་པར་ཐལ་བའི་རྗེས་བྱུང་གྲུབ་པའི་བྱིར། འདོད་ན་དེ་དེ་ལ་
 འབྲེལ་བར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་མཉན་བྱ་སྒྲུ་མི་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཚོལ་བའི་དོར།
 མཉན་བྱའི་ཏྲགས་ཀྱི་སྒྲུ་མི་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པར་ཐལ། མཉན་
 བྱ་ཡིན་ན་མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་དང་། ཏྲག་ན་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པ་གྲུབ་པའི་བྱིར།
 བྱུང་པ་ཁས་སྤངས། ཏྲགས་བྱོད་རང་ལྟར་ན་མཉན་བྱ་ཡིན་ན། མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་ལུང་དོ། །
 འདོད་ན་མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་དོར་དེ་བསྒྲུབ་ཀྱི་མ་ངས་པའི་གཏན་ཆོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེའི་དོར་དེ་བསྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ཚད་མས་མ་
 དམིགས་ན་མེད་པས་བྱུང་པ་དེ། རི་བོང་གི་རྩ་ཆོས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། ཚད་མས་མ་དམིགས་
 པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱུང་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅུ་བའི་དམ་བཅའ་དེའི་བྱིར།
 འདོད་ན་དེ་དེའི་རྗེས་བྱུང་ཐལ། དེ་ཡང་འདོད་ན། དེ་དེའི་རྗེས་འགོ་བྱུང་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེའང་འདོད་ན་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། མེད་པ་ལ་འབྲེལ་བར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་ཏྲགས་
 ཀྱི་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་པར་ཐལ་བའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་མི་ལུལ་བའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། ཚད་མས་མ་དམིགས་ན་མེད་པས་བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་
 འལུང་དོ་ཞེ་ན། དེའི་ཏྲགས་ཀྱི་དེ་དེར་ཐལ་བའི་རྗེས་འགོའི་བྱུང་པ་གྲུབ་པར་ཐལ། གྲུབ་པའི་

ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་འབྲུད་དོ། །འདོད་ན་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་
 དེ་དེར་ཐལ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་
 ཀྱིས་དེ་དེར་ཐལ་བའི་བསྐྱོག་བྱུང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་རང་ལྟར་ན། ཡོད་ན་
 ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་བྱུད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རྗེས་འགྲོ་མ་གྲུབ་པར། རྗེས་འགྲོའི་བྱུང་པ་གྲུབ་པ་
 དང་། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ན། ཡོད་མི་དགོས་པ་ནི་བཞད་གང་གི་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚད་
 མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་བྱུང་པ་ནི་
 ཡོད་དེ། དེ་དང་དེའི་བསྐྱོག་བྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚད་མས་མ་དམིགས་ན་མེད་པས་བྱུང་པ་དེ་དེ་
 དང་དེའི་བྱུང་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱུང་པ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཚད་
 མས་མ་དམིགས་ན་མེད་པས་བྱུང་པ་ཡོད་ཅེས་ཁས་སྤངས་ཀྱང་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 འོན་དེའི་རྗེས་བྱུང་ཡོད་དམ་བསྐྱོག་བྱུང་ཡོད་ཅེན། བསྐྱོག་བྱུང་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱུང་། །
 བུམ་པ་ཡིན་ན་བུམ་པ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ན་དེའི་བྱུང་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱུང་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བསལ་བའི་ངོས་འཛིན་དབྱུང་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མ་བྱས་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་
 དེའི་བསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མ་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བསལ་བ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་དེ་གང་ལ་འཕངས་པའི་རྒྱལ་བ་དེས། ཁས་སྤངས་ཀྱི་བསལ་
 བའི་བསལ་བ་ཡང་མ་ཡིན། དེས་ཚད་མས་བསལ་བའི་བསལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བསལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཐལ་ཚོས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མ་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་དེ་གང་ལ་འཕངས་པའི་རྒྱལ་བ་དེས་
 དོན་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན་མི་རུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱལ་བ་དེས་ཁྱོད་དང་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་དོན་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན་རུས་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱེ་མ་བྱས་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །
 འོན་དེ་ཚོས་ཅན་ཁྱོད་དང་རྟག་པ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་དེའི་
 བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཡོད་དེ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་བསལ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་

གྲུབ། དེའི་བསལ་བ་མང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ་བྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་སྐྱ་རྟག་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དང་མ་བྱས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱོད་དེའི་རྟགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྐྱ་རྟག་པ་ཡིན་ན་སྐྱ་མ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱབ་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་
 བྱབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་རྟགས་ཡིན། དེ་དེའི་བསལ་བ་ཡིན། དེ་གཉིས་ལ་མཚན་གཞི་
 རེ་རེ་ལས་བཟུང་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱབ་པ་ཆོས་ཅན་ལ་ལྟོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡང་
 འདོད་ན་སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱབ་
 པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ལ་ལ་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་འདིའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་རྟག་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱབ་པ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཏེར་ལས།
 རྟགས་མེད་བྱབ་པ་གྲུབ་པ་འབྲུལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་སྐྱ་ཆོས་ཅན་མ་
 བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་བྱབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་
 པར་ཐལ། བྱོད་ཆོས་གསུམ་ལྟན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་བརྗོད་ན་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་ལུང་ཁས་ལེན་པ་ལ་འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་འགྱུར་རོ། །
 ཅི་ལྟེ་སྐྱབས་དེར་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བརྗོད་བྱབ་གྲུབ་པར་ཁས་སྤངས་ཀྱི། བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཁས་
 མ་སྤངས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལས་མི་རིགས་པ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར། ཐལ་འགྱུར་དེའི་
 བརྗོད་བྱབ་ཡོད་ན་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བྱབ་པ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་
 དེའི་བརྗོད་ཚུལ་ཡོད་ན། དེའི་བྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 བྱོད་ལྟར་ན། སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་
 ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་ན་སྐྱ་མ་བྱས་པས་
 བྱབ་པ་དེ་སྐྱ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ་ཞེས་སོགས་དེའི་བྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་
 ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་རྟོལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་ཆད་མས་གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་བྱས་པ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པའི་བྱབ་
 འབྲེལ་ཆད་མས་ངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཉིད་ཀྱི་

ཁྱེད་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་པ་ཁས་སྤངས་སོ། །གཞན་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱེད་པ་དང་
གཏན་ཚིགས་ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་
པའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ་བ་བསྒྲིག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མི་དུ་འབྲེལ་
བར་ཚད་མས་ངེས་ན། མི་དུ་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་ངེས་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ནམ་
མཁའ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ། དུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཁྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ།
ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱེད་དངོས་འགལ། འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་
ཁྱེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ་དུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
ཁྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་དངོས་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ལྟར་ན་སྒྲ་ཆོས་ཅན་
མི་རྟག་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཁྱེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲ་
གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱེད་པ་དེ་དེའི་ཁྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རི་བོང་ར་
ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཁྱེད་པ་
གྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
གྱི་ཁྱེད་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེའི་ཁྱེད་པ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་གསུམ་ཆར་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་དུ་མ་གྲུབ་ན། ཁྱེད་པ་མ་གྲུབ་དགོས་
པ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་གཞུང་དེའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་རྟགས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་མེད་ན་དེ་སྒྲོར་གྱི་ཁྱེད་པ་མེད་དགོས་པ་རིགས་པའི་གཏེར་
གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོད་ལན་གྱི་སྐབས་དེར་དེ་སྒྲོར་
ཅེས་ཟེར་བ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཅིང་། ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་མི་རིགས་པ་འདི་ལྟར། སྐབས་བབ་ཀྱི་
རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་དོར། ཕྱིར་རྒྱལ་བས་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཚད་མས་དམིགས་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱེད་པ་མ་གྲུབ་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ཡོད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་ཁྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ་སྐབས་བབ་གྱི་རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་
 གི་ངོར། ལུས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །
 རྩབ་པའི་དོན་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་གང་དང་གང་ཡིན་དེ། ཚོས་སུ་བཟུང་བྱ་
 དེ་དང་དེ་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་སྐོར་གྱི་རྩབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། སྤྱིར་རྩབ་པ་འབྲེལ་བའི་རྩ་བ་ལ་
 རག་ལས་མོད། དེས་དེ་ལ་རྩབ་ན་དེ་དེ་ལ་འབྲེལ་མི་དགོས་ཏེ་བདག་ཡོད་ན་བདག་ཚད་མས་
 སྒྲུང་བས་རྩབ་ཀྱང་། དེ་དེ་ལ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོའི་རྒྱ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་
 པས་རྩབ་པ་དང་། ཤེས་པའི་ཉར་ལེན་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་རྩབ་ཀྱང་། དེ་དེ་ལ་མ་འབྲེལ་
 བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དེས་མ་རྩབ་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། །རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་གྱི། །
 ཉར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་གྲུབ། །ཅེས་ཤེས་པའི་ཉར་ལེན་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། ཤེས་པར་
 བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སྐད་ཅེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། སྤྱི་མི་རྟག་པ་
 ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་རྩབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེ་དེའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལུས་པ་མ་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཡིན་པས་རྩབ་པ་དང་། བདག་མེད་ཡིན་ན་
 གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་རྩབ་པ་དང་། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཡིན་པས་རྩབ་པ་ལ་སོགས་པར་
 འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་དེ་དེ་དང་དེ་ལ་འབྲེལ་བར་བྱོད་གྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
 མཉན་བྱ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་རྩབ་པ་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་མེད་དང་གཞལ་བྱ་ལ་
 སོགས་པ་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བར་མི་འདོད་དེ། སྤྱི་བྱེ་བྲག་ལ་འབྲེལ་བ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་གསེར་ལུས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ལུས་པའི་སྤྱི་འཛིན་རྟག་སྟོ་དེ་གསེར་ལུས་དང་
 རྒྱུད་ནས་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་འདི་དབྱུད་པར་བྱ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་
 ཉིད་གྱི་ཟུར་དུ་གཞན་གྱི་ཁས་སྒྲུངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། གཞན་མི་འདོད་པའི་ཚོས་ཐལ་བར་
 འཕེན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། འོ་ན་སྤྱི་ཚོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཀྱང་ཡིན། གང་ལ་འཕངས་པའི་རྒྱལ་བས་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
 མཐུན་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཐལ་ཚོས་ཀྱང་ཡིན་འཕངས་པའི་རྒྱལ་བ་

དེའི་མི་འདོད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་གཅིག་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་
 ན་སྒྲ་རྟག་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་དང་། སྒྲ་མ་བྱས་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཐལ་ཆོས་སུ་
 འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། ཉེས་པ་སྒྲ་བཞིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། རྟག་པ་དེ་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་དང་།
 མ་བྱས་པ་དེ་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཆོས་ཅན། ཐལ་
 འགྱུར་འཕེན་པ་པོ་རང་ཉིད་ལ་འཁོར་གསུམ་བསྒྲུག་པར་ཐལ། ཁས་སྒྲ་བསྒྲུག་མོང་བ་རྟགས་
 སུ་བཀོད་ནས་བྱུང་བ་ཆད་གྲུབ་དང་། ཐལ་བ་ཆད་བསལ་དུ་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཡང་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་
 པར་ཐལ། གཞན་གྱི་ཁས་སྒྲ་བསྒྲུག་སུ་བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་
 ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཡང་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མ་བྱས་པ་ཐལ་བར་འཕངས་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་མི་འདོད་པའི་ཆོས་ཐལ་བར་འཕངས་པ་གང་ཞིག །
 ཁྱོད་དེ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་ན། ཅོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་དུ་གཞན་གྱི་
 ཁས་སྒྲ་བསྒྲུག་སུ་བཀོད་ནས། ཅོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་དུ་མི་འདོད་པའི་ཆོས་ཐལ་བར་
 འཕེན་པ་ཞེས་སྒྲུར་ན་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
 དག་གི་མཆན་ཉིད་དུ། རོན་བསྒྲུག་ན་རྩལ་གསུམ་ཆང་བ་ཞེས་ཟེར་ན། སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་
 ཞིང་། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་པ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱལ་བའི་ངོར། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ་རྟག་
 པའི་བྱིར་ཞེས་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་
 ན། རྒྱལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་པ་ཆད་མས་ཤེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 ཀྱི་ངོར་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྩལ་གསུམ་ཆང་བའི་བྱིར་རོ། །ཅུ་བར་མ་
 གྲུབ་ན། རྒྱལ་བ་དེའི་ངོར་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆེ་བྱས་པ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། ཁྱོད་དེ་བསྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་
 བྱེད་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲུབ་རུས་པའི་བྱིར།
 ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་རྩལ་གསུམ་སྒྲིར་ཆད་མའི་ལམ་དུ་ཆང་བའི་བྱིར།

ཡང་བཤད་མ་ཐག་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་གཏན་ཆོག་ཁས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་ཐལ་

འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་ཟེར་བ་དེ་ལ། འོན་ཏྲུག་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་། སྤྱི་བུས་པ་
 དང་བུས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ཤེས་པའི་རྒྱལ་བའི་ངོར། སྤྱི་ཚེས་ཅན་མ་བུས་པར་ཐལ།
 རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། རྒྱལ་བ་དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་དེ་ལྟར་འཕངས་པའི་ཆོ། དེ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་
 ཀྱི་ངོར་བུས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། སྤྱི་བུ་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་བུ་པའི་ངག་ཏུ་
 མ་བཞོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ སྤྱི་བུ་ཁྱོད་ཡང་དག་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། དེ་འཕེན་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ལ་ཡང་རྒྱལ་བ་ལྟ་མ་དེའི་ངོར། སྤྱི་ཚེས་
 ཅན་མ་བུས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལན་གཉིས་འཕངས་པའི་ཆོ་ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་
 ཀ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱི་ཚེས་ལོག་ཏུ་
 བཟུང་བྱ་དེ། རང་གི་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་དུ་བཟུང་བྱ་དེའི་སྟེང་དུ། རང་གི་རྟགས་ལོག་ཏུ་
 བཟུང་བྱ་དེ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ངག་ལྟག་པའི་སྒྲིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཚུལ་གསུམ་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་རྟུས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྤྱི་བུ་ཁྱོད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་
 དེ་ལ། སྤྱི་རྟག་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་། བུས་རྟགས་ཀྱིས་མི་རྟག་པར་སྤྱི་བུ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་
 མས་ཤེས་པའི་རྒྱལ་བའི་ངོར་སྤྱི་ཚེས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ། བུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 དེ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག་ བུས་རྟགས་
 ཀྱིས་སྤྱི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་རྒྱལ་བའི་དྲན་ལམ་དུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྱི་
 མ་དེར་ཐལ། རང་གང་ལ་འཕངས་པའི་རྒྱལ་བས་ལན་དོན་མཐུན་གྱིས་བསྒྲིག་པར་མི་རྟུས་པའི་
 ཐལ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱུང་བ་ཁས་སྤངས། ཡང་སྤྱི་བུ་ཁྱོད་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྤྱི་བུ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་པ་ལ་
 ཡང་རྒྱལ་བ་ལྟ་མ་དེའི་ངོར། སྤྱི་ཚེས་ཅན་མ་བུས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་མ་དེས་སོ། །
 ཡང་སྤྱི་བུ་ཁྱོད་ཡང་དག་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་འགོད་པ་སྤྱི་བུས་སྤྱི་བུ་པའི་

ཆོལ་བ་དེའི་ངོར། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། རྒྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་
 པའི་ཆོལ་བ་དེའི་ངོར་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ།
 ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་རྒྱབ་བྱེད་ཡང་
 དག་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གང་ཞིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྒྲ་མ་དེར་ཐལ། བྱོད་གྱི་ཆོས་ལོག་ཏུ་བབུང་བྱ་བྱས་པ་དེ་སྒྲའི་སྟེང་དུ་བྱོད་གྱི་ཏྲགས་ལོག་ཏུ་
 བབུང་བྱ་མི་ཏྲག་པར་རྒྱབ་པའི་རྒྱབ་བྱེད་ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེའི་མཆོན་
 ཉིད་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱབ་པའི་ངག་ཏུ་མ་བཞོད་པར་ཐལ་ངག་ཏུ་བཞོད་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅུད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཐལ་ཆོས་ཆོག་
 ཟིན་ལ་བཟོད་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཤམ་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བརྒྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ཆོག་ཟིན་ལ་བཟོད་པའི་ངག་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་གྱི་ངག་ཡང་དག་མིན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་ཚུལ་གསུམ་ཆོལ་བའི་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་རུས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན་
 རྒྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། རྒྱ་བྱས་པ་དང་ཏྲག་པར་ཁས་ལེན་
 པ་ལ། རྒྱ་ཆོས་ཅན་མི་ཏྲག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་དེ་གང་ཞིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཅུད་གཞིའི་ཆོས་
 ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཁས་སྒྲངས་གྱི་ཏྲགས་ལས། མི་འདོད་པའི་རྒྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ་བསྐྱོག་དོན་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། འདིར་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
 དག་དང་། རྒྱབ་ངག་ཡང་དག་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ལ། གང་ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་
 དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། རྒྱ་ཡང་ཏྲག་པར་ཁས་སྒྲངས་སོ་ཞེས་སྐབས་བབ་གྱི་ཆོལ་བ་ལ་
 འཕངས་པའི་ཆེན། དེ་ཆོས་ཅན་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་ཁས་སྒྲངས་གྱི་ཏྲགས་ལས་
 མི་འདོད་པའི་རྒྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་བྱུང་བ་རིགས་གཏིར་གྱི་
 འགྲེལ་པས་གྲུབ་པོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན་དེར་ཐལ། གངས་ཅན་གྱིས་རྒྱ་ཏྲག་པར་ཁས་སྒྲངས་
 པའི་ཁས་སྒྲངས་ཏྲགས་སུ་བཞོད་ནས། རྒྱ་མ་བྱས་པར་ཐལ་བ་གངས་ཅན་གྱི་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་

པར་རྒྱས་པའི་ངག་རྒྱུ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་ནི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་
 བེ། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་ཡི། ཐལ་བ་བསྒྲུབ་པ་ཞེས་པའི་གཞུང་
 གིས་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་
 རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། རྩོད་གཞིའི་སྤྲེང་དུ་མི་འདོད་པའི་ཚོས་ཐལ་བར་འཕངས་པས་རྩོད་གཞིའི་
 སྤྲེང་དུ་གཞན་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ལོག་ཕྱོགས་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བསྟན་བྱར་འཕེན་པའི་
 ངག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། བྱོད་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་གསུམ་ལྟན། ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཅིག་ཡོད། སྒྲ་ཚོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་དེ། སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་སོང་བ་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། བྱོད་དེར་སོང་
 བ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། བྱོད་སྒྲུབས་ཀྱི་ཚོལ་བའི་ཞེ་འདོད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ངག་རྒྱུ་
 དག་ཏུ་སོང་བ་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ།
 ཚོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་མཐོང་བའི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
 སྒྲུབས་སུ་བབ་པའི་ཚོལ་བ་གཞན་གྱི་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་རྒྱས་པ་གང་ཞིག །བྱོད་བྱས་རྟགས་
 ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་ཤིང། མ་དྲན་པའི་སྒྲར་ཚོལ་གྱི་ངོར་འགོད་པ་
 སྒྲུབས་སུ་བབ་པའི་ངག་རྒྱུ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ།
 སྒྲུབ་ངག་ཏུ་བཀོད། རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ་སྒྲུབས་བབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་ལྟག་
 ཚད་ཀྱི་སྒྱོན་དང་བྲལ་བའི་ངག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། སྒྲུབ་ངག་གི་
 གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། རི་སྒྲིང་དུ། ཐལ་བ་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་འབྲེལ། ཞེས་དང་། སྒྲུབ་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་གསུམ་ལྟན། ཞེས་དང་། བརྗོད་པའི་ཚུལ་ལ་རང་རྒྱུད་དང་། ཐལ་
 འགྱུར་གཉིས་ཡིན། ཞེས་དང་། བརྗོད་ན་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 དེ་ལ་གལ་ཏེ། ཁོ་ན་རེ། ལུང་དང་པོའི་དོན་གཞན་མི་འདོད་པའི་ཚོས་ཐལ་བར་བསྒྲུབ་བྱ་བའི་
 དོན་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གཞི་མཐུན་སྤྱིད་པར་སྒྱོན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཐལ་
 བར་བསྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་འདི་ཡང་བརྟགས་ན་སྤྲིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་

བའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཐལ་བར་འཕེན་རྒྱུ་འོས་དེ་ཡིན་ན། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་
 དང་། གཞུང་འདིའི་བསྟན་བའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། སྐབ་བྱེད་འཕེན་བའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རི་སྐད་དུ། གཞན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ལ། །ཐལ་བས་སྐྱབ་
 བ་སྒྲོན་ཡོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལུང་གཉིས་
 བའི་དོན་ནི་སྒྱིར་ཚུད་བའི་སྐབས་ཀྱི་དག་གི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ཡིན་གྱི་སྐབ་བའི་དག་གི་དབྱེ་བ་
 འཆད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་ཚུད་བའི་
 སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་དུ་མར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་འཆད་བའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་
 གང་ཟག་གི་སྒྲོན་ས། ལྷ་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་བའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ །ཕྱིར་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་བའི་
 གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཉིས་སོ། །དགོས་པའི་སྒྲོན་ས་སྐབ་པ་དང་སུན་འབྱེན་པའི་དག་གོ། །
 བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས། རང་རྒྱུད་དང་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། སྐབ་པ་
 དང་སུན་འབྱེན་མི་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ངེས་འཛིག་
 གོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཡང་དག་ལྟར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་
 ལྟར་སྒྲུབ་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་སུམ་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་རྗེས་དཔག་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་འདུ་
 བའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། རྗེས་དཔག་དང་ནི་དེར་སྒྲུབ་དག །ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་བའི་
 དེར་སྒྲུབ་དེ་མངོན་སུམ་ལ་བྱ་བར་ཆད་མ་རྣམ་ངེས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་བསྐྱབ་པ་
 དང་སུན་འབྱེན་པའི་བྱེད་པར་ནི། ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་བས་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
 བར་སྐབ་པ་དང་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་འགལ་ན། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་ཡི། །ཐལ་བ་བསྐྱབ་
 བ་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་བའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྐབ་པའི་
 དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བ་ལང་གི་སྒྱི་རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་འཕྲོད་འདུའི་
 མ་འབྲེལ་བར་རྟོགས་པའི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་འདྲན་ལུས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། གཏན་ཆོག་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་
 རང་གི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒྲོན་བའི་དག་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ།
 གཙོག་མེད་ན་གཞན་དག་གི་ཕྱིར་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་དོན་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ

བར་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན་སྟན་འབྱེན་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་གསུམ་ལྟན་གྱི་མཚན་གཞི་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚོས་
 ཅན། བསྐྱབ་པ་དང་སྟན་འབྱེན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་
 གསུམ་ལྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དངོས་
 སྐྱབ་པའི་ངག་མིན་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་གཞུང་དེའི་དོན་དངོས་སྟ་
 བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ལུས་པའི་ངག་མ་ཡིན་ཞེས་བྱའི་དོན་ཡིན་ནམ། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དངོས་མིན་བྱ་
 པའི་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཁོ་བོ་ཅག་གྱུང་དོན་དེ་ཉིད་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་བསྟན་གྱི་
 ཚུལ་གསུམ་མ་ཚད་བའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་བསྟན་གྱི་ཚོས་དེ་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་མི་ལུས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་གསུམ་ལྟན་གྱི་མཚན་གཞི་གང་དང་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཚད་བའི་ཕྱིར། རི་སྐད་
 དུ། བསྐྱོག་ན་བསྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་དེའི་དོན་
 ཐལ་འགྱུར་དེ་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ལ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཚད་བ་ལ་དགོངས་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ཚད་བར་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་པས་འདིར་
 བསྟན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྐྱབས་ཡིན་པས་དེ་ལ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཚད་
 བར་བསྐྱབ་པ་སྐྱབས་སྟ་བབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་དུ་བཞེད་པའི་ཚུལ་ལ་རང་རྒྱུད་དང་། ཐལ་
 འགྱུར་གཉིས་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ལ། འོ་ན་ཐལ་འགྱུར་སྐྱབ་པའི་ངག་ཏུ་རི་ལྟར་འཐད་ཅེས་དྲིས་
 པའི་ལན་དུ། དངོས་སྟ་བསྐྱབ་པའི་ངག་མིན་ཡང་། །བསྐྱོག་ན་བསྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད། །
 ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དང་། ཐལ་
 འགྱུར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས་ལ་དངོས་སྟ་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པའི་ངག་ཡིན་མ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་
 པར་ཡོད་ལ། སྐྱིར་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དངོས་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་
 པའི་ངག་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སྟ་ཞུགས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་
 འདི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཙམ་ཁོ་ནས། སྐྱབ་པ་དང་། སྟན་འབྱེན་གནས་ན་མས་ལེགས་གོ་བ། །
 དེ་ཕྱིར་བྱིས་པ་བས་གྱུང་ནི། །མཁས་པ་འང་འཇུག་པའི་སྒྲོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐལ་བའི་གནས་བྱེ་

བྱུང་ཁྱེད་པ་ལས། བྱིས་པ་དང་མཁས་པ་ཐུན་མོང་དུ་འདུག་པའི་སྒོ་བ་མར་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ། །

སྐོལ་དང་བྱིར་སྐོལ་དཔང་པོ་དང་། །ཆར་བཅད་པ་དང་རྗེས་འཛིན་དང་། །བསྐྱབ་པ་
དང་ནི་ཐུན་འབྱེན་དང་། །དྲི་བ་དང་ནི་ལན་གྱི་གནས། །དེང་སང་པལ་ཆེར་མ་གྲགས་ཤིང་། །
ཅུང་ཟད་གྲགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་། །གཞུང་དང་འགལ་བར་ལེགས་མཐོང་ནས། །རི་བཞིན་
ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན། །སྤེ་བདུན་སྟོང་པོ་འདི་ཡིན་ཞེས། །བྱི་རབས་གཞན་གྱི་ལུགས་
སྤངས་ཏེ། །སྤེ་རབས་མཁས་པའི་ལུགས་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བཤད་འདི་བསྟན་པའི་རྒྱུ། །
ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་བསྐྱབ་པ་དང་ཐུན་འབྱེན་པའི་གནས་ལེགས་པར་བྱུང་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞོན་ཅུའི་སྐུ་ཕན་ཆོམས་དཀར་ཐེང་བ་ཅན། །མཐེན་པའི་སྐུ་ལྷན་ཐུགས་རྗེའི་སྟོན་
ལེགས་ལྷན། །རྣམ་དཔྱོད་གཞུ་མངའ་རིགས་པའི་མདའ་མངའ་བས། །ཀྱན་ལས་རྒྱལ་བྱོད་སྟེ་
བོའི་གཙུག་ཏུ་རྒྱལ། །ཞེས་དེ་ལྟར་མཚན་པར་བཏྲོད་ནས། །

གསུམ་པ་གཏན་ཆོགས་དང་། །བསྐྱབ་པ་དང་ཐུན་འབྱེན་པ་མི་ལུས་པའི་རྒྱ། །དགག་
སྐྱབ་དང་འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བཤད་པར་བྱའོ། །

འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། །དགག་སྐྱབ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། །འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་
བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། །སྐབས་སུ་བབ་པའི་དགག་སྐྱབ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། །སྐྱིར་དགག་
སྐྱབ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། །ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་། །རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་ལབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ། །སྐྱིར་ཤེས་བྱ་རི་སྟོང་པ་སྤྲང་བ་དང་སེལ་བ་གཉིས་སུ་འདུས། །སྤྲང་བ་རི་སྟོང་
པ་ནི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། །རང་འཛིན་པའི་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པས་ཡོངས་གཙོ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར། །སེལ་བ་རི་སྟོང་པ་ནི། །སྐྱིར་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། །རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱབ་དང་རྟོག་
པས་རྣམ་བཅད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། །དེ་ལ་དཔྱེན། །སེལ་བའི་དགག་པ་དང་།

སེལ་བའི་སྐྱབ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྤང་བ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། །
 སེལ་བ་ལ་ནི་དགག་སྐྱབ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པ་ནི་སེལ་
 བའི་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་དགག་པ་དང་།
 བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་འཆད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤང་
 བའི་སྐྱབ་པ་དང་། སེལ་བའི་སྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་སྐྱབ་པ་མཆན་ཉིད་པ་དང་།
 བྱུང་བར་སྐྱབ་འཇུག་དང་སེལ་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་མཆན་ཉིད་པ་
 ཡིན་ཀྱང་། དགག་བསྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་ལྷན་ཕྱེ་བའི་བསྐྱབ་པ་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བ་
 མཛོན་སུམ་གྱིས་དགག་སྐྱབ་དངོས་སུ་བྱེད་མི་རུས་གིང་། སྤང་བ་རང་མཆན་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་
 གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། ཕྱིར་རོལ་རྟེན་མིན་སྐྱོད་ན་ལ། །བརྟེན་ནས་འདིར་ནི་
 བསྐྱབ་པ་དང་། །དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་འདིར་
 སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་
 གཞི་གང་། གཞི་མཐུན་སྲིད་དམ་མི་སྲིད་ཅེ་ན། བཤད་པ། མེད་པར་དགག་པའི་མཆན་གཞི་
 གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་སེལ་བའི་དགག་པ་ཡིན་ལ། མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་
 མཆན་གཞི་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་སེལ་བའི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ལ་
 གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་དང་མེད་དགག་གི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །སྤྱིར་དགག་པ་དང་སྐྱབ་པ་ལ་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། སེལ་བའི་སྐྱབ་པ་དང་། མ་
 ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་པ་ལ། དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཞེ་
 ན་སུམ་པ་མེད་པ་དང་། ས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚྲིགས་དོན་དེ་སེལ་ངོར། སུམ་པ་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་
 རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དགག་པ་དང་། སེལ་ངོར་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་
 སྐྱབ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་བཅད་དུ་རྟོགས་བྱ་དང་། ཡོངས་བཅོད་དུ་
 རྟོགས་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་སེལ་ངོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་གྱི། དོན་རང་མཆན་གྱི་ཕྱོགས་ནི་དགག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་
 སེལ་གཉིས་ཀྱི་ལྷན་ཕྱེ་བའི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་མཆན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྤང་

སེལ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེ་བའི་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ལ་ནི་གཞི་མཐུན་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱང་འཇུག་
 དང་སེལ་འཇུག་གི་གཞི་མཐུན་མི་སྤྱོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་འདི་སྒྲུམ་དུ། འོན་དགག་རྟགས་
 ཡང་དག་དང་སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་གི་གཞི་མཐུན་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་
 སྤྱོད་པའི་བྱིར་བྱུང་པ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་ཏེ། གཏན་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱེད་པའི་
 དུས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱོད་ནས་འཇོག་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར་
 ཞེན། དེ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་དང་ལྷན་པས་བཤད་པར་བྱའོ། །འདིར་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
 དགག་པ་རྒྱུད་པ་དང་དགག་སྒྲུབ་ཆོག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། མེད་པར་དགག་པ་
 མཐའ་དག་དང་། མིན་པར་དགག་པའི་བྱོགས་ཅིག་གོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་ལས། སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་
 དག་གི་བསྒྲུབ་བྱེད་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན། དགག་སྒྲུབ་ཆོག་པ་གཅིག་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་
 ཡིན་ན་སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་། དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 བསྒྲུབ་བྱེད་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་དགག་པ་རྒྱུད་པ་ཅན་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་སྒྲུབ་པ་མིན་
 དགོས་པའི་བྱིར་། དེ་ལ་མེད་དགག་གིས་བྱུང་པར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་དགག་ལ་དགག་པ་གོ་ཆོད་པོ་
 མེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། རང་གི་ལུགས་ལ་མི་རུང་སྟེ། རང་གི་ལུགས་ལ་མ་ཡིན་པར་
 དགག་པས་དགག་པའི་གོ་ཆོད་ཅིང་། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་དགག་པ་རྒྱུད་པ་ཅན་ཡང་ཡོད་པའི་
 བྱིར་། ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅིན། ལུས་པ་མིན་པ་དང་། ལུས་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱལ་རིགས་མིན་པ་དང་མེད་
 པ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་སྟེ་བས་ཀྱིས་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྱུར་པ་ཡང་སྤྱོད། མེད་དགག་ཏུ་འགྱུར་པ་ཡང་སྤྱོད་
 པའི་བྱིར་། རྒྱས་པར་འོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། མཆོན་བྱེད་སྒྲུབ་ཤད་པ།
 མཆོན་གཞིའི་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་གི་ལུས་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་དང་ཆོག་པས་རྣམ་བཅད་དུ་རྟོགས་བྱ་གང་ཞིག །
 རང་སྤྱང་ལུས་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མི་སྤྱོད་པ་དེ་སེལ་བའམ་དགག་པའི་མཆོན་ཉིད།
 སྒྲོས་ཡོངས་གཅོད་དུ་རྟོགས་བྱ་དེ་སྤྱིར་སྒྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་གི་ལུས་ཅན་གྱི་
 ཤེས་པས་ཡོངས་གཅོད་དང་རྣམ་བཅད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག །རང་སྤྱང་

ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་མི་སྤྱིད་པ་དེ། འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པ་གཞན་སེལ་གྱི་སྐྱབ་
པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལོག་ཕྱོགས་རྣམ་པར་སེལ་བ་དང་དགག་པ་
ལ་ལྟོས་པའི་བྱིར་ན་སེལ་བ་དང་དགག་པ་ཞེས་བྱ། རང་གི་ལོག་ཕྱོགས་བསལ་བུལ་ལམ་དགག་
བྱ་བ་ཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་མེད་པའི་བྱིར་མེད་པར་དགག་པ་ཞེས་བྱ། དེའི་ཤུལ་དུ་
ཆོས་གཞན་ཞིག་འཕེན་པར་བྱེད་པའམ། རང་གི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་མ་ཡིན་པར་
དགག་པ་ཞེས་བྱུང་བྱ། སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱུང་བུའོ། །

གསུམ་པ་ལ། སེལ་བའི་དབྱེ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། དགག་པ་དང་སྐྱབ་པའོ། །དགག་པའི་
དབྱེ་བ་ཡང་གཉིས་ཏེ། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་མེད་པར་དགག་པའོ། །ཡང་དགག་པ་རྒྱུད་པ་
དང་དགག་སྐྱབ་ཆོགས་པའོ། །དང་བོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མེད་པར་དགག་པ་དང་མ་ཡིན་པར་དགག་
པའོ། །དང་བོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་བུམ་ཟེ་སྒྲོམ་ཞིང་ཆང་མི་
འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། བུམ་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ལྟ་བུའོ། །འདིར། སེལ་བའི་
སྐྱབ་པ་དང་མ་ཡིན་དགག་དོན་གཅིག་པར་གསུངས་བྱུང་། དགོངས་པ་ནི་སྐྱབ་པ་དང་མ་ཡིན་
དགག་ལ་ལུ་བཞི་སྟེ། སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྐྱང་བའི་སྐྱབ་པ་རི་
སྟེད་པའོ། །དེ་ཡིན་པ་ཅིག་གོས་མ་ཡིན་པ་ནི་བུམ་ཟེ་སྒྲོམ་པ་ཆང་མི་འབྱུང་བ་དང་། མདུན་གྱི་
སྐྱེས་བུ་མིར་སྐྱབ་པར་འདོད་ནས་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལ་འོག་ལྟོག་ཤལ་དང་མི་ལུན་པ་རྟགས་སུ་
བགོད་པའི་ཆེ་བ་ལང་མིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཆེན་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། མ་ཡིན་པར་
དགག་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་པ་གང་ཞིག་ རང་གི་དགག་བྱ་བ་ཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕངས་
པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་གཞན་མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མི་ཡིན་པ་དེ་འཕངས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཉར་
ལེན་གྱི་ལུང་བོ་ཞེ་འདོད་ལ་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པར་འདོད་ནས་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱད་
ཅིག་མ་རྟགས་སུ་བགོད་པའི་ཆེན། རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་མཚན་ཉིད་ཆང་བའི་བྱིར། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ལྟ་བུའམ།
ཉར་ལེན་གྱི་ལུང་བོ་དང་བདག་མེད་གྱི་ཆོགས་དོན་ལྟ་བུ་དགག་སྐྱབ་ཆོགས་པ་རྣམས་སོ། །

སྐབས་འདིར་མ་ཡིན་དགག་ལ་སྐབ་པས་བྱུང་པ་ཆད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་
 ལྷ་མ་དུ་དོགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེར་ཆད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ལུང་བྲངས་ནས། མ་ཡིན་པར་
 དགག་པ་ལ་དགག་པ་མཆོན་ཉིད་པའི་ཆ་གས་ཅིག་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མ་ཡིན་
 དགག་ཡིན་ན་སེལ་པའི་སྐབ་པ་ཡིན་པའི་བྱུང་པ་ཡང་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷ་ན་མ་ཡིན་
 དགག་བསྐབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ན་སྐབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་
 པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྷ་ན་སེམས་ཅམ་པས་མདོ་སྟེ་པའི་དོར་ཀྱན་བརྟགས་བདེན་མེད་དུ་སྐབ་པ་ལ།
 བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྱལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་སྐབ་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །བྱོད་ཀྱི་
 རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྷ་རྒྱུ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བབྱང་བྱ་དེ་ཡིན་ན་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས་སྒྲངས། མ་གྲུབ་ན། བདེན་པར་མེད་པ་ཆོས་ཅན། མ་ཡིན་
 པར་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་པ་གང་ཞིག །རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་ཡོངས་
 གྲུབ་བདེན་པར་སྐབ་པ་དེ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྣམ་བདེན་པས་མདོ་སྟེ་པའི་དོར། ལྷ་རྒྱུ་
 ལྷ་དབང་ཤེས་དང་དེ་ལ་སྟོན་པོར་སྐབ་པ་གཉིས་རྣམས་གཅིག་དུ་སྐབ་པར་འདོད་ནས། དེ་
 གཉིས་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པ་ལ་ལྷ་ན་ཅིག་དམིགས་ངེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོན། དེ་ཡང་དེ་སྐབ་
 ཀྱི་སྐབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །མདོར་ན་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དགག་
 སྐབ་གཉིས་ཆོགས་ཡིན་པས། དངོས་པོའི་ཆ་གཙོ་ཆེན་སྐབ་པ་དང་སེལ་པའི་ཆ་གཙོ་ཆེན་དགག་
 པར་འདོགས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཡིན་དགག་ལ་སྐབ་པས་བྱུང་པ་ནི་རིགས་པའི་
 གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །དེར་མ་ཟད་དེ་དགག་སྐབ་གཉིས་ཆོགས་སུ་བཤད་
 པ་ཡང་གཙོ་ཆེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དགག་གྲུང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་དང་།
 ལྷ་མ་ཡིན་དང་། རོ་ཆ་མེད་པ་དང་། བྱེལ་མེད་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། རིག་
 བྱོད་མ་ཡིན་པ་དང་། སྟོན་མེད་པ་དང་། འཆི་བ་མེད་པ་དང་། ཐོགས་མེད་དང་། ཆོད་པག་
 མེད་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པར། སྐའི་བསྟན་བཅོས་དང་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་
 གསལ་བར་གསུངས་ལ། དེ་དག་རྣམས་དགག་སྐབ་ཆོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤུགས་

ལ་སྐྱབ་པ་འཕངས་པ་དགག་སྐྱབ་ཆོགས་པར་འཛོག་ཅུས་ན་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགག་སྐྱབ་
 ཆོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱགས་ལ་དགག་པ་འཕངས་པའི་བྱིར། ཇི་ལྟར་འཕངས་ཞེན། འོན་
 བྱེད་གྱི་དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་འཕངས། མ་རིག་པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་འཕངས་སོ་ཞེན། འདིར་ཡང་
 ཐུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་འཕངས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། རྫོང་བྱེད་གྱི་སྐྱབ་ཐམས་ཅད་ལོག་
 བྱོགས་རྒྱུ་པར་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་དགག་བྱ་བ་ཀག་བྱལ་དུ་འཕངས་
 པ་མ་ཡིན་པས་མ་ཡིན་དགག་དང་བྱེད་པར་ཡོད་དོ། །དེས་ན་དགག་སྐྱབ་གཉིས་སོགས་སུ་
 གསུངས་པ་ནི་ཐུམ་པས་དག་པའི་ས་བྱོགས་དང་། ཏྲག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེ་དང་། འདྲོད་
 ཆགས་མེད་པའི་དགོ་པའི་རྩ་བ་དང་། གཏི་མུག་མེད་པའི་དགོ་པའི་རྩ་བ་རྒྱམས་ལ་དགོངས་པ་
 ཡིན་ནོ། །འོན་འདི་ལྟ་བུའི་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཆོགས་སྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་ཏྲགས་ཡང་
 དག་རྒྱམས་གཏན་ཆོགས་གཉིས་ལས་གང་ཡིན་ཞེན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐྱབས་གྱི་
 སྒོ་ལ་བའི་ཤེས་འདྲོད་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དུ་ལྟན་ལའི་སྟེང་དུ་མེ་ཏྲག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ།
 དཔག་འདྲོད་དང་ཤེས་འདྲོད་གཙོ་བོར་ཞུགས་པ་དེའི་ཆེ། དགག་པའི་གཏན་ཆོགས་དང་། དེར་
 མེ་ཅམ་ལ་དཔག་འདྲོད་དང་ཤེས་འདྲོད་ཞུགས་པ་དེའི་ཆེ། དེར་ཏྲག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེ་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དུ་བ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་དེའི་ཆེ་ན། སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཏུ་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་ཉིད་ནི། ཇི་སྐད་དུ། དངོས་པོའི་ཆ་གཙོ་ཆེ་ན་སྐྱབ་པར་མིང་འདོགས་
 ཏེ་ཞེས་དང་། སེལ་བའི་ཆ་གཙོ་ཆེ་ན་དགག་པར་ཡང་མིང་འདོགས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་ཆོག་གིས་ཟིན་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱལ་
 དགག་ཆོག་ཡོད་པ་དང་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི་བདག་མེད་པ་དང་། ཐུམ་པ་མེད་པ་དང་། མ་
 ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ཡང་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་། མེད་པར་དགག་པའི་
 དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱབས་སྟོབས་ཀྱིས་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་པས་
 སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་དང་། གཞལ་བྱ་དང་། འགལ་འབྲེལ་དང་། དགག་སྐྱབ་དང་།
 མཚན་མཚན་དང་། གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཞན་སེལ་དུ་བཞག་ཅུས་པ་
 རྒྱམས་དང་། བྱས་པ་དང་། མི་ཏྲག་པ་དང་། ཀ་བ་དང་ཐུམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་སེལ་གྱི་ཆ་

གཉིས་གཉིས་སུ་འབྲེད་དགོས་པ་རྣམས་ལ་སེལ་བར་འཇོག་པའི་ཆ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་རྣམས་
 གྲུང་སྒྱུར་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། སེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་རྣམ་བཅད་དུ་
 རྟོགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལས་གྲུང་བྱུང་བར་དུ་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་པ་གང་ཞིག་མེད་པར་དགག་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་
 གཅོད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བྱོད་རང་
 གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱེད་རྟོག་པས་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་གཉིས་ཀའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་ཏེ།
 རང་མིང་སེལ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱེད་དང་། རྟོག་པས་རང་མིན་རྣམ་བཅད་བསལ་ཅམ་གྱི་ཆ་ལ། རང་དུ་
 སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེད་དང་རྟོག་པས་རང་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེས་གཞན་ལ་ཡང་མཚོན་པར་བྱ་ཞིང་། རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་གཉིས་ཀྱི་གོ་བ་ཡང་དེ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་སྒྱུར་དགག་པ་དང་བྱེད་བྱ་ཏུ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། སྒྱུར་
 དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དགག་པ་དང་། སེལ་བའི་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྐྱབ་
 བར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་དགག་པ་ཡིན་ན་སྐྱབ་པར་འགལ་ལོ་ཞེན་མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་
 བཅད་དུ་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དགག་པ་དང་། ཡོངས་གཅོད་དུ་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་
 སྐྱབ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཚོས་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟགས་གྱིས་མ་ངས་
 ཤིང་། དེ་དག་ཚོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་ཡུལ་དུ་བྱུང་གང་ཞིག །རང་གི་ལོག་སྟེགས་
 བསལ་བ་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར། གཞན་སེལ་བའི་སྐྱབ་པ་
 ཡང་ཡིན་ཏེ། གཞན་སེལ་གང་ཞིག་མེད་པར་དགག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཡིན་ཏེ། རང་
 མིང་གིས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཚོས་གཞན་འཕངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཤུལ་དུ་གཉིས་
 རྟོག་གི་སེམས་རིག་ཅིང་གསལ་ཅམ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་རྣམ་བཅད་རིག་པ་ཅམ་གྱི་གྲུབ་
 པའི་མཐའ་ལ་རྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སེལ་བའི་དོའི་མི་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། གཞན་སེལ་གྱི་
 སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྒྲོ་ལ་སྤང་བའི་སྒྱེད་དང་སྒྲོའི་སེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། རང་འཇོན་རྟོག་པ་ལ་

རང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རང་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 ཕྱིར་ཆོས་གཅིག་གི་སྒྲུབ་ན་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་ལྷོག་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་མི་འགལ་བ་
 བཞིན་དུ་ཆོས་གཅིག་པོ་དེ་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 པ་མི་འགལ་བ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སེལ་བའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན། སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་
 འགལ་ལོ་ཞེས་བྱུང་བ་ཆོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲུབ་ཏུ་གསུངས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
 བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་
 སོགས་པ་དགག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ། གཞི་གྲུབ་ན་དགག་པ་ཡིན་པས་བྱུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 དེ་ཡང་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་སེལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་སྒྲུབ་བ་དེ་ཡིན་ན་དགག་པ་མ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་སྒྲུབ་ཡུལ་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར།
 གཞན་དུ་ན་དོན་རང་མཆན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་དུ་བྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སེར་
 པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེར་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་རང་མཆན་གྱི་སེར་པོ་དང་།
 གཞན་སེལ་གྱི་སེར་པོ་འོ། །དང་པོ་ནི་སེར་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེར་པོ་
 དེ་འོ། །གཉིས་པ་ནི་སེར་པོ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་སེར་པོར་སྒྲུབ་པ་ལ་སེར་པོར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་
 ཆ་ལ་སེར་པོ་ཞེས་ཐ་སྟད་དུ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས། དང་པོ་ནི། དོན་རང་མཆན་
 ཡིན་གྱི་སེལ་བ་མ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི་སེལ་བ་ཡིན་གྱི་དོན་རང་མཆན་མ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་གསལ་མ་
 བྱས་པའི་སེར་པོ་ཅམ་དེ་ཡང་གཞན་སེལ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་
 རྗེས་སུ་འགོ་སྒྲོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་ནི་དགག་པའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་
 ནོ། །གཉིས་པ་སྒྲུབ་པའི་དབྱེ་བ་ནི། རི་སྐད་དུ། དོན་དང་ཤེས་པ་མ་ཡིན་དང་། ཡོད་པའི་
 དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་བཞི། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཡང་ན་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་སེལ་
 བའི་སྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་བཞི་པོ་དེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲུབ་རྒྱས་
 པར་བཤད་ཟིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན། སྒྲུབ་པ་རྒྱུད་པ་དང་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཆོགས་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 བཤད་པ་ན་སེལ་བའི་དགག་པ་ལ་ནི་དགག་རྒྱུད་ཡོད་ལ། སེལ་བའི་སྒྲུབ་པ་ནི་དགག་སྒྲུབ་

གཉིས་ཚོགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ཚོགས་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། ས་ཕྱོགས་དང་བུམ་མེད་
 ཀྱི་ཚོགས་དོན་ལྟ་བུ་དགག་སྐྱབ་ཆ་མཉམ་བ་དང་། བུམ་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་སྐྱབ་བ་གཙོ་
 ཆེ་བ་དང་། ས་ཕྱོགས་ཀྱི་བུམ་མེད་ལྟ་བུ་དགག་བ་གཙོ་ཆེ་བ་རྣམས་སོ། །དེས་ན་འདི་སྟུམ་དུ་
 སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་དགག་བ་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ།
 དེ་ཡིན་ན་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་ན་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
 བཞག་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་དགག་རྒྱང་
 ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་། དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱུང་བར་འདི་
 ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ལ་དངོས་དང་ཞེ་འདོད་གཉིས་
 ཡོད་པ་བཞིན་དུ། གཏན་ཚིགས་གཉིས་པོ་ལ་ཡང་དངོས་དང་ཞེ་འདོད་ཀྱི་དགག་རྟགས་དང་སྐྱབ་
 རྟགས་གཉིས་གཉིས་འབྱུང་བར་གདོན་མི་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན། ཞེ་འདོད་ལ་སྐྱ་
 བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པར་འདོད་ནས། དངོས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཞག་བ་དང་།
 ཞེ་འདོད་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་འདོད་ནས་དངོས་སུ་སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་
 པ་རྟགས་སུ་བཞག་པའི་ཆེ། གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་དགག་རྟགས་དང་སྐྱབ་རྟགས་
 ཡང་དག་གཉིས་འགྱུར་ཞིང་། དངོས་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་དང་དགག་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་སུ་འགྱུར་
 བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་དགག་སྐྱབ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་བཤད་པ་ནི། སྤང་
 བའི་སྐྱབ་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སེར་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སེར་པོར་གྲུབ་པ་
 བཞིན་ནོ། །སེལ་བའི་སྐྱབ་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་དངས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་སྐྱབ་རྟགས་ལ་བརྟེན་
 པའི་རྗེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སེར་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དངས་ནས་སྐྱེས་
 པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་སེལ་གྱི་སེར་པོ་ངེས་པ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་རྗེས་ཀྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་གཞན་སེལ་གྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱུང་སོང་བ་མི་སྤིང་ཅིང་། གཞན་སེལ་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། སྐྱབ་པའི་གཞན་སེལ་དུ་ག་ལ་འགྱུར། གཉིས་པ་དགག་པ་ལ་སྤང་བའི་དགག་
 པ་མི་སྤིང་ཅིང་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་མེད་པར་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མངོན་སུམ་

གྱིས་སྒྲུབ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མི་སྤྱོད་དེ། མངོན་སུམ་སེལ་འཇུག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་དྲངས་
བའི་ངེས་ཤེས་དང་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་
ནི་སྒྲུབ་སེལ་བའི་སྐྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་མེད་པར་དགག་པ་ནི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ལ་
བརྟེན་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་བདག་མེད་དུ་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དེ་དེར་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་
དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དགག་པ་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་མ་
ཡིན་པར་དགག་པ་རྒྱུ་མས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་འདིས་ནི་དགག་སྐྱབ་དེ་ཡང་ཚད་མས་གྲུབ་
ཅེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དགག་སྐྱབ་གྱི་རྒྱུ་གཞན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་
ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ། སྐྱའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ། ཚད་མ་སྡེ་
བདུན་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། དགག་པའི་རྒྱུ་པ་ཅན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་དགག་པའི་མཚན་ཉིད། སྐྱབ་
པའི་རྒྱུ་པ་ཅན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད། ལུགས་འདི་ལ་ཡང་ལྟོག་པའི་ཆ་
གཉིས་པོ་འགའ་ཡང་སྤྱིར་འགའ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་གྲུ་དང་བདེན་མེད་གྱི་ཚོགས་དོན་དེ་དགག་
སྐྱབ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་པར་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདིར་སྐྱབ་པ་ལ་དབྱེ་བ་མ་བཤད་ལ། དགག་པ་ལ་མེད་པར་དགག་པ་དང་། མ་ཡིན་
པར་དགག་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། དགག་པའི་རྒྱུ་པར་རྟོགས་བྱ་གང་ཞིག་རང་
གི་དགག་བྱ་བ་ཀག་ལུལ་དུ་ཚོས་གཞན་མི་འཕེན་པ། གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་གང་ཞིག་
དེ་འཕེན་པའོ། །དེ་སྐད་ན་ཡང་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ནི་དངོས་པོའི་ངོ་
པོ་ཉིད་བཀག་པས་དེ་དང་འདྲ་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་པོ་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ།
དཔེར་ན་འདི་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཀག་པས་བྲམ་ཟེ་འདྲ་བ། དེ་ལས་གཞན་པ་བྲམ་ཟེ་མ་
ཡིན་པ། དཀའ་བྱུང་དང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་དམན་པའི་དམངས་རིགས་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པ་ལྟ་
བུའོ། །ཞེས་དང་། མེད་པར་དགག་པ་ནི་དངོས་པོའི་ངོ་པོ་ཉིད་ཅུམ་ཞིག་འགོག་པར་བྱེད་གྱི།

དེ་དང་འདྲ་བ་དེ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པར་མི་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། བྲམ་ཟེ་ཆང་
བརྟུང་བར་མི་བྱེད་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་འགོག་པར་བྱེད་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་བརྟུང་བ་
བརྟུང་ངོ་ཞེས་སམ་མི་བརྟུང་ངོ་ཞེས་མི་བརྟུང་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ལ་དབྱེ་བ་བཞི་སྟེ། རི་སྐྱད་དུ་གཤམ་རབ་སྒྲོན་མའི་འགྲེལ་བཤད་དུ།
དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། ཚིགས་གཅིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། །དེ་ལྟར་རང་ཆོག་མི་
སྒྲོན་པ། །མ་ཡིན་གཞན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་གཞན་འཕེན་ཚུལ་བཞིར་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་དང་པོ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་ནི། ལྷ་སྒྲིན་ཆོན་པོ་ཉིན་པར་བས་མི་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོས་གཞན་
ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚིགས་གཅིག་གིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི། བདག་ལ་མ་སྒྲེས་པ་
ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དགག་པ་འགོག་པ་དང་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་གཉིས་ཀ་ཚིག་གཅིག་གིས་ཟེན་
པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཆོས་གཞན་དངོས་སུ་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
ཏེ། གཉིས་ཀའི་མཚན་ཉིད་ཆང་བའི་ཕྱིར་དང་། དགག་བྱ་དགག་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་
གཉིས་ཀ་ཚིག་གཅིག་གིས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ནི་མཚན་སྒྲིན་ཆོན་པོ་ཉིན་པར་མི་
བྱ་བ་རིད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་ཆོས་གཞན་དངོས་སུ་ཤུགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཕངས་
པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཞེས་བྱ་ཞེན། དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་ཆོག་གཅིག་གིས་
སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ཡང་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་ཆོགས་
པའོ། །བཞི་པ་ཆོག་གིས་མི་སྒྲོན་པ་ནི། སྒྲེས་བྱ་གཅིག་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེ་གང་རུང་དུ་ངེས་
ཤིང་། བྱུང་པར་མ་ངེས་པའི་སྐབས་སུ་འདི་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྟུང་པའི་ཆེ་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་
ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་ཆོས་གཞན་སྐབས་སྒྲོབས་གྱིས་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་ཕྱི་གཉིས་པོ་འདི་ནི་
དགག་པ་རྒྱུང་པ་ཅན་གྱི་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་ཅིང་། འདི་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་པ་
ན་དགག་པའི་གཏན་ཆོགས་དང་། བར་པ་གཉིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་ཆེན་སྐྱབ་པའི་
གཏན་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་ཐ་སྙད་ལ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་
ལ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མ་ཡིན་དགག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་མི་སྤྱིད་དེ། དོན་དམ་
དཔྱེད་པའི་རིགས་ངོར་གྲུབ་པའི་ཆོས་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དཔེར་ན། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་

གྱི་རྟགས་གྱིས་སྟུག་བདེན་ཡོད་བཀག་པ་དེའི་ཚེ་ན། སྟུག་འི་སྟེང་དུ་བདེན་ཡོད་བཀག་ཅུ་
བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་སུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། བདེན་པར་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚེས་གཞན་གང་ཡང་མི་
སྐྱབ་སྟེ། གཞན་དུ་ན། སྟུག་བདེན་པར་མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་གིས་སྟུག་འི་སྟེང་དུ་བདེན་གྲུབ་
བཀག་པའི་ཤུལ་དུ་བདེན་མེད་འཕངས་པར་སོང་ལ། དེ་ལྟར་སྟུག་བདེན་པར་མེད་པ་ཚེས་ཅན།
མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་པ་གང་ཞིག །རང་མིང་གིས་རང་གི་དགག་བྱ་
བཀག་ཤུལ་དུ་ཚེས་གཞན་འཕངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་འདོད་ན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། གཅིག་དང་དུ་
བྲལ་གྱི་རྟགས་གྱིས་མ་ཡིན་དགག་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་སུ་མི་བྱེད་པར་དབུ་མ་པ་ཀུན་གྱིས་བཤད་པ་
དང་འགལ་ལོ། །དོན་དེ་ཡང་ངེས་སྟོན་དུ། འཕགས་པས། འདིར་ནི་ཡོད་ཉིད་འགོག་པ་སྟེ། །
མེད་ཉིད་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མིན། །ནག་པོ་མིན་ཞེས་སྒྲས་པ་ན། །དཀར་པོ་ཡིན་ཞེས་མ་བཟོད་
བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཚེས་གཞན་འཕངས་ཚུལ་རྟོག་གའི་སྐབས་དང་
ཕྱིང་ཞིབ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གའི་སྐབས་སུ་སྟུག་བདེན་པར་མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་གིས་སྟུག་
བདེན་མེད་འཕངས་ཀྱང་ཚེས་གཞན་འཕངས་པར་མི་འཛོག་ལ། ལུགས་འདི་ལ་ནི་དེ་ཅུ་གྱིས་
དེར་འཛོག་བྱས་ཏེ། འདིར་ནི་སྒྲིས་པ་ཐམས་ཅད་དགོག་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །མ་ཡིན་དགག་
བཞི་པོ་འདིའི་ངོས་འཛིན་དུ་གཞན་དག་འདི་བྲམ་ཟེ་མིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་གོ་བ་
ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ནི་བཟོད་བྱའི་དོན་གྱི་སྟེང་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། བཟོད་བྱེད་
གྱི་ཚིག་དེའི་སྟེང་ནས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མེད་དགག་ནི། གཞན་པ་
གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་བསྟན། འདི་ལ་གཞུང་འབྲེལ་ལས་དབྱེ་བ་གསལ་བར་གསུངས་པ་མེད་
དོ། །

འོན་དབྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཚེས་གཞན་འཕེན་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་དགག་
བྱ་འགོག་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་མཛོན་ཏེ། དགག་བྱ་སྒྲས་སེལ་བའི་ཚུལ་དང་། སྒྲིས་སེལ་
བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། བདེན་པར་མེད་པ་སོགས་ཏེ། རང་
བཟོད་པའི་སྒྲིས་ཚེས་གཞན་བསལ་ནས་ཤུལ་དུ་ཚེས་གཞན་གང་ཡང་མ་འཕངས་པའི་བྱིར། འདི་
ཡང་དབུ་མ་པས་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་གྱི། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་

རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བདེན་པར་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་ན། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་ཆོ། གཉིས་མེད་གྱི་ཤེས་པ་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་
 དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། གནས་ལུགས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ། འདི་དག་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ཆོས་གཞན་ཆོག་ཟེན་ལ་མ་བསལ་གྱང་རང་གི་ཡུལ་ཅན་
 གྱི་སྟོ་ལ་འཆར་བ་ན་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་ཏུ་འཆར་གྱི། ཆོས་གཞན་གང་
 གིས་གྱང་རྣམ་པ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཆོག་གིས་ཟེན་པའི་མེད་དགག་དང་སྟོ་ལ་འཆར་
 བའི་མེད་དགག་གཉིས་གྱི་ཐ་སྟོད་འདི་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན། དབུ་
 མའི་ལུགས་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་ལུགས་ནི་ལོགས་སུ་བཤད་པར་བྱ་ཞིང་། འཕགས་པ་
 ཡབ་སྐུས་གྱི་གཞུང་ལྟར་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་མེད་དགག་
 གིས་བྱབ་པ་ཡིན་ཅིང་། དངོས་སྒྲ་བ་ལྟར་ན་དེ་དང་དེ་ལ་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་། སྒྲ་བས་
 བྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལ། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་བཅུ་
 བཞི་དང་། མེད་དགག་བཅུ་གཅིག་གི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྒྲིད་ཏུ། སྒྲ་བའི་སྒྲོ་
 མཆོན་ཆ་ལས། མཆོན་ཉིད་དབང་གིས་དབྱེ་བ་ཡིས། །མ་ཡིན་དགག་ལ་བཅུ་བཞི་དང་། །
 མཆོན་ཉིད་དབྱེ་བ་མེད་མོད་གྱི། །ཡུལ་དང་དུས་གྱི་བྱེ་བ་ཡིས། །མེད་པར་དགག་པ་བཅུ་གཅིག་
 དང་། །གང་ལྟར་དགག་པར་འདོད་པའོ། །གཞན་དང་མི་མཐུན་གཉེན་པོ་དང་། །རྒྱུད་དང་ཕྱ་
 དང་ཁྱུང་བ་དང་། །ཡུན་ཐུང་ལྷག་མ་མེད་པ་དང་། །མཐའ་དག་མིན་དང་བྲལ་བ་དང་། །
 དམན་དང་ཞན་དང་ཁྱུ་བ་དང་། །འདྲ་བ་དག་ལ་དགག་པ་ནི། །མ་ཡིན་དགག་པར་འདོད་
 པའོ། །རྒྱུན་འདྲ་བ་དང་རང་བཞིན་དང་། །སྐབས་དང་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །སྤྲ་དང་ཞིག་ནས་
 མེད་པ་ལ། །དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། །ཡན་ཚུན་དག་ལ་རང་བཞིན་དང་། །རྒྱུ་དང་རང་
 བཞིན་གཉིས་དབྱེ་བས། །ཤིན་ཏུ་མེད་པ་བཅུ་གཅིག་ནི། །མེད་པར་དགག་པར་འདོད་པའོ། །
 གུན་ཏུ་ལོག་ཕྱིར་དགག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། མ་ཡིན་པར་

དགག་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་དབྱེ་བ་དང་། མེད་པར་དགག་པ་ཡུལ་དུས་ཀྱིས་དབྱེ་བའོ། །
 དང་པོ་ནི་བཅུ་བཞི་པོ་འདི་ལྟར། གཞན་ཞེས་བྱ་བའི་མ་ཡིན་དགག་ནི། རྒྱལ་པོ་བྲམ་ཟེ་མིན་པ་
 ལྟ་བུ་དང་། མི་མཐུན་པའི་མ་ཡིན་དགག་ནི། མ་རིག་པ་དང་། ལྟ་མ་ཡིན་ལྟ་བུ་དང་། གཉེན་
 པོ་མ་ཡིན་དགག་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱུང་བ་ནི་གཟུགས་རྒྱུང་བ་ལ་
 གཟུགས་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་སྤྱོད་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། རྩིས་ཀྱང་བ་ལ་
 རྩིས་མེད་པ་དང་། ཡུན་སྤང་བ་ལ་བསམ་ནས་ཡུན་མེད་པ་དང་། གྲངས་ཀྱི་གནས་གཞན་དུག་
 རྩལ་སྐལ་བ་ལ་བསམ་ནས་གྲངས་མེད་པ་དང་། རྒྱུ་མཐའ་དག་ནི་འབྲས་སུ་མཐའ་དག་ལ་
 དེས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ན་མང་པོའི་དཀྱིལ་ནས་གཅིག་གིས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་བསམ་ནས་
 རྒྱུ་མཐའ་དག་གིས་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དང་། དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ལ་བསམ་ནས་མྱ་ངན་ལས་
 འདས་པ་དང་། སྤྱད་མན་པ་ལ་སྤྱེད་པ་དང་། འགྲོས་ཞན་པ་ལ་འགྲོས་མེད་པ་དང་། ལྟོབས་
 ཁུམ་པ་ལ་ལྟོབས་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་འདྲ་བ་མིན་པ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་
 པ་དང་བཅུ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ལ། ཡུལ་དུས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་
 དབྱེ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་མེད་པའི་དབྱེ་བས་བྱེ་བ་བཅུ་གཅིག་གོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
 སེམས་ཅན་མ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱུན་འདྲ་བ་སྤྲོན་མེད་པ་དང་། ས་བོན་ལས་སྤྱུ་གུ་ལྟ་བུ་རང་
 བཞིན་སྤྲོན་མེད་པ་དང་། གསེར་ལ་རྩ་རྒྱུན་ལྟ་བུ་གནས་སྐབས་སྤྲོན་མེད་པ་དང་། ས་སྤྱོགས་ན་
 སུམ་པ་ལྟ་བུ་རྟེན་ལ་སྤྲོན་མེད་པ་སྤྲོན་མེད་པའི་དབྱེ་བ་བཞི་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བ་ལྟ་བུ་
 རྒྱུན་འདྲ་བ་ཞིག་ནས་མེད་པ་དང་། སྤྱུ་གུ་ལ་ས་བོན་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་ཞིག་ནས་མེད་པ་དང་།
 རྩ་རྒྱུན་ལ་གསེར་བྱེ་ལྟ་བུ་གནས་སྐབས་ཞིག་ནས་མེད་པ་དང་། སུམ་པ་ཡུལ་གཞན་དུ་འཕོས་པ་
 ལྟ་བུ་བརྟེན་ལ་ཞིག་ནས་མེད་པ་སྟེ། ཞིག་ནས་མེད་པའི་དབྱེ་བ་བཞིའོ། །ཕན་རྒྱུན་གཅིག་ལ་
 གཅིག་མེད་པའི་དབྱེ་བ་ནི། ཏྲ་དང་བ་ལང་ལྟ་བུ་ཕན་རྒྱུན་གཅིག་ལ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་མེད་
 པའོ། །ཤིན་ཏུ་མེད་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་ནི། རྣམ་མཁའ་ལ་མེ་ཏྲོག་གི་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་མེད་
 པའོ། །དེ་ལྟར་བཅུ་གཅིག་སྟེ་དགག་པའི་དབྱེ་བ་ནི་སྤྱུ་རྩ་ལྟ་བུ་གསུངས་སོ། །ལུགས་འདི་ལ་
 དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི་འདི་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ། རོ་བོ་སྐྱབ་པ་ལ་དགག་པའི་མིང་

བརྟགས་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་། དོན་དགག་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ལ་མིང་ཡང་དགག་
པར་བརྟགས་པ་ནི་མེད་པར་དགག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་གྱི་བཤད་
པ་དང་། དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཆོགས་ལ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་
པའི་གཞི་མཐུན་སྤྱད་པ་སོགས་གྱི་བཤད་པ་མེད་ཅིང་། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ལ་དགག་རྒྱུ་
གིས་བྱུང་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྡེ་བདུན་ནས་གསུངས་པའི་རྣམ་གཞག་ལ། གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་
དང་། དགོངས་པ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ་ཆད་མའི་མདོར། མ་ཡིན་དགག་ཅིང་
དགག་པ་དང་། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་དུ། རྒྱ་མ་ནི་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་ལ།
ཕྱི་མ་ནི་མེད་དགག་གི་དགག་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཞིང་དེ་གཉིས་དབུལ་བརྗོད་
ཀྱང་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་གཉིས་ལ་བཤད་དོ། །
དེའི་ཕྱིར་ལུགས་འདི་ལ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྲོ་བ་ལ་རང་མིང་དུ་དགག་ཆོག་ཡོད་མི་དགོས་སོ། །
རྣམ་འགྲེལ་དུ། འདིས་ནི་དངོས་ལ་དངོས་པོའི་ཆ། །ཁས་སྤངས་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད། །
སྐྱབ་བྱེད་རྒྱ་མ་དག་གིས་ནི། །མ་ཡིན་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སམ། འགྱུར་གཅིག་ཏུ།
མ་ཡིན་དགག་པ་སྐྱབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། དེ་དག་རི་ལྟར་མེད་པའི་
རྣམ་པ། དེ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་འཕེན་
པའི་དགག་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་ན། རྣམ་འགྲེལ་
ལྟར་ན། དངོས་པོའི་ཆ་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་དགག་པ་དང་། དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་དགག་པ་
ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བརྟགས་ན་ལེགས་ལ། རྣམ་ངེས་ལྟར་ན། དངོས་པོ་མེད་པའི་དགག་པ་དང་།
དངོས་པོའི་རང་བཞིན་འཕེན་པའི་དགག་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བརྟགས་ན་ལེགས་ཤིང་། མ་ཡིན་
པར་དགག་པ་དང་མེད་པར་དགག་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་གཞུང་དེར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ།
མ་ཡིན་པར་དགག་པ་གཅིག་ཕུ་ནི་དགག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། མེད་པར་དགག་
པ་ཡང་ཡིན་ལ། །ཞེས་གསུངས། ལུགས་འདི་ལ་གཉིས་པོའི་བྱེད་པར་སྐྱབ་ཆོས་ཁས་སྤངས་པ་
མེད་པའི་དགག་པ་དང་། དེ་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་དགག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །

ཚེས་གཞན་འཕེན་པའི་དགག་པ་ཡང་འདི་ནས་གསུངས་པའི་མ་ཡིན་དགག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་
 འགྱུར་མོད། རྟེན་བདུན་ནས་འབྱུང་བའི་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ན་རང་གི་དགག་བྱ་བ་གསུལ་དུ་
 ཚེས་གཞན་འཕེན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ཤེས་བྱ། གཞལ་བྱ། གཞན་སེལ་གྱི་བྱས་མི་རྟག་ལ་
 སོགས་པ་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་དགག་བྱ་བ་གསུལ་དུ་ཚེས་གཞན་འཕེན་པ་མ་
 ཡིན་གྱི། རང་གི་དགག་བྱ་བ་གསུལ་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཅམ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཅམ་གྱིས་དེར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་ལྟར་ན་མེད་པར་དགག་པ་མཐའ་དག་ཀྱང་མིན་པར་དགག་
 པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དགག་པ་གང་ཞིག་རང་གི་དགག་བྱ་བ་གསུལ་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་
 ཅམ་ཞིག་འཕངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཅམ་འཕངས་པ་ལ་ཚེས་གཞན་འཕངས་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་དེ་དག་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡང་ཡིན་
 ཏེ། སྟོ་ལ་སྒྲུང་བའི་སྒྱི་དང་ལྷོག་པ་མེད་དགག་གི་སྒྱི་གང་རུང་གང་ཞིག་ །ལྷོག་པ་མེད་དགག་གི་
 སྒྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་རུང་ཡིན་ཏེ། རིགས་སྒྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོ་ལ་སྒྲུང་བའི་སྒྱི་ལ་མ་
 ཡིན་དགག་གིས་བྱུང་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དངོས་རྒྱུ་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས། །ཐ་དད་མིན་པ་ལྟ་
 བུར་སྒྲུང་། །ཞེས་སོགས་གྱི་གཞུང་དེས། སྟོ་ལ་སྒྲུང་བའི་སྒྱི་དང་། སྟོ་འི་སེལ་བ་ངོས་འཛིན།
 གལ་ཏེ་འདི་ལ་རྒྱུ་གཅོད་ཡོད། །ཅེས་སོགས་སུ་ལྷོག་པ་མེད་དགག་གིས་སེལ་བ་དང་སྟོ་འི་སེལ་
 བ་ངོས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་དང་དེ་དག་ཚེས་ཅན། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་
 སེལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མེད་དགག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ནི། ལྷོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར།
 །ཅེས་པར་གཞན་སེལ་ལ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གིས་བྱུང་པ་ལེགས་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀ་
 ལ་དགག་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ་སྟོ་བ་དཔོན་ཤུག་སྟོས། ཐམས་ཅད་ལ་དགག་པ་
 ཅམ་དུ་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཞི་བ་འཛོམས། འདིར་ནི་
 སེལ་བ་རྒྱུ་གཉིས་ཏེ། །མ་ཡིན་པ་དང་མེད་པའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་མཁས་པའི་
 དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལས། མ་ཡིན་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་དགག་པའོ། །མེད་པ་ནི་མེད་པར་དགག་
 པའོ། །ཞེས་བཤད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་གསུང་རབ་ལས། མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་བྱུང་བར་མི་
 འདྲ་བ་གསུམ་འབྱུང་བ་ནི་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་བྱེད་དགོས་ཏེ། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས།

དགག་པ་གང་ཞིག་རང་མིང་གིས་བསྟན་པའི་དོན་དེ་ལས་གཞན། དེ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ །རང་གང་
 གིས་འཕེན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་། སྐྱའི་བསྟན་བཅོས་ལས། རང་གི་དོ་བོ་སྐྱབ་པ་
 ཡིན་པ་ལ་དགག་པའི་མིང་གིས་འདོགས་སུ་རུང་ཞིང་དེར་མིང་བཏགས་ཟིན་པ་ཞིག་ལ་མ་ཡིན་
 པར་དགག་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་སུ། དགག་པ་གང་ཞིག་རང་མིང་གིས་སྐྱབ་པ་མི་སྟོང་བ་དེ་
 མ་ཡིན་དགག་གི་གོ་དོན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དགོངས་པ་དབྱེད་པ་ལ། རིགས་
 པའི་དབང་ཕུག་གིས་ཇི་ལྟར་བཞེད་པའི་ཚུལ། ཕྱི་རབས་པ་གཞན་ཇི་ལྟར་བེར་བའི་ཚུལ།
 རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་བཤད་པའོ། །དང་བོ་ནི་སྟོབ་དཔོན་
 དེའི་གཞུང་ལས། སྐྱབ་ཆོས་དོར་བ་དེ་དགག་པའི་མཚན་ཉིད། མ་དོར་བ་དེ་སྐྱབ་པའི་མཚན་
 ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དགག་པ་ལ་མེད་དགག་གིས་བྱབ་པ་དང་། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ན་དགག་པ་མ་
 ཡིན་དགོས་པ་དང་། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་སྐྱབ་པ་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་
 ཏོ། །

འདི་ལ་རིགས་པའི་གཏེར་དུ་དགག་པ་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་དབྱིས་ཕྱིན་པར་བཤད་ན་
 འདི་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བའོ། །དང་བོ་ལ། ལྷ་རིག་སེལ་
 འཚོལ་བར་ཐལ་བ་དང་། ལྷ་རིག་འཇུག་དང་སེལ་འཇུག་མི་འགལ་བར་ཐལ་བ་དང་། མ་ཡིན་
 དགག་ལ་དགག་པའི་ཆ་མི་སྟོང་པར་ཐལ་བའོ། །དང་བོ་ནི་མཛོན་སུམ་དང་དེའི་སྐྱང་ཡུལ་དུ་གྱུར་
 པའི་དོན་རང་མཚན་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པ་དང་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ཐལ། སྐྱབ་ཆོས་མ་དོར་བའི་ཕྱིར།
 དེ་འདོད་ན། དོན་རང་མཚན་དགག་པ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞིར་རུང་བར་ཐལ་བ་དང་། མཛོན་སུམ་གྱིས་
 དགག་སྐྱབ་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་གཉིས་ཀ་འདོད་ན་དགག་སྐྱབ་ཅིག་ཆར་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་
 ལོ། །ཡང་དེ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། སེལ་བར་ཐལ། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་གཞན་སེལ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱབ་པར་ཐལ། སྐྱབ་ཆོས་མ་
 དོར་བའི་ཕྱིར། ཐལ་ཆོས་དང་བྱབ་པ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲུངས་ཤིང་། འདོད་ན། ལྷ་རིག་སྐྱབ་
 པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་པ་གང་ཞིག་སེལ་བའི་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འདོད་
 ན། ལྷ་རིག་སེལ་འཚོལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷ་རིག་སྐྱབ་པ་དང་སེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་

གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྱིར་སྒྱུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་སྒྱུབ་པ་དང་སེལ་པའི་སྒྱུབ་པ་གཉིས་སུ་མི་
 འབྱེད་པར་སྒྱུབ་པ་ཡིན་ན་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་བྱིར་རོ། །འདོད་ན་སྒྲུབ་
 འཇུག་དང་སེལ་འཇུག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་འབྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བུམ་པ་མེད་པ་དང་
 ས་བྱོགས་ཀྱི་ཚྭ་ས་དོན་དང་། རྟག་དངོས་ཀྱི་སྟོང་པ་དང་མེད་ཚྭ་ས་དོན་ཚྭ་ཅན། དགག་
 སྒྱུབ་ཚྭ་ས་པའི་ཚྭ་ས་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་སྒྱུབ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྒྱུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
 པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲུངས་ཤིང་འདོད་ན་དེར་ཐལ། དགག་ཚྭ་ས་དང་སྒྱུབ་ཚྭ་ས་གཉིས་ཀ་
 ཚྭ་ས་པའི་ཚྭ་ས་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་སྒྱུབ་པ་ཡིན་ན་དགག་ཚྭ་ས་དོར་དགོས་པར་
 ཐལ། དགག་པ་ཡིན་ན་སྒྱུབ་ཚྭ་ས་དོར་དགོས་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན། མཚན་སྒྱུར་ཚྭ་ས་པོ་ཉིན་པར་བས་མི་བཟ་དང་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེ་ཚྭ་ཅན།
 དེར་ཐལ་དེའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྒྲུངས་སོ། །གསུམ་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་ནི། སེལ་
 པའི་སྒྱུབ་པ་ལ་མ་ཡིན་དགག་གིས་བྱུང་། སྒྲུབ་པའི་སྒྱུབ་པ་ལ་མ་ཡིན་དགག་གིས་བྱུང་པ་
 བྱི་སྒྲུབ་དང་། དབུ་མ་དང་། ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་གསུམ་ཀ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
 སྒྱའི་བསྟན་བཅོས་ལྟར་ན་མ་རིག་པ་དང་། ལྟ་མིན་ལྟ་བུ་དོན་རང་མཚན་དང་མ་ཡིན་པར་དགག་
 པའི་གཞི་མཐུན་མིད་མོད། དོན་རང་མཚན་གང་ཡིན་ལ་མ་ཡིན་དགག་གིས་མ་བྱུང་སྟེ། དོན་
 རང་མཚན་ནམས་ལ་དགག་པའི་སྒྱ་སྒྱུར་དུ་རུང་མི་རུང་གཉིས་སུ་དབྱེ་དགོས་པའི་བྱིར། དཔེར་
 ན་གཟུགས་རྒྱུང་དུ་ལ་མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་སྒྱ་སྒྱུར་དུ་རུང་ལ། གཟུགས་ཆེན་པོ་ལ་དགག་པའི་
 སྒྱ་སྒྱུར་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་དེ་
 ལ་མ་ཡིན་དགག་པ་ཡིན་ན་རང་བཟོད་པའི་སྒྱ་ལ་དགག་ཚྭ་ས་དངོས་སུ་འབྱུར་དགོས་པའི་བྱིར།
 དེ་ཡང་ཇི་སྟབས་དུ། གཞན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུར་བཤད་པའི་མ་ཡིན་དགག་གི་ཚུལ་བཞི་
 པོ་གང་རུང་དང་མི་ལྟན་ན། སྒྱུབ་པའམ་མེད་དགག་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་བཤད་པའི་བྱིར་
 རོ། །མདོར་ན་སྒྲུབ་དང་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལས། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་ན་དགག་སྒྱ་
 དངོས་སུ་ཡོད་པས་བྱུང་པར་བཤད་དོ། །ཡང་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ།
 ལུགས་དེ་ལ་དགག་སྒྱུབ་གཉིས་ཀྱི་བླས་བྱེ་པའི་སྒྱུབ་པ་ཡིན་ན། སེལ་བ་ཡིན་དགོས་ཀྱི། སྒྲུབ་

བ་རང་མཚན་དུ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དགག་པ་མེད། །
 ཅེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་པར་འགལ་བའི་བཤད་
 པ་ནི། གཞུང་ལུགས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ནས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་མ་ཡིན་པར་
 དགག་པ་ཡིན་ན་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དེ་ཡང་ལུགས་གསུམ་ཀ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་
 ལྟར། སྐྱའི་གཞུང་ལུགས་ལྟར་ན་སྤྱི་མེད་པ་དང་། གྲངས་མེད་པ་དང་། སྟོབས་མེད་པ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་དང་། དབྱུ་མ་ལྟར་ན། རྒྱལ་རིགས་མིན་པ་དང་། ཆོན་པོ་ཉིན་པར་མི་ཟ་བ་
 སོགས་དང་། ཆོད་མ་ལྟར་ན་གིང་མིན་ལས་ཕྱོག་པ་དང་། སུམ་མ་ཡིན་མིན་པ་དང་། གསོན་
 ལུས་བདག་བཅས་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་བསྐྱོག་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་པ་ཡིན་
 པར་ཐལ། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུགས་སྤྲ་མ་གཉིས་ལ་རྟགས་ལུང་གིས་གྲུབ།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དགག་པ་རྒྱུ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱབ་ཆོག་གི་མཐར་དགག་ཆོག་
 འབྱར་བའི་མིང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུགས་གསུམ་པ་ལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དགག་པ་གང་ཞིག་
 རང་མིང་གིས་དགག་བྱ་བ་ཀ་ག་ཤུལ་དུ་སྐྱབ་པ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན་བྱེད་ལ་ཁས་
 གྲངས་འགལ་ཏེ། བྱེད་ཀྱིས་སུམ་མིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་གིང་མིན་གྱིས་སྟོང་པ་སོགས་མེད་དགག་
 ཏུ་ཁས་གྲངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱི་རབས་པའི་འདོད་ལུགས་ལ། སྟོས་རྣམ་བཅད་དུ་རྟོགས་
 བྱ་དེ་དགག་པའི་མཚན་ཉིད། ཡོངས་གཅོད་དུ་རྟོགས་བྱ་དེ་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཅིང་།
 དགག་སྐྱབ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དགག་སྐྱབ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་
 ཅིང་། རང་གི་དངོས་མིང་ལ་དགག་ཆོག་དང་བྲལ་བའི་སྐྱབ་ཆོག་འབྱར་བའི་དོན་ཡིན་ན་སྐྱབ་པ་
 ཡིན་པས་བྱབ་པ་དང་། རང་མིང་ལ་དགག་ཆོག་འབྱར་བའི་དོན་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་
 པ་དང་། སྐྱབ་པ་བྱེད་གཞིར་བཟུང་ནས་མཐར་དགག་ཆོག་འབྱར་བ་ཐམས་ཅད་མེད་དགག་དང་།
 དགག་པ་བྱེད་གཞིར་བཟུང་ནས་སྐྱབ་ཆོག་འབྱར་བ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་པར་
 འདོད་ཅིང་། དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་བྱེད་མིན་པའམ་མེད་པ་ཡོད་ཅིང་། བྱེད་སྐྱབ་པ་
 ཡིན་པ་དེ་བྱེད་མིན་པའམ་མེད་པ་དེ་མེད་དགག་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་
 དག་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་སྤྱི་མེད་པར་བྱེད་ཀྱིས་

མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་གཉིས་པོ་དེའི་གཞི་མཐུན་སྟེང་པའི་
 བྱིར་ཏེ། ཤ་བ་མ་ཡིན་པའི་གིང་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། སུང་པོ་དང་
 བདག་མེད་གྱི་ཚོགས་དོན་ལྟ་བུ་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཏེ། རང་བཟོད་པའི་སྒྲིམ་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་གྱི་སྒོ་ནས་བཟོད་ཅིང་། རང་འཛིན་རྟོག་
 པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་། གཞན་ཡང་སྒྲུབ་བྱ་
 ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཟུར་ལྟ་པོ་ཆོས་ཅན། དགག་སྒྲུབ་གཉིས་གྱི་གཞི་མཐུན་དུ་ཐལ། རྣམ་
 བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་། གཅིག་ལ་མཚོན་ན་ངོ་
 པོའི་དོན་དེར་ཐལ། ངོ་པོས་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྣམ་བཅད་ལ་སྒྲུབས་གྱི་ཆོལ་བས་གྲུབ་ཟིན་
 བསལ་ནས་ཡོངས་གཅོད་ལ་དེས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཞིག་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཕངས་པའི་བྱིར་། གཞན་
 ཡང་གང་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་གཉིས་གྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་དགོས་
 ཏེ། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ཡིན་ན་རྣམ་བཅད་དང་
 ཡོངས་གཅོད་གཉིས་གཉིས་ཚད་དགོས་པའི་བྱིར་། གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་
 ལྟོག་པའི་ཆོས་སྒྲུར་པའི་སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་
 བློ་བྱེད་རང་འདོད་ལ། སྒོས་རྣམ་བཅད་དུ་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པར་བློ། དེ་ནས་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་ཆོག་།
 ཐ་སྙད་དུ་ནི་འཛིན་རྣམས་ལ། རྣམ་པར་གཅོད་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད། ཅིས་དང་། སྟོ་དོན་
 འགའ་ལས་རྣམ་བཟོག་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བྱིར་། དགག་པ་ཡིན་ན་རང་མིང་ལ་
 དགག་པའི་སྒྲ་ཡོད་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྒྲ་གཉིས་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། །
 ཡན་ཚུན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་བྱིར་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། གཞན་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་
 པ་དང་། ཆོས་ཉིད་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། བདེ་
 བར་གཤེགས་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་སོགས་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་མིང་གི་ཟུར་
 ན་དགག་ཆོག་མ་འབྱུར་བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་། བྱུང་པ་ཁས་སྒྲུངས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། གཞན་ཡང་། གནད་གྱི་
 དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དགག་པ་ཡིན་དགོས་ཏེ།

རྫོང་བྱེད་གྱི་སྐྱོད་དང་རྟོག་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་དུ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཡིན་ན། དེའི་སྤྲོད་
 དུ་རང་རང་གི་དགག་བྱ་དགག་པ་དེའི་ངོ་བོར་གྱུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡིན་པ་དགག་པ་ཡིན་ན་
 སེལ་ངོའི་སྐྱབ་པ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་དུ་དགག་བྱ་བཀག་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་མ་གྱུབ་
 པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མེད་དགག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་གཏན་ཆོག་སྐྱེས་ཡིན་ནོ། །
 ཅི་སྟེ་དགག་བྱ་བཀག་ན་བསྐྱབ་བྱ་མ་སྐྱབ་པར་འགལ་ལོ་ཞེན་མི་འགལ་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་སུ་
 ཆོས་ཅན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེན་གཏན་
 ཆོག་སྐྱེས་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པ་དེས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར།
 དེའི་ཕྱིར་མོ་གཤམ་གྱི་སུ་མེད་པ་ལྟ་སུ་ལ་སྐྱབ་པའི་ཆ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དགག་པ་འབའ་ཞིག་པར་གནས་སོ། །གཞན་ཡང་བདག་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པའི་དྲགས་གྱིས་
 ཉེར་ལེན་གྱི་སུང་པོ་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་བདག་ས་པ་བ་
 ཡིན་གྱི། མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་སུང་པོ་བདག་མེད་པ་ཆོས་ཅན།
 མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་པ་གང་ཞིག་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་སུ་ལ་དུ་སྐྱབ་
 པ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སུ་ལ་དུ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་དང་སྐྱབ་
 པ་དོན་གཅིག་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ་སྟུམ་ན། ཐལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་པ་དང་སྐྱབ་པ་ཞེས་པའི་
 མིང་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་ནི་དགག་བྱ་དགག་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་
 ཟུར་གྱི་དགག་སྐྱབ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐད་དོད་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དྲ་ཏི་ཏི་ཏེ་ཞེས་དང་།
 སྐྱ་ཏེ་ཞེས་པ་ལས་གཞན་པའི་སྐད་དོད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དགག་བྱ་དང་དགག་
 པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་པ་དོན་གཅིག་པ་དང་བྱབ་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སུང་པོ་
 བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་ཞེས་པ་དང་། མཆོན་མོའི་རྒྱ་མཆོ་དུ་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་སོགས་གྱི་ཐ་སྙད་མི་
 རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
 ན་མི་སྤྱིད་པ་སྤྱིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཐོས་བྱ་མ་ཡིན་
 པ་ཐོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་དུ་བདག་འགོག་པ་དང་དུ་བ་
 འགོག་པ་ལྟ་སུ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་། བདག་མེད་སྐྱབ་པ་དང་དུ་མེད་སྐྱབ་པ་སོགས་བཏགས་

བ་བ་ཡིན་གྱི། དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་དང་དུ་མེད་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པ་དངོས་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། དགག་བྱ་འགོག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚད། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 འོན་ཀྱང་དུ་བ་མེད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་སོང་བ་ཅིག་སྤིད་པ་དེའི་ཆེ་ན་ནི། སྐྱབ་ཞེས་པ་
 མཚན་ཉིད་པར་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདག་མེད་དང་། དུ་མེད་ལ་སོགས་
 པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་དང་། ལུང་པོ་བདག་མེད་དང་མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོ་དུ་
 མེད་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་བྱ་མཚན་ཉིད་པར་མི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་སྐྱབ་པ་མཚན་ཉིད་པ་མིང་
 དོན་གྱི་སྐབས་གཉིས་ཀ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་དགག་བྱ་དགག་པ་ཅིས་དང་། བསྐྱབ་
 བྱ་སྐྱབ་པ་ཞེས་འཆད་པ་དེའི་ཆེ་ཆོག་སྐྱ་མས་མཚོན་པའི་དོན་དགག་སྐྱབ་དངོས་མ་ཡིན་ལ། ཕྱི་
 མས་མཚོན་པའི་དོན་རེ་རེ་ནས་དགག་པ་དང་སྐྱབ་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་འདི་བྱེད་
 པ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བྱེད་གྱི་དགག་པ་གཉིས་གྱི་གོ་དོན་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་འདི་
 ལྟར། མ་འོངས་པ་དང་ལྟ་མིན་དང་། མི་མ་ཡིན་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རིག་པ་མ་ཡིན་པ་
 དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། བག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྟེད་པ་རྣམས་དང་། སྐར་བཤད་
 མ་ཐག་པའི་སྐྱའི་བསྟན་བཅོས་ལས་འབྱུང་བའི་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན།
 མེད་དགག་ཏུ་ཐལ། ཕྱོགས་སྐྱ་མ་ལས་སྐངས་པའི་མེད་དགག་གི་སྐྱབ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཞུགས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་པལ་ཆེ་བ་དག །རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས་དགག་པ་གཉིས་གྱི་རྣལ་མ་གོ་བར་བྱེད་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། ལུམ་པ་མིན་པ་མིན་པ་དང་། ལུམ་པ་མེད་པ་
 མེད་པ་སོགས། མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་འདི་ཡང་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་
 གའི་གནས་སྐབས་སུ་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དལུ་མ་པ་དོན་དམ་ལ་དབྱེད་
 པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཤིན་ཏུ་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལུམ་པ་མིན་པ་
 ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། ཀ་བ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་མཐའ་དག་ཆོག་ཟིན་ལ་བསལ་ནས།
 གསེར་ལུམ་ལྟ་བུའི་སྐྱབ་པ་སློ་ཡུལ་དུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐབས་དེར་
 བོ་སྟོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས། ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་ཅི་ཡང་འཕངས་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་བཤད་པ་ནི།

འདི་ལྟར། སྐབ་པ་དང་སེལ་བའི་སྐབ་པ་འདི་སྐབ་པ་ནི། སྐབ་པ་རང་མཆོན་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ་
 དུས་དེར་དེ་སྐབ་པ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་དགག་སྐབ་གཉིས་ཀྱི་སྐབ་དཔེ་བའི་ཆེ་དགག་སྐབ་
 གཉིས་ཀ་གཞན་སེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྐབ་པ་དངོས་བའི་ཡུལ་ཅན་
 ཡིན། །སེལ་བ་ལ་ནི་དགག་བསྐབ་གཉིས། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། སྐབ་པ་རང་
 མཆོན་རྣམས། སྐབ་པ་བཏགས་པ་བར་བཤད་བའི་ཕྱིར། སྐབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་རྣམ་བཅད་
 དང་ཡོངས་གཅོད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྒྲོ་ཆོས་སོ། །འདི་ལ་མ་ཡིན་དགག་གིས་
 བྱབ་ཀྱང་མ་ཡིན་དགག་ལ་འདིས་མ་བྱབ་པོ། །དེ་ལ་དཔྱེན། སེལ་ངོར་བྱི་རྩལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་
 དང་ཡིན་པ། སེལ་ངོར་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་ཡོད་པའི་དཔྱེན་བ་བཞིའོ། །ཡང་བུམ་པ་ཡོད་པར་
 སྐབ་པ་ཞེས་བའི་སྐབས་ཀྱི་སྐབ་པ་ལྟ་བུ་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། བུམ་པ་མེད་པར་སྐབ་པ་ཞེས་བའི་
 སྐབས་ཀྱི་སྐབ་པ་ལྟ་བུ་བཏགས་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །འདི་སྐབ་པ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་ནི་དགག་
 རྟོགས་དང་སྐབ་རྟོགས་འཆོལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་དགག་པ་རྒྱང་བའི་མཆོན་ཉིད།
 རྣམ་བཅད་ཁོ་ནར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྒྲོ་ཆོས་དེ་དགག་པའི་མཆོན་ཉིད། འོ་ན་འདིས་དགག་
 སྐབ་གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་དགག་པ་ལ་མ་བྱབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་གོང་གི་སྐབ་པ་དང་དོན་
 གཅིག་པས་དགག་པ་འདིའི་ནང་དུ་མ་འདུས་སོ། །དགག་པ་འདི་ལ་དཔྱེན། མ་ཡིན་པར་
 དགག་པ་དང་། མེད་པར་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད་ནི། རྣམ་བཅད་ཁོ་ནར་
 རྟོགས་བྱ་གང་ཞིག་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་དེ་སེལ་བའི་དགག་པ་ལས་བྱེ་
 བའི་མ་ཡིན་དགག་གི་མཆོན་ཉིད། སེལ་བའི་སྐབ་པ་དང་དོན་གཅིག་པའི་མ་ཡིན་དགག་ནི་
 འདིར་མ་འདུས་ཏེ། དེ་ནི་ཡོངས་གཅོད་དུ་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་
 ལ་སོགས་པ་སེལ་བའི་སྐབ་པ་དང་། མ་ཡིན་དགག་པ་དངོས་ཡིན་ཀྱང་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་
 ཆོས་གཞན་འཕེན་སྐྱེ་མེད་ཀྱི། རང་ཉིད་འཕེན་པ་དང་གཅིག་པུར་ཟད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བར་
 མ་ཡིན་དགག་གི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ་དེ་ཡང་བཤད་མ་ཐག་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཡང་སེལ་བ་ལ་དགག་སྐབ་གཉིས་སུ་མ་བྱེ་བར། མ་ཡིན་དགག་དང་མེད་དགག་གཉིས་སུ་བྱེ་
 ཡང་མ་འདུས་པའི་སྒྲོ་ན་མེད་དེ། སྐབ་པ་རི་སྐད་པ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱེ་བ་

དེའི་ཆེ། མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད། དགག་པའམ་སེལ་བ་གང་ཞིག །སྐྱབ་པ་མི་སྤྱོད་
 བའམ་སྐྱབ་ཆོས་མ་དོར་བའོ། །གཉིས་པ་མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །སྐྱབ་པ་
 སྤྱོད་བའམ་སྐྱབ་ཆོས་དོར་བའོ། །རི་རྒྱད་དུ་ཡང་། དགག་པ་སྤྱོད་བ་དང་། མི་སྤྱོད་བ་སྟེ་རྣམ་
 བ་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་གཞན་སེལ་ལ་ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་མེད་པ་གཞན་
 སེལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་འདི་དང་དགག་པ་ལ་མ་ཡིན་དགག་དང་མེད་དགག་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དོན་
 གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། སེལ་བ་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ཚུལ་དང་དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་གྱིས་
 བྱེ་བར་འགྲེལ་བ་ཉིད་དུ་གསུངས་ལ། དགག་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཆོས་གིན་ཏུ་
 རིགས་པའི་བྱིར། སྤྱོད་པ་ལྟག་མ་ནི་གཞན་སེལ་གྱི་སྐྱབས་སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་
 ལུགས་འདི་ལ། མ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་དགག་པས་བྱབ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་
 པ་ལ་དགག་རྒྱུ་དང་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཆོགས་དང་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་ནི། དགག་པ་ཁོ་
 བ་ཡིན་ཅིང་། གཉིས་པ་ལ་ཡང་དགག་པའི་ཆ་ནས་དགག་པར་འཛོག་པ་ལས་འོས་མེད་ལ།
 སྐྱབ་ཆ་ནས་ཀྱང་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་དགག་པའི་ནང་དུ་འདུ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་
 བ། སྐྱབ་པ་ལ་དགག་པས་བྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་དེ་ནི་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བར་འཕངས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་པ་ཡིན་ན་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་དང་
 མེད་པར་དགག་པའི་གཞི་མཐུན་ནི་རི་བོང་གི་རྩ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ན་འདི་ལྟར་གཤམ་
 བར་བྱ་སྟེ། སྐྱབ་པ་ལ་མ་ཡིན་དགག་གིས་བྱབ་པ་ནི་གཞུང་གཞན་ནས་མི་འབྱུང་ཞིང་། རྣམ་
 འགྲེལ་མཛད་པའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། མ་ཡིན་སྐྱབ་པར་བྱེད་བྱིར་རོ། །
 ཞེས་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ལ་མ་ཡིན་དགག་གིས་བྱབ་པར་
 གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་ཅུ་བ་ཡང་སྐྱབ་པ་ལ་གཞན་སེལ་གྱིས་བྱབ་པ་ལ་ཐུག་གོ། །མ་ཡིན་
 དགག་པ་ལ་སྐྱབ་པས་བྱབ་པའམ་མ་བྱབ་པའམ་འགལ་ཡང་རུང་སྟེ། མ་ཡིན་པར་མ་དགག་པ་
 ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གཞུང་ལུགས་གང་ནས་ཀྱང་
 མི་འབྱུང་རོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ལ་ཕན་དུ་རེ་བའི་ལུང་འགའ་ཞིག་འདྲེན་པར་སྒྲུང་ཡང་། ཐུགས་
 སྐྱབ་པ་ཡིན་ན་སེལ་བ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་གནད་མ་གོ་བ་ལ་བརྟེན་པས་གིན་ཏུ་ནོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅི་སྟེ་དགག་པ་ཡིན་ན་སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་མི་འགལ་བ་དོ་མཚར་གིན་ཏུ་ཆེན། འོ་ན་ཁྱོད་ལའང་
 དགག་བྱ་དགག་པ་ཡིན་ན་སྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་མི་འགལ་བ་དོ་མཚར་ཏེ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
 གཏན་ཚིགས་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་བྱ་དགག་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེན། འོ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན་སྐྱ་མ་ཡང་མ་གྲུབ་པོ། །དེ་ཆོས་ཅན་དེར་ཐལ། དགག་བྱ་
 སྐྱ་རྟག་པ་བཀག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་མིང་གི་འགལ་བྱ་
 རྟག་པ་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་སྐྱ་མ་ཡང་མ་ཁྱབ་པོ། །ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་གི་
 དགག་བྱ་སྐྱ་རྟག་པ་བཀག་ན། རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འདི་ཡང་ཁྱབ་
 པར་ཐལ། རང་མིང་གི་རང་གི་འགལ་བྱ་དགག་པ་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 རང་གི་ལུགས་ལའང་སྒྱིར་དགག་བྱ་དགག་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ཅམ་མི་འགལ་ཡང་། དེ་སྐྱབ་
 གྱི་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་དགག་བྱ་འགོག་ལ་ཚུལ་
 གསུམ་ཚད། ཞེས་འབུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མོད་གྱི་དགག་བྱ་ཁེགས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པ་དང་།
 དེ་གྲུབ་པ་ན་དགག་བྱ་ཁེགས་པར་འཛོག་པ་ནི་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ནས་འདི་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
 སྐྱབ་པ་དང་དགག་པ་རང་ལྟོག་ནས་སྐྱབ་པའམ་དགག་པ་གང་དུ་འཛོག་ཅི་ན། སྐྱབ་དཔོན་
 རིགས་པའི་དབང་ལྷན་ལྷན་གཙང་གཉིས་ནི་གཉིས་ཀའི་རང་ལྟོག་ནས་སྐྱབ་པར་བཞེད་ལ། འཇམ་
 དབྱངས་ཆོས་གྱི་རྗེའི་བཞེད་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་རང་ལྟོག་ནས་དགག་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱར་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་རང་ལྟོག་ནས་ཀྱང་དགག་པར་བཞེད་ན། དགག་པའི་རང་
 ལྟོག་ནས་དགག་པར་བཞེད་པ་ལྟ་སྒྲིས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དགག་པའི་རང་ལྟོག་ནས་སྐྱབ་
 པར་བཞེད་པའི་སྐྱབ་དཔོན་དག་གིས་བསམ་པ་ནི་དགག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་ཟིན་ལ།
 དགག་ཚིག་མ་འབྱུང་བས་སོ་སྐྱམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ནི་མ་ངས་པ་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་
 ཅིང་། མ་གྲུབ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་བཀག་པ་དང་བསལ་བ་དང་། ཁེགས་པ་དང་། ལྷོགས་
 སྐྱ་མ་དགག་པ་དང་། དགག་བྱ་དགག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཟིན་ལ་ཡང་དགག་ཚིག་མེད་པར་
 འབྱུང་རོ། །དེ་ལས་ཀྱང་མེད་པར་དགག་པ་ནི་མེད་དགག་དང་། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ནི་མ་

ཡིན་པར་དགག་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། དགག་པ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན།
 དགག་པ་ཡིན་ཏེ། སེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོས་རྒྱུ་བཅད་དུ་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ལྷང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་མི་སྤྲིད་ཅིང་། རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་དང་རྟོག་པས་ནི་རྒྱུ་
 བཅད་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པར་དུ་མེད་དགག་ཆོས་ཅན། མེད་
 པར་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སེལ་གང་ཞིག །རང་གི་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པ་ལ་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་པ་
 འཆར་བ་ན། རང་གི་དགག་བྱ་རྒྱུ་པར་བསལ་ཅམ་དུ་འཆར་གྱི། ཆོས་གཞན་གང་དུ་ཡང་མི་
 འཆར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན་མེད་པར་དགག་པ་ཡིན་ཏེ།
 བྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་གཅིག་ཡོད། བྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡིན་ན་མེད་པར་དགག་པ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ནི་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཁས་སྤངས་ཏེ། དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་
 གཞན་མི་འཕྲོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མེད་དགག་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་མེད་
 དགག་ལ་མཚན་བྱ་སྤྱོད་པ་འབྱུང་བ་ནི་ཆོས་ངོ་མཚར་བའི་གནས་སོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་འདི་ལྟར།
 མཚན་བྱ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེའི་དོན་སྤྱི་རྟོག་པ་ལ་འཆར་བ་དེ་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་གྱི་དོན་སྤྱི་
 རྟོག་པ་ལ་འཆར་བ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མེད་དགག་མེད་དགག་དུ་འཛིན་
 རུས་པའི་ཕྱིར་ཆོག་གིས་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ། མེད་དགག་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་ཡིན་ཏེ། བྱེད་
 འཛིན་རྟོག་པ་ལ་མེད་དགག་གི་རྒྱུ་པར་ཤར་བའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་
 འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་པ་ཤར་བ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དགག་པ་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན། དགག་རྟོག་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དགག་པའི་རྒྱུ་པ་ཅན་གྱི་
 རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དགག་པ་ཆོས་ཅན། བྱེད་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་ན་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་པ་
 ཅན་ཡིན་དགོས་ཏེ། བྱེད་ཆོས་ཅན་ཡན་གར་བ་ཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མེད་པ་དང་།
 མ་ཡིན་པ་དང་། དགག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོག་གསུམ་ཀ་དགག་ཆོག་ཡིན་བཞིན་དུ་དགག་ཆོག་
 མ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ནི་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་པར་བྱ་དོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཇི་སྒྲིང་དུ།
 མེད་དགག་ཐ་སྤྱོད་མེད་དགག་དང་། སྤྱི་ལྟོག་ཤུང་གསུམ་ཡིན་ཕྱིར་འཐད། །ཅིས་གསུངས་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་དག་དུ་མ་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་པ་མཁའ་དང་སོ་སོར་རྟོགས་འགོག་དང་། རྟོག་པའི་རང་ལྟོག་

ནས་ཀྱང་མེད་དགག་ཏུ་བཞེད་པར་སྒྲུང་ཞིང་། རིགས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་
ཕྱིར་དང་། ཆོས་མཛོད་པ་གོང་མ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུའི་དོན་ལ་རྟགས་པ་ན། དེ་ཁོ་ན་ལྷར་གྱིན་ཏུ་
བསལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་གཞན་སེལ་གྱི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

དགག་པ་དང་ནི་སྐྱབ་པ་ཡི། མིང་ཙམ་གཤམ་ཀྱང་དོན་དག་ལ། རྣམ་པར་སྒྲུངས་པ་དེ་
བསལ་བས། ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་ཤོག། ཤིང་རྟའི་སྒོལ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། དགག་སྐྱབ་
སྐལ་ལྷན་གྱིང་ཉིད་རྒྱན། སྒྲོ་ངན་འཕྲོག་བྱེད་རྒྱང་བའི་དུག། འཛོམས་པའི་བདུད་རྩི་འདི་ཡིན་
ནོ། འདི་ཡིས་རང་སྒྲོའི་དྲི་མ་ནི། མ་ལུས་བཀྱས་པ་བས་ཀྱང་ནི། གཞན་སྒྲོའི་མི་གཤམ་བྱུང་
གིང་ནི། མ་ལུས་བསྐྱེད་པ་ངོ་མཚར་ཏོ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དགག་པ་དང་སྐྱབ་པའི་གནས་
ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐུགས་རྗེའི་ཟུར་མིག་ཉག་གཅིག་གིས། རྟག་པར་གཟིགས་གིང་དགོས་པ་ཡིས། །
འཛུམ་དཀར་ཐེང་བའི་དོ་ཤལ་གྱིས། སྒྲིག་ལྷན་བྱེད་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། ཞེས་མཚོན་པར་
བརྗོད་ནས། འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བཤད་པར་བྱའོ། །

འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲེལ་བའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། འགལ་བའི་རྣམ་པར་གཞག་
པའོ། །

དང་པོ་ལ་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་དགག། སྒྲོ་ངོར་འབྲེལ་བ་སྐྱབ། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་
མ་བཤད་པར་བྱའོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲོའི་ཆོས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་སྟེང་ན་ཡང་དོན་དམ་པར་མེད། དངོས་མེད་གྱི་སྟེང་ན་ཡང་དེ་ལྷར་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མེད་དེ། དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྣམས་གཅིག་དང་རྣམས་ཐ་དད་
གཉིས་སུ་ངེས། གང་རྣམས་གཅིག་པ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་མ་འབྲེལ་བས་བྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་
དོན་དམ་པར་གཅིག་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྣམས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲུབ་པ་མི་རྟག་པ་
གསུམ་བཞིན་ནོ། རྣམས་ཐ་དད་ལ་ཡང་དུས་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་གཉིས་སུ་གྱུངས་ངེས།

གང་དུས་མཉམ་རྒྱུ་གཞན་ན་སྤྱིར་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པས་བྱུང་སྟེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་འབྲེལ་
 པའི་ཕྱིར། ཏྲ་དང་བ་ཡང་བཞིན་ནོ། །དུས་སྤྱི་བར་གྱུར་པའི་རྗེས་གཞན་ཡིན་ན་དོན་དམ་
 པར་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། གང་རུང་གཅིག་གྱུར་དུས་སྤྱི་གཅིག་གོས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་
 པ་དང་རིང་ཐུར་བཞིན་ནོ། །གང་དངོས་པོར་མེད་པ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་འབྲེལ་བ་མེད་པས་
 བྱུང་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཤར་ཕྱོགས་དང་ལུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
 བཞིན་ནོ། །འདི་ཡང་འབྲེལ་བ་རྗེས་ཀྱི་སྤྲོད་ན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཕྱོག་པ་ལ་མེད་པའི་དོན་
 མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དགག་བྱ་འགོག་པ་དང་སྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ནམ་གཞག་ཉམས་པར་ཐལ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་སེལ་བའི་ངོར་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། སེལ་ངོར་
 ནི་དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡང་འགྲུབ་སྟེ། སེལ་ངོར་བྱས་མི་རྟག་བཞིན་ནོ། །སེལ་ངོར་དངོས་
 མེད་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་གྲུབ་སྟེ། དོན་བྱེད་ལུས་སྤྲོད་དང་དངོས་མེད་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་གཉིས་
 ལ་དངོས་འབྲེལ་གྲུབ་པམ་ཕྱོག་པ་ལ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ཅི་ན། དངོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་སྟེ།
 གཉིས་ཀ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འབྲེལ་བ་དོན་དམ་པར་མེད་ན་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་
 སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་སྟོབས་
 ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་ན་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས། དེས་གྲུབ་ན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན། གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པ་ཕྱོག་པའི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན་རྗེས་ཆོས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །མ་གྲུབ་ན་ནི་དེ་དག་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པར་
 འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་ཅིང་། གྲགས་ཡིད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་
 ནི་དེ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་། གཞན་སེལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་
 རིགས་པ་མཐའ་དག་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་
 མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་
 གྱིས་བྱངས་པའི་ངེས་པ་དང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་
 དཔག་པའི་ཚད་མས་འགྲུབ་པར་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པ་མཐུན་པས། རང་

དོན་རྗེས་དཔག་ཏུ་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་བྱེད་གྱིས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཀྱས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་
རོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་བྱའི་སྒྲ་བཤད་པ། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་གཏན་
ལ་དབབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག། ་རང་ལུགས་བཞག། ་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། ་དང་པོ་
ལ། འབྲེལ་པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་འདོད་ཚུལ་དགག། ་དེས་བྱབ་བྱ་བྱབ་བྱེད་སོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་
མི་མཐུན་པའང་ཁེགས་པར་བསྟན་པའོ། ་དང་པོ་ནི། རྗེས་ལ་ཆེན་པོ་དཔོན་སྒྲོབ་གྱི་རྗེས་སུ་
འབྱང་ཞིང་། དེའི་ལུགས་མི་ཤེས་པ་དག་ན་རེ། ཐ་དང་བཀག་ན་ཁེགས་པ་དེ་འབྲེལ་པའི་
མཚན་ཉིད། དེའི་བྱབ་བྱ་གང་ཞིག་དེ་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་
མཚན་ཉིད་དང་། དེ་གང་ཞིག་དེ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་དེ་དེ་བྱང་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་ཞིང་། རྟག་མི་རྟག་དང་སྤང་སྤུན་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་པར་འདོད་དོ། ་འདི་མི་འཐད་
པར་སྟོན་པ་ལ་རིགས་པ་དང་། ལུང་དང་ཁས་སྤངས་པ་དང་འགལ་བ་གསུམ་མོ། ་དང་པོ་ནི།
གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་དང་། འབྲེལ་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ལས་ཐ་དང་དེ་བཀག་ན་
ཁེགས་པའི་བྱིར། འདིའི་རྟགས་ཀྱང་བྱེད་གྱི་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་
ལན་བཏབ་པའི་ཆོ། རྟག་པ་མེད་ན་གཞལ་བྱ་ཡོད་པ་བྱུང་དོ་ཞེས་སྤང་པས་ཆོག་པར་བྱེད་གྱིས་
ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་སྒྲ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
སོང་བའི་སྐབས་ཅིག་སྤིང་པར་ཐལ། བྱེད་གྱི་རྟགས་གྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་བྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་།
བྱེད་དང་རྟག་པ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངས་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་འབྲེལ་ན་
དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་མི་འབྲུལ་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ནི་མ་ངས་པ་དང་པོ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའོ། །
རིགས་པ་དེ་ལས་མ་ངས་པ་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་རྣམས་ཀྱང་གཏན་ཚིགས་ཡང་
དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སྤིང་པར་འགྱུར་ཏེ། རིག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ། མི་
རྟག་པ་དེ་ཚུལ་བྱང་དང་ཚུལ་མ་བྱང་ལ་འབྲེལ། དེ་རྣམས་སྒྲ་དེ་དང་དེར་སྐྱབ་པའི་བྱོགས་ཆོས་
ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་དག་ནི་དངོས་གྱི་མ་ངས་

པ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་ནི།
 མཉན་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་ཞིང་། མཉན་བྱ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་
 ལ་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་བ་ཡོད་པར་བྱེད་གིས་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དེའི་ངོར་སྒྲ་
 མི་རྟག་སྒྲུབ་པ་ལ་མཉན་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་མཉན་བྱ་ཚོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་
 པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། བྱོད་དེ་སྒྲུབ་གི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་རྒྱལ་བ་དེས།
 བྱོད་གི་རྟགས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟག་གི་ཚུལ་གཉིས་ཚད་མས་ངེས་པའི་བྱིར། རྟགས་
 ཁས་སྒྲུངས་ཏེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་བསྒྲིག་པ་མི་ལྟུལ་བའི་ཚུལ་མ་ངེས་པར་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་
 མི་སྤྱོད་པའི་བྱིར། འོ་ན་བྱོད་ལ་དེར་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མཉན་བྱ་དང་མི་རྟག་པའི་
 འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་པ་དེའི་ཆེ་ན་ནི། དེ་དེ་སྒྲུབ་གི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བ་མི་སྤྱོད། དེ་
 དེའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་རྒྱལ་བ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་གི་འབྲེལ་བ་མ་ངེས་པས་བྱིབ་པའི་
 བྱིར། དེད་གི་ཕྱོགས་ལ་ཉེས་པ་དེ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་འོ། །གསུམ་པ་ལྟག་ལྟན་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་
 བ་ནི། དག་སྒྲུབ་དེ་ཚོས་ཅན། ཀྱན་མཁུན་མ་ཡིན་པ་དང་ཡང་འབྲེལ། ཡིན་པ་དང་ཡང་
 འབྲེལ་བར་ཐལ། དེ་དང་དེ་ལས་ཐ་དད་དེ་དང་དེ་ཞིགས་ན། བྱོད་ཞིགས་དགོས་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན་ཚོས་ཅན་དག་སྒྲུབ་པའི་སྒྲེས་སུ་དེའམ་དེར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་
 སྒྲུབས་གཅིག་སྤྱོད་པར་ཐལ་ལོ། །བཞི་པ་འགལ་བ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་ནི། བྱས་པ་དང་རྟག་
 པའི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་པའི་རྒྱལ་བ་ཅིག་སྤྱོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་
 བྱིར། དེ་འདོད་ན། དེ་གཉིས་གི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་ཤིང་། བྱས་པ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་
 ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་རྒྱལ་བ་འོར་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་
 ན་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་གི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་གི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་གི་
 གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག །བྱོད་དང་རྟག་པ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་སྒྲུབས་བབས་གི་རྒྱལ་བའི་ཚད་
 མས་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། །ལྷ་པ་ཡང་དག་དང་འགལ་བའི་གཞི་མཐུན་སྤྱོད་པར་ཐལ་བ་ནི། བྱས་
 པ་དང་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་ཡང་ཚད་མས་ངེས། དེ་དང་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་པའི་
 རྒྱལ་བའི་ངོར། བྱས་པ་སྒྲ་རྟག་སྒྲུབ་གི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བ་དེའི་ཆེ་བྱས་པ་ཚོས་ཅན།

དེ་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་སུ་ཡང་ཐལ། དེ་གང་
 ཞིག་དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྣམས་མར་ཡང་ངེས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཡང་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་
 ཡང་དག་འགལ་བར་ཐལ་བ་ཡང་མཆོན་ནུས་ཏེ། འདི་ལྟར། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་དང་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་མི་
 འབྱུལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས་ཏེ། འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྟགས་
 ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་རྣམས་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་
 བའི་འབྲེལ་བ་ལས་གཞན་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་ཐལ་བ་འཕངས་ནས། གཉིས་པ་
 དེའི་ཉེས་སྤོང་དགག་པ་ནི། བཀག་ན་ཞིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
 རོན་ཡིན་ལོ་ཞེན། མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ལྷོག་པ་མི་འབྱུལ་བའི་རོན་ཡིན་གྱི།
 བྱེད་འདོད་པ་ལྟར་བཀག་ཞིགས་གྱི་རོན་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ས་བོན་ཡང་སྐྱ་གུ་ལ་འབྲེལ་བར་
 ཐལ། དེ་ལས་ཐ་དད། སྐྱ་གུ་བཀག་ནས་ས་བོན་ཞིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་པའི་ཉར་
 ལེན་ཡང་ཤེས་པ་ལ་འབྲེལ་བར་ཐལ་བ་དང་། དུས་མཉམ་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་འབྲེལ་བར་ཐལ་
 བ་དང་། ཆོགས་པ་གཅིག་པའི་རྩལ་རྣམས་བརྒྱད་འབྲེལ་བར་ཐལ་བ་དང་། གཙོ་བོ་སེམས་
 གཅིག་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྷ་འབྲེལ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པར་རྒྱས་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་རང་གི་འབྲས་བུ་ལ་འབྲེལ་བ་དང་དུས་མཉམ་རྣམས་
 གཞན་ལ་འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་པ་ནི་སྡེ་བདུན་མཛད་པའི་གཞུང་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉེས་སྤོང་དང་བའི་ལན་ནོ། །ཉེས་སྤོང་གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འབྲེལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་ལྷོག་མི་འབྱུལ་བས་བྱབ་པ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བའི་རོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི།
 འབྲེལ་བ་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་
 བའི་འབྲེལ་བ་ལས་གཞན་པའི་འབྲེལ་བ་གོ་ཆད་བོ་ཁས་ལེན་པ་ནི་སྡེ་བདུན་མཛད་པའི་གཞུང་
 ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ནི་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་
 ཅམ་གྱིས་བསྐྱོག་བྱབ་བྱབ་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེས་སྤོང་གསུམ་པ་ནི། འདི་
 སྐད་དུ། རྟག་པ་ཡིན་པ་དང་མི་རྟག་པ་མ་འབྲེལ་ཡང་དེ་ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཡོད་པ་འབྲེལ་བ་

དང་། གཞལ་བྱ་ཡོད་པ་དང་། རྟག་པ་ཡོད་པ་སོགས་འབྲེལ་བར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པས། མ་
 དེས་པ་འགལ་བར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད་པ་མ་ཡིན་
 རོ་ཞེན། འོན་ཡང་ཉེས་པ་སོན་འདུག་སྟེ། བྱས་པ་ཡོད་པ་དང་གཞལ་བྱ་ཡོད་པ་སོགས་སྐྱ་རྟག་
 པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། དེས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་སྐྱབ་ཅིང་།
 རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལས་
 ཐ་དད། དེ་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་དགོས་པ་དེ་ཁྱེད་དེའི་བྱ་བ་བྱ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་
 ཁྱེད་ལས་ཐ་དད། ཁྱེད་ཁྱེད་ཀྱི་དགོས་པ་དེ་ཁྱེད་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་
 དང་། དེ་གཉིས་པ་ཚུན་ཐ་དད། གཅིག་ཡོད་པ་ལ་གཅིག་གོས་ཡོད་པས་བྱ་བ་པ་དེ་ཡོད་བྱ་བ་
 མཉམ་དང་། གཅིག་ཡིན་ན་ཅིག་གོས་ཡིན་པས་བྱ་བ་པ་དེ། ཡིན་བྱ་བ་མཉམ་གྱི་མཚན་ཉིད་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་མགིན་གཅིག་ཏུ་ཟེར་བ་འདི་དག་ཀྱང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། བྱ་བ་བྱ་གང་
 དང་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་དེ་དང་དེ་ལ་འབྲེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་བ་མཉམ་ཡིན་
 བ་པ་ཚུན་འབྲེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། བྱས་པ་དང་། རྟག་པ་དང་། མི་
 རྟག་པ་སོགས་པ་ཚུན་བྱ་བ་བྱ་བྱེད་དང་བྱ་བ་མཉམ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་དེ་
 དག་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ལ་
 དེའི་བྱ་བ་བྱ་དང་། དེ་དང་བྱ་བ་མཉམ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཁྱེན་པའི་གཞུང་ལས་ཕྱི་
 རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་། གཞལ་བྱ་ཚོས་ཅན། ཚད་མའི་བྱ་བ་བྱར་ཐལ། མཚན་
 ཉིད་དེ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཚད་མ་ཁྱེད་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དུ་ཐལ་ཞིང་། འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ།
 ཚད་མས་མ་བྱ་བ་པའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཞལ་བྱའི་བྱེད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཡང་དངོས་པོ་ཚོས་ཅན། གཞལ་བྱའི་བྱ་བ་བྱེད་དུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ་དངོས་པོ་ཚོས་ཅན། ཁྱེད་གཞལ་བྱ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་དེ་ཁྱེད་ལ་
 རྗེས་འགོ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གོ་བྱ་ལ་བྱ་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། ཟུ་ནི་འབྲུལ་བ་གྲིད་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་མི་རྟག་པ་དེ། རིག་སྐྱེ་ཅོལ་མ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་
 པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་ཅོལ་མ་བྱུང་གི་བྱ་བ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞལ་བྱ་ཚེས་ཅན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བྱེད་དང་། དེ་བྱོད་ཀྱི་བྱ་བྱར་ཐལ། མཚན་
 ཉིད་དེ་དག་ཞུགས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མེད་པ་ཚེས་ཅན། གཞལ་བྱར་ཐལ། དངོས་པོར་
 མེད་པའི་བྱིར། བྱ་བར་ཁས་སྒྲངས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞལ་བྱས་བྱ་བ་
 ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྟ་ཡང་བ་ལང་གི་བྱ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་ན་ཉེས་པ་མེད་
 པར་འགྱུར་རོ། །མདོར་བསྟུན་བྱ་བ་མཉམ་ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་དུ་བྱ་བ་བྱ་དང་བྱ་བྱེད་དང་བྱ་བ་
 མཉམ་གསུམ་ཀ་ཡིན་དགོས་ན། བྱ་བ་མཉམ་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་བྱ་དང་བྱ་བྱེད་ཕན་ཚུན་དུ་ཡིན་
 པར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ཆེ་བ་དེ་དངོས་པོ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ཆུང་བ་
 དེའི་བྱ་བ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་ཆུང་བ་དེ་རྒྱ་ཆེ་བ་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་དེ།
 རྒྱ་ཆུང་བ་དེ་རྒྱ་ཆེ་བ་མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་བྱ་བ་དུ་བྱས་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་དང་། དངོས་པོ་
 བཀག་ནས་ཚེས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་གཞལ་བྱ་ལྟ་བུ་འགོག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
 ཚིགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་ནི། དེ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་
 དང་། འདུས་བྱས་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཚིག་དང་། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་
 པར་ཐལ། འབྲེལ་པའི་མཚན་ཉིད་ཆང་བའི་བྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་རྣམས་དངོས་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ། །
 མེད་ན་མི་འབྱུང་ཉིད་མེད་བྱིར། །དེ་ལ་དོན་གྲུབ་མིན་ཅེས་དང་། །དེ་ཡོད་པས་ནི་དོན་གྲུབ་ན། །
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་ཐམས་ཅད་གྲུབ། །ཅེས་སོགས་དང་འགལ། ཡང་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ན་རྗེས་སུ་
 འགོ་ལྡན་མི་འབྱུལ་དགོས་ཏེ། གང་དང་གང་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ན། དེ་དང་དེ་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་
 བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གྲུབ་པས་བྱ་བ། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་འགོ་ལྡན་མི་འབྱུལ་
 པར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་འཆད་པའི་
 སྐབས་སུ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྡན་མི་འབྱུལ་པར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་བཤད་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་
 པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་བཀག་པའི་བྱིར་ཏེ། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། མེད་ན་མི་
 འབྱུང་དེ་ཡང་ནི། སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རྟགས་གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་འཕྲུལ། །རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལས། །
 མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པ་སྟེ། །མ་མཐོང་ལས་མིན་མཐོང་ལས་མིན། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །

ཡང་གང་དང་གང་ལ་འབྲེལ་བ་བྱུང་ན། དེ་དང་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་མི་འབྲུལ་དགོས་ཏེ། རི་རྒྱུད་
 དུ། དེ་ཕྱིར་དེ་ཙམ་འབྲེལ་བ་ཡི། །དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོ་བོ་ཉིད། །བསྐྱོག་པར་འགྱུར་ཞེས་དང་།
 འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་དོ་བོ་ཡང་། །གཏན་ཚིགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐྱེ་རྒྱུ་
 འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐྱེ་མི་རྒྱུ་རྒྱུ་གྱི་རྗེས་དཔག་གཉིས། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་སྐྱེ་ལ་
 འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་ལ་འབྲེལ་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན་རི་རྒྱུད་དུ། རྗེས་དཔག་དང་ནི་དེར་སྒྲུང་དག །དོན་བྱེད་པ་དང་རྗེས་འབྲེལ་བས། །
 ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྒྱུ་པར་བཞག །ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ། ཡང་སྐྱེ་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་པ་
 ཚེས་ཅན། སྐྱེ་ལ་མི་བསྐྱེ་བར་ཐལ། སྐྱེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་པ་གང་ཞིག་སྐྱེ་ལ་རྒྱུད་ནས་
 འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྒྱུད་པ་ཡིས་ནི་དངོས་པོ་ལ། །འབྲེལ་བྱིར་དེར་སྒྲུང་བ་ཡིས་ནི། །
 རྒྱུད་ཡང་བསྐྱེ་བྱེད་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདི་ཡང་རྒྱུ་པ་ལ་དགོངས་གྱི།
 སྐྱིར་བཏང་གི་དབང་བྱས་ན་རང་ལུགས་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་གེས་ལ་ཐལ་བར་
 འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དངོས་པོ་རྒྱུ་པ་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་པ་ཚེས་ཅན། དངོས་པོ་ལ་མི་བསྐྱེ་བར་
 ཐལ། དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རི་རྒྱུད་དུ།
 དངོས་པོ་ཐ་དད་བསྟན་ཅན་ཕྱིར། །དོན་ལ་མི་བསྐྱེ་ཡོད་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
 ཡང་རྒྱུ་རང་གི་འབྲས་སུ་ལ་འབྲེལ་བར་ཁས་ལེན་པ། གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱུད་
 དུ། རིགས་རྒྱུ་ལ་འབྲས་སུ་མིན་ཕྱིར་ན། །མ་འབྲེལ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་
 མཉམ་རྗེས་གཞན་ལ་འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ།
 གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་འབྲེལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་
 འབྲེལ་བ་གང་རུང་ལས་མ་གཏོགས་པའི་འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། འདི་ལས་རྒྱུ་པར་བསྐྱོག་པས་ཀྱང་། །འབྲུལ་བ་མེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ཁས་སྒྲུངས་པ་དང་འགལ་བ་ནི། བྱེད་ཅག་གི་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་རྒྱུད་དུ་
 འདོད་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་པ་ལོ་ཆེན་པོ་དཔོན་སྒྲོབ་གྱི་ལུང་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལོ་ཆེན་གྱི་

རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཁྲི་ཀ་ལས། འབྲེལ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་མི་ལུས་པས་བྱུང་པར་བཤད་
 པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེའི་བཞེད་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་པ་དང་། གནས་
 སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 ལྷོག་ངེས་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་ངེས་པས་
 བྱུང་པར་བཞེད་ཅིང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་ཀྱང་། རི་སྐད་དུ། འགའ་ཞིག་ཆོ་ནའང་སེམས་
 རྒྱན་ལ། །ཡན་འདོགས་བྱེད་པ་ཡིན་སྟེ། །དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་ལྷོག་པ་མིན། །ཞེས་ཁུངས་སུ་
 མཛད་ཅིང་། རྟགས་དང་ཆོས་ཙན་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དང་། རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ལ་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་པར་བཞེད་ལ། གནས་སྐབས་དང་རང་བཞིན་གྱི་བྱེད་པར་ཡང་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་རེ་རེའི་ནང་དུ་གཉིས་ཀ་མ་ཆང་བ་དང་ཆང་བ་ལ་མཛད་པ་དང་། བྱེད་ཀྱིས་ནི་
 བྱེད་པས་ལ་མེད་པར་སྒྲིམ་པས་ལུགས་དེ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་ཕུ་པའི་ལུགས་
 ཁས་ལེན་པར་འདོད་བཞིན་དུ། དེ་དང་ཡང་འགའ་བ་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆང་མ་ཡིད་ཀྱི་
 རྒྱན་སེལ་ལས། འགའ་ན་འགོག་པ་དང་། འབྲེལ་ན་སྐྱབ་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་
 དང་། འབྲེལ་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་མཛད་པ་དང་འགའ་བའི་བྱིར། དེར་མ་ཟད་རང་གི་
 ཆོག་དང་ཡང་འགའ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་
 ལ་འབྲེལ་པ་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། མ་གྲུབ་ན་བྱས་པ་དང་རྟག་པ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པར་ཁས་
 སྒྲུངས་པ་དང་འགའ་ཞིང་། ཆོག་ལྟར་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ཅིང་།
 གཅིག་ཞེགས་ན་གཅིག་ཤོས་ཞེགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཉིས་པོ་མ་འབྲེལ་བའི་བྱིར་རྟགས་
 བྱུང་ཁས་སྒྲུངས་སོ། །གྲུབ་ན་བྱེད་ཙག་གི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། རྟགས་
 ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་བྱིར་ཞེས་ཁས་སྒྲུངས་པ་དང་འགའ་ལོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། རང་ལུགས་མ་ཡིན་པ་ལ་རང་ལུགས་སུ་འབྲེལ་པ་
 དགག། །རང་ལུགས་འབྲེལ་མེད་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་གཏེར་གྱི་རྗེས་འབྲངས་པ་ལ་
 ཆེ་བ་དག་ན་རེ། ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བ་དེ་འབྲེལ་བའི་མཆོན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་
 ཆང་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ནོ། །དེ་དེའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་དེ་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ཀྱི་
 འབྲེལ་པའི་མཚན་ཉིད་འཛོགས་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་ལ་
 རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་དགོངས་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི་ཕྱི་
 རོལ་པ་དང་སངས་རྒྱས་པའི་རྟོག་གེ་བ་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དག་ན་རེ། ཚེས་གང་
 ཞིག་ཚེས་གཞན་མི་འདོར་བ་དེ་ཇུས་ཀྱི་སྒྲིང་ན་ཡོད་ཅིང་། དེ་འབྲེལ་པ་སྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
 འབྲེལ་པའི་སྐྱབས་ཤུགས་ལས་དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་འགོག་པ་ལ། ཚེས་གང་ཚེས་
 གཞན་མི་འདོར་བ། །འབྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྱུ་མཚན་དེ། །དངོས་པོ་འབྲེལ་བ་མེད་ཕྱིར་དང་། །
 དངོས་མེད་ངོ་པོ་མེད་ཕྱིར་མེད། །ཅེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ཡང་དངོས་མེད་ལ་ཇུས་ཀྱི་ཚེས་
 གཞན་མི་འདོར་བ་དེ་མེད་དེ། དངོས་མེད་ལ་ངོ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ལ་ཇུས་གཅིག་དང་
 ཐ་དད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཇུས་ཀྱི་ཚེས་གཞན་མེད། གཉིས་པ་ལ་དུས་མི་མཉམ་པ་དང་
 མཉམ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་གཅིག་གིས་གཅིག་དོར་ཟེན་པ་ཡིན་པས་ཇུས་ཀྱི་ཚེས་གཞན་མི་
 འདོར་བ་མེད། གཉིས་པ་ཡང་རང་གི་ངོ་པོ་གཞན་དང་མ་འབྲེས་པའི་ཕྱིར། ཇུས་ཀྱི་ཚེས་གཞན་
 མི་འདོར་བ་དེ་མེད་དོ། །ཞེས་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རིགས་པས་མི་འཐད་པ་ནི། འདི་སངས་རྒྱས་པ་དང་ཕྱི་རོལ་པ་གཉིས་ཀ་ཐུན་
 མོང་དུ་ཁས་ལེན་པའི་འབྲེལ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། འབྲེལ་པའི་སྐྱབས་ཤུགས་འཆད་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་ཡིན་པས་འདི་ལྟར། བས་ཀྱི་ས་བོན་ཚེས་ཅན། བས་ཟུག་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ། ཚེས་
 གང་ཞིག་ཚེས་གཞན་ནས་ཟུག་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བས་ཟུག་དེ་ཁྱོད་ལ་ཇེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་མི་
 འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་འདོར་བའི་དོན་ལན་རྩལ་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་མི་འདོར་བ་ལ་ཁྱོད་
 ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་བར་བྱ་ཞིང་། འདོད་པར་
 མི་རུས་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་སུ་ལ་འབྲེལ་བ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱས་པ་ཚེས་
 ཅན། རྒྱ་ལ་འབྲེལ་བར་ཐལ། ཚེས་གང་ཞིག་ཚེས་གཞན་རྒྱ་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་དེ་ཁྱོད་
 ཀྱིས་མི་ལྟན་རྣམ་གཅིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྒྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ལ་
 སྒྱུར་བར་བྱ་ཞིང་འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། སྒྱི་བྱེ་བྲག་ལ་འབྲེལ་བར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་སྐབས་

འདིར་བཤད་པའི་འབྲེལ་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་སྒྲིལ་བཞིན་པར་ཁས་སྒྲུངས་ན་དུ་བ་མི་ལ་འབྲེལ་བ་
 བཞིན་དུ་མི་ཡང་དུ་བ་ལ་འབྲེལ་བ་དང་། ཐུམ་བ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བ་བཞིན་དུ་དེ་ཡང་རྩུར་
 འབྲེལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བར་
 སོ་སོར་བཅིངས་ཤིང་ཕན་ཚུན་མི་སྟོང་བ་དེ་འབྲེལ་བའི་སྒྲིལ་བཤད་དང་མཚན་ཉིད་ཐུན་མོང་བར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆོག་ས་པ་གཅིག་པའི་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་དང་། རྩེ་ཁོལ་དང་།
 ཁྱོ་ཤུག་དང་། གཟུགས་ལ་ལྟ་བཞིན་པའི་མིག་གཟུགས་དང་། འཁར་གཞོང་ལ་གནས་བཞིན་
 པའི་རྒྱ་ཤུག་དང་འཁར་གཞོང་སོགས་ཀྱང་འབྲེལ་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར།
 ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཕྱི་རོལ་པས་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་གང་ཞིག །བཤད་མ་ཐག་པའི་
 མཚན་ཉིད་དེ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཐུན་མོང་བར་འབྲེལ་བ་ལས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དགོངས་པ་གཞན་དུ་མི་གནས་པ་ནི། རིགས་པ་མཁྱེན་པས་འབྲེལ་བ་
 བརྟག་པར་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་གྱུབ་པ་འགོག་པ་ན་འབྲེལ་བ་དོན་དམ་པར་མ་གྱུབ་སྟེ། འབྲེལ་བ་
 དོན་ལ་བསྐྱབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་དང་། དངོས་སྒྲིལ་བ་གཞན་
 དག་གིས་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཆོས་གཉིས་ཕན་ཚུན་དུ་མི་སྟོང་བ་དེ་རྩལ་གྱི་
 སྟོང་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། འགལ་ཡང་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། །
 གཉིས་དང་གནས་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་བསྟུན། ཆོས་གང་ཆོས་
 གཞན་མི་འདོར་བ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་ནི་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་མི་སྟོང་ཞིང་མི་འདོར་བ་དེ་
 འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྒྲིལ་བ་ལྟར་ཞིང་། དེ་རང་ལུགས་ལ་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་
 རུང་བ་དང་། གཞུང་འདིས་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་དང་འཛིག་རྟེན་པ་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་གྱུབ་པར་འདོད་པ་
 ཀྱན་ལ་གྲགས་པའི་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དེ། དོན་ལ་མ་གྱུབ་པའི་རྩལ་བཤད་པ་མ་ཤེས་པས་
 ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བྱེད་ཅག་ལྟར་ན་ཆོས་གཞན་ཕར་མི་འདོར་བའམ་རྩུར་མི་འདོར་བ་
 གང་ཡིན་བརྟགས་ན་འཛིག་ལ། གཞུང་དེའི་དགོངས་པ་ནི་གཉིས་ཀས་གཉིས་ཀ་མི་འདོར་བ་
 ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མི་འབྲུལ་པའི་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། ཆོས་དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྒྲོན་ས་
 ཆོས་དེ་ལ་རྩལ་སྒྲུ་འགྲོ་ལྟ་བུ་མི་འབྲུལ་བ་དེ་ཆོས་དེ་ལ་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དེ་དང་ངོ་བོ་

གཅིག་ཅིང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཚས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་མི་ལུའུ་ལ་བ་དེ་ཚས་དེ་ལ་
 བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད། ཚས་དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཚས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་
 འགོ་ལྷོག་མི་ལུའུ་ལ་བ་དེ་ཚས་དེ་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདིར་པན་ཚུན་
 འབྲེལ་བ་ལ་དང་ཞེས་བྱ་བ་བསྟུན་པའི་སྒྲུ་དང་པར་འབྲེལ་བ་ལ། ལ་ཞེས་བྱ་བ་བདུན་པའི་སྒྲུར་
 བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཐ་དད་ཅེས་མ་སྒྱུར་གྱི་ཚུགས་མོད། གཞུང་ནས་བཤད་
 པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་དོན། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 ལ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལྷོག་པ་གཅིག་ལ་ཡང་ཚད་བ་སྟོན་པ་ལ་བསམས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་
 ན་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་མི་ལུའུ་ལ་བ་ཞེས་སྒྲོས་པས་ཚུགས་མོད། གཉིས་ཀ་
 སྒྲོས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། རྗེས་འགོ་མ་ལུའུ་ལ་བ་ཙམ་གྱིས་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་བཞག་མི་རུས་
 ཏེ། རྗེས་འགོ་ཙམ་ནི་གཞལ་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་
 ལྟ་ན་ཡང་ལྷོག་པ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མ་ངེས་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུའུ་ལ་བ་ཙན་མ་
 ངེས་པའི་གཉིན་པོར་བསྒྲོག་པ་ལ་ངེས་བརྗོད་མཛད་པས་སོ། །ཡང་བྱི་རོལ་བ་དང་ཐུན་མོང་དུ་
 ཁས་ལེན་པའི་འབྲེལ་བ་ཙམ་པོ་ལ་རྗེས་འགོ་མི་ལུའུ་ལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཚུགས་གྱིང་། རང་ལུགས་ཀྱི་
 མེད་ན་མི་ལུའུ་ལ་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་བསྒྲོག་པ་མི་ལུའུ་ལ་བ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་ཏེ། དཔེར་
 ན་དུ་བ་མེ་ལས་སྒྲེ་བར་ཚད་མས་ཤེས་གྱིང་། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྒྲེ་བོ་ལས་མི་སྒྲེ་བར་མ་ཤེས་ན་མི་
 དུའི་འབྲེལ་བ་མི་ངེས་པར་བཞིན་ནོ། །མདོར་ན་རྗེས་འགོ་ཙམ་པོ་ལུའུ་ལ། རྗེས་འགོ་བྱུང་པར་
 ཙན་གྱི་ནང་དུ་བསྒྲོག་པ་འདུས་པས་འབྲེལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་མི་ལུའུ་ལ་བ་དགོས་
 ཞེས་པའོ། །འོ་ན་བསྒྲོག་པ་ཙམ་གྱིས་ཚུགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་འགའ་ཞིག་མི་
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་བསྒྲོག་གྱིང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བ་མཐོང་བའི་བྱིར།
 དཔེར་ན་ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ལས་ལྷོག་གྱིང་ཚད་མས་དམིགས་པ་ལ་
 རྗེས་སུ་མི་འགོ་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ཚས་ཙན་གཞི་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་
 ལྷོག་པར་ངེས་གྱིང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་འགོ་མ་ངེས་པ་ཡོད་དེ། མཉན་བུའི་དངོས་པོ་དེ་
 རྟག་པ་ལས་ལྷོག་པར་ངེས་གྱིང་། མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ་སྟོན་པ་བཞིན་ནོ། །རྗེས་སུ་

འགྲོ་ལྡོག་མི་འབྱུང་བར་ཅེས་པ་ཡང་སེལ་ངོར་ཡིན་གྱི། རོན་ལ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ།
 རྣམ་རྟོག་ཡུལ་ལ་འཛིན་ཏེན་གྱི། །ཐ་སྙད་བཞིན་དུ་དབྱེ་བསྐྱེད་དང་། །ཐུ་ཕྱི་བཟུང་ནས་སྒྲེལ་བ་
 ཡིས། །འདུག་ཡུལ་སྐྱབ་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་འཐད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་རྩོད་བ་
 སྒྲུང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་མཚན་གོ་རིམ་ལྡོག་པའི་རྩོད་བ་སྒྲུང་བ། མ་ཁྱབ་པའི་རྩོད་བ་སྒྲུང་
 བ། ཁྱབ་ཆེས་པའི་རྩོད་བ་སྒྲུང་བའོ། །དང་པོ་ནི་མཚན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་པར་ངེས་པ་
 ལས། འབྲེལ་བ་ངེས་པ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་།
 དེ་ཕྱིར་དེ་ཅུ་དང་འབྲེལ་བའི། །ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཞེས་དང་། འབྲེལ་གཤམ་ན་ཞེས་སོགས་དང་།
 རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ཀྱང་། རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་འབྲེལ་སྟོབས་གྱིས། །ཡོད་མེད་ངེས་པའི་
 རྗེས་འགྲོ་ལྡོག་ །ཅེས་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་འོག་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་དགོས་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེན་ཉེས་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། མི་
 ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་ཟིན་དུན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་
 སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཆད་མས་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་
 བདུན་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་ལས་གཞན་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་
 གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་བ་ཤེས་ཤིང་མ་དུན་པའི་སྟོལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ལས་གང་རུང་ཅིག་སྐྱས་པས་གཉིས་ཀ་དུན་ལམ་དུ་འཕངས་པའི་སྟོན་ནས་འབྲེལ་
 བ་ལ་དུན་པ་བསྐྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རྒྱས་པའི་རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆད་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར།
 རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་བ་མི་ཤེས་པ་ཤེས་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས།
 ཚུལ་གསུམ་དུན་ལམ་དུ་འཕེན་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བ་འགོད་པ་ནི་སྐབས་གྱི་དོན་མ་
 ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་རང་མཚན་དུ་འཕེན་པ་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་ངེས་པའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་
 ཀྱང་དེ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་དང་།
 བདེན་པ་གཉིས་དང་། ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་
 འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་གཅིག་ཅིང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་

དག་དོ་བོ་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྫས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡང་དོ་བོ་མི་གཅིག་ །རྟོག་དེའི་དོ་བོ་གཅིག་པས་
 དོ་བོ་གཅིག་པའི་གོ་མི་ཚད་ཅིང་། ཚད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་དེ་དག་རྟོག་དེའི་དོ་བོ་གཅིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྫས་ཀྱི་སྟེང་ན་དངོས་མེད་ལ་དོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྩ་རྣམས་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་
 པ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་དོར་དེ་གཉིས་འགལ་
 བར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེས་མཚོན་ནས། སུམ་པའི་སྟི་དང་། གཞན་སེལ་དང་། ལྷོག་པ་རྣམས་
 ཀྱང་སུམ་པ་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་དོར་སུམ་པ་མིན་པ་རྣམས་པར་བསལ་ཅམ་དེ་སུམ་པ་
 རང་མཚན་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་འབྲེལ། དེ་སྟེང་དུ་ཡང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། དེ་སུམ་པ་དང་དོ་བོ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྫས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དོ་བོ་མི་གཅིག་ཅིང་།
 རྟོག་དོར་དེ་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ན་རྟོག་དོར་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་མེད། དེ་མེད་ན་རྟོག་དོར་དེ་གཉིས་
 ལ་འབྲེལ་བ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སུམ་པ་རང་མཚན་དང་། སུམ་པ་གཞན་སེལ་གྱི་རང་
 ལྷོག་ནས་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པ་དང་རྟོག་པས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་རྟོག་པའི་དོར་ནི། ཚོས་ཅན་
 དང་བྱེ་བྲག་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་སྟི་དང་། རང་གི་ལྷོག་པའི་ཚོས་དེ་ལ་འབྲེལ་བར་ཁས་ལེན་པ་
 ཡིན་གྱི། སྟི་བྱེ་བྲག་ལ་འབྲེལ་བ་དང་། ལྷོག་པའི་ཚོས་རང་གི་རྫས་ལ་འབྲེལ་བར་ཁས་ལེན་པ་
 མ་ཡིན་ནོ། །དོན་གྱི་རང་གི་དོ་བོ་གཅིག་ཅེས་སྟོན་གྱི་དོན་ལ་བརྟགས་ན་རྫས་ཀྱི་སྟེང་གི་ལྷོག་
 པ་རྣམས་རྫས་དང་དོ་བོ་མི་གཅིག་པར་བཞེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སུ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་གཉིས་
 ལ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་པན་རྩལ་རྫས་འགོ་མི་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དུ་རྒྱ་
 རྩམ་པ་ཐོགས་མེད་དེ་ཡང་དུ་བ་ལ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་རྫས་སུ་འགོ་ལྷོག་མི་འབྲུལ་བའི་
 ཕྱིར། ཡང་ནས་ལྷུག་གི་རྒྱ་ཚོགས་གྲངས་ཚང་ཡང་ནས་ལྷུག་ལ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་
 རྫས་སུ་འགོ་ལྷོག་མི་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། ཞེན་ཉེས་པ་དང་པོ་མེད་དེ། སུ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་ད་
 ལྟར་བ་གཉིས་རྫས་སུ་འགོ་ལྷོག་མི་འབྲུལ་བ་མིན་ཀྱང་། སུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་དེ་སུ་རམ་གྱི་
 གཟུགས་སུ་མ་ལ་རྫས་སུ་འགོ་ལྷོག་མི་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། སུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བའི་
 རྟགས་ཀྱིས་སུ་རམ་གྱི་གོང་སུ་ད་ལྟར་བའི་སྟེང་དུ་སུ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་སྒྲུབ་པའི་བྱུང་བ་

མི་འབྲུལ་བར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་འཛོག་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་ལ་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་མི་འབྲུལ་བར་གྲུབ་པ་ན། དེ་དེའི་འབྲས་བུར་གྲུབ་པ་གང་ཞིག། དེ་གྲུབ་པ་ན་
 ལུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་དང་། དེའི་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ཆོགས་པ་གཅིག་ན་ཡོད་པར་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། ལུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་དེ་ལུ་རམ་གཟུགས་སྒྲ་མའི་འབྲས་
 ལུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་དེ་ལུ་རམ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་སུ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་ལུ་རོ་ད་ལྟར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལུ་རམ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འབྲེལ་ཡང་
 དེ་གྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་གྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་ལུ་རམ་གཟུགས་སྒྲ་མ་ལ་རྗེས་
 ལུ་འགྲོ་ལྷོག་མི་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་དེར་ལུ་རམ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དང་ལུ་རམ་གཟུགས་སྒྲ་མ་
 ཡོད་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་ལྟར་འདས་དུས་གཅིག་རྣམས་རྟགས། ཁྱེད་སོ། དེས་ན་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལུ་རམ་གྱི་
 རོ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་གཞི་གང་ན་དེ་གཉིས་གཅིག་ཡོད་ལ་གཅིག་
 ཡོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། ལུ་རོ་ད་ལྟར་བ་དེ་ལུ་རམ་གཟུགས་སྒྲ་མའི་འབྲས་བུ་དང་། ལུ་རམ་གཟུགས་ད་
 ལྟར་བ་དེ་ལུ་རོ་སྒྲ་མའི་འབྲས་བུར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དུ་བ་དང་བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་
 གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་། དུ་བ་མེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་མི་འབྲུལ་བར་གྲུབ་པ་ན། དུ་བའི་
 རྟགས་ཀྱིས་ལ་ལ་བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་སྐྱབ་པའི་བྱུང་བ་མི་འབྲུལ་བར་འཛོག་རྒྱས་པ་བཞིན་ནོ། །
 ཉེས་པ་གཉིས་པས་མི་གཞོན་པའི་ཚུལ་ལ་རྟགས་འདི་གང་ལ་འགོད་དགོས་པའི་ཡུལ་དང་རྒྱ་
 མཚན་ངོས་བཟུང་། དེས་ན་ཉེས་པ་དེ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མེ་དུ་འབྲེལ་བ་ངེས་
 ཤིང་དུ་བ་འདུས་བྱས་སུ་མ་ངེས་པའི་རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར། དུ་བའི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་
 རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དུ་བ་འདུས་བྱས་སུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་
 ཆོམ་བའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ངོར། དུ་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཏན་ཆོགས་འདི་འགོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་འདྲ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ངེས་དཀའ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། ངེས་སྒྲ་བ་དེ་
 སྐྱབ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟགས་འགོད་པའི་ཚུལ་ནི་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་

འདུས་བྱས་ཡིན་ཏེ། མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ལ།
 དེའི་ཆེན་སྐྱེ་བཞིན་པའི་དུ་བ་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་དུ་བ་གཉིས། བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་
 ལ། དེ་གཉིས་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་དེས་དུ་རྒྱ་རྩས་པ་ཐོགས་མེད་གྱི་
 རྟགས་ལས། དུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་
 བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བཀོད་ཆོད་ལ་དུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་
 ཅན། དུ་བ་ཡོད་དེ་དུ་རྒྱ་རྩས་པ་ཐོགས་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་ཀྱང་སོང་ཆོད་ལ་དུ་བ་
 སྐྱེ་བཞིན་པ་རྟགས་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་དུ་བ་ཆོས་དང་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་
 མཐོང་བའི་ཚད་མང་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དུ་རྒྱ་རྩས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་དུ་
 བ་ལ་དངོས་སུ་མ་འབྲེལ་ཡང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱབ་པ་མི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་བྱད་པར་
 བྱེད་ཆོས་སོང་ཆོད་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་བྱེད་ཆོས་སམ་སོང་ཆོད་འདུས་བྱས་ཀྱི་དུ་
 བ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རིགས་གཏེར་གྱི་འབྲེལ་བར། དུ་རྒྱ་རྩས་པ་ཐོགས་
 མེད་དུ་བ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་བཤད་པའི་འབྲེལ་གཞི་རྩུང་ཟད་སྒྲུང་ཡང་། དགོངས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཕྱིར་ཐ་དད་སྒྲིན་མི་འགོག། ཅེས་པའི་འབྲེལ་བར་བཤད་མ་ཐག་པའི་དོན་འདི་
 ཉིད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུར་རོལ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་དུ་བའི་རྒྱ་རྩས་པ་ཐོགས་མེད་སྐད་ཅིག་
 གཅིག་པོ་དེ་ངེས་མི་རྩས་པས་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པར་མཐོང་བའི་ཆེ་དེའི་སྒྲ་ལོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་
 པོ་དེ་ལ་རྩས་པ་ཐོགས་མེད་གྱི་སྐྱས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཉིས་པ་གསུམ་པས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ།
 རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཚད་དེ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་མི་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། འབྲས་བུ་ལ་
 རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་བྱབ་ཆེས་པའི་དོགས་པ་འདི་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ།
 མི་མེད་པ་དེ་དུ་བ་མེད་པ་ལ་འབྲེལ་བར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་མི་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྩས་
 ཏེ། དེ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་འབྲེལ་དེ་བྱུང་དུ་ཡང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། བདག་གཅིག་ཏུ་
 འབྲེལ་ན་དེ་གཉིས་ལ་བདག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེའང་དེ་
 ལྟ་ན་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱི་དུ་ལྷན་གྱི་ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་

འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་དེ་ཡིན་ན། བདག་གཅིག་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་
 མི་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མེ་མེད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་དེར་སྒྲུབ་པའི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་
 ཡིན་ན། དེར་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ལན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།
 མེ་མེད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེར་བསྒྲུབ་པའི་རྗེས་འགོ་གྲུབ་ཀྱང་། མེ་མེད་དེ་དུ་མེད་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་
 མི་དགོས་ཏེ། དེར་དེ་ལ་དངོས་འབྲེལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱུང་བ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་
 མེ་མེད་དང་དུ་མེད་གྱི་ངེས་རྒྱུའི་རྗེས་འགོ་དེ་ཡིན་ན། དེ་འབྱུང་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་གྱི་ངེས་རྒྱུའི་
 རྗེས་འགོ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ནི་རྒྱ་འབྲས་མིན་པ་ལ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་དུན་ལམ་
 དུ་འཕངས་པའི་དུས་ཀྱི་རྗེས་འགོ་དེ་དང་འབྲེལ་པ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་རྗེས་འགོ་གཉིས་པོ་
 ངོས་འཛིན་ཚུལ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཅིག་ཀྱང་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་མེད་ན་དུ་བ་མེད་པས་བྱུང་བ་དེ་མེ་མེད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་མཚན་
 མའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་དག་གིས་དུན་ལམ་དུ་འཕངས་པའི་རྗེས་འགོ་ཡིན་
 ཡང་། དེ་སྒྲོར་གྱི་རྟགས་ཚོས་གྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་གྱིས་ངེས་རྒྱུའི་རྗེས་འགོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཡང་སུམ་བ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སུམ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་ཐལ་བའི་དག་དེའི་
 ངེས་རྒྱུའི་རྗེས་འགོ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཐལ་བ་དེའི་བྱུང་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མེ་མེད་དེ་དུ་མེད་ལ་མ་འབྲེལ་ན་དེ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཇི་སྐད་དུ། ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་པ་ངེས། །གཏན་ཚིགས་
 མཚན་ཉིད་སྒྲོན་མེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། དང་པོ་ལ་
 བྱུང་བ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། སུར་མ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་དེ། དེ་སྒྲུབ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ནོན་པ་དེ་དེ་འདྲའི་གཞིར་གྱངས་
 རེག་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། མེ་མེད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་
 མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོ་དུ་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཚོས་གྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་པ་
 ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་དང་། དེ་བྱུང་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་དགོས་པར་
 ཐལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་

མཚན་གཞི་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན་ནི་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཇུག་གཞན་མ་
 ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཐལ་བ་གཉིས་པ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ན་དེ་དེ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ལམ་
 དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ། དང་པོ་ལྟར་ན་གང་གིས་གཞོད་བྱ་རུས་མེད་དུ། རྒྱུད་པའི་རྒྱ་ལ་གཞོད་བྱེད་
 ཟེར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་རི་རྒྱུད་དུ། དངོས་འབྲེལ་བཀག་ཟིན་ལྟར་
 ཅིག་ན། །མི་གནས་ཚོགས་པས་བསྐྱེད་པ་ལྟུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་
 ཉིས་པ་གཉིས་པས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལ་མེད་ན་མི་
 འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་པ་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་
 ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དེ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་ན་དེ་གཉིས་འབྲེལ་དགོས་
 སོ་ཞེ་ན་དེ་ཡང་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདག་མེད་པར་
 གྲུབ་པའི་རྟགས་ཚོས་ལ་བསྐྱོག་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མེ་མེད་དང་དུ་
 མེད་ལ་དེ་འབྱུང་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དུ་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་དང་
 དུ་བ་གཉིས་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་པའི་
 བདེན་པ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་ཡང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་མེ་ཡོད་པ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་མ་འབྲེལ་ཡང་དེ་གཉིས་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་
 ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བྱ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་དང་དུ་བ་དང་བྱུང་གིང་གི་འགྱུར་བ་
 གཉིས་ཀྱི་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། །ཁོང་རང་
 གཉིས་ཀྱི་རོ་བོ་ལ་དེ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཚན་བྱའི་སྒྲ་བཤད་པ་ལ། འབྲེལ་བ་དང་། རྟོམ་པ་དང་། བཅིངས་པ་དང་།
 འཆིང་བ་དང་། འདུས་པ་དང་། ཚོགས་པ་རྣམས་སྐད་དོད་དང་སྒྲ་བཤད་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ།
 འདི་ལྟར། འབྲེལ་པའི་སྐད་དོད་བྱ་ཏི་བྱ་ཞེས་དང་། རྟོམ་པའི་སྐད་དོད་སྒྲ་ར་ཞེས་དང་།
 བཅིངས་པའི་སྐད་དོད་བརྟེ་དང་། འཆིང་བའི་སྐད་དོད་བརྟེ། འདུས་པའམ་ཚོགས་པའི་སྐད་
 དོད་སམ་རྟ་ར་ཞེས་པ་རྣམས་སྐད་དོད་གཅིག་ལ་ལོ་རྩེ་བའི་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་སྒྲ་
 བཤད་པ་ཡང་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་བ་རང་སྡེ་གཞན་དག་ནི་འབྲེལ་པའི་སྒྲ་ཡངས་པར་

བྱེད་ཅིང་། ལུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆོད་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་ཤིང་གྱི་སྒྲོན་ས་མཆོན་ཉིད་འཛོག་པར་བྱེད་དོ། །སྒྲེ་
བདུན་མཛད་པའི་རང་ལུགས་ལ་ནི་འབྲེལ་བའི་སྒྲུབ་ཤིང་པར་མཛད་ནས། བདག་གཅིག་གི་དང་དེ་བྱུང་
ལས་གཞན་པའི་འབྲེལ་བ་མི་བཞེད་དོ། །དེ་བྱུང་ཡང་ཆོས་མཛོན་པ་ལས། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་
ལ་ཡང་བཞེད་མོད། འདིར་ནི་དུས་མཉམ་རྒྱུ་གཞན་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་མི་བཞེད་ཅིང་། བདག་
གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་ཡང་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བས་བྱུང་བར་མི་བཞེད་དོ། །

གསུམ་པ་མཆོན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ། འབྲེལ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་
འབྲེལ་བ་དང་། སྒྲོ་བཏགས་པའི་འབྲེལ་བ་ལོ། །འདི་གཉིས་གཙོ་ལས་དུ་ལེགས་ལ། ཡང་ན།
དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་ཡུལ་དང་འབྲེལ་ཆོས་གཉིས་ཀ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་
པ་དང་། གང་རུང་གཅིག་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་སྟོབས་གྱི་འབྲེལ་
བ་དང་། སྟོབས་སྟོབས་གྱི་འབྲེལ་བ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱུད་པའི་འབྲེལ་
བ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དུས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི་དུ་བ་ཡོད་པ་དང་། མེ་
ཡོད་པ་གཉིས་རང་སྟོབས་ནས་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་འབྲེལ་མེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་གྱི་
བྱུང་བར་བྱེད་ཆོས་མེད་དུ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལུང་མ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་དང་
གཞུགས་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ལ་དངོས་འབྲེལ་མེད་ཀྱང་རོ་ད་ལྟ་བུ་དེ་གཞུགས་ད་ལྟར་བའི་བྱུང་བར་
བྱེད་ཆོས་གཞུགས་སྒྲུབ་ལ་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །གཉིས་པ་བསྒྲོག་སྟོབས་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཡང་།
བསྒྲོག་སྟོབས་ལ་དངོས་འབྲེལ་གྱུ་བ་བ་དང་། སྟོབས་སྟོབས་ལ་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱུ་བ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
རྟག་པ་དང་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དོན་བྱེད་ཞུས་སྟོང་དང་། དངོས་མེད་ལྟ་བུ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི་
མེ་མེད་དང་དུ་མེད་ལྟ་བུ་དང་། ཤིང་མེད་དང་ཤ་བ་མེད་ལྟ་བུ་ལོ། །དེ་དག་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་
ཞུགས་གྱི་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་པོ་དང་བསྒྲོག་པ་གང་རུང་ལ་ཅུ་བ་
དངོས་འབྲེལ་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་ཆོད་མ་རེ་རེ་ཡོད་ཅིང་། ཆོད་མ་དེས་བཤད་
མ་ཐག་པ་དེ་དག་གི་བྱུང་བ་མི་ལྟུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་པོར་
མེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་གྱི་གཏན་

ཚེགས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ཤེས་བྱ་
 དང་། གཞལ་བྱའི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཚད་མས་དམིགས་པ་དང་། ཡོད་པའི་འབྲེལ་བ་ལྟ་
 བུའོ། །འདི་དག་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དངོས་འབྲེལ་དང་ལྷོག་འབྲེལ་གང་
 ཡང་ཅི་རྒྱ་མེད་པར་འབྲེལ་ཡུལ་དང་འབྲེལ་ཚེས་གཉིས་ཀའམ། གང་རུང་གཅིག་རྣམ་པར་རྟོག་
 པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་དངོས་འབྲེལ་མེད་དེ། ཡོད་ན་གཉིས་
 ཀ་དངོས་པོར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ལྷོག་འབྲེལ་ཡང་མེད་དོ། །ལྷོག་འབྲེལ་གྱི་རྩ་བ་ཡང་དངོས་
 འབྲེལ་ལ་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དང་སྔ་མ་གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་བ་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་
 པ་ལ་བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་། རྟེན་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་། རྟེན་དེས་མ་
 གྲུབ་པར་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་བྱུང་བར་ལས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་སྒྲོ་
 བཏགས་པའི་འབྲེལ་བ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ་གཞལ་བྱ་ལ་འབྲེལ་བར་
 དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་གཞལ་བྱ་ལ་རྗེས་སུ་
 འགོ་ལྷོག་མི་འབྲུལ་བར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། སྒྲུབ་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་གཤམ་ཡིད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཤམ་ཡིད་ཀྱི་
 ཏགས་འགའ་ཞིག་གི་ཏགས་ཚེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཞིན་ནོ། །འདི་ཡང་མཐར་དངོས་པོ་སྟོབས་
 ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཡང་འབྲེལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་དངོས་པོ་
 སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བའོ། །
 དང་པོ་ནི། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དོན་ལ་རྗེས་གཅིག་ཏུ་གནས་ཤིང་། རྟོག་པས་ལྷོག་པ་ཐ་
 དད་དུ་བཟུང་བ་རྣམས་སོ། །འདི་དག་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྲུབ་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། དོན་ལ་རྗེས་ཐ་དད་དང་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པའི་ས་སྐྱུག་དང་།
 མེ་དུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །འདི་དག་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་
 ཡིན་ཏེ། དོན་ལ་རྒྱ་འབྲས་དང་རྗེས་ཐ་དད་དུ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་

བའོ། །དང་པོ་ནི། མཆོན་མཆོན་དང་། སྤྱི་བྱེ་བྲག་དང་། མིང་དོན་གྱིས་འབྲེལ་བ་རྣམས་སོ། །
 འདི་དག་ལ་སྒྲོ་བ་ཉག་ས་གྱི་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་དག་དོན་ལ་རྫས་གཅིག་ཏུ་མེད་བཞིན་དུ་
 རྟོག་པས་གཅིག་ཏུ་སྒྲོ་བ་ཉག་ས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རེས་འགའ་རྟོག་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་
 གུང་རེས་འགའ་རྟོག་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་མེད་པས། དངོས་པོའི་སྒྲོ་བ་ས་གྱིས་འབྲེལ་བར་
 བཞག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དོན་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་ཁུ་ལ་བ་ལང་
 ཞེས་བྱའི་ཐ་སྟོད་དོན་ལ་གནས་པ་མེད་ཀྱང་། བརྡུང་སྒྲུར་ཆུན་པོས་ཐ་སྟོད་སྒྲུར་ཞིང་སྒྲུར་བ་ལྟར་
 འདི་ནི་བ་ལང་དོ་སྒྲུལ་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པས་གཅིག་ཏུ་བརྡུང་ཆད་བྱས་ཤིང་། དེ་གཉིས་མཆོན་
 མཆོན་དང་མིང་དོན་ཞེན་པའི་རྟོག་པས་ཐ་དད་དུ་བྱེ་བ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་གཅིག་གི་
 འབྲེལ་དུ་སྒྲོ་བ་ཉག་ས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་བསལ་རྣམས་དང་། དེ་ལ་རྫས་སུ་འགྲོ་བའི་
 ཤིང་ཙམ་དེ་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ཙམ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་
 ཤ་བ་འདི་ནི་ཤིང་དོ་སྒྲུལ་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ཅིང་། དེ་གཉིས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་
 ཞེན་པའི་རྟོག་པས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བར་སྒྲོ་བ་ཉག་ས་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དོ་བོ་གཅིག་དང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བ་ཉག་ས་པའི་ཐ་
 དད་པ་རྣམས་ལ། སྒྲོ་བ་ཉག་ས་གྱི་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་དང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་རྟོག་པས་སྒྲོ་
 བ་ཉག་ས་ཡིན་ཀྱང་། དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་དོན་ལ་གནས་པ་རྣམས་ལ་དངོས་པོ་སྒྲོ་བ་ས་ཞུགས་གྱི་འབྲེལ་
 པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ནི་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་དོན་རྣམས་ལ།
 ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲུས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ལ་ཡང་སྒྲུར་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འགོག་པའི་བདེན་
 པ་དང་དེ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དང་།
 དེའི་བརྟན་བྱའི་དོན་ལྟ་བུ་དོན་ལ་རྒྱ་འབྲས་དང་རྫས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྟོག་པས་རྒྱ་འབྲས་སུ་
 སྒྲོ་བ་ཉག་ས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་མཐོང་སྒྲུང་སྒྲུངས་པའི་འགོག་པ་དང་། མཐོང་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིག་ཤོས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་དེའི་སྒྲོ་བ་ས་གྱིས་ཐོབ་པ་ལ་དེ་ལས་དེ་སྒྲུས་སོ། །དེ་ལས་དེ་བྱུང་དོ་ཞེས་རྟོག་
 པས་སྒྲེལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དེ་གཉིས་གྱི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་ནི་བྱུང་བར་བྱེད་

ཚེས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲིན་སོགས་
 སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་དང་། དེ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་
 མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་ལ་མིང་དེ་སྒྲིས་ལུའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྱར་བ་ཙམ་
 ཡིན་གྱི། ཏུ་བ་མེའི་འབྲས་ལུ་ཡིན་པ་ལྟར་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དེ་ལ་གཞན་ཏུ་ན་སྒྲ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་དང་། སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་སངས་
 རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ་སྒྲིན་སོགས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་སྤྱབ་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་
 ལྷགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཉིད་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མིང་དེ་དང་དེ་དོན་དེ་དང་དེ་ལ་
 འཇུག་པར་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་ས་བོན་མེད་པས་སྤྱ་
 གུ་མ་སྒྲིས་པ་དང་། ཆར་བ་མ་བབ་པས་ལོ་ཉེས་པ་དང་། ཟས་མེད་པས་ལུ་ཤི་བ་དང་། རྒྱ་མ་
 འགགས་པས་འབྲས་ལུ་མ་སྒྲིས་པ་དང་། འབྲས་ལུ་སྒྲིས་པས་རྒྱ་འགགས་པ་དང་། ཚ་རེག་གིས་
 གང་རེག་ཅུས་མེད་བསྐྱེད་པ་དང་། གང་རེག་གིས་ཚ་རེག་ཅུས་མེད་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒྲི་བའི་
 རྒྱུན་གྱིས་ཆ་ཤི་འབྱུང་བ་སོགས་རྒྱ་འབྲས་རྣམས་གཞན་ཏུ་མེད་ཀྱང་། རྗེས་སུ་སྒྲིས་པའི་རྟོག་པས་
 དེ་ལས་དེ་བྱུང་ངོ་ཞེས་སྒྲེལ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་འབྲེལ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
 དེ་དག་ལ་དངོས་འབྲེལ་མེད་མོད། ཅུ་བ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་པ་ལ་ཐུག་པའི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་
 ཚད་མ་རེ་རེ་ཡོད་པས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་སྤྱར་ཏུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་དག་ནི་རི་རྒྱུད་ཏུ།
 མཚན་ཉིད་དང་ནི་མཚན་བྱ་དང་། །སྒྲི་དང་བྱེ་བྲག་འབྲེལ་པ་ཡང་། །འབྲེལ་པས་དངོས་པོ་
 གཅིག་ཉིད་ཏུ། །བཏགས་པས་འགྲུབ་ཀྱི་གཞན་ཏུ་མིན། །ཞེས་དང་། །ཁས་སྤངས་པ་དང་
 གྲགས་པ་གཉིས། །སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ཕྱིར་ཁོངས་སུ་བསྟུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ལས་
 འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྟོགས་ཡང་དག་གི་རྟོགས་ཚེས་གཉིས་
 ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དང་། གྲགས་ཡིད་ཀྱི་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་
 རྟོགས་ཚེས་ཀྱིས་འབྲེལ་པ་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་འབྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ངེས་པར་གྲུབ་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འབྲས་ལུའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་
 དག་དང་རྒྱ་མ་དམིགས་པ། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དང་ཐལ་འགྱུར་

ཡང་དག་རྣམས་ནི་ཅུ་བ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་
 དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ། རང་བཞིན་དང་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་།
 ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་རྣམས་ནི་ཅུ་བ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷན་ཅིག་
 མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དྲགས་ཚོས་ལ་
 སློབ་དཔོན་བྱ་པ། དངོས་འབྲེལ་དང་ཁྱད་པར་དུ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་མ་གྲུབ་པར་བཞེད་པ་ནི་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པས་མི་འཐད་པ་དང་། ཁས་སྒྲངས་ནང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 དང་པོ་ནི། དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་ལ་དངོས་འབྲེལ་གྲུབ་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 གྲུབ་ན་སྐྱབ་པའི་གཞི་ལྷན་ནས་དངོས་པོར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྷན་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་ཐལ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འོན་གང་རེག་སྒྲོར་བཞི་མེད་པ་ཚོས་ཅན། མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ཐལ་།
 དགག་པ་གང་ཞིག །སོ་སོ་ན་ཆ་རེག་སྒྲོར་བཞི་འུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གཏན་ཚིགས་དེ་
 དག་ཚོས་ཅན། སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་ཐལ། ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་སྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མ་ཡིན་
 དགག་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་
 དེ་འགོག་པ་ལ་རིགས་གཏེར་ལས་ནི། །དངོས་འབྲེལ་བཀག་ཟིན་ལྷན་ཅིག་ན། །མི་གནས་
 ཚོགས་པས་བསྐྱེད་པ་འབྱུལ། ཞེས་གསུངས་ལ། འདིའི་འབྲེལ་བར། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་
 བྱིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ལྷགས་འདི་ལ་སྒྱུན་དུ་མི་འཇུག་ཅིང་། ཆ་རེག་སྒྲོར་བཞི་ལྷན་
 དང་གང་རེག་རུས་མེད་སོགས་འབྲས་སུར་འདོད་པ་ལ་འཇུག་པར་སྒྲུང་བས་དབྱུང་དགོས་པར་
 སྒྲུང་ངོ། །རི་ལྷར་འཇུག་ཅིན། འདི་ལྷར། གང་རེག་རུས་མེད་ཚོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཚོས་
 སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་ཆ་རེག་སྐྱབ་པ་ལ་ཁྱབ་པ་མི་འབྱུལ་བར་ཐལ། དེའི་འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་དང་ལྷན་པའི་གཞིས་མ་རེས་སོ། །ཡང་དེར་མ་ཟད་གྱི་ཆ་རེག་
 སྒྲོར་བཞི་ཚོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཚོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་གང་རེག་སྒྲོར་བཞི་འགོག་པ་ལ་ཁྱབ་
 པ་འབྱུལ་བར་ཐལ། བྱིད་གང་རེག་རུས་མེད་གྱི་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རི་སྐད་དུ་
 འབྲས་སུ་ན་ཡང་གལ་ངེས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ་སྟོམ་པའི་དོགས་པ་འདི་རྟོག་ལྷན་ལ་ངེས་
 པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་སོ། །དོགས་པ་དེ་བསལ་ནས། རང་ལྷགས་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་

ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཟུབ་ཚུལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཚ་རེག་སྒྲོར་བཞིས་གཞི་
 འགའ་ཞིག་ཏུ་གྲང་རེག་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བ་པ་མི་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། གྲང་རེག་ལོག་དུས་ཀྱི་
 ཚ་རེག་དེ་རང་གི་གཞོན་བྱ་གྲང་རེག་མེད་པ་དེ་དང་ཚིགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་རང་གི་གཞོན་བྱ་གྲང་རེག་ཅུས་མེད་དང་། དུས་མཉམ་པའི་ཚ་རེག་དེའི་འབྲས་སུ་
 ཡིན། དེ་ཡང་གཞོན་བྱ་གྲང་རེག་དང་ཕྱད་དུས་ཀྱི་ཚ་རེག་དེའི་འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 ན་དུ་བ་མེའི་འབྲས་སུ་དང་མེ་ཡང་བྱད་ཤིང་གི་འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དུ་བས་དུ་ལྡན་
 ཀྱི་ལ་ལ་བྱད་ཤིང་གིས་འགྱུར་བ་དཔོག་པའི་བྱ་བ་པ་མི་འབྲུལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི།
 ལྷང་དང་མི་ལྷང་མ་གཏོགས་པ། །འགལ་བ་ངེས་བྱེད་གཞན་ཡོད་མིན། །ཞེས་དང་། དེས་ན་
 གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་གཉིས། །རྒྱ་འབྲས་བཞིན་དུ་ཐ་དད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་
 ལ་ཟུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྡོག་
 མི་འབྲུལ་བར་ཟུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཚ་རེག་སྒྲོར་བཞི་ཚོས་ཅན། རང་གི་གཞོན་བྱ་གྲང་
 རེག་སྒྲོར་བཞི་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྡོག་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་དང་། གཞན་
 སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཟུབ་སྟེ། སྒྲུབ་སྟེ་མེད་དགག་སྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བཟུང་བ་ཡིན་
 ཀྱི། མ་ཡིན་དགག་གི་དངོས་པོ་སྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་སུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པ་ལོགས་པ་ཡིན་
 ནོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཏྲགས་ཚོས་ལ་འབྲེལ་བ་
 གཉིས་པོ་གང་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་ནས་འབྲས་སུ་སྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་སུ་
 བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་བ་བསྒྲོག་པར་དགའོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ལོགས་པར་བཤད་
 པའི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཡན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཏྲགས་
 ཚོས་གཉིས་ལ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་ཡང་སེལ་ངོར་ངོ་བོ་གཅིག་
 པའི་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ། སྒྲུབ་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་
 ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་ན། དགག་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཞར་ལ་
 ཏྲགས་ཅུས་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་ཏྲགས་ཡང་དག་རྣམས་ནི་ལལ་ཆེར་ལྡོག་འབྲེལ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་

དང་། བསྐྱོག་པ་ལ་དངོས་འབྲེལ་མེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་། བསྐྱོག་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་འགོ་སྐྱབ་
 བྱེད་པ་ཁོ་ན་ནས་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྡེ་བདུན་མཛད་པའི་
 གཞུང་དུ་དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་ལོགས་སུ་མ་གསུངས་སོ། །
 དེའི་ཕྱིར། འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་
 དང་། འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་བཤད་པ་དང་།
 དོན་སྐྱབ་ཀྱི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲགས་པའི་གཏན་ཆོག་སྟེ་ཡང་དག་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། བརྟམ་སྐྱར་རུང་གི་མཐའ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་དང་། བརྟམ་
 སྐྱར་ཟེན་གྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྟག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་
 ཀྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བཅོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་འབྲེལ་པ་སྐྱབ་
 བྱེད་ནི་དེ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་མི་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། བཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ལ་
 བཅོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོད་མས་ངེས་པར་
 བྱེད་དོ། །དེ་ཐམས་ཅད་དེར་རུང་བ་དེ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ།
 གལ་ཏེ་ཡིན་ན་སྐྱབ་བཅོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་པར་མ་བཞག་པར་དོན་གྱི་དབང་གིས་ཚུར་བཞག་
 པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ནས་སྐྱབ་སྐྱེ་རུང་སོགས་དང་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྐྱབ་དང་རྟག་
 པས་བཞག་པ་མ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོའི་སྟོབས་ལས་འོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་བསྐྱབ་བྱ་
 གྲགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་གྲགས་པའི་གཏན་ཆོག་སོ། །གཉིས་པ་ལ། མཆོན་
 མཆོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་དང་། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་བཤད་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། དོན་བྱེད་ལུས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བུམ་པ་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དུ་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་
 མཆོན་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་མཆོན་བྱ་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །དེའི་ཆེན་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་
 ཕྱོག་མི་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་བ་ཡིན་
 ཞིང་། རུང་བ་ལྟར་བརྟམ་སྐྱར་ཀླན་པོས་བརྟམ་སྐྱར་བའི་འོག་རོལ་དུ་སྐྱེས་བུས་ཐ་སྙད་བྱས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོད་མས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་དུ། གཉིས་

༡༨༤ ལྷོ་པ་གསུམ་པར་བྱས། །བཞི་པ་ཕན་ཆད་དགོས་ལུས་མེད། །ཅིས་གསུང་པ་ལས་གྲུབ་
 པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅན་དན་དམར་པོའི་ལྷོན་པ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཅན་དན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཆེ་ཡང་ཅན་དན་ཆོས་ཅན། ཤིང་ལ་
 རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་མི་འབྱུལ་པ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་བྱེད་གྱི་སྐྱེད་རྒྱུ་ལ་དོན་མཐུན་གྱི་ངོར་ཤིང་
 མིན་མཐའ་དག་ལས་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆད་མས་ངེས་པར་བྱེད་
 ཏོ། །འདི་ཡང་གྲགས་པའི་གཏན་ཆོག་སོ། །དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། དངོས་རྒྱུ་ལ་ཡོད་དེའི་
 ཕྱིར། །དངོས་ལ་མཉན་པ་དེ་མཐའ་ཅན། །ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །འདི་དག་གི་རྩ་བའི་སྐབ་བྱ་
 དང་བྱུང་འབྱེལ་ནི་གྲགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་གྲགས་པས་གྲུབ་པའི་སྐབ་བྱེད་ནི་དངོས་པོ་
 ལྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བརྗོད་བྱེད་པ་དག་སྐྱོད་ནོ། །
 དངོས་འབྱེལ་འདོད་པ་སྤར་བ་ཀམ་ཟིན། །བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡང་། །སྐབས་
 ཟིན་དེས་ན་གྲགས་པའང་འབྱུང་། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་སྐྱེད་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་
 གིས་མི་འཇུག་པ་ལ་དངོས་པོ་ལྟོབས་ལྷགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དོན་གྲུབ་ལ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་དང་།
འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་པ་དངོས་འབྲེལ་ལ་
བརྟེན་པ་དང་། རྗེས་མཐུན་པ་སྒྲོ་བ་ཏྲགས་གྱི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །དང་
པོ་ནི། བྱས་པའམ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། བྱས་པའམ་
ཡོད་པའི་རྟགས་གྱིས་ནམ་མཁའ་མི་རྟག་པར་ཐལ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་རྗེས་འགོ་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟོས་
མེད་གྱི་གཏན་ཚིགས་དང་། བསྐྱོག་པ་སྒྲུབ་བྱེད་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་པའི་
ཚད་མ་གཉིས་གྱིས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ལ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་ན་རེ། ཁུབ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་
དངོས་ནི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ལ། ལྟོས་མེད་གྱི་གཏན་ཚིགས་ནི་དེའི་ལམ་སྒྲོང་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། བྱས་པས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཁུབ་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་
པ་ལ་ལྟོས་མེད་གྱི་གཏན་ཚིགས་རྒྱང་པས་ཚོག་གོ། །གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་མི་དགོས་
པའི་བྱིར་དང་། ཡོད་པའི་གཏན་ཚིགས་གྱིས་དེར་སྒྲུབ་པའི་ཁུབ་འབྲེལ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཀ་

དགོས་ཀྱང་དགོས་པ་སོ་སོ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། སྒྲེ་ལྷན་གྱི་ཆོས་འགའ་
 ཞིག་ནི་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲེ་ལྷན་གྱི་དངོས་པོ་གཞན་ཐམས་ཅད་འཛིག་ཏུ་
 རོན་གཞན་གྱིས་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ། ལྷོ་ས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་
 གསུངས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལས་ལོགས་སུ་བསྒྲོག་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་མི་དགོས་ཏེ།
 བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་འདོད་པའི་རང་གཞན་གྱི་སྒྲེ་པ་ཁུངས་བྱབ་སུ་ཡང་མི་སྒྲུང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གཉིས་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ལྷོ་ས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་འཇུག་ཚུལ་ནི་སྒྲེ་མ་དང་འབྲེ་ལ།
 དེ་ལས་ལོགས་སུ་བསྒྲོག་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་འཆད་དགོས་ཏེ། དངོས་
 པོ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་འདོད་པའི་རང་གཞན་གྱི་སྒྲེ་པ་ཁུངས་བྱབ་ཏུ་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། རོན་
 དེ་དག་ནི་རི་སྐད་དུ། རི་ལྷར་སྒྲེ་ལྷན་འགའ་ཞིག་ནི། ཐོགས་བཅས་ཉིད་འདོད་དེ་བཞིན་དུ། །
 ཡོད་ཚམས་འཛིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན། སྒྲེ་ལྷན་མིན་པ་མིན་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་ཕྱོགས་སུ་
 ཕྱིར་དགོངས་པ་ལས་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དར་ལྷོག་པ་སོགས་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པ་
 ལ་རིམ་དང་། ཅིག་ཅར་གྱི་རོན་བྱེད་པའི་ལུས་པས་སྟོང་པ་རྟགས་སུ་འགོད་པ་ནི་གཞུང་གི་
 དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྷར་བཤད་པ་ན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་རྗེས་
 འགོ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཙོ་ཆེ་ཞིང་། ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་
 བསྒྲོག་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་ཆོལ་བས་དངོས་པོ་ལ་རྟག་མི་རྟག་
 གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པར་འདོད་པས་རྟག་དངོས་བཀག་པ་ན། དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱབ་པ་
 རོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷན་ཡང་ལྷོ་ས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་འགོ་སྐྱབ་མི་དགོས་པ་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་རྟགས་པའི་མི་རྟག་པ་གྲུབ་ཀྱང་སྐད་ཅིག་གི་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལུས་པ་ཤེས་བྱར་སྐྱབ་པ་ལ་གཞུང་ལ་བྱ་རྟགས་སུ་འགོད་པ་ལྷ་བྱ་དང་། ཡང་དེ་
 དེར་སྐྱབ་པ་ལ་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྷ་བྱ་དང་། གཙོག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་པ་
 བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་ལྷ་བྱ་རོན་གྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་དངོས་འབྲེལ་མ་གྲུབ་པ་ཚམས་སོ། །དེ་
 དག་གིས་བྱབ་འབྲེལ་སྐྱབ་བྱེད་ནི་འདི་ལྟར། གང་གཞུང་བྱ་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཤེས་བྱ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ཐམས་ཅད་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་བྱ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། བསྒྲོག་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་ནས་

ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་པ་དངོས་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྗེས་མཐུན་པ་སྟོབ་པ་ཏགས་
 ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱུ་སྟོན་མེ། སྟོར་རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་
 ཀྱི་ཚད་མ་ནི་གསུམ་ཚན་གཉིས་ཏེ། མ་དམིགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐུགས་གསུམ་བྱེད་པར་ཅན་
 དང་། དམིགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐུགས་གསུམ་བྱེད་པར་ཅན་ནོ། །དེ་གཉིས་ལས་གང་རུང་
 གཅིག་གིས་ཚིག་པ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་ཤོས་འདུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཏན་
 ཚིགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་པོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཅིག་ཤོས་འདུས་པ་བཞིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་རྟོག་ལོ་ཆེན་པོས་ཉིས་པ་བརྟེན་པ་ནི། དེ་མི་འཐད་དེ། ཅི་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་ལྷོག་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་དམ། དེ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་མར་མེ་
 ཤི་བ་དང་ཐུན་པ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཐལ། བྱེད་འདོད་པའི་ཐུགས་གསུམ་གཉིས་ལས་གང་
 རུང་གཅིག་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཅན་དན་གྱི་མེ་དང་དུ་ཅམ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཐལ། མ་དམིགས་པ་སྟོན་དུ་
 འགྲོ་བའི་ཐུགས་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཡང་མ་དམིགས་པ་སྟོན་དུ་སྤང་བའི་མཛོན་སུམ་གཉིས་
 ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེར་འགྲུབ་པ་ལ་མ་སྟོས་པ་དང་། རྒྱ་མེད་པར་སྟོས་པ་དང་།
 རྒྱ་གཞན་ལས་སྟོས་པའི་དོགས་པ་གསུམ་བཀག་དགོས་པ་ལས། དེས་ནི་མི་སྟོབ་པའི་དོགས་པ་
 ཞིགས་ཀྱང་རྒྱ་མེད་པར་སྟོབ་པ་དང་། རྒྱ་གཞན་ལས་སྟོབ་པའི་དོགས་པ་མི་ཞིགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 དམིགས་པ་སྟོན་དུ་སྤང་བའི་མ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེས་ཀྱང་རྒྱ་
 མེད་པ་དང་། རྒྱ་གཞན་ལས་སྟོབ་པའི་དོགས་པ་མི་ཞིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཅམ་ནི་སྐྱེད་འོད་
 ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཚད་མ་གསུམ་ཁོ་ནས་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འགྲུབ་སྟེ།
 མ་དམིགས་པ་སྟོན་དུ་སྤང་བའི་ཚད་མ་གཉིས་ལ་བསྟོན་པ་མི་སྤྱང་། དམིགས་པ་སྟོན་དུ་སྤང་
 བའི་ཚད་མ་གཉིས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་དང་མི་
 མཚུངས་ཏེ། དེ་ནི་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་
 གི་ལུགས་ལ་ཚད་མ་ཐུགས་ལྟ་བུ་པ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ཐོག་མར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་
 དམིགས། དེ་ནས་མེ་དམིགས། དེ་ནས་དུ་བ་དམིགས། དེ་ནས་མེ་མ་དམིགས། དེ་ནས་དུ་བ་

མ་དམིགས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་མ་ལྡན་ཆུ་འབྲས་མིན་པའི་ལོག་རྟོག་གསུམ་པོ་དེ་ཁེགས་པའི་
 བྱིར་དམིགས་པ་གཉིས་དང་མ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་པ་སྒྲིམ་པས། ཆུ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་དང་
 ཆུ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བའི་དོགས་པ་ཁེགས་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུང་ངོ། །དེ་ལ་ཕྱུ་པས་དགག་པ་མཛད་
 པ་ནི། དེ་མི་འཐད་དེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ནི་ཅན་དན་གྱི་མེ་
 དང་དུ་བ་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ཕྱགས་གསུམ་གྱི་
 བྱིར་དུ་འདུ་བའི་བྱིར་ཞེས་དགག་པ་བཛྲོད་ནས། ཁོང་རང་གི་ལྷགས་ལ་མ་དམིགས་པ་སྒྲོན་དུ་
 སོང་བའི་མངོན་སུམ་གཉིས་ཀྱི་ཆུ་འབྲས་སུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྒྲུབ་གྱི་ལོག་རྟོག་གསུམ་ཀ་
 ཁེགས་པའི་བྱིར། མངོན་སུམ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་མ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཆུ་འབྲས་མི་འགྲུབ་
 ཏེ། དེས་ཆུ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཆུ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བའི་ལོག་རྟོག་ཁེགས་ཀྱང་གཏན་མ་སྐྱེས་པའི་
 ལོག་རྟོག་མ་ཁེགས་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུང་ངོ། །དེ་ལྟར་ལྷགས་གཉིས་ལས། ལྷགས་དང་པོ་ལ་
 རིགས་གཉེར་ལས་དགག་པ་མཛད་པ་ནི། ཕྱགས་ལྡེའི་གྲངས་ངེས་མི་འཐད་དེ། གནས་སྐབས་
 ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་ནི་འབྲུལ། རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ཕྱགས་
 གསུམ་དུ་འདུས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའོ། །ལྷགས་གཉིས་པ་ལ་མཛད་པ་ནི། བརྒྱུག་པ་ངེས་པའི་
 ཕྱགས་གསུམ་གྱིས་དུ་བ་སྐྱིར་སྐྱེ་བ་ཅམ་འགྲུབ་པ་མི་འཐད་དེ། དེས་དུ་བ་མེ་མ་ཡིན་ལས་སྐྱེ་བ་
 ཁེགས་ལ། དེ་ཁེགས་པ་ན་དུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྲུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། དུ་བ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཞེས་དགག་པ་མཛད་ནས། རང་གི་ལྷགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཕྱགས་གསུམ་བྱུང་པར་
 ཅན་རྣམ་པ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་རེ་རེ་ཁོ་ནས་ཀྱང་མི་དུ་ཆུ་འབྲས་སུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རེ་རེ་
 ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་ཚང་བའི་བྱིར། གཉིས་ཀ་ལ་གཉིས་ཀ་ཚང་དགོས་པ་ཡང་མ་
 ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཏྲག་ལ་བརྒྱུག་པ་མེད་པའི་བྱིར། །བྱས་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་པར་དགའ། །
 ཞེས་བརྒྱུག་པ་མ་གྲུབ་ན་རྗེས་འགྲོ་ཅམ་གྱིས་ཆུ་འབྲས་སུ་མི་འགྲུབ་པའི་བྱིར་ངོ། །མདོར་ན་
 རྗེས་འགྲོའི་སྒྲོ་ནས་མ་དམིགས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱགས་གསུམ་བྱུང་པར་ཅན་ཁོ་ནས་ཀྱང་ཆུ་
 འབྲས་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་གསུམ་ཀ་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་
 མཐོང་བས་གཏན་མི་སྐྱེ་བ་དང་། ཆུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བའི་དོགས་པ་ཁེགས། མ་དམིགས་པ་སྒྲོན་དུ་

སོང་བས་རྒྱ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བའི་དོགས་པ་ཁེགས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲེག་པའི་སྒྲོ་ནས་
 དམིགས་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་བའི་ཐུགས་གསུམ་བྱུང་བར་ཅན་ཁོ་ནས་ཀྱང་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྲུབ་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེས་ཀྱང་དེ་འདྲི་ལོག་པར་རྟོག་པ་གསུམ་ཀ་ཁེགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དུ་བ་མེའི་རྒྱ་ཅན་
 དུ་འགྲུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཅུ་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ལྟར་ན་ལུགས་རྣམ་པ་བཞི་སྒྲུང་ཡང་། ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལ་མི་འདྲ་བ་ཆེར་མི་སྒྲུང་བས་
 འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། དུ་བ་ཆོས་ཅན་མེའི་འབྲས་སུ་ཡིན་ཏེ། མེ་ལས་
 རྫས་གཞན་དེ་ལས་རྫས་སུ་འགོ་ལྡན་མི་འབྲུལ་བའི་བྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། མེ་ལས་སྐྱེ་བར་མཐོང་།
 མེ་མིན་ལས་མི་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་བྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་མཐོང་ཞིང་།
 དེ་ནས་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་གཉིས་ཀའི་བྱེད་པ་སྒྲོམ་པས་རྒྱ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས། མེ་
 ལས་སྐྱེ་བར་ནི་མཛོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་བྱིར། དེ་ནི་ཐུགས་གསུམ་དང་པོས་འགྲུབ་ཚུལ་ལོ། །
 གཉིས་པས་འགྲུབ་ཚུལ་ནི། ཡང་དེ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་མཐོང་བའི་ཚད་མ་དང་། མེ་མ་མཐོང་བ་ན་
 དུ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀའི་བྱེད་པ་སྒྲོམ་པས་དུ་བ་སྐྱུར་མི་སྐྱེ་བ་དང་མེ་མིན་ལས་སྐྱེ་
 བའི་དོགས་པ་ཁེགས། དེ་ཁེགས་པ་ན་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་གྲུབ་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
 བའི་ཚད་མས་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་རྫས་མཐུན་པའི་
 འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ནི་གཉིས་ཏེ། འགོག་བདེན་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ་རྫས་སུ་འགོ་ལྡན་
 མི་འབྲུལ་ཡང་འབྲེལ་པ་དངོས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆོག་དང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལྟ་བུ་རྫས་སུ་
 འགོ་ལྡན་རེས་འགའ་འབྲུལ་ཞིང་། སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་མི་འབྲུལ་བའི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་དོ། །
 དང་པོ་ལ་རྩ་བའི་སྐྱུར་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། རང་ཐོབ་བྱེད་གྱི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །བྱུབ་འབྲེལ་སྒྲུབ་
 བྱེད་ནི། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། རང་ཐོབ་བྱེད་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེས་རྫས་སུ་འགོ་ལྡན་མི་འབྲུལ་བའི་བྱིར། ཞེས་སྒྲར་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་
 མས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཆོན་རྒྱ་འབྲས་དངོས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་། དེའི་རྒྱ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་འགོག་པ་གཉིས་ཆོགས་པ་

གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་དེ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་བཞག་པ་ཙམ་སྟེ། དཔེར་ན་དུ་བ་ཡོད་
པ་དེ་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང་དུ་བ་མེད་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་མེ་ལ་འབྲེལ་
བར་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩ་བའི་སྦྱར་བ་ནི། སྦྱོར་སྒྲགས་ཆོས་ཅན། སྦྱང་བ་
ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་དེ་འབྱུང་བར་རིན་ཆེན་གྱིང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
གསུངས་པའོ། །དེའི་འབྲེལ་བ་སྦྱབ་བྱེད་ནི། སྦྱོར་བས་ཡོངས་སྦྱོད་ཁྲིམས་གྱིས་བདེ། །ཞེས་
པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྦྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་
པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མས་ངས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་
འདིས་ནི་གིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་འབྲེལ་བའི་གནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མི་ཤེས་པར། །རིགས་པའི་གཏོར་གཞུང་འཆད་པ་གད་མེད་
གནས། །གཞན་ལུགས་འགོག་པའི་རྩལ་ལ་ལྷ་ཅི་འཆལ། །རང་གཞུང་སྦྱབ་པའི་རྩལ་ཡང་དེ་ལ་
གསལ། །དེར་སང་ཀུན་ལ་གྲགས་པའི་རྟོག་གོ་འདི། །ལྷ་རྒྱུ་ལུགས་མིན་བཀའ་ཆེན་ལུགས་མ་
ཡིན། །གཏམ་འཆོལ་སྒྲ་ཆོགས་རྣ་བར་གྲགས་མ་ཐག། །སློ་རྒྱུང་འགའ་ཡི་རི་མོར་བྱིས་དེ་ཡིན། །

གཉིས་པ་འགལ་བ་བརྟག་པ་ལ། དོན་ལ་འགལ་བ་དགག། །སློ་རྩོར་འགལ་བ་བསྦྱབ།
འགལ་བ་ངས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འགལ་བ་ཡང་དོན་གྱི་སྟངས་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞོད་བྱེད་དངོས་པོར་
ཡོད་པ་ན་གཞོད་བྱ་མ་སྦྱོས་ནས་དངོས་པོར་མེད། གཞོད་བྱ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ན་དེའི་གཞོད་
བྱེད་འགགས་ནས་དངོས་པོར་མེད། དུས་མཉམ་པའི་ཆ་གང་གཉིས་པོ་ནི་འགལ་བ་དང་འབྲེལ་
པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྦྱོབས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ལྟར་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་དོན་ལ་མེད་དོ། །ལན་
ཚུན་སྦྱངས་པའི་འགལ་བ་ཡང་དོན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགལ་དང་སྒྲ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོར་
མེད་པ་བྱས་པ་དང་གཅིག་དང་རྟག་པ་ལྷ་བྱུང་མ་རྟག་པ་དང་བྱས་པ་ལྷ་བྱུང་དང་། བྱས་པ་མ་ཡིན་
པ་དང་བྱས་པ་ལྷ་བྱ། འགལ་སྒྲ་གང་རུང་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་ལ་དོན་གྱི་སྟངས་ན་འགལ་
བ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དུས་མཉམ་ཇུས་གཞན་ལ་ལྷ་ན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡང་མེད་ན་

1

ཕྱིད་པ་སྤང་བ་དང་གསུམ་མོ། །

འགལ་དོན་གཅིག་པམ་མཚན་ཉིད་ནི་ཕན་ཚུན་ཐ་དང་པའོ། །དེའི་དོན་ཡང་གཅིག་ལ་གཅིག་

མེད་པ་ཅམ་ཡིན་པས་པན་ཚུན་དབེན་པའོ། །དེ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། དངོས་སུ་དབེན་པ་དང་དེས་

ཁྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་འགལ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་རྒྱད་འགལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་དོན་

དམ་པར་གྲུབ་ལ། གཉིས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་ཉིད་མི་ལག་ལ་བར་གཞན་དང་

འབྲེལ་བས་འགལ་བ་ནི་དེ་ཁོ་ནར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད་དོ། །དངོས་འགལ་དང་རྒྱད་

འགལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་བྱ་བ་ནི། རྩོག་པ་བཀག་པའི་བསྒྲོག་པ་དེ་ནི་ད་དུང་ཇིས་པར་བྱ་

བ་དངོས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། བརྒྱུག་པ་བཀག་པའི་བྱུང་བུར་ངེས་པར་བྱ་བ་དེ་བྱུང་འགལ་གྱི་

མཚན་ཉིད། སྤ་མ་མི་རྒྱལ་མི་རྒྱལ་ལུ་བྱ་དང་། སྤེ་མ་མི་བྱས་པ་དང་རྒྱལ་པ་ལུ་བྱའོ། །ཟུང་།

འགལ་ལ་དགེ་ན་དངོས་འགལ་གྱི་བྱང་པར་ད་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩོམ་པོ་

དང་། རྩོམ་མིའི་སྒྲིག་བཞུགས་པ་ལྟ་བུར། བཀའ་སྤྱོད་ཀྱི་རྩོམ་པོ་དང་རྒྱ་ཡིག་ཐོ་བཞུགས་པ་ལྟ་བུར། །དགའ་བ་འགྲོ་བ་

པའི་ཆེ་ཡང་དངོས་འགའ་གི་བྱང་པར་ད་བས་པ་རྩམས་ཁྱིམ་པ་ཡིན་གི། མ་བས་པ་མི་ཁྱིམ་པ་

[illegible]

ཞིགས་ཅི།   མེར་དེས་པ་ན་རྒྱ་པ་ཙོམ་མི་ཞིགས་པ་ལ་བཟོ།   ་ཁྲོ་ཕྱོ་ཐོར་དེས་པ་འི་ཆོ་ཀ་

ਭੈਰਵੋਂ ਕੀ ਭੈਰਵਾਸ਼ਾ ਪਰ ਭੈਰਵ ਭੈਰਵ। ਭੈਰਵੋਂ ਕੀ ਭੈਰਵਾਸ਼ਾ ਪਰ ਭੈਰਵ ਭੈਰਵ।

हर्षेण प्रसादात्तेषां पुरीः कन्दः स्यात् प्रसादात्तेषां पुरीः श्वेतः । हर्षः कन्दः । श्वेतः पुरीः कन्दः स्यात् ।

[illegible]

མོ་ལྷོ་ར་ར་པད་ས་ཁིང་ཆེན་འོ་གཅི་ཡཱི་ས་ཤི་ས་ཆེ་ལ་ར་ཆེ་ས་ཤི་ཡཱ་ར་ས་འཇུག་

ལ་ཤིས་ལེགས་ཀྱི། ལེགས་ལེགས་ཀྱི། ལེགས་ལེགས་ཀྱི། ལེགས་ལེགས་ཀྱི། ལེགས་ལེགས་ཀྱི། ལེགས་ལེགས་ཀྱི།
ལེགས་ལེགས་ཀྱི། ལེགས་ལེགས་ཀྱི། ལེགས་ལེགས་ཀྱི། ལེགས་ལེགས་ཀྱི། ལེགས་ལེགས་ཀྱི། ལེགས་ལེགས་ཀྱི།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

१३३

བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པ་དེ་འགལ་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་དུ་བཞེད་དོ། །བྱེད་བྱ་ཏུ་ལྷན་ཅིག་མི་
 གནས་འགལ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་རྟོག་ལོ་ཆེན་པོ་ནི། མཆོན་ཉིད། གནོད་བྱ་བསྐྱོག་པའི་
 དུས། འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ། དེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དང་བཞེད་པོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་
 གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་གནོད་བྱ་དང་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །གནོད་པའི་དོན་ཡང་
 གོགས་བྱེད་པའོ། །དེའི་དོན་ཡང་དོ་བོས་གོགས་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་
 བྱེད་བྱ་གཉིས་པར་ནི་རང་གི་རང་གིས་འཇིག་པས་དེར་གནས་པ་
 བྱེད་བྱ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དོན་ཅི་ཞེན་རྒྱུའི་གོགས་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་སྐྱེས་ཟེན་ལ་
 གོགས་བྱེད་བྱ་མི་རྣམས་པས་མ་སྐྱེས་པའི་གོགས་བྱེད་པའོ། །དེའི་དོན་ཡང་དེ་མེད་པར་བྱེད་པའོ། །
 དེ་ཡང་མེད་པར་དགག་པ་ནི་བྱས་པར་མི་འཐད་པས། དེའི་རྒྱ་དང་མི་མཐུན་པའི་རང་བཞིན་དུ་
 བྱས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དང་། ཉེན་བརྟེན་པ་དང་། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་
 ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་དོན་ནི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་གཞན་མེད་ན། གདོན་མི་ཟ་བར་སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱ་དང་མི་མཐུན་པར་གྲུབ་
 པ་དང་། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ན་རྣམས་པ་མེད་པའི་
 རྒྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་ན་ཉེར་བར་ལེན་པ་སྐྱ་མ་ཡང་གནོད་བྱེད་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ས་བོན་
 ཡང་འོད་ཀྱི་གནོད་བྱེད་དུ་ཐལ་ཞེས་པའི་ཉེས་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེར་ལེན་སྐྱ་མ་ནི་གང་རེག་
 རྣམས་མེད་ཀྱི་སྟངས་གི་གང་རེག་གི་ངོ་བོ་ཅུ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། རྣམས་མེད་ཀྱི་
 ཆའི་རྒྱ་མ་ཡིན་གྱི། རྣམས་མེད་ཀྱི་ཆ་ནི་རྒྱུ་ཆ་རེག་གིས་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་བོན་
 ལས་འོད་སྐྱེ་བའི་རྣམས་པ་ཡོད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམས་པ་ཡིན་གྱི། འགལ་རྒྱུ་གྱིས་གསར་དུ་
 བྱས་པའི་རྣམས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གལ་ཏེ་སྤང་བ་དང་མུན་པ་ཡང་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་བ་དེ་མུན་པ་རྣམས་མེད་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་མི་
 རྣམས་ཏེ། སྤང་བ་སྐྱེས་པའི་དུས་སུ་མུན་པ་འགགས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ལ་ལན་གཉིས་ཏེ།
 དང་པོ་ནི། སྤང་བའི་རྒྱ་རྣམས་པ་ཐོགས་མེད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་མུན་པའི་
 གནོད་བྱེད་དངོས་ཡིན་ལ། སྤང་བ་ཉིད་ནི་རང་དུས་སུ་འགགས་ཟེན་པའི་མུན་པ་དེ་ལ་གནོད་

བྱེད་མིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ན་སྣང་བ་ཉིད་མུན་པའི་གཏེན་པོ་ཡིན་པར་གྲགས་པས་དེར་
བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྣང་བ་མུན་པའི་གཞོན་བྱེད་ཡིན་ཏེ། མུན་པ་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་
བའི་རྒྱ་དང་མི་མཐུན་པའི་རང་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། གཞོན་བྱ་བསྒྲེག་པའི་དུས་ནི་སྐད་ཅིག་
དང་པོ་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ལ་རུས་པ་མེད་པར་འགྱུར། གསུམ་པ་ལ་བསྒྲེག་གོ། །འོན་སྐད་ཅིག་
མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུན་ལ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེན། དེར་མི་ཐལ་ཏེ། རུལ་བྱ་རབ་ཡུལ་
ཐ་དད་པའི་བྱིར། ཉེ་བར་གནས་པ་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །འཆོལ་བར་གནས་པར་ཡང་མི་ཐལ་
ཏེ། རུས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མཐར་ཡུལ་གཞོན་པའི་བྱིར་གསུམ་པ་འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ་ནི།
རྒྱུན་ཡིན་གྱིས་སྐད་ཅིག་མ་ཅམ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་ལ་ཐ་སྐད་བྱ་བར་མི་རུས་པའི་བྱིར། བཞི་
བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ནི། རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ལུགས་ལུས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
གསུང་དོ། །དེ་ལ་བྱ་བས་དགག་པ་མཛད་པ་ནི་མཆོན་བྱ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
གཞོན་བྱེད་མེ་སྟོབས་ལྡན་དང་། གཞོན་བྱ་གྲང་རེག་སྟོབས་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ།
དངོས་པོ་གཉིས་ལ་གནས་པའི་ཆོས་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་དེ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བའི་
མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་དངོས་པོའི་ཆོས་ཞེས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་དེ། དངོས་པོ་མ་
ཡིན་པ་ལ་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་མི་རུང་བའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ཆ་བ་དང་གཤེར་བ་མེ་དང་རྒྱུ་
ཐུན་མོང་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞག་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད། རེ་རེས་རེ་རེ་ལ་མ་བྱུང་ཅིང་། གཉིས་ཀ་
ཆོགས་པའི་སྒྱི་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར་མི་འཐད་དོ་ཞེན། འོན་སྐད་མའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མི་
སྤྱིད་པའི་བྱིར་ཞེས་དགག་པ་བཟོད་ནས། རང་ལུགས་ལ། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཞེས་པ་
གཞོན་བྱེད་མེ་སྟོབས་ལྡན་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཡིན་གྱི། གཞོན་བྱ་གྲངས་རེག་སྟོབས་ལྡན་ལྟ་བུའི་ཆོས་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་ལུགས་བཞག་ནས། ཟུང་བ་སྤང་བ་ལའང་གསུམ་སྟེ། མི་སྤྱིད་པ་སྤང་བ་
དང་། མ་བྱུང་བ་སྤང་བ་དང་། བྱུང་ཆེས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞོན་བྱ་རུས་མེད་ནི་
དངོས་པོར་མེད་པའི་བྱིར་དེ་སྐྱེད་བྱེད་མི་སྤྱིད་དོ། །ཞེན་གཞོན་བྱ་རུས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྐྱེ་བའི་
བྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ། །མ་བྱུང་བ་དང་བྱུང་ཆེས་པ་སྤང་བའི་རྒྱལ་ནི་ལོ་ཆོན་དང་མཐུན་ནོ། །
གཞོན་བྱ་བསྒྲེག་པའི་དུས་ནི་དོ་བོས་གཞོན་བྱ་བསྒྲེག་པའི་དུས་དང་། རྒྱུ་གཞོན་བྱ་བསྒྲེག་པའི་

དུས་སོ། །དང་པོ་ནི། གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྷན་དང་། གཞོན་བྱ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཆོག་ས་ནས་
 གཉིས་པ་ལ་རུས་པ་མེད་པར་བྱ་སྟེ། གསུམ་པ་ལ་བསྒྲོག་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་རུས་པ་མེད་པར་
 བྱས་ནས་བཞི་པ་ལ་བསྒྲོག་པ་དང་། དེ་ལ་རུས་པ་མེད་པར་བྱས་ནས་ལྷ་པ་ལ་བསྒྲོག་པ་དང་།
 ཤིན་ཏུ་རིང་བར་འགྲོགས་ཏེ་དུས་མཉམ་ཞིག་གི་ཆོ་བསྒྲོག་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དཔེར་ན་གཉེན་པོ་
 དང་སྐད་བྱ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་དུ་མར་འགྲོགས་ཏེ་ནམ་ཞིག་ན་སེལ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་
 ལ་དངོས་རྒྱུ་འཁོད་པ་ནི། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་བསྒྲོག་སྟེ། མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཆོས་མཆོག་
 གིས་གཞོན་པ་བྱས་པའི་མཐོང་སྐད་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་བསྒྲོག་པ་ལྟ་བུའོ། །
 རྒྱུད་པའི་རྒྱས་གཞོན་པ་བྱས་པ་ནི་དང་པོ་ནས་བསྒྲོག་སྟེ། རྒྱུད་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་མུན་པ་བསྒྲོག་
 པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་ངོ་བོས་གཞོན་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་ལ་མི་བསྒྲོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན།
 སྒྲིད་འཇུག་ལས། བྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཡིས་ཀྱང་། །དངོས་པོར་མེད་ལ་སྒྱུར་དུ་མེད། །ཅིས་
 གསུངས་པ་ལྟར་དངོས་མེད་བྱེ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས། ངོ་བོ་ཞིག་ནས་མེད་པ་གཏན་བསྐྱེད་བྱ་མ་
 ཡིན་ཏེ། འཇིག་ཁ་མའི་རུས་པ་མེད་པ་དེ་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་ན། དང་པོར་བསྒྲོག་པ་ལ་མེད་པ་སྟོང་ལ་
 གྱིས་གྲང་རེག་རུས་མེད་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་མེད་འབྲས་བུར་མི་རུང་སྟེ། མེད་སྟོང་
 རོལ་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དུས་གཉིས་པར་བསྒྲོག་ན་གཞོན་བྱ་གྲང་རེག་རུས་མེད་དང་གཞོན་བྱེད་
 མེ་སྟོབས་ལྷན་གཉིས་དུས་མཉམ་དགོས་པས། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ལྟར་ན་ཕྱིས་འབྱུང་དང་། དུས་མཉམ་རྒྱུར་མི་རུང་བས། ཤིན་ཏུ་མུར་ན་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་
 ལ་བསྒྲོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོར་སྒྲིབ་པའི་ཡུགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཞོན་
 བྱེད་དང་གཞོན་བྱེད་ཡུན་རིང་པོར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་ན། མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གྲང་རེག་
 འགོག་པ་མ་ངེས་པར་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། མེ་ཙམ་བཀོད་ན་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་སྟོབས་ལྷན་
 རྟགས་སུ་བཀོད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞོན་པ་བྱས་པའི་དུས་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་མེ་རྟགས་སུ་འགོད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འོ་ན་གྲང་རེག་སྒྱུར་རུང་ཡིན་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་ལ།
 རྒྱུད་དུ་མི་རུང་ན་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འབྲུལ་བོ་ཞེ་ན། མེ་བས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་།
 སྟོབས་མཉམ་པའི་གྲང་རེག་ནི་རྒྱུར་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་གིང་། དེ་ཁེགས་པ་ན་གཉེན་པོ་

དེ་དག་ལ་རིགས་གཏིང་ལས་དགག་སྒྲུབ་ཅི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ལ། ཡན་ཚུན་སྤངས་
 འགལ་ཅོམ་གྱིས་རྣམ་གཞག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་མཐུན་པའི་ཚུལ། བྱེ་བྲག་དངོས་འགལ་དང་རྒྱད་
 འགལ་གྱི་རྣམ་གཞག་པལ་ཆེར་མཐུན་པའི་ཚུལ། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་
 མཐུན་མི་མཐུན་གྱི་འདོར་ལེན་ཅི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལོ་རྒྱུ་པ་ཡན་ཚུན་ཐ
 དད་པ་ཅོམ་འགལ་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ལ། འོ་ན་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་དོན་བྱེད་
 རུས་པ་དང་དངོས་པོ་སོགས་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཐ་དད་པའི་དོན་ཡན་ཚུན་དབེན་
 པ་ལ་འཆད་ན། མི་དུ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་། རྒྱ་སྒྲུབ་
 གྱི་ལུས་བྱུང་བར་ཅན་དང་། རྒྱལ་སོགས་པ་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། དེ་དང་དེ་
 ཆོས་ཅན། རང་བྱོགས་ཆོས་སྤྱུ་གྲུབ་པའི་གཞིར། དེ་དང་དེར་སྒྲུབ་པའི་འགལ་བའི་གཏན་
 ཆོགས་སྤྱུ་འགྱུར་རོ། །བྱུ་བ་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་
 གནོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །བྱམས་པ་དང་མ་རིག་པ་
 དང་། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོ་སོགས་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མཆོན་ཉིད་དེ་རྗེས་སྤྱུ་
 བྱགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། བྱམས་སོགས་སྤོངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར། །
 འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོ་ཡན་ཚུན་དག །ཐ་དད་ན་ཡང་གནོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
 བདེན་པ་གཉིས་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མཆོན་ཉིད་དེ་བྱགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་བདེན་
 གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པ་ལོག་རྟོག་ཏུ་འཆད་པ་དང་འགལ། གཞན་ཡང་འགལ་ན་འགོག་པ་
 དང་འབྲེལ་ན་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མི་འགལ་ཏེ། ཏུ་
 བ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱོན་པོ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སེར་པོ་ཡིན་པ་འགོག་
 རུས་ལ། དེ་ཡང་འགལ་བའི་སྤྱོད་སྤྱུ་གྱིས་ཡིན་པས་སོ་ཞེན། འོ་ན་དེས་དེ་འགོག་པ་དེ་འགལ་

དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་
 འདོད་ཀྱིས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅན་དན་གྱི་དུ་བ་དེ་དུ་བར་ངེས་ནས་མེད་དོན་ལ་སྒྲིངས་པ་མི་སྤྱོད་པའི་
 བྱིར་དང་། བེའུ་ཆུང་འི་སྒྲོན་པོ་དེ་སྒྲོན་པོར་ངེས་ནས་སེར་པོའི་དོན་ལ་སྒྲིངས་པ་མི་སྤྱོད་པའི་བྱིར།
 གཞན་ཡང་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འཇུག་པ་མི་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ཅན་དན་གྱི་དུ་བ་མི་ཡིན་པ་དང་། བེའུ་ཆུང་འི་སྒྲོན་པོ་སེར་པོ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་འགལ་དམིགས་
 ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འཇུག་པའི་བྱིར། འདིར་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐ་སྙད་
 འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དངོས་མིང་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྒྲོན་
 པོ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སེར་པོ་ཡིན་པ་འགོག་མི་ཀུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཉེས་པ་མེད་དེ།
 གཞི་དེ་སྒྲོན་པོར་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེར་པོ་ཡིན་པའི་དོན་ཁེགས་ལ། དེ་ལྟར་ཁེགས་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་
 སེར་གཉིས་ལན་ཚུན་སྤངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་གྱི། སྒྲོ་སེར་གཉིས་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་འགལ་བར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བར་ཡང་དེ་དེར་ངེས་པ་
 ཅམ་གྱིས་དེ་ལ་དེ་ཁེགས་པའི་བྱིར། གཞི་དེ་ལ་སེར་པོའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་འགོག་པ་ལ་ནི་སྤང་
 རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲོན་པོ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་མི་འཇུག་
 རྟེ། གཏན་ཚིགས་དེས་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་སྒྲུབ་མི་ཀུས་པའི་བྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པ་འགལ་ན་
 འགོག་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་ཡང་། རྒྱད་འགལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་ཕྱོགས་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཞལ་
 འཆམ་པ་ཡིན་གྱི། འགལ་བ་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་འགལ་ལ་དེ་མི་རུང་
 བར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་འདི་སྒྲུམ་དུ། སྒྲོ་སེར་འགལ་
 བར་ཐལ། སྒྲོན་པོ་ཡིན་ན་སེར་པོ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་བྱེད་ཅི་ལྟག་ཏུ་ངེས་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ།
 སྒྲོན་པོ་ཡིན་ན་སེར་པོ་མིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཞེན། འོ་ན་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མཉན་བྱ་སྒྲུབ་ཏུག་
 བར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་རྒྱལ་བའི་དོར། མཉན་བྱ་དང་རྟག་པ་འགལ་བར་
 ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པར་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེས་མེད་པ་ལ་རྗེས་
 སུ་འགོ་ལྷོག་བྱེད་ཅི་ལྟག་ཏུ་ངེས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དེར་འགལ་བའི་བྱིར། འདོད་ན་དེ་དེར་
 ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སྤང་བཤད་པའི་སྒྲོ་སེར་མི་འགལ་བའི་

ཤེས་བྱེད་དེ་དག་ནི་སྟོན་པོ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སེར་པོ་མིན་པ་སྒྲུབ་པའི་བྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཤ་སྟག་དུ་སྒྲུབ་གི། །བྱུང་པ་མི་འགལ་བའི་ཤེས་བྱེད་མ་བཞོན་པས་དེ་འགོད་
 དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ནི་འདི་ལྟར། སྟོན་པོ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱིས་སེར་པོ་ལ་གཞོད་པར་
 ཐལ། བྱེད་དང་སེར་པོ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོར་གྲུབ། བྱེད་དང་དེ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། སྟོན་པོ་
 ཆོས་ཅན་སེར་པོ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་ཐལ། བྱེད་གཉིས་ཀ་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། བྱེད་གཉིས་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དུ་ཐལ། དན་ཚུན་སྒྲུབ་སྟེན་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་བཞིན་དུ་བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱིས་བདག་མེད་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གཞོད་པར་
 ཐལ། བྱེད་དང་དེ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོར་གྲུབ། བྱེད་དེ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
 གཞན་ལ་ཡང་སྒྲུབ་རོ། །འདིར་འདི་དབྱེད་དགོས་ཏེ། རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རང་ལུགས་ལ།
 ཆོས་དེ་དང་འགལ་ན་ཆོས་དེ་དང་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དག་མང་
 བར་སྒྲུབ་རོ། །དེ་ནི་དེའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་བྱས་པ་དང་རྟག་པ་གཉིས་ཀྱང་དེར་ཐལ།
 དེ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཐལ། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་ནམ་གཞོད་
 བྱ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་ཆོས་ཅན་རང་གི་གཞོད་བྱ་རུས་མེད་དུ་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་ཐལ། གཞོད་བྱེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་རྒྱ་མ་གཏུགས་པར་འབྱུང་བ་ཅན་གཞན་ཡོད་ན་རུས་མེད་དུ་སྒྲིབ་
 བར་ཐལ། གཞོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོན་དེ་དག་ནི་ཇི་སྐད་དུ། དེས་ན་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་
 གཉིས། རྒྱ་འབྲས་བཞིན་དུ་ཐ་དད་ཡིན། །གང་གི་གཞོད་བྱ་རུས་མེད་དེ། སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་ལ་
 གཞོད་བྱེད་ཟེར། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ལ་གྲུབ་པ་ལ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བྱེད་ལ་དྲིའོ། །
 ཅིས་ཏེ་དེ་དག་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་
 ཡིན་པའང་སྤྲིད་མོད། ལུགས་དེ་ལུགས་པར་མི་ཤེས་པ་བྱེད་ལ་འདི་ལྟར། འོ་ན་སྒྲུབ་ཐུན་
 གཉིས་ཆོས་ཅན། གཞོད་བྱ་དང་གཞོད་བྱེད་དུ་ཐལ། འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རྒྱ་འབྲས་སུ་
 ཐལ། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་གྲུབ་པའི་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་ཐུན་
 འགལ་བར་ཡང་བྱེད་ཀྱིས་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། ཆོས་གང་གང་ལ་གཞོད་བྱེད་པ། །
 དེ་ནི་དེའི་འགལ་སྒྲ་ཡིན། །ཞེས་འགལ་བ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་འདི་ལས་བརྒྱལ་བར་

རུས་སམ་ཞེན། འོན་གཞོད་བྱེད་ཆ་རེག་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཞོད་བྱ་རུས་མེད་གྱི་གྲང་རེག་དེ་
 ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
 རི་སྟེང་བ། །དངོས་པོ་གཞོད་བྱེད་གཉིས་ལ་འཇུག་ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ལམ་ཞེས་
 བྱེད་ལ་བྱིས་སོ། །དེ་ལ་མི་གཞོད་དེ། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་གི་དགོངས་པ་
 འཕྲོས་ལ་བརྟགས་ནས། བྱེད་འདོད་པ་ལ་གཞན་དུ་བཅུལ་དགོས་ཏེ། སྒྲ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་ན།
 འོན་མེ་ཆོས་ཅན། རུ་བ་ལ་འབྲེལ་བར་ཐལ། རུ་བ་ལས་ཐ་དད། རུ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ནི། རི་སྟེང་དུ། ཐ་དད་ཕན་གཞོད་འབྲེལ་དང་འགལ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བྱེད་ལ་བྱིས་སོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་མཛོན་པ་ལས། གཞོད་པ་བྱ་
 རུང་ཅམ་ལ་ཡང་དངོས་པོས་བྱེད་པར་བཤད་ན། གཞོད་བྱེད་ལ་ལྷ་སྟོས་གྲང་ཅི་དགོས། དེར་མ་
 ཟད་གྱི་དངོས་མེད་ལ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་གྱི་རྣམ་གཞག་མཆོན་ཉིད་པ་འཛིག་ན། དེ་ལ་གཞོད་
 བྱ་བསྟོན་པའི་དུས་གྱི་རྣམ་གཞག་གྲང་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་རིགས་པའི་
 གཏེར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནིང་དེའི་ལུགས་མི་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་བྱི་བའི་ཚུལ་གྱིས་འདི་སྟེང་ཅས་
 བཟོད་པར་བྱ་ཏེ། སྤང་བ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་ཐུན་པ་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་
 ཐལ། དེ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ནི་འགལ་བ་གྲུན་གྲང་རྗེས་གཅིག་ཅེས་པར་དངོས་
 འགལ། འདོད་ན། སྤང་བ་ཆོས་ཅན། དེ་རུས་མེད་དུ་སྟེང་བྱེད་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་
 གཞོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ནི། གཞོད་བྱེད་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་སམ།
 འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། དེ་རུས་མེད་བྱེད་གྱི་སྟོན་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཆད་མས་གྲུབ།
 རྟགས་ནི་ཐུན་པ་རུས་མེད་འགགས་པ་དང་སྤང་བ་སྟེས་པ་སྤང་གི་མདའི་མཐོ་དམན་བཞིན་དུ་
 དུས་མཉམ་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། གཞན་ཡང་གྲང་རེག་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཆ་རེག་
 ཆོས་ཅན། གྲང་རེག་དང་འགལ་བར་ཐལ། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདོད་ན།
 དེ་གཉིས་འགལ་འབྲེལ་གང་ཡང་མིན་པར་འབྲེལ་པ་ལས་མ་གསུངས་སམ། རྟགས་མ་གྲུབ་ན་
 དེར་ཐལ། རྒྱ་མ་གཏུགས་པར་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་གྲང་རེག་རུས་མེད་དུ་
 བསྟེང་བའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ནི། འབྲེལ་པར་གཞོད་བྱེད་གྱི་མཆོན་ཉིད་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་སོ་

ཞེས་དེ་ལྟར་ཐལ་བ་འཕངས་ན་བྱེད་ཅག་གིས་ལན་བསམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ།
 དངོས་འགལ་གྱི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ནི། བྱོགས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀ་མི་མཐུན་པ་མི་སྒྲུང་ལ། རྒྱུད་
 འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་བས། རང་མིན་གྱི་བྱ་བ་བྱ་འགོག་པར་གསུངས་ལ།
 རིགས་གཏེར་ལས་ནི། རྒྱུད་འགལ་རང་མིན་བྱ་བ་བྱེད་འགོག་ །ཅེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུད་འགལ་
 གྱི་དབྱེ་བ་ལ། ལྷ་བ་དངོས་འགལ་གྱི་བྱ་བ་དུ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་གཉིས་བཞེད་ཅིང་།
 དངོས་འགལ་གྱི་བྱ་བ་དུ་མ་བྱས་པའི་རྒྱུད་འགལ་གྱིས་རང་གི་འགལ་སྒྲོ་འགོག་མི་རུས་པར་
 བཞེད་དེ། རིགས་གཏེར་ལས། དངོས་འགལ་གྱི་བྱ་བ་དུ་བྱས་པའི་རྒྱུད་འགལ་གཅིག་པོ་
 བཞེད་གྱི། གཉིས་པ་མི་བཞེད་དོ། །གསུམ་པ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་འདོར་ལེན་སོ་སོར་
 མཛད་པའི་ཚུལ་ནི། མཚན་ཉིད་རྩོག་ལོའི་བཞེད་པ་བཀག་ནས། ལྷ་བ་དང་མཐུན་པར་བཞེད་
 པའི་ཚུལ། གནོད་བྱ་བསྒྲོག་ཚུལ་ལྷ་བའི་ལུགས་བཀག་ནས། རྩོག་ལོ་དང་མཐུན་པར་བཞེད་
 པའི་ཚུལ། གནོད་བྱ་བསྒྲོག་དུས་ལ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བའི་རྣམ་གཞག །ལུགས་དེ་གཉིས་ཀ་དང་
 མཐུན་པའི་ཚུལ། འགལ་བ་ངོས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ལུགས་དེ་གཉིས་ཀ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཚུལ་དེ་
 རྣམ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་རིགས་པའི་གཏེར་དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། གཞུང་དང་སྒྲོར་བ་ནི་རྩོགས་པར་
 སྒྲ་ཞིང་། དོན་གྱི་གོ་བ་ནི། གོང་དུ་སྒྲ་རབས་པའི་བཞེད་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པར་བཀོད་པ་ལས་བདེ་
 གྲག་ཏུ་རྩོགས་པར་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ། རིགས་གཏེར་ཅ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་སྒྱིར་བཤད།
 སྒྲ་ཐེན་གྱི་དགོངས་དོན་སོ་སོར་བྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། མཚན་བྱའི་སྒྲ་བཤད་པ། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་
 པའོ། །

དང་པོ་ནི་དེ་ལས་ཐ་དད་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་ཕྱིན་ཅི་ལྷག་ཏུ་ངོས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི་བི་དུཾ་བ་བསྒྲོག་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་སྟེ། ལྷག་བྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་ཕན་ཚུན་སྒྲུང་འགལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་། མཆོན་གཞི་དང་། དབྱེ་བ། འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ་
 རིས་བཟུང་བ། གནོད་བྱ་བསྐྱོག་པའི་དུས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ཆོས་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་ཆོད་
 མས་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱོད་དང་ཆོས་དེའི་རྒྱན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་སུ་མི་རུང་བ་དེ། ཁྱོད་
 ཆོས་དེའི་རྒྱན་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །འདིར་གནོད་བྱའི་མཆོན་
 ཉིད། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མས་ཉེར་ཡོན་གྱི་རྒྱ་བྱས་ཤིང་། རང་གི་གནོད་བྱེད་དེས་ལྷན་ཅིག་
 བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་རང་ལུས་མེད་དུ་སྒྲིམ་པའི་དངོས་པོའི་རྒྱན་ནོ། །གནོད་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད་ནི། རང་གི་གནོད་བྱ་ལུས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོར་སྒྲིཅ་བྱེད་དོ། །འདིར་ལུས་མེད་ཀྱི་རང་ལྷོག་
 བས་འབྲས་བྱར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་སྒྲིཅ་ཆགས་པར་མི་བསམ་སྟེ། འདི་མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་པས་སོ། །གཉིས་པ་མཆོན་ཉིད་ནི། གནོད་བྱེད་ཆ་རྟེན་དེ་རང་གི་གནོད་བྱ་གྲང་
 རྟེན་ཅམ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་སྤྱིང་
 པའི་བྱིར་ཏེ། སྤང་ནས་གནོད་བྱ་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་
 ཡིན་ཏེ། གནོད་བྱེད་དེས་གནོད་བྱའི་རྒྱན་ལ་གནོད་བྱ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས། དེའི་རྒྱན་གཉིས་པོ་
 ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་སུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ན་གང་སྟོབས་ཆེ་བ་དེ་
 གནོད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེས་ཅིག་ཤོས་ལུས་མེད་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར། སྟོབས་མཉམ་ན་གཉིས་ཀས་
 གཉིས་ཀ་ལ་གནོད་བྱ་བྱེད་ལུས་ཡིན་ཏེ། ལན་ཆུན་དུ་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་ལ་གནོད་བྱ་བྱས་
 པའི་སྒོ་ནས། མཐར་གཉིས་ཀའི་རྒྱན་བསྐྱོག་པའི་བྱིར། སྟོབས་ཆུང་བ་ནི་གནོད་བྱ་ཁོ་ནར་
 རིགས་པ་ཡིན་གྱི། གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པས། དེའི་བྱིར། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཆོན་
 གཞིར་མི་བཟུང་ངོ། །འདིར་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ལ་གཉིས་ཏེ། མཆོན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། ཆ་རྟེན་གམ་གྲང་རྟེན་གོ། །གནོད་བྱ་ནི་ཆ་རྟེན་གམ་གྲང་རྟེན་
 ལུས་མེད་ཀྱི་རྒྱན་དེའོ། །གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་འཛོག་པའི་དུས་ནི་གནོད་བྱ་ལུས་མེད་དུ་བྱས་
 པའི་དུས་དེ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་རྣམས་དུ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པར་མི་ཤེས་པའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་དུས་
 དེར་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་རྣམས་དུ་ནི་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་
 བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། གནོད་བྱ་ལུས་མེད་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆ་རྟེན་ལ་གནོད་བྱེད་དང་། གནོད་བྱ་

རྒྱས་མེད་གྱི་དངོས་རྒྱ་གང་རེག་ལ་གཞོད་བྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་བྱིར། འོ་ན་ཆ་རེག་དེ་གང་
 རེག་ཅམ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་ནམ། རྒྱས་མེད་གྱི་གང་རེག་དང་ལྷན་ཅིག་མི་
 གནས་འགལ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བྱེ་བ་དེ་ནི་སྐད་ཅིག་སོ་སོར་བྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པས།
 དེ་གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་ཁས་ལེན་གྱི། སྒྱིར་གང་རེག་ཅམ་གྱི་རྒྱུན་དང་
 ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ཡང་རྒྱུན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
 དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ན་ཡལ་ཆེ་བ་དག་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་
 གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཅེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཞེས་པ་ལ་རྣམ་བཙན་
 མེད་པའི་བྱིར་དང་། གང་རེག་རྒྱས་མེད་དུ་བྱས་དུས་གྱི་ཆ་རེག་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལྷན་ཅིག་མི་
 གནས་འགལ་དུ་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་ཆད་པའི་བྱིར། འདོད་པར་མི་རྒྱས་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དུ་མི་
 གནས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཞོད་བྱ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་བསྒྲེག་པ་དང་གཉིས་པ་ལ་
 བསྒྲེག་པ་གང་རུང་དུ་ཐལ་ལོ། །ཡང་གཞོད་བྱ་གང་རེག་རྒྱས་མེད་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཞོད་
 བྱེད་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་ཆད་པའི་བྱིར། འདོད་ན་དེ་
 དང་མ་འབྲེལ་བར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷང་ལུན་ལྷ་ལུ་གཞོད་བྱ་དང་གཞོད་བྱེད་བཏགས་
 པ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷང་བ་དང་ཉེ་བའི་རྒྱས་ལུན་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་ལ་ལྷང་བས་གཞོད་པ་བྱས་
 པར་བཏགས་པའི་བྱིར་རོ། །མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ལ་ཡང་དེ་
 བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་གཞོད་བྱ་དང་གཞོད་བྱེད་མཆན་ཉིད་པ་ནི་ཆ་གང་དང་ལྷང་ལུན་ལྷ་ལུ་རོ། །
 དེ་ཡང་གཞོད་བྱེད་ནི་ད་ལྟར་བ། གཞོད་པ་བྱས་པ་ནི་མ་འོངས་པའོ། །གཞོད་པ་བྱས་པའི་དུས་
 ནི་དེ་རྒྱས་མེད་དུ་བྱས་པའི་དུས་དེར་རོ། །དུས་ཀྱང་ཆ་གང་ལྷ་ལུ་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་སོགས་
 དང་། ལྷང་ལུན་ལྷ་ལུ་གཞོད་བྱེད་སྒྲེས་པའི་དུས་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་དང་དེ་འགལ་བའི་ཤེས་བྱེད་
 ནི་གཞོད་བྱ་རྒྱས་མེད་དེ་དང་དེ་གཞོད་བྱ་དེ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ལ་ཐུག་གོ། །ཡང་དེ་དང་
 དུས་མཉམ་པའི་ཆ་གང་གཉིས་འགལ་འབྲེལ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནི་རང་དུས་དེ་ཉིད་
 གྱི་ཆོ་ལ་དགོངས་པའོ། །ཡང་རྟག་མི་རྟག་ལྷ་ལུ་མཆོན་ན་མི་རྟག་པ་གཞོད་བྱེད་དངོས་ཡིན་
 ཀྱང་རྟག་པ་གཞོད་བྱ་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་གཞོད་བྱེད་དངོས་ཡིན་

ཀྱང་། སྤངས་བྱ་མ་འོངས་པ་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་གཞོན་བྱ་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་པ་དང་། བྱས་པ་
 དེ་གཞོན་བྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་རྟག་པ་གཞོན་བྱ་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། ། དེ་ལྟར་
 ན་གཞོན་བྱེད་ལ་དངོས་པོས་བྱབ་ཅིང་། མ་འོངས་པ་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་གཞོན་བྱར་འཛོག་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞོན་བྱ་ལ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་དངོས་པོ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་དོ། །
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་དུས་མཉམ་པའི་ཆ་གང་དང་སྤངས་ཐུན་འགལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་
 འདི་ཡང་འཛོག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལྟར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པས་
 རྣམ་པར་བྱེ་བ་ན་འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་
 བཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་ཡང་སྤངས་པ་དང་ཐུན་པ་མ་འོངས་པ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་
 གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ནི། མཁས་པ་སྤྲུལ་པ་དག་བཞེད་པའི་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཆོན་
 ཉིད་དེས་རུང་ཞིག་མ་བྱབ་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་འོག་ནས་འབྱུང་ངོ། །

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ། སྤྱིར་འགལ་བ་མཆོན་ཉིད་པ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་།
 བཏགས་པ་བ་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལོ། ། དང་པོ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་འགལ་བ་ཞེས་བྱ་
 རྟེ། དོན་ལ་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་སྟོ་བཏགས་ཀྱི་འགལ་བ་
 ཞེས་བྱ་རྟེ། དོན་ལ་དེར་མི་གནས་ཀྱང་སེལ་ངོར་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་དུ་སྟོ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ། ཅི་སྟེ་འགལ་བ་མཆོན་ཉིད་པ་ནི་པན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་ལ་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན།
 དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འགལ་སྟེ་གང་རུང་ཅིག་གེས་བྱ་ལ་མི་སྟེད་པ་ལ་པན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་
 འགལ་ཡོད་ལ། དེ་ལ་འགལ་བ་མཆོན་ཉིད་པ་བཞག་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཉིས་
 ཀྱི་ནང་ནས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་དོན་གྱི་དང་སྟོའི་ལོ། ། དང་པོ་ལ་ངོ་བོས་གཞོན་པ་བྱེད་
 པ་ཆ་གང་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱས་གཞོན་པ་བྱེད་པ་སྤངས་ཐུན་ལྟ་བུའོ། ། དེ་ལ་ངོ་བོས་གཞོན་པ་བྱེད་པ་
 རྣམས་ལ་ནི་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱང་
 མཆོན་ཉིད་པ་འབྱུང་། རྒྱས་གཞོན་པ་བྱེད་པ་སྤངས་ཐུན་ལྟ་བུ་ལ་ནི་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་བཏགས་
 པ་བ་ཡིན་ཀྱང་། འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་མཆོན་ཉིད་པ་འབྱུང་། གང་རེག་དང་།
 དེའི་འགལ་སྟེ་ཆ་རེག་གཉིས་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་དངོས་ཡིན་ཀྱང་འགལ་དམིགས་ཀྱི་སྟོར་བ་

མཚན་ཉིད་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། གལ་ཏེ་འབྱུང་ན་ཆ་གང་ཕྱད་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོས་མ་ངེས་པའི་
 བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་གྱི་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཆ་རེག་དང་གང་རེག་
 གི་རྒྱན་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་ཞེས་ཁས་སྤངས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་། དོན་གྱི་ལྟན་ཅིག་
 མི་གནས་འགལ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་སྤང་བ་དང་ཕྱན་པའི་རྒྱན་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་
 ཞེས་ནི་མི་སྦྱོར་ལ། སྤང་བའི་ཉེར་རྒྱ་དང་པོ་དང་ཕྱན་པའི་རྒྱན་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་
 པར་དོན་ལ་གནས་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་བའི་ཉེར་རྒྱ་མཐོན་སུམ་དུ་
 མི་རྟོགས་པས་སྤང་ཕྱན་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་སྦྱོ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་ནང་
 བས་ཀྱང་དང་པོ་ལ་ཆ་རེག་སྐྱོར་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ཡང་གང་རེག་སྐྱོར་བཞི་པོའི་རྒྱན་བཞི་ཀ་དང་།
 རེ་རེ་ནས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་བྱེ་བས་དབྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་སོ། །ཡང་ན་འདི་ལྟར། སྤང་
 བ་ད་ལྟར་བ་ནི་གཞོད་བྱེད་དོ། །དེའི་འགལ་སྒྲར་གྱུར་པའི་ཕྱན་པ་མ་འོངས་པ་ནི་གཞོད་བྱེ་
 མཚན་ཉིད་པའོ། །རང་གི་རིགས་རྒྱན་མ་ཉམས་པ་དེ་སྤོང་དུ་གཞོད་བྱེད་དེའི་རྒྱན་སྒྲེ་བའི་རྣམ་པ་
 མེད་པར་བྱས་པའི་དངོས་པོ་ནི་དེའི་འབྲས་བུའོ། །དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྒྲ་
 མ་གཉིས་འགལ་བར་ངེས་སོ། །སྤང་བའི་དངོས་རྒྱ་དང་ཕྱན་པ་འགལ་བའི་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་ཆ་གང་གཉིས་དང་འདྲའོ་ཞེས་བརྗོད་ན་འང་འདུག་པ་བདེའོ། །

བཞི་པ་འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། དངོས་མེད་ལ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་
 འགལ་མི་གཞག་སྟེ། གཞོད་བྱེད་དང་གཞོད་བྱེད་མཚན་ཉིད་པ་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །དངོས་པོ་ལ་
 ཡང་སྐད་ཅིག་དང་རྒྱན་གཉིས་ལས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་དེ་མི་བཞག་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
 ལ་གཞོད་པ་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞོད་བྱེད་དང་གཞོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་རྒྱན་དང་
 ལྟན་པ་དགོས་ཏེ། གཞོད་པ་བྱེད་ཚུལ་ལ་ངོ་བོས་གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱའི་གཞོད་པ་བྱེད་པ་
 གཉིས་ལས་གཞན་མེད་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་རྒྱན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ན་གྲུབ་
 དོན་འདི་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ལྟན་ཅིག་གནས་འགལ་གྱི་འགལ་སྒྲ་གང་རུང་ཡིན་ན་རྩལ་
 སུ་གྲུབ་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་འདི་ཡང་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ཡིན་ན་རྩལ་སུ་གྲུབ་དགོས་པར་
 འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཡང་གཞོད་བྱེད་གང་རེག་གི་རྒྱན་དེ་གཞོད་བྱེད་ཆ་རེག་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་

འགལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་མི་འཐད་པ་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་འཐད་ན་རྟོག་ལོ་བཞེད་པའི་
ལྟན་ཅིག་མི་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟུན་པའི་སྒྲིན་དེ་རང་ལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་
མཚུངས་ཞེན་ཡ་གྲུལ་འགོད་ན་མ་ཁྱབ་པའི་སྒྲིན་ཡོད་ཅེས་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་དེའི་དོན་གང་
ཡིན་བརྟགས་ན་འཛིག་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཆོགས་པའི་སྒྲི་མི་སྤྱིད་ཅེས་འགྲེལ་
པར་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ཆོགས་པའི་སྒྲི་རང་ལུགས་ལ་སྤྱིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རི་
ལྟར་ཞེན། མ་ཁྱབ་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་གཉིས་ལ་གནས་པའི་ཆོས་གཞོད་བྱེད་
ཅེས་སམ། ཡང་ན་གཞོད་བྱ་ཞེས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་འཛིག་ན། འོ་ན་གཞོད་བྱ་གང་རེག་ཆོས་ཅན།
གཞོད་བྱེད་ཆ་རེག་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་གཞོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་འཕེན་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ཉིད་རང་ལ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིའི་དོན་ཡང་གཞན་དག་
གིས་ནི་ལེགས་པར་མ་བཤད་མོད། འོན་ཀྱང་སྒྲར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར། བྱ་བས་ལོ་
ཆེན་བཀག་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་འདིར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་པལ་ཆེ་བ་དག །རྒྱན་ལྟན་
ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། ལྟན་ཅིག་མི་
གནས་འགལ་ཡང་ཡིན། ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་
ཡང་རིགས་པ་མིན་པར་གྲུབ་སྟེ། བྱད་གིང་གི་སྟེང་གི་ཆ་གང་གི་རུལ་གཉིས་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་མི་
གནས་འགལ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་
བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་དང་། ཆགས་སོགས་དྲི་མ་རྣམས་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་
འདོད་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལུགས་ཀྱི་གཞོད་བྱ་བསྐྱོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་
འགལ་བའི་ཕྱིར། ལྟ་བུ་གཞོད་བྱ་བསྐྱོག་པའི་རུས་ལ་དོན་གྱི་དང་། སྤྱིའི་འོ། །དང་པོ་ལ།
ཆ་གང་ལྟ་བུ་དོ་བོས་གཞོད་པ་བྱས་པའི་དང་། ལྟང་ལྟན་ལྟ་བུས་རྒྱས་གཞོད་པ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དང་པོ་ནི། ཆ་གང་གཉིས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཕྱད། གཉིས་པ་གཞོད་བྱ་རུས་མེད་དུ་སྒྲེས།
གསུམ་པ་ལ་གཞོད་བྱ་བསྐྱོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཞོད་བྱ་བསྐྱོག་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲེས་པའི་
གཞོད་བྱེད་དེ་མིང་རི་ལྟར་བརྟགས་ཀྱང་རུང་། དོན་ལ་སྟོབས་ལྟན་ཡིན་ཏེ། གཞོད་བྱ་བས་

སྟོབས་ཆེ་བར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་གཞོན་བྱེད་དེ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་སོང་བ་
 ཡིན་ཅིང་། གཞོན་བྱེད་ལོག་རྗེས་སུ་གཞོན་བྱེད་གྲང་རིག་གི་རྒྱུན་དང་མི་ལྟན་པ་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 སུ་སོང་ཆོད་དང་། གཞོན་བྱེད་ལོག་རྗེས་སུ་མེས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་ཡིན་
 བོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ལ་རྒྱུན་དང་མི་ལྟན་པ་སྦྱར་ཞིང་། རྟགས་ལ་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཞེས་མི་སྦྱར་བ་
 ཡིན་ཏེ། རྟགས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་རྒྱ་རྩལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་ཤེས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དེ་རྟགས་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་ན་ཐུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅིག་ཤོས་ལ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ།
 གཞོན་བྱེད་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱིས་གཞོན་བྱེད་རྒྱུན་མི་འབྱུང་བར་རྒྱ་རྩལ་མཐོང་བས་ཀྱང་
 འབྱུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཤེས་ན་གྲུབ་དོན་གསུམ་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཏེ། རང་ལུགས་ལ་སྦྱོན་
 མེད་པའི་རྒྱལ། གཞན་ལུགས་ལ་སྦྱོན་ཆགས་པའི་རྒྱལ། འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་གྱི་རྣམ་
 གཞག་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་ལུགས་ཀྱི་འཛིན་རྒྱལ་འདི་ལྟར་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་ན།
 མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། སྟོང་མི་རུས་པའི་ཉེས་པ་གསུམ་མཐོང་
 རྟེ། རྒྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འབྲས་སུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་པ་དང་། གཞོན་བྱེད་དང་གཞོན་
 བྱེད་རུས་མེད་གཉིས་པོ་འབྲེལ་ཡང་འབྲེལ་འགལ་ཡང་འགལ་བར་ཁས་སྲུངས་པའི་ཉེས་པ་དང་།
 གཞོན་བྱེད་ཆ་རིག་དང་གཞོན་བྱེད་གྲང་རིག་རུས་མེད་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། རྒྱ་འབྲས་
 ཀྱི་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་སྲུངས་པས་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་དང་འགལ་རྟགས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཁས་
 སྲུངས་པའི་ཉེས་པ་གསུམ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ལུགས་འདི་ལོགས་པར་ཤེས་པ་ལ་ཉེས་པ་དེ་གསུམ་
 མི་འཇུག་ཏེ། འདིར་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པར་སོང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞོན་བྱེད་ཆ་
 རིག་དང་། གཞོན་བྱེད་གྲང་རིག་རུས་མེད་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་
 མི་གནས་འགལ་དུ་ཁས་མི་ལེན། རུས་མེད་ཀྱི་རྒྱུན་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་ཁས་ལེན་
 ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་རྟེ། གྲང་རིག་གི་རྒྱ་ནི་གྲང་རྒྱ་རུས་
 པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་ལ། ཆ་རིག་དང་གྲང་རིག་རུས་མེད་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་སྟོན་
 དུ་སོང་བ་ན། ཆ་རིག་ཡོད་པའི་གཞིར་གྲང་རིག་གི་རྒྱ་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆ་གྲང་
 འགལ་བར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་ནི་ཆ་རིག་དང་གྲང་རིག་རུས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་

[illegible]

ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆ་གང་དང་། དེས་ཤེས་དང་། སྒྲོ་འདོགས་དང་། བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེའི་བསལ་བྱ་བདག་འཛིན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །
 དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན། དོན་འདི་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཏེ། འགལ་བ་དེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་དང་གཞོན་བྱ་
 བསྐྱོག་པའི་དུས་འཆད་པ་ན། འགལ་ཡུལ་དང་འགལ་སྒྲུའི་རྣམ་གཞག་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་
 ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། འགལ་དམིགས་གྱི་རྟགས་དང་བསྒྱུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་སྒྱུར་བ་ན་ཕྱི་མ་དེ་
 ཉིད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བྱུང་འབྱེད་གཏན་ལ་འབབས་པ་ན་འཛིག་
 རྟེན་ན་གྲགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱེད་ན་རྟོགས་པར་སྒྲུ་ལ། བསྒྱུབ་བྱ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ན་གང་
 དོན་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་དགོས་པས་སོ། །དེས་ན་སྐབས་སོ་སོར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁས་
 ལེན་པའི་ཚུལ་མ་ཙོར་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲུ་མི་རྟག་རྟོགས་གྱི་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་རྒྱུའི་
 རྒྱ་དང་། དེའི་བསལ་བྱ་སྒྲུ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ལྟར། གཉིས་པ་ལ་དེ་རུས་མེད་དུ་བྱ།
 གསུམ་པ་ལ་དེ་འགགས་པ་དང་རྗེས་དཔག་དེ་སྒྲུས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྒྲུས་ཟིན་པའི་
 འོག་ཏུ་རི་སྒྲིབ་གཉིན་པོ་དེ་ཡོད་པ་དེ་སྒྲིབ་དུ། སྒྲུང་བྱ་དེ་སྒྲུ་མ་རུས་པ་ཉིད་ལ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་
 འགལ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་གྱི་དགོངས་པ་ལ་དོན་འདི་འབྱུང་ཏེ། སྒྲུ་མི་རྟག་
 རྟོགས་གྱི་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བྱ་བཏགས་པ་བ་ནི་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་འགགས་ཟིན་པ་དེ་
 ཉིད་ཡིན་ལ། བསལ་བྱ་མཚན་ཉིད་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་མ་འོངས་པ་མ་སྒྲུས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
 དེ་གཞོན་བྱ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་གཞོན་པ་བྱས་པ་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་སྒྲུས་པ་ལ་
 གཞོན་པ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། དེའི་སྒྲོ་བས་གྱིས་གཞོན་
 བྱ་མ་འོངས་པ་དེ་མ་སྒྲུས་པའི་དངོས་པོ་ནི། དེའི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་དེ་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གཉིས་པོ་འགལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དང་སྒྲུར་བཤད་པའི་རྣམ་
 གཞག་འགལ་བར་མི་བསམ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་དཔེ་དོན་གྱི་སྐབས་སོ་སོར་བྱེད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་རི་སྒྲིབ་དུ། ས་བོན་སྤངས་པའི་གཉིན་པོ་འདྲ་ཡོད། །ཅེས་དང་། ཡུན་རིང་འགོགས་
 པའི་ལྟན་ཅིག་ཏུ། །མི་གནས་པ་དེ་ངོ་མཚར་ཆེ། །ཞེས་པའི་དགོངས་པ་བཙལ་ན་བྱང་སེམས་གྱི་
 ཆོས་མཚན་གྱི་ཐ་མའི་དངོས་རྒྱུ་དང་། མཐོང་སྤངས་རྟོག་པ་རུས་མེད་གྱི་དངོས་རྒྱུ་ལྟར། རུས་མེད་

དང་ཚེས་མཚོག་ཐ་མ་དུས་མཉམ། རྟོག་པ་འགག་པ་དང་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་
 དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་དེའི་གནོད་བྱ་མཐོང་སྤངས་ཀྱི་
 ས་བོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཕྱད། གཉིས་པ་ལ་རུས་མེད་དུ་བྱས། གསུམ་པ་ལ་དེ་འགགས་པ་
 དང་། དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་སྐྱར་བས་
 སྤང་གཉིན་ཡུན་རིང་པོར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་མི་སྤྲོད་དོ། །དེས་ན་མཐོང་སྤངས་རྟོག་པ་ནི་
 མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གནོད་བྱ་བཏགས་པ་བ་དང་། གནོད་པ་བྱས་པ་ཡང་བཏགས་
 པ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱས་གནོད་པ་བྱས་པ་ལ་དེས་གནོད་པ་བྱས་པར་བཏགས་པའི་ཕྱིར། ཚེས་
 མཚོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་དང་དུས་མཉམ་པའི་མཐོང་སྤངས་རྟོག་པ་སྤོང་ཚུལ་དེ་ལྟར་
 ཡིན་ལ། དུས་མི་མཉམ་པ་ལམ་མ་ཁྱུགས་ཀྱི་མཐོང་སྤངས་རྟོག་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མི་སྤྲོད་ཏེ།
 སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཕྱད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་རྟག་པའི་དངོས་པོར་ཐལ་ལོ། །
 མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོབས་ཀྱིས་སྤྲུམ་དེའི་རྒྱན་སྐྱེ་མ་རུས་པ་ཉིད་ལ་དེས་དེ་སྤངས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །
 མཐོང་སྤངས་ཀྱི་ས་བོན་ནི་དེའི་གནོད་བྱ་དང་གནོད་པ་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེའི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་མཐོང་སྤངས་མ་འོངས་པ་ནི་དེའི་གནོད་བྱ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་།
 གནོད་པ་བྱས་པ་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་ལ་དེ་ལ་གནོད་པ་བྱས་
 པར་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤངས་བྱ་མ་འོངས་པ་མི་སྤྲོབས་པའི་ཚེས་ཅན་ལ་གནོད་པ་བྱར་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནོད་བྱ་བརྒྱུག་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དེ། ལོ་རྒྱུ་བ་དང་བྱ་བ་བྱ་རྒྱུ་གས་ཀྱི་སྐད་
 ཅིག་མ་ལ་བཞེད། རིགས་གཏེར་ལས་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བཞེད། འོ་ན་ཆ་གང་གཉིས་
 མཉམ་དུ་འགྲོགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་མི་བརྒྱུག་པར་མངོན་སུམ་གྱི་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
 དེས་མི་གནོད་དེ། ཚ་རིག་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱུད་དང་། གང་རིག་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱུད་མཉམ་དུ་འགྲོགས་
 བས་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ཚེ། ཚ་རིག་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ངོ་སྤེལ་གྱི་གནོད་བྱ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་
 དེ་དང་དུས་མཐས་བགྲངས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་ལ་བརྒྱུག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གང་རིག་གི་
 རྒྱན་ཡོངས་རྫོགས་བརྒྱུག་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་
 དེའི་གནོད་བྱ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་རོ། །

གཉིས་པ་ལན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། འགལ་བ་དངོས་བཏགས་
 གྱི་བྱད་པར་ལ་དབྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་དེ་དང་འགལ་བ་གང་ཞིག་ཚོས་དེའི་རྒྱུན་བསྐྱོག་
 པར་མི་རུས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་དངོས་འགལ་དང་རྒྱུད་འགལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོག་ངོར་
 རང་མིན་བཀག་ཅམ་གྱི་ཚོས་དེ། ལན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་
 རྟག་མི་རྟག་དང་། སྔོན་པོ་དང་སྔོ་མིན་ལྟ་བུའོ། །སེལ་ངོར་རང་བཀག་ཅམ་དེ་ཚོས་དེའི་བྱབ་
 བྱེད་དུ་ཞེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཚོས་དེ་འགོག་རུས་པ་དེ་ཚོས་དེ་དང་རྒྱུད་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད།
 དཔེར་ན་བྱས་པ་དང་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །རྩ་བར་རང་མིན་བྱབ་བྱེད་འགོག་ །ཅེས་གསུངས་པ་དེ་
 སྒྲིལ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པས་རང་མིན་མ་བྱས་པའི་བྱབ་བྱེད་ཀྱང་འགོག་མི་རུས། རྟག་
 པའི་བྱབ་བྱེད་ཀྱང་འགོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་ནི། རྒྱུད་འགལ་རང་མིན་བྱབ་བྱེད་
 འགོག་ །ཅེས་པ་སྟེ་རང་གང་ལ་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བའི་དོན་དེའི་བྱབ་བྱེད་འགོག་རུས་པའོ། །
 འདིར་དབྱད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་འཇུག་སྟེ། རང་མིན་གྱི་བྱབ་བྱེད་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་འགལ་
 ཡིན་མིན་དབྱད་པ། རྒྱུད་འགལ་ལ་ལན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱིས་བྱབ་མ་བྱབ་དབྱད་པ། རྒྱུད་
 འགལ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དངོས་འགལ་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དགོས་མི་དགོས་དབྱད་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། འོན་ །རང་མིན་འགོག་པ་དངོས་འགལ་ཡིན། །རྒྱུད་འགལ་རང་མིན་བྱབ་བྱེད་འགོག་ །
 ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་དབྱད་ན་སྒྱིར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རང་མིན་དང་དངོས་འགལ་དུ་ཁས་
 ལེན་རུས་པ་བཞིན་དུ། རང་མིན་དང་བྱབ་བྱེད་གང་ཡིན་དང་། རྒྱུད་འགལ་དུ་ཁས་ལེན་རུས་སམ་
 མི་རུས། རུས་ན་ནི་སྔོ་སེར་འགལ་བར་ཐལ། སེར་པོ་དེ་སྔོན་པོ་མིན་པའི་བྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མི་རུས་ན་གཞུང་གི་སྒྲ་ཟིན་དང་འགལ་ཞིང་། རྒྱུད་འགལ་དུ་འཛོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་གང་ཡིན་
 བཏགས་ན་འཛོག་གོ་ཞེན། དེ་ལན་བཤད་པ། དེ་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 དེའི་བྱབ་བྱེད་དང་རྒྱུད་འགལ་ཡིན་ཞེས་འདོད་ན་བྱེད་བདེན་ཡང་། རྒྱུད་འགལ་དུ་འཛོག་པའི་
 རིགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་རྟག་པ་དང་དངོས་སུ་མི་འགལ་ཡང་བྱས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་
 ཅད་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་རིགས་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་དང་
 རྒྱུད་འགལ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ལ། རིགས་པ་དེ་ཡང་བྱས་པ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་དངོས་འགལ་

ཡིན་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མི་རྟག་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྡོ་སེར་ལ་ནི་དེ་
 མི་མཚུངས་སྟེ། སྡོ་པོ་སེར་པོ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པ་
 ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་རིགས་པ་དེ་སྡོ་པོ་སྡོ་མིན་དང་དངོས་འགལ་
 ཡིན་པ་ལ་མི་ཐུག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཐུག་ན་སྡོ་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་བཞུགས་ཏེ་སྡོ་པོ་སེར་པོ་མ་
 ཡིན་པར་སྐྱབ་བྱས་པར་འགྲུབ་རོ། །འདོད་ན་མི་རུས་ཏེ། དེས་དོན་དང་ཐ་སྙད་གང་ཡང་མི་སྐྱབ་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་དོན་འདི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་ཡིན་པ་ན་
 རྟག་པ་དེའི་ནང་ཆོན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་རྒྱད་འགལ་དུ་གྲུབ་ལ། མི་རྟག་པའི་
 ནང་ཆོན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟག་པ་དང་རྒྱད་འགལ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འགལ་
 པར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྡོ་པོ་དང་སྡོ་མ་
 ཡིན་དངོས་འགལ་དུ་གྲུབ་ཀྱང་། སྡོ་མ་ཡིན་གྱི་ནང་ཆོན་ཐམས་ཅད་སྡོ་པོ་དང་རྒྱད་འགལ་དུ་མི་
 འགྲུབ་ཅིང་། སྡོ་པོའི་ནང་ཆོན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྡོ་མིན་དང་རྒྱད་འགལ་དུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་
 དང་དེ་འགལ་པར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་མེ་དང་མེ་མིན་དངོས་འགལ་དུ་གྲུབ་
 ཀྱང་མེ་མིན་ཐམས་ཅད་མེ་དང་རྒྱད་འགལ་དུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། མེ་མིན་ལ་མེ་དང་རྒྱད་འགལ་ཡིན་
 མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མེ་མིན་གྱི་རྟག་པ་དེ་མེ་དང་རྒྱད་འགལ་ཡིན་ཀྱང་། དུ་བ་མེ་དང་
 རྒྱད་འགལ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུ་བ་མེ་མིན་པར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་གཏན་
 ཆོག་ལང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྡོ་སེར་དང་མེ་དུ་སོགས་འགལ་པར་མཛོན་སུམ་གྱི་གྲུབ་
 པོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཁོ་པོ་ཅག་གི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། སེར་པོ་གང་ཡིན་སྡོ་པོ་མ་ཡིན་པར་
 ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་མཛོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ན། དེ་སྡོ་པོ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་
 གཏན་ཆོག་ལང་དག་མེད་པར་གྲུབ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ན་འགལ་པར་ངེས་པ། སྡོ་པོ་དང་སྡོ་
 མིན་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། སྡོ་སེར་གཉིས་རྒྱད་འགལ་ཡིན་པའི་
 སྐྱབ་བྱེད་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སྡོ་སེར་དང་ཀ་སུམ་སོགས་ལ་ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི།
 ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་འགལ་པ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། ཕན་ཚུན་སྤངས་པར་ནི་མཛོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ།
 འགལ་པར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་འགལ་དུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་ཡང་མེད།

རྒྱུད་འགལ་དུ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་ནི་ཕལ་ཆེ་བ་དག །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུད་འགལ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་
 བཞེད་མོད། དེ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་ལ་དངོས་
 དང་རྒྱུད་འགལ་གཉིས་འབྱེད་དགོས་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པར་གསལ་བ་དང་། དངོས་འགལ་ལ་
 ལུང་གསུམ་མི་སྲིད་པར་འཆད་པ་དེ་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་དངོས་ལ་ཡིན་གྱི། གཞུང་གང་ནས་
 ཀྱང་དངོས་འགལ་ཅམ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི་སློབ་དཔོན་བྱ་བ་སོགས་སྒྲ་
 རབས་པ་རྣམས་རྒྱུད་འགལ་ལ་དངོས་འགལ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་བཞེད་ཀྱང་།
 རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ནི་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་ཅིང་། རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་དེ་དངོས་
 གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མིན་ན་དེ་དང་དེ་རྒྱུད་འགལ་དུ་འཛིག་པའི་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་
 བ་སྒྲ་སེར་རྒྱུད་འགལ་དུ་བཤམ། དེ་གཉིས་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 ཁྱད་པར་དུ་བྱས་མོད་དེ་ཅམ་གྱིས་སྒྲ་སེར་འགལ་བར་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་བོ་སེར་བོ་མ་
 ཡིན་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ཡིན་ན་དེར་འགལ་ལོ་ཞེས་བཞག་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་ལྟོས་ནས་འགལ་བར་
 བཞག་པ་དང་། མ་ལྟོས་པར་འགལ་བའི་བ་སྒྲ་དང་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་རྒྱུད་འགལ་ཡིན་
 མིན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཛིག་བྱེད་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་དང་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་རྒྱུད་འགལ་
 དུ་འཛིག་དགོས་ཏེ། སྤྱོད་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པས། རྟག་མི་རྟག་གི་
 ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། རྒྱུད་འགལ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོག་མཚུངས་ཀྱང་དོན་མི་མཚུངས་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ན་འཛིག་ངེས་
 དེ་འཛིག་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་བཅས་དང་རྒྱུད་འགལ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་པ་དང་མི་འཛིག་པ་དངོས་
 འགལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་དེར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཅན་དན་གྱི་མེ་ཡོད་པ་དེ་མེ་མེད་པ་དང་
 རྒྱུད་འགལ་ཡིན་ཏེ། ཁྱབ་བྱེད་མེ་ཡོད་མེད་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེར་
 བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་མེ་མེད་པ་དང་རྒྱུད་འགལ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་ཡོད་
 པའི་ཁྱབ་བྱེད་མེ་ཡོད་དེ་མེ་མེད་པ་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེར་བཞག་པའི་

བྱིར། ཡང་གྲུབ་དོན་ལས་གྲུབ་དོན་གཉིས་པ་འདི་འབྱུང་སྟེ། གང་རྒྱུད་འགལ་ཡིན་ན་རང་གི་
 རྩལ་བྱེད་དེ་རང་གི་འགལ་ལྷན་དངོས་དེ་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་དང་རྒྱུད་
 འགལ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་རྒྱ་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དང་། འབྲས་
 ལུ་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེར་འཛོག་ཅུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་
 བས། དེའི་རྩལ་བྱེད་བྱས་པ་ནི། རྩལ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པར་འདུས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 འདི་ལྟར་ཡང་བཤད་ཅུས་ཏེ། གཞུང་ལས་འགལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཁོ་ན་
 ལ་བཤད་གྱི། ཡན་ཚུན་སྤངས་པ་ལ་ནི། ཡན་ཚུན་ཐ་དད་པ་ཞེས་མ་བཤད་དོ། །དེས་འགྱུར་
 ལྟས་བཅས་ལྟ་བུ་ལ་ནི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་ཞེས་བཤད་གྱི་དངོས་འགལ་དང་། རྒྱུད་
 འགལ་དང་གང་དུ་ཡང་བཤད་པ་མེད་དོ། །དེའི་བྱིར་ཀ་ལུ་མ་དང་སྡོ་སེར་ལྟ་བུ་བརྒྱུད་འགལ་དུ་
 འཛོག་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་རང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
 རིགས་པའི་དབང་ལྷན་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། སྤྱིར་ཡན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དབྱེ་བ། དེ་
 ལ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སྤྱིར་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 འགལ་ལྷན་མེ་མེད་དང་མེ་མེད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང་། མེ་མེད་གྱི་དངོས་པོ་དང་། མེ་མེད་གྱི་རྒྱ་
 ཅུས་པ་ཐོགས་མེད་དང་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་འགོག་བྱེད་མེ་ཡོད་དང་། མེ་ཡོད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་
 དང་། མེ་ཡོད་གྱི་དངོས་པོ་སྟེ་གསུམ་གསུམ་སྤྱིར་བས་ཡན་ཚུན་སྤངས་འགལ་བཅུ་གཉིས་སོ། །
 ཡང་མེ་དང་ཅན་དན་གྱི་མེ་དང་། དུ་བ་དང་མེ་རྒྱ་ཅུས་པ་ཐོགས་མེད་བཞི་ལ་འགོག་བྱེད། མེ་
 མེད་དང་། དེའི་དངོས་པོ་སོགས་གསུམ་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་རྟགས་སུ་
 སྤྱིར་ན་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི། འགལ་བའི་འབྲས་ལུ་དམིགས་པ་བཞི། འགལ་
 བའི་རྩལ་བྱེད་དམིགས་པ་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སོ། །བཅུ་གཉིས་པོ་དེའི་ནང་ནས་དུག་ལ་འགལ་
 དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འབྱུང་ལ། ལྷན་མ་དུག་ལ་དེ་མི་འབྱུང་སྟེ། འགལ་ཞིག་ནི་
 གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ། འགལ་ཞིག་ནི་འབྲེལ་ལྷན་དམིགས་པ་དང་། སྤྱིར་བའི་
 གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་བྱིར། རི་ལྟར་ཞེན་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་
 དམིགས་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཐ་དད་མེད་པའི་བྱིར།

རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་ལ་འགལ་དམིགས་སུ་མི་རུང་སྟེ། རྒྱ་མ་དམིགས་པར་
 འདུས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་སུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་ཡང་དེར་མི་རུང་སྟེ། དངོས་
 འབྲས་མ་དམིགས་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་བྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་
 པ་གཅིག་སུ་རྟགས་སུ་རུང་བ་ནི་སྒྲ་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་བར་བསྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་
 པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་འགལ་བའི་འབྲས་སུ་དམིགས་པ་བཞིའི་ནང་ནས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་
 འབྲས་སུ་དམིགས་པ་ནི་དེར་མི་རུང་སྟེ། དེ་འབྲས་སུའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འདུས་པའི་
 ཕྱིར། འདི་མེ་ཡོད་ཀྱི་འབྲས་སུ་དུ་བ་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ལྷག་མ་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་
 འབྲས་སུ་དམིགས་པ་འབྲས་སུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་སུ་དམིགས་པ། བྱབ་བྱེད་དང་འགལ་
 བའི་འབྲས་སུ་དམིགས་པ་གསུམ་འགལ་དམིགས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །འགལ་བའི་བྱབ་བྱ་
 དམིགས་པ་བཞིའི་ནང་ནས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་བྱབ་བྱ་དམིགས་པ། བྱབ་བྱེད་དང་
 འགལ་བའི་བྱབ་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་འགལ་དམིགས་ལོགས་པར་མི་རུང་སྟེ། བྱབ་བྱེད་དང་
 འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལྷག་མ་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྱབ་བྱ་
 དམིགས་པ་དང་འབྲས་སུ་དང་འགལ་བའི་བྱབ་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་ཏེ་དུག་གོ། །མདོར་ན་ཕན་
 ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་དུག། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་བཅུ་གཉིས། རྒྱ་མ་
 དམིགས་པ་འབྲས་སུ་མ་དམིགས་པ། བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གསུམ་སྟེ་རྟགས་དང་ཐལ་འགྱུར་
 ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་ལ་བསྒྲིག་འབྲེལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ལ་རྟེན་པ་བཅོ་ལྔ་སྟེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་
 ལ་བརྟེན་པ་བཅུ་གཉིས། རྒྱ་མ་དམིགས་པ་བཅུ་གསུམ། ཕན་ཚུན་སྤངས་ནས་འགལ་བའི་མེ་
 མེད་ཀྱི་དངོས་པོས་དུ་བ་འགོག་པ་དང་། དུ་བ་ཡོད་པས་མེ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་འཛིན་པའི་མིག་གི་
 རྣམ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཏེ་བཅོ་ལྔ་འོ། །བསྒྲིག་པ་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་
 པ་དུག་སྟེ། བྱབ་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱར་གསུམ། འབྲས་སུའི་བསྐྱར་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། བྱབ་བྱེད་
 མ་དམིགས་པ་དང་། བྱབ་བྱེད་འགལ་བའི་བྱབ་བྱ་དམིགས་པ་དང་། བྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་
 འབྲས་སུ་དམིགས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་དང་། དུ་མེད་ཀྱི་
 དངོས་པོ་དུ་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་འགོག་པ། འབྲས་སུ་དང་འགལ་བའི་བྱབ་བྱ་དམིགས་པ།

དུ་བ་ཡོད་པས་མེ་མེད་གྱི་རྒྱ་རྩལ་པ་ཐོགས་མེད་ཅེས་པ་འབྲས་ལུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་ལུ་
 དམིགས་པ་དང་གསུམ་སོ། །དེ་ལྟར་ཉེར་གཅིག་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་འབྲས་རང་གཉིས་དང་། རང་
 བཞིན་མ་དམིགས་པ་སྟེ་ཉེར་བཞིའོ། །དེ་དག་གི་ནང་ནས་དོན་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་བཙོ་བརྒྱད་དེ།
 འབྲས་ལུའི་རྟགས་དང་། རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བཅུ་གཉིས་དང་།
 ལན་ཚུན་སྤངས་པའི་འབྲས་ལུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་ལུ་དམིགས་པ། རྩབ་བྱེད་འགལ་བའི་
 འབྲས་ལུ་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རྩབ་བྱེད་མིགས་པ་རྣམས་སོ། །ཐ་སྟད་འབའ་ཞིག་
 སྐྱབ་པ་གཅིག་སྟེ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའོ། །གཉིས་ཀར་འགྱུར་བ་ལྟ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་དང་། འབྲས་ལུ་མ་དམིགས་པ་དང་། རྩབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། ལན་ཚུན་སྤངས་
 པའི་རྩབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རྩབ་བྱེད་མིགས་པ་དང་། འབྲས་ལུ་དང་འགལ་བའི་རྩབ་བྱེད་
 དམིགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་ལ་ཤ་པས་ཤིང་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཐ་སྟད་སྐྱབ་པའོ། །
 ཡོད་པས་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །འབྲས་ལུ་མ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་དུ་བ་བཀག་
 པས་དུ་རྒྱ་རྩལ་པ་ཐོགས་མེད་འགོག་པ་ཐ་སྟད་སྐྱབ་པའོ། །མི་རྟག་པའི་དུ་བ་བཀག་པས་དེ་
 འགོག་པ་དོན་སྐྱབ་པའོ། །རྩབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའང་ཤིང་བཀག་པས་ཤ་བ་འགོག་པ་ཐ་སྟད་
 སྐྱབ་པའོ། །མི་རྟག་པ་བཀག་པས་ཡོད་པ་འགོག་པ་དོན་སྐྱབ་པའོ། །རྩབ་བྱེད་འགལ་བ་ལ་
 ཡང་ཤ་བ་ཡིན་པས་ཤིང་མིན་གྱི་དངོས་པོ་འགོག་པ་ཐ་སྟད་སྐྱབ་པའོ། །ཚུལ་བྱུང་གི་རྟག་པའི་
 དངོས་པོ་འགོག་པ་དོན་སྐྱབ་པའོ། །འབྲས་ལུ་དང་འགལ་བའི་རྩབ་བྱེད་མིགས་པ་ལ་ཡང་དུ་བ་
 མེད་པའི་དངོས་པོ་དུ་རྒྱ་རྩལ་པ་ཐོགས་མེད་འགོག་པ་ཐ་སྟད་སྐྱབ་པའོ། །མི་རྟག་པའི་དུ་བ་མེད་
 པའི་དངོས་པོ་དུ་རྒྱ་རྩལ་པ་ཐོགས་མེད་འགོག་པ་ན་དོན་སྐྱབ་པའོ། །ཞེས་གསུང་ངོ། །ཆོད་མ་
 རིགས་པའི་གཉེར་ལས་ནི། ལན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དབྱེ་བ་འདི་དག་མི་བཞེད་དེ། ཐོགས་
 གྲང་ཡབ་སྐུས་གྱི་གཞུང་ལས་མ་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩབ་བྱེད་འགལ་བ་
 དམིགས་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ནི་ལུང་དང་རིགས་པའོ། །དེའི་ཆོན་ལུང་རིགས་
 དེ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་བཅུ་གཉིས་པོའི་ནང་མཆོན་འགའ་ཞིག་ལའང་མཚུངས་པར་མཐོང་
 བས། དེ་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་བསམ་དགོས་སོ། །ཇི་ལྟར་མི་མཚུངས་ཞེན་ཅན་དན་གྱི་མེས་

གྲང་རིག་སྒྲོར་བཞི་འགོག་པ་ནི་གཞུང་ལས་མ་བཤད་ཅིང་། མེ་ཙམ་གྱིས་གྲང་རིག་སྒྲོར་བཞི་
འགོག་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་འགལ་བ་དངོས་བཏགས་ལ་དབྱུང་བ་
ནི། ཡན་ཚུན་སྤངས་པའི་འགལ་བ་རྣམས་ནི་འགལ་བ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་ནི་ཐ་དད་
ཀྱང་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ན་འགལ་བ་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
དག་ཐ་དད་དུ་དོན་གྱི་སྤངས་ན་མེད་པའི་བྱིར་། ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱའི་ཐ་དད་པ་བཞིན་ནོ། །
དངོས་འགལ་ཡང་ལུང་གསུམ་ཁེགས་པ་ཙམ་ལ་དེར་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། འགལ་བ་མཚན་ཉིད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགལ་བ་ལྷན་ཅིག་ཤོས་དེ་དང་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་། བྱེ་
བྲག་ཏུ་འགལ་བ་ལྷན་ཅིག་ཤོས་མེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་འགལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ལྟ་ཞོག །ཡན་ཚུན་
སྤངས་པའི་འགལ་བ་ཙམ་ཡང་མཚན་ཉིད་པར་མི་རུང་སྟེ། ཡན་ཚུན་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་།
དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྒྱད་འགལ་དུ་བཞག་པ་དེ་དག་ཀྱང་འགལ་བ་བཏགས་པ་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་སྒྲིར་འགལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ནི་ཆ་གྲང་ལྟ་བུ་སྟེ། རྩིས་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་ཐ་དད་དུ་གནས་ནས་
ཡན་ཚུན་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་བྱིར་། བྱེད་པར་དུ་དངོས་འགལ་མཚན་ཉིད་པ་ནི། མེ་དང་གྲང་བའི་
རིག་པ་དངོས་ལྟ་བུ་སྟེ། རྩིས་ཀྱི་སྤྲོད་ནས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་བྱིར་། རྒྱད་འགལ་མཚན་ཉིད་པ་ནི་
དུ་བ་དང་གྲང་འབྲས་སུ་ལོང་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆ་གྲང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་གཉིས་
ཀྱང་འགལ་བར་བཞག་པའི་བྱིར་། འོན་ཀྱང་སྤྲོད་དེའི་རྣམ་བཞག་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། རིགས་པ་
མཁུན་པས། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པའི་ཆོ། གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཙོ་བོར་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་པས། ཡན་ཚུན་སྤངས་འགལ་རྣམས་ཀྱང་འགལ་བ་གོ་ཆོད་པོ་དང་། དངོས་མེད་ཁོ་ན་
ལ་བཞེན་པའི་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་གོ་ཆོད་པོར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྲུ་ཟེན་གྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་འགལ་འབྲེལ་གྱི་བསྒྲུབ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་གཞུང་དུ། འགལ་བ་གཉིས་ཀའི་མཚན་གཞི་
དངོས་པོའི་སྤྲོད་ནས་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཀྱང་དེར་བཟུང་། ཡན་ཚུན་
སྤངས་འགལ་ཀྱང་དེར་བཟུང་བའི་བྱིར་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཅིག་པ་
བཀག །ཅིས་གསུངས་ལ། དེར་འཛོག་པ་ལ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་པོར་གྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར་།

དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་ཆོས་དེ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་དེ་ཆོས་དེ་དང་འགལ་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་
 གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། བྱོད་ཆོས་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་གང་ཞིག་ ཆོས་དེ་དངོས་པོར་གྱུ་བ་
 པའོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་གང་ཞིག་ཆོས་དེ་དངོས་པོར་མ་གྱུ་བ་པའོ། །དབྱེ་ན་དངོས་
 འགལ་དང་རྒྱུད་འགལ་ལོ། །མཚན་ཉིད་ནི། དེ་གང་ཞིག་སྤང་གསུམ་ཁེགས་པ་དང་མི་ཁེགས་
 བའམ་རང་གི་འགལ་སྒྲ་དེ་བཀག་ཅུང་མཐ། རང་གི་འགལ་སྒྲ་ར་བཞག་པ་དེའི་བྱེད་བྱེད་ལ་
 གནོད་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །མཚན་གཞི་ནི་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱས་པ་དང་རྟག་པ་ལྟ་
 བུའོ། །རྟག་པ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འོ་ན་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་མི་རྟག་པ་ལ་གནོད་བྱུར་ཐལ། དེ་བྱོད་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན་དེས་བྱོད་ལ་གནོད་པ་བྱས་པར་ཐལ། དེ་བྱོད་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེན། ལྷ་མ་ལ་སྤང་བས་བསལ་ཟིན་པའི་མུན་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྤང་བས་གནོད་བྱུར་ཐལ།
 ལྷ་བ་དེ་བྱོད་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟགས་ཁས་སྤངས་ཏེ། དེ་བྱོད་དང་འགལ་བར་བྱོད་
 གྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་བྱོད་ཀྱི་སྤྲོ་རྒྱུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
 ཡང་གང་རེ་ག་ཆོས་ཅན་དེར་ཐལ། དེ་བྱོད་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེའི་འབྲས་
 བྱུར་ཐལ་ལོ། །ཆ་རེ་ག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་གང་རེ་ག་གི་རྒྱན་མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅན།
 དེའི་གནོད་བྱུར་ཐལ། དེ་བྱོད་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེའི་འབྲས་བྱུར་ཐལ་ལོ། །
 ཡང་གནོད་བྱུ་གང་རེ་ག་རུས་མེད་ཆོས་ཅན། དེས་བྱོད་ལ་གནོད་པ་བྱས་པར་ཐལ། དེ་བྱོད་ལ་
 གནོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་འབྲས་བྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན།
 དངོས་པོ་རྣམས་གནོད་བྱེད་མཚན་ཉིད་པར་རུང་ཡང་། དངོས་མེད་ལ་གནོད་བྱུ་མཚན་ཉིད་པ་མི་
 རུང་ཞིང་། གནོད་བྱུ་གནོད་བྱེད་ཡིན་ན་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པས་བྱུ་བ་དང་།
 གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཀྱི་འགལ་བ་ལ་གནོད་བྱེད་མཚན་ཉིད་པ་མེད་ཀྱང་གནོད་བྱུ་མཚན་
 ཉིད་པ་ཡོད་པ་འདི་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པར་གྱུ་བ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། དེས་པ་དང་ནི་སྟོ་འདོགས་
 ཡིད། །གནོད་བྱུ་གནོད་བྱེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །འདི་ནི་སྟོ་འདོགས་དབེན་པ་ལ། །འཇུག་ཅེས་བྱ་
 བར་ཤེས་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། དོན་ལ་གནོད་བྱེད་ངོ་བོ་སྟེ། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་ཤེས་བྱ་ལ་རྫས་དང་ལྗོག་པ་གཉིས་སུ་ངེས། དང་པོ་ལ་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་
 དད་གཉིས་སུ་ངེས། དང་པོ་ལ་འགལ་བ་མི་སྤྲོད་ཅིང་། འབྲེལ་བ་འཛིག་པའི་ཆོ་ལྗོག་པ་གཅིག་
 དང་ཐ་དད་གཉིས་སུ་ངེས། དང་པོ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡང་མི་སྤྲོད་ཅིང་། གཉིས་པ་ཡང་ཆོས་དང་ཆོས་
 ཅན་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་ཆོས་ལ་ཡང་བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུ་བྱུང་མཉམ་པ་དང་། བྱས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ལྟ་
 བུ་བྱུང་མི་མཉམ་པའི་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་ལ་སྒྲུ་དང་སྒྲུའི་
 སྟེང་གི་མི་རྟག་པ་དང་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བའོ། །གཉིས་པ་རྫས་ཐ་དད་ལ་
 བཅན་འདོགས་བྱ་བྱེད་དང་། གཞོད་བྱ་བྱེད་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པ་དང་གསུམ་དུ་ངེས་སོ། །
 དང་པོ་ལས་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །གཉིས་པ་ལས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་
 འགལ་བ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །གསུམ་པ་ལས་ནི་བཅན་ཚུན་སྤངས་པ་ཅམ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །
 འདི་ལ་མཆན་ཉིད་པ་དོན་གྱི་བཅན་ཚུན་སྤངས་པ་དང་། རྗེས་འབྲུན་པ་སྟོ་ངོར་བཅན་ཚུན་སྤངས་པ་
 གཉིས་ལས་འདིར་བཤད་པ་ནི་དང་པོ་སྟེ་སྟོ་སེར་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལྗོག་པ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་
 དད་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། དང་པོ་ལ་འབྲེལ་བ་དང་འགལ་བ་གང་ཡང་མི་སྤྲོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ།
 སྟོ་ངོར་བཅན་བྱ་བཅན་བྱེད་དུ་སྤྲང་བ་དང་། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་སྤྲང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་
 ཡིན་པར་སྤྲང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུ་རྫས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་ལྗོག་པ་དང་། མ་
 བྱས་པ་དང་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ལྗོག་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་ལྗོག་པ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་ལྟ་བུ་
 གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྗོག་པ་གསུམ་སོ། །དང་པོ་ལས་ནི་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་མཆན་
 ཉིད་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་དེ་རྗེས་འབྲུན་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །གསུམ་པ་
 ལས་ནི་ཆོས་ཅན་རྫས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཆན་ཉིད་པ་དང་། ཆོས་ཅན་ལྗོག་པའི་སྟེང་དུ་སྟོ་བཏགས་པའི་
 བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །འོ་ན་དུ་བའི་གཞན་སེལ་དང་། མེད་གཞན་སེལ་
 ཡང་རྟོག་པ་ལ་ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་དུ་སྤྲང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མེད་དུ་གཉིས་ནི་རྟོག་པ་ལ་དེར་སྤྲང་
 བར་མ་ཟད། དོན་ལ་འང་ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་དུ་གནས་པའི་བྱིར། སྤྲུམ་རྫས་ཆོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་
 དེ་བྱུང་འབྲེལ་བར་བཞག་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཕན་འདོགས་གང་ཡིན་བསྐྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའང་དོན་དེ་ཉིད་ལ་དགོངས་སོ། །ཡང་རྟོག་པ་ལ་ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་དུ་སྤྲང་ཚུལ་གཉིས་

ཏེ། ལྷ་ཕྱིར་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་ཕྱིར་གྱུར་པའི་ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་དུ་སྒྲུང་བའོ། །དང་པོ་ནི་
 བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་དག་གོ། །གཉིས་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལྟ་
 བའོ། །འདི་ལ་ཡང་སྒྲོ་བ་ཉག་ས་པའི་དེ་བྱུང་འབྲེལ་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །གཉིས་པ་གཞོན་བྱ་
 གཞོན་བྱེད་དུ་སྒྲུང་བ་ལ། རྒྱུད་པ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་དངོས་སུ་དེར་སྒྲུང་བ་དང་། ཆོས་
 གཞན་རྒྱུད་ནས་དེར་སྒྲུང་བའོ། །དང་པོ་ནི་རྟག་མི་རྟག་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ཤེས་བྱ་ལ་སྤྱིད་པའི་ཕན་
 ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དངོས་
 འགལ་ཇེས་མཐུན་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་དེ་རྟག་པའི་དངོས་པོ་དང་། རྟག་པའི་
 ཤེས་བྱ་སོགས་དང་རྒྱུད་འགལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། བཅ་མཁའ་དང་འགོག་པའི་
 བདེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། རི་བོང་གི་རུའི་དོན་སྤྱི་དང་། མོ་ཤམ་བུའི་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུ་ལ་བྱའོ། །དེ་དག་
 གིས་ནི་རི་རྒྱུད་དུ། རྒྱུད་དང་ཤེས་པའི་དབྱེ་བ་ཡི། །ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་བཞག་བྱེད། །ཐ་དད་ཕན་
 གཞོན་འབྲེལ་དང་འགལ། །གཉིས་ཀ་མིན་ན་ཐ་དད་ཅམ། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་
 ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་འབྲེལ་མཛད་པའི་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་ལ་འདི་ལྟར་
 བཤད་ཅུས་ཏེ། འགལ་བ་ལ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་ཆད་མས་གཞོན་འགལ་གཉིས་
 བཤད་ལ། ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་ལ་འགལ་བར་བཤད་པ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་སྤངས་
 འགལ་རྟགས་སུ་སྒྱུར་བའི་འགལ་དམིགས་མ་བཤད་དོ། །ཆད་མས་གཞོན་འགལ་ངེས་བྱེད་གྱི་
 ཆད་མ་ནི་དངོས་པོ་དང་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་ཅོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ་འདི་སྒྲུམ་དུ་དོགས་པར་གྱུར་ཏེ། ལྷ་མེར་དང་། ཀ་བུམ་དང་།
 རྟ་དང་བ་སྤྱང་སོགས་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལས་ཐ་དད་ཇེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 ཏུ་ངེས་པའི་བྱིར་ཏེ། ལྷ་པོ་མེར་པོས་སྤྱོད་པར་སྒྱུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་དང་། མེར་པོ་
 མིན་པ་ལ་ཇེས་སུ་འགྲོ་བར་སྒྱུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེར་བསྒྱུབ་པའི་
 ཐ་སྤྱད་འབའ་ཞིག་སྒྱུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། ཕན་ཚུན་
 སྤངས་པའི་དངོས་པོ་གཉིས། །ཡིན་པ་སྤྱང་རུང་མེད་པས་ཞིགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ལྷོན་
 པོ་ཆོས་ཅན། མེར་པོ་དང་འགལ་བར་ཐལ། མེར་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་བྱིར་ཏེ། མེར་

པོ་མ་ཡིན་པ་དེ་བྱོད་ཀྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བྱོད་སེར་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། ཡང་དུས་མཉམ་པའི་ཚ་གྲང་གཉིས་དང་། སྤང་བ་དང་དེས་བསལ་བྱིན་པའི་མུན་པ་གཉིས་དང་། སྤང་བ་དང་མུན་པ་མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅན། འགལ་བར་ཐལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དེས་པའི་བྱིར་སྤྲུམ་པའི་དོགས་པ་འདི་དེས་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ། དེའི་ལན་ལ་གཉིས་ཏེ། མགོ་མཚུངས་དང་རྣལ་མའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དུ་བ་ཆོས་ཅན། མེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དེས་བར་ཐལ། མེས་སྟོང་བ་དང་མེ་མིན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྟོང་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་པོ་གཉིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། འགལ་བ་ལ་མི་འབྱལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་བ་མེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་མི་འབྱལ་བར་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་མ་ཟད་མཉམ་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྤྲུམ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གྲོལ་བ་དེས་བྱོད་ཏྲག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དེས་བར་ཐལ། དེའི་ངོར་བྱོད་ཏྲག་པས་སྟོང་བ་དང་། མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན་བྱོད་དེའི་ངོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་འགལ་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱིར་ཏེ། བྱོད་རང་གི་སྐྱབ་བྱེད་དེ་དག་ཞུགས་པའི་བྱིར། མཚན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་འགལ་བར་ཐལ། མཚན་བྱ་ལ་འབྲེལ་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་བྱོད་ཀྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བྱོད་དེའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་རྣལ་མའི་ལན་ལ་ཐལ་བ་དང་པོའི་རྣལ་ལན་དང་། གཉིས་པའི་རྣལ་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་པོ་སེར་པོ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་། སེར་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་མི་འབྱལ་བར་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། དེའི་རྟོན་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པོ་སེར་པོས་སྟོང་བར་བསྐྱབ་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར། བྱེ་བ་ཡོད་དེ། འགལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ནི་དོན་གྱི་སྟོངས་ནས་དོན་དེ་དང་དེ་འགལ་བས་འགལ་བར་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི།

ཐ་སྙད་དེ་དང་དེ་འགལ་བ་ཙམ་གྱིས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་
 ལུས་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དང་། ལུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་གཉིས་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར་
 རོ། །མདོར་ན་སྔ་སེར་འགལ་བར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། མདོར་སུམ་ཡང་མེད།
 རྗེས་དཔག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་མེད་དེ། དེའི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱང་མེད། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མེད་དེ།
 ཚིག་ཙན་སྔོན་པོ་ཚད་མས་ངེས་ནས་དེའི་སྟངས་ལྟ་སེར་པོ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་མེད་དེ། སྔོན་པོ་སེར་པོ་མིན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་
 ཡང་དག་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་སྔ་སེར་འགལ་བར་སྒྲུབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགལ་བྱེད་མིགས་
 པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་རུས་ན་མཚན་ཉིད་དེ་དངོས་འགལ་
 གཙོད་པའི་དོན་སྔོན་དང་འགལ་བར་ཐལ་བ་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དང་
 འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་དེའི་ཐ་སྙད་འཛོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 སྔ་སེར་འགལ་བར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་མདོར་སུམ་མེད་དེ། དེ་གཉིས་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་མཐོང་
 པའི་མདོར་སུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འགལ་འབྲེལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མདོར་སུམ་ཡིན་
 བ། རྒྱ་འབྲས་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
 སྔ་སེར་མཐོང་པའི་མདོར་སུམ་གཉིས་གཙོག་གིས་ཅིག་ཤོས་མ་མཐོང་བ་དེ་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་
 པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་གྱི། འགལ་བར་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་
 བྱི། དུས་མཉམ་པའི་ཚ་གྲང་དང་། སྤང་བ་དང་འགགས་ཟིན་པའི་ལུན་པ་གཉིས་ལ་ནི་འགལ་བ་
 ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་།
 ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གང་རུང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནི། དེ་
 དག་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་མེད་དེ། དེ་དག་ལ་རྒྱ་འབྲས་
 ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤང་བ་དང་དེའི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་ལུན་པ་མ་འོངས་པ་མི་
 སྒྲེ་བའི་ཚིག་ཙན་དང་། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། མཐོང་སྤངས་མ་འོངས་པ་མི་སྒྲེ་

གསུམ་པ་འགལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ངེས་
བྱེད་གྱི་ཚད་མ་དང་། ལན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
འགལ་དམིགས་གྱི་བྱ་བ་འབྲེལ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་དངོས་དང་། དེས་རྟགས་དང་ཚོས་ལོག་གི་
འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱང་གྲུབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དུས་མཉམ་པའི་ཚ་གྲང་དང་། ལྷང་བ་དང་
ལུན་པ་རྒྱས་མེད་གྱི་དངོས་རྒྱ་དང་། ལྷང་པའི་དངོས་རྒྱའི་རྒྱ་ཚོགས་དང་། རྒྱ་རྟག་འཛིན་རྟག་པ་
རྒྱས་མེད་གྱི་དངོས་རྒྱ་དང་། རྒྱ་མི་རྟག་རྟགས་གྱི་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་རྒྱའི་རྒྱ་ཚོགས་དང་།

མཐོང་སྤངས་ཏོག་པ་རྒྱས་མེད་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་དང་། ཆོས་མཆོག་ཐ་མའི་དངོས་རྒྱ་རྣམས་ལས་
 གཉིས་ཚན་སོ་སོ་བ་རྣམས་མཚན་གཞིར་བབུང་ནས། དང་པོར་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་དང་
 གནོད་བྱ་རྒྱས་མེད་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་དེ་ནས་གནོད་བྱེད་རྒྱས་ལྡན་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་
 གནོད་བྱ་རྒྱས་མེད་དམིགས་པའི་ཚད་མ་སྟེ་རྗེས་འགོ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཡུགས་གསུམ་བྱུང་པར་ཅན་
 བས། ཡང་ན་ལྷོག་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཡུགས་གསུམ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མས་གནོད་
 བྱེད་མཚན་ཉིད་པ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེའི་གནོད་བྱ་རྒྱས་མེད་གང་དང་གང་ཡིན་པའི་དེ་
 རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པ་འབྲེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན། མ་དམིགས་པ་གཅིག་དང་མངོན་སུམ་
 གཉིས་ཏེ་གསུམ་མམ་ཡང་ན་མངོན་སུམ་གཅིག་དང་མ་དམིགས་པ་གཉིས་ཏེ་གསུམ་ཚན་གཉིས་
 བོ་དེ་གང་རུང་ལ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་
 ཏུ། ལྷང་དང་མི་སྣང་མ་གཏོགས་པ། །འགལ་བ་ངེས་བྱེད་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་གནོད་བྱེད་མཚན་ཉིད་པ་དེ་དང་། དེའི་གནོད་བྱའི་རྒྱན་
 ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་གྲུབ་པ་ན། འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆ་རེག་དེ་
 དེའི་ཆོས་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་གང་རེག་གི་རྒྱན་དེ་དང་ཡང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་
 ཏེ། ལྷ་མ་དང་རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། མཚུངས་ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། གང་མེས་བྱུང་པའི་
 གཞི་ཡིན་ན་གང་རེག་རྒྱན་ལྡན་དུ་མི་གནས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན། དང་པོ་གང་རེག་གིས་བྱུང་
 པའི་གཞི་གཅིག་ཏུ་མེ་དང་གང་རེག་རྒྱས་མེད་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་མེ་དམིགས། དེ་
 བས་གང་རེག་རྒྱས་མེད་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་གང་རེག་ལོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་
 གྱིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཚང་མ་དང་དུ་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས། ལ་རྒྱབ་ཀྱི་མེ་དང་། དུ་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་
 ཀྱི་ཚད་མ་ནི། དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་
 འདི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ད་ནི་འདི་དབྱུང་དགོས་ཏེ། ཆ་རེག་གིས་བྱུང་པའི་གཞིར་གང་རེག་མེད་
 པར་རྒྱབ་པ་ལ། དེ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་གཏོན་ཆོགས་སུ་བཀོད་པས་ཆོག་མོད། འགལ་ལྷ་

རྟགས་འགོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། རེག་བྱ་བཏང་
 ལྷོ་མས་པ་དང་ལྷན་པའི་གཞིར་ནི་དེ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་
 བས་ཆོག་པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་དེར་གྲང་རེག་ཡོད་ན་སྒྲུང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མེས་བྱབ་པའི་
 གཞིར་ནི་དེ་བཀོད་བས་ཆོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་གྲང་རེག་ཡོད་ཀྱང་སྒྲུང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཡང་དེས་བྱབ་པའི་གཞིར་གྲང་རེག་གི་རྒྱན་ལོག་རྗེས་སུ་ད་དུང་སྒྲུང་མི་རུང་གི་གྲང་རེག་
 ཡོད་དམ་སྒྲུམ་པའི་དོགས་པ་བསྐྱོག་པའི་ཆེད་དུ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་འགོད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷན་འདི་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་ཐལ་ལོ་སྒྲུམ་པའི་
 དོགས་པ་ནི་སྒྲར་བསྐྱོག་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ནི། རི་
 ལྷ་བ་བཞིན་བཤད་པར་དཀའ་ལ། ཚད་མས་གཞོད་འགལ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ངེས་བྱེད་ནི། བདག་
 གཅིག་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་རྗེས་
 སུ་འགོ་ལྷོག་མི་འབྲུལ་བར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། བྱས་པ་རྟག་པ་དང་འགལ་བར་
 གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །ལན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་ལ་ནི་འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་ངེས་བྱེད་མངོན་སུམ་ཡང་མེད། རྗེས་དཔག་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་
 མེད་དེ། སྔོན་པོ་སྔོ་མིན་དང་ལན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་འགྲུབ་ན་སྔོན་པོ་རྒྱང་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པའམ། སྔོན་པོ་དང་སྔོ་མིན་
 གཉིས་ཀ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱ་རྒྱང་བ་འཛིན་པའི་མངོན་
 སུམ་གྱིས་ཤེས་བྱ་དང་། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ལ།
 ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་བྱ་དང་ལན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་ཀ་
 མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་ཚད་
 མས་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དུ་ངེས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་སྔོན་
 པོ་མ་ཡིན་པ་རང་ལྷོག་ནས་རྣམ་མེད་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ལ་མི་སྒྲུང་ཞིང་། དེའི་ནང་ཚན་སེར་
 པོ་ལྷ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པས་བྱེད་པ་མེད་དོ། །
 རྟགས་གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ཀྱང་མེད་དེ། སྔོན་པོ་སྔོ་མིན་གྱི་སྟོང་བ་དང་། དེ་སྔོན་པོ་ལ་རྗེས་སུ་

འགྲོ་བར་སྐྱབ་པའི་སྒྲིབ་གཏན་ཆོག་སྙམ་ཡང་དག་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དོན་གྲུབ་མི་སྤྱོད་པའི་བྱིར་
ཡང་ཤེས་བྱ་དེ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་ཀྱང་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཞར་ལ་ཤེས་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་དངོས་འགལ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་
ན་དངོས་འགལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་འགལ་དམིགས་གྱི་གཏན་ཆོག་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་
བ་འདིས་ནི་ཤིན་ཏུ་ཤེས་པར་དགའ་བ་འགལ་བའི་གནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

འགལ་བ་དང་ནི་འབྲེལ་བའི་གནས། །ཇི་བཞིན་ལེགས་པར་མ་ཤེས་ན། །རྟགས་གྱི་
རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པས། །དེ་སྒྲིབ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་སྒྲུས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞུང་ལུགས་ཏེ་ཅན་དན་གྱི། །ལྷོན་པའི་ངོས་ལས་ལེགས་བཤད་གྱི། །ཐང་ཚུད་ཀར་
བོ་འདྲེན་བྱེད་གྱི། །ལྷག་པའི་ལྷ་དེར་བྱག་བྱེད་གྱིས། །ངག་གི་དབང་བྱུག་མགྱིན་པ་དབྱངས། །
ཀུན་དགའི་དཔལ་དུ་དེང་འདིར་བྱིན། །ཞེས་མཆོད་པར་བཙུང་ནས།

གསུམ་པ་རྟགས་དང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་བསྐྱབ་
བྱ་ཉིད་འཆད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་བྱའི་སྒྲ་བཤད་པ། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ། གཞན་
དོན་གྱི་སྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

དང་བོ་ནི། ངོ་བོའི་དོན་སྐྱེས་ཆོས་ལྷ་ཆང་བ་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཅམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི་སྤྱི་ཏུ་ན་ཞེས་པ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་གྱིས་བསྐྱབ་བྱར་བྱ་བའི་དོན་གྱིས་ན་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་སམ། བཟླ་ཞེས་པ་ཕྱོགས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་ཕྱོགས་ཞེས་
ཀྱང་བྱ། དྲ་ཉི་ལྷ་ཞེས་པ་རབ་ཏུ་བཟུང་བའི་དོན་གྱིས་ན་དམ་བཅའ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ལྷ་ས་ན་ཞེས་
པ་གཞན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བསྟན་བྱ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ལ་རུ་མ་ན་ཡེ་ཞེས་པ་
རྟགས་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱིས་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །
ཕྱོགས་ལྷར་སྤང་རྣམས་ལ་ནི་སྒྲ་བཤད་པ་འདི་དག་མེད་པའི་བྱིར། སྤར་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་
དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི་གང་ཟག་གི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། རྒྱལ་བ་གཞན་ལ་མི་ལྷོས་པ་རང་དོན་སྐྱབས་

གྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། དེ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་གཞན་དོན་སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའོ། །སྐྱབ་བྱེད་གྱི་སྒོ་
 བས་ཕྱེན། རང་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། ཐལ་འགྱུར་གྱིས་སྐྱབ་པར་བྱ་བའོ། །ཕྱོགས་
 ལྷ་ཕྱིའི་སྒོ་བས་དབྱེན། ཕྱོགས་ལྷ་མ་དང་ཕྱི་མའོ། །དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་ལ་རྟོག་ལོ་ཆེན་པོ་ནི།
 སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་རང་མཚན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཚད་མས་མ་
 གྲུབ་ན། བསྐྱབ་བྱར་མཚན་པ་མི་འཐད་གྲུབ་ཟེན་ན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར།
 མཚན་གཞིར་མི་འཐད་དོ། །ཡང་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེན་ཡང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོགས་དོན་རང་
 མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་བའི་ཆོགས་དོན་ལ་ཆོགས་དོན་རང་མཚན་དུ་ཞེན་པའི་
 གཞན་སེལ་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་། སྐྱ་བ་དཔོན་ཕྱ་བ་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་
 དང་ལ་མེ་ལྷན་དུ་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཆོགས་དོན་རང་མཚན་མཚན་གཞི་ཡིན་ཅིང་། རི་བོང་ཅན་གྱི་
 དོན་སྐྱེ་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་སྐྱའི་དངོས་གྱི་བརྟེན་བྱར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ལ། དོན་སྐྱེ་བྱེད་མཚན་གཞི་དང་།
 ཤེས་བྱ་ལ་སྟོང་ཉིད་གྱིས་བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་རང་མཚན་དང་དོན་སྐྱེ་གང་ཡང་རུང་བ་བསྐྱབ་
 བྱར་སོང་བ་མི་འགལ་ལོ་གསུང་། རིགས་པའི་གཏེར་ལས། ཕྱ་བའི་ལུགས་འགོག་པ་ནི།
 བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་གཞི་དངོས་པོ་འཇམ། །བཏགས་པར་བྱེ་སྟེ་སྐྱབ་པ་འབྱུལ། །ཞེས་གསུང་།
 རང་ལུགས་རྟོག་ལོ་དང་མཐུན་པར་སྐྱ་བ་ནི། སྐྱའི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ། །འབྱུལ་པ་བསྐྱབ་བྱའི་
 མཚན་གཞི་ཡིན། །ཞེས་གསུང་དོ། །དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འཆད་ཆེ་རྣམ་པར་བྱེད་པའི་
 རྣམ་གཞག་ལ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་རང་མཚན་དེ། སྒྲོམ་ཆོད་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་
 གམ་ཞེ་འདོད་གྱི་དེ་ཡང་དག་ཡིན་ལ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ལམ་རྟོག་
 དོར་སྐྱ་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་དེ། སོང་ཆོད་དང་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་བཞག་གོ། །
 འཇུག་པའི་ཆེ་ནི་སྐྱ་དོན་དང་རང་མཚན་སོ་སོར་མ་བྱེད་པར་དགག་སྐྱབ་བྱས་པས་འཇུག་ཡུལ་རང་
 མཚན་ལ་མི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲོམ་ཆོད་དང་། ཞེ་འདོད་གྱི་བསྐྱབ་
 བྱ་ཡང་དག་མེད་ཀྱང་། སོང་ཆོད་དང་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་དང་
 རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ལ་མཚན་ཉིད་གྱི་ཟུར་ལྷ་ཀ་ཚང་བའི་སྐབས་སྟོན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྟགས་གྱིས་སྐྱབ་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་མ་

བཞག་གོ། །ཅི་སྟེ། རྟགས་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་མིན་ན་བསྐྱབ་བྱར་འགལ་ལོ་ཞེན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
 བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་དང་། རྟགས་ཡང་དག་གིས་སྐྱབ་མི་རྩ་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྟགས་ཡང་དག་གིས་སྐྱབ་མི་རྩ་པ་དེ་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རི་སྐད་དུ། བདག་གིས་དོན་བཞེན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད། །ཅེས་དང་། འདིས་ནི་གཉིས་
 བཅས་སྒྲིར་བ་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྒྲ་དོན་ལ། བརྟེན་ནས་འདིར་ནི་བསྐྱབ་པ་དང་། །
 དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ལྷགས་འདི་ལ་རྟགས་ཀྱིས་
 དབག་བྱ་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་དུ་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཉིད་འགྲེལ་བ་ལས་རྒྱས་པར་
 བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདི་སྟུང་དུ། སྒྲ་རྟག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་
 བྱ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འོ་ན་མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་ཡོད་ཅི་ན། རྟག་དོར་མིག་སོགས་
 བདག་དོན་མི་བྱེད་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་དེ་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་
 བསལ་མེད་ཅིང་རྟོག་བསལ་དབག་འདོད་ཀྱི་ལྟུང་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོད་མས་
 བསལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ཡོད་པར་
 འགྱུར་ཏེ། དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་དངོས་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་གེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲིན་མེད་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཆོས་ཅན་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཞན་
 ཡང་སྒྲ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་སུ་སོང་བ་དེའི་ཆེ་ན་སྒྲ་
 དང་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལྟར་སྒྲ་དུ་
 ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲའི་དོན་ལ་རང་མཆོན་དུ། །འབྱུལ་བ་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་གཞི་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཅུ་བར་འདོད་ན། རོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྷ་གང་རུང་གིས་ལོག་ཕྱོགས་ལྷ་པོ་
 གང་རུང་ཞུགས་པར་ཐལ། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལྟར་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 པར་མི་རྩ་ཏེ་སྐབས་ཀྱི་རྟོག་བསལ་གྲུབ་ཟིན་པ་ཡང་མ་ཡིན། དབག་འདོད་ཀྱི་ལྟུང་དུ་མ་བྱས་པ་
 ཡང་མ་ཡིན། སྐབས་ཀྱི་རྟོག་བསལ་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་མ་སྒྲངས་པ་ཡང་མ་ཡིན། སྐབས་ཀྱི་རྟོག་

བའི་ཚད་མས་བསལ་བ་ཡང་མིན་པའི་བྱིར། ཡང་འདི་ལྟར། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོ། རྟག་རྟེན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཅམ་དེ་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་བྱ་
 ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་བས་ཀྱི་ཚོལ་བའི་ཚད་མས་གྲུབ་བསལ་མེད་ཅིང་། དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་
 ཏུ་བྱས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ན། བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། རྟགས་ཡང་དག་གི་དཔག་
 བྱ་ཡིན་དགོས་སྒྲམ་ཏུ་བསམ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་གཞུང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་མེད་པའི་བྱིར་
 དང་། རྟགས་ཡང་དག་གི་དཔག་བྱ་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ན། བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་
 དག་གོ་བྱེད་དེ་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་མཆུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཡང་དེ་ལྟར་
 རྟགས་པ་པན་ཚུན་བརྟན་པར་ཐལ་བའི་བྱིར། རི་བོང་གི་རྩ་མེད་པ་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་གི་གོ་བྱ་དང་། ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོག་ས་དོན་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ།
 བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རང་བཟོད་པའི་སྒྲ་དེ། བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་
 བཟོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།
 བྱབ་པ་ཡོད་དེ། བསྒྲུབ་བྱ་བཟོད་པ་དམ་བཅའི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་རང་གི་ལུགས་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཏེ། རི་སྐད་ཏུ། བསྒྲུབ་བྱ་བཟོད་པར་དམ་བཅས་ན་ཡང་། [སྒྲ་དེ་ལ་སྒྱུ་ལ་འཐད་མིན་
 ཏེ། [ཞེས་གསུངས་པས་སོ། [གཞན་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲ་བས་ཀྱི་ཚོལ་བས་ཤེས་འདོད་དང་།
 དཔག་འདོད་གཉིས་ཀ་ཞུགས་ནས། དེ་སྒྲུབ་ལ་གཞུང་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོ། སྒྲ་དང་མི་
 རྟག་པའི་ཆོག་ས་དོན་ཆོས་ཅན། རྟག་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྡེ་ཆང་བའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན་དེ་དེ་སྒྲུབ་
 ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། [མདོར་ན་རྟགས་ཡང་དག་གིས་རྣམ་པ་འཇུག་པའི་
 ཡུལ་ཡིན་ན། བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུས་
 ཀྱི་གཞུང་ལས་འབྱུང་གི། [བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་
 ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གཞུང་ན་མེད་དོ། [དེའི་བྱིར་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྒྲིར་ཡོད་
 མི་དགོས་ཤིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དོན་ལ་གནས་པའི་ཆོག་ས་དོན་ཡིན་མི་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གྲུབ་
 པ་ཡིན་ནོ། [དེ་དག་གིས་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་མཆོན་གཞི་ལ། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་།

ནམ་འགྱུར་ཀྱན་གྱི་ཉིང་ལེན་དུ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་
 འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྫོམ་ཆོད་གྱི་ཆོས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཙུ་བོ་ལ་དེར་རྫོམ་པའི་ཕྱིར་ཞེན།
 དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཞོར་བ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་གཙུ་བོ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་གྱི་ཆོས་ཅན་དུ་ཐལ། རྫོམ་
 ཆོད་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །
 དེས་ན་དེའི་ཆོ། གཙུ་བོའི་སྐྱ་དོན་ཁོ་ན་རྫོམ་ཆོད་དང་སོང་ཆོད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གྲངས་
 ཅན་གཙུ་བོའི་སྐྱ་དོན་ཞེས་པ་གཙུ་བོ་དང་མཚན་ཉིད་ལ་རྫོམ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། ཡིན་མོད།
 དེ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་དང་གྲངས་ཅན་གཙུ་བོའི་སྐྱ་དོན་གྱི་ངོས་འཛིན་མི་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་
 འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པའི་སྐྱ་དོན་དེ་ཉིད་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
 ངོས་འཛིན་ཚུལ་མི་གཅིག་ན་མཐུན་སྒྲུང་དུ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཅེན། དེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་
 པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་སྐྱའི་ངོས་འཛིན་མི་མཐུན་ཡང་། སྐྱ་ཅམ་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་
 བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་དགག་པའི་གཏན་ཆོག་སྐྱེས་ནམས་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་གྱི་
 རྣམ་གཞག་མི་འཆད་དོ། །

བཞི་པ་གཞན་དོན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་།
 རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཕྱི་རབས་པ་ལལ་ཆེ་བ་དག་ན་རེ། ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཆད་བ་དེ་
 གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཕྱིར་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཅམ་གྱི་མཚན་
 ཉིད་མིན་ཏེ། རང་དོན་སྐྱབས་ལ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མཐུན་པར་སྐྱའོ། །འདི་མི་འཐད་པ་
 ལ་གཉིས་ཏེ། ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། རིགས་པས་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱིར་བཤད་པ་
 དང་། བྱེ་བྲག་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་མིན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐད་དུ་
 ཟེར་བ་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དང་རིགས་པའི་སྒྲོ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་ཐམས་ཅད་
 དུ། བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐྱབས་སུ་གཞན་དོན་དང་རང་དོན་སོ་སོར་བྱེ་བ་ཅུང་ཟད་
 ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་བོད་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཆོད་ལྟན་སུས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་དེ་གཞན་དོན་
 བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་འདི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་

འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། གཞན་དོན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་སོ་སྐྱམ་ན། འོ་ན་
 རིགས་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་མདོན་སྐྱམ་གྱི་བསལ་བ་དང་
 གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་འཆད་པའི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཁོ་ནར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །
 གཉིས་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། འདི་ལ་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་དང་། རྟགས་ལ་མཚུངས་པའི་ཕྱོད་པ་མེད། །
 ཅེས་པའི་འགྲེལ་པར། སྒོ་བྱར་བའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཡང་། རོ་བོའི་དོན་སྐྱམ་
 ཆོས་ལྷ་ཆང་བ་དེར་ཁྱབ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་འགྲེལ་པར། རྟགས་དེར་
 རྟགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ། གསུམ་སྟེ་ཞེས་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་
 གིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་བྱར་ཙམ་ཡང་མི་སྒྲུང་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། འོ་ན་ཀྱང་སྒོ་བ་དཔོན་ལྷ་པ་ནི། སྒོ་བྱར་བའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱ་མཚན་ཉིད་པ་མིན་པར་བཞེད་ཅིང་། བསྐྱབ་བྱར་སྒོས་བབྱང་རུང་ཙམ་
 རྟགས་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་པའི་ཐ་སྐད་བྱས་པར་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་སྒྲིམ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་
 དག་ཏུ་སོང་བ་དེའི་ཆེ། སྒྲིམ་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་གྱི་གཞན་དོན་གྱི་བསྐྱབ་
 བྱ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རོ་བོའི་དོན་སྐྱམ་ཆོས་ལྷ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་གྱི་
 ཆོལ་བས་ཆད་མས་གྲུབ་བསལ་མེད་ཅིང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཆོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་
 དུ་བྱས་པའི་ཆོགས་དོན་གང་ཞིག །སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
 ཆོས་ལྷ་ལས་གང་ཞིག་མ་ཆང་བ་ཡིན་ཞེས་དྲིའོ། །བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྐྱངས་པ་དེ་མ་ཆང་ངོ་ཞེ་ན།
 འོ་ན་དེ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མ་བཀོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཆོལ་བས་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་མ་
 ཆང་ངོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མཁས་པ་མིན་པ་ཁྱེད་ཅག །རང་དོན་རྟགས་ཡང་དག་གི་དཔག་བྱར་བབྱང་
 བ་དེ་རང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཚུལ་
 གསུམ་ཆང་བ་དེ་གཞན་དོན་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་སྐྱངས་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད།
 རང་དོན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཁྱབ་ཆེས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲིམ་ཡང་རང་དོན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ལ་

བྱུང་ཆེས་སོ། །ཕྱ་མ་ལ་རྟོལ་བས་བསྐྱབ་བྱུང་ཁས་སྒྲངས་པ་མེད་དོ་ཞེན། འོ་ན་འདི་ལ་ཡང་
 ཚུལ་གསུམ་རྟོལ་བའི་ཚད་མས་ངས་པ་མེད་དོ། །དེ་ཡོད་དེ་ཚུལ་གསུམ་རྟོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
 ཚད་མས་ངས་སོ་ཞེན། ཕྱ་མ་ཡང་རྟོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱུང་ཁས་སྒྲངས་སོ། །འོ་ན་རང་
 དོན་གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེས། བསྐྱབ་བྱུང་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་འགྲུབ་
 བར་ཚད་མས་ཤེས་སམ་མི་ཤེས། ཤེས་ན་ནི་གྲུབ་ཟིན་པས་བྱུང་མི་རུང་ལ། མི་ཤེས་ན་ནི་སྐྱབ་
 བྱེད་དུ་མི་རུང་དོ་ཞེན། བརྟག་པ་དེ་ནི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་གཏུན་ཚིགས་ཡང་དག་ཁས་ལེན་པ་
 ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པས་རང་ག་ཞན་གཉིས་ཀས་དོགས་པ་དེ་སེལ་དགོས་སོ། །འོ་ན་རི་ལྟར་
 སེལ་ཞེན། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱུང་ལ་གཉིས་ཏེ། སློ་བུར་བ་དང་དེ་མ་ཡིན་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་སློ་བུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བསྐྱབ་བྱུང་སློ་བུར་བ་ཡིན་པས།
 སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་དང་བསྐྱབ་བྱུང་ཁས་སྒྲངས་པ་དུས་མཉམ་པར་རིགས་གཏེར་ལས་གསུངས་སོ། །
 གཉིས་པ་ལ་ནི། བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པ་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཏེ། དང་པོར་བསྐྱབ་བྱུང་ལ་ཐེ་ཆོམ་
 བྱུངས་པས་ཤེས་འདོད་ཚད། དེའི་རྗེས་སུ་རྟགས་མཐོང་ཞིང་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ཤེས་ནས།
 སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པར་འདོད་པའི་སློ་སྦྱེས་པ་དེའི་ཆེ་དཔག་འདོད་ལྷགས་ནས་བསྐྱབ་བྱུང་ཁས་
 སྒྲངས་པ་ཚད་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་རང་དོན་སྐབས་སུ། ཚུལ་གསུམ་ཤེས་པའི་འོག་ཏུ་གཏུན་
 ཚིགས་འགོད་པ་མེད་དོ་ཞེན། འོ་ན་རང་དོན་སྐབས་སུ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་
 དཔག་སྦྱེས་པ་དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན་ནི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་གཏུན་ཚིགས་
 ཡང་དག་མི་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་ནས་དྲན། དེའི་འོག་ཏུ་རྗེས་དཔག་སྦྱེ་
 བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། འོ་ན་ཤེས་པ་དང་དྲན་པའི་བྱུང་པར་གང་ཡིན། གཏུན་ཚིགས་འགོད་པས་དྲན་
 པར་བྱེད་ཅིན། དེ་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་འདོད་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དངོས་དང་། དེའི་རྣམ་བཅད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལྟར་ན། རོ་བོའི་དོན་སྐབས་ཆོས་ལྷ་ཚད་བ་དང་། རིགས་
 རྟོ་ལྟར་ན། གྲུབ་གསལ་མེད་ཅིང་རྟོལ་བས་བསྐྱབ་བྱུང་ཁས་སྒྲངས་པ་དེ་བསྐྱབ་བྱུང་ཡང་དག་ཅམ་
 དང་། རྟོགས་ཡང་དག་ཅམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །འདིར་བསྐྱབ་བྱུང་འོས་ཤིང་ཞེས་དང་། རྟོལ་

བ་རྟོགས་ལཱ་གྱིས་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མཁས་པ་མ་ཡིན་པ་དག་གིས་དུས་ཕྱིས་སྤུར་བའི་ཆོག་ཡིན་
 བས་ཡིད་བརྟན་པར་མི་བྱའོ། །དབྱེན། རང་དོན་དང་། གཞན་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །
 མཆོན་ཉིད་ནི། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཆོལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་ལྡེ་ཆང་བ་དང་། གཞན་དོན་
 སྐབས་ཀྱི་ཆོལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་ལྡེ་ཆང་བའོ། །ཆོས་ལྡེ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། རོ་བོ་ཁོ་ན་རང་ཉིད་
 དང་། །འདོད་ཅིང་མ་བསལ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུང་རོ། །འདིར་བསྟན་བྱ་བ་ཞེས་བས་
 མཆོན་བྱ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་མའོན་སུམ་མོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་
 རོ་བོས་རྟོག་ལོ་ཆེན་པོ་བཞེད་དོ། །བསྟན་བྱ་བ་ལ་འབྲོས་པའི་རྩྭ་ལན། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས་
 འབྱུང་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྟན་བྱ་བ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བསྐྱབ་བྱ་དག་ཏུ་
 བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྟོགས་ཆོགས་སྤྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འདོད་བས་སོ་
 ཞེན། བསྐྱབ་བྱ་དག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་མོད། ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། སྐབས་ཀྱི་ཆོལ་བའི་
 ཆང་མས་བསལ་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་ཆོས་ལྡེ་དང་ལཱ་བ་གཅིག་
 དགོས་སོ་ཞེས་གཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། བྱིར་བས་པ་གཞན་དག་ན་རེ།
 རིགས་པ་ཅན་པ་ཁ་བྱང་བའི་བྱིར་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཡང་བསྟན་བྱ་བའི་སྐྱོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །དེ་ནི་མ་གཤེས་པའོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཆང་མའི་མའོར། རྟོགས་
 ཆོས་དང་ནི་འབྲེལ་བ་དང་། །བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་བྱ་གཞན་རྣམས་སྤང་། ཞེས། ཆོལ་བ་གཞན་གྱི་
 རྒྱུད་ལ་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྦྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རྟོགས་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་དང་
 བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་དག་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ལྷག་མ་གཞན་ཉིད་སྤྱོད་དང་མཐུག་
 བསྟུང་བརྗོད་པ་སྤང་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་དགོངས་པ་ལ་རིགས་གཏེར་ལས། རྟོགས་
 ཆོས་དང་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིས། །བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་བྱ་ཞེས་དེའི་སྐྱེས་བུས་བསྟུ་བར་འཆད་དགོས་པར་
 གསུང་ལ། ཡང་ན། དང་པོ་རྟོགས་སྤྲུལ་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཅུ་བའི་གཏན་ཆོགས་འགོད་པའི་
 དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སུ་བརྗོད་དགོས་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་སྤྱབ་བྱེད་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་
 འགོད་པའི་ཆོ། རྟོགས་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་བརྗོད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་ལས་བདུས་
 ཀྱི་འབྲེལ་བའི་དགོངས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྲུལ་ཆོལ་གྱིས། སྐྱོ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་བྱིར།

ཞེས་བཀོད་པའི་ཚོ། སྒྲུ་མི་རྟག་པ་ལ། བསྟན་བྱ་བ་དང་། སྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །
 དང་པོ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུར་དག་དེས་སྒྲས་ཟེན་ལ་བསྟན་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གང་བྱས་ན་སོགས་
 སྒྲུབ་པའི་དག་བཀོད་པ་དེའི་ཚོ་ནི། སྒྲུ་མི་རྟག་པ་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཀྱང་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཡིན་ན་ཕྱོགས་ཚོགས་སྒྲུབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །སྒྲུབས་འདིར་གཞུང་འགྲེལ་གྱི་
 དགོངས་པ་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ན། སྒྲུབ་པའི་མཐའ་གཉིས་པ་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །
 དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། རོ་བོའི་དོན་སོགས་ཚོས་ལྷ་ཚང་བ་དེ། སྒྲུར་བསྒྲུབ་བྱ་ཅམ་གྱི་མཚན་ཉིད་
 ཡིན་པའམ། ཡང་ན་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཏུ་འཛོག་པ་དེའི་ཚོ། སྒྲུ་རྟག་པ་དང་།
 ཐུམ་པ་ཤེས་བྱ་མིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྒྲུབས་སྤིང་བའོ། །དེ་ཡང་
 རི་ལྟར་ན། འདི་ལ་ལུགས་དང་པོ་བསྒྲུབ་པ་དང་། གཉིས་པ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་
 ལྟར། དེ་དེ་ཡིན་ཏེ། ཚད་ལུན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་མཐའ་དག་ལས། དེ་འདྲ་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་ཅམ་གྱི་
 མཚན་ཉིད་ཏུ་གསུངས་གྱི། གཞན་དོན་དང་རང་དོན་སོ་སོར་བྱེ་བ་ལྟ་ཞོག་ཡང་དག་དང་། ལྟར་
 སྒྲུང་སོ་སོར་བྱེ་བ་བཅུང་བྱེད་ཀྱང་མི་སྒྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ལྟར་སྒྲུང་རྣམས་བསྒྲུབ་
 བྱ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོན་སུམ་དང་རྗེས་
 དཔག་ལྟར་སྒྲུང་བཞིན་ནོ། །

དེའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་ན། གཞུང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལྟར་སྒྲུང་ནི་
 སྒྲུབས་གྱི་ཚོལ་བས་ཚད་མས་གྲུབ་ཟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་ཡིན་ལ། དང་པོ་གྲུབ་ཟེན་པ་ལ་ནི་
 བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་མིང་དོན་གཉིས་ཀ་མ་ཞུགས་པའི་བྱིར་དང་། གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་བཀོད་
 བཞིན་པ་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་དགོས་པ་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་དབང་ཏུ་བྱས་ཉིད་གྱི། ཞེས་སོགས་
 ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་བྱིར་དང་། ཚོལ་བ་རང་ཉིད་གྱིས་དཔག་འདོད་གྱི་ཡུལ་ཏུ་མ་བྱས་ན་
 བསྒྲུབ་བྱ་ཅམ་ཏུ་འང་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། གལ་ཏེ་མི་འགལ་ན། ཡོད་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས་
 རྒྱབ་པར་ཁས་སྤངས་ཀྱང་ཉེས་པས་མི་གོས་པའི་བྱིར་དང་། སྒྲུབས་གྱི་ཚོལ་བ་དེའི་ཚད་མས་
 བསལ་ན་ཚོལ་བ་དེའི་དོར་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་ལྟར་སྒྲུང་གི་མཚན་
 གཞི་ཡང་ལྷ་པོ་དེ་ཅམ་ཏུ་ངེས་པའི་བྱིར། ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་གྱི་བསལ་བྱ་

ལ་ལ་པོ་དེར་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་འདི་ལྟར། སྒྲ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པར་
 བསྐྱབ་པ་གང་རུང་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་རོ། བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པ་དེའི་ཆོན། གཉིས་
 ཀ་བསྐྱབ་པའི་ཡང་དག་ཏུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ལ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་
 མཆོན་འདི་ལྟར། གཞུག་པའི་སྒྲ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་སོང་བ་
 དེའི་ཆོན། སྒྲ་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་པ་དེའི་ངོར་བསྐྱབ་པའི་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཆོས་པ་དེའི་
 ཆང་མས་གྲུབ་བསལ་མེད་ཅིང་། ཆོས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་སྒྲ་རྟག་པར་ཉིད་ཀྱིས་དཔག་འདོད་
 ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅི་སྟེ་ཆོས་པ་དེའི་ཆང་མས་བསལ་བ་ཞུགས་སོ་ཞེས། འོན་ཏེ་ཆོས་
 ཅན། ཆོས་པ་དེའི་ངོར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྟོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་པ་
 དེའི་ཆང་མས་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ལྷན་སྟེ། རི་སྐད་དུ། གཏན་ཚིགས་ཐེ་ཆོས་ལ་བརྟེན་ཕྱིར་
 བསལ་བ་གཏན་ཚིགས་རྟོག་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་
 རྟག་པ་ལ་བྱོད་ཀྱི་ཆང་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུག་པའི་སྒྲ་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་འདི་སྟུམ་དུ་
 སེམས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆོན་དེ་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་པའི་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱིར་ཆང་མས་
 བསལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་པ་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་།
 རྟག་པ་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཕྱི་མ་ལ་ལྷན་པ་ཡོད་དེ། མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡོད་
 ཆོས་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལས་དེའི་ལྷན་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་པ་
 གསུམ་དང་། ཡང་འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་ཆང་མ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞུག་པའི་སྒྲ་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པ་དང་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་སོང་བ་དེའི་ཆོན།
 དེ་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་པའི་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གཞི་དེ་བྱོད་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་ཏེ། ཉེས་
 པ་བཞི་སེལ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །རི་ལྟར་སེལ་ཞེས། རིམ་པ་བཞིན་དུ་འདི་ལྟར། སྒྲ་རྟག་
 པ་ཆོས་ཅན་སྐྱིར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆང་མས་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ལྷན་པ་མེད་དོ་ཞེས།
 འོན་སྟེ་མ་ལ་ཡང་མེད་དོ། །ཡོད་དེ། བསྐྱབ་པའི་ཡང་དག་ལ་ཆང་མས་མ་བསལ་བ་དགོས་པར་
 དེའི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས། འོན་སྟེ་མ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ།

དེ་ལ་དེ་དགོས་པར་བསྐྱབ་བྱ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 མཚན་ཉིད་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མེད་དོ་ཞེན། འོན་ཏེ་མ་ལ་ཡང་མེད་དོ། ལྷ་མ་ལ་ཆོག་ལ་མེད་
 གྲུང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེན།
 ཕྱི་མ་ལ་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་ནི་དངོས་སུ་གསལ་ཞིང་། དོན་ནི་གཞན་
 དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བཤད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་གཏན་ཆོགས་འཆད་པ་ན། མདོ་
 དང་རྣམ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལ། བསྐྱབ་
 བྱ་ཡང་དག་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་
 ལ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་སྟེན་ལ། ཤེས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་ལ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་དེ་ཡང་དག་སྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པ་གཉིས་པ་ཡང་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་
 ཡང་དག་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གཞུང་འགྲེལ་ན་མི་
 བཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོགས་དོན་ནི་དོན་གྱི་ཆོས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། བསྐྱབ་བྱ་ནི་གཞན་སེལ་གྱི་
 སྒོ་ནས་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་གྱི་དོ་བོ་རྒྱུད་པ་བསྐྱབ་བྱ་
 ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་པར་ཉིད་དེར་སོང་བ་དང་། ཆོས་གྱི་དོ་བོ་ཙམ་དང་།
 དེའི་བྱུང་པར་ཙམ་དེར་སོང་བ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱེ་བྲག་ཏུ་ནམ་མཁའ་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་ཆོགས་དོན་མཚན་ཉིད་པ་སྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའ་དང་རྟག་པ་
 ཆོགས་པའི་ཆོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་མི་སྟེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རི་རྒྱུད་དུ།
 ཆོས་ཅན་ལ་ནི་ཆོགས་པ་དག །བསལ་བས་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཆོགས་པ་བསྐྱབ་
 བྱ་ཉིད་ཡིན་ནའང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་གསུམ་པས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ།
 མིག་སྟགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཅི་སྟེ་དེ་ལ་འདོད་དོ་ཞེན། གཞུང་གི་དོན་མ་གོ་བར་ཟད་དེ། ཆོ་ལ་བས་ངག་ཏུ་མ་བརྗོད་
 ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་འབྱུང་བའི་དཔེར་བརྗོད་དུ་བདག་གི་དོན་བཞིན་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་དེ་གྲངས་ཅན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་འདོད་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་མ་

ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་མིག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་དག་དོན་བྱེད་པ་གྲངས་ཅན་གྱི་རང་ལུགས་ལ་བསྒྲུབ་
 བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུས་པ་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། བྱེད་
 བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ལྷ་པོ་གང་རུང་གི་ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། དེའི་ཟུར་གྱི་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱི་བསྒྲུབ་དོན་གྱི་གཙོ་བོའི་
 བྱེད་གཞིར་བཟུང་བ་དེ་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་གཞན་དོན་
 བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ལ་མ་བྱུང་བ་སེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྒྲུབ་མཆོན་ཡང་གྲངས་
 ཅན་གྱིས་ཞེ་འདོད་ལ་མིག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་དག་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་འདོད་ནས་ངག་རྟུང་དེ་གཞན་དོན་བྱེད་
 པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་ན་མིག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་དག་དོན་
 བྱེད་པ་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྒྲུབ་བྱ་ཅམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཟུར་གྱི་འདོད་པ་
 ཞེས་པའི་ཆོག་དེས་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་དོ་ཤེས་པ་གཅིག་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ནམ་སྒྲུབ་
 པའི་དོགས་པ་སེལ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷ་མོ་ཡིན་པར་ཆོག་དེས་མིག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་དག་དོན་བྱེད་པ་
 དེ་གྲངས་ཅན་གྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བསྒྲུབ་པས། ཆོག་དེས་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ལ་མ་བྱུང་བ་ཇི་ལྟར་དུ་སེལ་ཞེས་བྱེད་ཀྱིས་
 བསམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་དེ་རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེ་བཟོད་དམ་མཆོན་བྱེད་ཅམ་ཡིན་ལ།
 དེས་མཆོན་ནས་ངག་རྟུང་མ་བཟོད་ཀྱང་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་
 ཆོག་སྒྲུབ་དོན་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། བྱེད་
 ལ་མི་རུང་བའི་ཚུལ་ནི། དེ་དེའི་རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེ་བཟོད་དམ་མཆོན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེ་བཟོད་དུ་སྟོས་པ་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་དངོས་མིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་བྱེད་
 ལྟར་ན་བདག་གི་དོན་བཞིན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་ཅིས་དང་། འདོད་སྒྲུས་མ་བྱུང་སེལ་བར་བྱེད། །
 ཅིས་པའི་གཞུང་གཉིས་ནང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །མ་གྱུབ་པ་ལ་ཡོད་ཆོས་ཞེས་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་
 ནི་གྲངས་ཅན་གྱིས་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། གཏན་ཆོག་སྒྲུབ་པ་ལྷ་བཀོད་དེའི་ཆོ་ན་གཙོ་
 བོ་རང་མཆོན་དུ་ཡོད་པ་དེ་བསྒྲུབ་བྱར་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། དེ་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་རྒྱས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པར་བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་ན་འདིར། གཏན་ཆོག་སྒྲུབ་

འགྲོ་མེད་ཅན་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་བྱེད་གྱི་ལྟར་སྒྲུ་མི་རྟག་པ་ལ་
 ཤེས་འདོད་ལུགས་ཤིང་། སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ཙམ་
 དང་། ཡང་རྟགས་ཚེས་གྱི་འབྲེལ་བ་མི་ཤེས་པའི་བྱིར་རྒྱུ་ལྟར་ཤིང་། རྒྱ་རྒྱུ་ལྟར་སྒྲུ་མི་རྟག་
 སྒྲུབ་པ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེན་། སྒྲུ་མི་རྟག་པ་ཚེས་ཅན་བྱེད་རྒྱུ་ལྟར་བ་དེའི་དོར་བ་སྒྲུབ་
 བྱ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་ལྟར་བ་དེའི་དོར་བྱེད་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མེད་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་གྱི་ཟུར་ལྷ་ལས་གང་ཞིག་མ་ཚང་བ་ཡིན་
 ཞེས་དྲིའོ། །དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་གྱི་རྒྱུ་ལྟར་བ་དང་བྱི་རྒྱུ་ལྟར་བར་ཁས་སྤངས་ནས། བྱིར་རྒྱུ་ལྟར་བས་
 ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟར་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་ཙམ་གྱི་ཆེན་། ཟུར་བ་དེ་སྒྲུར་
 གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྒྲུར་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མེད་པའི་བྱིར།
 མདོར་ན། བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ། སྒྲུབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་
 པར་འདོད་པ་འདི་ནི་ཕྱོགས་སྤང་ཡབ་སྤུས་གྱི་གཞུང་ལས་མ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །
 མ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་གྱི་ཟུར་ལྷ་ལས་མ་གསུངས་ལ། ལྷ་པོ་དེས་ནི་གཏན་
 ཚིགས་ཡང་དག་གིས་སྒྲུབ་མི་རུས་པ་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲུན་ཡིན་པ་སེལ་མི་རུས་པའི་བྱིར། འགལ་བའི་
 ཚུལ་ནི། སྒྲུ་རྟག་པ་རྟགས་གྱིས་སྒྲུབ་མི་རུས་པ་དེ་ཆེས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཕྱོགས་སྒྲུན་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་སྒྲུབ་གྱི་རྟགས་སྒྲུན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གང་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ།
 རྟགས་གྱིས་སྒྲུབ་མི་རུས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི། གལ་ཏེ་ཆེས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱར་བྱས། །
 དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་དེ་མི་རུས། །ཅི་བྱིར་ཞེས་སྟགས་གྱིས་བཀག་པ་དེ་ཉིད་སྒྲུར་འོངས་པ་ཡིན་
 པས་མི་མཛེས་སོ། །དེའི་བྱིར། བྱེད་པར་བསྒྲུབ་བྱར་བ་བྱུང་ན་འདིར། གཏན་ཚིགས་རྗེས་འགྲོ་
 མེད་ཅན་འགྱུར། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་ལེགས་པར་བསམ་དགོས་ཏེ། དེ་མ་བསམས་པར། ཡོད་
 པ་བྱེད་པར་ཅན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས། བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་ལས་ཉམས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་
 དག་གིས་ནི། རྟགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་བྱིར། འདི་དེ་དག་གི་སྒྲུན་མིན་ནམ་ཞེས་པའི་དོན་དང་
 འགལ་བར་ཁས་སྤངས་སོ། །གཞོན་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་བཞི་བ་ཡང་སྤང་མི་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 འདི་ལྟར། འོ་ན་བྱེད་གྱི་ལྟར་ན་ཡང་འགལ་བ་ལ་མི་ལྟུལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲུ་

ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་དོན་མཐུན་པར་སྐྱབས་ཀྱི་
 ཚོལ་བས་ཚད་མས་ངེས་པ་ཡོད། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཡང་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཏྲགས་
 རི་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ཞིང་དེའི་ལུགས་དབྱིས་ཕྱིན་པར་མི་ཤེས་པ་དག་
 གིས་ཁས་སྐྱབས་སོ། །གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་འདི་ལྟར། འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་ཚད་མ་
 ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་ཡང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡོད། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་ཡང་དེའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
 པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡང་དག་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཀྱང་མེད་
 བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའང་འདོད་
 ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །རྩ་བར་མ་བྱུང་ན་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །
 ཡང་འདི་སྐད་དུ། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཡོད་མི་དགོས་པ་ངོ་མཚར་བའི་གནས་སོ་ཞེ་ན།
 འོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་ཡོད་མི་དགོས་པ་ཡང་ངོ་མཚར་བའི་གནས་སོ། །དེ་ལ་དེ་དགོས་པར་མ་
 བཤད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱ་མ་ཡང་མ་བཤད་དོ། །བཤད་དེ་མ་བསལ་བ་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 འོ་ན་འདི་ལ་ཡང་བཤད་དེ། མ་བསལ་བ་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་
 བའི་ཚད་མས་མ་བསལ་བ་ལ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱ་མ་ཡང་དེ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །
 འོ་ན་སྐྱ་ཏྲག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོག་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་བརྗོད་པའི་ཆོག་ཏུ་ཐལ། དེ་བསྐྱབ་བྱ་
 ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། བསྐྱབ་
 བྱ་ཡང་དག་བརྗོད་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་ན། རང་གི་ཞེན་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་
 བར་འགྱུར་རོ། །ཞེན་དེའི་ལན་ནི་འདི་ལྟར། ཕྱི་ཚོལ་དཔྱོད་པ་བས་སྐྱ་ཚོལ་སངས་རྒྱས་པ་དང་
 གྲངས་ཅན་གཉིས་ལ་སྐྱ་ཏྲག་གམ། མི་ཏྲག་ཅེས་དྲིས་པ་ན་སངས་རྒྱས་པས་མི་ཏྲག་པར་དམ་
 བཅས་པ་དང་། གྲངས་ཅན་གྱིས་ཏྲག་པར་དམ་བཅས་པ་དེའི་ཆེན། གཉིས་ཀ་དམ་བཅའ་བ་པོ་
 རང་ལ་སྟོན་པའི་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་སྟོན་གྱུར་གྱི་དོན་དམ་བཅའི་དམ་
 བཅའ་གང་ཞིག དམ་བཅའ་བ་པོ་རང་གི་ཚད་མ་དང་ཁས་སྐྱབས་སོགས་ཀྱིས་རང་གི་ཞེན་དོན་
 ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྐྱ་ཏྲག་པ་ལ་སུན་འབྱེན་བརྗོད་པའི་སངས་རྒྱས་པ་ཆར་བཅད་གྱི་

གནས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེན་སུན་འབྱེན་བརྗོད་པ་རང་ལ་ལྟོས་པའི་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ལ་དེ་བརྗོད་
ན་དེར་འགྱུར་ཡང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་གངས་ཅན་གྱིས་སྒྲ་རྟག་
པར་དམ་བཅའ་པ་དེའི་ཆེ་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་ཏེ། སྔ་ཚེ་ལ་དུ་ཁས་སྒྲངས་ནས་དམ་
བཅའ་བ་པོ་རང་ལ་ལྟོས་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་དམ་བཅའ་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཕྱིར་ཚེ་ལ་གྱི་
ཀྱང་བསལ་བ་མ་ཞུགས་པ་དེའི་ཆེ་ནི་ཚེ་ལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། །
དམ་བཅའི་སྒྲོན་ལྟ་པོ་གང་དང་ཡང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་སྐད་དུ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དམ་བཅའ་
བ། ཅམ་དང་འབྲེལ་བ་ཕྱོགས་སྒྲོན་ཡིན་ཞེས། དེ་གཉིས་གྱི་སྒྲོན་གྱི་འཛིག་ཚུལ་གཅིག་པར་
བཤད་པའོ། །མདོར་ན། གངས་ཅན་གྱིས་སྔ་ཚེ་ལ་བྱས་པའི་ཆེ། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་
ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སྟོན་པས་བྱབ་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྒྲ་རྟག་
པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་དང་། དེ་ལྟར་དམ་བཅའ་པ་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་དེའི་ཆེ་ཕྱི་ཚེ་ལ་
བས་དེའི་སྐབ་བྱེད་དྲིས་ནས་སུན་འབྱེན་པར་རིགས་པ་ཡིན་གྱི། དམ་བཅའ་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་ན་ཕྱི་
ཚེ་ལ་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །སྒྲ་རྟག་པ་ལ་ཕྱི་ཚེ་ལ་བའི་ཆད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་
པའི་ཆེ་ནི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་ན། དམ་བཅའ་ལ་སྒྲོན་མ་བརྗོད་པར་སྐབ་བྱེད་
དྲིས་ན་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ལ་ཞེན་དོན་སྒྲིབ་ཆད་
མས་གྲུབ་དགོས་པ་དང་། བྱད་པར་ཚེ་ལ་བ་དང་དམ་བཅའ་བ་པོའི་ཆད་མས་གྲུབ་དགོས་སོ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་གཞུང་ན་མེད་པར་མ་ཟད་གྱི། གཞུང་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་ན་གྲུབ་པ་གྲུབ་པ་
ཉིད། །ཅེས་བཤད་པས་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པའི་ཆེ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འདི་འང་བསྐྱབ་བྱ་
ལྟར་སྒྲུང་ལ་བསྐྱབ་བྱས་བྱབ་པར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་བྱེད་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་སོ་ཞེས་བྱ་བས་མ་
ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་དེའི་རྣམ་བཅད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་གྱིས་ཟུར་སོ་སའི་
བསལ་བྱ་སོ་སོ་སེལ་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་འཕྲོས་ནས་ཕྱོགས་སྒྲོན་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། འོ་ན་མཚན་ཉིད་གྱི་ཟུར་ལྟ་པོས་བསལ་བྱ་ཅི་ཞིག་སེལ་ཞེན། དེ་ལ་ཕྱོགས་

ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་ནི་གཉིས་ཏེ། རིགས་མི་མཐུན་པ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟོག་པར་བྱུགས་སུ་མ་བཟུང་བ་དང་རྟོག་པར་བཟུང་ཡང་རྟོག་པ་གཞན་ལ་ལྷོས་ནས་ཉེས་པ་དང་འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་པར་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ནི་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་དང་དོན་གྱིས་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། གྲུབ་ཟིན་པས་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པ་དང་། བསལ་བ་ཞུགས་པས་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐབས་ཀྱི་རྟོག་པའི་ཆོད་མས་གྲུབ་ཟིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ངོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆོག་དང་དོན་གྱིས་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐབས་ཀྱི་རྟོག་པའི་ཆོད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་སྟེ། དེ་ནི་མ་བསལ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་དང་དོན་གྱིས་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །རིགས་མི་མཐུན་ནི་གསུམ་པོ་དེ་ཙམ་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེར་ངེས་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཤེས་འདོད་མེད་པ་གང་གིས་སེལ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྟགས་སྟོན་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་སྟོན་མ་ཡིན་པས་འདིར་སེལ་མི་དགོས་སོ། །འོ་ལྷོ་བ་ཆེན་པོ། སྐབས་མི་དགོས་པ་དང་། སྐབས་མི་རུས་པ་གཉིས་བསྐྱབ་བྱའི་རིགས་མི་མཐུན་དུ་བཞེད་པའང་རྟགས་སྟོན་དང་། ཕྱོགས་སྟོན་མི་འགལ་བར་ཐལ་བས་མི་རིགས་སོ། །འོ་ན་སྐབས་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་མི་ལྡན་པ་གང་གིས་སེལ་ཞེ་ན། གྲུབ་བསལ་མེད་པར་བསྟན་པ་ན་ཐེ་ཆོམ་དང་ལྡན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྷ་མོད་ཀྱི་ཡུང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དང་། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གང་གིས་སེལ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀ་འདོད་པ་གཅིག་ཕུས་སེལ་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་རྟོག་པར་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས་རི་སྐད་དུ། གཞན་འདོད་ཐམས་ཅད་བསྒྲིག་ན་ཡང་། །ཞེས་དང་། ངེས་བཟུང་དོན་ནི་རྟོགས་ན་ཡང་། །ཅེས་གསུང་ངོ། །གལ་ཏེ་དེས་དེ་སེལ་བར་མི་རུས་ཏེ། འདི་ལྟར། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་མཆོན་གཞི་ནི་རིག་བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་པ་ལ། རིག་སྒྲུ་མི་རྟག་པའི་སྐབས་བྱེད་དྲིས་པ་ན། སངས་རྒྱས་པས་ཐོག་མར་བྱས་པ། རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། དེའི་ཡང་སྐབས་བྱེད་འདྲི་ན། སྐྱེ་ལྡན་རྟགས་སུ་བཀོད་པར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་བསམས་ནས། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོམ། སྐབས་པ་ཡིན་པ་དེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྐྱེ་རྟོག་སངས་རྒྱས་

པས་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་
 ཚང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་དགོས་པ་ཡིན་པས་ལན་འདི་ལྟར།
 རང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟ་བུའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་འགོད་པ་མི་སྲིད་ལ། གཞན་དོན་གྱི་
 སྐབས་སུ་ནི་དེ་སྲིད་ཚོལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་མ་བཀོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཚོལ་བས་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
 བྱས་པར་འཇོག་མི་རུས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཚེས་ཅན་ཚེས་སོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱིས། ཅི་སྟེ་ཚོལ་
 འདོད་ཡིན་བརྗོད་ན། །གནས་སྐབས་འགའ་ཡི་འདོད་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་རྟོགས་པ་ཡང་དེ་དག་
 གིས། །ནན་གྱིས་བྱོད་འདི་འདོད་ཅེས་པ། །གསལ་བར་དབང་ལྷན་སྦྱོད་པ་ཡིན། ཅེས་པའི་
 ལུང་ལས་གིན་དུ་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལོག་པར་རྟོག་པ་སེལ་བའི་ཚུལ་ལ། །འོ་ན་
 བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་གསུམ་པོ་དེས་སེལ་
 རུས་ན། རང་ཉིད་དང་ཁོ་ན་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་གཉིས་
 ཀྱིས་ལོག་པར་རྟོག་པ་སེལ་བའི་བྱིར་རོ། །འདི་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་སྦྱེ་བའི་གཞི་ནི། འདོད་པ་
 ཞེས་པའི་ཚིག་གི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་ལོག་པར་རྟོག་ཅེ་ན། ཚོལ་བས་ངག་རྒྱ་མ་
 བརྗོད་ཀྱང་། དཔག་འདོད་ཀྱིས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཅམ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་ཁས་སྒྲངས་པའི་བསྟན་
 བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཡང་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་རོ་སྟམ་པ་ནི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་པོའོ། །
 ཡང་འདོད་པ་དང་བསྟན་བྱ་བ་བྱེད་གཞི་དང་བྱེད་ཚེས་སུ་འབྲེལ་བར་བཤད་པ་ལས། ལོག་པར་
 རྟོག་པ་གཉིས་པ་ཞིག་ཀྱང་སྦྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྦྱེ་ན་ཚོལ་བས་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་
 གིང་། ད་ལྟར་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་དབུར་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་མཚན་གཞིར་བཤད་མ་
 ཐག་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཏེ། ངག་རྒྱ་བསྐྱབ་བྱར་མ་བརྗོད་ཀྱང་ཞེས་པས་དཔག་འདོད་
 ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་དང་། བསྐྱབ་བྱར་བསྟན་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བསྟན་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
 ཚུལ་ཡང་སྦྱ་ཚེས་ཅན་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱེ་ལྡན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་རྩ་བའི་གཏན་ཚིགས་
 འགོད་པ་ལ་བསམས་པའོ། །དེ་ལ་ལོག་རྟོག་དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཚིག་གིས་སེལ་བར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་དེས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་རྒྱ་འགྱུར་བ་ལ། སྐྱབ་བྱེད་འགོད་མཁན་གྱི་ཚོལ་
 བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།

རང་ཉིད་འདོད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཞེས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རང་ཉིད་འདོད་པའི་བྱ་ཆོས་སུ་སྦྱར་ནས་
 འཆད་དགོས་པའི་བྱིར། ལོག་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་སེལ་བར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་དེས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ། སྦྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་མ་
 ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཞེས། ཞེས་
 འབྱུང་བ་ལྟར། ཁོ་ན་བ་དོ་བོའི་བྱ་ཆོས་སུ་སྦྱར་ནས་འཆད་དགོས་པའི་བྱིར། འདིར་བྱི་རབས་
 པ་དག། ཁོ་ན་བའི་རྣམ་བཅད་ལ་དེ་སྒྲོར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྒྲོར་གྱི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་
 བཀོད་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་འདྲའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་སྦྱོ་བའི་གཞི་མེད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་དང་འདོད་པ་
 ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྣམ་བཅད་ལ་ཁས་སྤངས་པའི་ལུང་དོན་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་བ་དེ་སྒྲོར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་
 ཡང་དག་ཡིན་པ་སེལ། ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་རེ་བ་ཡིན་ཡང་ལུགས་ཀྱི་དོན་མ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ།
 སྒྲོལ་བ་དེས་ཁས་སྤངས་པའི་ལུང་དོན་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་སྒྲོལ་བ་དེའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་
 དགོས་སོ་ཞེས་པ་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་ལ་སྤང་གི། སྦྱོར་བ་དེ་སྒྲོར་གྱི་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་དགོས་ཅིས་པ་
 ཕྱོགས་སྒྲ་མ་ལ་མི་སྤང་བའི་བྱིར་དང་། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མིན་ན་གཞུང་གི་རྩོད་ལན་ཐམས་ཅད་
 འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། འབྲེལ་མེད་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེན་འདི་ལྟར། སྒྲ་མི་རྟག་
 པར་བསྐྱབ་པ་ན། དྲི་སའི་ཡོན་ཏན་བསྒྲེག་པའི་བྱིར། གཏན་ཆོག་ལས་འགལ་འགྱུར། ཞེས་ཏ་
 ཅང་ཐལ་བ་འཕེན་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་སྒྲ་མས་དྲི་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། སྒྲ་མི་
 རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྤངས་ཟེན་པའི་བྱིར་ཡང་དངོས་སྟོབས་ལུལ་ལ་ལུང་སྦྱབ་བྱེད་
 མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བྱེ་བྲག་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མ་
 ཡིན་པར་བཤད་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་སྒྲ་མས་ནི། བྱེ་བྲག་པས་རྟག་པ་
 ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དེ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་དོ་ཞེས་ཁས་སྤངས་
 ཀྱི་ལུང་གི་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར། ཡང་དཔེ་དང་གཏན་ཆོག་ལས་མ་གྲུབ་སྟེ། དམ་
 བཅའ་བར་ནི་ཐལ་བར་འགྱུར། ཞེས་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འཕེན་པ་ཡང་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ།
 ཕྱོགས་སྒྲ་མས་ལུང་དོན་དུ་གྱུར་བའི་དབེར་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དེ། སྦྱོར་བ་སྒྲོར་ཅིག་པོ་དེའི་བསྐྱབ་

བྱུང་ཁས་སྒྲངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་སྒྲུ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་ལ་བྱས་པ་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ། དཔྱད་པ་བ་ན་རེ། སྒྲུ་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡང་བྱེ་བྲག་པ་
 བྱེད་གྱི་བསྒྲུབ་བྱུང་བྱེད་དགོས་ཏེ། བྱེ་བྲག་པ་བྱེད་གྱིས་སྒྲུ་རྟག་པར་སྟོན་པའི་བཟེགས་ཟན་གྱི་
 ལུང་ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཡོད་དེ། ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་དོན་ཐམས་ཅད་
 བསྒྲུབ་བྱུང་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ན། བྱས་པ་དེ་གཏན་ཚིགས་སྟོན་ཅན་ཡིན་ཏེ།
 གཏན་ཚིགས་འགོད་མཁན་གྱི་ཚོལ་བ་རང་གི་ཞེ་འདོད་གྱི་བསྒྲུབ་བྱུ་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་
 ཏན་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་སྒྲུ་མི་རྟག་པ་དེ་བསྒྲུབ་བྱུ་སྟོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཁས་སྒྲངས་པའི་
 ལུང་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་སྟོགས་སྒྲུའི་བསམ་པའོ། །དེ་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ནི།
 བྱས་པས་དྲི་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཞོད་པའི་ཆ་ནས་ཀྱང་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་
 སྟོན་ཅན་དུ་ཐལ། བྱས་པས་དྲི་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཞོད་པའི་ཆ་ནས། ཚོལ་བ་རང་གི་
 འདོད་ལུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱུ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་བྱུང་པ་ཁས་སྒྲངས། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ།
 དྲི་རྟག་པ་དེ་བྱེ་བྲག་པས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་འདོད་སྟགས་གྱི་ལས་མ་ཡིན། ཁས་སྒྲངས་
 པའི་གྲུབ་མཐའ་མ་ཡིན་དམ་བཅའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཡང་སྒྲུ་རྟག་
 སྟོན་གྱི་ལུང་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་། དེས་སྒྲུ་རྟག་པར་སྒྲུབ་རྣམས་པ་དང་། སྒྲུ་མི་རྟག་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྟོབས་ལུལ་ལ་དཔྱད་པའི་ཆེ་ལུང་གཞོད་སྒྲུབ་གྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མདོར་ན་བྱེ་བྲག་པས་ཁས་སྒྲངས་པའི་དྲི་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་གིས།
 སྒྲུ་མི་རྟག་པ་ལ་གཞོད་པར་ཐལ། སྒྲུ་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་གིས་སྒྲུ་མི་
 རྟག་པ་ལ་གཞོད་པ་གང་ཞིག་ལུང་དོན་དེ་གཉིས་ཀ་ཚོལ་བ་དེའི་སྒྱིར་ཞེ་འདོད་གྱི་བསྒྲུབ་བྱུ་ཡིན་
 པར་ནི་མཚུངས། གཉིས་ཀ་དེ་སྒྲོར་གྱི་བསྒྲུབ་བྱུ་མ་ཡིན་པར་ནི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན།
 ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་བསྟན་བཅོས་ལས། ཞེས་དང་། ཆོས་ཅན་ཆོས་སྟགས་ཤེས་པའི་རྣམས་པས་
 རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དེ། སྒྱིར་བ་དེ་སྒྲོར་གྱི་བསྒྲུབ་བྱུ་ཡིན་པར་པ་རོལ་པོས་ཁས་སྒྲངས་
 གྱི། ལུང་དོན་ཐམས་ཅད་དེར་ཁས་སྒྲངས་པ་མེད་དོ། ཡང་ཐམས་ཅད་བཟུང་ཞེས་དང་།
 བསྟན་བཅོས་མཐོང་བ་མ་ལུས་སྒྲུབ་ཅེས་པའི་རྣམས་པས་ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་དོན་ཐམས་ཅད།

རྒྱུ་ལ་བ་དེའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པས་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས། སྒྱ་མི་ནས། མཚུངས་ཀྱི་བར་
 རོ། །གལ་ཏེ་མི་མཚུངས་ཏེ། ཏྲག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དེ་སྒྲོར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ལ། ཅི་
 ཤོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེན་སྒྲ་ཏྲག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲོར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲོར་གྱི་རྒྱལ་བས་ཁྱོད་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མ་བཞོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆོས་ཅན་ཆོས་སོགས་
 བས། དབང་ཕྱུག་སྒྲོད་པ་ཡིན་གྱི་བར་རོ། །ཡང་དཔེ་ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་དམ་བཅའ་བར་ཐལ་
 པའི་ཚུལ་ནི། སྒྱ་བྱས་པར་སྟོན་པའི་ལུང་དོན་ཁས་སྤངས་ནས། རིག་བྱེད་པའི་དོར་སྒྲ་མི་ཏྲག་
 སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་ཏྲགས་སུ་བཞོད་པའི་ཆེ་སྒྱ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་ཐལ། ཁས་
 སྤངས་པའི་ལུང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། དམ་བཅའ་
 བར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་བཟོད་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཞར་
 ལས་བྱུང་བའི་དོན་བཟོད་ནས། དཀྱུས་མ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱིས་རིགས་མི་མཐུན་
 སེལ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཅད་འཆད་པ་ན། སྒྲོར་བ་དེ་སྒྲོར་གྱི་ཞེས་སམ།
 དེ་སྐྱབ་གྱི་ཞེས་སྐྱར་བ་ལ་སྒྲོན་མེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།
 རིགས་སྒྲོན་ནས་བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་འཆད་ཚུལ་ལྟར་ན་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་
 མེད་པས། དེ་སེལ་མི་དགོས་ལ། ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་སེལ་
 བྱེད་རང་སྒྲ་མི་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་འདི་གཉིས་སྐྱེ་བ་རྟོགས་ལྡན་ལ་
 འབྱུང་བས་སེལ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སེལ་བའི་ཚུལ་རི་ལྟར་ན། རིགས་པའི་སྒྲོར་བསྐྱབ་བྱའི་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་རང་སྒྲ་མ་སྒྲོས་ཀྱང་། མཆོན་ཉིད་སྒྲོན་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་
 བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པ་ན་ངོ་བོ་དང་། འདོད་པ་དང་མ་བསལ་བ་གསུམ་གསུངས་དེས་
 བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་མཐའ་དག་སེལ་བར་ལུས་ཤིང་། དེ་ཙམ་གྱིས་མཆོན་
 ཉིད་སྒྲོན་མེད་དུ་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར། འོན་ཤིང་སྒྲོར་ཡང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པར་
 གྱུར་པ་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་མ་བསལ་བ་དེ་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཁོན་པའི་དོན་བཤད་པ་མ་
 ཡིན་ནམ་ཞེན། དེར་ཉིད་ཅེས་པ་རྣམ་གཅིད་ཀྱི་ཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཡང་དཔེར་ན། བཟོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན། །ཅིས་དང་། འཛིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་

ཉིད་བཞིན་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ལྔ་ལྔ་ནུ་བཤད་པ་
 ཀྱན་ལས་བརྟམ་ལྟར་ན། རང་ཉིད་དང་། ཚིག་ལྟན་དང་། རོ་བོ་དང་། མ་བསལ་བ་དང་།
 འདོད་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ་བྱེད་དང་ལུས། རྩབ་ཆེས་པའི་སྒྲིན་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
 ཉིད་འདོད་པ་ལ་སྒྱུར་བས་ལུང་དོན་དང་རོ་བོས་གྲུབ་ཟིན་པ་དང་། ཁོ་ན་བས་སྒྱུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་
 བཞིན་པ་དང་། མ་བསལ་བས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་རྣམས་བསྒྱུབ་བྱ་ཡིན་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་
 ན་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་ནི་མ་རྩབ་པ་སེལ་བར་བྱེད་དེ། རྒྱལ་
 བས་ངག་རྟུང་དོས་སུ་མ་བཟོད་ན་ཡང་། ཞེས་པ་དབག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ཤིང་། སྒྱུབ་བྱེད་
 ཏུ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་བསྒྱུབ་བྱ་ཡིན་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་
 གསུམ་ལྔ་ནུ་བཤད་པ་རིགས་པའི་སྟོ་ལྟར་ན། རོ་བོ་དང་མ་བསལ་བས་ནི་རྩབ་ཆེས་པ་ཁོ་ན་སེ
 ལ། འདོད་སྒྲིས་ནི་མ་རྩབ་པ་དང་རྩབ་ཆེས་པ་གཉིས་ཀ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དབག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་
 ཏུ་མ་བྱས་པ་རྣམས་བསྒྱུབ་བྱ་ཡིན་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དབག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ཤིང་
 ངག་རྟུང་མ་བཟོད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་སྒྱུབ་བྱ་མ་ཡིན་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་རང་
 ཉིད་དང་འདོད་པའི་བྱེད་པར་ཡང་གྲུབ་སྟེ། འདོད་སྒྲུ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་རང་སྒྲུ་རྒྱུང་བས་འདིར་
 ཉེ་བར་འཁོར་བའི་བཟོད་བྱའི་དོན་མི་སྟོན་ལ། འདོད་སྒྲུ་དང་སྒྲེལ་བའི་ཆོན་རྩབ་ཆེས་པ་ཁོ་ན་
 སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དོན་བསྒྱུབ་བྱ་ཡིན་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར། རང་སྒྲུ་དང་འབྲེལ་ལམ་མ་འབྲེལ་
 གུང་རུང་འདོད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིས་ནི་མ་རྩབ་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། འདོད་
 སྒྲིས་མ་རྩབ་སེལ་བར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ནི་རང་སྒྲུ་དང་འབྲེལ་བའི་འདོད་
 སྒྲིས་མ་རྩབ་པ་སེལ། འདོད་སྒྲུ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་སྒྲིས་རྩབ་ཆེས་པ་སེལ་ཞེས་བཤད་པར་བྱེད། །
 དེ་དག་གིས་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། ད་ནི་སྐབས་འདིར་ཉེ་
 བར་མཁོ་བའི་དོན་གཉིས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་མཚན་གཞི་དང་། འདོད་
 རྒྱུན་ཡན་ལག་ཡིན་མིན་གྱི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཕྱི་རབས་པ་དག་བསྒྱུབ་བྱ་ཡང་དག་
 ཡིན་ན་ཡོད་པས་རྩབ་པར་འདོད་བཞིན་དུ་སྒྲུ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་པོ་བཞིན་ཞེས་པ་སྐབས་འདིའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་མཚན་གཞིར་བྱེད་

པ་ནི་མི་རུང་སྟེ། འདི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་བའི་དཔེ་རྟགས་
 མ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་ནི། མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ངོ་ཤེས་པ་གཅིག་དགོས་ལ།
 སྐྱ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བྱ་ཡིན་པ་སོགས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐབས་ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་
 ལ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ཤིང་། སྐྱ་བུམ་
 གཉིས་ཀ་བྱས་པར་མི་ཤེས་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་རིག་བྱེད་པ་དང་། གྲངས་ཅན་ལྷ་བུའི་ངོར་དེ་གཉིས་
 བྱས་པ་ཡིན་པ་དེ་ཕྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་བསམས་ནས། ཐོག་མར་སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ།
 བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོན། སྐྱས་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེ་རིག་བྱེད་
 པའི་ངོར་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་མཆན་གཞི་དང་། བུམ་པ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེ་གྲངས་ཅན་གྱི་ངོར་དཔེ་
 མ་གྲུབ་པའི་མཆན་གཞིར་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་གསུངས་སོ། །མདོའི་རང་འགྲེལ་དུ། སྐྱ་
 མིག་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བྱ་ཡིན་པ་དང་། སློ་རྟག་པ་ཡིན་པ་དེ་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་མཆན་གཞི་དང་
 བསྐྱབ་བྱར་བསྟན་བྱ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན། འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་བསྐྱབ་བྱར་
 བསྟན་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་
 རུང་ཞེ་ན། སྐྱ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བྱར་སྐྱབ་པ་ལ། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
 སོང་བའི་རྒྱུ་བའི་ངོར། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བྱ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་དང་། སློ་རྟག་པར་གྲུབ་པ་ལ་གཞུགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
 བའི་རྒྱུ་བའི་ངོར། སློ་ཆོས་ཅན་རྟག་སྟེ་གཞུགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོ་
 ན། སྐྱ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བྱ་ཡིན་པ་དང་། སློ་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན་གཞན་དོན་གྱི་བསྐྱབ་
 བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུ་བའི་དང་དེའི་ངོར། ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྷ་
 ཆང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་དང་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་།
 སྐར་བཤད་པའི་རང་གི་འདོད་པ་དེ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འཆད་ཚུལ་འདི་ལས་གཞན་དུ་
 ན་བྱ་བ་དུས་གསུམ་ཡུལ་ཅན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་ཇི་ལྟར་འཆད་བསམ་དགོས་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཅི་སྟེ་ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་བའི་ཕྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པས་ཆོག་པ་
 ཡིན་ནོ། །སྟམ་ན་དེ་ལྟར་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལ་སློ་ཅེ་གཏད་པར་སོང་བས་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

གཞན་དུ་རི་བོང་ལ་རུ་ལ་སོགས། །མ་གྲུབ་ཀྱན་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར། །ཅེས་པའི་གཞུང་གི་
 བྱོམས་སྡེ་མ་ཁས་སྒྲངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་པ་
 བོ། དོན་གང་ལ། སྐབ་བྱེད་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་ཅིང་ཆོལ་བ་དེའི་སྒོ་རོར་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་
 ཅད་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདྲ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་བ་ཞིན་པ་གཅིག་དང་། སྐབ་
 བྱེད་དུ་བཀོད་བ་ཞིན་པ་གཅིག་གོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི།
 དེ་ལྟ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཡང་། བྱི་ཆོལ་བས་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་སྒྲས་པ་ན། སྡེ་
 ཆོལ་གྱིས་དཔེ་དང་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། སྐབ་བྱེད་བྱོམས་ཆོས་
 ཅན་གྱིས་གཏན་ཆོགས་བཀོད་པ་དེའི་ཆེན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་ལ་
 བསམ་ནས་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་དུ་རུང་གི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་
 པ་འདོད་རྒྱུན་ཡན་ལག་ཡིན་མིན་བཤད་པ་ལ། འོ་ན་ཀྱན་ལས་བརྟུས་སུ་འདོད་རྒྱུན་ཡན་ལག་
 མ་ཡིན་ལ། རིགས་སྒྲོར་འདོད་རྒྱུན་ཡན་ལག་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དེའི་བྱུང་པར་གང་ཞེ་ན།
 གཞུང་དུ་ནི་བསྟན་བྱ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་
 དཔུང་ན། འདི་ལ་དོན་གོ་བདེ་བར་བཤད་པ་དང་། ཆོག་སྒྲ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གཞུང་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་བྱར་གྱི་
 འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་གཉིས་པོ་དེ་ལ་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅོད་རྩམ་མི་རྩམ་
 གྱི་བྱུང་པར་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་དོན་གང་ལ་ཆོལ་བས་བསམས་པས་
 དཔག་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་གྱི། དོན་གང་ལ་ཆོལ་བའི་སྒྱུར་བས་སྐྱབ་བྱེད་མ་
 བཀོད་པ་དེ་མཆོན་མི་རྩམ། རིགས་སྒྲོའི་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་དེ་མཆོན་རྩམ་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོས་དེ་མི་རྩམ་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ཞེས་པའི་སྒྱུར་བཏང་གི་ཆོག་ལ་བསྟན་པར་བྱ་ཞེས་པའི་
 དམིགས་གསལ་གྱི་ཆོག་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པས་དེ་རྩམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བསྟན་བྱ་བ་ཞེས་
 པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཆོག་དང་མ་འབྲེལ་བས་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་བསྟན་པས་ཆོག་སྟམ་
 པའི་དོགས་པ་མི་སྒྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གཞུང་དེ་གཉིས་སུ་བསྟན་བྱ་བ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་བྱུང་
 པར་འོང་བ་ཅི་ཞེ་ན། བསྟན་བྱ་བ་དང་བྱོམས་གཉིས་པོ་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ།

ཀུན་ལས་བརྟམ་པར་བསྟན་བྱ་བ་ཞེས་པ་མཚན་བྱ་དང་། རིགས་སྒྲོར་མ་བསལ་བ་ནི་ཕྱོགས་
 ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་མཚན་བྱ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན། ཕྱོགས་མཚན་ཉིད་པ་
 ཡིན་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པས་བྱ་བ་མོད། བསྟན་བྱ་བ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་བྱ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པས་མ་ངེས་པའི་བྱིར། འོ་
 ན་འབྲུལ་གཞི་དེ་ལྟར་ཡོད་བཞིན་དུ་བསྟན་བྱ་བའི་མིང་གིས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། རི་སྐད་
 དུ་མདོར། དེ་ལ་དཔག་བྱ་བསྟན་པ་ནི། །གཏན་ཚིགས་དོན་གྱི་ཡུལ་དུ་འདོད། །ཅིས་ཕྱོགས་
 བསྟན་པ་དེ་རྟགས་ཀྱིས་རྟམ་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་བསྟན་པ་མ་
 ཡིན་ཅོ་ཞེས་བཤད་ནས། ཡང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་དུ་ཁྱེད་ན་ཡང་།
 མ་བསལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལྔ་ཆང་བ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། བསྐྱབ་བྱ་
 ལ་བསྟན་བྱ་བའི་སྒྲིམ་བསྟན་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཚིག་
 སྒྲ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ལ། བདག་ཉིད་ཆེན་པའི་གཞུང་གཉིས་སུ། འདོད་རྒྱུན་ཡན་ལག་
 ཡིན་མིན་གྱི་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་རྒྱུན་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡོད་པ་དང་མིན་པའི་བྱེད་པར་
 ལ་བྱ་བ་ནི་ཡིན་ཏེ། གཞུང་གཉིས་ཆར་དུ། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་འབྱུང་
 བའི་འདོད་པ་ཞེས་པའི་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ལ། རྒྱུན་བྱིན་ནས་མིང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་། མིང་དུ་
 གྲུབ་ཟེན་ནས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་ཚུལ་ལ་བྱེད་པར་རུང་ཟད་ཀྱང་མིན་པའི་བྱིར། འོ་ན།
 བྱིངས་ནི་གང་། དེ་ལ་རྒྱུན་དུ་ཅི་ཞིག་སྟེར། དེ་ལས་མིང་དུ་སྐྱབ་པ་ནི་གང་། དེས་རིགས་མི་
 མཐུན་སེལ་བའི་བྱེད་པར་ནི་རི་ལྟ་སུ། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་ལ་བྱེད་པར་མིན་ན་ཡན་ལག་
 ཡིན་མིན་གྱི་བྱེད་པར་ཅི་ལ་བྱ་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། ཨི་ཤུ ཞེས་པ་སྟེ། བྱིངས་ཀྱི་མདོ་ལས།
 ཨི་ཤུ་འདོད་པ་ལ་འོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཏི་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་ནང་ན། སྒྲིར་
 མིང་། རེའུ་ཞེས་པ་ལ། བྱེ་བྲག ཀླ་དྲ་དང་། ཀླ་དྲ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་
 འདོར་དང་པོ་རྒྱུན་དུ་སྟེར་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པར་གྱུར་ཟེན་པ་ཞེས་པའི་མིང་སྐྱབ་པའི་རྒྱུན་ཡིན་
 བའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། བྱིངས་དང་རྒྱུན་དེ་ལ་ཡིག་གེ་བྱིས་བསྟན་གྱི་དབང་གིས། ཨིའུ་ཞེས་
 བྱ་བ་གྲུབ་ལ། དེ་ནི་བོད་སྐད་དུ། འདོད་པར་གྱུར་ཟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཅོ། །བཞི་པ་ནི།

ཚིག་དེས་ཚོ་ལ་བས་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་སེལ་བ་ལ་
 བྱད་པར་མེད་དོ། །དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསམས་པ་རྒྱང་པས་
 དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དང་། སྒྱུར་བས་སྐྱབ་བྱེད་དེ་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའོ། །
 སྐབས་འདིར་གཉིས་པ་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྟེན་སྐྱབ་བྱེད་མ་བཞོད་པ་དེ་སྟེན་དུ། དཔག་
 འདོད་ཡོད་པ་ངས་པར་མི་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཇི་སྟེན་དུ། གནས་སྐབས་འགའི་འདོད་འགྱུར་
 ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་དཔག་འདོད་དངོས་ནི་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། འདིར་
 འབྲས་བུ་ལ་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །འོན་ཀྱང་ཇི་སྟེན་དུ་བ་ཡོད་པར་མ་ཤེས་པ་དེ་སྟེན་
 གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་མེ་ཡོད་པར་བཞག་མི་རུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་དོན་གང་ལ་སྐྱབ་བྱེད་
 མ་བཞོད་པ་དེ་སྟེན་དུ། དོན་དེ་ལ་དཔག་འདོད་ཡོད་པར་མི་ཤེས་ཤིང་། དེ་མ་ཤེས་པ་དེ་སྟེན་དུ་
 དོན་དེ་བསྐྱབ་བྱར་བཞག་མི་རུས་པའི་བྱིར། འདོད་གྱུར་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་མ་འོངས་པ་ན་
 བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་དུ་རུང་གི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་སེལ་རུས་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་
 དོ། །ལྟ་བུ་ནི། འོན་འོན་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་དོན་མེད་དོ་ཞེན་འདི་ལ་རང་གི་བསམ་པ་བརྟེན་
 པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། ཇོག་ལའི་བཞེད་པ་རིགས་
 གཏེར་དང་མཐུན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཀུན་ལས་བཏུས་པར། འདོད་པ་ཞེས་པའི་
 ཚིག་གིས་དེ་ལྟ་བུ་དེ་དོན་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་བཅད་ཀྱང་། དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་
 དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གནས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་འདོད་པ་དང་བསྟན་བྱ་བ་གཉིས་བྱད་གཞི་དང་
 བྱད་ཆོས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱིར། དེ་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་དང་དེ་འབྲེལ་བ་ན། ཐེབ་
 སྒྱུར་གྱི་དབང་གིས་གྱུར་པ་ཞེས་པའི་སྟེན་དོད། ཀྱང་ལྟ་ཞེས་པ་དེ་བྱིས་ནས་མི་མངོན་པར་བྱས་
 ལ། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཆེན་ ཡིཙྪ་ཞེས་པས་འདོད་པ་ཅམ་ལས་མི་གོ་ལ། དེ་ནི་མ་འོངས་པ་ན་
 བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་རུང་ལའང་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ཟིན་པར་འཇོག་པ་
 ལ། དོན་དེ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་པ་ཅིག་དགོས་ཀྱང་། དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་
 པ་ལ། དེ་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་དུ།
 ཆོས་ཉིད་སྐྱེ་ཞེས་བརྟེན་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་འོང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་ཐེབ་སྒྱུར་གྱི་དབང་གིས་ཉིད་ཅས་བྱ་

བའི་སྐད་དོད། །ཏ་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་བཞིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་རྩ་བདུན་པ་ཆོས་མཆོག་ནི། བསྟན་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ན་འདོད་
གྱུར་གྱི་རྣམ་པ་བཅོམ་ནས། འདོད་འགྱུར་དུ་སོང་དེར་སོང་བ་ན་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་
ཡིན་ནམ་སྟམ་དུ་ནི་དོགས་པ་སྐྱེ་བས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁོ་ན་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གསུང་། འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་དེས་ཁོ་ན་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྣམ་པ་ཡང་
འཛེམས་རྣམ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་བསྟན་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བྱེད་ཀྱི་
འདོད་པ་ལྟར་ན། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ནར་བསྟན་བྱ་བ་ཡིན་དགོས་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཐོག་མར་སྐྱེ་ལྷན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱས་པར་བསྐྱབས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་
སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པར་བསམ་པ་དེའི་ཆེ། སྐྱ་དང་བྱས་པའི་ཆོག་སྟོས་དོན་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་པར་མི་རྣམས་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་དུ་བསྟན་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
རྟོག་ལོ་ཆེན་པོས་ཆོས་མཆོག་ལ་བརྗོད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་
ལ་རྒྱུན་ཞེས་ཆོས་ཅན། ཀྱན་ལས་བརྟམ་སུ་བྱོད་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅོད་
རྣམས་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་རུང་གི་དེ་མ་གྲུབ་པ་ལ། ཀྱན་
ལས་བརྟམ་སུ་བྱོད་ཀྱི་དོན་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་དེ་བསྐྱབ་བྱར་བསྟན་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རིགས་པའི་སྟོར་བྱོད་ཀྱིས་དེ་གཅོད་རྣམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རིགས་སྟོར་བསྟན་པའི་བྱོད་ཀྱི་དོན་མ་
ཆང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཏེ། དེ་འདྲ་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ནར་བསྟན་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཕྱོགས་སྟོན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། ཕྱོགས་སྟོན་སྒྲིར་བསྟན་པ་དང་། བསལ་བ་བྱེ་
བྱག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། དེ་ལ་འབྲོས་ནས་རྟགས་སྟོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ། བསལ་བྱ་སེལ་བའི་ཚུལ། དེ་ཉིད་
གཞུང་དང་སྒྱུར་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད་གྱི་བསལ་བྱ་དེ་ཕྱོགས་སྟོན་གྱི་མཆོད་ཉིད།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ལྔ་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་ལྔ་འོ། །སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་བས་
 ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་པ་དང་། རྒྱབ་བྱེད་བཀོད་བཞིན་པ་དང་། དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་
 དང་། སྒྱིར་ཁས་བླངས་པའི་ལུང་དོན་ཡིན་པའི་ཆ་དང་། སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་བའི་ཚད་མས་བསལ་
 བ་རྒྱུས་སོ། །ཡང་ན་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་སྒྲིན་གསུམ་དང་། འོག་པར་རྟོག་པའི་སྒྲིན་གཉིས་སོ། །
 གཉིས་པ་གཉིས་ནི་ལུང་དོན་བརྒྱབ་བྱེད་ཡིན་ནམ་སྒྲིམ་པའི་འོག་པར་རྟོག་པ་དང་། རྒྱབ་བྱེད་དུ་
 བཀོད་བཞིན་པ་བརྒྱབ་བྱེད་ཡིན་ནམ་སྒྲིམ་པའི་འོག་པར་རྟོག་པ་འོ། །དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་། དངོས་ཀྱི་
 བསལ་བྱ་དང་། རྒྱུད་པའི་བསལ་བྱ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེད་འདོད་པའི་སྒྲིམ་རྟོག་པར་དམ་
 བཅས་པའི་ཆེ་ན། སྒྲིམ་རྟོག་པ་དེ་ལ་སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་བའི་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་པ་ལ་སོགས་པ་
 འོག་སྒྲིགས་ལྔ་པ་གང་རུང་ཞུགས་པ་འོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲིམ་རྟོག་པ་ལམ། མི་རྟོག་པར་དམ་
 བཅས་པའི་ཆེ། དེ་དང་དེ་གྲུབ་ཟིན་པ་དང་། ཚད་མས་བསལ་བ་སོགས་ལ་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་
 ཆོས་ལྔ་ཆད་པ་འོ། །དང་པོ་དངོས་ཀྱི་བསལ་བྱ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིམ་རྟོག་པར་བརྒྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་
 འཛོག་པ་དེའི་ཆེ། དེ་ལ་ངོ་བོའི་དོན་ཆད་བས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་བས་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་པ་དེ་
 སེལ། དེ་ལ་ཁོ་ན་བའི་དོན་ཆད་བས། དེ་རྒྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་ཡིན་པ་དེ་སེལ། དེ་ལ་
 རང་ཉིད་དང་འདོད་པའི་དོན་ཆད་བས། དེ་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་དང་། དེར་བྱས་
 པའི་ལུང་དོན་ཡིན་པ་དེ་སེལ། དེ་ལ་མ་བསལ་བའི་དོན་ཆད་བས། དེ་ལ་སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་བའི་
 ཚད་མ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་དེ་སེལ། དེ་དག་ལ་དངོས་ཀྱི་བསལ་བྱ་ཞེས་
 བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་དམིགས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲིམ་
 རྟོག་པར་སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་བས་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་བརྒྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་དང་།
 སྒྲིམ་རྟོག་པ་སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་བའི་ཚད་མས་བསལ་བ་ཟིན་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་བརྒྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་འོ། །དེ་
 དང་དེ་དག་སྒྱིར་སྒྲིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་མ་བསལ་ན་མཚན་
 ཉིད་དེས་སྒྲིགས་ཡང་དག་མིན་པ་ཡིན་པར་རྗོངས་པ་སེལ་མི་རུས་པའི་བྱིར། རྒྱུད་པའི་བསལ་བྱ་
 ཡང་ཡིན་ཏེ། བརྒྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ལྔ་ཆད་དགོས་པར་བརྟན་པས། སྐབས་

ཀྱི་ཚོལ་བའི་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་
 སྒྲ་རྟག་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་ལྟར་སྒྲ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་དེས། སྒྲ་
 རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་རྒྱད་ནས་སེལ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། །མདོར་ན་
 སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྲ་བས་ཀྱི་ཚོལ་བའི་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་པ་དང་། གྲུབ་ཟིན་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་
 ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་སྒྲོན་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
 ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལུང་དོན་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་སྒྲ་མི་
 རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་གི་བསལ་བྱ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་
 དག་ནི་རི་རྒྱུད་དུ། གྲུབ་དང་བསྐྱབ་པའི་ངོ་བོར་ནི། །བསྐྱར་པ་དག་ནི་ཡོད་ཡིན་ན། །བསྐྱབ་
 བྱ་ཉིད་དུ་བསྐྱར་པ་ཞེས། །བྱ་བ་འདི་ནི་འབྲས་ལྷན་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། དོགས་པའི་གནས་
 བོ་སྒྲོག་པ་སྟེ། །དུས་གཞན་བཅད་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་ལས་ཤིན་ཏུ་
 བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཕྱོགས་སྒྲོན་ལ་དབྱེ་ན། དེགས་མི་མཐུན་པའི་སྒྲོན་དང་། ལོག་པར་
 རྟག་པའི་སྒྲོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གྲུབ་ཟིན་ལ་སོགས་པ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུང་དོན་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྒྲམ་པའི་ལོག་པར་རྟག་པ་དང་། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ་
 སྒྲམ་པའི་ལོག་པར་རྟག་པའོ། །

གསུམ་པ་བསལ་བྱ་སེལ་བའི་ཚུལ་ལ། བསལ་བྱ། སེལ་བྱེད། སེལ་རུས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོལ་བའི་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་སོགས་ལྟ་དང་། དེ་ལྟ་བོ་གང་
 རུང་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དེའོ། །གཉིས་པ་ནི། ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྟ་བོ་དེའོ། །གསུམ་པ་ནི་
 དེ་དག་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་མདོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལུང་དང་སྒྲུར་བ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་དང་། ཕྱོགས་སྒྲོན་
 གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། དེ་ཕྱིར་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོན་འདོད་གཞན་
 མིན་ཏེ། །མདོན་སུམ་ལ་སོགས་འགལ་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ལ། འདིའི་སོགས་ཁོངས་
 ནས་གྲུབ་ཟིན་སོགས་བཞི་འདོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱོགས་སྒྲོན་སྟེ་བདུན་དུ་བཤད་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཕྱོགས་སྒྲོན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་དང་དེའི་

མཚན་ཉིད་གྱི་བསལ་བྱ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་དེའི་སྒྲིན་དུ་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་སྟགས་
 མཚན་ཉིད་བསལ་བྱ་ལ། །ལྟོས་པ་མེད་པར་མ་བྱུང་དང་། །ལྟོག་པ་དག་ནི་སྤང་བའི་བྱིར། །
 བྱོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་རྟགས་སྒྲིན་དང་། བྱོགས་སྒྲིན་
 འགལ་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས་གསལ་བའི་བྱིར་དང་། འདི་དེ་དག་གི་
 སྒྲིན་མ་ཡིན་ནམ། ཡན་ལག་ཅེས་སྟགས་གྱི་འབྲོས་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་བྱིར། ཇི་ལྟར་
 གསལ་ཞེན་གོང་དུ་རང་སྡེ་དག་ན་རེ། མཚན་ཉིད་གྱི་ཟུར་དུ་རང་སྒྲིན་སྟོས་པ་དེ་མ་བྱུང་བའི་ཆོས་
 ཅན་ཡན་གར་བ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་བསལ་བའི་ཚད་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། དེ་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ན་
 སྒྲིན་ཅི་ཡོད། རྟགས་གྱིས་བསྐྱབ་མི་རུས་སོ་ཞེན། དེ་དེས་སྐྱབ་མི་རུས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོགས་
 སྒྲིན་མིན་ཏེ། རྟགས་སྒྲིན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་སྟེལ་དགོས་པས་སོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་གཞན་
 གྱིས་བྱོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱི་བསལ་བྱར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། རང་གིས་བྱོགས་སྒྲིན་མིན་ཞེས་
 བསྐྱབས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟུར་ལྟ་ལྟར་དུ་བཤད་པ་དེའི་ཆོ། བྱོགས་སྒྲིན་
 ཀྱང་ལྟ་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། གསུམ་དུ་བཤད་པ་དེའི་ཆོ་སྒྲིན་ཀྱང་གསུམ་དུ་ངེས་སོ། །འོ་ན་ཡང་དག་
 དང་ལྟར་སྤང་གང་གི་སྒྲིན་ཡིན། དེ་གཉིས་གང་ལ་ལྟན་ཞེན། ཡང་དག་གི་སྒྲིན་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་བསལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་བསལ་བྱ་དང་དེའི་སྒྲིན་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་བྱིར།
 བྱོགས་སྒྲིན་ཡིན་ན་བྱོགས་ཡང་དག་གི་སྒྲིན་ཡིན་དགོས་ཏེ། བྱོགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་བྱོགས་
 ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། བསལ་བ་གནོད་དང་ལྟག་མ་ལ། །མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་མེད་
 བྱིར་རོ། །ཞེས་བྱོགས་ལྟར་སྤང་ལ་བྱོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་མི་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །
 སྒྲིན་དེ་དག་གང་ལ་ལྟན་པ་ནི་ལྟར་སྤང་ཁོ་ན་ལ་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱོགས་སྒྲིན་ཅན་ཡིན་ན་བྱོགས་
 ལྟར་སྤང་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་བསལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་གི་བསལ་བྱ་དང་།
 དེ་དག་ལ་ལྟན་པ་དེ་ལྟར་སྤང་ཁོ་ནར་བཤད་པས་ཀྱང་དོན་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྟགས་སྒྲིན་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ། བསལ་བྱ་སེལ་བའི་
 ཚུལ། ལུང་དང་སྒྱུར་བ། ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་གང་གི་སྒྲིན་ཡིན་དབྱེད་བ། སྒྲིན་ཡིན་འགལ་
 བའི་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་སྤངས་ཏེ་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་དེ་སྤྱིར་ཏྲགས་སྒྲིན་གྱི་མཚན་ཉིད་
དང་། དེ་སྒྲོར་དང་། དེ་སྒྲུབ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་གསུམ་
ཡོད་ལ། ཚུལ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་། བསལ་བྱ་བཞི་བཞི་ཡོད་པར་ཆོས་མཆོག་གིས་བཤད་
པ་ལྟར། ཏྲགས་ཀྱི་སྒྲིན་བཅུ་གཉིས་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་མ་བྱུང་པའི་སྒྲིན་དང་། བྱུང་
ཆེས་པའི་སྒྲིན་གཉིས་སུ་འདུལ། ཡང་ན་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་སྒྲིན་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པའི་དེ་
གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཏྲགས་པར་སྒྲུབ་ལ། གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་
ངེས་པའི་ཏྲགས་ཁོ་ན་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་བམ་སྒྲུམ་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནི་ཉིད་
ཡོད་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲོས་པས་སེལ་ལོ། །ཡང་དངོས་ཀྱིས་བསལ་བྱ་དང་། རྒྱུད་པའི་བསལ་བྱ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཚུལ་གསུམ་ཀའམ་རེ་རེ་ནས་མ་ཆང་བ་དང་། བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་ཏྲག་སྒྲུབ་པའི་དེ་དང་དེ་མ་ཆང་བར་འཛོག་པ་ལྟ་བུ་འོ། །གཉིས་པ་ནི། མིག་
ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ལྟ་བུ་སྒྲུ་མི་ཏྲག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་དང་། གཞལ་བྱའི་ཏྲགས་
ཀྱིས་སྒྲུ་མི་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲོག་པ་གྲུབ་པ་དང་། བྱས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲུ་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་
པའི་རྗེས་འགྲོ་གྲུབ་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཏྲགས་སྒྲིན་ཡིན་ཏེ་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་ཡིན་ཞེན་སྤྱིར་ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བ་ནི། དེ་
ཆང་བའི་དངོས་ཀྱི་བསལ་བྱ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱས་པ་སྒྲུའི་སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་སྒྲུབ་པར་
ཞེན་པའི་སྒྲོ་དང་། དེ་མ་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲུ་རྣམས་དེར་གྲུབ་པ་དང་། དེར་ངེས་པ་དེར་
བརྗོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་སུ་སེལ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིར་བསལ་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ལ་
མེད་པ་སོགས་གསུམ་དང་། ཏྲག་པ་ལ་ཡོད་པ་སོགས་གསུམ་དང་དེའི་ལོག་ཕྱོགས་གསུམ་ཀྱིས་
གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དངོས་སུ་སེལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་རྒྱུད་པའི་བསལ་བྱར་བཤད་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ངེས་བརྗོད་མཛད་པས་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱའི་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་སེལ། རྗེས་འགྲོ་ལ་ངེས་བརྗོད་མཛད་
པས་བྱས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲུ་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་འགྲོ་གྲུབ་པ་སེལ། ལོག་པ་ལ་ངེས་བརྗོད་

མཛད་པས་གཞལ་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱུང་བྱུང་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 དོན་དེ་དག་ནི་རི་རྒྱུད་དུ། དེ་ཡིས་མ་གྲུབ་ལྷོག་དོན་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་ལས་
 གསལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་ཀྱི་སྒྲིན་དེ་དག་རི་རྒྱུད་བཤད་པ་དེ་ཙམ་དུ་གྲངས་ངེས་ཏེ།
 རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བུ་མཐའ་དག་དེ་ཙམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་
 དུ། གངས་ཅན་གྱི་ཕྱི་རབས་པ་དག་འདོད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བུ་སྒྲིའི་སྒྲིའི་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་།
 བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་མེད་པ་དང་། གཞལ་བུ་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་སོགས། རྟགས་སྒྲིན་
 ཀྱི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་ནི་ནོར་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་
 བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེལ་བར་མི་རྟུས་པའི་ཕྱིར། སེལ་བར་མི་རྟུས་པའི་རྟགས་སྒྲིན་ཡོད་
 བ་རྟགས་ཡང་དག་མེད་དགོས་ཏེ། སེལ་བར་མི་རྟུས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིན་ཡོད་ན་མཚན་ཉིད་
 སྒྲིན་མེད་མི་སྤྱིད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་དེ་དག་གི་རྟགས་སྒྲིན་ཡིན་ན་ཡང་དག་གམ་ལྟར་
 ལྟངས་གང་གི་སྒྲིན་ཡིན། དང་པོ་ནི། བྱེད་ཅག་མི་འདོད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་
 བཟུང་བུ་སྒྲིའི་སྒྲིའི་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བུའི་སྒྲིན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་
 དེ་སྒྲིའི་སྒྲིའི་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་དེའི་ཡོན་ཏན་དུ་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །བྱས་པ་རྟག་པའི་སྒྲིའི་དུ་མ་
 གྲུབ་པ་དེ་ཡང་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིན་དུ་ཐལ་བ་དང་། ཡོད་པ་རི་བོང་གི་རྩའི་སྒྲིའི་དུ་མ་གྲུབ་པ་སོགས་
 རྟགས་ཀྱི་སྒྲིན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བུ་སྒྲིའི་སྒྲིའི་དུ་མ་གྲུབ་པ་རྟགས་ཀྱི་
 སྒྲིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དེ་རྒྱུད་དུ་མ་སྒྲུས་ཀྱི་དེ་སྒྲིའི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 སྒྲིན་དུ་སྒྲུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟགས་སྒྲིན་དང་ཕྱོགས་སྒྲིན་ཙམ་གྱི་དཔེ་བཟོད་འཛིན་རྒྱ་མེད་པར་
 འགྱུར་ཏེ། ཡོད་ན་རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་དག་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྒྲིན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྒྲིན་མི་སྤྱིད་ལ། ལྟར་སྒྲིའི་གི་
 དེར་སྐྱབ་པའི་སྒྲིན་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲ་དེ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་
 སྒྲིན་དུ་འདོད་དགོས་པས། འོ་ན་དོན་བྱེད་རྟུས་པ་དངོས་པོའི་སྒྲིན་དུ་ཁས་སྒྲངས་ན་ཉེས་པ་ཅི་
 ཡོད། དེ་ཆོས་ཅན་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན། མིག་
 ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བུ་དེར་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲིའི་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སྒྲིན་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། དེ་སྒྲོར་གྱི་མ་གྲུབ་པའི་དྲགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདི་སྒྲུལ་དུ། མིག་
 ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དྲགས་སྒྱུར་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དྲགས་སྒྱུར་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་སམ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དྲགས་སྒྱུར་ངོས་འཛིན་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས། དྲགས་གཉིས་ཀ་
 མ་གྲུབ་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་སྒྲུབ་ལྟེང་དུ་གྲུབ་པམ་སྒྲུལ་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་དེའི་སྒྱུར་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་སྒྲུབ་མི་དྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་
 ཆོག་སྟེ་སྟོང་བ་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱའི་དྲགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་དྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་དྲགས་ཀྱི་
 སྒྱུར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངོས་འཛིན་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་རི་ལྟར་ཡིན་སྒྲུལ་ན། དེ་དང་དེ་གཉིས་སོ། །
 མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱའི་དྲགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་དྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་དྲགས་སྒྱུར་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲོར་གྱི་མ་
 གྲུབ་པའི་དྲགས་སྒྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། དེ་སྒྲོར་གྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ཡིན་ན་དེ་
 སྒྲོར་གྱི་གཏན་ཆོག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པའི་དྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྒྲོར་གྱི་མ་གྲུབ་པའི་
 གཏན་ཆོག་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་སྒྲུབ་ལྟེང་དུ་
 འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པ་དེས་ཁྱོད་སེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པ་འདི་ནི་འགལ་བ་
 དང་མ་ངེས་པའི་དྲགས་སྒྱུར་འཛིན་ཚུལ་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་སྒྲུབ་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་བསལ་བྱ་སེལ་བའི་ཚུལ་ལ། བསལ་བྱ། སེལ་བྱེད། སེལ་རུས་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པའི་དྲགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་དྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། རྗེས་
 འགོ་དང་ལྷོག་པ་གསུམ་མ་གྲུབ་པ་དང་། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་དང་། བྱས་པ་དང་། གཞལ་
 བྱའི་དྲགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་དྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགོ་དང་བསྒྲོག་
 པ་གྲུབ་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་སེལ་བྱེད་ལ། དང་པོ་གསུམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་སེལ་བྱེད་ནི་གོ་རིམ་
 བཞིན་དུ་བྱས་པའི་དྲགས་ཀྱིས་དེ་གསུམ་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་གསུམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་སེལ་བྱེད་ནི།
 རིམ་པ་བཞིན་དུ། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་སྟོགས་གསུམ་པོས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་
 སྟོགས་པ་གསུམ་མ་གྲུབ་པ་དེའོ། །རྒྱུད་པའི་སེལ་བྱེད་ནི། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དོ། །
 སེལ་རུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། དེ་དག་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ལུང་དང་སྒྲུབ་པ་ནི། དྲགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་དང་། དྲགས་སྒྱུར་དོན་

གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། །རྒྱ་སོགས་མཚན་ཉིད་བསལ་བྱ་ལ། །ཞེས་སོགས་རྟགས་སྟོན་དང་ཕྱོགས་
 སྟོན་འགལ་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ། བསལ་བྱ་གཉིས་པོ་འགལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འགལ་
 བ་འདོད་དང་འབྲེལ་མེད་དེ། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་བྱེད་སྟོན་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཞེས་པ་དང་།
 རྟོན་སོགས་མ་གྲུབ་ཅེས་སོགས་རྟགས་སྟོན་འཆད་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། རྟགས་ཡང་དག་
 གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་ཁོ་ན་བཤད་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རི་སྐད་དུ།
 རྟགས་ཀྱན་རང་གི་བརྒྱབ་བྱ་ལ། །སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་དཔུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་མ་ཡིན་
 བམ་ཞེན། དེས་ནི་ཁོ་པོ་ཅག་ལ་གཞོན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དེས་ནི་རང་གི་བརྒྱབ་བྱ་
 རྒྱུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་སྟོན་ཅན་དང་། དེ་ལྟར་རུས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་
 ཅན་དུ་འཛོག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དེ་སྟོན་གྱི་བརྒྱབ་བྱ་རྒྱུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཆ་དེ། དེ་
 སྟོན་གྱི་རྟགས་སྟོན་དང་། དེ་ལྟར་རུས་པའི་ཆ་དེ་དེ་སྟོན་གྱི་རྟགས་ཡོན་ཏན་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་
 བམ་ཞེན། འདི་སོ་སོར་དབྱེད་གོས་ཏེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྒྱབ་པའི་བརྒྱབ་
 བྱ་རྒྱུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཆ་དེ་དེ་སྟོན་གྱི་རྟགས་སྟོན་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བརྒྱབ་
 པའི་བརྒྱབ་བྱ་རྒྱུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཆ་ནས་དེ་དེ་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སྟོན་ཅན་དུ་བཞག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེས་དེ་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དེས་དེ་ལྟར་རུས་པ་དེ་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྒྱབ་བྱས་
 པ་དེ་དེ་སྟོན་གྱི་རྟགས་སྟོན་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྟ་བུ་ནི། འོ་ན་སྟོན་དེ་དག་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུང་གང་གི་སྟོན་ཡིན་ཞེན། འགལ་མ་
 དེས་མ་གྲུབ་པ་གསུམ་ནི་ཡང་དག་གི་སྟོན་ཡིན་ལ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུང་གསུམ་ལ་ཕྱོགས་
 ཚིགས་སོགས་གྲུབ་པ་ནི། རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་གི་སྟོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གཉིས་པོ་འགལ་བ་
 མིན་ཏེ། ལྟར་སྒྲུང་གི་སྟོན་ནམས་ཀྱང་ཡང་དག་གི་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟར་བ་ནི་ལྟར་སྒྲུང་ཁོ་
 བ་ལ་ལྟར་བར་དེས་ཏེ། རྟགས་སྟོན་ཅན་ཡིན་ན་རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་
 བརྒྱབ་བྱའི་སྟོན་ལ་ཡང་། ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུང་གི་སྟོན་གཉིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེ་

ཡང་ཡོད་ཅིང་ཡོད་པའི་ཚུལ་ཡང་སྤྲོ་མ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དེའི་ཚེ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལྟར་སྤྲོ་
གང་ཡིན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤྲོ་གང་ཡིན་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་ནི་
སྐབས་འདིའི་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟགས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་
བྱར་བཤད་པ་དེ་དང་དེ་དག་ནི། རྟགས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡིན་ལ། སྒྲིན་དེ་དང་དེ་དག་གང་ལ་
ཡོད་པར་ཞེན་པའི་རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་དེ་དང་ཕྱོགས་སུ་བཟུང་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟགས་ཕྱོགས་
སྒྲིན་ཅན་ནོ། །

དུག་པ་ལ་རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་འོ། །

དང་པོ་ནི། འདི་དེ་དག་གི་སྒྲིན་ཡིན་ནམ། ཞེས་སྟགས་སུ་སྒྱུར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་རྟགས་
སྒྲིན་དང་ཕྱོགས་སྒྲིན་འགལ་བར་གསུངས་པ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་ལ།
ཕྱི་རབས་པ་དག་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་
ཟེར་བ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཡོད་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་
ཡིན་ན་རྟགས་ཡང་དག་གིས་སྐྱབ་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་འདི་དྲི་བར་བྱ་སྟེ། སྒྱུར་
བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ཚད་མས་བསལ་བ་དང་། ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་
ཚོས་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་པ་རྣམས་ཚོས་ཅན། སྒྱུར་བ་དེ་སྒྲོར་གྱི་ཕྱོགས་སྒྲིན་མ་ཡིན་པར་བསལ།
རྟགས་སྒྲིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་གི་བསལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཚོས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་མེད་པ་དང་། གྲུབ་ཟིན་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་པ་
བསལ། རྗེས་འགྲོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མེད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་རྟགས་
བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཕྱོགས་ཡང་
དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཕྱོགས་ཡང་དག་
གི་མཚན་ཉིད་དེ་མ་ཞུགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣམ་པར་དབྱུང་ན་བྱེད་ཅག་གིས་ལན་ལྟོན་མི་
ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྗེས་འབྲང་ཞིང་། དེའི་
ལུགས་ལེགས་པར་མི་ཤེས་པ་དག་གིས། ཚིག་དེས་བསྐྱབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པའི། །ཆ་ནས་སྒྲིན་དུ་
འཛོག་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡང་བསམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལྟར་ན་འདི་

ལྷ་རྩེ་ཚོས་ཅན་དང་ཚོས་མེད་པ་ནི་ཕྱོགས་སྒྲིན་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སྒྲིན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཕྱོགས་སྒྲིན་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་འདྲ་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་སྒྲིན་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་
 གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷ་རྩེ་གྲུབ་པ་ན་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་པ་དང་། རྟག་པའི་དངོས་
 བོ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་སོགས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐབས་མིན་དོ། །བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་
 ཟིན་པ་དེ་ཕྱོགས་ཚོས་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱི་བསལ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཚོས་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱིས་
 སྒྱིར་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་མེད་པ་དེ་བསལ་བ་ཡིན་ལ། རོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་ནི་ཤེས་འདོད་
 ཚོས་ཅན་ཡོད་མེད་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་སྟེ། དེའི་སྟེང་དུ། སྒྲུབ་པའི་ཚོས་ཆོལ་བའི་ཚད་མས་གྲུབ་
 ཟིན་པ་དེ་བསལ་བ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་ཡོད་དོ། །དེ་ལྷ་རྩེ་ན་ཡང་སྒྲུ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་བྱས་
 པ་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆོ། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་སྒྲུའི་སྟེང་དུ་རྟག་པ་ཆོལ་བའི་
 ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་
 བསལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱི་བསལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྩེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་མི་
 འགྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་ད་དུང་བསྒྲིག་པར་དགའ་བས་ལན་ཟི་ལྷ་རྩེ་
 འདེབས་ཤིན། ཅུ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་ནི། སྒྱིར་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་
 དུ་ཚོས་དེ་ཆོལ་བའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་དེ་གྲུབ་པ་མ་སེལ་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྱིར་བ་སྒྲོར་གཅིག་པོ་དེའི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ཡོད་པར་གྲུབ་ན། དེ་ཉིད་གྱིས་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཀྱང་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟིན་པས། རོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གིས་བསལ་བྱ་སེལ་
 པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བར་ཅན་མ་གྲུབ་པ་དང་། བྱུང་བར་གྱི་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་སོགས་
 སྒྲིན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྒྲུབ་བྱེད་སྒྲིན་ནི་ཐམས་ཅད་གྱི། །ཞེས་པ་ནས།
 ཉེན་སོགས་མ་གྲུབ་ཕྱོགས་སྒྲིན་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆོ་བྱུང་བར་ཅན་ནི་ཤེས་
 འདོད་ཚོས་ཅན་དང་། བྱུང་བར་གྱི་ཚོས་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་
 བ་ཟི་མིན་ཕྱོགས་གྱི་ཉེས་པ་རྣམས་མ་བསལ་བ་དེ་མིན་དུ་བསྐྱབ་བྱ་བཞག་མི་རུས། དེ་མ་རུས་པ་
 དེ་མིན་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་བྱ་མེད་པ་ནི་ཕྱོགས་ཚོས་གྱི་

བསལ་བྱ་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་མིན་པར་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་
 ལ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡོད་མི་དགོས་ན། ཀུན་ཏུ་གྲོ་ལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་སུ་རང་
 རྟེན་ལ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་རྣམ་བཅད་འཆད་པ་ན་རྟེན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཆད་མས་གཞོད་
 བ། སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་དགོས་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདིར་རྟེན་
 ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་ནི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེའི་རྟེན་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གཞོད་
 བ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་མོད། དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོས་ཅན་ཡོད་དགོས་པར་མི་འགྲུབ་
 གྱི། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་དེ་ཤེས་བྱ་མིན་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་ན། དེ་ཤེས་བྱ་མ་
 ཡིན་པར་སྐབས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །སྐབས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་
 ལ་གཞོད་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་ཅེས་པའང་། ཆོས་ཅན་དེས་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་མི་བྱེད་ན་ཞེས་བྱ་བའི་
 རྟེན་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ཡང་དེའི་སྟེང་དུ་དེ་སྐབས་ཀྱི་གྲོ་ལ་བའི་ཆད་མས་བསལ་བ་ལ་འཆད་
 དགོས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན། རང་རྟེན་ལ་འོ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆོན་
 ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ལྷ་པོ་དེས་མ་བསལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བྱེད་དུ་འགྱུར་
 ཏེ། རྟེན་ཤེས་འདོད་མེད་པ་རྣམས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དེའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ལྷ་ལས་ལྷག་པ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རང་རྟེན་ལ་འོ་ཞེས་པའི་
 ཆོག་གི་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱི་རང་ཉིད་
 ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་བསྟན་ཟེན་པའི་དོན་ལས་ལོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དོན་
 འདི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་མི། ཆོས་ཅན་
 གཞན་གྱི་ཆོས་དང་། ཆོས་གཞན་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་གཞོད་
 པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ལ་ཆོས་ཅན་ཡོད་དགོས་པར་བསྟན་པ་མེད་དོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་རང་རྟེན་ལ་ཞེས་པས་ཀྱང་། རྟེན་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ཆད་མ་བཞིས་
 བསལ་བ་གཅིག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མདོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་
 དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་བརྟེན་ལ། །མ་བསལ་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཇི་
 སྐད་དུ། རྟེན་ནི་འགལ་བར་གྱུར་བ་ཡིས། །དེ་རྟེན་པ་ནི་འགལ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་

མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེ་ཡང་ཚེས་ཅན་དེ་ཚེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ལ་ཚད་མས་གཞོན་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
 གཞོན་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཚེས་ཅན་རྒྱུ་པ་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། གཞན་དུ་
 དེ་ལྟའི་རྣམ་ཅན་ཚེས། །ཞེས་པ་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་རྒྱུ་པ་ལ་འཆད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ།
 དེ་ལྟ་ན། བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འབྲད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྟེན་སྟགས་མ་གྲུབ་ཕྱགས་སྟོན་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་དེ་
 སྐོར་གྱི་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་མེད་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གཏན་
 ཚིགས་ཀྱི་སྟོན་ཡིན་གྱི། ཕྱགས་ཀྱི་སྟོན་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་ཚེས་ཅན་མེད་པ་དང་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཚེས་མེད་པའི་དབང་རི་བོང་གི་རུ་མེད་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ན་སྟོན་ཅི་ཡོད། རྟགས་ཀྱིས་
 བསྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལས་གཞན་མེད་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནི། གལ་ཏེ་ཚེས་ཅན་བསྐྱབ་བྱར་
 བྱས། །ཞེས་སྟགས་ཀྱི་ཕྱགས་སྟུ་མ་སྒྲར་འོངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གལ་ཏེ་ཇི་སྐད་དུ། དེར་ནི་
 འདོད་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་མིག་སྟགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་མིན་པའི་
 ཤེས་བྱེད་དུ། རྟགས་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་
 བ། དེ་ཡང་སྒར་བཤད་པ་ལྟར་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་གྱི། བསྐྱབ་བྱ་
 ཡང་དག་མིན་པའི་ཤེས་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་མི་རུས་
 པར་འགལ་ལོ་ཞེན། དེ་ལྟར་ན། དམ་བཅའ་ཡང་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུང་འགོད་པའི་ཚོལ་
 བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་ན་ནི། སྒར་ཚོལ་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་
 ལ། །གལ་ཏེ་སྲིད་ན་ནི་སྒྲུ་མི་རྟག་བསྐྱབ་ལ་གཞལ་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེའི་ཆེ་སྒྲུ་མི་རྟག་པ་དེ་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུང་བཀོད་པ་སྲིད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་དེ་ཚེས་ཅན། རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་རུས་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེ་
 ལྟར་རྒྱས་པར་ཤེས་པ་ན། གཞན་གྱི་ལུགས་ཇི་ལྟར་འགོག་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟེན་པས། གཉིས་
 པ་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ལ་དར་ལྷིག་པ་ལ་སྟགས་པ་མང་པོ་དག་མཐུན་པར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་དེ་རྟགས་སྟོན་ཅན་དུ་འཛོག་པར་རུས་པའི་ཚེས་དེ་རྟགས་སྟོན་ཅན་གྱི་མཚན་

ཉིད། དཔེར་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་ཏེ་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་མ་
 བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱོགས་སྒྲིམ་ཅན་དུ་འཛོག་ནུས་པའི་ཚོས་
 དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲིམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་སྒྲིམ་ཏེ་པར་ཚད་མས་བསལ་བ་ལྟ་བུའོ། །
 ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ལ་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པ་དང་། མཚན་གཞི་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 འོ་ན་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་ཏེ་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཚད་མས་བསལ་བ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་
 ལ་ཤེས་འདོད་མེད་པ་དང་བསྒྲུབ་བྱ་བྱུང་བ་ཟེར་བ་སོགས་ཚོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སྒྲིམ་དུ་
 ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཡང་བདག་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚོས་ཅན་མེད་པ་དང་བུམ་པ་མེད་
 པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚོས་མེད་པ་དང་། སྒྲིམ་ཏེ་པར་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་ལུས་པ་སོགས་ཚོས་ཅན། དེ་
 དང་དེར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་སྒྲིམ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། རྟགས་སྒྲིམ་གྱི་མཚན་གཞི་དེ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་སྒྲར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟེར་ལ།
 སྒྲིམ་ཏེ་པར་ཚད་མས་བསལ་བ་དེ་ཕྱོགས་སྒྲིམ་ཡིན་ན་སྒྲིམ་ཏེ་པར་དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་དུ་ཐལ་
 པར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་བསལ་མེད་པར་སྒྲིམ་ཏེ་པར་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་བྱེད་ཀྱི་ལྟར་ན་སྒྲིམ་
 མ་དེ་ཚོས་ཅན། ཕྱོགས་སྒྲིམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲིམ་མ་དེ་
 ཕྱོགས་སྒྲིམ་གྱི་མཚན་གཞིར་མི་འཐད་དེ། དེ་སྒྲིམ་ཏེ་པར་སྒྲུབ་པའི་ཡང་མིན། མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་
 པའི་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་མ་བྱུང་ན་སྒྲིམ་ཏེ་པར་དེ་ཡང་སྒྲིམ་ཏེ་པར་སྒྲུབ་པའི་
 ཕྱོགས་སྒྲིམ་དུ་ཐལ་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་བྱེད་ཀྱང་རྟག་པ་ལ་སྒྲུབ་ས་བབ་ཀྱི་ཚོལ་བའི་ཚད་མས་
 བསལ་བ་ཞུགས་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲིམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ན་མ་ཞེན། དེ་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསལ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེན། སྒྲིམ་ཏེ་པར་གང་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་
 དག་ཏུ་སོང་བའི་ཚོལ་བ་དེའི་ངོར་སྒྲིམ་ཏེ་པར་ལ་ཚད་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 གཞན་དག་གི་འདོད་པ་ལྟར་ན་དེ་ལ་དེའི་བསལ་བ་མ་ཞུགས་པ་མི་སྤྲིད་པས། དེ་སེལ་ནུས་པ་མི་
 སྤྲིད་ལ། སེལ་མི་ལུས་པའི་ཕྱོགས་སྒྲིམ་ཡོད་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་
 མེད་པར་འགྱུར་རོ། །རང་གི་ཕྱོགས་ལྟར་ན་ནི་དེ་ལ་དེའི་བསལ་བ་ཞུགས་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
 སྒྲིམ་དང་། ཡང་སྒྲིམ་ཏེ་པར་ལ་སྒྲུབ་ས་བབ་ཀྱི་ཚོལ་བའི་ཚད་མས་བསལ་བ་མ་ཞུགས་པ་དེས་དེ་

ལ་དེ་ཞུགས་པ་སེལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་ཀྱིས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞར་ལ་དཔེའི་མཚན་ཉིད་གྱི་
བསལ་བྱར་བཞག་པ་དེ་དཔེའི་སྟོན་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་གྱི་བསལ་བྱ་དེ་
དཔེ་ཡང་དག་གི་སྟོན་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་གི་མཚན་ཉིད་གྱི་བསལ་བྱ་དེ། དཔེ་ལྟར་
སྒྲུབ་གི་སྟོན་གྱི་མཚན་ཉིད། དང་པོ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བ་དང་།
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བའི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་རྟགས་ལྟར་
སྒྲུབ་གི་གཏན་ཆོག་སྒྲུབ་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་། ལྟར་སྒྲུབ་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་
འགོ་བའི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །ཡང་དཔེ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་གྱི་དངོས་གྱི་བསལ་བྱ་དང་།
རྒྱད་པའི་བསལ་བྱ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་བུམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བ་ལྟ་བུའོ། །
གཉིས་པ་ནི། སྒོ་མིག་གཤམ་གྱི་བཟུང་བྱའི་རྟགས་གྱིས་སྒྲུབ་ལྟ་བུར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་
པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཚད་མས་བསལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་འགལ་ཟླ་དངོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སེལ་བྱེད་ཚད་མའི་སྟོན་སྒྲུབ་དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་ལ་སོགས་པ་
བཞི། བསལ་བྱ་ཡུལ་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་དབྱེ་ན། ཆོས་གྱི་ངོ་བོ་བསལ་བ། རྒྱད་པར་བསལ་བ། ཆོས་
ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་རྒྱད་པར་ཚད་མས་བསལ་བའོ། །བསལ་བ་དེ་དག་ཞུགས་པའི་
དམ་བཅའ་ལ་ཡང་ཆོས་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཚད་མས་གཞོན་པའི་དམ་བཅའ་ལ་སོགས་པ་བཞིའོ། །

འདི་ལ་དམ་བཅའ་དང་པོའི་ཞེན་དོན་ལ་བསལ་བ་བཞི་ཞུགས་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད། བྱི་
མ་གསུམ་གྱི་ཞེན་དོན་ལ་དེ་ཞུགས་ཚུལ་བསྐྱས་ཏེ་བཟློན་པའོ། །

དང་པོ་ལ། ཆོས་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚད་མས་གཞོན་པའི་ཚུལ། དེ་ལ་གྲགས་
པས་གཞོན་པའི་ཚུལ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཚུལ། དེ་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་
གིས་གཞོན་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ཡིད་ཆེས་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་

གྱི་འགལ་ལྷ་དངོས། འདི་ལ། སེལ་བྱེད་བསལ་བྱ་སེལ་ནུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་
 བས་མདོར་བསྟན། དེ་ཉིད་རིགས་པ་མཁུན་པའི་ལུང་དང་སྒྱུར་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །
 དང་པོ་ལ། སེལ་བྱེད་བཏགས་པ་བ་དང་། ཡིད་ཆེས་མཚན་ཉིད་པ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཆེས་དང་།
 སེལ་བྱེད་མཚན་ཉིད་པ་དང་ཡིད་ཆེས་བཏགས་པ་བ་ཡུལ་གྱི་ཡིད་ཆེས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་
 ཆེས་པའི་རང་ཆོག་དང་ལུང་ཆོག་གོ། །དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་གིན་ཏུ་སྒྲོག་གུར་སྟོན་པ་ལ་མི་སྒྱུ་
 པའི་རང་གི་ཆོག་སྟེ། དཔེར་ན། སྒྱུན་པས་ལོངས་སྟོང་བྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་དེ་སྒྱུ་
 སྒྱུ་བ་ཞབས་ལ་ལྟོས་པའི་རང་ཆོག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་བ་རང་གི་ཆོད་མར་ཁས་སྒྲངས་པའི་
 གིན་སྒྲོག་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྱུན་པ་ལས་ལོངས་སྟོང་འབྱུང་ངོ་
 །ཞེས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དེ་སྒྱུ་སྒྱུ་བ་ཞབས་ལ་ལྟོས་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཆོག་ཡིན་པ་ལྟ་
 བཤོ། །མདོར་གུར་དང་ཅུང་ཟད་སྒྲོག་གུར་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམས་ནི་སྒྱུར་རྒྱལ་བ་རང་གིས་ཆོད་
 མར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་ཡིན་ཀྱང་སྒྲུབས་འདིའི་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཆོག་ཏུ་མི་འཛོག་སྟེ། དེ་
 དང་དེའི་བསྟན་བྱའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་མདོར་སུམ་དང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 དཔག་པའི་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དང་དེའི་ལོག་སྟོགས་གང་ཡིན་པ་དེ། དེ་དང་དེའི་
 བསལ་བར་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་སེལ་བྱེད་མཚན་ཉིད་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོག་
 གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེའི་བསྟན་བྱའི་དོན་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེའོ། །དེ་སེལ་བྱེད་མཚན་ཉིད་
 པ་ཡིན་ཏེ། ལོག་སྟོགས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་དངོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དང་འགལ་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་
 ཆོག་དང་འགལ་བར་བཏགས་པ་ཅུ་མོ། །བསྟན་བྱའི་དོན་ངེས་པའི་ཆོད་མ་དེ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་
 སེལ་བྱེད་གཉིས་ཀ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡང་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོད་མ་དངོས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཆོད་མ་དེས་བསལ་བྱ་དངོས་སུ་སེལ་བའི་
 བྱིར། གཉིས་པ་བསལ་བྱ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་འགལ་ལྷ་དངོས་ཏེ།
 དཔྱེན། སྒྱུན་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་སུ་ཆོད་མས་ངེས་ཟིན་པའི་རྒྱལ་བས། སྒྱུན་སོགས་དཀར་
 ཆོས་སྟུང་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་པའི་ཞེན་དོན་ལྟ་བུ་ཡིད་ཆེས་
 པའི་རང་ཆོག་གིས་བསལ་བ་དང་། སྒྱུན་པས་ལོངས་སྟོང་བྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་

དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དུ་སྒར་ཁས་སྒྲངས་ནས་བྱིས་དེ་སྒྱུད་པ་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་
 བར་དམ་བཅས་པའི་ཞེན་དོན་ལྟ་བུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཆོག་གིས་བསལ་བ་གཉིས་པོས་གཞལ་
 བྱའི་དོན་ཅན་ཚད་མ་མེད་པ་དང་། དའི་མ་མོ་གཤམ་མོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་ཆོག་དང་། དའི་
 བཟོད་བྱའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྒྱིར་རང་ཆོག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བའི་རྣམ་གསལ་གྱི་དབེ་
 ཡིན་གྱི། འདིར་བཤད་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་རང་ཆོག་དང་དའི་བསལ་བར་མི་རུང་སྟེ། དའི་ལོག་
 རྟོགས་རྒྱུར་རོལ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་སེལ་
 རུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སེལ་བྱེད་དངོས་བཏགས་ཅི་རིགས་སུ་བཤད་པ་དེ་དང་དེས། བསལ་བྱ་
 དེ་དག་དངོས་སམ་རྒྱུད་པ་གང་རུང་གི་སྟོན་སེལ་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏློག་སྟོན་པ་ལ་ཡིད་
 ཆེས་པའི་ཆོག་ཏུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་བྱིར།
 སེལ་བའི་རྒྱལ་ལ་གོགས་བྱེད་དང་གཞོད་བྱེད་གྱི་རྒྱལ་གཉིས་བཤད་ཀྱང་། རང་ལུགས་གཞོད་
 བྱེད་ཁོན་སྟེ། ཚད་མས་གཞོད་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་
 ལ། སེལ་བྱེད་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོག་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོག་ཏུ་འབྱུར་བའི་དུས་
 བཤད་པ། དེས་རང་གི་བསལ་བྱ་སེལ་བའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། འདིར་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོག་
 ལ་གཉིས་ཏེ། རང་ཆོག་དང་ལུང་ཆོག་གོ། །གཉིས་པའི་བྱུང་པར་ལ་ཇི་སྟངས་དུ། དེ་ལ་ཁས་
 སྒྲངས་རང་ཆོག་གཉིས། །གཞན་དག་ལུང་དང་རང་ཆོག་ཟེར། །སྟོབ་དཔོན་ངག་གི་དབྱེ་བར་
 བཞེད། །ཀྱུན་ལས་བརྟུས་སུ་གཉིས་ཀ་ཡང་། །དབེ་གཅིག་གིས་བསྟན་རིགས་པའི་སྟོར། །
 ལུང་ལ་དབེར་བཟོད་གཞན་དུ་གསུངས། །ཞེས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུས་གྱི་ཡིད་ཆེས་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་གྱི་གཞུང་གི་བཟོད་བྱའི་དོན་མ་ལུས་པ་
 ལེགས་པར་བསྐྱས་པས་དའི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྒྱིར་ཚད་མར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་རང་
 ཆོག་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། མངོན་ཏློག་སྟོན་པའི་རང་ཆོག་དང་། ཤིན་ཏློག་སྟོན་པའི་རང་ཆོག་གོ། །
 དང་པོ་ནི། ཇི་སྟངས་དུ། བདག་གཞན་ཡིད་ཆེས་མཚུངས་པ་ཡི། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་
 པའི་གང་དང་མཚུངས་རྒྱུའི་རང་ཆོག་དེ་ཡིན་པ། གཉིས་པ་ནི། གང་མཚུངས་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་
 ཆོག་ཏུ་བཞག་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཆོག་དང་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། རང་

དམ་བཅའ་བ་པོས་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དོན་ཆོག་གི་སྒོ་ནས་སྤྲུལ་བ་དང་། ཡིད་ཆེས་ལུང་ཆོག་ཐད་
 སོར་བཞག་ནས་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གུར་གྱི་དོན་དམ་བཅའ་པའི་བྱད་པར་རོ། །དེས་ན་འདི་ལྟར་འགྱུར་
 ཏེ། ཡིད་ཆེས་སོ། །གང་ན་ཤིན་ལྷོག་སྟོན་པའི་ལུང་དང་རང་ཆོག་གོ། །གང་ལ་ན་གཞལ་བྱ་
 ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གུར་གྱི་གནས་ཚུལ་སྟོན་པ་ལའོ། །གང་གིས་ན་གཞལ་བྱ་མངོན་ལྷོག་གཉིས་བསྟན་
 པའི་ཆ་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་མཐོང་བ་དང་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་ཡིད་ཆེས་སུ་འཛོག་
 བྱེད་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་མི་བསྐྱུ་བའི། སྤྱི་ལས་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
 ཡིད་ཆེས་སུ་འཛོག་བྱེད་གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་རང་ཆོག་ལ་སྤྱི་མི་འགལ་ཞིང་། སྤར་
 ཁས་བྱངས་པའི་ལུང་གིས་ཀྱང་མི་གཞོད་པའོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ལ་ནི་ལུང་དེ་ཉིད་ལ་དངོས་
 སྤྱུགས་འགལ་བ་མེད་ཅིང་། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གྲུབ་པའོ། །སྐབས་འདི་དག་
 ཏུ་སྤྱི་བྱེད་དང་། དངོས་སྤྱུགས་ཞེས་པ་རང་ཆོག་དང་ལུང་ཆོག་ལ་སོ་སོར་སྤྱར་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ལ་མི་
 འགལ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ཆང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཡིད་ཆེས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །འོ་ན་ཡིད་ཆེས་པའི་རང་ཆོག་དང་ལུང་ཆོག་གཉིས་གཞི་མཐུན་མི་སྤྱིད་དམ་ཞེ་ན། སྤར་
 བཤད་པ་ལྟར་ལྷོག་པས་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། གཉིས་པོ་གཞི་མཐུན་མི་སྤྱིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་རྒྱ་
 མཚན་དུ་བྱས་ནས་དམ་བཅའ་པའི་ཆ་ནས་ལུང་ཆོག་དང་། ལུང་དོན་ཡིན་ཀྱང་ལུང་རྒྱབ་བྱེད་དུ་
 ཁས་བྱངས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གིས་དམ་བཅའ་པའི་ཆ་ནས་རང་ཆོག་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 གཉིས་པ་ཡིད་ཆེས་སུ་འགྱུར་བའི་དུས་བཤད་པ་ལ། འོ་ན་ཁས་བྱངས་དང་། བསྟན་བཅོས་དང་།
 ལུང་ཆོག་ཅེས་བྱ་བ་གསུམ་པོ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་དེ་དང་། རང་ཆོག་ཅེས་བྱ་བ་རྣམས་
 དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཡིད་ཆེས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་ལུང་ཆོག་དང་རང་ཆོག་གཉིས་ཀ་ལ་
 གཉིས་གཉིས་ཏེ། གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་པའི་དང་། གནས་གསུམ་པ་སྟོན་པའི་
 ལུང་ཆོག་དང་རང་ཆོག་གོ། །དང་པོ་གཉིས་སྤྱིར་ཆོག་ཆད་མར་སོང་བའི་དུས་དེར་ཡང་རང་གི་
 བཟོད་བྱའི་དོན་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྟོབས་ཡུལ་ལ་སྤྱིར་ལུང་རྒྱབ་བྱེད་ཆད་
 མར་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ན་སྤྱིར་ལུང་ཆད་མ་
 ཡིན་དགོས་ཀྱང་། རང་གི་བཟོད་བྱའི་དོན་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པས་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བྱད་

བར་འདི་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན། རི་རྒྱད་དུ། ལུང་དུ་གྲགས་ཚད་ཚད་མ་
 མིན། །ཚད་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལུང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་གཞུང་གི་དོན་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པར་
 འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ཤིན་ལྷོག་སྟོན་པའི་ལུང་དང་རང་ཚིག་གྲུང་རི་སྟོན་དཔུང་པ་གསུམ་གྱིས་
 རྣམ་པར་མ་དག་པ་དེ་སྟོན་དུ་ནི་གཞོན་བསྐྱབ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་ལ། དེར་རྣམ་པར་
 དག་ནས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། ཁས་སྤངས་ནས་ནི་དཔུང་པ་སྟོན། །
 དཔུང་ནས་ཁས་ལེན་མཛངས་པའི་ལུགས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདི་ཡང་ཞིབ་མོར་དཔུང་
 ན་རང་ཚིག་དང་ལུང་ཚིག་གང་ཡིན་གྲུང་རུང་། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཚད་མས་ངེས་སམ་མ་ངེས་གྲུང་
 རུང་སྟེ། ཚིག་གི་རང་ལྡན་ནས་གོགས་བྱེད་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་ཚད་མས་ངེས་
 པའི་ཆེ་ནི། དོན་དེ་གཞོན་བྱེད་ཁོ་ནའོ། །དེ་ཡང་ཚིག་དེས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གོགས་བྱས་པའི་ཆ་ནས།
 གྲྭ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་གྱི་དོན་སྟོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་སྟོན་ནི་ལྷ་པོ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། གྲྭ་
 སྟོན་དེ་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་སྟོན་ཡིན་གྱི། བསྐྱབ་བྱའི་སྟོན་མིན་ཏེ། གྲྭའི་སྟོན་ནི་སྐྱབ་པའི་ངག་ལ་
 ཅི་བར་བྱེད་གྱི། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཅི་བའི་བཤད་པ་གཅིག་གྲུང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ངེས་པར་བྱེད་
 པས་སོ། །དེས་ན་ལུང་དོན་གྱི་བསལ་བ་ལ་ལུང་གི་བསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། རི་རྒྱད་དུ།
 མདོན་སུམ་སོགས་གྱི་གཞལ་བྱ་ལའང་། །འཇལ་བྱེད་གྲས་སྟོ་བཏགས་ནས་བརྗོད། །ཅིས་
 གསུངས་སོ། །ཁོ་ན་དཔུང་པ་གསུམ་པོ་དེ་གང་། དེས་རྣམ་པར་དག་པའི་དུས་དེ་ཅི། གཞལ་
 བྱའི་གནས་གསུམ་པོ་གང་གི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། བརྟན་བཅོས་
 རྣམ་འགྲེལ་ལྟ་བུའི་མདོན་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་ལ་མདོན་སུམ་གྱིས་གཞོན་པ་ཡོད་མེད་དཔུང་པ་དང་།
 དེ་ནས་རྩུང་ཟད་ལྷོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་ལ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་
 གཞོན་པ་ཡོད་མེད་དཔུང་པ་དང་། དེ་ནས་ཤིན་ལྷོག་སྟོན་པའི་ཆ་ལ། ཚེས་གྱི་གྲགས་པ་རང་
 གིས་ཁས་སྤངས་པའི་ལུང་གཞན་གྱིས་གཞོན་པ་ཡོད་མེད་དང་། རང་གི་ཚིག་སྟོ་བྱི་འགལ་བ་ཡོད་
 མེད་དཔུང་པར་བྱེད་པ་ནི་དཔུང་པ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་དཔུང་པ་ན་གཞལ་བྱའི་
 གནས་དེ་དང་དེ་ལ་མདོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱིས་གཞོན་པ་མེད་ཅིང་གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ་ན་
 དཔུང་པས་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་དེ་གཞལ་བྱའི་

གནས་གསུམ་པ་ཁོ་ནའི་སྐབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེན་བསྟན་བཅོས་རྣམ་འབྲེལ་
 ལྷ་མོ་ནས་བཤད་པའི་གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་གྲུབ་ཟིན་པས་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབ་པ་ལ་
 དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མངོན་ལྷོག་གཉིས་སྟོན་པའི་ལུང་ཆད་མར་ཁས་སྤངས་པས་ཅི་
 ཞིག་ཅེན། དགོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབ་ལྷོག་གྲུབ་ཀྱི་སྐབ་བྱེད་དུ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་
 དགོས་ཤིང་། བསྟན་བཅོས་རྣམ་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། རང་གིས་སྐབ་ལྷོག་སྟོན་པའི་ཆ་ལ་མི་བསྐྱུ་
 བ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་མངོན་ལྷོག་གཉིས་སྟོན་པའི་ཆ་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་གང་ཞིག །སྐབ་ལྷོག་སྟོན་
 པའི་ཆ་ལ་ཁས་སྤངས་དང་རང་ཆོག་གིས་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱབ་
 དགོས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་པའི་ལུང་ནི། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་
 རྟོགས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་ལུང་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ་སྐབ་ལྷོག་སྟོན་པའི་ལུང་ནི་རང་གི་
 བསྟན་བྱའི་དོན་མ་ངེས་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་སྐབ་ལྷོག་གྲུབ་སྤྱོད་མ་
 རྟོགས་པ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ནི་ལུང་ཁོ་ནར་ངེས་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་
 ཀ་སྟོན་པའི་ལུང་ནི་སྐབ་ལྷོག་གཅིག་ལུང་བྱེད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གྲུབ་པ་ཡིན་
 ནོ། །གསུམ་པ་བསལ་བྱ་སེལ་བའི་ཚུལ་ནི། འོ་ན་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་རང་ཆོག་གིས་རང་གི་
 བསལ་བྱ་སེལ་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེན། འདི་ལ་སྤྱོད་པས་པ་དག་སྤྱོད་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་འབྲེལ་
 བའི་སྐྱབ་དཔོན་རྣམས་ལ་ལུང་གོགས་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུང་
 མོད། གཞུང་ལས་གོགས་བྱེད་དང་གཞོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་བཤད་ཀྱང་། སྐབས་འདིའི་བསལ་བྱ་
 སེལ་བ་ལ་ནི་གཞོད་བྱེད་ཁོ་ན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མས་བསལ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་
 ཡང་། གཞལ་བྱ་གཉིས་ལ་ཆད་མ་གཉིས། །སྐལ་བའི་དོན་ལ་རང་ཆོག་གིས། །མི་གཞོད་
 གསུང་རབ་ཉིད་གྱི་ལུང་། །ཇིས་སྤྱད་པག་པར་བསྐྱས་ཏེ་གསུངས། །དེས་ན་རིགས་པས་གྲུབ་
 པའི་ལུང་། །ཆད་མ་ཉིད་ཡིན་མ་གྲུབ་ན། །རང་གི་ཆོག་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །གོགས་བྱེད་
 ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་ན་འདི་ཡིན་ཏེ།
 རང་ཆོག་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའོ། །ཡོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་

ལྟོག་སྟོན་པ་དང་གིན་ལྟོག་སྟོན་པའོ། །དང་པོ་གསུམ་ནི། རང་འགལ་དམ་བཅའི་དོན་ལ་
གོགས་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གང་རུང་གང་ཞིག་གཞོན་པ་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། མི་རུས་པ་ཡིན་
ཏེ། རྒྱུ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་དབྱེད་པའི་
སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གིན་ལྟོག་སྟོན་པའི་རང་ཆེག་ནི། ལོག་སྟོགས་ལ་གཞོན་བྱེད་
ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེ་དག་གང་ལ་ཚད་མ་ཡོད། །དེ་ནི་གཞན་ལ་གཞོན་བྱེད་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལུང་ཆེག་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་པ་དང་ཡོད་པའོ། །
ཡོད་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། མདོན་ལྟོག་སྟོན་པ་དང་གིན་ལྟོག་སྟོན་པའོ། །དང་པོ་གསུམ་ནི།
གོགས་བྱེད་ཁོ་ན་སྟེ་རྒྱུ་བྱེད་སྟེ་མ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། དེ་ལ་བརྟེན་མིན་
དངོས་པོ་ལ། །བརྟེན་བཅོས་དང་འགལ་བཞིན་ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། གཞོན་བྱེད་ཁོ་ན་སྟེ། གནས་གསུམ་པ་ལ་ལུང་གཞོན་རྒྱུ་བྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འཛོག་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པ་སྟེ་གོགས་བྱེད་པར་བཤད་པ་དེ་ལས་གཞན་
གཅིག་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་གལ་ཆེ་བའི་དོན་འདི་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཡིད་ཆེས་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་གཞོན་པ་དང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱིས་གཞོན་པ་སོ་སོར་ཤེས་དགོས་སོ། །རི་ལྟར་ཞེ་
ན། དེ་ལྟ་མིན་ན་རིགས་བྲལ་གྱི། །དམ་བཅའི་རི་བཞིན་དོན་ཅན་གྱི། །རྗེས་དཔག་ལ་ནི་རི་
ལྟར་གཞོན། །ཅེས་པར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་ལུང་གིས་སྒྲ་རྟག་པ་ལ་གཞོན་པར་བཤད་པ་དེ་
ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་གཞོན་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེའི་དོན་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་
ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེས་དེ་ལ་གཞོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ལུང་གིས་གཞོན་
པ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་ལུང་དེའི་དོན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་དེ་སྐད་དུ་ནི་ལུང་དེ་ཚད་མར་མི་
འགྱུར་ལ། གྲུབ་ནས་ནི་ཚད་མ་སྟེ་མས་གཞོན་པ་བྱས་ཟིན་པའི་དོན་ལ་ལུང་གིས་གཞོན་པ་བྱར་
མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ་མ་གྲུབ་སྟེ། གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་གང་རུང་སྟོན་པའི་ལུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་གལ་ཆེ་བའི་དོན་འདི་ཤེས་དགོས་ཏེ། སྟེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ཁས་སྐྱངས་ནས་
ཕྱིས་སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་དེའི་ཆེ། སྟེ་མ་ལ་རྒྱུ་རྟེན་ཚད་མ་ཡོད་པ་དེའི་ཆེ་ཁས་སྐྱངས་
དངོས་འགལ་དང་གཞོན་བྱེད་ཡིན་ལ། མེད་ན་ནི་ཡན་ཚུན་གོགས་བྱེད་ཅམ་ལ་རང་ཆེག་འགལ་

བར་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། འགལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྐར་སྒྲ་རྟག་པར་
 ཁས་སྤངས་ནས་ཕྱིས་མི་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་པ་དེའི་ཆོ། ཕྱི་མ་ལ་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་ཡོད་ན་ནི་
 དངོས་འགལ་ལྟ་ཞོག། །རང་ཆོག་འགལ་བ་ཙམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁས་སྤངས་སྐར་མ་ཐོར་
 བས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ཕྱི་མ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དེའི་ཆོ། རང་ཆོག་
 འགལ་བ་ཡོད་ན་ནི་ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་རྒྱད་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྒྲིམ་པ་དེའི་ཆོ། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲིན་ཅན་
 ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མ་དེའི་ཞེན་དོན་དེ་རང་ཆོག་སྐར་ཕྱི་འགལ་བའི་དམ་བཅའི་ཞེན་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་དག་གིས་ནི་སེལ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་བསལ་བྱ་ལ། སྒྲིར་རང་
 ཆོག་དང་ཁས་སྤངས་ཙམ་གྱི་བསལ་བ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིད་ཆེ་བ་པའི་རང་ཆོག་དང་ཁས་
 སྤངས་གྱི་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཁས་སྤངས་གྱི་དང་། རང་ཆོག་གིའོ། །དང་པོ་ལ།
 མངོན་གྱུར་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་དང་། ཅུང་ཟད་ལྷོག་གྱུར་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་ཁས་སྤངས་གྱི་
 བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི་ངའི་མ་མོ་གཤམ་མོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་ཞེན་དོན་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་
 པ་ནི། སྐར་མི་རྟག་པར་སྒྲིན་པའམ་རྟག་པར་སྒྲིན་པའི་ལུང་ཚད་མར་ཁས་སྤངས་ནས། དེ་ལས་
 བསྒྲོག་པའི་དོན་དམ་བཅས་པའི་ཞེན་དོན་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་། མངོན་གྱུར་གྱི་དབང་
 ཏུ་བྱས་པ་དང་། ཅུང་ཟད་ལྷོག་གྱུར་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རག་ཐམས་ཅད་
 བརྒྱན་པའི་དོན་ཅན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་ཞེན་དོན་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། གཞལ་བྱའི་དོན་
 ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་ནི།
 སྐར་བཤད་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་བྱེ་ནས་ཆོས་
 ཅན་མངོན་གྱུར་གྱི་སྟེང་ཏུ་ཆོས་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བའི་བསལ་བ་དང་།
 ཆོས་ཅན་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་གྱི་སྟེང་ཏུ་ཆོས་མངོན་གྱུར་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བའི་བསལ་བ་
 དང་། ཆོས་ཅན་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གི་སྟེང་ཏུ་ཆོས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བའི་
 བསལ་བ་རྣམས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིན་པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་མི་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །
 གཉིས་པ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་མེད་པ་དང་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཤུག་བྱུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་
 རྣམ་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་ཞེན་དོན་ལྟ་བུའོ། །མདོར་ན་ཆོས་ཅན་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གི་སྟེང་

དུ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་གང་དམ་བཅས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསལ་བ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེའི་ལོ་ག་ཕྱོགས་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚད་མ་ཁོ་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་མ་
 གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་ཆོས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གུར་གང་དམ་བཅས་ཀྱང་། སྒྱིར་ཚད་མའི་བསལ་བ་དང་།
 ཕྱི་བྲག་ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཚད་མར་
 དམ་བཅས་པའི་ཞེན་དོན་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཇི་ལྟར་ཞེན། རང་རེའི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཆོས་ཅན།
 གྲུབ་ཕྱིད་ལ་ལྟོས་ནས་ཚད་མར་འབྱུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་ཚད་མའི་མདོར་གསུངས་པའི་
 སྒྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མས་སེལ་ཏེ། སྟོན་པ་རང་བྱུང་གི་ཚད་མ་ཡིན་པ་དངོས་
 གུ་སེལ་ལ། སྒྱིར་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཚད་མ་ཡོད་པ་རྒྱད་ནས་སེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཉེ་བར་
 མཆོན་ནས་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་ཆོས་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་བཅས་ན་
 མདོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་དང་། ཡང་ཆོས་ཅན་དེའི་སྟེང་དུ་དངོས་སྟོབས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་
 དོན་དམ་བཅས་ན་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་དང་། ཡང་དེའི་སྟེང་དུ་གྲགས་པ་གྲུབ་པའི་དོན་
 དམ་བཅས་ན་གྲགས་པའི་བསལ་བར་བཞག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་དེའི་ལོ་ག་ཕྱོགས་ཚད་མ་
 དེ་དང་དེས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དཔེ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། རི་བོང་གི་རྩ་མིག་གེས་ཀྱི་
 བཟུང་བྱ་ཡིན་པ་དང་། རི་བོང་གི་རྩ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྷན་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིམ་བཞིན་དུང་
 ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་ཞེན་དོན་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་ཆོས་ཅན་མེད་པ་ལ་བསྒྲིག་ཕྱོགས་ཀྱི་རྗེས་
 དཔག་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། དགག་པའི་གཏན་ཆོག་སྐྱེས་ལ་ནི། ཆོས་ཅན་རྟག་པའི་གཞན་
 སེལ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ནོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་མ་བསལ་བ་འཆད་
 པའི་སྒྲུབས་སུ། རང་རྟེན་ལའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པ་གཅིག་གི་
 སྟེང་དུ་ཆོས་གཞི་གྲུབ་པ་ཞིག་དམ་བཅས་ན། དེའི་ཞེན་དོན་ཚད་མས་བསལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་
 བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་མིན་དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། རྟེན་ཆོས་ཅན་
 མེད་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་མིན་དགོས་སོ་ཞེས་པ་རང་རྟེན་ལ་སྒྲིམ་པའི་དགོས་པ་མིན་ཏེ། གལ་
 ཏེ་ཡིན་ན། རྟེན་སོགས་མ་གྲུབ་ཕྱོགས་སྒྱུར་མིན། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 ད་ནི་དོགས་པ་འདི་དབྱུད་པར་བྱ་སྟེ། རང་ཆོག་དང་འགལ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་

བ་གཉིས་ཀ་ལ། མཚན་ཉིད་པ་གཞི་དཔེ་དུ་སྤྲོད་པ་དང་། བཏགས་པ་བ་གོགས་པེ་དུ་སྤྲོད་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོགས་སྒྲིན་དངོས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཆོག་དང་
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲིན་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གོགས་ཀྱི་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པ་ཡི། །སྒྲིན་སྒྲིན་དུ་སྤྲོད་པ་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲིན་ཏུ་སྒྲིན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་སྒྲི་
 མི་ཏུ་པར་དམ་བཅས་པ་དེའི་ཆེན། གོགས་པེ་དུ་ཅམ་དུ་གྱུར་པའི་རང་ཆོག་འགལ་བ་ཡོད་ཀྱང་
 བསྐྱབ་བྱ་སྒྲིན་མེད་ཡིན་ཏེ། རོ་བོའི་དོན་སྟགས་ཆོས་ལྷ་ཚད་པའི་ཕྱིར། རོ་ན་རི་སྐད་དུ། ཆོག་
 དེས་བསྐྱབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པའི། །སྒྲིན་སྒྲིན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན། །ཞེས་རང་ཆོག་འགལ་པའི་
 གོགས་པེ་དེ་ལྟགས་སྒྲིན་དུ་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེན། དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་དེ་ནི་བཟོད་ཚུལ་
 ལ་སྒྲིན་ཆགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བཟོད་པ་སྒྲིན་ཅན་དང་། འགལ་བ་འདུས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་
 ཏུ་གས་གྱིས་བསྐྱབ་མི་ལུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆོལ་བ་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི།
 དམ་བཅའ་སྒྲིན་ཅན་དུ་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དམ་བཅའ་རང་གི་བསམ་པ་སྒྲིན། །
 འགལ་བ་འདུས་ན་དམ་བཅའ་འཛིན། དེས་ན་བཟོད་པ་སྒྲིན་ཅན་གྱི། །ཚུད་པའི་སྐབས་སུ་པམ་
 པ་བསྐྱེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་བསྐྱབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པ་ལྟགས་སྒྲིན་དུ་
 བཞག་ན་རིགས་པ་མཁུན་པའི་གཞུང་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་དེ་
 མི་ལུས། ཞེས་སྟགས་དང་། ཏུ་གས་ཀྱན་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་འགལ་བ་འདུས་ན་དམ་བཅའ་འཛིན་པར་བཤད་པས་ལྟགས་སྒྲིན་དུ་
 སྤྲོད་པའི་ཞེན། དེ་ལྟར་འདོད་ན་ཡང་རིགས་པ་མཁུན་པའི་གཞུང་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་
 བསྟན་བཅོས་ཁས་སྤངས་ཕྱིར། ཞེས་སྟགས་རང་སྒྲིན་པའི་རྒྱུ་བཅད་ཀྱིས་བཀག་པ་དེ་ཉིད་
 སྤྲོད་པའི་པེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་ཡང་། རི་སྐད་དུ་རྒྱུ་བར་ངེས་པ་ལས། གོགས་པེ་
 པ་དེ་ལས་ཐེ་ཆོམ་དུ་འགྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཟད་ལ། དེ་ནི་ལྟགས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལ་
 ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་ལྟགས་སྒྲིན་ཡིན་ཞེན། དེའི་ཆོག་ལས་ངེས་པ་མི་སྒྲི་བའི་ཕྱིར་
 ཆོག་སྒྲིན་ཆགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། དེའི་དོན། སྐབ་པེ་དུ་ཡང་དག་མིན་

པའི་དོན་ཏེ་འོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ཆོག་གི་སྒྲིབ་ཡོན་གཙོ་བོར་བྱེད་
 ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །འོ་ན་ལོག་ཕྱོགས་བསལ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། རང་ཆོག་དང་།
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གོགས་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཞུང་ལས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་དེ་ཅི་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེ་
 བ། དེ་ནི་སྒྲིབ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་སྒྲིབ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས།
 གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ནི་ཆོག་གི་སྒྲིབ་ཡོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། དོན་རིམ་ལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པས་སྒྲིབ་པ་པོ་ལ་གྲུག་ཀར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པས་སོ། །དོན་འདི་དག་ནི་ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས་རྒྱས་པར་འབྱུང་སྟེ། ཤེས་
 བྱེད་ཀྱི་ལུང་ནི་ཡི་གེ་མངས་པས་མ་བྲིས་སོ། །འོ་ན་གཞུང་དེ་ལས་ལུང་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་
 གསལ་བར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་སྒྲིབ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ལ། དེ་ལས་
 གྲུང་ཅུང་ཟད་ཞིབ་ཏུ་བྱེ་ན། ཁས་བླངས་དང་རང་ཆོག་གཉིས་ལ་གོགས་གཞོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཅུང་
 ཟད་གྲུང་མེད་གྱི། དག་གིས་དབྱེ་བ་ཁོ་ནའོ། །རིམ་ལྔར་ཞེ་ན། ཤིན་ཏྲོག་སྒྲིབ་པའི་ཆོག་ཏུ་བྱེད་
 པར་མེད་གྲུང་སྒྲིབ་དང་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལས་དེར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་
 ཤིན་ཏྲོག་དེ་ཚད་མས་གྲུབ་ལ། དེའི་སྟེང་གི་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་གོགས་བྱེད་ཁོ་
 བ་དང་། དེ་ཡང་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཆོན་གཞོད་བྱེད་ཁོ་ན་དང་། གཞི་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་མ་
 གྲུབ་ན་ནི་གོགས་བྱེད་དང་གཞོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་གོགས་གཞོད་སྒྲུབ་འཇུག་པའི་སྐབས་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་བཤད་པས། འདི་དང་གོང་གི་རང་རྟོན་འཆད་པའི་
 སྐབས་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །དར་ལྷོ་ཀ་པ་སྒྲིབ་མི་རྟག་པར་སྒྲིབ་པའི་ལུང་གིས་སྒྲིབ་
 རྟག་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལུང་གོགས་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཚད་མ་རྣམ་
 པར་ངེས་པའི་དོན་རགས་པ་ཙམ་ཞིག་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་མོད། ཞིབ་ཏུ་མ་དབྱེད་པ་དང་
 གནས་གསུམ་པར་ནི་འཕོ་བ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་མ་མཁྱེན་པ་དང་། སྒྲིབ་མི་རྟག་པར་སྒྲིབ་
 པའི་ལུང་སྒྲིབ་རྟག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་མཁྱེན་མི་རྟག་པར་སྒྲིབ་པའི་ལུང་རྣམ་མཁྱེན་
 རྟག་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་གཞུང་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་གྲུང་མ་མཁྱེན་
 པར་ཟད་དོ། །ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་དབྱེད་ནས་གོགས་བྱེད་ཐེ་ཆོས་ཙམ་

བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་རང་ཚིག་འགལ་བ་བརྗོད་པའི་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བརྗོད་པ་ཡང་གཞན་དོན་རྗེས་
དཔག་གི་སྒྲིན་ཡིན་པས་འདིར་འཆད་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱའི་སྒྲིན་མིན་པ་གིན་ཏུ་བསལ་བའི་བྱིར་
གསུམ་པ། སེལ་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། སེལ་བྱེད་སྒྲིན་པ་སྐྱེད་པ་ལས་བདེ་
བ་འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་མཁུན་མི་རྟག་པ་དེས་བསལ་བྱ་དེ་དང་དེའི་དངོས་ཀྱི་འགལ་བྱ་དེ་སེལ་
རུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་བྱིར་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་དེ་ཚད་མས་གྲུབ། ཅིག་
གོས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་ཚད་མ་གང་གིས་གྲུབ་ཅེ་ན། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མས་སོ། །འོ་ན་
རྗེས་དཔག་དེའི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཅུ་བའི་སྒྲིར་བ་ནི། སྒྲིན་སོགས་ཆོས་ཅན།
སྐྱེད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་འབྱུང་བར་དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་
ཞེས་བཀོད་ནས། བྱོགས་ཆོས་ནི་མདོན་སུམ་གྱིས་འབྲུབ་ལ། རྩབ་པ་ནི། སྒྲིན་པས་ཡོངས་
སྒྲིབ་ཅེས་པའི་འཕགས་ཆེན་གྲུ་རྒྱབ་ཀྱི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
ཏེ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་གིན་གློག་སྒྲིན་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ ཞེས་སམ།
ཡང་ན་དེ་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྩབ་བྱེད་གཏམ་བྱ་རིན་ཆེན་སྤང་བ་དེ་
དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཞེ་ག། ཁྱོད་དེའི་རྩབ་བྱར་གྱུར་པའི་གིན་གློག་སྒྲིན་
པའི་ལུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ ཞེས་བསྐྱེད་པས་ནས་གཏན་ཚིགས་འདི་ལྟར་འགོད་དེ། སྐྱེད་པ་ལས་
བདེ་བ་འབྱུང་བར་རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས་གསུངས་པ་ན། དེ་ལས་དེ་འབྱུང་བས་རྩབ། དཔེར་ན་
གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་སྒྲིན་པའི་རིན་ཆེན་སྤང་བའི་ལུང་བཞིན། སྒྲིན་སོགས་ཀྱང་སྐྱེད་
པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས་གསུངས་སོ་ཞེས་པའི་རྟགས་ལས་ཚུལ་གསུམ་
དྲན་ལམ་དུ་འཕྲེན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྒྲིབ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པར་དེ་ལས་གསུངས་པའི་
བྱིར་ བྱོགས་ཆོས་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ། རྩབ་པ་ནི། དེ་དེར་སྒྲིན་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་
གི་དེ་ལ་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་
ལས་དེ་དེར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པར་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་མི་
མཚུངས་པའི་ཚུལ་ནི། ཡོངས་རྟགས་ཡོངས་སུ་ལེན་པའི་བྱིར་ ཞེས་གསུང་ལ། ཆོག་མི་
མཚུངས་པའི་བྱིར་དུ་ནི། གིན་གློག་སྒྲིན་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་སྒྲིར་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་

ཚད་མ་སྒྲིམས་དམ་བཅའ་ཕྱི་མའི་ཞེན་དོན་སེལ་བ་ཡིན་ནམ། ཕྱི་མས་སྒྲིམས་མའི་ཞེན་དོན་སེལ་བ་
 ཡིན་ཞེན། དང་པོ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རེས་པ་སྒྲིམས་པ་སྒྲོ་འདོགས་ཕྱིས། །མི་སྒྲིམ་བ་ནི་སྒྲོ་ཡི་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕྱི་མ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ཕྱི་མ་ནི་དམ་བཅའ་སྒྲིམས་མའི་ཞེན་དོན་
 དང་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་གིན་ཏུ་གཤམ་པར་དགའ་བ་ཡིད་ཆེས་པའི་
 བསལ་བ་ལེགས་པར་བཤད་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གྲགས་པའི་བསལ་བ་ལ་མཆོད་ཉིད་ནི། གྲགས་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་
 གྱི་འགལ་སྒྲིབ་དངོས་སོ། །གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་ལ། སེལ་བྱེད་བསལ་བྱ་སེལ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཆོད་
 གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གྲགས་པས་ལ་གྱི་རང་བཞིན་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
 ཡབ་སྐུས་གྱི་ལུང་དང་སྐུར་བའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། གྲགས་པ་མཆོད་
 ཉིད་བ་ཡིན་ཅིང་། སེལ་བྱེད་བཏགས་པར་གྱུར་པ་ཡུལ་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་དང་། གྲགས་པ་
 བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞིང་། སེལ་བྱེད་མཆོད་ཉིད་པར་གྱུར་པ་ཡུལ་གྱི་གྲགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 དོན་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲིམས་བཟོད་རུ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། དེར་བཟོད་པའི་
 སྒྲུའོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲིམས་བཟོད་རུ་དུ་བ་དེའོ། །དང་པོ་ནི།
 གྲགས་པ་མཆོད་ཉིད་བ་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པ་དག་གྲུབ་མི་རྣམས་ཆོག་ །ཅེས་དང་། ཆོས་མཆོག་
 གིས། གྲགས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཏིང་ཚུགས་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སེལ་བྱེད་ནི་
 བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གྱི་བསལ་བ་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་བསལ་བར་བཏགས་པའི་ཕྱིར། རི་
 སྐད་དུ། འཇལ་བྱེད་སྒྲིམ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བཟོད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
 གྲགས་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཐ་སྙད་ལས་ནི་སྒྲིམས་པ་ཡི། །ཆོས་དེ་གྲགས་པའི་
 སྒྲིམས་བཟོད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །སེལ་བྱེད་མཆོད་ཉིད་བ་ཡིན་ཏེ། བསལ་བྱ་དེའི་
 དངོས་གྱི་འགལ་སྒྲིབ་གང་ཞིག་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་སེལ་བྱེད་མཆོད་ཉིད་པ་དེ་ལ་དབྱེ་
 བ། བཟོད་རུ་གི་གྲགས་པ་དང་སྒྲིབ་ཕྱིར་གི་གྲགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་བ་
 ཞེས་པའི་སྒྲིམས་བཟོད་རུ་དུ་བ་དེའོ། །གཉིས་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་ལྟ་བུ་འཛིན་ཏེ་ན་སྒྲིབ་པར་
 གྲགས་ཟེན་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་སྒྲིབ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲིམས་བཟོད་རུ་དུ་བ་དེའོ། །གྲགས་པ་འདི་

གཉིས་ལ་ཐ་སྐྱད་དེ་ལྷ་ར་བཏགས་པ་ནི་རིགས་གཉེར་མཛད་པའི་ལྷགས་ཡིན་ལ། རྟོག་ལོ་ཆེན་
 བོས་ནི། བརྟའི་རུང་བ་དང་སྐྱེས་སུའི་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྐྱད་མཛད་དོ། །ཡང་ན་འདི་སྐྱེས་
 ཏུ་སེམས་ཏེ། དོན་ཐམས་ཅད་དངོས་པོའི་ཐ་སྐྱད་བྱ་རུང་ཡིན་པ་ལྷ་སྤྱུ་བརྟའི་རུས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་།
 དོན་བྱེད་ལུས་པ་ཁོ་ན་དངོས་པོའི་ཐ་སྐྱད་བྱ་རུང་ཡིན་པ་ལྷ་སྤྱུ་ཐ་སྐྱད་རུས་ཀྱི་གྲགས་པ་གཉིས་
 ལོ། །འདི་ནི་རིགས་གཉེར་མཛད་པས་བཀག་པ་མིན་ནམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐྱད་དུ།
 སྐྱའི་དོན་ལ་གཅིག་ཉིད་དུ། །འབྱུལ་བས་ཐ་སྐྱད་སྐྱུར་བ་ནི། །འཇིག་རྟེན་དོན་ལ་མི་བསྐྱུའི་ཕྱིར། །
 གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ག་ལ་འག་ལ། །ཞེས་མཆོན་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་མཆོན་བྱ་སྐྱབ་པ་
 གྲགས་པའི་གཏན་ཆོག་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བསལ་བྱ་ནི། རྟོག་ལུལ་ན་ཡོད་པའི་
 དོན་ཐམས་ཅད་དམ་དེ་བོང་ཅན་སྟེ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྟེན་དུ་མི་རུང་བ་ལྷ་སྤྱུ་དང་། ལུམ་པ་
 དངོས་པོའི་ཐ་སྐྱད་བྱ་རུང་མིན་པ་དང་། ཡང་ལུམ་པ་དོན་བྱེད་ལུས་པར་ཆད་མས་ངེས་ནས།
 ལུམ་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་ཞེན་དོན་ལྷ་སྤྱུའོ། །དེ་དག་གྲགས་པས་ལ་ཡིན་ཏེ།
 གྲགས་པས་བྱུབ་པའི་དོན་གྱི་འག་ལ་སྟེ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་བོང་གི་རྩ་ལ་སྟགས་པ་
 ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤྱིད་པའི་དོན་རྣམས་སྟེ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྟེན་དུ་མི་རུང་བ་དེ་ཡང་གྲགས་པའི་
 བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཆོས་ཅན་གྲགས་པས་བསལ་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བསྐྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱང་
 གྲགས་པས་བསལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆོས་ཅན་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆད་
 མས་བསལ་ན། དེ་ཆད་མའི་སྐྱེས་སུ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ངེས་པས་ལ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་དེ་
 དག་ནི་རི་སྐྱད་དུ། ཆོས་ཅན་ལ་ནི་གཞོད་པས་ཀྱང་། །གཞོད་འབྱུར་ཞེས་ནི་བྱུབ་དོན་ཏེ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེས་དེ་སེལ་ལུས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་བ་ཞེས་པའི་
 སྟེ་དེ་སྐྱེས་སུའི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འཇུག་པས་དོན་གང་ལ་བརྟེན་སྐྱུར་ཡང་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་
 ཕྱིར། རི་སྐྱད་དུ། འདོད་པས་འཇུག་ཕྱིར་དགག་མེད་པ། །ཞེས་དང་། རིགས་པའི་གཉེར་
 ལས། བརྟེན་འདོད་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡང་། །བསྐྱབས་ཟིན་དེས་ན་གྲགས་པའང་འབྱུབ། །
 ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་བོང་གི་རྩ་ཆད་མས་བསལ་བའི་ཆོས་པའི་ངོར་དེ་རྩ་མི་
 རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་ཆེ་ཡང་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་བསལ་བའི་ཆེ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསལ་བ་ཞུགས་

པར་བཞག་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རིགས་པ་མཐུན་པའི་ལུང་དང་སྒྱུར་བ་དང་། བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོའི་ལུང་དང་སྒྱུར་བ། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དབྱུང་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེལ་བྱེད་
 བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ། དེའི་ལོག་ཕྱོགས་གྲགས་བསལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན། དེས་དེ་སེལ་
 རྒྱས་པའི་རྒྱལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་རིགས་པ་མཐུན་པའི་གཞུང་ཁོ་ན་ལས་གསལ་བར་
 གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྒྲིམ་བུའི་འདོད་དང་རྗེས་འབྲེལ་བ། །ཞེས་པ་ནས་དེ་ལ་དེ་
 བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དོན་དེ་དག་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི།
 སེལ་བྱེད་སྒྲིམ་བུར་གི་གྲགས་པ། དེའི་ལོག་ཕྱོགས་གྲགས་བསལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དེས་དེ་སེལ་
 རྒྱས་པའི་རྒྱལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞིན་
 རིགས་པ་མཐུན་པས་བཀྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྒྲིམ་དོན་ལ་དབང་འཇུག་མེད་བྱིར། །
 །ཞེས་པ་ནས། རུང་བ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་གཞོད་བྱེད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་དོན་དེ་དག་གསལ་བར་
 བཤད་པའི་བྱིར། ཡང་གྲགས་པ་སྒྲིམ་སེལ་བྱེད་དང་བཅས་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་
 མིན་ནོ་སྒྲིམ་པའི་དོགས་པ་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། གཞན་དུ་འདིར་ནི་གཞོད་པ་ཡི། །
 གཏན་ཆོགས་སུན་མོང་ཉིད་མི་འགྱུར། །ཞེས་པའི་རྒྱང་བ་གཉིས་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གི་
 དོན་དེས་པར་བྱ་བ་ལ་བསལ་བྱ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སེལ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སེལ་
 རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་གྲགས་པའི་བསལ་བ་ཁས་ལེན་
 པའི་རྒྱལ་བ་ཇི་ལྟ་བུ། དེས་ཁས་སྤངས་པའི་གྲགས་བསལ་གང་ཞེན། འདི་ལ་གཞུང་གིས་
 བསྟན་རྒྱལ་དང་། དེས་གཞན་ཡང་མཚོན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲགས་པ་ལ་ལོག་
 པར་ཞུགས་པ་བརྗོད་པ་དག་ན་རེ། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན་སྒྲིམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིམ་བརྗོད་དུ་མི་རུང་
 རྟེ། ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་སྐད་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། མིང་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
 རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་མིང་དང་། རྒྱ་མཚན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདོད་རྒྱལ་པའི་སྒྲིམ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི།
 རི་བོང་ཅན་ལ་རྒྱ་སྒྲར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་དང་། བསིལ་ཟེར་ཅན་དང་། མཚན་མོའི་མགོན་ལ་

སོགས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ཤིང་། འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་དེ་ནི་གྲགས་པ་དོན་མཐུན་དང་
 དེའི་ལོག་ཕྱོགས་གྲགས་པའི་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། མིང་དེ་དག་དོན་དེ་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར།
 དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་མིང་དོན་ལ་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བཤད་པ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་
 མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མཆོ་ལས་སྐྱེས་པའི་པརྟོ་ལ་མཆོ་སྐྱེས་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། རི་
 དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། སྤང་པོ་ཆེ་ལ་ལག་ལྷན་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་།
 ཉིན་མོར་བྱེད་པ་ལ་ཆ་ཟེར་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་ལ་རྩ་བ་
 ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། རོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ལ་བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ཡལ་ག་ལོ་
 འདབ་དང་ལྷན་པའི་ལྷོན་པ་ལ་ཤིང་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། མི་སྐྱོན་པོ་ལ་བ་སྤང་ཞེས་བརྗོད་པ་
 དང་། མཁས་པ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། བྱིན་ག་པོ་ལ་དུང་ཞེས་བརྗོད་པ་
 དང་། བྲམ་ཟེའི་བྱེའུ་ལ་སྐར་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། བྱིམ་བདག་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་།
 འཛིག་རྟེན་གྲན་པོ་ལ་གཙོ་བོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་པའི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱར་ཞིང་།
 སྐྱར་བ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་དེ་དག་ནི་གྲགས་པ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་དོན་ལ་
 དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་དེ་དག་སྐྱེས་པའི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་དང་།
 བཤད་པ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་ལོག་ཕྱོགས་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་
 གྲགས་པའི་བསལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་དེ་དག་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་ཡོད་ཅི་ན། རོག་
 སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ཆོས་ཅན། བ་སྤང་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། བྱིན་ག་པོ་ཆོས་ཅན། དུང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
 བྱོད་དང་དེ་ལ་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཚད་མ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཡང་། རིག་བྱེད་པ་དག་ ཆོག་རྣམས་དོན་གཅིག་ལ་
 དེས་ན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་བརྗོད་པའི་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་དང་།
 འབྲེལ་བ་གྲུབ་ཅིང་དོན་གཅིག་པུ་དེ་ལ་གྲགས་པས་གྲུབ་པ་དང་། ལོག་ཕྱོགས་གྲགས་པས་
 བསལ་བར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཡལ་ག་ཉོ་ལ་ཞེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེ་སྐྱོན་

བཞེག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་ཞིང་། བྱི་ཤ་བ་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་བཞིན་མོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ།
 རི་སྐད་དུ། འཇིག་རྟེན་ཚིག་རབ་གྲགས་ཞེན། །ཞེས་སོགས་དང་། གལ་ཏེ་གྲགས་པ་ལས་
 བཀལ་བའི། རྟོག་ལ་རྒྱ་གཅིག་ཡོད་ཅེན། །ཞེས་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པ་ཡིན་མོ། རྟོན་དེ་
 དག་ནི་གྲགས་བསལ་འཆད་སྐབས་སུ། འདིས་ནི་རྒྱ་མཚན་ཅན་སྤྱི་ཡི། རྟོན་ནམ་སྤྱི་རྒྱམས་ཀྱི་
 མི་དོན། རྟོན་དམ་པ་ཉིད་འགོག་པ་ལ། །གཞོད་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལས་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། བརྟམ་སྟོན་པ་བཤད་པ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱི་དོན་དོན་དམ་པ་ཡིན་པ་
 ལ་གྲགས་བསལ་མི་གཞོད་པ་དང་། འཇུག་པ་རྒྱ་མཚན་གྱི་སྤྱི་དོན་དོན་དམ་པ་ཡིན་པ་ལ་གྲགས་
 པ་གཞོད་པའི་བྱེད་པར་ཁས་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གཞུང་དེ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 གཉིས་པ་ནི། ལུས་པ་ལ་སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པའི་ཞེན་དོན་ནི་
 གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་ལྟ་ཞོག །གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་དེ་མེད་
 བར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་པ་ལ་སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བཤད་པ་ལྟ་ཞོག །འཇུག་པ་ཅི་ཡང་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་མོ། རྟོན་དེ་དག་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པར་བྱི་རབས་ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་
 མཁས་པ་མ་ཡིན་པ་དག །བརྟམ་སྟོན་པའི་དོར། རི་བོང་ཅན་ཚོས་ཅན་བརྟམ་དཔང་གིས་སྒྲ་བ་
 ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་ལུས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་
 ཚིགས་དང་། དེ་ཚོས་ཅན་དངོས་པོའི་དབང་གིས་སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་
 ཡིན་མོ་ཞེས་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་ཀྱིས་རི་སྐད་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་
 ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པས། ལུང་ལས་མ་བཤད་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་ལ་ལར་དེ་གྲུབ་ན་ཞེས་སོགས་བརྟམ་སྟོན་པའི་འདོད་པ་འགོག་པའི་
 གཞུང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རི་བོང་ཅན་བརྟམ་དཔང་གིས་སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་
 མིན་པ་གཉིས་པོ་ཡང་གྲགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་གྱི། བསྒྲུབ་བྱ་གྲགས་པ་དངོས་མིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ལོག་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་ཡང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་བསལ་བ་ཡིན་གྱི། གྲགས་པའི་
 བསལ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་གཞུང་དང་རི་ལྟར་འགལ་ཞེན། བརྟམ་སྟོན་པས། གལ་ཏེ་ལ་ལར་དེ་

གྲུབ་ན། །ཞེས་སྒྲུས་པ་ལ། དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་ལས་གྲུབ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རི་བོང་ཅན་
 ལའང་བསྒྲོག་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་པ། །བྱེད་ལྟར་ན་དེ་སྐད་འཕངས་པ་དེ་མི་
 འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕངས་པ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གྲགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་རི་ལྟར་
 ཞེ་ན། རི་སྐད་དུ། འདོད་པས་འཇུག་ཕྱིར་དགག་མེད་པ། །གྲགས་པའི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་བྱེད་
 པ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཞར་ལས་བྱུང་བ་བརྗོད་ནས། སྐབས་སུ་བབ་པ་བསལ་
 བྱ་མཚན་ཉིད་པ་ངོས་བཟུང་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱིན་པ་གི་སྡེ་པ་གཉིས་ཀས་བྱན་མོང་དུ་འདོད་པའི་
 གྲགས་བསལ་དང་། བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་བཞེད་པའི་གྲགས་
 བསལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རི་བོང་ཅན་གྱི་སྐར་གྱི་རྒྱལ་པོ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་དང་། རི་
 དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སང་གི་ཞེས་པའི་སྒྲུས་བརྗོད་རུང་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་ཞེན་དོན་ལྟ་བུ་
 དང་། མེ་ཏོག་པདྨ་དེ་མཚོ་སྐྱེས་ཞེས་པའི་སྒྲུས་བརྗོད་རུང་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ།
 རིགས་པ་མཁུན་པའི་གཞུང་ལས་བྱུང་བ་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དེ་ལས་བྱུང་བ། དེས་
 གཞན་ཡང་མཚོན་པར་རུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་སྒྲུབ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲུས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བ་
 དང་། ལྟོ་ལྟར་བ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲུས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། དོན་བྱེད་རུས་པ་དངོས་པོ་
 ཞེས་པའི་སྒྲུས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཏྲགས་
 ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱེད་ལོག་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཡང་ན། །རྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་དེ་ལ། །
 གང་ལ་བྱན་མོང་མིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་པའི་གྲགས་པ་དང་། སྒྲུབ་གི་
 གྲགས་པ་ལ། སྒྲུ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་། །ཞེས་གཞུང་གིས་བསྟན་པའི་གྲགས་པ་ཞེས་
 པའི་ཐ་སྙད་བྱ་ཞིང་། གྲགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བསལ་བ་དེ་གཉིས་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་དེ་བཞིན་སྒྱུར་
 བར་བྱའོ། །གྲགས་པ་གཉིས་པོའི་བྱེད་པར་གྲགས་རུང་དང་གྲགས་ཟིན་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ནི་རི་
 སྐད་དུ། གྲགས་རུང་དོན་ལ་གྲུབ་ན་ཡང་། །བརྟེན་དང་བརྗོད་འདོད་ལ་བརྟེན་པའི། །སྒྲུབ་
 ན་ནི་གྲུབ་པོ་ཞེས། །བསྟན་ཕྱིར་སྒྲུབ་གྲགས་པ་གསུངས། །ཞེས་བཤད་པ་ལས་ཤེས་སོ། །
 དེ་ལྟར་གྲགས་པ་དང་གྲགས་བསལ་ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། གཅིག་ནི་སྐབས་

སུ་བབ་པའི་རྩོད་གཞི་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །དེ་ནི་ལྷ་ར་
 ཞེན་བརྟམ་སྟོན་པ་ན་རེ། རི་བོང་ཅན་ལ་སྒྲུབ་ར་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཟིན་མོད། དེ་དེས་བརྟམ་
 མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པ་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དེས་བརྟམ་དུ་མི་རུང་བའི་
 ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། དེ་ལ་དེས་བརྟམ་དུ་མི་རུང་བར་དམ་བཅས་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པ་
 ཡིན་ཏེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཀྱང་དེས་བརྟམ་དུ་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་གྲགས་
 པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་ཐམས་ཅད་དེས་བརྟམ་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་དུ་གྲགས་པ་དང་། གྲགས་པས་ལ་སྒྲུབ་པ་གསུངས་ལ། ཡང་རི་བོང་ཅན་དེར་དམ་བཅས་པ་
 ལ་གྲགས་པས་གཞོད་དེ། དེ་ལ་དེར་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། འཛིག་
 རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ནི་བརྟམ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གྲགས་
 པས་ལ་ཕྱི་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གཉིས་པོ་གྲགས་པས་ལ་དུ་འཛིག་པའི་དུས་ལ་བྱུང་བར་
 མེད་དམ་ཞེན། ཡོད་པའི་རྒྱལ་འདི་ལྷ་ར། ཀ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་ཞེས་
 བརྟམ་པའི་སྒྲུབ་བརྟམ་དུ་མི་རན་པ་གྲགས་པས་ལ་དུ་འཛིག་པའི་དུས་ནི། ལྷོ་ལྷིང་བ་ཁོ་ན་ལ་
 བུམ་པའི་བརྟམ་མ་སྒྲུབ་པའི་གོང་རོལ་དུ་ཡིན་ཏེ། དུས་དེར་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་དོན་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཉི་རིང་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲགས་མ་གྲགས་གྱི་བྱུང་བར་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དུས་དེར་དེ་འདྲ་དེ་བརྟམ་དུ་དམ་བཅས་པའི་བསལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་གི་གྲགས་པའི་བསལ་
 པ་གཏན་མ་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །གྲགས་པས་ལ་གཉིས་པ་ནི། ལྷོ་ལྷིང་བ་ཁོ་ན་ལ་བུམ་པ་ཞེས་
 པའི་བརྟམ་སྒྲུབ་ཟིན་པའི་འོག་རོལ་དུ་ལྷོ་ལྷིང་བ་དེས་བརྟམ་དུ་མི་རུང་བ་དེ་སྒྲུབ་གྲགས་པའི་
 བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དེ་གྲགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། བརྟམ་དུ་དམ་བཅས་པའི་བསལ་བ་ཡང་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལ་དེས་བརྟམ་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། དུས་དེར་ཀ་བ་ལ་སོགས་པ་བུམ་པ་ཞེས་བརྟམ་པའི་
 སྒྲུབ་བརྟམ་དུ་མི་རན་པ་ནི་གྲགས་པས་ལ་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཕྱི་མ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
 མཚོན་སྟོར་འགོད་པ་ན་བུམ་པའི་ཐ་སྟངས་བྱ་རུང་དེ་ལྷོ་ལྷིང་བའི་མཚོན་བྱར་བཞག་པ་དེའི་ཆེ།
 བརྟམ་དུ་དམ་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མ་བྱུང་བའི་སྟོན་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲུབ་གྲགས་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་མཚོན་སྟོར་སྟོན་མེད་དོ། །དེས་ན་མཚོན་བྱ་ལ་ཐ་སྟངས་བྱ་རུང་གི་སྒྲུབ་བ་དེ་

དང་། བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་དོན་མི་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མ་ནི་ཐ་སྙད་སྦྱར་ཟེན་པའི་དབང་
 ཏུ་བྱས་ལ། ཕྱི་མ་ནི་དོན་དེ་ལ་མིང་དེའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་མ་ཟེན་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 སྐད་དུ་ཡང་། བརྗོད་ལས་འཇུག་པ་ཐ་སྙད་དུ། །གསུངས་ཕྱིར་མཆོན་བྱའི་མཆོན་གཞི་མིན། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་སེལ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གྲགས་བསལ་དང་པོའི་སེལ་བྱེད་དང་།
 གཉིས་པའི་དང་། གསུམ་པའི་སེལ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ལྷ་
 བ་ཞེས་པའི་རྒྱས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་
 རྗེས་དཔག་དང་། གཉིས་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ལྷ་བ་ཞེས་པའི་རྒྱས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ།
 ཞེས་སམ། ལྟོ་ལྷིང་བ་ཆོས་ཅན་སུམ་པ་ཞེས་པའི་རྒྱས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི། རྟོག་སྟགས་
 འདུས་པའི་དཀར་ཟེལ་ཆོས་ཅན། བ་སྒྲུང་ཡིན་ཏེ། རྟོག་སྟགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་སམ། ཤར་བྱོགས་གྱི་ཤ་བ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་སྟེ། ཤ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་དོ། །གྲགས་པ་ལྷ་མ་གཉིས་ནི་
 གྲགས་བསལ་འཆད་པའི་རྒྱབས་གྱི་རྒྱབས་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ཡུལ་གྱི་གྲགས་པ་
 མཆོན་ཉིད་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཡུལ་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་བསྐྱབས་པའི་གྲགས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བསྐྱབ་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཡིད་ཆེས་མཆོན་ཉིད་པ་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་ཡིད་ཆེས་མཆོན་ཉིད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་བསྐྱབས་པའི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དེ།
 སེལ་བྱེད་འཆད་པའི་རྒྱབས་གྱི་ཡིད་ཆེས་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་
 པ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་གྲགས་པ་ཡུལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། ལྷ་ག་བྱོགས་གྲགས་བསལ་མཆོན་ཉིད་
 པ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱབས་འདིའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གྲགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱབ་བྱེད་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་གྲགས་པས་མ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་
 པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོན། བསྐྱབ་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཡིད་ཆེས་དངོས་ཡིན་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་ཡུལ་ཅན་
 གྱི་ཡིད་ཆེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེལ་བྱེད་འཆད་པའི་རྒྱབས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་

འཛིག་པ་བཞིན་ནོ། །གྲགས་པ་སྤྲུལ་གཉིས་ཀ་འདིར་བསྟན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པ་བར་
 པ་ནི་མདོའི་གཞུང་གི་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། གྲགས་པ་སྤྲུལ་ནི་བར་བའི་བྱུང་འབྱེལ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་
 རིགས་པར་དགོས་པ་ལ་དགོངས་ནས་རིགས་པ་མཐུན་པའི་གཞུང་དུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་
 བྱིར། གསུམ་པ་དེ་ནི་གྲགས་བསལ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་འབྱེལ་ན་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་
 གྱིས་ཐོབ་པར་གསལ་ལོ། །འོན་ཀྱང་གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གིས་ཚུལ་གསུམ་གྲགས་
 པས་གྲུབ་པའམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱིས་གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན་གྲགས་པ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་
 ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་
 ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་གི་སྟོགས་ཚོས་ནི་མདོན་སུམ་
 གྱིས་འགྲུབ་ལ། བྱུང་པ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་རྗེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རི་
 སྐད་དུ། གཅིག་ལ་གྲུབ་ན་ཀུན་ལ་འགྲུབ། །འདི་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པས། དེ་ལྟར་ཡང་དེར་ཐལ་བ་མེད་དེ། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གསུམ་པོ་དེ། བསྐྱབ་
 བྱེད་དང་གཞོན་ཡུལ་སྒྲོ་ནས་ཐ་དད་དུ་བྱེ་བའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་བསྟན་པ་
 ཡི། བྱིར་ན་ཐ་དད་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་སེལ་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་
 བར་བཤད་པ་ནི། དོན་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་རྗེས་བྱེད་གྱི་སྐྱ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་བརྗོད་དུ་
 རུང་བ་དེས་དེ་ལྟར་མི་རུང་བ་དེ་སེལ་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་བྱེད་གྱི་སྐྱ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ལ་སྐྱེས་
 བའི་བརྗོད་འདོད་ཅམ་གྱིས་འཇུག་པར་རུས་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རུང་བ་དོན་རྒྱམས་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། འདོད་ལ་གོགས་བྱེད་མེད་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གོང་གི་དྲགས་གྲུབ་སྟེ།
 རྗེས་བྱེད་གྱི་སྐྱ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞིག་དངོས་པོའི་དབང་གིས་མི་འཇུག་པའི་བྱིར། དེ་ལ་
 འཇུག་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དགག་སྐྱབ་ཅིག་ཆར་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། སྐྱ་སྟོ་རྒྱུ་
 གངས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡོད་དོ། །དེས་ན་གྲགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ནི་མཐར་དངོས་པོ་
 སྟོབས་ཞུགས་ལ་ཐུག་པར་གདོན་མི་ཟེེ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་རི་སྐད་དུ། བརྗོད་འདོད་
 དབང་གིས་འགག་པ་ཡང་། སྐྱབ་ཟེན་དེས་ན་གྲགས་པའང་འགྲུབ། །ཅིས་གསུངས་པས་སོ། །
 གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དབྱུད་པ་ལ། །གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་

ཡུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པའི་གཏེར་ལས། ལ་ལ་བརྒྱ་དང་ཐ་སྟད་ཀྱི། །
གྲགས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཡོད། །ཐ་སྟད་འདིའི་སྐབས་དོན་མིན། །མཆོད་ཉིད་དེ་འདྲ་སྟེ་
བཀག་ཟེན། །དངོས་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད་རུང་གི། །བརྒྱའི་གྲགས་པ་འདྲ་གཉིས་ཞེས་ཟེར། །
འཆད་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་མོད་ཀྱི། །འདུག་པའི་ཆོན་རྒྱུ་དཔྱེ་མེད། །དེས་ན་བཤད་ཚུལ་རྒྱུ་པ་
གཉིས། །དངོས་དང་ཞེན་པར་འཆད་པ་འབྱུལ། །ཞེས་གསུངས་ལ། །འདིའི་ཕྱོགས་སུ་མ་ནི་
སློབ་དཔོན་ལྷ་པའི་ཆོད་མ་ཡིད་ཀྱི་སུན་སེལ་ལས། །གྲགས་བསལ་གཉིས་ཏེ། །གཞན་སེལ་བྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པའི་སྐྱེས་ཞེན་རུང་ཅམ་ཐ་སྟད་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་། །དེས་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྐྱ་
ཅམ་གྱིས་བརྗོད་རུང་བརྒྱའི་གྲགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རོག་ལྷོག་གཤམ་དང་ལྷན་པས་བ་ལང་གི་
ཐ་སྟད་སྐབ་པ་དང་། །གཤམ་ཤིང་གི་ཐ་སྟད་སྐབ་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ།
རོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས། །རི་བོང་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱི་སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་སྤྱི་དངོས་ཀྱི་
བརྗོད་བྱར་སྐབ་པ་ལྟ་བུ། །དངོས་ཀྱི་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་དང་། །ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རི་
བོང་ཅན་རང་མཆོད་སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ཞེན་པའི་བརྗོད་རུང་དུ་སྐབ་པ་ལྟ་བུ། །ཞེན་པའི་བརྗོད་
རུང་གི་གྲགས་པའོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། །སློབ་དཔོན་དེས་མཛད་པའི་རྒྱུ་རེས་ཀྱི་ལྷོ་ཀ་དེ་དེའི་
དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་སྐབ་པ་ལ་ནི་དངོས་པོ་སློབས་ཞུགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་མི་སྤྱིད་དེ།
དེས་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྐབ་པའི་བྱིར། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་མཛད་ལ།
རི་བོང་ཅན་སྒྲ་བ་ཞེས་པའི་བརྗོད་རུང་མ་ཡིན་པར་སྐབ་པ་ལ་མི་མཐུན་དཔེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དོན་ཐམས་ཅད་དེའི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱར་རུང་བའི་བྱིར། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་བཤད་ཚུལ་དང་པོ་
མཛད་དོ་ཞེས་གསུང་རོ། །འདི་འགོག་པའི་ཚུལ་ལ། །ཐ་སྟད་ཀྱི་གྲགས་པ་དེ་གྲགས་བསལ་
འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མདོའི་དོན་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། །ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཐ་སྟད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་
མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐ་སྟད་ཀྱི་གྲགས་པ་དེ་གང་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བྱིར།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་གྲགས་པར་མི་རུང་སྟེ། །འདིའི་གྲགས་པ་ནི་བརྒྱུད་དང་
བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ལ། །གཅིག་ཤོས་ནི་སྤྱི་མཆོད་ཅན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་བྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ནི། །དོན་ལྷོག་ལ་སྤྱི་སྤྱི་མ་འབྱུལ་པའི་ཞེན་རུང་དེ་ཐ་སྟད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དུ་མི་འཐད་དེ།

[illegible]

མིན་ཅེས། །ཞེས་དེ་དེས་བཟོད་མི་རུ་བསྐྱབ་པ་ལ། མཐུན་དཔེ་མེད་པ་གང་ལ་ཐུན་མོང་
 མིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་དོན་རུ་བཤད་ནས། །འོ་ན་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་འགལ་ཞེ་ན། །སྒྲ་ནི་བདེའ་ལ་རྟེན་པ་ཅན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། །ཡང་ན་སྒྲ་བྱུང་
 གྲགས་པའི་དབང་རུ་བྱས་བྱེད་ན། །བཟོད་པ་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་མེད་པ་མདོ་དཔྱིད་དོན་
 ཡིན་ནོ་ཞེས། །ཡང་ན་འཛིག་རྟེན་སོགས་གསུངས་པ་དང་། །རིགས་པའི་གཏེར་རུ་བཤད་ཚུལ་
 དང་པོའི་དོན་འཆད་པ་ན། །འདི་ལ་དཔེ་མེད་ཡོད་ན་མས་ལ། །སྒྲ་ཀྱན་བཟོད་རུ་རུང་ཕྱིར་རོ། །
 །ཞེས་གསུང་ལ། །སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པའི་ལོག་ཕྱོགས་བསྐྱབ་པ་ལ་མཐུན་དཔེ་གིན་རུ་འདྲ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །བཟོད་རུ་རུང་ལ་གྲགས་པར་འཛིག་པ་དེ་ལྟ་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཚུད་པ་དང་།
 །ལུང་དང་འགལ་བའི་དེ་གཉིས་སྤང་བའི་དབང་རུ་བྱས་ནས། །མ་གྲགས་པ་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲ། །
 །ཞེས་སོགས་དང་། །བདེའ་དང་བཟོད་འདོད་ལ་རྟེན་པའི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །བཤད་
 ཚུལ་གཉིས་པའི་དོན་འཆད་པ་ན། །གྲགས་པ་དངོས་པོས་བསྐྱེད་ན་ནི། །རྗེས་དཔག་བཞིན་རུ་
 །ཡུལ་ངེས་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །སྐབས་འདིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་
 ཆོག་ཞེས་པ་ལ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགལ་བར་འགྱུར་ཚུལ་དང་། །དཔྱིད་མ་ངེས་པར་འགྱུར་
 ཚུལ་གཉིས་རིགས་པའི་གཏེར་རུ་གསུངས་ལ། །དཔྱིད་དགོངས་པ་ཡང་གཏན་ཆོག་པའི་འགོད་
 མ་ཁན་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་པ་དང་། །བདེའ་སྟོད་པ་ཡིན་པའི་དབང་རུ་བྱས་སོ། །འོ་ན་གྲགས་
 དངོས་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་བྱུང་བར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། །དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་
 །ཡུལ་དོན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ལ། །གྲགས་པའི་ཡུལ་ནི་སྒྲ་བཏགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་པའི་
 །གཏེར་གྱི་དགོངས་པའོ། །རྟོག་ལོ་ཆེན་པོ་ནི། །གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གྱུང་ཡུལ་དོན་དམ་པ་ལ་
 །འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལས་གཞན་རུ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། །རྗེས་དཔག་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 །ཞེན་པའི་ཡུལ་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། །བདག་རྟུ་ལྟ་བུ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན། །མི་མཐུན་
 བཀག་པའི་དོན་ཆོས་ཉིད། །རྟོགས་པ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན། །གཞན་རུ་དོན་ཆོས་
 འགོག་པ་ཡི། །ཆད་མས་འདི་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུང་རོ། །འོ་ན་དངོས་པོ་སྟོབས་
 ཞུགས་དང་བྱུང་བར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། །དོན་སྐྱབ་པ་དང་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་བྱུང་བར་ཡོད་

དོ་ཞེས་རྣམ་པར་ངེས་པའི་རྒྱུ་ལས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་གྲགས་པ་དང་དེའི་གཞལ་བྱ་ལ་དངོས་
སྟོབས་ཀྱིས་འོངས་པའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་དམ། སྟོབས་ཀྱིས་པའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་ཅེ་ན། རྟོག་ལོ་ཆེན་
པོ་ནི་དང་པོ་ལྟར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱི་མ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། གྲགས་པ་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་
དང་། འགལ་བ་ལ་མི་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། གྲགས་པ་གཞོན་བྱེད་ཐལ་བའི་ཉེས་
པ་གསུམ་བཟོན་པར་མཛད་པའོ། །རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ནི་ལུགས་གཉིས་པ་ལྟར་བཞེད་པ་
ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་བྱིར་ཁོངས་སུ་བསྟུ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གིས་
ནི་གྲགས་པའི་བསལ་བ་མཐའ་ཆོད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། མངོན་སུམ་ཆད་མས་གྲུབ་
པའི་དོན་གྱི་འགལ་བྱེད་དངོས་སོ། །འདིའི་རྣམ་གཞག་ལ། སེལ་བྱེད་བསལ་བྱ་སེལ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་
མཚན། ཚུད་པ་སྤང་བ་དང་བཞིའི་སྟོན་སྒྲུབ་བཤད་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ། སེལ་བྱེད་བཏགས་
པ་བ་ཡུལ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་དང་། མཚན་ཉིད་པ་ཡུལ་གྱི་མངོན་སུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་
ཤེས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །དེས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ནི། འདིར་སེལ་བྱེད་དུ་མི་
བབྱང་སྟེ། སེལ་འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་
པའི་སྒྲ་རང་མཚན་མཉན་བྱ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་དང་རྟོག་པས་གྲུབ་པ་ནི་འདིར་སེལ་བྱེད་དུ་མི་
བབྱང་སྟེ། དེ་ནི་སྒྲི་མཚན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བསལ་བྱ་ནི། སྒྲ་རང་མཚན་མཉན་བྱ་མིན་
པ་དང་། གཞུགས་གྱི་སྒྲི་མཆེད་རང་མཚན་མིག་ཤེས་གྱི་བབྱང་བྱ་མིན་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་སྒྲ་རང་
མཚན་མི་རྟག་པ་དང་བྱས་པ་དང་། དངོས་པོ་སྟོགས་ཡིན་པ་དེ་སེལ་བྱེད་མཚན་ཉིད་པ་དང་།
དེའི་ལོག་སྟོགས་རྣམས་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན།
དེས་ན་སྒྱུའི་ཆོས་རྣམས་ནི། མངོན་སུམ་མིན་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོགས་དང་འགལ་
ཞིང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་དང་བྱེད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་
ན། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ ཅིས་སྟོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་
ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་དང་ལྟན་པས་ལན་འདི་ལྟར། སྒྱུའི་སྟེང་ན་རྗེས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སྟོགས་པ་དང་། ལྟོག་པའི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་

སོགས་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ལས། དང་པོ་ནི། རོན་ལ་མཉན་བྱའི་ངོ་བོར་གནས་ཤིང་ཐ་སྟད་
 སྒྱུར་བ་ན་ཡང་། སྒྲ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྟད་སྒྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རི་ལྷོ་ཞེས་། ལུང་དང་
 རིགས་པ་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་དང་། རོན་ལ་
 གནས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས། །ཞེས་པ་ནས། མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་དོན་བཞིན་སྒྲུང་། །ཞེས་
 བྱ་བའི་བར་གྱིས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འབྲེལ་བར། སྒྲ་དང་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་གི་བྱས་མི་
 ཏྲག་རྣམས་དོན་གྱི་གནས་ཚུན་ལ་ཐ་དད་གཏན་མེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་ནི། དེ་
 རྣམས་ཚོས་ཅན་མཉན་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་དངོས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར།
 ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་གཟུགས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་
 མཆོན་ནས་སྒྲོན་པོ་དང་རྩལ་གཅིག་པའི་བྱས་མི་ཏྲག་ལྟ་སྒྲོན་པོ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་བྱི་རོ་རིག་བྱའི་བར་ལ་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འོ་ན་སྒྲོན་པོའི་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་ཀྱང་སྒྲོན་པོར་
 འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་དེ་རྩལ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ནི། འབྱུང་བ་བཞི་དང་བྱི་རོ་རིག་བྱ་
 རྣམས་ཁ་དོག་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས། ཉེས་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་པོ་དང་དེའི་
 འབྱུང་བ་བཞི་པོ་ནི་རྩལ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཞིང་། ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་འབྱུང་གྱུར་ནང་པན་ཚུན་
 རྩལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཏྲགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་སོགས་འབྱུང་འགྱུར་བཞི་པོ་དེ་རང་
 གི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། སྒྲ་འབྲས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 ལས་གཞན་དུ་ན་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་པོ་དེ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བར་ཐལ་
 བའི་ཕྱིར། དེ་ཙམ་གྱིས་ཡན་ལག་ཅན་རྩལ་གཞན་ཡོད་པར་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སེར་པོ་དང་།
 དེའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་པོ་ཡན་ལག་དང་། ཡན་ལག་ཅན་དུ་མི་རུང་བའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་རུང་ན་ཚོགས་པའི་ས་ཚུ་དང་བྱི་རོ་གཉིས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་
 དེ་ལྟ་ན་ཡང་སུམ་པ་དང་རྩལ་གཅིག་པར་གྱུར་པའི་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་དང་། སུམ་པའི་སྟེང་གི་རྩལ་
 ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱས་མི་ཏྲག་སོགས་ཀྱང་སུམ་པ་ཡིན་པ་ཉ་ཅང་ཐལ་ཏེ། སྒྲའི་སྟེང་གི་དེ་དང་
 དེ་དག་མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སུམ་པ་དང་དེ་དག་རྩལ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཞེས། སུམ་པ་
 དང་དེ་དག་རྩལ་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སུམ་པ་ནི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་རྩལ་སུམ་གྲུབ་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན། ལུས་པའི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དེའི་རྒྱལ་རྒྱས་
 བརྒྱད་ཀ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་གལ་ཏེ། སྒྲའི་རྒྱས་སུ་གྱུར་བའི་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན།
 སྒྲུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།
 འདི་ལྟར། འོ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཤེས་དབང་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་དོན་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མ་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲུངས་ཏེ་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་ན་སྒྲའི་རྒྱས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་
 བརྟགས་ཡོད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྒྲའི་སྟེང་གི་ལྷོག་པར་གྱུར་བའི་བྱས་པ་དང་
 མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་སྒྲ་དང་རྒྱས་གཅིག་པ་མིན་ཞིང་། ཉན་ཤེས་དབང་བའི་མངོན་
 སུམ་ལ་སྒྲུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷོག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྒྱས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་།
 གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྒྱར་རོལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལ་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
 ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་བྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་
 སེལ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དེས་དེ་སེལ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རང་མཚན་མ་ཉན་བྱ་ཡིན་པར་ཉན་
 ཤེས་དབང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྒྲ་རྟག་པ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་
 བར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཉན་ཤེས་དབང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་དེ་ལ་མི་རྟག་
 པའི་ཐ་སྙད་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བར་བཤད་པ་དེ་ཡང་རྒྱར་
 རོལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་ནི་
 འདིར་མི་བཟུང་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་སྒྲུང་བོ་བདག་ཡོད་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྟག་
 པ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལོག་ཕྱོགས་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་
 མིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེར་བོ་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། བདེ་སོགས་
 གསལ་རིག་མིན་པ་སོགས་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བར་ནི་འཛོགས་ལ། དེ་གཟུགས་མ་ཡིན་པ་དང་
 དེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བར་མི་འཛོགས་སྟེ། དེའི་ལོག་ཕྱོགས་རྟགས་
 ཡང་དག་གིས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུ་མ་བྱས་པ་དང་། རྟག་པ་ལ་

སོགས་པ་ཡང་མཆོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་རྩོད་པ་སྤྲོད་པ་ནི། འོ་ན་སྒྲ་སྒྲ་མིན་པར་དམ་
བཅས་པའི་ཞེན་དོན་ལ་ཡང་མཛོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་
དམ་བཅས་པའི་ཞེན་དོན་ལ་མཛོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲོད་ན་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཛོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། སྒྲ་ནི་སྒྲ་མ་ཡིན་པར་དམ་
བཅས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་མི་གསུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་རིགས་པ་མཁྱེན་པས།
རྣམ་ཀུན་བརྗོད་བྱའི་དངོས་མིན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ཤེས་པར་དགའ་བ་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ། དུང་སྒྲ་རང་མཆོན་མཉན་བྱ་ཡིན་པ་དེ་ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་མཛོན་སུམ་གྱི་སྤྲོད་ཡུལ་
ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་སྒྲ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་སྒྲོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་འབྲེལ་ཡང་གང་ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་མཛོན་
སུམ་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ཡིན་ན་རང་མཆོན་ཡིན་པས་བྱུང་། དེ་ཡིན་ན་རྗེད་བྱེད་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་
མིན་པས་བྱུང་། དེ་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་དངོས་སྒྲོབས་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་སྒྲོབས་ཞུགས་
ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་བྱུབ་པའི་དོན་གྱི་འགལ་སྒྲ་དངོས་སོ། །དེའི་རྣམ་གཞག་ལ། སེལ་བྱེད་
དངོས་བརྟགས་གྱིས་དབྱེ་བ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། བསལ་བྱ་ནི་
སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་ཞེན་དོན་ལྟ་བུའོ། །འདི་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་གྱི་བསལ་བར་སོང་
བའི་སྐབས་མིན་ཀྱང་། བསལ་བ་བཞིའི་སྒྲ་ཕྱེ་བའི་མཛོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བར་ནི་མི་བཞག་
སྟེ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་རྟགས་གྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འདི་མཛོན་སུམ་གྱིས་
བྱུབ་པར་བྱེད་ཀྱིས་འདྲོད་པ་ཡིན་ནམ། རྟགས་གྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེའི་ལན་
དུ་རིགས་པ་མཁྱེན་པས། མཛོན་སུམ་གྱིས་ནི་བཟུང་བ་ལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་འདི་
ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་རོལ་མཐོང་བའི་མཛོན་སུམ་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེའི་
དོན་ཡང་མི་འགྲུབ་ཐ་སྙད་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེས་སྒྲ་ཅིག་གིས་
འཇིག་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུས་མཐའི་སྒྲ་ཅིག་མ་མཐོང་བའི་མཛོན་སུམ་ཡིན་ན་རྣལ་

འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མི་འབྲུག་སྟེ། ཐ་སྙད་ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་
མངོན་སུམ་ལ་མི་སྒྲུང་བའི་བྱིར། འོ་ན་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་བཤད་པ་མ་
ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྒྲིའི་རྩལ་སྤྱུང་བའི་མི་རྟག་པ་ལ་བསམ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྒྲིའི་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། རི་སྐད་དུ། ཉན་ལ་གཉིས་མེད་སྒྲུང་གྱུར་པ། །ཞེས་བཤད་པས་
སྟེ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་དང་མཉན་བྱའི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལས།
དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ནི་སྒྲིའི་ཆད་གྲགས་པའི་ཆད་ལྟན་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་གང་ནས་ཀྱང་འབྱུང་བ་
མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་སེལ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེས་དེ་སེལ་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིའི་རྟག་པ་
ཡིན་པར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་
ལ་གཞོན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་ཞེན་དོན་ལ། སེལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཞིས་གཞོན་པ་འབབ་
པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་བསལ་བྱ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་
གཞིའང་གང་ཡིན་མི་ཤེས་པར། །བསྐྱབ་བྱའི་གནས་འདིར་སྟོ་ཚུང་གྱུ་བྱའི་ཆོག་ །བསྐྱབ་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱེད་པ་གང་མའི་གནས། །ཡིད་ཆེས་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲོའི་སྐད། །ཡིད་ལ་དྲན་
ཆད་རི་མོར་བྲིས་གང་ལ། །ཡིད་རྟོན་བྱེད་པའི་དབྱེད་ལྟན་སྤྲིན་ཞིག་ཡོད། །ཡིད་འབབ་རྣ་བར་
མཉན་པ་འདི་ཟུངས་ཤིག་ །གྲགས་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་མང་ཡོད་ཀྱང་། །གྲགས་པ་རི་
བཞིན་བཤད་པ་འགའ་མ་མཐོང་། །གྲགས་པ་ཆེ་ལྟན་དག་གིས་གང་བཤད་པ། །གྲགས་པ་མིན་
པ་ངེས་པར་འཕེལ་བའི་རྒྱ། །མངོན་སུམ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་མི་ཤེས་པར། །མངོན་རྩལ་བསལ་
བ་རྟོགས་པར་སྒྲོའི་སྐད། །མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་སྒྲོག་པ་དེས་ཅི་བྱ། །མངོན་པར་གསལ་བའི་
གཏམ་འདི་ཡིད་ལ་ཞིག་ །ཅེས་སྒྲུས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དམ་བཅའ་བྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཞེན་དོན་ལ། སེལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཞིའི་གཞོན་
པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་བཞོན། མདོ་དོན་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་
ཚུལ། དམ་བཅའ་གསུམ་གྱི་ཞེན་དོན་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་ལ་ཆད་མ་བཞིས་རི་ལྟར་གཞོན་པའི་
ཚུལ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རི་རྒྱུད་དུ། ཚད་མ་མདོར། བྱོགས་འདིས་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་པར་
དང་ཆོས་ཅན་རང་གི་ངོ་བོ་དང་འགལ་བ་སེལ་བ་ཡང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཡན་ལག་རྣམས་
ནི་ཡན་ལག་ཅན་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་དམའ་བའི་བྱུང་པར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཡན་
ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་གཞན་མིན་ཏེ། མདོན་སུམ་ཉིད་མིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྫས་ནི་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་དང་རྫས་དག་རྫས་དང་རྫས་མིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུང་
ངོ། །

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད།
དོན་བསྟུས་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། འདིས་སྐབ་ཅེས་སོགས་དང་། ལྷན་དོན་ཞེས་
སོགས་དང་། ཁས་བླངས་ཞེས་སོགས་གྱི་གཞུང་དང་སྟུར་རོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྟན་དང་། དོན་
བསྟུའི་གཞུང་གཉིས་གྱི་ཆོག་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཚད་མའི་མདོར། ཆོས་
གྱི་ངོ་བོ་ལ་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་ཞེན་དོན་ལ་སེལ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཞིས་གཞོད་ཚུལ་
རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་མཆོན་པར་བྱས་ཏེ། དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་
གསུམ་གྱི་ཞེན་དོན་ལ་སེལ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཞི་ཆར་གྱིས་གཞོད་པའི་ཚུལ་མཆོན་པར་བྱས་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །འོ་ན་དེ་གསུམ་གྱི་ཞེན་དོན་གང་ཡིན། དེ་ལ་དེ་བཞི་ཆར་གྱིས་རི་ལྟར་དུ་གཞོད་
ཅེན། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དམ་བཅའ་གསུམ་གྱི་ཞེན་དོན་ངོས་བཟུང་། དེ་ལ་
ཚད་མ་བཞིས་རི་ལྟར་གཞོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པའི་དམ་བཅའ་དེ་གསུམ་ཆར་
གྱི་ཞེ་འདོད་ལ། མདོན་སུམ་ལ་སྤང་རུང་གི་ཡན་ལག་ཅན། གཉིས་པ་ཚུན་ཆད་རང་གི་ཡན་
ལག་ལས་རྫས་གཞན་ཆོས་གསུམ་ལྷན་དུ་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོན་སུམ་ལ་སྤང་རུང་དང་
ཆོས་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་མིན་པའི་ཡན་ལག་ཅན། རང་གི་ཡན་ལག་ལས་རྫས་
གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་དཔག་འདོད་དང་། ཤེས་འདོད་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་
པ་ནི། ལྷན་དོན་ཞེས་པ་ནས། སྐབ་པ་བསྐབ་པ་ཉིད་གྱི་བར་རོ། །གཉིས་པ་སེལ་བྱེད་ལ།
མདོ་དང་པོའི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་རྫེས་དཔག་གིས་གཞོད་ཚུལ་འཆད་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདི་ལྟ་

ཞེས་སོགས་སོ། །མདོ་གཉིས་པའི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོན་ས་མདོན་སུམ་གྱིས་གནོད་ཚུལ་འཆད་པ་
 བློ། གཟུགས་སོགས་ལྷག་དང་ལྷག་ཇི་བཞིན། །རང་གི་དབང་པོས་མཐོང་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་
 མདོ་ཆོག་གསུམ་པའི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོན་ས་ཁས་སྤངས་གྱིས་གནོད་ཚུལ་བློ། །ལེུག་གཉིས་པར་
 ཡོན་ཏན་རྫས་ནི་བྱུང་མེད་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་རྒྱས་པས་འདིར་མ་བཤད་
 དོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་དར་རྒྱུ་པ་དག་གི་འདོད་པ་ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་ན་
 མདོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་རུང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་པར་དུ་བྱེ་བྲག་པས་འདོད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་བྱེ་བྲག་
 པས་མི་འདོད་པར་གྱུབ་པ་དང་། འདོད་དུ་ཚུགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པས་དེ་འགོག་པར་མི་རྒྱས་པར་
 གྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་ལ་མདོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་
 དུ་རུང་མི་རུང་གཉིས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྱུབ་ཏེ། སངས་རྒྱས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་
 ཡན་ལག་ཅན་མདོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཡན་ལག་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་ནས་
 མདོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དུ་མི་རུང་བ་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་པར་དུ་འཛིན་པ་བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་མ་
 ཡིན་པར་གྱུབ་ཅིང་། བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་ཡིན་དུ་ཚུགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པས་དེ་ལ་གནོད་པ་སྟོན་
 མི་རྒྱས་པར་གྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཇི་ལྟར་རང་གི་ཡན་ལག་
 བཅས། ཅིག་ཆར་ཡན་ལག་ཅན་གཟུང་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཏིལ་སོགས་ཐ་དད་ལ་ཇི་ལྟར། །
 ཞེས་དང་། བྱེ་མ་ལེབ་བྲ་ལ་སོགས་གཟུགས། །དུ་མའང་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱེ་བྲག་
 པས་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཡན་ལག་གཟུགས། །འབའ་
 ཞིག་དེ་ལྟར་མཐོང་ཞེ་ན། །ཞེས་ཀྱང་ཁས་སྤངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ཡང་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ།
 རང་ལུགས་ལ་ཡན་ལག་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་རུང་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ཡུལ་
 དེ་ཕྱིར་རྟུལ་བྲན་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་
 གང་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ན་བྱེ་བྲག་པས་ཡན་
 ལག་གི་རྫས་ནི་མདོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་སྒྱེ་
 མཆེད་གཅིག་ཡིན་ཡང་། ཅིག་ཅར་དུ་མ་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དུ་བ་ཉིད་ནའང་སྒྲ་མ་
 བཞིན། །བྱུང་མེད་ཕྱིར་དང་སྤྲ་རབ་ཕྱིར། །ཁྱོགས་མིན་ཞེ་ན། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་བྱེ་བྲག་པའི་

འདོད་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་ལ་ཡན་ལག་ཅུ་དང་ཡན་ལག་གི་རྩ་ས་
 གཉིས་ལ་རྒྱ་མཚོ་དང་རྒྱུ་རྩེ་གི་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་པར་ཅུ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གཉིས་པར་བྱ་
 དགོས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚོ་ཡང་། ལག་སྟགས་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་དག་ཅིས་པར། རྒྱ་མཚོ་ལག་
 དང་མགོ་ལ་སྟགས་པ་སྟེན་བྱའི་ལུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་དང་།
 ཡན་ལག་ཉིད་དུ་ཉར་བཟུང་གང་། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དེ་འཛིན་ཞེས་པའང་བྱེ་བྲག་པས་ཁས་ལེན་
 དགོས་པའི་བྱིར་དང་། མ་བསྐྱེས་པའི་འཛིན་རིལ་བཅུ་པོ་དེ་བསྐྱེས་པའི་འཛིན་གོང་གི་ཡན་ལག་
 ཏུ་བྱེ་བྲག་པས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་དེ། བ་ལང་ཞེས་བྱའི་ཡན་ལག་ནི། ཅིག་ཅར་ཡན་
 ལག་རྩོགས་འཛིན་མིན། །ཞེས་པར་མོག་ལྟོག་ཤལ་དང་རྩ་ལ་སྟགས་པ་བ་ལང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་
 ཁས་ལེན་དགོས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཞར་ལས་བྱུང་བ་བརྗོད་ནས། སྐབས་སུ་བབ་པ་ནི། བྱེ་
 བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་ཚོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་ཚོས་སུ་འཛིན་པའི་སྐབས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་།
 དེའི་རྒྱ་མཚོ་གྱིས་ཚོས་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ཚོས་ཅན་གྱི་བྱུང་པར་དང་ཚོས་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་འགྱུར་
 བའི་སྐབས་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །རྩ་མེད་ཡོད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་དེའི་ཚེ། ཡན་ལག་ཅན་
 གྱི་རྩ་མེད་ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་ཞེན་པ་ཡིན་གྱི། ཚོས་གསུམ་པོ་ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་བྱེ་བྲག་
 པས་ཞེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པས་དེ་ལ་གཞོད་པ་སྟོན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀ་མེད་ཅིང་། ཡན་
 ལག་ཅན་རྩ་མེད་གྱུ་པ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་སངས་རྒྱས་པ་སུ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་བཤད་ན་ལེགས་པར་
 བཤད་པ་སྐྱེ་མ་ལས་གཞན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚོ་ཡང་བྱེ་བྲག་པས་རྩ་མེད་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་ཞེན་པ་
 ཡིན་ལ། ཚོས་གསུམ་པོ་དེའི་ནང་ན་རྩ་མེད་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར་། རྩ་མེད་གྱུ་པ་སྟེ། རི་རྒྱུད་
 དུ། ལྷན་དོན་རྩ་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དམ་བཅས་འདིའི་ཞེན་དོན་འགོག་
 བྱེད་གྱི་རིགས་པ་འཆད་པ་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། ཡན་ལག་རྩ་མེད་གཞན་ཁོ་ན་ལ་ནང་འགལ་
 གྱི་གཞོད་བྱེད་སྟོན་པར་མཛད་གྱི། ཚོས་གསུམ་པོ་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་མ་གསུངས་སོ། །
 གཉིས་པ་གྱུ་པ་སྟེ། ཚོས་གསུམ་ནི། ཡོན་ཏན་དང་། འདུ་བ་དང་། ལས་གསུམ་ལ་འཛིན་པའི་
 བྱིར་། མདོར་བསྟུན་དམ་བཅས་གསུམ་ཀའི་སྐབས་སུ་བྱེ་བྲག་པས་ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་ཞེན་པ་ནི་
 རྩ་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་། །དེ་ལའང་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་སོ། །ཚོས་ཀྱི་ངོ་བོར་

ཞེན་པའང་རྩལ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལའང་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །བྱེ་
བྲག་པས་ཚེས་ཅན་དང་ཚེས་ཅན་གྱི་བྱུང་བར་དུ་ཞེན་པ་ནི་ཚེས་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། རྩལ་ལ་
དེར་ཞེན་པ་མེད་དོ། །ཚེས་གསུམ་པོ་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་ཁོ་ནའི་བྱུང་བར་དུ་ཞེན་པ་ཡིན་གྱི།
ཡན་ལག་གི་རྩལ་གྱི་བྱུང་བར་དུ་འདོད་པ་མིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་གི་རྩལ་ཡོན་ཏན་ལ་
སྐྱེས་པའི་རྟེན་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲངས་སྐྱེས་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དེ་ཡན་ལག་
ཅན་རྩལ་གཞན་ཡོད་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཚེས་གསུམ་པོ་དེ་གང་ཞེན། ཡོན་
ཏན་ནི་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་སྟེ། གཟུགས་དྲི་རོ་དང་རེག་པ་དང་། གྲངས་དང་བོངས་ཚོད་སོ་སོ་བྱེད། བྱེ་
བ་གཞན་དང་གཞན་མ་ཡིན། མིག་ན་སྒྲ་ལྟ་ལུས་གྱི་སྒོ། བདེ་སྐྱེས་འདོད་སྒྲ་ཚེས་མ་ཡིན། །
ཚེས་དང་འབད་བ་བྱེ་བའི་ཤུགས། ལྟེ་བ་གཤེར་བ་སྐྱེས་པ་དང་། སྒྲ་དང་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་འོ། །
དེ་དག་གི་ནང་ནས་གཟུགས་ནི། ས་དང་། ལུང་དང་། མེའི་ཡོན་ཏན་ནོ། མིག་གི་དབང་བོས་
གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲི་ནི་སའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། སྐའི་དབང་བོའི་བཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རོ་ནི་ས་དང་ལུང་ཡོན་ཏན་ཏེ། ལྟེའི་དབང་བོས་བཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རེག་བྱ་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་ཀའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། ལུས་གྱི་དབང་བོས་བཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྒྲ་ནི་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ནོ། ལྟེ་བ་དང་གཤེར་བ་དང་སྐྱེས་པ་ལུང་ཡོན་ཏན་ནོ། གྲངས་ལ་
སྐྱེས་པ་བདུན་ནི་དུས་དང་ཕྱོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། མིག་ལ་སྐྱེས་པ་ལྟག་མ་བཅུ་གསུམ་ནི།
བདག་གི་ཡོན་ཏན་ནོ། ཚེས་དང་ཚེས་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡིད་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། ཞེས་འདོད་པ་དང་།
ཡང་ལས་ནི་འདེགས་པ་དང་། འཛིག་པ་དང་། སྐྱེས་པ་དང་། བརྒྱུད་པ་དང་། འགྲོ་བས་ཏེ་
ལྟེའོ། །དེ་དག་མི་རྟག་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་འདོད་ཅིང་། ཡང་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྩལ་དང་
ཡོན་ཏན་ལ་སྐྱེས་པ་བྱུང་བར་དང་། བྱུང་བར་ཅན་ནམ། རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འབྲེལ་བ་སྟེ།
ཚིག་གི་དོན་ལྡན་པོ་དག་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་གཤེས་པ་ན་བྱེ་
བྲག་པས་ཚིག་གི་དོན་དུག་ཀ་དངོས་པོར་འདོད་ཀྱང་རྩལ་གྱི་འདོད་པ་ནི་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །
གཅིག་པོ་དེ་ལའང་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དབྱེ་བས་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་ཚིག་གི་དོན་ལྡན་པོ་
དང་། འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་དམ་བཅའ་

གསུམ་གྱི་ཞེན་དོན་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སེལ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཞིས་གཞོད་པའི་ཚུལ་ནི་
འདི་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅའ་གསུམ་ཀའི་ཞེན་དོན་གཅིག་ཁོ་ནར་འདུས་པ་དེའི་བྱིར། གཅིག་གི་
ཞེན་དོན་ལ་སེལ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཞིས་གཞོད་པར་ཤེས་པ་ན། གསུམ་ཀའི་ཞེན་དོན་ལ་དེས་
གཞོད་པར་རྟོགས་ཅུས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཚད་མ་བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན། མདོ་ཆོག་དང་པོས་བསྟན་
པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་ཚུལ་དང་། མདོ་ཆོག་གཉིས་པས་བསྟན་པའི་མདོན་སུམ་གྱིས་
གཞོད་ཚུལ་དང་། དེ་གསུམ་པས་བསྟན་པའི་ཁས་བླངས་དང་རང་ཆོག་གིས་གཞོད་ཚུལ་རྣམས་ནི།
ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ནས་སྐབས་གཞན་དང་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་
སྐབས་འདིར་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ། དམ་བཅའ་གསུམ་གྱི་ཞེན་དོན་ནི་གང་། དེ་ལ་སེལ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཞིས་
གཞོད་པའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་རྣམས་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ལས་གཞན་ཡིན་
ནོ་ཞེས་དང་། ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྗེས་ནི་ཡོད་དོ་
ཞེས་དམ་བཅའ་པ་དེའི་ཆོན། ཞེས་དམ་འཆའ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱས་ཀྱང་ཞེན་དོན་གཅིག་
ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མདོན་སུམ་ལ་སྤང་རུང་གི་ཡན་ལག་ཅན་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་རྗེས་གཞན་ཆོས་
གསུམ་ལྷན་དུ་དམ་བཅའ་བར་འདོད་ནས་སྒྲུས་པའི་བྱིར་རོ། །དམ་འཆའ་ཚུལ་ནི་མི་འདྲ་བ་ཡིན་
ཏེ། དམ་བཅའ་དང་པོས་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་དུ་ཞེན་ནས་དམ་བཅའ་
གཉིས་པས་གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་དུ་ཞེན་ནས་དམ་བཅའ་། གསུམ་པས་ཆོས་གསུམ་
པོ་དེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་ཞེན་ནས་དམ་བཅའ་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཞེ་ན། དམ་བཅའ་དང་
པོ་ལ་ཡན་ལག་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཡན་ལག་ཅན་ལས་གཞན་ཅམ་ནི་ཆོས་ཀྱིས་ངོ་བོའོ། །
ཆོས་གསུམ་ལྷན་ནི་བྱེད་པར་དུ་ཞེན་ནས་དམ་བཅའ་པ་ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ་ཡན་
ལག་ཅན་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོའོ། །ཆོས་གསུམ་པོ་ནི་དེའི་བྱེད་པར་དུ་ཞེན་ནས་དམ་བཅའ་པ་
ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་གསུམ་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་རྗེས་གཞན་ཆོས་གསུམ་ལྷན་ཉིད་ཆོས་ཅན་
གྱི་ངོ་བོར་ཞེན་ནས་དམ་བཅའ་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་དར་རྟེན་པ། བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་
ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པའི་ཆོ། མདོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ཡིན་ལ། ཡན་

ལག་ཚུལ་ཅན་དུ་བཞག་པའི་ཚེ། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དུ་མི་རུང་བ་ཚུལ་ཅན་གྱི་བྱུང་བར་ཡིན་
 བས་དེ་ལ་གཞོན་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པའི་ཞེ་ལྷགས་
 གྱི་གྲུབ་མཐའ་གང་ཡིན་དང་། སྤྱི་ཚུལ་གྱི་དམ་བཅའ་འདྲིལ་ཚུལ་མ་ཤེས་པས་ཀྱན་ནས་
 བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་དེ་དང་དེ་གང་ཡིན་དེ་མ་ཤེས་པ་ལས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་
 ལྷགས་ལ་ཇུས་ནི་གཉིས་ཏེ། ཏྲག་པའི་ཇུས་དང་མི་ཏྲག་པའི་ཇུས་སོ། །དང་པོ་ནི་ནམ་མཁའ་
 དང་། རྒྱས་དང་། རྒྱུགས་དང་། བདག་དང་ཡིད་ཅེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བའི་ཇུས་ལྟ་དང་།
 འབྱུང་བ་བཞིའི་རྩལ་ཤུ་མོ་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མིན་པའི་ཇུས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
 རྩལ་དེས་བརྒྱུ་མས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ནོ། །ཡན་ལག་ཅན་ལའང་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་
 སྤྱང་དུ་མི་རུང་བ་དང་རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་དང་པོ་ལ་བྱ་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཡན་
 ལག་ཅན་གཉིས་པ་ལན་ཆད་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡན་ལག་ལའང་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་སྤྱང་
 དུ་མི་རུང་བ་རྩལ་ཤུ་མོའི་གནས་སྐབས་དང་། མངོན་སུམ་ལ་སྤྱང་དུ་རུང་བ་རགས་པའི་གནས་
 སྐབས་སོ། །བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་རྣམས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མངོན་སུམ་ལ་སྤྱང་མི་རུང་དུ་ཁས་
 ལེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ལག་སྟགས་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་དག །ཅེས་སྟགས་དང་།
 མཐོང་འགྱུར་གཅིག་ཚེན་གྱིས་བསྐྱེད་ན་ཞེས་པར། སྤྱི་ཚུལ་ལྟར་གྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཡན་ལག་ཏུ་
 ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། ལྷིད་མཉམ་གྱི་འཛིམ་རིལ་བཅུ་ལྟ་ཅིག་ཏུ་སྟོམ་པ་དེའི་ཚེ་ན།
 འཛིམ་རིལ་བཅུ་པོ་ཡན་ལག་དང་། དེས་སྟོམ་པའི་ཚེ་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་མེད་པའི་ཡན་ལག་
 ཅན་གཅིག་སྤྱི་ཚུལ་པར་བྱེ་བྲག་པས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། ཇུས་ལ་ཡན་ལག་གི་ཇུས་དང་།
 ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཇུས་གཉིས་སུ་འབྱེད་ལ། དེ་ལྟར་འབྱེད་པ་དེ་ཡང་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྩལ་ཁོ་ནའི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ནམ་མཁའ་དང་བདག་ཡིད་རྒྱུགས་རྒྱས་རྣམས་ཡན་ལག་དང་། ཡན་
 ལག་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འདོད་ཅིང་། ཡན་ལག་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཇུས་སུ་འདོད་པའང་མ་ཡིན་
 ཞིང་། ཡན་ལག་ཅན་གང་ཡིན་ཡང་ཇུས་སུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་རིམ་ལྡན་དོན་མང་
 དང་། །གཅིག་ནི་རིམ་མིན་དོན་གཅིག་གིས། །ཞེས་པར་ཡན་ལག་གི་བྱ་བོ་དང་ཡན་ལག་ཅན་
 གྱི་བྱ་བོ་གཉིས་འདོད་པ་གང་ཞིག །བྱ་བོ་ནི་ཡོན་ཏན་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཡན་ལག་

ཅན་གྱིས་རྩལ་ཕྱོག་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འབྲུང་བ་བཞིའི་རྩལ་ཕྱོག་མོ་རྣམས་ནང་པན་ཚུན་དུ་
 བྱད་པས། ལྷན་པ་དོན་གཞན་ཅམ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ཀྱི། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་བསྐྱེད་པར་
 མི་རུས་ཏེ། མ་ཕྱད་པའི་རྩལ་ཕྱོག་མོ་རེ་རེ་བས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་ཕྱོག་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟ་བུའི་ལྷན་པ་དོན་གཞན་དང་བཅས་པའི་རྩལ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཆོག་པ་པ་ལས། ཡན་ལག་
 ཅན་གྱི་རྩལ་དང་པོ་ཕྱོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་ཡན་ལག་ཅན་རྩལ་གཞན་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
 ཆོས་གསུམ་ལྷན་ཡིན་མོད། མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་དེར་འབྲུང་བ་
 གཞན་དང་མ་ཕྱད་པས། གཟུགས་སྒྲིབ་འདི་ཡོན་ཏན་རྣམས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། རེག་བྱ་ནི་
 ཡོད་ཀྱང་རས་བལ་གྱི་འདབ་མའི་ལྷིད་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་
 བུའི་ཡན་ལག་ཅན་རྩལ་གཞན་དང་པོས་བྱབ་པའི་འབྲུང་བ་བཞིའི་ཡན་ལག་གི་རྩལ་རྣམས་ཕྱད་
 བས་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་པ་སོགས་ཕྱོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་ཡན་ལག་ཅན་དེ་མངོན་སུམ་ལ་
 སྒྲུང་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་གཟུགས་ནས་རེག་བྱའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གསར་དུ་སྐྱེས་
 པའི་ཕྱིར། རེག་བྱ་སྒྲར་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་གསར་དུ་རི་ལྟར་སྐྱེས་ཞེ་ན། འབྲུང་བའི་ངོ་
 བོར་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་སྒྲར་ནས་ཡོད་ཀྱང་ལྷི་ཡང་དང་འཇམ་རྩལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུང་བ་ལས་
 གྱུར་པའི་རེག་བྱ་རྩལ་གྱི་ངོ་བོ་མིན་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་རྣམས་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ནི་ཞེ་སྟགས་ཀྱི་འདོད་པའོ། །

གཉིས་པ་དམ་བཅའ་འཇིག་པའི་ཚུལ་ལ། རྒྱུ་མཆོན། དགོས་པ། དེ་དང་ལྷན་པའི་
 དམ་བཅའ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་རྩལ་གཞན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་སྐྱོད་ཀྱི་འཇིག་
 རྟེན་ཞིག་པའི་ཆེ་རྩལ་ཕྱོག་རབ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་གིང་། གཟུགས་སྒྲིབ་འདི་རེག་བྱ་ལ་
 སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་མི་བྱེད་པས་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་ཞིང་། སྐྱིབ་ཐོགས་ལ་
 སོགས་པའི་བྱ་བ་ཡང་མི་བྱེད་ལ། འཇིག་རྟེན་འཆགས་པའི་ཆོ། དེ་ལས་ལོག་པའི་ཕྱིར།
 དགོས་པ་ནི་ཀ་བ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་བ་ཡིན་
 ཀྱི། དེ་དག་གི་ཡན་ལག་གི་རྩལ་སྒྲར་བཤད་པ་དགུ་པོ་དེ་དག་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་གཤམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་མཆོན་དང་དགོས་པ་དེས། དེ་

ཡང་སྒྲུང་རུང་གི་ཡན་ལག་ཅན་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་རྫས་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་ཡོད་པ་
 ཡིན་གྱི། ཅིག་ཤོས་དམ་བཅས་པ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིག་ཤོས་དེས་གཟུགས་སོགས་ཡོན་
 ཏན་གྱི་རྟེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིབ་ཐོགས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་
 སྐད་དུ། མ་མཐོང་བ་དམ་བཅས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅེས་བས་སོ། །དེས་ན་བྱེ་བྲག་པས་སངས་
 རྒྱལ་པའི་ངོར་མཛོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་རུང་གི་ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཆོས་ཅན་ནམ་ཆོས་སུ་བཟུང་ནས།
 དེའི་སྒྲུང་དུ་རྫས་གཞན་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དེ་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། མཐོང་ནས་ཡན་
 ལག་ཅན་སྒྲིབ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པ་ལ་ཚད་མས་གཞོད་ཚུལ་བཞི་ལས། གྲགས་པས་གཞོད་ཚུལ་ནི་
 གཞུང་ན་མེད་ཀྱང་། ཁྱི་ཀ་བྱེད་པ་ལྟ་དང་། རྒྱལ་གྱི་སྒྱུར་བས་རུང་བ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
 གཏན་ཆོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྫོང་དཔག་སྟེ། དེའི་གཏན་ཆོགས་ནི་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་
 གཏན་ཆོགས་སོ། །དེ་ཡང་མདོར་རང་རྒྱུད་གྱི་གཏན་ཆོགས་སུ་བཤད་ཅིང་། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་
 པས། སྒྲིབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་དུ་བྱེད་ན་ཡན་ལག་ཏུ་
 རྒྱུར་པའི་འཛིམ་རིལ་བཅུ་ཆོན་གཅིག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་མེད་པའི་ལྷིད་གྱི་ཡོན་ཏན་བྱོད་གྱི་ཡན་
 ལག་ཅན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་སྒྲུང་གིས་རྟོགས་དགོས་པ་ལས། སྒྲུང་གིས་མི་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ཅུ་བའི་གཏན་ཆོགས་སོ། །རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་ན་སྒྲུང་དུ་རུང་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་ན་དེ་སྒྲུང་རུང་གི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྒྲུང་མི་རུང་གི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀའི་དབྱུད་པ་པོར་བས་སོ། །འདིར་
 གཞན་དག་ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ནི་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་
 དང་། ཆོས་གྱི་བྱེད་པར་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པར་ཐལ་འགྱུར་དུ་
 བྱེད་ན་ཁས་སྒྲུངས་བཞེད་པ་དང་། སུན་འབྱེན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པས་འབྱུང་
 བ་བཞིའི་ཡན་ལག་གི་རྫས་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཁོ་ནའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་རྫས་གཞན་
 དུ་རྒྱུར་པའི་ཡན་ལག་ནི་རྩལ་སྤྲན་དང་རགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་དབྱུད་པ་པོར་ནས། གཉིས་པ་
 ཡན་ལག་ལས་རང་གི་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རགས་

བའི་སྒྲུང་རུང་གི་ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡན་ལག་ལས་རྩ་སྒྲུང་གཞན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཡོན་ཏན་དང་ལས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་བའི་ཕྱིར། དེ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཁྱོད་ལ་འདུ་བའི་ཕྱིར།
 ཡོན་ཏན་དང་ལས་གཉིས་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་བའི་རྩ་སྒྲུང་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གསུམ་ལ་སྒྲུ་རྟེན་ཐ་དང་འབྲུག་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་བའི་སྒྲུ་ཐ་དང་དུ་དབྱེ་བའི་
 ཕྱིར་ཞེས་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །འདིར་གྲགས་ཆོད་ལ་བྱེ་བྲག་པས། ཡན་ལག་ཅན་ལ་རང་གི་
 ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་འོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་
 དེའི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་འདི་ལྟ་འོག་འགྲོར་འགྱུར། །ཞེས་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་
 འཕེན་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲུང་དམའ་བའི་བྱེད་པར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བའི་
 ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡོན་ཏན་དང་། བྱ་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲོད་པ་
 འདུ་བ་དང་གསུམ་པོ་འདི་དང་ལྷན་པ་ལ་ཆོས་གསུམ་ལྷན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
 སྒྲུ་འབྱེན་བཤད་པ་ལ། ཕ་བའི་ཁས་སྒྲུང་ས་དེ་ལ་ཐོག་མར་ཐལ་བ་འདི་འཕེན་དགོས་ཏེ། འཛིན་
 རིལ་བཅུ་ཆོད་གཅིག་སྒྲུར་སོ་སོར་གནས་པ་ཕྱིས་སྒྲུ་མ་བའི་ཆོད་སྒྲུར་གྱི་བཅུ་ཆོད་དེ་ལ་མེད་པའི་
 ལྷིད་ལྷག་པོར་ཡོད་པར་ཐལ། འབྲུང་བ་བཞིའི་རྩལ་བསགས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་ལ།
 རང་གི་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷིད་ལྷག་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་བྱེད་འབྲེལ་ནི་བཅུ་པོ་
 མ་བསྐྱེས་པ་ཡན་ལག་དང་། བསྐྱེས་པ་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ།
 བྱེ་བྲག་པས་བཅུ་པོ་མ་བསྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཛིན་རིལ་སོ་སོ་བ་དེ། བཅུ་པོ་བསྐྱེས་པ་ལ་
 ལྷོས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། ཡན་ལག་གི་རྩ་སྒྲུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་
 ཕྱིར། འོ་ན་བྱེད་པའི་འབྲེལ་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། མ་བསྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཛིན་རིལ་
 བཅུ་ཆོད་གྱི་རྩལ་ཕྱར་བ་སོ་སོ་བ་རྣམས་ཡན་ལག་གི་རྩ་སྒྲུ་དང་། བཅུ་པོ་བསྐྱེས་པའི་འཛིན་གོང་
 དེ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་སྒྲུ་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཕ་བར་འདོད་ན་ཉིས་པ་ཅིར་
 འགྱུར་ཞེ་ན། གང་སྒྲུང་ལ་གཞལ་རུང་གི་ལྷིད་དང་ལྷན་ན་ལྷིད་དེ་སྒྲུང་གིས་རྟེན་པས་བྱེད་པ།
 དཔེར་ན་འཛིན་རིལ་བཅུ་ཆོད་གཅིག་མ་བསྐྱེས་པར་སྒྲུང་ལ་བཅའ་བ་བཞིན། བསྐྱེས་པའི་འཛིན་
 གོང་འདི་ལ་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ལྷིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྷག་པོ་ཡོད་པར་བྱེ་བྲག་པས་

ཁས་སྒྲངས་སོ། །ཞེས་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་འཕེན་པར་བྱེད་དོ། །འོ་ན་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བྱ་བ་འབྲེལ་གང་གིས་འགྱུར་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། སྒྲང་ལ་བཅའ་རུང་གི་ལྷིད་ཡིན་ན་སྒྲང་གིས་རྟོགས་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་འོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་བཅས་དགོས་པའི་བྱིར། བསལ་བ་ཞུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེ་སྒྲང་གིས་རྟོགས་ན་སྒྲང་མགོ་དམའ་བའི་བྱུང་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དགོས་པ་ལས། དེ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་ཚུལ་ནི། མངོན་སུམ་ལ་སྒྲང་རུང་གི་ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡན་ལག་ལས་རྩ་ས་གཞན་དུ་མེད་དེ། དེར་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། རྣམ་འབྲེལ་ལྟར་ན་འདི་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ལ། མདོའི་ཆོག་ཟིན་ལ་ཐལ་འགྱུར་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་ན་སྒྲ་མ་ལ་བྱ་བ་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ལ་སྒྲང་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཡན་ལག་ལས་རྩ་ས་གཞན་ཡོད་ཀྱང་དེར་མངོན་སུམ་ལ་མི་སྒྲང་བའི་བྱིར། འོ་ན་དེ་དེ་ལས་རྩ་ས་གཞན་མ་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྱུར་ན། དེ་ལས་རྩ་ས་གཞན་མ་ཡིན་པར་རྟགས་གྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་མི་འགལ་ཏེ། དེའི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྱུར་བ་དང་། ཐ་སྙད་རྟགས་གྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་འཕམ། ཡང་ན་ཆོས་གསུམ་པོ་ལ་རྩ་ས་དབག་གིས་གཞོད་པ་དང་རྩ་ས་གཞན་ཅམ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། དེ་བྱིར་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི། །བྱུང་པར་གཞན་ལ་གཞོད་པ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ཁས་སྒྲངས་དང་རང་ཆོག་གིས་གཞོད་ཚུལ་ལ། ཡོན་ཏན་རྩ་ས་སུ་ཐལ་བ་དང་། རྩ་ས་རྩ་ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་ལྷིད་ཆོས་ཅན། རྩ་ས་སུ་ཐལ། གྲངས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་རྟོན་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། འོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དོན་གཞན་བརྟེན་པའི་བྱིར། བྱ་བ་པ་ནི་གལ་ཏེ་དེ་ལ་འདྲ་དོན་གཞན་ན། ཡོན་ཏན་རྩ་ས་ནི་བྱུང་མེད་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་རྟགས་སྒྲ་མ་ནི་ལྷིད་ཀྱི་གྲངས་ཞེས་དུག་པའི་སྒྲ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཡོན་ཏན་ལྷིད་དེ་གྲངས་སོགས་དོན་གཞན་དང་མི་ལྟན་པའི་བྱིར། རི་རྒྱུད་དུ། དཀར་ལ་སོགས་པ་གྲངས་སོགས་དང་། །ལྟན་པའི་སྒྲ་ནི་རྣམ་གྲངས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྟགས་

གཉིས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་ལྷིད་ཆོས་ཅན། ཟླ་དང་འོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་ལ་འཕྲོད་པ་འདྲ་
 བ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཟླ་བྱ་བ་དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། དེས་ན་ཡོན་ཏན་བྱ་མེད་
 པ། །དེ་ཕྱིར་འདྲ་བ་ཅན་རྒྱ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི།
 ཡང་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན་རྣམས་སུ་ཐལ། ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ནི་སྤྱ་
 མ་ལྟར་རོ། །རྟགས་མ་གྲུབ་ན་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན། ཟླ་ལ་ཡོན་ཏན་ཞེས་པའི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་
 མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཟླ་ལ་དེ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ།
 དུག་ན་མས་ལ་ནི་ཆོག་དོན་སྒྲ། །རྒྱ་གཞན་གང་ལ་ལྟོས་པར་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
 གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ཆོས་ཅན། ཟླ་ལ་རྣམ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱ་རྣམ་གཉིས་པ་ཞིག་ཡོད་
 པར་ཐལ། ཟླ་ལ་རྣམ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ནི། དངོས་པོ་ཁང་
 བཟང་བྲེང་སོགས་ཀྱི། །སྒྲ་ཡང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མིན། །ཞེས་པའི་འཕྲོས་ལས་ཁས་སྤངས་སོ། །
 འདོད་ན། རྣམ་དོན་གཞན་གཉིས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའམ། ཆོག་དོན་
 ཕྱི་མ་ལྟ་བོ་གང་རུང་དུ་ཐལ། རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་རྣམ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྤངས་སོ། །ཡང་དེར་མ་ཟད་ཡན་ལག་གི་རྣམ་ཞེས་དང་། ཡན་ལག་
 ཅན་གྱི་རྣམ་ཞེས་པའི་དུག་པའི་སྒྲ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཡན་ལག་དང་རྣམ་གཉིས་དོན་གཞན་དུ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡང་རྣམ་གཉིས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཅུ་
 བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཁས་སྤངས་སོ། །རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ཡན་ལག་གི་རྣམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ་
 ན། ཡན་ལག་དང་རྣམ་གཉིས་དོན་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམ་
 ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཉིད་རྣམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་དེ་དོན་གཞན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཡན་ལག་ཅན་རྣམ་གཞན་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 རང་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཟུབ་པ་ཁས་
 སྤངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་དུ་ཐལ། རང་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་
 རྣམ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་གང་ཞིག །ལས་དང་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དང་། འདྲ་བ་བཞི་བོ་གང་རུང་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་ཁས་སྤངས་སོ། །རྟགས་སྤྱི་མ་ནི། ཡན་ལག་

དང་ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་གཞན་དུ་ཁས་སྤངས་གིང་། ཡན་ལག་ཅན་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་
 པར་འདོད་དགོས་པས་སོ། །འདི་དག་ནི་ཁས་སྤངས་འགལ་བའི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པ་སྟེ།
 འགལ་བ་དེ་ཡང་གོགས་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིན་གྱི། གཞོད་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞོད་པ་
 བྱེད་མི་རུས་པའི་བྱིར་ཏེ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཁས་སྤངས་དང་རང་ཚིག་དེ་ཡིད་ཆེས་སུ་མི་རུང་བའི་
 བྱིར། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་སེལ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཞི་ལ་གཞོད་ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་
 གསུངས་པ་དང་། འདིར་གཞོད་ཡུལ་གྱི་དམ་བཅའ་གཅིག་ལ་སེལ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཞི་ཀས་
 གཞོད་པར་གསུངས་པ་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །དར་ལྷིག་པ་
 བྱེ་བྲག་པ་ལ་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་སྟོན་པའི་ཚུལ་ལ། སྟོན་པོ་ལའང་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་
 གཞན་དང་ལྡན་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་མཛེས་སོ་སྟམ་པའི་སྟོ་སྟེས་པའི་བྱིར། བྱེ་བྲག་པ་ཁས་སྤངས་
 ཏེ། རྣམ་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན། ལུས་པ་སྟོན་པོའི་སྟམ་པའི་སྟོ་སྟེས་བ་ཙམ་
 ཞིག་ལ་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཡོན་ཏན་རྣམས་སུ་ཐལ་བ་དང་རྣམས་རྣམས་མིན་པར་
 ཐལ། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་ཞེས་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་གྱི་ཐལ་བ་དངོས་སུ་
 འཕངས་ནས། རང་རྒྱུད་ཤུགས་ལ་འཕེན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཡོན་ཏན་རྣམས་སུ་ཐལ་བ་འཕེན་ཚུལ་མི་རིགས་པ་དང་རྣམས་རྣམས་མིན་པར་ཐལ་བ་འཕེན་ཚུལ་མི་
 རིགས་པའི་བྱིར། རང་རྒྱུད་འཕེན་པར་རིགས་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་མ་
 ཤེས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཞེན། བྱེ་བྲག་པས་རྣམས་ལུས་པ་ལ་སྟོན་པོ་
 དོན་གཞན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། ལུས་པ་སྟོན་པོའི་སྟམ་པའི་སྟོ་སྟེས་བ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགོད་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་དེ་འདྲ་དེ་གཞི་མཐུན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་རྣམས་ལུས་པ། སྟོན་པོ་དོན་
 གཞན་དང་མི་ལྡན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྤང་བའི་བྱིར་དང་། ལུས་པ་སྟོན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་དང་
 རྟོག་པ་ནི་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བའི་སྒྲུབ་དང་རྟོག་པ་ཡིན་པས། སྒྲུབ་རྟོག་དེ་ལྟ་བུས་དེ་གཉིས་དོན་གཞན་
 དུ་དབྱེ་དགོས་པར་འདོད་པའི་བྱིར། དེ་སྒྲུབ་དུ་ཡང་། དོན་གཅིག་བརྗོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ནི། །
 འཕེན་བྱིར་སོར་སོ་ལྡན་འགྱུར་ཞེས། །ཞེས་དང་། ལ་ལར་སོར་མའི་ལྡན་པ་ཞེས། །ཐ་དད་
 ཆོས་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱེད། ཅེས་དང་། རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་འབྱེད་པ་ཡི། །ཐ་དད་དོན་བཞིན་

སྐྱུ་པ་པ་ཕྱེད། །ཅེས་པས་སོ། །དེས་ན་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བ་དྲུག་པའི་སྒྲ་དང་། གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་
 བ་གཞི་མཐུན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་མི་ཤེས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་བྱེ་བྲག་པའི་གྲུབ་
 མཐའི་བྱང་པར་སྤོ་མོ་ལྟ་ཞོག །རགས་པ་ཅམ་ཡང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། གཞན་མཛེས་པ་
 དང་ལྡན་པ་ཅམ་གྱིས་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པའི་བྱབ་པའང་བྱེ་བྲག་པའི་སྒྲོ་ངོར་ངེས་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་མཛེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་སུ་མི་འདོད་པའི་བྱིར། གཉིས་
 པ་ནི། ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན་རྣམས་སུ་ཐལ། ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་
 ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱབ་པ་ཡང་བྱེ་བྲག་པའི་སྒྲོ་ངོར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་འོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་
 བྱ་བ་དེ་ལྟོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པར་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་ཁས་ལེན་གྱང་། དེ་རྗེས་
 སུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཁས་ལེན་ཏེ། དེ་གཉིས་འབྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་
 ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ལས་རྣམས་མིན་པའི་སྒྲ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་
 ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། བྱེ་བྲག་པའི་བསམ་པ་མ་ཤེས་པ་དང་། བྱབ་པ་མ་ངེས་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། རྣམ་ཆོས་ཅན་རྣམས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་ཞེས་འཕེན་
 པའི་ཆོན། ཏགས་གང་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་ཞེས་འདྲིའོ། །རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཁས་མ་
 སྒྲངས་གྱང་རྣམས་དང་ཡོན་ཏན་གཉིས་དུས་མཉམ་དང་རྣམས་གཞན་དུ་ཁས་སྒྲངས་པས། འབྲེལ་
 མེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས། དེ་ལྟ་ན་རྟེན་མི་བྱེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་བཀོད་ནས། ཐལ་
 འགྱུར་འཕེན་པ་མི་རིགས་པའི་བྱིར་དང་། དུས་མཉམ་རྣམས་གཞན་ཡིན་པ་ཅམ་གྱི་འབྲེལ་མེད་དུ་
 ཐལ་བའི་བྱབ་པ་བྱེ་བྲག་པའི་སྒྲོ་ངོར་མི་འགྱུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་སྒྱི་གསལ་རྣམས་གཞན་
 དུས་མཉམ་དང་། འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི།
 རྩ་བའི་བྱབ་པ་དེ་བྱེ་བྲག་པས་སྒྲོ་ངོར་མི་འགྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་གི་རྣམས་སུ་
 འདོད་གྱང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པར་མི་འདོད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ། དེར་འདོད་ན་འབྱུང་བ་
 བཞིའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་རགས་པ་མི་རྩོམ་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པར་དེར་རྒྱམས་ཆོས་ཅན། རང་
 འཛིན་དབང་པོའི་མཛོན་སུམ་གྱི་སྒྲོད་ལུལ་དུ་བྱེ་བྲག་པས་ཁས་སྒྲངས་པར་ཐལ། བྱེད་ལ་

གཟུགས་དང་དྲི་རོ་རེག་བྱའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལྟན་པར་བྱེད་བྱུང་པས་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར། གཞན་
 ཡང་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཐོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པར་བྱེད་བྱུང་པས་ཁས་སྤངས་པར་ཐལ། གཟུགས་ལ་
 སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དང་ལྟན་པར་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར། རི་སྐད་དུ། མཐོང་ནས་
 ཡན་ལག་ཅན་སྐབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་། བྱེད་བྱུང་པས་ཡན་ལག་གི་
 རྩིས་ཀྱང་ཆོས་གསུམ་ལྟན་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་པོ་ལྟན་
 པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་རོ། །འདོད་དོ་ཞེན། འདི་ནི་སྟོན་ཆད་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 ཤེས་པ་ན་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་འདི་འབྱུང་སྟེ། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་མི་བྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྩིས་རྩིས་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་འཕེན་ཚུལ་འདི། བོད་ཀྱི་ཁྲིཀ་བྱེད་པ་ཀུན་ལ་གྲགས་ཀྱང་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་
 གཉིས་འཇུག་སྟེ། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་མི་བྱེད་པ་རྟགས་སུ་འགོད་མི་རིགས་པ་དང་། རིགས་ཀྱང་
 ཐལ་བ་འཕེན་ཚུལ་གཞན་དུ་བྱེད་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེད་བྱུང་པས་རྟགས་ཁས་མི་ལེན་
 ཞིང་། ལྷུང་པ་དེའི་སྒོ་ངོར་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཁས་མི་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི།
 རྩིས་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་དེའི་ཞེན་དོན་ལ་ཁས་སྤངས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས་དེ་ལ་དེ་
 ལྟར་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱེད་བྱུང་པས་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཁས་ལེན་པའི་
 སྐབས་གཅིག་ཡོད་ན། དེའི་ཆེ་ཡན་ལག་གི་རྩིས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་འཕེན་དགོས་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལྟར་འཕངས་ན་རྟགས་དང་ལྷུང་པ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྤངས། ཐལ་བ་ལ་ཁས་སྤངས་ཀྱི་
 བསལ་བ་འཇུག་པའི་བྱིར། ཡང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་མི་བྱེད་ན་རྩིས་མ་ཡིན་པས་ལྷུང་པ་བྱེད་བྱུང་
 པས་ཁས་ལེན་པའི་སྐབས་གཅིག་ཡོད་ན། དེའི་ཆེ་ཡན་ལག་གི་རྩིས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་
 ཐལ་བ་འཕེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འཕངས་ན་ལམ་གསུམ་ཀ་ཁས་སྤངས་སུ་འགོ་བའི་
 བྱིར། གཞན་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྒྲིབ་རྩིས་ཡིན་པ་དང་། ལྷུང་པར་
 ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩིས་ཡིན་པའི་ལྷུང་པ་ནི་བྱེད་བྱུང་པའི་འདོད་པ་ལ་གསལ་བར་སྤང་ཡང་། དེའི་
 རྟེན་མི་བྱེད་ན་རྩིས་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་པ་ནི་དེའི་གཞུང་ན་གཅིག་ཀྱང་མེད་དོ། །རི་ལྟར་ཞེན།
 བྱེད་བྱུང་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདག་རྟག་པ་དེ། རྩིས་སུ་འདོད་ཀྱང་
 ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་མི་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེའི་གཞུང་ལས། དབང་སོགས་བདག་

ཡོད་ཡོན་ཏན་བཅས། འབྲས་ནས་ལྷུང་བའི་རྒྱལ་འབྱོར་པ། ཡོད་ལ་བདག་ཅེས་བསམ་པ་ནི། །
 བྱེ་བྲག་པ་ཡི་ཐར་པར་བཤད། ཅེས་དང་། རོན་དེ་ཉིད་འགོག་པ་ན་རིགས་པ་མཁུན་པས།
 བདག་ནི་འདོད་པ་གང་ཡིན་ཏེ། རི་ལྷ་ར་དེ་ནི་འཛིག་པར་འདོད། རྩོད་བ་དང་ནི་ཐ་སྙད་དང་། །
 ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྟེན་ལོག་པ། རི་ལྷ་ར་ཞེན་པ་ཡིན་འདོད་དེ། ཞེན་པའི་རང་བཞིན་དེ་འབྲས་
 མིན། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། རི་ལྷ་ར་ཞེན་ལ་ལྷུང་བ་བརྗོད་ནས། རོན་གསུམ་པ་རང་རྒྱུད་
 མི་འཐད་པ་ནི། ཡོན་ཏན་རྫས་སུ་ཐལ་བ་དང་། རྫས་རྫས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་གཉིས་ཀྱི་རང་
 རྒྱུད་འཐེན་ན། ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དང་མི་ལྡན་ཏེ། རྫས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་དང་། རྫས་ཆོས་ཅན་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་དེ་རྫས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རང་ལྷགས་ལ་ཁས་
 ལེན་དགོས་པ་ལས། རི་ལྷ་སྤུའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་ནི་ཆངས་པས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་བརྗོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་རྒྱུད་བརྗོད་པ་ནི་རིགས་པའི་
 གཞུང་མ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་བ་ལ་ཆད་མས་བསལ་བ་མ་ཞུགས་ན་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་ཅམ་གྱི་
 རང་རྒྱུད་འཐེན་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ། ཁས་སྤངས་འགལ་བ་དང་ཆད་མས་གཞོད་པ་གཉིས་
 ཀ་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པ་ལ་མི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅིན། རི་ལྷ་སྤུ་སྤིད་མོད་དེ་ལྷ་སྤུ་དེ་ལ་ནི་ཆད་
 མས་གཞོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་འདོགས་པ་ཡིན་གྱི། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མིང་མི་འདོགས་ཏེ།
 གཞོད་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆད་མས་གཞོད་པ་དབང་བཅན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་གྲགས་པས་
 གཞོད་ཚུལ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་རང་གི་ཡན་ལག་རྫས་གཞན་ཡིན་པ་དེ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པ་
 ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ན་ཡན་ལག་ཅན་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པར་གྲགས་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཛིག་རྟེན་པས་
 འདོགས་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ཤེས་པར་དཀའ་བ་དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་
 ཞེན་དོན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཞན་ལ་གྲགས་པ་དག་དང་མ་འདྲེས་པར་གཞུང་རི་ལྷ་བའི་
 རོན་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། རྟེན་ཅིང་གསུམ་གྱི་ཞེན་དོན་འགོག་ཚུལ་
 ལ། རྒྱུན་དང་རྒྱལ་དབང་ཡ་མ་རི་གསུམ་གྱི། རོན་མེད་ཆོག་གི་ངལ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །
 ཕྱོགས་སྤང་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་འདི་གཅིག་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ལོག་ཕྱོགས་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ནས།
 དེའི་འོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུ་གིས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་གི་རབ་
 ཏུ་དབྱེ་བ་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དེར་དེ་གསུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གང་། དགོས་པ་ནི་ཅི་ཞེ་ན། རྒྱ་
 མཚན་ནི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་།
 གང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་ཡིན་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡང་དག་དང་ལྡན་དགོས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་སོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གང་གིས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྐྱབ་
 ཡིན་ན་བསྐྱབ་བྱ་དང་ལྡན་པར་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་དོན་སྟོན་ཆོས་ལྡན་
 ཚད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བདེ་
 བླག་ཏུ་ཉོགས་པའི་དོན་དུའོ། །དེ་ལྟར་ཉོགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅི་ན། དེའི་ཡང་
 དགོས་པ་འཆད་པ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། རང་བཞིན་འབྲས་བུ་གྲུབ་དོན་དུ། །ཞེས་དང་། ཚུད་ཕྱིར་
 ཞེས་དང་ལྟོག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ཞེས་གསུང་ངོ་། །འོ་ན་དེའི་དགོངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། །ཐོག་ལོ་
 ཆེན་པོ་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། གཏན་ཆོག་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་གྲུབ་པའི་དོན་
 དུ་ཡང་དག་གཉིས་དང་། འགལ་བ་གཉིས་གསུངས་སོ། །གཏན་ཆོག་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་
 ལ་ཚུལ་གསུམ་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་པ་གྲུབ་པའི་དོན་དུ། སྤྱི་དང་བྱད་པར་གཉིས་གསུངས་སོ། །
 གཏན་ཆོག་ཡང་དག་གི་ཡུལ་ངེས་པར་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་ལྟག་མ་ལྟ་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་
 དགོས་པ་དེ་དག་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་ལ་དགུར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་
 བོ། །འོ་ན་རང་བཞིན་འབྲས་བུ་ཞེས་གཉིས་ཁོ་ན་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་མི་
 འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། མི་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་གཏན་ཆོག་ཡང་
 དག་ཏུ་གྲུབ་པ་ན། དེའི་ཤུགས་ལ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ཡང་དག་བདེ་བླག་ཏུ་
 འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྒྱ་དང་ངོ་བོ་ལྟོག་ཉིད་གྱིས། །དོན་ལྟོག་པར་ནི་བརྗོད་པ་ལས། །
 མི་དམིགས་དཔེ་ནི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་པར་ནི་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
 འོ་ན་འབྲས་རང་གི་གཏན་ཆོག་གྱི་དཔེར་བརྗོད་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ། རྒྱ་བྱེད་མ་
 དམིགས་པ་གཉིས་གྱི། དཔེར་བརྗོད་ཉོགས་པར་རུས་མོད། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཉོགས་

གྱི་གཙོ་བོ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་གང་གིས་འགྲུབ། གཉིས་
 བོ་དེ་ཡང་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་གང་གིས་འགྲུབ། ཅེན། རང་
 བཞིན་རྟགས་གྱི་དཔེར་བཟོད་དང་མཉན་བྱ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་གྱི་དཔེར་བཟོད་
 གྲོས་པས། དེ་དང་དེ་དག་རྟགས་ལུས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྒྲིང་དུ། དེ་ལའང་སྒྲིས་བྱ་མཐོང་མེད་ལ། །
 སྒོག་སྒོགས་ལྷོག་པ་མེད་པའི་བྱིར། །གཏན་ཚིགས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བཤད་པས། །ལྷ་རུང་དོན་ལ་དེ་
 ཞེས་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞལ་བྱ་དང་མཉན་བྱ་གཉིས་མ་ངེས་
 པའི་གཏན་ཚིགས་གྱི་དཔེར་གྲོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་གྱི་
 ཟུར་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་
 དགོས་པ་ལ་ནི་བྱིན་དག་གི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་སུ་ཡང་མི་མཐུན་པ་མེད་ལ། རྗེས་འགོ་རྒྱུད་པ་ཅན་
 དང་། བསྐྱོག་པ་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡོད་དམ་སྟུམ་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་བོ་ངེས་སེལ་བར་ལུས་པའི་བྱིར། འོ་ན་ལོག་
 པར་རྟོག་པ་སྒྲེ་བའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ། དེས་དེ་སེལ་ལུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེན། དང་བོ་ནི།
 རྗེས་འགོ་དང་ལྷོག་པ་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་ཡང་སྒྲུབ་རྟག་པའམ་
 མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགོ་གྲུབ་པའི་བྱིར་
 སྟུམ་པ་དང་། མཉན་བྱ་ཡང་སྒྲུབ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ།
 ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་བསྐྱོག་པའི་བྱིར་སྟུམ་དུ་དོགས་པ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་ནི། དེས་དེ་སེལ་བར་ལུས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་
 སུ་བཤད་པས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་བསྐྱོག་པ་གཅིག་དགོས་པར་
 གྲུབ་ཅིང་། མཉན་བྱ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་དེར་བཤད་པས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་དགོས་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་
 ཚིགས་གྱི་དབྱེ་བ་ལྷག་མ་གསུམ་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་བཤད་པས། གཏན་ཚིགས་ཡང་
 དག་ཡིན་ན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་བསྐྱོག་དགོས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། རྗེས་འགོ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་

འགའ་ཞིག་ལས་བསྒྲིག་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ན། མི་རྟག་པའི་རྟགས་ཀྱི་དུང་སྒྲུ་ཚྱལ་བུང་དང་ཚྱལ་
བ་མ་བུང་དུ་བསྒྲུབ་པ་དང་། རིག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡང་གཏན་
ཆོག་སྟེ་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྟེ་མ་པའི་དོགས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་ནི། རང་བཞིན་
འབྲས་བུ་གྲུབ་དོན་དུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་
གཏན་ཆོག་སྟེ་བཞུགས་རྟགས་དོན་དུ། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཅམ་བཤད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་ཀྱང་ལེགས་པར་གོ་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། བྱུགས་ཆོས་
ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དགྲུ་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་དག་
ཡང་དག་གིས་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་སྟེ་བཞུགས་རྟགས་ཀྱི་གཏོ་བོར་བྱས་སོ་
ཞེས་རྟགས་པར་རུས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་རུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། བཤད་མ་ཐག་
པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ཆོག་སྟེ་མཚན་གཞིའི་གྲངས་ངེས་པ་དང་།
མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ངེས་པ་དང་། མི་མཐུན་བྱུགས་ལས་བསྒྲིག་པའི་ཡུལ་ངེས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་དབྱེ་དགོས་པའི་དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། ཟུར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་ཏུ་ཚུལ་
གསུམ་ལ་ངེས་བཞུགས་མཛད་པས། འགའ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་རྣམས་གཏན་ཆོག་སྟེ་ཡང་
དག་ཡིན་པ་སེལ་རུས་པར་བཤད། དེ་བསལ་བ་ན་ཡང་བཤད་མ་ཐག་པའི་དོགས་པ་གསུམ་པོ་
དེ་འགྲུབ་པ་དང་། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པར་འགའ་བ་དང་མ་ངེས་པ་དང་། རྒྱགས་ལ་མ་
གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ཀྱང་བཤད་པས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་འགྲུབ་པར་བཤད་པས།
སྒྲིམ་པའམ་རྟགས་པ་ཡན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྒྲིམ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དོགས་པ་སེལ་རུས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས། མཚན་ཉིད་ལ་ནི་ཐ་དད་མེད། །རྗེས་སུ་དཔག་པར་བཤད་ཟིན་དོན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དོན་ཡང་ལེའུ་གཉིས་སུ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་
གཞིའི་དབྱེ་བ་སྒྲིམ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །རང་དོན་དུ་ནི་ཡོངས་གཙོ་དུ་སྒྲིམ་ནས་དངོས་སུ་
བསྟན་ལ། གཞན་དོན་དུ་ནི་བྱུགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་རྒྱགས་ལ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ནི་གཙོག་ཁོན་ཡིན་པས་མི་འདྲ་བ་མེད་དོ། །
དགོས་པའི་བྱེད་པར་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་རི་སྐད་དུ། དེ་ཡིས་མ་གྲུབ་བསྒྲིག་དོན་དང་། །

ཞེས་སོགས་དང་། གཏན་ཚིགས་བཟོད་བྱ་རྟོགས་དོན་དུ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་
ན་ཡང་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྒྲིན་མེད་པ་ནི་གང་རུང་གཅིག་གིས་ཆོག་པ་ཡིན་གྱི།
གཉིས་པ་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་མི་སྒྲིན་པ་ནི་དགོས་པའི་བྱད་པར་མི་
འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །ཞེས་པ་འདིས་ནི་དགོས་པའི་བྱད་པར་བཤད་པ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དགོས་པ་དེ་དང་ལྷན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་
སྟེ། གཞུང་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ། འགྲེལ་བ་བྱེད་པས་ཇི་ལྟར་བཀའ་བའི་ཚུལ།
རང་གི་སྒྲོ་ལ་ཤར་བའི་དོན་བཟོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། རྟོགས་ཆོས་མཐུན་རྟོགས་ཡོད་མེད་དང་། རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་
དག་ལ་ཡང་། རྣམ་གསུམ་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་ཡང་། ཡོད་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་བྱིར་རོ། །
ཞེས་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས་གསུངས་ལ། དོན་དེ་ཉིད་ཇི་སྐད་དུ། ཆད་མ་མདོར། མཐུན་རྟོགས་
ལ་ཡོད་མེད་རྣམ་གཉིས། རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ལའང་རྣམ་པ་གསུམ། མི་མཐུན་རྟོགས་ལའང་སོ་སོ་
ནི། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་བྱེ་བྲག་བྱིར། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བར་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་ཉིད་རྣམ་
པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། མཐུན་པའི་རྟོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཀའོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ལ་
ཡང་གསུམ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བར་བྱ་སྟེ། མི་མཐུན་པའི་རྟོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་
ཀའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདིར་མཐུན་པའི་རྟོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྟོགས་ལ་
ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའོ། །མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་མེད་པའོ། །རྣམ་
གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀའོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་མཐུན་རྟོགས་སམ་མི་
མཐུན་རྟོགས་ཀྱི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་མིང་གི་སྒྲོ་
ནས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཚུལ། རྣམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དགུ་ཡིན་པའི་ཚུལ། རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསུམ་
དུ་འདུས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་མཐུན་པའི་རྟོགས་གཞིར་བཞག་པ་ལ་དགུ། མི་མཐུན་པའི་
རྟོགས་གཞིར་བཞག་པ་ལ་དགུའོ། །དང་པོ་ནི་མཐུན་པའི་རྟོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་རྣམ་
གཉིས་པའོ། །མཐུན་པའི་རྟོགས་ལ་ཡོད་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་ཡང་། མི་མཐུན་པའི་རྟོགས་ལ་

ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་རྣམ་གཉིས་པའོ། །དེ་ལ་མེད་པ་གཞིར་བྱས་ལ་དེ་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་
རྣམ་གཉིས་པ་ལ་ཡང་དེ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ལ་གསུམ་
སྟེ། མི་མཐུན་རྩོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་རྣམ་གཉིས་པའོ། །དེ་རེ་རེ་ལ་མཐུན་པའི་
རྩོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་རྣམ་གཉིས་དང་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་དགའོ། །གཉིས་པ་ནི།
བཙོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡང་རྣམ་དགའ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་བརྗོད་དགའི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་དབབ་
ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་རུང་ཞེན་མཐུན་པའི་རྩོགས་ལ་ཡོད་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། མི་མཐུན་
པའི་རྩོགས་ལ་མེད་པ་དེ་དང་། མི་མཐུན་རྩོགས་ལ་མེད་པ་གཞིར་བྱས་པའི་མཐུན་རྩོགས་ལ་
ཡོད་པ་གཉིས་པོ་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་
ནི། དགའ་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་དང་། འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་དང་། མ་
ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འདིར་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
ཆོགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མི་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གཞུང་དུ་གསལ་ལ། ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་
གཏན་ཆོགས་ལ་རྩོགས་ཆོས་གྲུབ་པར་ནི་གཞུང་ལས་གསུངས་ཤིང་། རྩོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བར་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་མ་གསུངས་པས། དེ་འཆད་དགོས་ཞེན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་
འདི་ཡིན་ཏེ། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་འདི་ནི་དགོས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་གངས་ངེས་ཡིན་ལ། ལྷག་ལྷན་
གཉིས་སྒྲོས་པ་ལ། རྒྱར་བཤད་པའི་དགོས་པ་དེ་དག་ལས་ལྷག་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་མཛད་པས་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལ་མདོའི་རང་འགྲེལ་དུ། གཞལ་བྱ་
བྱས་དང་མི་རྟག་དང་། བྱས་དང་མཉན་བྱ་ཚུལ་ལས་བྱུང་། །མི་རྟག་ཚུལ་བྱུང་རིག་བྱ་མིན། །
དེ་དགའ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་པས་གཏན་ཆོགས་དགའ་བཟུན་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་དགའ་ནི་ཆད་མ་རྒྱན་ལས། རྟག་དང་མི་རྟག་ཚུལ་བྱུང་དང་། །རབ་ཏུ་རྟག་པ་གསུམ་དག་
དང་། །ཚུལ་བྱུང་མིན་དང་མི་རྟག་རྟག་ །ཅེས་གསུང་ངོ། །ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ནི་ཆད་མའི་
མདོར། སྒྲ་ཙམ་ལས་དབྱེ་བ་གཞན་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཚུལ་བྱུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོ། རུང་
སྒྲ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་བོད་དག །རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་
དུ་འཛིན་པ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རིག་སྒྲ་རྟག་པར་འདོད་པའི་རྒྱལ་བ་རིག་བྱེད་ཀྱི་གྲུབ་པའི་

མཐའ་སྐྱབ་པ་དེ་དག་གིས་ནི། རིག་སྐྱབ་མ་བྱས་པར་ཡང་འདོད་པས་ཕྱོགས་ཚོས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་གཞན་དག། ཚུལ་བྱང་ཚོས་སུ་བྱས་པའི་ཚེ། སུང་སྐྱའམ་རིག་སྐྱབ་ལྷ་བྱ་ཚོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་
 ཡང་མ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་བྱང་གི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་སྐྱབ་འམ་
 སུང་སྐྱ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་
 དང་། རིག་སྐྱབ་ཚུལ་བྱང་དང་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཚོལ་བའི་བྱང་པར་སོ་སོ་བ་ཡང་མི་རྟོག་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་མཁའ་དང་བུམ་པ་དང་། གྲོག་དང་རྩལ་ཕྱན་ལ་སོགས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་
 དགུ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དགུའི་བཤད་པ་ནི་ཡ་མ་རི་ནས་བྱང་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་། ལེགས་
 ཆ་མེད་ཅིང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་ན་མེད་དོ། །ལེགས་ཆ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཅི་ཞེ་ན། འདིར་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་པས་དེ་འགྲུབ་པ་ལ་མཐུན་དཔེ་དང་མི་
 མཐུན་པའི་དཔེ་བཀོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་པར་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་
 སྒྱུར་བ་འགོད་པའི་ཚེ། དཔེ་གཉིས་འགོད་པ་རིགས་པའི་གཞུང་ན་ཡོད་ཀྱི། འགལ་བའི་གཏན་
 ཚིགས་དང་མ་དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་མཐུན་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་དཔེ་འགོད་པ་ནི་བྱི་ནང་
 གི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་པ་སུ་ལ་ཡང་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། ལུགས་དེ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་
 དགོས་པའི་བྱང་པར་བྱང་བྱང་ཡོད་པར་རྫོམ་པ་ནི་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཅིག་ཤོས་ལ་འཇུག་
 ཚུལ་ཤེས་པ་ལ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ངོས་ཟེན་དགོས་པས། དེ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་དཔེ་
 དེ་དག་སྒྲིས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམ་པ་ཡིན་མོད། དེ་ལྷ་ན་རྟོག་གའི་འཇུག་པ་མ་ཤར་བ་ཡིན་ཏེ།
 དཔེར་འགོད་པ་ནི། མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ངོ་ཤེས་ཟེན་པའི་འོག་རོལ་དུ་འགོད་
 དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ངོ་མི་ཤེས་པ་ལ་དཔེར་བཀོད་ཀྱང་ལྟར་སྤང་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 དང་། དཔེ་ནམ་མཁའ་ལྷ་བྱ་རྟག་པར་མི་ཤེས་པའི་ཚོལ་བའི་ངོར། གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱེ་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པས། དཔེར་བཀོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
 ལ། དེ་དེར་ཤེས་པ་ལ་ནི་དཔེར་འགོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷ་བྱའི་གཏན་ཚིགས་དགུ་པོ་དེ་
 ལ་མིང་འདོགས་བྱང་པར་ནི། སྤངས་མ་ཐག་པའི་གཞུང་གི་བྱང་པར་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ན་
 འདི་ལྟར་འབྱུང་ཏེ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་

སུ་འཇུག་པ་དང་། གཅིག་ལ་ཁྱབ་བྱེད། ཅིག་ཤོས་ལ་རྣམ་གཉིས་དང་། ཡང་ཅིག་ཤོས་ལ་ཁྱབ་
 བྱེད། གཅིག་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་སྟེ། དངོས་མ་ངེས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་བཞི་དང་ཕྱོགས་
 གཉིས་ཀ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་གཅིག་སྟེ། མ་ངེས་
 པ་ལྟའོ། །ཡང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ལ་ཡོད་ཚུལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་
 དང་། ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ལ་ཡོད་ཚུལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ས་
 དགའོ། །དགུ་པོ་དེ་དཔེ་དང་རི་ལྟར་སྒྱུར་བའི་ཚུལ་ནི་མདོའི་རང་འགྲེལ་དུ། དགུ་པོ་འདི་བང་
 མིག་དགུ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་བྲིས་ནས་བྲེང་གི་གྲུན་ཐུར་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གསུམ་མོ། །འབྲེང་ལ་
 བྲི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གསུམ་མོ། །ཕྱོགས་བཞིར་རང་བཞིན་དང་འབྲས་སུ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་དོན་ལ་བརྟགས་པ་ན་རེ་མིག་གི་འགོད་ཚུལ་འདི་ལྟར་
 སྒྲུང་སྟེ། ཐུར་བཞི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ། །སྟེང་འོག་གཉིས་ལ་འགལ་བ་གནས། །འོགས་
 གཉིས་ཡང་དག་ཏུ་གས་ཡིན་ཏེ། །དབུས་སུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །
 རི་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི་རེ་ལུ་མིག་ཏུ་བྲིས་ལ་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཡི་གེ་གཞན་ལས། ཐུར་བཞི་
 དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ། །སྟེང་འོག་གཉིས་ལ་ཡང་དག་གནས། །འོགས་གཉིས་འགལ་བའི་རྟགས་
 ཡིན་ཏེ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བྲིས་པའི་གཞུང་དང་རེ་མིག་ཏུ་བཀོད་པ་དེ་ནི། དོན་ཐུན་ཅི་
 འོག་ཏུ་སོང་བ་ཆེར་མེད་མོད་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཛད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ཅུ་བར་
 དེར་ནི། མདོའི་གཞུང་དང་། རྣམ་པར་ངེས་པའི་གཞུང་དང་། ཐུན་གྱི་གཞུང་གསུམ་བསྐྱེས་
 བས་བྲིས་པའི་བྱིར་དང་། རེ་མིག་གི་འགོད་ཚུལ་མདོའི་འགྲེལ་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱིར་དང་།
 ཡ་མ་རི་ནས་འབྱུང་བེར་བའི་མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་དཔེའི་རྣམ་གཞག་འབྲུལ་པ་དེ་ཡང་གཞུང་
 དེར་བྲིས་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། གཞན་གྱིས་
 བྱས་པའི་རེ་མིག་འགོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་གྲགས་ཆེ་ཞིང་གོ་བར་སྒྲུབ་ས་དེ་ཉིད་བཤད་པར་བྱའོ། །རི་
 ལྟར་ཞེ་ན། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་གསུམ་ནི་རེ་མིག་གོང་མ་གསུམ་ལ་འགོད་པར་བྱའོ། །
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་གསུམ་ནི་རེ་མིག་བར་མ་ལ་འགོད་པར་བྱའོ། །མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་
 གཉིས་པ་གསུམ་ནི་རེ་མིག་འོག་མ་གསུམ་ལ་འགོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྟགས་

གསུམ་ཆོས་ཅན་གསུམ་དང་། ཆོས་གསུམ་ཆོན་གསུམ་སྒྲུབ་ནས་འགོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
བཀོད་པ་ནི་གྱེན་ཐུར་ལ་བལྟས་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གསུམ་ཆོན་གསུམ་པོ་དེ་རང་གྲགས་ཀྱིས་
འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། གྱེན་ཐུར་གྱི་རེ་མིག་དང་པོ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་
གསུམ་གྱི་བར་བྱའོ། །རེ་མིག་བར་པ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་གསུམ་གྱི་བར་བྱའོ། །རེ་
མིག་ཐ་མ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་པ་གསུམ་གྱི་བར་བྱའོ། །འདི་ལ་རེ་མིག་ཅིས་དང་།
བར་མིག་ཅིས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ནི་གཞུང་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་ལ། འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་
འདོགས་པ་ནི་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་འཁོར་ལོའི་སྒྲ་དོན་མ་ཆང་བའི་བྱིར་དང་། གཞུང་འགྲེལ་
ལས་དེའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་ལོའི་དོན་ནི་འཁོར་
ཡུག་ཏུ་བསྐྱོར་བས་དོན་ལོག་པར་མི་སྟོན་པ་གཅིག་ལ་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ། འདི་ལ་ནི་ཤར་ནས་ལུབ་ཏུ་
བགྱོད་ཚུལ་གཅིག་དང་། སྟངས་ལོག་ཏུ་བགྱོད་ཚུལ་གཅིག་གཉིས་ཁོ་ན་སྒྲུང་གི། འཁོར་ལོ་བཞིན་
ཏུ་བསྐྱོར་ན་དོན་སྟོན་རྒྱ་མེད་པ་ལམ་བྱེན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྟོན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རང་གི་སྒྲོ་ལ་ཤར་བ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་བསྒྲུབ་དང་། རྣམ་གཞག་གཏན་
ལ་ཕབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྱིར་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟངས་ཏུ་མ་
གྲུབ་པ་དང་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ལ་ཏེ། འདི་ནི་གཏན་ཆོག་ལ་ཅམ་
ཏུ་བཞག་པ་ཡང་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པས་ལོགས་སུ་བཞག་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་
ཡོད་པ་དང་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡོད་ཚུལ་རྣམ་པ་བཞི་ཁོ་ན་ར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་
ཀ་ལ་བྱབ་བྱེད་ཏུ་ཡོད་པ། གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་གཅིག་ལ་བྱབ་བྱེད། ཅིག་ཤོས་
ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ། ཅིག་ཤོས་ལ་བྱབ་བྱེད། གཅིག་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའོ། །
གཉིས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཡོད་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་ཏུ་ཡོད་པ་དང་རྣམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའོ། །གཉིས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་
ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡོད་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་

ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་
 ཚུལ་བཞི་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཚུལ་གཉིས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 ཚུལ་གཉིས་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་ཚུལ་གཅིག་སྟེ། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་
 གོ་རིམ་བཞིན་དུ། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཞི་དང་། འབྲས་རང་གི་གཏན་ཚིགས་
 ཡང་དག་གཉིས་དང་། འབྲས་རང་གི་འགལ་བ་གཉིས་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་
 ཉིད་ཀྱང་སྤུར་རོ། །ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་ལ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་མ་འདུས་པ་
 བྱི་འདི་ལྟ་སྟེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 ཡོད་པར་ངེས། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་
 ལྷག་ལྷན་དང་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་དེ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པོ་དེ་མ་
 རྟོགས་པ་འདིར་མ་བསྐྱས་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་དོ། །
 འདི་ལ་དོགས་པ་གསུམ་འཇུག་སྟེ། འོ་ན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་འདིར་མ་བསྐྱས་
 པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་ངེས་
 པ་ཅིའི་ཕྱིར་མེད་སྟམ་པ་དང་། ལྷག་ལྷན་གཉིས་པོ་འདིར་མི་བསྐྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྟམ་པའི་
 དོགས་པ་གསུམ་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །དང་པོའི་ལན་ནི། དེར་དེ་མ་བསྐྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཅིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 མེད་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རིགས་པ་མཁྱེན་
 པས་དེར་དེ་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
 གཞལ་བྱ་བྱས་དང་ཞེས་སོགས་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་དཔེར་བཟོད་ཀྱི་དབྱེ་བར་དེ་མ་གསུངས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། མི་དམིགས་དཔེ་ནི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། །
 ཞེས་དང་། མི་དམིགས་དཔེ་གཅིག་བཞེད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཐ་དད་པར་ནི་དཔེར་མ་
 བསྟན། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །འོ་ན་དེར་དེའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེར་
 དེ་མ་བསྐྱས་ཀྱང་མི་རྟོགས་པའི་སྟོན་མེད་དེ། འབྲས་རང་གི་དཔེ་ལས་དེ་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར།
 ཀྱས་ཏེ། དུ་བ་ལ་མི་ལྷན་དུ་སྤྱུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དུ་བསྟན་པས། མི་མེད་པ་དེས་རྒྱ་

མཆོར་དུ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
 དཔེ་རིམ་ལྟར་གོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་གསུང་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མི་སྣང་བ་
 མ་དམིགས་པ་རིམ་ལྟར་རྟོགས་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྒྱ་མ་དམིགས་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་རྟོགས་
 ཀྱིས་ཀྱང་ལོགས་སུ་དཔེར་བརྗོད་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོག་གསུང་མ་རྣམས་
 བཞིན་ནོ་ཞེ་ན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགའི་གྲངས་དེས་ཉམས་པར་ཐལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དོགས་པ་གཉིས་པའི་ལན་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བའི་མ་དེས་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་ཡོད་མོད། དེ་འདྲིར་ལོགས་སུ་མ་བཤད་པ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་
 ཆོག་གསུང་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་ཅིང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲུབས་ཀྱི་ཆོལ་བའི་ཆོད་
 མས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་མཆོན་གཞི་ནི་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་བསྐྱབ་པ་ལ་སྟོག་
 ལུན་རྟོགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དོགས་པ་གསུམ་པའི་ལན་ནི། ལུག་ལུན་གཉིས་པོ་འདྲིར་མ་
 བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དགུ་པོ་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་
 གསུམ་དུ་ཡང་མི་འདུ། མེད་པ་གསུམ་དུ་ཡང་མི་འདུ། རྣམ་གཉིས་གསུམ་དུ་ཡང་མི་འདུ་བའི་
 ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདྲི་ནི་ལོགས་པར་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པའི་རྣམ་
 གཞག་ལ། འདྲིར་ཕྱོགས་དབྱུང་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱས་པར་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རེ་ཞེས་
 བཞག་ནས། འདྲིར་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཙམ་ཞེས་དབྱུང་བར་བྱའོ། །གཞལ་བྱ་སྒྲུ་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དོན་ནི་གང་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
 སོང་བའི་ཆོལ་བ་དེའི་ངོར་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྟོགས་ཀྱི་
 འཇུག་པ་འཆོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དོན་ཡང་སྒྲུ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཆོད་མས་དེས་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲུར་རྟག་པ་ཡིན་ན་
 གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱབ་པ་ལ་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་སྟེ་བ་དག་གི་རྟག་པའི་འཇོག་ཚུལ་
 གཉིས་ལས་གཅིག་ནི་མི་རྟག་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་མ་ཡིན་
 པར་དགག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མི་རྟག་པ་བཀག་པའི་དངོས་པོའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་
 འདོད་ཚུལ་ཡིན་ལ། འདྲིར་དང་པོ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་

བས་མི་རྟག་པ། །ལོག་ལ་རྟག་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ན།
 མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ཆོས་ཅན། །གཞལ་བྱར་ཐལ། །རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཉེས་པ་འདི་འཇུག་པ་
 ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བྱེད་ལ་ཡང་དེར་ཐལ། །དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་
 གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། །དེར་འཇོག་པ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱོག་པ་གཏན་ལ་འབབས་གཞིར་རུང་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། །ཡང་རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་བཤད་པས་ཀྱང་དེ་དེར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྟག་པའི་
 འདོད་ཚུལ་གཉིས་པ་དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། །བརྟན་དངོས་དང་ནི་འཇིག་པ་བཞིན། །ཞེས་རང་
 ལུགས་ལྟ་བུར་བཤད་ཀྱང་། །གཞན་གྱི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་པར་སྒྲོབ་དཔོན་གྱུ་སྒྲོ་འཆད་
 དོ། །འོ་ན་བདག་རྟག་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། །དེ་ནི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། །དེས་
 བ་ཇོ་ཆའི་ལྟ་བུ་འདི། །སྒྲོངས་ལ་འདི་ནི་རྟག་པར་སྒྲོས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་བདག་རྟག་
 པ་འགོག་པར་མི་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། །སྐབས་དེར་ནི་རྟག་པའི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་པ་དེའི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། །ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་བདག་དངོས་པོར་ཁས་སྒྲུངས་ནས། །རྟག་
 པའམ་བཟོད་དུ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། །ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་
 དོན་ཡང་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། །མི་རྟག་
 པ་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
 །གལ་ཏེ་རུང་ན་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གོ་ཆོད་པར་འགྱུར་ལ། །འདོད་
 བ་ནི་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། །ཇི་ལྟར་མེད་པ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བཟོད་ཞེ་ན། །དེ་བཞག་པ་ཅམ་ནི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་མི་རྟག་པ་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་
 འཇུག་པ་ཅམ་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པའི་གོ་ཆོད་ན། །སྐད་ཅིག་
 མ་དེ་མི་རྟག་པ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། །དེ་མི་
 རྟག་པ་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། །དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཡང་མཉན་བྱ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། །མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །འདོད་ན་གཞུང་དང་འགལ་ལོ། །
 །སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ལུགས་པའི་རྟོལ་བའི་དོར། །སྒྲ་མི་རྟག་སྐབས་ལ་སྒྲ་ཉིད་རྟགས་སུ་

བཀོད་པའི་ཆེ་སྒྲུ་ཆེས་ཅན། དེ་སྒྲུ་བ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྒྲུ་བ་ཀྱི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་ཆོལ་བ་
 དེས་དེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཆོད་མས་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པོ་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་སྒྲུ་
 རྟག་པར་སྒྲུ་བ་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དོན། བྱེ་བྲག་པའི་བསམ་པ་
 ལ་ལྷོས་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆེགས་འདི་བྱེ་བྲག་པས་སངས་རྒྱས་པའི་དོར། སྒྲུ་རྟག་
 པར་སྒྲུ་བ་འདོད་ནས་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་པའི་བསམ་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན། དེས་དེའི་
 དོར་གཏན་ཆེགས་འགོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེན། དེའི་བསམ་པ་ལ་ཆེག་གི་དོན་དུག་པོ་ནི་གཉིས་
 སུངས་ཏེ། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའོ། །གང་རེག་བྱ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཡོན་ཏན་དང་།
 དེ་དག་གི་འདུ་བ་དང་བཅས་པ་ནི་མི་རྟག་པའོ། །གང་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་
 དང་། ཡོན་ཏན་དང་། འདུ་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་རྟག་པའོ། །ལས་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་
 རྟག་པའོ། །སྤྱི་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྟག་པའོ་ཞེས་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་འདོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཡིད་
 ལ་བསམས་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་དོར། སྒྲུ་ཆེས་ཅན་རྟག་སྟེ་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 ངག་ཏུ་བཀོད་གྱུར། བསམ་དོན་ནི་རེག་བྱ་ཅན་མིན་པ་རྣམས་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བཀོད་པར་རྒྱུ་མ་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་པ་དེ་ལ་སྒྲོན་འཛིན་པའི་ཆེ་གཏན་ཆེགས་འདི་ཡང་དག་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ཞུགས་ཞེན་བྱིད་རང་འདོད་
 པའི་ཆེག་གི་དོན་དུག་གི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་པའི་ལས་ཆེས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། རེག་བྱ་ཅན་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕེན་པའོ། །འདི་ན་མི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་
 དོར་སྒྲུ་ཆེས་ཅན། རྟག་སྟེ་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁའ་བཞིན་ལས་བཞིན་རྒྱལ་
 ཐུན་བཞིན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་འགོད་པ་ནི་ཕྱོགས་ཆེས་ཅན་གྱི་འཁོར་ལོ་འབྲུལ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་
 ཡིན་མོད་གྱི། དེ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་པས་ནི་དེ་འདྲའི་གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་མི་
 འགོད་ལ། བྱེ་བྲག་པས་ཀྱང་དཔེ་དེ་ལྟར་དུ་འགོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ལས་རྟག་པར་མི་འདོད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གཏན་ཆེགས་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་
 བ། སངས་རྒྱས་པ་རང་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་དུ་འཇུག་པ་མེད་ཅིང་། ཡོད་ཀྱང་གཏན་ཆེགས་གྱི་

སྒྲིལ་མིན་མོད། འོན་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་དེ་དེ་ལ་རྣམ་གཉིས་པར་བཤད་པའི་
 དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་རྟག་པ་ལ་རེག་བྱ་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཁས་ལེན་པའི་
 བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྩལ་ཕྱ་རབ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི།
 བདག་ཡིད་ཕྱོགས་དུས་ནམ་མཁའ་རྣམས་སོ། །ཕྱོགས་ཆོས་འཁོར་ལོར་རྩལ་ཕྱན་རྟག་པའི་
 མཚན་གཞིར་བཤད་པ་ནི་བྱེ་བྲག་པའི་བསམ་པ་མ་གཤིས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་མི་རྟག་པར་འདོད་
 པའི་བྱིར་དང་། རེག་བྱ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་བྱིར། རི་ལྟར་འདོད་ཅེན། རྩལ་ཕྱན་ཞེས་པ་ནི་རྩལ་
 ཕྱ་རབ་གཉིས་ཡན་ཆད་ཕྱད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་དང་པོ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་
 ཡིན་ཏེ། རྩལ་ཕྱ་རབ་གྱིས་བརྩམས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། རེག་བྱ་ཅན་ཡང་ཡིན་
 ཏེ། རྩལ་ཕྱ་མོ་གཉིས་ཡན་ཆད་ཕྱད་ཅིང་རེག་པའི་བྱིར་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྩལ་ཕྱ་
 རབ་དང་རྩལ་ཕྱན་གྱི་བྱུང་པར་མ་བྱེད་པས་ནོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་པ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་པས། །
 ལུས་སོགས་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར། འབྱུང་པའི་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི། རྩལ་
 ཕྱན་ལ་བཤད་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་གཞུང་གི་འགྱུར་འགའ་ཞིག་ཏུ། རྩལ་ཕྱན་རྟག་པ་
 མིན་པར་བྱེ་བྲག་པས་འདོད་དོ་ཞེས་པའི་བཤད་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་ཆེ་རྩལ་ཕྱན་རེག་བྱ་
 ཅན་མིན་པར་དེས་འདོད་པ་མིན་ཏེ། དེས་དེའི་སྟངས་དུ་ལུས་ཅན་གྱི་དོན་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་
 དགོས་པའི་བྱིར། འོན་སངས་རྒྱས་པ་རང་གི་ལྷགས་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་
 པའི་དཔེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། སྒྲ་ཆོས་ཅན་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁའ་དང་མཉམ་བྱ་གང་རུང་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ན། དུ་བ་དང་ལྟན་པའི་ལ་ཆོས་ཅན། ཅན་དན་གྱི་མེ་ཡོད་
 དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །གསུམ་པ་མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲ་ཚེ་ལ་བྱུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་བྱེད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དོན། དེ་སྒྲུབ་གྱི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱུབ་པ་དང་། དེ་སྒྲུབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་རྟག་པ་
 ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཚེ་ལ་བྱུང་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་བྱུབ་པ་
 དང་། ཚེ་ལ་མ་བྱུང་ལ་མི་རྟག་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེར་འཇོག་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་མཉམ་བྱ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པར་

ཐལ། མི་རྟག་པ་ལ་མཉན་བྱ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས་སྒྲུངས། འདོད་ན་
 གཞུང་དང་འགལ་ལོ། །འོ་ན་བྱེད་ལ་ཡང་དེར་ཐལ་བ་མི་འཇུག་གམ་ཞེ་ན། འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་མཉན་བྱ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ཡང་མཉན་བྱ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་སྤྲོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་ཆོ་སྒྲོལ་བ་སྒྲོལ་གཅིག་པོ་དེའི་བྱལ་འབྲེལ་གཏན་ལ་ལེབས་པའི་གཞི་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤྱིད་པའི་
 ཕྱིར། འོ་ན་མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྷན་གྱི་མཐུན་
 དཔེ་ཡོད་པར་བྱོད་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པ་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཐུན་
 དཔེ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་མཉན་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྗེས་བྱུང་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་
 མ་གྲུབ་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཡང་ན། སྒྲོལ་བ་དེ་སྒྲོལ་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་ན་དེ་སྒྲོལ་གྱི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དགོས་ན་གཞལ་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་པར་
 སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་ཅམ་རྟག་པར་སྒྲུབ་
 པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྒྲོལ་གྱི་བྱལ་འབྲེལ་
 གཏན་ལ་འལེབས་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྒྲོལ་གྱི་མཐུན་
 ཕྱོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྒྲོལ་གྱི་སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲོལ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
 ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གྲུབ་པའི་དོན་འདི་འབྱུང་ཏེ། གང་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་
 པའི་གཏན་ཆོག་ཡིན་ན་དེ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་མེད་པས་བྱུང་། དེ་མེད་པ་ན་དེ་ལ་ལྷོས་པའི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་མེད་པས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རིགས་པའི་གཞུང་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་གྲུབ་པ་ན། མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཅུང་
 ཟད་ཀྱང་གཞུང་ལས་གསུངས་པ་མེད་པ་དེའི་དགོངས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་ཅིས་པའི་དོན་
 འདི་ཡང་ཤེས་དགོས་ཏེ། སྤྱིར་སྒྲ་ཅོལ་བྱུང་དང་ཅོལ་མ་བྱུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་ཀྱང་། མི་རྟག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་དང་དེར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟགས་ཀྱི་དེ་དང་དེར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་ལྷོས་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར།
 འོ་ན་གང་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡོད་པ་དེ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་ཡོད་པས་བྱུང་བམ་ཞེ་ན།

དེ་སྐབས་ལ་ཁྱབ་ཀྱང་དེ་སྐོར་ལ་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པ་
བཞིན་ནོ། །དེ་སྐོར་གྱི་བསྐབས་བྱའི་ཆོས་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐོར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་
ཆོག་ལོན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲ་ཙུང་ལུང་དུ་སྐབས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་
སྤྱུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ། དེའི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་གང་། དེ་དེ་ལ་རྣམ་གཉིས་སྤྱུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཇི་
ལྟར་ཞེ་ན། དང་པོ། བྱམས་ཀྱི་མེ་ཏོག་དང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྐབས་ཀྱི་ཆོལ་བས་ཙུང་དང་།
ཙུང་ལ་མ་བྱུང་དུ་ངེས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྐབས་ཀྱི་ཆོལ་བས་དེ་སྐབས་ཀྱི་
བསྐབས་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་དོན་མཐུན་པར་ངེས་གིང་། ངེས་པ་ལྟར་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་གཏན་
ལ་འབབས་པའི་གཞིར་རུང་བའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་རྣམ་གཉིས་སྤྱུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་བྱམས་ཀྱི་མེ་ཏོག་ལ་འཇུག །ནམ་མཁའ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མི་རྟག་པའི་རྟགས་ཀྱི་
སྒྲ་ཙུང་ལུང་དུ་སྐབས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་
སྤྱུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་གཞལ་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཚུལ་གསུམ་
ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་གཞལ་བྱའི་ཁྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐབས་འདི་
དག་ཏུ། རྗེས་འགོ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་གཞིར་རུང་བ་དང་། རྗེས་འགོའི་ཁྱབ་པ་གཏན་ལ་
འབབས་པའི་གཞིར་རུང་བ་གཉིས་མ་འདྲེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དང་པོ་ལ་མཐུན་དཔེ་ཅུ་གྱིས་
ཆོག་ལ། གཉིས་པ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་སྤྱུ་མོང་བ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བུ་མོང་མ་ཡིན་
པའི་གཏན་ཆོག་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ། དེའི་ཕྱོགས་གཉིས་ནི་གང་། དེ་
དེ་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། སྐབས་ཀྱི་ཆོལ་བས་ཆོས་ལྡན་དུ་ཆད་
མས་ངེས་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་མིན་དུ་ངེས་པའི་བུམ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ཆོས་ཅན་དེ་
སྐབས་ཀྱི་དེ་དང་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་ཆད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཀ་
ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། མཉན་བྱ་ཡིན་ན་སྒྲ་རྟག་པར་སྐབས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་གང་རུང་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཐུན་

དཔེ་ཡིན་པར་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་འབྱེད་ལ་གཏན་ལ་འབེབས་
 པའི་གཞིར་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཙམ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་བྱུང་འབྱེད་
 གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞིར་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་ན། དེ་ཁས་ལེན་དགོས་
 པ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་སྐྱ་ཙམ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་སྤྲོ་རྩལ་དུ། དུང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་དགོས་
 པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ན་ཆད་མ་དེ་
 ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཆད་མ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐྱ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་འགྱུར་
 པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། སྐྱེས་བུ་དང་ནི་ཡི་གེ་རྣམས། །རྒྱ་འབྲས་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཡི་
 གའི་རིམ་ཀུན་སྐྱེས་བུ་ལས། །ཞེས་དང་། མེ་དང་གིང་གི་རིགས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་
 པས་སོ། །དེ་དེའི་བྱུང་འབྱེད་ལ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞིར་རུང་ན་སྐྱ་ཙམ་མི་རྟག་པར་སྐབས་
 པའི་སྤྲོ་རྩལ་དུ། དུང་སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའི་འབྱེད་པ་ཆད་མས་གཏན་ལ་འབེབས་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི། དུང་སྐྱ་དང་སྐྱ་ཙམ་ལ་མི་རྟག་པར་ངེས་དཀའ་སྐྱའི་བྱེད་པར་
 ཡོད་པས་དུང་སྐྱ་དེ། སྐྱ་ཙམ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་མཐུན་དཔེར་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆེན་
 མཐུན་དཔེ་མི་རྟག་པར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་
 ཆད་མ་གཉིས་རྩ་ས་སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མ་གཅིག་གི་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཉན་བྱ་དེ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐབས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆད་མས་མཐོང་བར་ཐལ།
 མི་རྟག་པ་ལ་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སུན་འབྱེན་བརྗོད་ནས། རང་ལུགས་ལ་དེ་སྐབས་
 ཀྱི་གོ་ལ་བའི་ཆད་མས་མཉན་བྱ་དེ་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པ་དེ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་
 མཐོང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སུན་འབྱེན་བརྗོད་ཚུལ་
 མི་འཐད་པ་དང་རང་ལུགས་འཛིན་ཚུལ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱ་རྟག་
 པར་སྐབས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐབས་པའི་
 བརྒྱུག་པའི་ཚུལ་གྱི་ལྟོས་གཞིར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་དེ་དེ་
 སྐབས་ཀྱི་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འདོད་དགོས་པ་གང་ཞིག །འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་
 བ་བརྒྱུག་ཚུལ་གྱི་ལྟོས་གཞི་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། རི་སྐད་དུ། ཆད་མའི་

མདོར། མེད་ཉིད་ལ་མེད་པའོ། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། མེད་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི།
 དོན་ལ་ཡང་མིན་ལ། འགལ་བ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་དོ། །ཞེས་བསྟན་ཅིང་གྱི་ལྟ་སྟངས་
 གཞིར་གྱུར་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་དགོས་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདི་རྣམ་ངེས་སུ་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེ་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གོང་དུ་རྒྱས་པར་བསྟན་ཟིན་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་བྱས་པ་དེ་སྐྱེ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
 གཉིས་ཀ་ལ་མེད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་བཟོད་དུ་རིགས་སོ་ཞེས་བཟོད་ན་ཉིས་པ་ཅི་
 ཡོད། དེ་དེར་མི་རིགས་པ་ཡིན་དེ། དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེན།
 འོ་ན་མཉན་བྱ་ཡང་དེར་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་དེ་མཐོང་མོད། གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བའི་རྟོག་པ་སྤྲོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེན། རྟ་
 མ་ཡང་དེའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །དེ་འདྲ་མི་སྤྲོད་དོ་ཞེན། འོ་ན་ཁྱོད་གྱི་དེ་ཡང་མི་སྤྲོད་དོ། །
 གལ་ཏེ་མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བའི་རྟོག་པ་སྤྲོད་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་སུ་སོང་བ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར།
 འོ་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་དེ་ལ་དེ་སྤྲོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་སུ་སོང་བ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྱིར་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མ་རྣམ་
 གཞག་རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་མོད། འདིར་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་གཅིག་
 མ་གཏོགས་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་གནས་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་དེ། སྟོང་
 ལ་ལྟོས་པ་མིན་ན་ཡན་ཚུན་འཆོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་དར་ཁྲིལ་པ་ན་རེ། མཉན་བྱ་
 ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་པར་བཤད་པ་འདི་ནི་སྒྱིར་མེད་པའི་དོན་མིན་གྱི། བྱེད་བྱེད་དུ་མེད་པའི་
 དོན་ཡིན་དེ། ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་དག་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་
 རིགས་པ་མིན་དེ། དེ་ལྟ་ན་མེད་པ་དུག་ཀ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་མེད་པ་ལ་འཆད་དགོས་པར་འགྱུར་དེ།
 ཡོད་པ་དུག་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆད་
 མས་གྲུབ་ཅིང་ཁྱབ་པ་ཁས་སྤངས་སོ། །འདོད་ན་ཡང་དག་གི་གཏན་ཆོག་སུ་གཉིས་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡང་། སྒྱིར་མེད་ཅེས་ལ་བྱར་མི་རུང་བར་ཁྱབ་བྱེད་དུ་མེད་པ་ལ་

འཆད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར། དེ་དག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པར་
 འགྱུར་ཏེ། ཟུབ་བྱེད་དུ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རུས་པ་ལས་དེ་ལྟར་ཐོན་པའི་ཕྱིར། ཡང་འགལ་བའི་
 གཏན་ཆོག་གིས་གཉིས་ཀྱང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱིར་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་མེད་ཅེས་ཟེར་མི་རུས་པར། རྣམ་གཉིས་སུ་ཞེས་ངེས་པར་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དུག་པ་
 བྱས་པ་སྒྲིམ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཟུབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། མི་རྟག་
 པ་ཡིན་ན་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཟུབ་པ་ལ་བྱ་བ་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་སྒྲིམ་
 རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཟུབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་ཐལ། རྟག་ན་རེག་བྱ་ཅན་མིན་པས་
 ཟུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཟུབ་བྱེད་ལ་ཡང་དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་རེག་བྱ་
 ཅན་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟག་ས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་འབྱུང་བཞིའི་རྒྱལ་ཤར་བ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲ་ཆོལ་གྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཤེས་པ་
 རྟག་ས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དངོས་པོའི་རྒྱ་སྒྲུབ་པ་ལ་དངོས་པོ་རྟག་ས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་།
 སུ་རམ་གྱི་རོ་ལས་གཟུགས་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་ཡང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཟུབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་
 ཏེ། ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡོད་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པས་ཟུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་དག་གི་ཕྱིར་
 རོ། །འདོད་རུས་པ་མིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་སུའི་ཟུབ་བྱ་ཡིན་པར་དེ་འདྲ་གཞུང་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་
 ཡིན་ནོ། །མདོ་ཙུང་འགྲེལ་ནས་འབྱུང་བའི་རེ་མིག་འགོད་ཚུལ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་
 རྣམ་པ་གསུམ། །སྟེང་ནས་འོག་ཏུ་འགོད་པར་བྱ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་རྣམ་པ་གསུམ། །
 གཡས་ནས་གཡོན་དུ་འགོད་པར་བྱ། །མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་རྣམ་པ་གསུམ། །སྟེང་ནས་འོག་ཏུ་
 འགོད་པར་བྱ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་མེད་རྣམ་པ་གསུམ། །གཡས་ནས་གཡོན་དུ་འགོད་པར་བྱ། །
 མཐུན་ཕྱོགས་རྣམ་གཉིས་རྣམ་པ་གསུམ། །སྟེང་ནས་འོག་ཏུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །རྣམ་གཉིས་རྣམ་
 གསུམ་གཡས་ནས་ནི། །གཡོན་དུ་བདེ་བར་འགོ་བཡིན། །ཟུར་བཞི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ། །སྟེང་
 འོག་གཉིས་ལ་འགལ་བ་གནས། །འོག་གཉིས་ཡང་དག་རྟག་ས་ཡིན་ཏེ། །དབུས་ན་ཐུན་མོང་

མིན་པ་བཞུགས། །གཞལ་བྱ་བྱས་དང་མི་རྟག་དང་། །བྱས་དང་མཉན་བྱ་ཚྱུ་ལས་བྱུང་། །
 མི་རྟག་ཚྱུ་ལས་བྱུང་རེག་མིན་པ། །དེ་དགུ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའོ། །སོགས་ཀྱི་ཁོངས་ནས་བྱུང་བ་
 བོ། །མི་རྟག་པ་དང་ཚྱུ་ལས་བྱུང་དང་། །བར་དུ་རྟག་པ་གསུམ་དག་དང་། །ཚྱུ་ལས་བྱུང་མིན་མི་
 རྟག་རྟག་ །ཆོས་ཕན་སྒྲ་དང་དུང་སྒྲ་སྒྲུར། །མཐུན་དང་མི་མཐུན་དཔེར་བཅོམ་པ། །གཞུང་གི་
 དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། །ཕྱོགས་ཆོས་འཁོར་ལོར་གྲགས་པ་དེར། །ཐུན་མོང་མིན་པ་མ་ཡིན་
 པའི། །ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་མ་ངས་པ། །བཤད་ཀྱང་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཕྱོགས་ཆོས་ཕན་གྱི་
 དབྱེ་བ་ཡི། །སྒྲིམ་གྱིས་དེ་མ་བསྐྱས་ཕྱིར་རོ། །རྟོགས་དཀའ་བ་ཚྱུ་ལས་བྱུང་དང་། །མཉན་བྱའི་
 དཔེར་བཅོམ་ལས་འབྲས་པའི་དོན་བཤད་བར་བྱ་སྟེ། །འདིར་གཞན་དག །ཚྱུ་ལས་བྱུང་གིས་ནི་
 འབྲས་བུའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་བཅོམ་ཁོ་ན་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིམ་དུ་སེམས་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། །དེས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱང་མཆོན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། །རི་སྐད་དུ། །འདི་ནི་ད་གྱིས་ནི་རང་བཞིན་ནིད། །ཁྱུ་བ་ཀྱང་། །ཞེས་དང་། །རང་བཞིན་
 ཕྱོགས་གཅིག་བརྟན་བའང་བཤད། །ཅིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཚྱུ་ལས་བྱུང་གིས་འབྲས་བུའི་
 གཏན་ཆོགས་མཆོན་བར་མི་རུས་ཏེ། །དེ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་སྒྲིམ་ན། །མ་ཡིན་ཏེ། །ཚྱུ་ལས་བྱུང་ཞེས་པའི་བདག་ནི་ད་ཆོན་པའི་གཞུང་དེས་འབྲས་བུའི་
 གཏན་ཆོགས་ཡིན་ངས་པ་གཅིག་ཀྱང་མཆོན་རུས་པའི་ཕྱིར། །དེ་གང་ཞེ་ན། །རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་
 འཛིན་ཉན་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་ཆོས་ཕན། །རང་རྒྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྲིམ་དུ་སོང་སྟེ། །ཚྱུ་ལས་བྱུང་ཉན་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །གཏན་ཆོགས་འདི་ལ་བརྟན་ནས་རིག་བྱེད་པའི་ངོར། །རིག་སྒྲ་
 མི་རྟག་པར་ཞར་ལ་སྒྲུབ་རུས་པ་ཡིན་གྱི། །རིག་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚྱུ་ལས་བྱུང་རྟགས་སུ་
 འགོད་པ་སྒྲུབས་གྱི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། །ཕྱོགས་ཆོས་མི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །མི་རྟག་ན་ནི་ཚྱུ་ལས་བྱུང་
 ཕྱིར། །ཞེས་པའི་འབྲས་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། །ཚྱུ་ལས་བྱུང་ཞེས་པ་སྒྲིམ་བུའི། །ཚྱུ་ལས་བྱུང་
 ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར། །འོ་ན་དུ་བ་ལྟ་བུ་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་གཞན་དུ་མི་འབྲུལ་བ་ཤིག་
 དཔེར་མི་སྒྲིམ་པར། །ཚྱུ་ལས་བྱུང་དེར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་དགོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། །རྒྱ་མཆོན་ནི།
 །དེས་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་མཆོན་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། །འབྲས་བུའི་

གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་དུང་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩོལ་བུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་འདྲ་
 བར། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པར་གསུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་།
 དུ་བ་ལྟ་བུ་འབྲས་རྟགས་ལས་གཞན་དུ་འབྲུལ་བ་མེད་པ་ཞིག་གིས། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་
 གཅིག་པོ་དེ་ཡང་མཚོན་པར་མི་རུས་པས། དེ་མཚོན་པར་རུས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
 དེས་ན་རྩོལ་བུང་གིས་དངོས་སུ་མཚོན་རུས་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི་གཉིས་ཏེ། དུང་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་
 སྒྲུབ་པ་ལ་རྩོལ་བུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
 དང་། དུང་སྒྲིམ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་རང་རྒྱ་སྒྲིའི་མི་རྟག་པ་སྟོན་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩོལ་བུང་ཉན་
 ཤེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་རྒྱ་སྟོན་སྟོང་སྒྲུབ་གྱི་འབྲས་རྟགས་སོ། །ཤུགས་ལ་མཚོན་པ་ནི་གཉིས་
 ཏེ། རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ལོ། །དེ་གཉིས་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པར་
 མཚོན་བྱེད་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རང་བཞིན་
 རྟགས་ལ་དཔེར་བརྗོད་གཉིས་དགོས་ལ། འབྲས་རྟགས་ལ་གཅིག་གིས་ཚིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་
 བ། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ལ། འབྲས་སུའི་
 གཏན་ཚིགས་ལ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་རྣམ་གཉིས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་
 འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་ལ་གཉིས་ལས་མེད་པར། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་
 ལ་ལྟ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། ཅིག་ཤོས་ལ་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་འཇུག་ཚུལ་བཞི་དང་།
 གཉིས་ཀ་ལ་མི་འཇུག་པ་གཅིག་སྟེ་ལྟ་ཁོ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་མ་དམིགས་པའི་འགལ་རྟགས་
 འདིར་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དགའི་སྟོམ་གྱིས་བསྐྱས་པས་སྦྱིར་མ་
 བཤད་པ་མིན་ལ། དཔེར་བརྗོད་ནི་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་རྟགས་པར་རུས་ཏེ། འབྲས་རང་གི་
 འགལ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་ཤུགས་ལ་གོ་རུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཡང་དག་གི་གཏན་ཚིགས་བཞིན་
 ནོ། །གཉིས་པ་མཉན་བྱ་ལ་འཕྲོས་པའི་དོན་ནི། འོ་ན་སྒྲོག་པ་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་
 དག་ཡོད་པ་བསྒྲོག་པའི་དོན་དུ་མཉན་བྱ་སྟོས་ན། དེས་དེ་བསྒྲོག་རུས་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཉན་བྱ་སྒྲིམ་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མི་འཇུག་པར་བསྐྱར་

བ་ཚེས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རིགས་པ་ཅན་པས་བསྒྲིག་པ་རྒྱུ་པ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་སྒྲིག་
 ལྡན་གྱི་ལུས་སུ་ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་
 ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། རི་རྒྱུད་དུ། འབྲུལ་བ་ཉིད་ཀྱི་
 མཉན་བྱ་དང་། སྒྲིག་སྒྲིགས་འདི་ནི་མཚུངས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་དེའི་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་དགའ་བས། དེའི་ཤེས་བྱེད་གང་ཞེན། དེ་ལ་
 མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་གསོན་པོའི་ལུས་ནི་
 ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་ཡིན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་དང་། བདག་མེད་རང་ལྡོག་
 བས་ནི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཀྱང་བསྒྲིག་པའི་སྒྲིག་གཞིར་མི་རུང་བའི་བྱིར་
 རོ། །འདི་ལ་དོགས་པ་གཉིས་འཇུག་སྟེ། འོ་ན་དེ་གསོན་ལུས་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན། སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་བས་བདག་མེད་དུ་ཚད་
 མས་ངས་པའི་སྒྲིག་ལྡན་གྱི་ལུས་ལྟ་བུ་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
 ཚེས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་པ་དང་། དེ་ཚེས་ཅན། གསོན་ལུས་
 བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་བསྒྲིག་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དེ་ལ་མེད་པའི་བྱིར། ལྷ་མ་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་དེ། གང་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས། །བསྒྲིག་པ་ཉིད་བརྗོད་དེ་ཉིད་ནི། །འདི་ཡི་ཚེས་མཐུན་འགྱུར་དེས་ན། །
 གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་རྗེས་འགོ་ཅན། ཞེས་གསུངས་སོ་སྟམ་པའོ། །དེའི་ལན་ནི། ཉེས་པ་
 དང་པོས་མི་གཞོད་དེ། མཐུན་དཔེ་ཡིན་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་མི་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། ལྷ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ལུས་བདག་མེད་དུ་རྟགས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གསོན་པོའི་ལུས་ཅམ་
 བདག་མེད་དུ་རྟགས་རྟམ་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་དེ་དེའི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་
 མེད་དོ། །འོ་ན་དེ་དེའི་མཐུན་དཔེར་བཞག་པ་ལ་ཉེས་པ་དེ་མཚུངས་སོ་ཞེན། མཚུངས་པ་མིན་
 ཏེ། དེ་དེའི་མཐུན་དཔེར་འཇོག་པའི་དུས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་པས་དེ་
 ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་མེད་པའི་བྱིར། འོ་ན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་ལུས་དེ་བདག་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་གསོན་ལུས་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་དུ་རུང་བར་ཐལ། དེ་སྒྲིག་

ལྷ་ན་གྱི་ལུས་སུ་ཆོད་མས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གསོན་ལུས་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་
 དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་རུང་བའི་བྱིར། འདོད་ན། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཐུན་དཔེ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་
 མ་ཁྱབ་པ་བཞད་གད་གྱི་གནས་སོ་ཞེ་ན། རུང་སྐྱ་དེ་བྱས་པའི་རྟགས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་རུང་བར་ཐལ། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱི་དེར་སྐྱབ་པའི་དེར་རུང་བའི་བྱིར།
 དེ་འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། རུང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་གཏན་ཆོགས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་པའི་གཏན་
 ཆོགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཙམ་མི་རྟག་པར་རྟགས་རུས་པས། སྐར་ཡང་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གཉིས་
 པ་ལ་མི་ལྷོས་པས་དེ་དའི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་མི་དགོས་པའི་བྱིར་མཉན་བྱ་ལ་མི་མཆུངས་ཏེ། དེ་
 བྱི་དེ་སྐྱབ་གྱི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་ལ། དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐར་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པ་དྲན་པར་རུས་ལ། དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟགས་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་
 མཉན་བྱ་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་མི་འབྲུལ་བ་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མཉན་
 བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱིར་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་ཡོད་པར་གྱུབ་ལ། དེ་
 གྱུབ་པ་ན་དེས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པར་གྱུབ་ལ། དེ་གྱུབ་པ་ན་རུང་
 སྐྱ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་མེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་ལ་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་
 མཉན་བྱ་དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འདོད་
 པ་དེ་ནི། དེ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡང་ཡང་བཤད་ཟིན་
 པས་ཞིབ་ཆ་ཐོན་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་མཉན་བྱ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཆོ། དེ་སྐྱབ་གྱི་
 མཐུན་དཔེ་ཡོད་ཀྱང་མཐུན་ཕྱོགས་མེད། དེར་དེ་མ་སོང་བའི་ཆོ་མཐུན་དཔེ་དང་མཐུན་ཕྱོགས་
 གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲངས་པས་ཆོག་པ་ཡིན་ནོ། །དོགས་པ་གཉིས་པའི་ལན་ནི། གཞུང་དའི་དོན་དེ་
 སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་སྒྲོག་པའི་ཚུལ་གྱུབ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་གྱུབ་
 དགོས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྒྲོག་ཚུལ་གྱུབ་པར་ཐལ། བྱིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལས་བསྒྲོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཁྱབ་པ་མེད་དེ། དོན་ལ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
 ཡང་སྐབས་ཀྱི་ཆོལ་བའི་ཆོད་མས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་པའི་བྱིར། དེས་ན་

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་བསྐྱོག་པའི་ཚུལ་མ་གྲུབ་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་བྱད་པར་འདི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། རི་རྒྱུད་དུ། མཐུན་ཕྱོགས་ལས་བསྐྱོག་ཐེ་ཚོམ་ཟ། །
 དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བྱིར་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་བསྐྱོག་པར་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
 འོ་ན། རིག་པ་ཅན་པས་འདི་བསྐྱོག་པ་རྒྱུད་པ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རིག་པ་
 ཅན་པ་ན་རེ། སྒོག་ལུན་དེ་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་བསྐྱབ་པའི་བསྐྱོག་པ་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་
 གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལས་བསྐྱོག། མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་
 མེད་པའི་བྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཤེས་བྱ་ལ་གསོན་ལུས་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་ངས། གསོན་
 ལུས་རྒྱམས་ནི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་བྱིར་མཐུན་ཕྱོགས་མིན། གསོན་
 ལུས་མིན་པ་རྒྱམས་ནི་བདག་མེད་ཡིན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་འགོག་པའི་ཚུལ་ལ་རིགས་པའི་རྒྱུ་གངས་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི། དེ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་སྐྱོག་
 པའི་ཚུལ་གྲུབ་ན། དེ་གཉིས་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་དགོས། དེ་གྲུབ་ན་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་གྲུབ་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཅིག་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་ན་སྐྱོག་པ་མེད་དགོས། སྐྱོག་པ་མེད་ན་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་
 དགོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། རེའི་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་ནི། དེ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་
 འགོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་མེད་དེ་དངོས་པོར་མེད་པ་དགག་སྐྱབ་གྱི་གཞིར་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཟེར་བ་ཡིན་
 ནོ། རེ་འགོག་པ་ལ། སྐྱ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་སྐྱབ་བྱེད་དགོས་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་
 སོ། རྒྱུ་པས་འདི་དག་གི་རྒྱུ་འབྲེལ་ངས་གཉིས་སུ། ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་གསུངས་
 སོ་སྟུམ་དུ་དོགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་མེད་གྱི་སྟེང་དུ་ཐུང་གསུམ་སྤིང་བ་ཁོ་ནར་
 གསུངས་པའི་བྱིར། རི་རྒྱུད་དུ། གཅིག་གྲུབ་པ་ན་དེ་བརྟེན་དང་། འགོག་ན་དེ་ཡིས་དབེན་པ་
 དང་། གཞན་རྒྱམས་བཏང་སྟོམས་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་དང་། ལྷོག་ཏུ་ཆུག་པ་དེ་ལྟ་ནའང་། །
 བདག་མེད་མེད་ལས་བདག་མི་འབྱུང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། རེ་ལས་གཞན་དུ་
 བ། སྒོག་ལུན་གྱིས་ལུས་སུ་ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་བསྐྱབ་པའི་

མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་ཐལ། བདག་བཅས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་རིག་པ་
 ཅན་པ་ལ་ནང་འགལ་དང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་
 ཐལ། གསོན་ལུས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་གསུང་
 རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་
 མཐུན་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་མ་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ་
 ཞེས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་མོད། དེ་ནི་ཚུལ་གཉིས་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་དོན་གོ་བས། །གཅིག་གིས་གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་བརྗོད། །ཅེས་པ་དང་
 སྒྲེལ་ནས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་རིགས་པ་མཁྱེན་པས་ནང་འགལ་ཞལ་གྱིས་
 བཞེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་མེད་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་
 མེད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 འོ་ན་མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་གྱུ་བ་པར་ཐལ། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་པ་རྒྱུ་བ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་མེད་པར་བཤད་པས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཡང་དེ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ལྟར། སྐབས་ཀྱི་སྐོལ་བའི་ཆད་མས་མ་མཐོང་བ་ཅུ་ལ་ལྷོག་
 པ་རྒྱུ་བ་ཅན་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། མ་མཐོང་བ་ཅུ་ལ་བརྟེན་ནས། །ལྷོག་
 པའང་འབའ་ཞིག་ཅན་དུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་རི་སྐད་དུ། ཐུང་བོ་གཉིས་
 ལས་གཅིག་ལ་ནི། །ངེས་པར་གྱུ་བ་ན་གཞན་ལས་ནི། །བསྐྱོག་གྱུ་བ་ཅེས་པའང་བདག་ཡོད་མེད་
 གཉིས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་རང་ལྷོག་ལ་ཟེར་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྐབས་ཀྱི་འབྲོས་
 ལས་ཤེས་སོ། །ཡང་མཉན་བྱ་ལྟ་བུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་གང་རུང་ལ་མེད་པ་ལྟར། མེད་པ་
 ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་གཅིག་གིས་དེ་དེའི་ཆེ་ནི་ལྷོག་པ་མཆོན་ཉིད་པ་གྱུ་བ་ཅིང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་
 གྱིས་རྗེས་འགྲོ་ཡང་བྱད་པར་ཅན་གྱུ་བ་མོད། དེའི་ཆེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པར་མི་འཛོག་སྟེ།
 ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐུན་མོང་ཡིན་པའི་གཏན་ཆོག་མེད་པའི་ཕྱོགས་
 གཉིས་ལ་མེད་པ་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། ལྷོག་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷོག་པ་ནི་སྒྲིའི་ཆོས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། མེད་ཅེས་པའི་དུས་ཀྱི་མེད་པ་དེ་དང་། ལྷོག་ཅེས་པའི་དུས་ཀྱི་ལྷོག་ཡུལ་དེ་ལ་

ཀྱེ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ཅེས་པའི་དུས་སུ་ནི།
གང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་བཟུང་བ་དེ་ནི་དེ་ལ་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ལ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
ལས་ཕྱོག་ཅེས་པའི་དུས་སུ་ནི་གང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་དམ་
སྟམ་པའི་དོགས་པ་མཐའ་དག་ཞིགས་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྟོགས་པར་དགའ་བ་མི་
སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་འགའ་ལྟ་དམིགས་པ་གཉིས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེར་མི་འཆད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན། དེར་དེ་མ་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མ་བསྐྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
གཉིས་ཀ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཅིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་
གཏན་ཆོགས་དེས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་བརྗོད་པ་ཡང་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་བསྐྱས་པ་
ཡིན་ཏེ། གཅིག་ནི་རྒྱ་མི་དམིགས་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པར་འདུས་ལ།
དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ། འབྲས་སུ་དང་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་
དཔེར་བརྗོད་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་སླག་ཏུ་རྟོགས་པར་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་
གཏེར་གྱི་དགོངས་རྒྱལ་རིགས་པའི་ལའོར་ལོས་ལུགས་ངན་ཕམ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལས། གཞན་
རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་རིམ་པར་བྱེད་བ་སྟེ་དང་པོའོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། ལུང་དང་རིགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ། །བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་གི་མགྱིན་
པའི་རྩ་སྒྲ་གང་། །དབྱངས་ཅན་ཕྱགས་མཆོད་རྒྱུད་མངས་དང་འགྲོགས་ནས། །ཆོས་འདོད་
མཛའ་བོའི་ཀྱན་དགར་འདི་སྦྱོར་གྱི། །ཆོས་ཀྱི་འབེལ་གཏམ་ཡིད་འོང་པ་དཔེ་མའི་ཐེང་། །སྟོན་
གྲགས་ཅོར་སུའི་མདངས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། །འཆད་ཅོད་གཞན་གྱིས་ཀྱན་དགར་ཅེ་འདོད་ན། །
ལེགས་བཤད་འཇུག་དགར་ཐེང་བ་འདི་ལོངས་ཤིག། །རྣམ་དཔྱོད་ཁ་གདངས་རིགས་པའི་མཆེ་བ་
ནོ། །ལུང་མང་མཐོང་བའི་མིག་གསུམ་འཕྲུལ་འཁོར་ཅན། །གཞན་སྟེ་གཞོན་པའི་དབྱལ་རིས་
སུམ་འཕྱོག་གིས། །ཕྱི་རྒྱལ་དྲེགས་པ་འཕྱོག་པའི་ཁྱོ་ཆེན་འདི། །དོན་གཏེར་གྲོགས་བོའི་གཙུག་
ཏུ་འབྲུལ་ལགས་གྱི། །གཟུ་བོའི་མགྱིན་པ་དུལ་བར་གྲུག་མཛོད་ལ། །རྣམ་དཔྱོད་རལ་པའི་ཐིག་
ལེར་བསྟེན་གྱིས་དང་། །ལེགས་བཤད་བདུད་ཅིས་སྟོང་ཁའི་བྱམས་བགྲོད་ནས། །ཁྱོད་སྟོའི་
བང་མཛོད་འཕོངས་པ་ཀྱན་དང་བྲལ། །འདིར་འབྱུང་སྟེ་བདུན་རིགས་པའི་ནིང་ཁུ་ཡིན། །རྒྱ་

འགྲེལ་ཀུན་དང་ལལ་ཆེར་མཐུན་སྟུང་བྱེད། །ཅུང་ཟད་མི་མཐུན་དེ་དག་སྒྲིན་མ་ཡིན། །དེ་དག་
 རང་ལའང་ཡིད་ཉོན་མེད་འགའ་སྟེང་། །འགྲེལ་བྱེད་སྒྲོ་ལ་མ་ཤར་རིགས་པའི་གནད། །ལྷ་རྩོག་
 གཉིས་གྱིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན། །དེར་བྱུང་ཉིས་པའི་ཆ་ཤས་གང་བསགས་པ། །པཌ་
 ཆེན་རིགས་པའི་སྒྲིག་ཅན་དབང་པོས་ཟོས། །མཐུན་པའི་ལེགས་བཤད་ཉི་མས་ས་ཆེན་གསལ། །
 དེ་ཕྱིར་འདིར་འཆད་རིགས་པའི་གཏེར་མཛོད་དང་། །མི་མཐུན་གང་བྱུང་བྱེད་གྱིས་དོར་བྱ་ཡིན། །
 འདིར་བཤད་ལུང་རིགས་ཞིབ་མོ་འདི་མེད་པར། །རིགས་པའི་གཏེར་གཞུང་འགྲེལ་པར་བཅས་པ་
 ཡི། །དོན་དེ་རྒྱས་པར་ཤེས་ན་གྲོགས་པོ་དག །བྱེད་ཅག་དཔའ་མཛངས་ཤེས་རབ་ཅན་ཡིན་ནོ། །
 དཔྱོད་མེད་དད་ཅན་མང་པོས་ཡུན་རིང་དུ། །ཉིན་དང་མཆོན་ལ་རྣམ་པར་བསམས་བྱས་ཀྱང་། །
 ཏྲག་ཏུ་ཉིས་པར་བཤད་པའི་ལམ་ཞུགས་པས། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོག་ལ་མཐོང་། །
 མཆོག་ལོ།

དཔེ་ཆ་གསུམ་འབྲུག་ཡི། ཚེས་ལོ།

२ दिना ॥ ७६ दिना ॥

པཎ་ཆེན་ལྷན་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་བཞུགས།

(P/25)

པཎ་ཆེན་ལྷན་མཆོག་ལྷན་གྱིས་བཅུམས།

ཀྱང་གཞི་མོད་རིག་པ་དཔེ་ལྷན་ཁང་གིས་བསྐྱོན་ཏེ་བཀྲམ།

ལེ་ཅིན་ཀོང་དབྱི་པར་འདེབས་ཚད་ཡོད་ཀྱང་སེམ་དཔར་བཏབ།

२०१५ संवि.सं. ५ पर-पर-संवि.दम-सं-संवि.सं.

१०७ श्रीविष्णुपदम-सहस्रनाम-स्तोत्रम्

८८८—३५००

ISBN 978 - 7—80253—334 - 9/B. 110

གཞུང་འབྲུག་ཆ་ཚང་ལ་(དེའི་ཉ - ༢༤ལོ་དང་)སྒྲིག་ ༡༩༩༠. ༠༠

责任编辑: 聪博

图书在版编目(CIP)数据

班钦释迦乔登文集: 第9卷: 藏文/ (明) 班钦释迦乔登著; 四川宗萨寺康谢五明佛学院编.

-- 北京: 中国藏学出版社, 2010.12

(五明丛刊) ISBN 978-7-80253-334-9

I. ①班… II. ①班… ②四… III. ①喇嘛教
- 文集 - 藏语 IV. ①B946.6-53

中国版本图书馆CIP数据核字(2011)第002151号

五明丛书

班钦释迦乔登文集

第9/24卷

*

班钦释迦乔登著

中国藏学出版社出版发行

(北京北四环东路131号)

北京广益印刷有限公司印刷

*

开本: 787mm×1092mm 1/16 印张: 700.25

2013年5月第1版 2013年5月第1次印刷

印数: 0001—2500册

ISBN 978-7-80253-334-9/B·110

本文集定价(1-24册): 定价: 1380.00元

ལུ་རིག་དཔེ་ཚོགས།
དེབ་གོ་གསུམ་པ།

ISBN 978-7-80253-334-9

9 787802 533349 >

定价：1380.00元（全24册）